T.C.
GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANABİLİM DALI

157 NUMARALI AYNTÂB ŞER'îYYE SİCİLİ'NİN TRANSKRİPSİYONU VE DEĞERLENDİRMESİ (H.1316-317 / M.1898-1899; SAHÎFE 1-134)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

MUSTAFA CAN

Tez Danışmanı: Yrd. Doç. Dr. Celâl PEKDOĞAN

GAZİANTEP
TEMMUZ 2011

T.C.
GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANA BİLİM DALI

157 NUMARALI AYNTÂB ŞER'îYYE SİCİLİ'NİN TRANSKRİPSİYONU VE DEĞERLENDİRMESİ (M.1898-1899 / H.1316-317; SAHÎFE 1-134)

Mustafa CAN

Tez Savunma Tarihi: 25/07/2011

Sosyal Bilimler Enstitüsü Onayı

Yrd. Doç. Dr. Ahmet AĞIR

Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü

Bu tezin Yüksek Lisans/Doktora tezi olarak gerekli şartları sağladığını onaylarım.

Doç. Dr. Bilgehan PAMUK

Tarih Ana Bilim Dalı Başkanı

Bu tez tarafımca (tarafımızca) okunmuş, kapsamı ve niteliği açısından bir Yüksek Lisans/Doktora tezi olarak kabul edilmiştir.

Tez Danışmanı: Yrd. Doç. Dr. Celâl Pekdoğan

Bu tez tarafımızca okunmuş, kapsam ve niteliği açısından bir Yüksek Lisans/Doktora tezi olarak kabul edilmiştir.

Jüri Üyeleri: İmzası

Doç. Dr. Bilgehan PAMUK (Jüri Başkanı)

Doç. Dr. Özkan YILDIZ

Yrd. Doç. Dr. Celâl PEKDOĞAN

ÖZET

157 NUMARALI AYNTÂB ŞER'îYYE SİCİLİ'NİN TRANSKRİPSİYONU VE DEĞERLENDİRMESİ (H.1316-317 / M.1898-1899; SAHÎFE 1-134)

CAN, Mustafa
Yüksek Lisans Tezi, Tarih Ana Bilim Dalı
Tez Danışmanı: Yrd. Doç.Dr. Celâl PEKDOĞAN
Temmuz 2011, 433 Sayfa

Osmanlı Devleti'ni anlamak ve anlamlandırmak adına önemli bir rol üstlenen belge türlerinden birisi de hiç şüphesiz şer'iyye sicilleridir. Bu belgeler, Osmanlı İmparatorluğu'nun askeri, hukuki, iktisâdi, dini ve idari müesseseleri gibi birçok alanda çok değerli bilgiler içermektedir. Tezimizin temelini teşkil eden 157 Numaralı Ayntâb Şer'iyye Sicili de H. Cemaziye'l-evvel 1316 / M. Ekim 1898 tarihinden H. Cemaziye'l-âhir 1317 / M. Ekim 1899 tarihleri arasındaki bir yıllık zaman dilimini kapsamakta olup; Osmanlı hukuki yapısının yanı sıra bu dönem Ayntâb'ındaki idari, dini, sosyal, kültürel, iktisadi, askeri ve eğitimsel yapıya ışık tutabilecek bilgiler içermektedir.

Anahtar Kelimeler: Şer'iyye Sicili, Osmanlı Devleti, Ayntâb, Mahkeme.

ABSTRACT

THE TRANSCRIPTION AND THE EVALUATION OF THE AYNTÂB ŞER'İYYE REGISTRY, NUMBER 157 (AH.1316-317 / AD.1898-1899; PAGE 1-134)

CAN, Mustafa

M.A Thesis. Department of History

Thesis Advisor: Assistant Professor Dr.Celâl PEKDOĞAN

July 2011, 433 pages

One sort of documents undertaking in understanding and making sense of The Ottoman Empire is undoubtedly The registries of Şer'iyye. These documents include much valuable information in areas such as military, legal, economic, religion and administrative institutions of Ottoman Empire. Ayntâb Şer'iyye Registry number 157,constituting the main basis of my thesis, covers a period of one year's time between the dates of AH. Cemaziye'l-evvel 1316 / AD. October 1898 and AH. Cemaziye'l-âhir 1317 / AD. October 1899 and also includes information which can enlighten the administrative, religious, social, cultural, economic, military and educational constitutions along with the legal structures of Ottoman in Ayntâb

Keywords: Şer'iyye Registry, The Ottoman Empire, Ayntâb, Law Court

ÖNSÖZ

Tarihte iz bırakmış en uzun ömürlü devletlerden birisi olan Osmanlı İmparatorluğu, bu özelliğini kendisi ile aynı özelliğe sahip diğer devletlerde olduğu gibi kurumsallaşmasının üst düzeyde olmasına borçludur. Bu tip devletleri anlamak için öncelikle bu devletlerin kurumlarını çözümlemek gerekmektedir. Bu kurumları anlayabilmenin en önemli yolu ise; bu kurumların ortaya koydukları ürünleri incelemektir. Bu açıdan bakıldığı zaman Osmanlı Devleti'nin en ömenli ve etkili kurumlarından birisi olan şer'iyye mahkemelerini anlamak, Osmanlı hukuk kurallarının belgelere dökülmüş şeklinden ibaret olan şer'iyye sicillerinden yola çıkılarak gerçekleştirilebilir. Böylece bu sicillerin ortaya konduğu şer'iyye mahkemelerini anlamak da bir bakıma Osmanlı'yı anlamak olacaktır.

Şer'iyye sicilleri Osmanlı'nın sadece hukuki yapısına dair bilgi içermekte olmayıp; Osmanlı tarihi kaynaklarının içerisinde Osmanlı idari, sosyal, kültürel, ekonomik, nüfus yapılarının yanı sıra Osmanlı şehirciliği hakkında da bilgi veren zengin kaynaklardır. Osmanlı şer'iyye mahkemelerinin hepsinde tutulmuş olan bu kayıtlar yerel tarih araştırmaları için de çok büyük önem arz etmektedirler.

Bu nedenlerden ötürü bu çalışmaya temel olarak 157 Numaralı Ayntâb Şer'iyye Sicili'nin 1.-134. sahîfeleri arasındaki kısım ele alındı ve 157 Numaralı Ayntâb Şer'iyye Sicili'ndeki belgelerin trankripsiyon ve değerlendirmesi yapılarak bu belgeler ışığında Ayntâb şehrinin coğrafi konumu, idâresi, nüfusu, ekonomisi, sosyal yapısı bir monografi bütünlüğü içinde incelendi. İçermiş olduğu bütün konularla yakın ölçekte Ayntâb şehrinin, uzak ölçekte ise Osmanlı'nın XIX. yüzyıl tarihine katkı sağlaması amaçlanan bu çalışmanın, geçmişini merak edecek olan gelecek kuşaklara yardımcı olacağı umulmaktadır.

Bu çalışmada yardımlarından ve desteklerinden istifade ettiğim tez danışmanım Yrd. Doç. Dr. Celâl PEKDOĞAN'a teşekkürlerimi arz ederim. Ayrıca

çalışmalarım sırasında yardımlarına başvurduğum Yeniçağ Kürsüsü öğretim üyelerinden Yrd. Doç Dr. Murat ÇELİKDEMİR hocama da teşekkürü bir borç bilirim. Ayrıca bu çalışmanın başlaması için gerekli materyalin sağlanmasında emeği geçen Milli Kütüphane Mikrofilm ve Basımevi Şubesi çalışanlarına da ayrıca teşekkür etmem gerekir.

Gaziantep
Temmuz/2011 Mustafa CAN

İÇİNDEKİLER

ÖZET ..... **i**
ÖNSÖZ ..... **iii**
İÇİNDEKİLER ..... **v**
TABLO LİSTESİ ..... **ix**
KISALTMALAR LİSTESİ ..... **x**

BİRİNCİ BÖLÜM

GİRİŞ **1**
1.1. GİRİŞ 1
1.2. GAZİANTEP'İN COĞRAFİ KONUMU 2
1.3. GAZİANTEP'İN TARİHÇESİ 3
1.3.1.Ayntâb Adının Menşei 3
1.3.2.İlk Çağlarda Antep 4
1.3.3.Türk-İslam Hâkimiyeti Dönemi'nde Antep 5
1.3.4.Osmanlılar Döneminde Antep 6
1.3.5.Kurtuluş Savaşı Yıllarında Antep 8

İKİNCİ BÖLÜM

LİTERATÜR BİLGİLERİ VE ŞER'İYYE SİCİLİ TRANSKRİPSİYONU **9**
2.1. OSMANLI DEVLETİNDE HUKUK YAPISI 9
2.2. ŞER'İYYE MAHKEMELERİ 10
2.2.1. Şer'iyye Mahkemelerindeki Görevliler 11
2.2.1.1. Kadı 11
2.2.1.2. Nâib 12
2.2.1.3. Kassâmlar 13
2.2.1.4. Muhzırlar 13
2.2.1.5. Çavuşlar 14
2.2.1.6. Mukayyid 14
2.2.1.7. Subaşılar 14
2.2.1.8. Asesler 14
2.2.1.9. Tercümanlar 15
2.2.1.10. Mübaşirler 15
2.2.1.11. Müşavir 15
2.2.1.12. Kâtipler 15
2.2.1.13. Çuhâdârlar 15
2.2.1.14. Şuhûdü'l-hâl 16
2.3.ŞER'İYYESİCİLLERİ: 16
2.3.1. Şer'iyye Sicilllerinde Bulunan Belgeler 16

2.3.1.1. Hüccetler…… 17
2.3.1.2. İ'lâmlar…….... 18
2.3.1.3. Ma'rûzlar…… 18
2.3.1.4. Müraseleler……. 19
2.3.1.5. Tezkereler……... 19
2.3.1.6. Temessükler…… 19
2.3.1.7. Vakfiye……... 19
2.3.1.8. Berat……... 20
2.1.3.9. Buyruldu……. 20
2.4. AYNTÂB'A AİT ŞER'İYYE SİCİLLERİ VE TRANSKRİPSİYONU YAPILAN DEFTERLER.....20
2.5. 157 NUMARALI AYNTÂB ŞER'İYYE SİCİLİNİN TRANSKRİPSİYONU VE BELGE ÖZETLERİ.....28

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

MATERYAL VE YÖNTEM.....318

3.1. 157 NUMARALI AYNTÂB ŞER'İYYE SİCİLİNİN TRANSKRİPSİYONUNDA DİKKAT EDİLEN HUSUSLAR.....318

BULGULAR VE TARTIŞMA.....**321**

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR VE TARTIŞMA…… 321
4.1. 157 NUMARALI AYNTÂB ŞER'İYYE SİCİLİ'NİN GENEL ÖZELLİKLERİ 321
4.2. 157 NUMARALI AYNTÂB ŞER'İYYE SİCİLİ'NE GÖRE ŞER'İYYE MAHKEMESİ ve HUKUKİ SÜREÇ 323
4.2.1.Mahkeme 323
4.2.1.1.Mahkeme sürecinin işleyişi……... 323
4.2.1.1.1. Davacının tanıtılması……... 324
4.2.1.1.2. Davalının tanıtılması……... 329
4.2.1.1.3. Davacının iddiası……. 330
4.2.1.1.4. Davalının cevabı…….. 333
4.2.1.1.4.1. İkrar…… 333
4.2.1.1.4.2. İnkâr…… 333
4.2.1.1.5. Davacının iddiasına getirdiği deliller……... 334
4.2.1.1.5.1. Delil…… 334
4.2.1.1.5.2. Şahitlik…… 334
4.2.1.1.5.2.1. Şahitlikte aranan şartlar……. 335
4.2.1.1.5.2.2.Tezkiye……... 336
4.2.1.1.5.2.3. Şahitliğin davaya uygun olması…… 337
4.2.1.1.6. Davalının varsa getirdiği karşı deliller (def'-i da'va)…… 338
4.2.1.1.7. Hüküm…… 338
4.2.1.1.7.1. Kaza-i istihkak……. 339
4.2.1.1.7.2. Kaza-i terk…… 339
4.2.1.1.8. Tarih…… 340
4.2.1.1.9. Şuhûdü'l-hâl…… 340
4.2.1.2. Mahkemedeki sürecin işleyişine etki eden diğer unsurlar…… 343
4.2.1.2.1. Yazılı belge……. 343
4.2.1.2.2. Ehl-i vukûf (bilirkişilik)……. 344
4.2.1.2.3. Yemin……. 344
4.2.1.2.4. Sulh……. 345
4.2.1.2.5. Fetva……... 345
4.2.1.2.6. Zamanaşımı…… 347
4.2.1.3. Mahkemede karşılaşılan diğer durumlar…….. 348
4.2.1.3.1. Vasî tayini ve vesayet……. 348

4.2.1.3.2. Nâzır tayini ve nezaret…….. 350
4.2.1.3.3. Vekil tayini ve vekâlet……..... 351
4.2.2.Aile Hukuku 354
4.2.2.1. İslâm hukukunda evlilik……. 354
4.2.2.2. Eşlerin hukuku ve hakları……... 355
4.2.2.3. Nikâh…….. 355
4.2.2.4. Mehir…….. 356
4.2.2.5. Evliliğin sona ermesi…….. 358
4.2.2.5.1. Kocanın boşaması (talâk)……. 358
4.2.2.5.2. Tefrik veya nikâhın feshi…….. 359
4.2.2.5.3. Muhâlaa…… 361
4.2.2.5.4. Nafaka…….. 362
4.2.2.5.5. Hıdâne…….. 363
4.2.2.5.6. İddet…….. 364
4.2.3.Miras Hukuku.....365
4.2.4Mali Hukuk.....372
4.2.5.Adli Hukuk.....373
4.2.6.Borçlar Hukuku 373
4.2.6.1. Deyn……... 374
4.2.6.2. Karz……..... 375
4.2.7.Eşya Hukuku 376
4.2.7.1. Bey' ve şirâ…… 376
4.2.7.2. İcâb ve kabûl (akdin rükünleri)……..…… 377
4.2.7.3. İcâr…….. 378
4.2.7.3. Hibe akdi…… 379
4.2.8.Ceza Hukuku.....379
4.3. İDARİ YAPI 381
4.4. DİNİ YAPI.....384
4.5. SOSYAL YAPI 386
4.5.1.Şahıs İsimleri ve Ünvanlar.....387
4.5.2. Aile 389
4.5.3. Mahalle 390
4.5.4. Nahiye.....394
4.5.5. Karye (Köy) 395
4.5.6. Vakıflar 397
4.5.7. Müslim-Gayrımüslim İlişkileri.....398
4.6. İKTİSADİ YAPI 401
4.6.1. Para 401
4.6.2. Ziraî Faaliyetler 404
4.6.2.1. Tarım…… 404
4.6.2.2. Hayvancılık…….. 405
4.6.3.Sanayi 406
4.6.4. Ticaret.....408
4.6.5. Çarşı ve Pazarlar 411
4.6.6. Hanlar.....411

4.7. ASKERİ YAPI 413
4.8. EĞİTİM 415
SONUÇ 419
KAYNAKLAR 422
EKLER 426
EK A. ŞER'İYYE SİCİLİ'NDEN ÖRNEK BELGELER 427
Ek. A.1. Niyâbet Müraselesi 428
Ek. A.2. Vesayet Hücceti Örneği 429
Ek. A.3. Tereke Kaydı Örneği 430
Ek. A.4. Veraset İ'lâmı Örneği 431
Ek. A.5. Berat Kaydı Örneği 432
ÖZGEÇMİŞ 433

TABLO LİSTESİ

Sayfa No

Tablo 2.1. Gaziantep Şer'iyye Sicilleri……..…….. 21
Tablo 4.1. Ayntâblı Dava Vekilleri……...…….... 353
Tablo 4.2. Camii ve Mescidler…….……..…...… 385
Tablo 4.3. Ayntâb Mahalleleri…….……..... 390
Tablo 4.4. Ayntâb Mahalleleri Dışında Tespit Edilen Mahalleler……..... 391
Tablo 4.5. Sicil'de Ayntâb Mahallerinin Günümüzde Aldıkları İsimler..... 394
Tablo 4.6. Ayntâb Karyeleri…….. 395
Tablo 4.7. Ayntâb Karyeleri Dışında Tespit Edilen Karyeler…… 396
Tablo 4.8. Vakıflar……..... 397
Tablo 4.9. Esnaf ve Meslek Grupları..…..…..... 408
Tablo 4.10. Çarşılar ve Pazarlar……..…… 411
Tablo 4.11. Ayntâb'daki Hanlar……...……. 412
Tablo 4.12. Ayntâb Dışında Tespit Edilen Dışındaki Hanlar……... 412

KISALTMALAR LİSTESİ

a.g.e:	Adı Geçen Eser
a.g.t:	Adı Geçen Tez
a.g.m:	Adı Geçen Makale
Bkz:	Bakınız
BN:	Belge Numarası
C.	Cilt
DİA:	Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi
G.Ü.V:	Gaziantep Üniversitesi Vakfı
GTO:	Gaziantep Ticaret Odası
H:	Hicri
M:	Milâdi
MEB:	Milli Eğitim Bakanlığı
s / ss:	Sayfa / Sayfalar
TDV:	Türkite Diyanet Vakfı
TTK:	Türk Tarih Kurumu
vb:	Ve Benzeri

BİRİNCİ BÖLÜM
GİRİŞ

1.1. GİRİŞ

Yüzyıllar boyunca üç kıtada hüküm sürmüş olan Osmanlı Devleti, içerisinde pekçok kültürü barındıran büyük bir devlettir. Bu muazzam devlet, hâkim olduğu bölgede yönetim sisteminin temellerini eski Türk gelenekleri, İslam dininin devlet anlayışı ve hâkim olunan topraklardaki toplumların devlet anlayışına dayandırmıştır. Bununla birlikte zaman içerisinde çağdaşı devletlerin gerisinde kalmaya başlamış, hemen hemen bütün sistemlerinde bozulmalar yaşanmış, son olarak arkasında onlarca yeni devleti bırakarak yıkılmıştır. Böyle büyük bir devletin iyi anlaşılması ve bıraktığı mirasın korunabilmesi için yakından tanınması gerekmektedir. Osmanlı mirasının yazılı olanları içerisindeki en önemli kısımlardan birisi, hiç şüphesiz Osmanlı şer'iyye mahkemelerinde tutulan şer'iyye sicilleridir.

Şer'iyye sicilleri; Osmanlı Devleti'nin merkezi ile taşra arasındaki resmi yazışmaları, her türlü hukukî ve idarî düzenlemeyi içeren ferman, hüküm ve kanunnameleri, tebaanın dilek ve şikâyetlerini, ait olduğu bölgenin sosyal, kültürel, iktisadî ve idarî hayatını yansıtan mahkeme kayıtlarını içermektedirler. Böylelikle Osmanlı Devleti'nin adlî yapısından, sosyo-ekonomik yapısına; merkezi otoritenin taşrada ne şekilde zuhur ettiğinden, taşra örgütlenmesine kadar birçok konuda adeta birer bilgi hazinesidirler.

Şer'iyye sicillerinin orataya konulduğu şer'iyye mahkemelerinin mükemmel denilebilecek derecedeki işleyiş ve işlevselliği de dikkat çekici bir noktadır. Öyle ki gayr-ı Müslimlerin cemaat içi anlaşmazlıklarında bile, İslâm hukukuna dayalı bir yapısı olmasına rağmen şer'iyye mahkemelerini tercih edebildikleri görülmektedir. Bu şekilde gayr-ı Müslimlere dahi hizmet verebilmiş şer'iyye mahkemeleri ve mahkemelerin dayandığı hukuk sistemi, bu devletin yüzyıllar boyunca nasıl ayakta durabildiğini gösteren en önemli göstergelerdendir.

Netice itibarıyla Osmanlı şer'iyye sicillerini anlamak, Osmanlı'yı anlamak adına önemli bir adım olacaktır. Bu nedenle Osmanlı'ya birinci elden ışık tutan şer'iyye sicilleri; Osmanlı Devleti'nin hukuki yapısı, sosyal yapısı, iktisadi yapısı vb. gibi birçok sahada bilgi sahibi olmak için vazgeçilmez ve paha biçilemez kaynakları teşkil etmektedirler.

Şer'iyye sicillerinin önemine binaen inceleme konusu olarak ele alınan 157 Numaralı Ayntâb Şer'iyye Sicili'nin transkripsiyon ve değerlendirmesi yapılan kısmı, H. 19 Cemâziye'l-evvel 1316 / M. 5 Ekim 1898 tarihi ile ve H. 23 Cemaziye'l-âhir 1317 / M. 29 Ekim 1899 tarihleri arasında Ayntâb kazasında tutulan şer'iyye mahkemesi kayıtlarını içermektedir. Bu çalışmanın sebebi şer'iyye sicillerinin belirtilen özelliklerinden dolayı gerek yerel ölçekteki ve gerekse daha geniş çaptaki tarih araştırmalarına bir nebze olsun katkı sağlayabilmektir. Bu amaçlar çerçevesinde tamamı 384 sayfa olan 157 Numaralı Ayntâb Şer'iyye Sicili'nin ilk 134 sayfalık kısmına ait orijinal sayfaların transkripsiyon ve değerlendirilmesi yapılmıştır. Böylelikle şehir tarihçiliğinin yanı sıra herhangi bir şekilde katkı sağlanabilecek tarih araştırmalarına katkı sağlanabilmesi amaçlanmıştır.

1.2. GAZİANTEP'İN COĞRAFİ KONUMU

Gaziantep, Akdeniz bölgesinden Güneydoğu Anadolu Bölgesine geçiş alanında bulunan ve Suriye ile komşu olan bir ilimizdir. Gaziantep'in büyük bir bölümü Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin batı kesiminde bir bölümü de Akdeniz Bölgesi'nin doğusunda yer alır. Gaziantep; doğuda Şanlıurfa'nın Birecik ve Halfeti, Kuzeydoğu'da Adıyaman'ın Besni, kuzeyde Kahramanmaraş'ın Pazarcık, batıda ise Osmaniye'nin Bahçe, güneybatıda Hatay'ın Hassa ilçeleri ve güneyde ise Kilis il sınırıyla çevrilidir. Doğu sınırı Fırat ırmağı ile çizilen Gaziantep ilinin kuzey, güney ve batı kesimlerinde Fırat ve Ceyhan ırmaklarının suladığı verimli ovalar vardır İl sınırları içerisine kuzeyden giren dağlar, Araban ovasının batısından il merkezinin batısına uzanır. Güneydoğu Torosların uzantıları olan bu dağlar oldukça düzgün sıra dağlar şeklindedir. Bölgenin batısını kuşatan dağlar ise sistemli bir sıra oluşturur ve Gaziantep ilini Hatay-Kahramanmaraş çukurluğundan ayırır. Gaziantep'te sıradağ olarak, Güneydoğu Toroslarının uzantıları olan Sof dağları vardır. Sof dağlarının

güneyinde ise Gaziantep Yaylası vardır. Dülükbaba dağları ise il merkezinin kuzeybatısındadır.[1]

1.3. GAZİANTEP'İN TARİHÇESİ

1.3.1. Ayntâb Adının Menşei

Osmanlı kaynaklarında Ayıntâb adı ile geçen Antep, Fırat nehrine karışan Sacur çayının yukarı kollarından Alleben deresinin üzerinde bulunup, Fırat nehrine 55, Halep şehrine ise 100 km. mesafededir. 1921 senesinde verilen "Gazi" ünvanıyla beraber adı Gaziantep adını alan şehir, Güney Doğu Anadolu'nun en büyük vilayet merkezlerinden biri olup, deniz seviyesinden ortalama 900 m. yükseklikte, engebeli bir arazide tepeler üzerine kurulmuştur. Antep şehri ve bölgesi, en eski devirlerden beri, iklim ve mevkiinin iyi hususiyetleri ile iskâna çok uygun yerler olarak bilinmektedir.[2]

İlk Çağ'a ait belli başlı kaynak ve araştırmalarda Ayntâb adına rastlanmamakla birlikte, iktisadî ve siyasi bütün faaliyetlerin yoğun bir şekilde sürdüğü Kuzey Suriye ile Mezopotamya'yı iç Anadolu'ya bağlayan yolların geçtiği yerler o devirlerde Dülük bölgesi olarak anılmıştır. Dülük bölgesi, M.S. 395'ten itibaren Bizans hâkimiyeti altına girmiş ve bu tarihten sonrada Araplarla Bizanslılar arasında mücadelelerin geçtiği bir sınır bölgesi konumunu almıştır. Bugün de Dülük adıyla anılan yere Asurlular; Babiğü, Bilabhi, Doluk, Romalılar; Dolichenus, Doulichia, Doliche, Bizanslılar ise Tolunbh demekteydi. [3] Günümüzde hâlâ Gaziantep'te "Dülük Harabeleri" bulunmakta ve burası açık hava müzesi olarak kullanılmaktadır. Bunun yanı sıra Gaziantep'e bağlı bir köy ismi olarak da "Dülük" ismine rastlanılmaktadır.

Ayntâb isminin kökenine dair Hititçe, Arapça, Latince, Ermenice, vb. gibi olduğu yönünde birçok rivayet bulunmaktadır. İslâm topraklarına dâhil edilmesi ise ilk olarak Hazreti Ömer döneminde gerçekleşen Antep için, ilk Arap coğrafyacılarının eserlerinde Dülük adı geçse de "Ayntâb" adının ilk olarak Arap coğrafyacılarının eserlerinde verildiği ileri sürülmektedir.[4]

---

[1] Bilgehan Pamuk. (2009). *Bir Şehrin Direnişi Antep Savunması.* IQ Kültür Sanat Yayıncılık.İstanbul, ss.25-28

[2] Hüseyin Özdeger. (1988). *On altıncı Asırda Ayıntâb Livası*, c.1, İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Türk İktisat ve İctimaiyat Tarihi Araştırmaları Merkezi Yayınları, İstanbul, s.1.

[3] Pamuk, a.g.e., 32.

[4] Ramazan Erhan Güllü. (2010). *Antep Ermenileri (Sosyal-Siyasi ve Kültürel Hayatı)*. IQ Kültür Sanat Yayıncılık, İstanbul, s. 36.

Antep'e Dülük denilirken, Antep adına ilk defa rastlanan Haçlı seferlerine ait kroniklerde ise, "Hamptam" kelimesi kullanılmıstır.[5] Şehrin ismi muhtelif kaynaklarda "Hantab", "Anthaph", "Entab", "Hamtab", "Hatab", "Ayntâb" olmak üzere değişik isimlerle anılmakla birlikte, Selçuklular ve Osmanlılar döneminde de Ayntâb adının kullanıldığı bilinmektedir. Bu adın parlak güneş yahut gür güneş anlamına gelen "Ayntâb" kökünden geldiğini söyleyenler olduğu gibi, aynı zamanda "Hantap" ile bağlantılı olarak "hükümdara ait toprak" anlamına geldiğini belirtenler de bulunmaktadır.[6]

Ayıntab adı Urfalı Mateous'un vakayinâmesi ve zeylinde de geçer.[7] XV. yüzyıl tarihçilerinden Bedrüddin Aynî ise Ayntâb'ın eski isminin yüzük kalesi anlamına gelen "Kal'a-i Füsûs" olduğunu ileri sürer ve Kal'a-i Füsûs hükümdarının yaptıklarından dolayı pişmanlık duyduğu için tevbe ettiğini böylece şehrin adının Ayntâb olarak kaldığını iddia eder.[8]

1.3.2. İlk Çağlarda Antep

Eski çağlarda ormanlık ve yeşillik bir alan olan bu elverişli topraklarda Paleolitik Dönem'den bu yana sürekli gelişmeler olmuştur. Uygun iklim ve coğrafi konumu nedeniyle, Antep şehrinin 12 km. kuzeyindeki Dülük'ün oldukça eski bir yerleşim yeri olduğu bilinmektedir.[9]

Dülük'ten sonra eski yerleşim merkezleri arasında Sakçagözü, Zincirli, Gedikli, Tilmenhöyük ve Kargamış kentleri bulunmaktadır. Antep şehri çağlar boyunca Babil, Hitit, Asur, Med, Pers, İskender, Roma ve Bizans hâkimiyetinde kalmıstır.[10] Orta Tunç Çağında Babil hâkimiyetinde olan bölge Tunç Çağında Hititlerin eline geçmiştir. Hititler Dülük ve çevreside dâhil olmak üzere bölgede M.Ö. 1800-1200 tarihleri arasında hüküm sürmüşlerdir.[11]

---

[5] Özdeğer. (1982). *On Altıncı Asırda Ayıntab Livası*, s.1.
[6] Hüseyin Çınar. (2000). *XVIII. Yüzyılın İlk Yarısında Ayntâb Şehri'nin Sosyal ve Ekonomik Durumu*. Yayımlanmamış DoktoraTezi, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, s.1.
[7] Erdal Ceyhan. (1999). Gaziantep Tarihi, Kültür Yayınları 99/2, Gaziantep, s.2.
[8] M. Oğuz Göğüş. (tarihsiz). *İlk İnsanlardan Bugüne Çeşitli Yönleriyle Gaziantep*. Cihan Ofset, (basım yeri yok), s.22.
[9] Hüseyin Özdeğer. (1996). *"Gaziantep"*. DİA c. XIII, İstanbul, s. 466.
[10] İsmail Altınöz. (1999). *Dulkadır Eyaletinin Kuruluşunda Antep Şehri (XVI. Yüzyıl),* Yusuf Küçükdağ (Ed).Cumhuriyet'in 75. Yılına Armağan Gaziantep, G.Ü.V. Kültür Yayınları, Gaziantep s.100.
[11] Altınöz. a.g.m., s.100.

Antep ve çevresi Hititlerden sonra Asurluların eline geçmiş, Asurlular bölgeye M.Ö. 717- 612 arasında hâkim olmuşlardır. Bundan sonra bölge M.Ö. 612-329 arası Medlerin hâkimiyetinde kalmıstır.[12]

Medlerden sonra Persler Suriye, Filistin topraklarını ele geçirdikten sonra Antep bölgesini ele geçirmişlerdir. Fakat Persler Büyük İskender'e karşı İssu Savaşı'nı kaybedince bölge, Büyük İskender'in hâkimiyetine girmiş ve bölgede Helen kültürünün etkili olduğu küçük şehir devletleri oluşmaya başlamıştır.[13]

Antep İmparator Pompeus zamanında Roma hâkimiyetine girmiş ve bu bölge, Hıristiyanlık dininin yayıldığı ilk ve önemli merkezlerden birisi olmuştur. Roma İmparatorluğu'nun M.S. 395 yılında ikiye ayrılması ile Bizans İmparatorluğu'na geçen Antep şehri sürekli olarak din ve mezhep kavgalarının içerisinde yer almıştır.[14] Bölge Bizans ile Arap Devletleri arasında sınır teşkil ettiği için uzun müddet bu iki devlet arasındaki mücadelelere sahne olmuştur. Bu dönem de Bizans İmparatoru Justinianus Antep Kalesi'ni inşa ettirmistir. Kalenin inşasından sonra şehircilik geleneğine uygun olarak Antep şehri ortaya çıkmıştır.[15]

1.3.3. Türk-İslam Hâkimiyeti Dönemi'nde Antep

Bölgenin tarihi dokusunu da İslam hâkimiyetine kadar Hitit, Asur, Roma, Bizans etkisi mevcut iken, Araplar tarafından Hz. Ömer'in kumandanının bölgeyi İslam topraklarına dâhil etmesiyle de İslam hâkimiyeti başlamıştır. 634 yılında Suriye'ye giren İslâm orduları, Ebu Ubeyde'nin komutasında 636 senesinde Yermük Savaşı'nda Bizans ordusunu mağlup edince, öncü kuvvetlerin komutanı İyas Bin Ganem tarafından da Antep ve çevresi İslâm topraklarına dâhil edilmiştir. Daha sonraki dönemlerde ileri tarihlere kadar bu bölge Bizanslılarla Araplar arasında mücadele bölgesi olmaya devam etmiştir.[16]

Antep'in Türk idaresine Alparslan ve Melikşah zamanlarında geçtiği tahmin edilmektedir. Bizans'a karşı gaza ile görevlendirilen Afşin, 1066'da Dülük, Raban (Araban), Kessum kalelerini; Gümüştekin de Urfa ve Nizip havalisini almış daha sonra 1083'te Çukurova tamamıyla Selçukluların eline geçmiştir**.** Antep, Süleyman Şah'ın 1084'de bölge üzerindeki faaliyetiyle kendiliğinden Türk idâresine katılmıştır.

---

[12] Göğüş. a.g.e., s.25.
[13] Altınöz. a.g.m., s.101.
[14] Pamuk, a.g.e., s.39.
[15] Altınöz. a.g.m., s.101.
[16] Özdeğer. *On Altıncı Asırda Ayıntab Livası*, s.3.

Haçlılar ile Anadolu Selçuklular arasında el değiştiren Antep, Moğol istilasından sonra da Memluk idâresine girmiştir. Bu tarihten sonra da Antep ve bölgesi Memluk Sultanlığı ile Maraş ve Elbistan'a hâkim Dulkadiroğulları arasında ihtilaf konusu olmuş bu mücadeleye Osmanlı devletinin de katılmasıyla farklı bir safha başlamıştır.[17]

1.3.4. Osmanlılar Döneminde Antep

Türk-İslam Hâkimiyetine girdikten sonra Dulkadırlı, Akkoyunlu ve Memluklu egemenliklerini görmüş olan Ayntâb şehri, Yavuz Sultan Selim'in Mısır Seferi'nin ardından Osmanlı hâkimiyeti altına girmiştir. Yavuz Sultan Selim Memluk topraklarına doğru ilerlerken Antep yakınındaki Merzûban Suyu kenarında ordugâhını kurmuş, Antep naibi Yunus Bey 1516 yılında Osmanlı idâresini tanıyınca bu suretle Antep şehri Osmanlı Devletine katılmıştır.[18] Yavuz döneminde kısa bir süreliğine Halep Vilayeti'ne, 1531'den itibaren ise sancak statüsünde Dulkadır (Maraş) Eyalet'ine bağlanmıştır.

Osmanlılar döneminde Antep'te tahrîr ve imar çalışmalarına başlanmıştır. Antep şehri mühim ticaret yolları üzerinde olması, çeşitli ürünleri ve halkın ticârî kabiliyeti sayesinde kısa sürede gözde ticaret kentlerinden birisi haline gelmiştir. Bölgede ticaretin gelişmesine bağlı olarak XVI. ve XVII. yüzyıllarda Antep hızla gelişmiş, vakıflar yolu ile birçok medrese, han, hamam, cami, çesme yapılan kent aynı zamanda üretim, ticaret ve el sanatları yönünden de ilerleme göstermiştir.[19] Ticaretin gelişmesiyle şehirde yabancı tabiiyetli tüccar grubunun ve konsolosluklar da kurulmuştur.[20]

1818 yılında Dulkadır Eyaleti'nden ayrılarak kaza statüsünde Hurşid Ahmed Paşa'nın Halep valiliği sırasında Halep Vilayeti'ne dâhil edilmiştir.[21] Osmanlı idâresinde Antep'te önemli bir olay olmamış yalnız diğer Anadolu şehirleri gibi burası da Celali saldırılarına uğramıştır.

Osmanlıların çöküş devri, Antep için de huzursuzluk devri olmuştur. XVIII. yüzyıl sonları ile XIX. yüzyıl başlarından itibaren şehir dısında göçebe aşiretlerin

---

[17] Pamuk, a.g.e., s.42.
[18] Celâl Pekdoğan. (1999). *GaziantepTicâret Odasının 100. Yılı:1898–1998*. GTO Kültür Yayınları, Gaziantep, ss.11–14.
[19] Hüseyin Özdeğer. (1982). *XVI. Yüzyıl Tahrir Defterlerine Göre Antep'in Sosyal ve Ekonomik Durumu*. Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı Yayınları, İstanbul, s.19.
[20] Hale Şıvgın. (1997). *19 Yüzyılda Gaziantep,* Gaziantep Büyüksehir Belediyesi Yayınları, Ankara, s. 16.
[21] Pekdoğan, a.g.e., ss.11-14.

soygunculuk ve yağmacılık, şehir içerisinde yeniçerilerin uygunsuz hareketleri çevreye yıllarca güvensiz ve rahatsız günler yaşatmıştır. Bu dönemde yaşanan Rışvan ve Reyhanlı aşiretlerinin isyanları, I788'de Daldabanoğlu Olayı, 1820'de Çapanoğlu Celalettin Mehmet Paşa'ya karşı olan ayaklanmalar şehre çok sıkıntılı günler yasatmıştır. Gaziantep 1818'de büyük bir kuraklık, 1821'de çok büyük ölçekte bir deprem, 1826'da veba salgını ile acı günler geçirmiş[22] ve bu sarsıntıların yaraları sarılmadan Osmanlı yönetimindeki Antep 1839'da Mısır valisi Mehmed Ali Paşa'nın kuvvetleri tarafından kısa bir süre işgal edilmiştir.[23] Nizip Şavaşı'nda Anteplilerin Osmanlı tarafında yer alması savaşı kazandıktan sonra Antep'e gelen Mısır Valisi Kavalalı Mehmed Ali Paşa'nın oğlu İbrahim Paşa'nın sert tedbirler almasına sebep olmuştur. Fakat şehrin ileri gelenlerinin araya girmesiyle İbrahim Paşa yumuşamıştır. Bununla birlikte Antep'teki Mehmed Ali Paşa hâkimiyeti uzun sürmemiş ve Mısır valisinin kuvvetleri ertesi yıl çekilince Antep'teki Mısır tahakkümü de sona ermiştir.[24]

Yüzyılın sonlarına doğru Antep Ermenilerinin neden olduğu olaylar nedeniyle Antep'te yeniden huzursuz bir dönem başlamıştır. Osmanlı Devleti'nin son dönemlerinde Ermeniler, gerek Avrupalı devletlerin gerekse Rusya'nın kışkırtmaları ile Osmanlı'nın son dönemlerinde bağımsız Ermenistan çabaları içerisine girmişlerdir. Özellikle 1877-1878 Osmanlı-Rus Savaşı'ndan (93 Harbi) sonra imzalanan 1878 Berlin Antlaşması ile Ermeni Sorunu uluslar arası düzeyde ilk defa gündeme gelmiştir. Bu tarihten sonra Hınçak ve Taşnak Sütyûn Cemiyetlerinin örgütlemeleri ile Ermeniler, Osmanlı Devleti içerisinde Müslüman halka karşı olumsuz tavır sergilemeye başlamışlardır. Bu hareket Antep Ermenileri arasında da kendisini göstermiş ve şehirde ilk defa 16 Kasım 1895 tarihinde iki topluluk arasında silahların kullanıldığı bir çatışma yaşanmıştır.[25] Kurtuluş Savaşı yıllarında Antep'in işgali esnasında da İngiliz ve Fransızlar tarafından desteklenen Ermeniler şehirdeki Müslüman halka karşı cephe almış ve işgal devletleri ordusuna dâhil olarak emellerini gerçekleştirmeye çalışmışlardır. Ermeniler bu dönemde "Ya Ermenistan

---

[22] Göğüş. a.g.e., ss.29-30.
[23] Hülya Canbakal.(2009). *17.Yüzyılda Ayntâb-Osmanlı Kentinde Toplum ve Siyaset*, İletişim Yayınları İstanbul, s.44.
[24] Şıvgın. a.g.e., s.40.
[25] Celal Pekdoğan, *"Antep'te Türk Ermeni İlişkileri 1895-1922"*. Ermeni Araştırmaları 1. Türkiye Kongresi Bildirileri C. III, http://www.eraren.org/index.php?Lisan=tr& Page=YayinIcerik& Icerik No=144; Güllü, a.g.e., s.201.

ya mezaristan"[26] sloganı ile hareket etmişler fakat TBMM ile Fransa arasında yapılan 1921 Ankara Antlaşması ile Fransızlar Anadolu topraklarından çekilince onların iş birlikçileri olan Ermeniler de şehirden ayrılan Fransızlarla beraber şehirden ayrılarak Suriye'ye gitmek zorunda kalmışlardır.[27]

1.3.5. Kurtuluş Savaşı Yıllarında Antep

I. Dünya Savaşı'nda binlerce çocuğunu cephede şehit veren Gaziantep yaşadığı kıtlık ve salgın hastalıklarla uğraşarak belki de tarihinin en sıkıntılı günlerini yasamıştır.[28] 1918'de yenilgiyi kabul eden Osmanlı Devleti'nin imzalamış olduğu Mondros Ateskes Antlasması'nın hemen arkasından bölgede işgaller başlamıştır. Şehir, I. Dünya Savaşı'ndan sonra da ilk olarak 15 Ocak 1919 tarihinde İngilizler tarafından Mondros Mütarekesinin 7. maddesine, sonrasında da İngiletere ve Fransa arasında imzalanan Suriye İtilafnamesi / Paris Uzlaşması ile 5 Kasım 1919'da Fransızların işgaline uğramıştır.[29]

Antep halkı 1 Nisan 1920'den, 7 Şubat 1921'e kadar Fransızlara karşı büyük bir direniş göstermiş fakat daha sonra direniş kırılmış ve böylece Fransızlar 9 Şubat 1921'de şehre hâkim olmuşlardır.[30] Türkiye Büyük Millet Meclisi kendi gücüyle işgale karsı 10 ay dayanan ve düsmana geçit vermeyen Antep'e 6 Şubat 1921'de "Gazi" ünvanı vermiş[31] ve böylece şehir bundan sonra Gaziantep adıyla anılmıştır. Fransızlar Ankara Antlasması'nın imzalanmasından sonra 25 Aralık 1921'de şehri boşaltmış ve Gaziantep iki yıl süren işgalden kurtulmuştur.[32]

---

[26] Pekdoğan, *"Antep'te Türk Ermeni İlişkileri 1895-1922";* Pamuk, ag.e., s197, Göğüş, a.g.e., s.353; Güllü, a.g.e., s.367.
[27] Pekdoğan, *"Antep'te Türk Ermeni İlişkileri 1895-1922";* Pamuk, a.g.e., s.310.
[28] Göğüş. a.g.e., s.30.
[29] Pamuk, a.g.e., s.88; s.101.
[30] Pamuk, a.g.e., s.306
[31] Pamuk, a.g.e., s.304.
[32] Pamuk, a.g.e., s.310.

İKİNCİ BÖLÜM
LİTERATÜR BİLGİLERİ VE ŞER'İYYE SİCİLİ TRANSKRİPSİYONU

2.1. OSMANLI DEVLETİNDE HUKUK YAPISI

Osmanlı Devleti hukuk yapısını kuruluşundan itibaren şer'î hukuk ve örfî hukuk olarak iki ayırmak mümkündür. Şer'î hukuk İslâm dinine dayalı bir hukuk sistemi iken örfî hukuk Türk Devlet yönetimi ve geleneğini, örf ve adetlerini esas almıştır. Bilhassa idâre ve teşkilat sahası ile âmme müesseseleri geleneği veya fethedilen memleketlerdeki bazı vergi ve teşkilât ve usûllerinin milli veya örfi denilebilecek bir hukuk sistemini de ortaya çıkardığı bilinen bir gerçektir.[33] Tarihi kaynaklar içerisinde ilk olarak Fatih devri tarihçilerinden Tursun Bey'in eserinde rastlanan örfi hukuk, Osmanlı Devleti'nin kuruluşunda birdenbire oluşmuş olmayıp, ihtiyaca binaen ortaya konan hükümler neticesinde ortaya çıkmıştır. Bu şekilde konulan kurallar belli bir yekûna da ulaşınca oluşum biçiminin klasik İslam hukukundan farklı oluşu göz önüne alınarak ayrı bir isimi verilmiş, örf veya örfî hukuk denmiştir.[34] Osmanlı'da örfi hükümler hiçbir şekilde şer'i hukuka aykırı düşmemiştir. Bu şekilde örfi hükümler, şer'i hukuk ile birleştirilmiş ve hatta bir nevi tek hukuk telâkkisi ortaya çıkmıştır.[35] Bu nedenden ötürü Osmanlı hukuku, İslam hukukunun teorik esaslarıyla, bu hukukun altı asırlık uygulamasında aldığı şekiller ve Osmanlı hükümdarlarının kendilerine tanınan alanlarda koyduğu hukuk kuralları ve kanunların bütünüdür.[36]

---

[33] M. Akif Aydın. (2005). *Türk Hukuk Tarihi,* 5. Baskı, İstanbul, Ufuk Yayınları, s. 69

[34] M. Akif Aydın. (2002).*Osmanlı Hukukunun Genel Yapısı ve İşleyişi*, Türkler Ansiklopedisi, C. 10, Ankara, Yeni Türkiye Yayınları, s.16.

[35] Yusuf Halaçoğlu. (1998). *XIV-XVII. Yüzyıllarda Osmanlılar'da Devlet Teşkilatı ve Sosyal Yapı*. 4. Baskı, Ankara, TTK Yayınları, s. 118.

[36] Aydın, " *Osmanlı Hukukunun Genel Yapısı ve İşleyişi*", s.15.

2.2. ŞER'İYYE MAHKEMELERİ

Şer'iyye mahkemeleri kadıların şer'î hükümlere göre yargılama yaptıkları mahkemelerdir. Şer'iyye mahkemelerini ifade etmek için "mahâkim-i şer'iyye", "meclis-i şer'", "meclis-i şer'-i enver", "meclis-i şer'i şerif-i enver" veya "meclis-i nebevî" gibi tabirler kullanılmıştır.[37] Osmanlı Devleti'nde şer'iyye mahkemeleri Emevi, Abbasi, Selçuklu ve Memlûk devletlerinde görülen adli yapının en gelişmiş ve en son halkasını oluşturmakta olup Osmanlı adliye teşkilatının omurgasıdırlar.

Osmanlı Devleti'nin kurulduğu dönemden XIX. yüzyıl ortalarına kadar hukuki ihtilafların çözüm yeri şer'i mahkemeler olmuştur. Kadı veya naib idaresinde bulunan bu mahkemeler dil, din, ırk farkı gözetmeksizin herkesin müracaat ettikleri yerlerdi. Osmanlı Devleti'nde örfi davalara bakmakla yükümlü özel bir mahkeme hiçbir zaman mevcut olmamıştır. Dolayısıyla şer'i mahkemeler, yalnız şer'i hukukun alanına giren davaların görüldüğü merciiler olamayıp, aynı zamanda örfi hukukla ilgili konuların da çözümlendiği mercii idi.[38]

Merkezden gelen hüküm ve fermanlar ile bunların derlenmesi yoluyla olusturulan kanunnameler kadılara gönderilir ve tatbik edilmesinin istendiği, şer'iyye mahkemeleri tek hâkimli mahkemeler olup özel binaları bulunmamaktaydı. Önemli olan kadı'nın nerede olduğunun bilinmesi olduğundan kadı'nın evi, cami veya medrese odaları şer'iyye mahkemeleri olarak kullanılmıştır.[39] Böylece kadılar mahkeme binası olmasa da bayram ve Cum'a günleri dışında bilinen bir yerde yargı görevlerini ifa etmişlerdir.[40]

Şer'iyye mahkemelerinde hükümler, Hanefî mezhebine göre verilirdi.[41] Nikâh akdi, boşanma, alacak-verecek, miras taksimi, vasi tayin ve azli, vakfiyeler, cürüm ve cinayet vs. bütün davalar kadı nezaretinde şer'î mahkemede görülürdü. Reaya ve askerî sınıf arasındaki ihtilaflar ise mahkemede görüldükten sonra merkezin onayı ile çözüme kavuşturulurdu.[42] Şer'î mahkemelere gayr-ı Müslimler de

---

[37] Abdulaziz Bayındır. (2002). *Örneklerle Osmanlı'da Ceza Yargılaması,* Türkler Ansiklopedisi, C. 10, Ankara, s. 69.
[38] M. Akif Aydın. (1994). *Osmanlı'da Hukuk. Osmanlı Devleti ve Medeniyeti Tarihi*, C.I, Yıldız Yayıncılık, İstanbul, ss.391-395.
[39] Mübahat S. Kütükoğlu, (1998), *"Osmanlı Belgelerinin Dili (Diplomatik)",* İstanbul, Kubbealtı Neşriyat, s.77.
[40] Fahrettin Atar. (2003). *"Mahkeme",* DİA. C. VII, Ankara, TDV Yayınları, s. 338.
[41] İ. Hakkı Uzunçarşılı. (1988). Osmanlı Devletinin İlmiye Teşkilatı, T.T.K. Yayınları, Ankara s.108.; Aydın, " *Osmanlı Hukukunun Genel Yapısı ve İşleyişi*", s.18.
[42] Uzunçarşılı, a.g.e., s.109.

müracaat edebilirdi. Bununla birlikte gayr-ı Müslimlerin ve müste'menlerin anlaşmazlıkları genel olarak cemaat ve konsolosluk mahkemelerinde giderilirdi.[43]

II. Mahmut döneminde şer'iyye mahkemeleri ve kadılar hakkında önemli değişiklikler yapılmıştır. H. 1253 / M. 1837 yılında İstanbul kadısının makamı Bâb-ı Meşihât'taki boş odalara taşınmış ve ilk kez resmî bir mahkeme binasında yargı görevi ifa edilmeye başlanmıştır. Ayrıca H. 1254 / M. 1838'de kadıların yetkilerini kötüye kullanmalarını önlemek ve memlekete hâkim olan usûlsüzlükleri ortadan kaldırmak gayesiyle Tarik-i İlmiye'ye dair Ceza Kanunnâme-i Hümayunu çıkarılmıştır.[44]

XIX. asra gelinceye kadar pek fazla bir değişim göstermeyen Osmanlı hukukunda 1839'da Gülhane Hatt-ı Hümayun'un okunması ile başlayan dönemden itibaren yapılan değişikliklerle Osmanlı hukukunu önceki dönemden kesin çizgilerle ayrılmıştır. H. 1255 / M.1839 tarihli Gülhane Hatt-ı Hümayûn'u ile başlayan Tanzimat döneminde söz konusu Hatt-ı Hümayûnla özel ve kamu hakları teminat altına alındığı gibi bu teminatın gereği olan hukuki düzenlemeler de yapılmaya başlanmıştır. Tanzimat'tan önceki dönemde İslam hukuku hâkim olup bu hukukun uygulanması sırasında meydana gelen boşlukları örfi hukuk ile doldurulmaya çalışılırken Tanzimat ile birlikte batı hukukundan yararlanılmaya başlanmıştır.[45]

8 Nisan 1924 tarihli Mahakim-i Şer'iyye'nin ilgasına ve Mehâkimin Teşkilatına ait Ahkâm-ı Muaddil Kanunu ile de Şer'iyye Mahkemeleri ortadan kaldırılmıştır.[46]

2.2.1. Şer'iyye Mahkemelerindeki Görevliler

2.2.1.1. Kadı

Kadı kelimesi "kazâ" kökünden gelmektedir. Kazâ ise "hüküm, hâkimlik" manalarını ifade etmektedir.[47]

Mecelle'ye göre "Hâkim beyne'n-nâs vuku' bulan dava ve muhasamayı ahkâm-ı meşruasına tevfikan fasl ve hasm için taraf-ı sultanîden nasb ve tayin olunan zattır." İslam hukukunda yargı görevi hilafet makamının veya devlet başkanının

[43] Enver Ziya Karal. (1995). Osmanlı Tarihi. C.VI, T.T.K. Yayınları, Ankara, s.130.
[44] Ömer Lütfi Barkan, (1983) "*Kanunname",* İslam Ansiklopedisi, C.6, MEB Yayınları, İstanbul, s. 185.
[45] Ekrem Buğra Ekinci. (2004), *Tanzimat ve Sonrası Osmanlı Mahkemeleri*, İstanbul, Arı Sanat Yayınevi, s. 323.
[46] Ahmet Akgündüz. (1998). *Şer'iyye Sicilleri, Mahiyeti, Toplu Katalogu ve Seçme Hükümler,* İstanbul, Türk Dünyası Araştırmaları Vakfi, 1998, s19.
[47] Ebu'l-Ulâ Mardin. (1967). *"Kadı"*, İslam Ansiklopedisi, C. VI, MEB Yayınları, İstanbul, s.42.

görevleri vazifeleri arasında yer alır. Halife veya devlet başkanı kaza fonksiyonunu ya bizzat kendi ya da yetkili kıldığı kadılar/hâkimler yapar. Hâkimler/kadılar "muhakeme icrasında ve hükm i'tasında" veliyyü'l emrin vekilidir. [48]

Osmanlı Devleti'nde çok geniş yetkileri bulunan ve şer'îyye mahkemelerinde yargı görevini ifa eden şahsa kadı denilmektedir. Hâkim veya hakimü'ş-şer'de denilen kadıların Osmanlı Devleti'nde görev yaptıkları idari bilim olan kazalar, belirli köylerin merkezi olan kasaba veya şehirlerdi. Kadılar, şer'î hükümleri icra; şer'îyye sicillerini yazma; velî veya vasîsi olmayan küçükleri evlendirme; yetimlerin ve gaiblerin mallarını muhafaza; vasî ve vekilleri tayin yahut azil etmesi; vakıfların muhasebelerini denetleme; evlenme akdini icrâ; vasiyetleri tenfiz gibi hukukî işlerin takibi ile görevliydi.[49]

Kadıların hukuki ve şer'î görevlerinin yanı sıra idari görevleri de vardı. Bu hususta hükümetçe kendisine ferman gönderilir ve o da icap eden cevabı re'sen hükümete arz ederdi.[50]

Mahkeme gibi önemli bir müessesenin başına medrese tahsili yapmış, herhangi bir müesseseden icazet alarak mülâzemet defterine kaydolmaya hak kazanmış kişilerden biri padişah tarafından kadı olarak atanırdı. [51]

2.2.1.2. Nâib

Kelime manası, vekil demek olan nâib terimi, kadıların kendi yerlerine davaya bakmak üzere görevlendirdikleri şahıslar için kullanılmıştır. Sultanın vekili olarak yargı görevini ifa ettiklerinden dolayı bazen kadılara da naib denilmiştir. Kadılar tayin edildikleri yere bizzat gitmeyerek naib görevlendirebilecekleri gibi, kaza merkezlerine tâbî nahiyelere de naib tayin edebilirlerdi.[52]

Nahiyelere tayin edilen naiblere kaza naibleri, ayrıca mevleviyet kadılarının tayin ettiği naiblere mevali naibleri, arpalıklarda sahibi adına yargı görevini yürütenlere de arpalık naibleri adı verilmiştir.[53]

---

[48] Saîd Öztürk, (1995), *İstanbul Tereke Defterleri (Sosyo-Ekonomik Tahlil),* Osmanlı Araştımaları Vakfı Yayınları, İstanbul, s.45.
[49] Halil Cin ve Ahmet Akgündüz. (1995). *Türk Hukuk Tarihi: Kamu Hukuku*. Osmanlı Araştırmaları Vakfı Yayınları, c.1, İstanbul, ss.278-281.
[50] Uzunçarşılı, a.g.e., s.109.
[51] Cin ve Akgündüz, a.g.e., ss. ss.278-281.
[51] Cin ve Akgündüz, a.g.e., s.275.
[52] Cin ve Akgündüz, a.g.e., ss. 270-273.
[53] Uzunçarşılı, a.g.e., ss.117-118

Naibler, kadıların kaleme aldığı niyâbet müraselesi ile tayin edilirler. Bu manada Osmanlı'nın son dönemlerinde bazı kazalarda kadı yerine naiblerin atandığı da görülmektedir. Dönemin ulaşım koşulları göz önüne alındığında kadıların yargı yetkisi alanına giren tüm bölgelere hizmet götürmeleri mümkün gözükmemektedir. Çünkü kadıların görev yaptığı kazaların yerleşim yeri sayısı 40 ile 300 arasında değişebilmekteydi. Dolayısıyla bu hizmet, kadının atadıgı nâibler tarafından görülmekteydi. Nâiblik, kadının hizmet ettikleri yerde olabildiği gibi kadının yetki alanına giren bağlı bölgelere gönderme şeklinde de ortaya çıkabilmektedir.[54]

2.2.1.3. Kassâmlar

Sözlük anlamı taksîm eden demek olan kassam kelimesi hukuki terim olarak, vefat eden şahısların terekelerini taksîm eden şer'î memur anlamına gelir.[55] Osmanlı adliye teşkilatında iki çeşit kassam bulunmaktaydı. Birincisi; askeri sınıfın terekelerini taksîm eden kazasker kassamları olup, ikincisi ise; şer'î mahkemelerin bulunduğu yerlerde bulunan beledî kassamlardır. Her kadılıkta hususi kassam defteri bulunmaktaydı ve kassamlar taksîm ettikleri terekelerden "resm-i kısmet" adıyla bir harç almaktaydılar.[56] Tanzimat'tan sonra ise bu müessese kaldırılmış ve sadece İstanbul Kassamlığı görevine devam etmiştir.

2.2.1.4. Muhzırlar

Sözlük anlamı huzura giden demek olan muhzır, davacı ve davalıları mahkemeye celbeden ve savcının bazı görevlerini ifa eden bir memurdur.

Küçük kaza merkezlerinde hem mahkeme mübaşiri, hem mahkeme kâtibi, hem de emniyet görevlisi idi. Bu hizmetleri karşılığında "ihzariye", "ücret-i kadem" ya da "ayak teri" denilen ve taraflarca karşılanan bir ücret alırdı. Muhzır sayısı çok olan mahkemelerde bir de muhzırbaşı bulunurdu ve muhzırların tayini bir seneliğine muhzırbaşılar tarafından yapılırdı.[57]

---

[54] Ömer Faruk Yılmazer. (2010) *98/1 Numaralı Gaziantep Şer'iyye Sicili (H.1155/M.1742–1743) Transkripsiyon ve Değerlendirme,* Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kayseri, s.9.
[55] Cin ve Akgündüz, a.g.e., s.275.
[56] Abdullah Demir. (2010). *Medeni Yargılama Hukuku*, İstanbul, Yitik Hazine Yayınları, s.54.
[57] Demir, a.g.e., s.50.

2.2.1.5. Çavuşlar

Dergâh-ı Âlî çavusları da denen bu adli memurlar, mahkeme i'lâmlarının icrasını, borçlunun mallarını satarak borcunun ödenmesini, gerektiği takdirde mahkeme kararı sonucunda borçlunun hapsini, hukuken kesinleşen nakdî ve bedenî cezaların infazını, kısaca günümüzdeki icra memurları ve kısmen de savcıların ve emniyet güçlerinin vazifelerini ifa etmekteydiler.[58]

2.2.1.6. Mukayyid

Sözlükte kaydeden manasına gelen mukayyid,[59] mahkemelerde mahkeme sonuçlarını sicillere yazma görevini yapan memurlara verilen addır.[60] Mukayyidin kâtiplerden farkı, kâtiplerin yazım işini dava görülürken müsvedde halinde yazmaları iken mukayyidin bunları sonradan temize çekerek şer'iyye siciline kaydetmesidir.

2.2.1.7. Subaşılar

Hükûmet merkezindeki çavuş teşkilatının görevlerini, sancak, kaza, nahiye ve köylerde subaşı denen memurlar yürütürdü. Sancaklarda sancak beyinin ücretli adamı ve emniyet amiri, kaza ve daha küçük merkezlerde ise idâre amiri olan subaşıların, şer'iyye mahkemelerinde de icra ve infaz memuru olarak görev yaptıkların görülmektedir.

Köy ve kasabalardakine il subaşıları, diger büyük merkezlerdekine ise şehir subaşıları denen bu memurlar, görevlerini ifa için mahalle bekçilerinden (âses) yardım alırlar ve hizmetleri karşılığında da "Subaşı Mektûu" denen bir ücrete hak kazanırlardı. [61]

2.2.1.8. Asesler

Aseslerde subaşılar gibi kolluk görevi görmekle birlikte subaşılar gündüz asesler gece çalışmaktaydı. Geceleri şehirdeki çarşı ve mahallelerde dolaşırlar yakaladıkları zanlıları ya kendileri cezalandırır ya da gerekli hallerde kadıya getirirlerdi.[62]

---

[58] Cin ve Akgündüz, a.g.e., s. 27.
[59] Ferit Devellioğlu.(2002). *Osmanlıca Türkçe Ansiklopedik Lûgat,* Aydın Kitabevi Yayınları, 19. Baskı, Ankara, s. 813.
[60] Mehmet Zeki Pakalın. (1999). *Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü*, MEB Yayınları, İstanbul, s.570.
[61] Cin ve Akgündüz, a.g.e., ss. 277.
[62] Demir, a.g.e., s.54.

2.2.1.9. Tercümanlar

Osmanlı Devleti çok sayıda dilin herhangi bir sınırlama olmadan kullanıldığı bir ülke olduğu için kadılar, taraflardan ya da şahitlerden herhangi birinin dilini anlamaması durumlarında, bu kişilerin beyanlarını anlayabilmek için tercüman kullanmaktaydılar. Osmanlı'da tercüman kullanımına özellikle zımmîlerin yaşadığı bölgelerde çok sık rastlanmaktaydı.[63]

2.2.1.10. Mübaşirler

Sözlükte işe başlayan manasına gelen mübaşir[64] mahkemelerde celb ve tebliğ islerinde kullanılan memur anlamında olup muhzır ile eş anlamlıdır. Diğer anlamı ise; Tanzimat'tan önce devletçe halledilmesi gereken veya soruşturulması lazım gelen bir iş için görevlendirilen memur demektir. Bu görevleri karşılığında mübaşiriye denilen bir ücret almaktaydılar. [65]

2.2.1.11. Müşavir

Kadıların gereken zamanlarda fetva istedikleri ve danıştıkları ulemaya denirdi. Hukuk bilgisinden faydalanılan bu kişiler âlimler ve müftüler olup, bunlar eğer başka yerde bulunuyorlarsa kendilerinden mektupla görüş alınmıştır.[66]

2.2.1.12. Kâtipler

Mahkemedeki yazışmalar, tarafların iddia, savunma ve şahitlik beyanlarını zapta geçiren kişiler olup genellikle medrese çıkışlıdırlar. Bu kişiler, ilâmların yazılma usûllerini (ilm-i sakk) bilen güvenilir kimselerden seçilmeye çalışılmışlardır.[67]

2.2.1.13. Çuhâdârlar

Belgelerde çukadar olarak geçen bu görevlilerin giysileri çoğunlukla çuha olduğu ve üst düzey görevlilerin dairelerindeki kapıların perdelerin açılıp kapanmasından sorumlu oldukları için bu isimle anıldıkları sanılmaktadır.

---

[63] Demir, a.g.e., ss.57-59.
[64] Devellioğlu, a.g.e., s. 835.
[65] Akgündüz. (1988). *Şer'iyye Sicilleri, Mahiyeti, Toplu Katalogu ve Seçme Hükümler,* C.1.Türk Dünyası Arastırmaları Vakfi Yayınları, İstanbul, s.74.
[66] Demir, a.g.e., s.59.
[67] Demir, a.g.e., s.62.

Çuhâdârların asli görevlerinin yanında, mahkeme dışında çözülmesi veya kayıt altına alınması gerekecek işlerle de ilgilenebilmek gibi farklı görevleri de bulunabilmektedir. Ancak bu ilgilenmenin gerçekleşme oranı asli görevleri arasında sayılacak kadar çok değildir.[68]

2.2.1.14.Şuhûdü'l-hâl

Şuhûdü'l-hâl şer'i mahkemelerde davaya müşahit sıfatıyla katılanlara verilen isimdir. Ancak şuhûdü'l-hâl, taraflara değil mahkemedeki yargılamaya şahitlik ederdi. Dolayısıyla şuhûdü'l-hâl meclis-i şer'de jüri vazifesi görürdü.[69]

Mahkemede yargılamayı bir tür gözlemci sıfatıyla izleyen görevlilere denilirdi. Şuhûdü'l-hâl, yargının denetimini sağladığı gibi yargı bağımsızlığının gözetimini de sağlamış olurdu. Ayrıca, kadıya karşı gelebilecek müdahaleleri de önlerdi.[70]

Bu sayılanların dışında ayrıca hademeler ve kapıcılar da Osmanlı Adliye teşkilatının önemli elemanları arasında yer almaktadır.

2.3. ŞER'İYYE SİCİLLERİ:

Şer'iyye sicilleri mahkemede görülen davaların kaydedildiği defterlerdir. Osmanlılarda olduğu gibi Ortaçağ'da Yakın Doğu'nun bütün Müslüman-Türk devletlerinde, merkezi idare tarafından tayin edilen kadıların hususi arşivleri olduğu ve mahkemede cereyan eden bütün işler hakkında karar suretlerini kayd ettikleri bilinmekteydi. Şer'iyye Sicilleri kadıların tuttuğu zabıtlar olup, bu görev "Mukayyid" denilen görevlilere verilmiştir. Mahalli konulara ilişkin kayıtlar sicilin bir tarafına, merkezden gelen her türlü resmi yazılar ise sicilin öbür tarafına yazılırdı. Mahalli konuların yazıldığı bölüme "Sicil-i Mahfuz" merkezden gelen emirlerin yazıldığı bölüme ise "Sicil-i Mahfuz Defterlü" denilirdi.[71]

2.3.1. Şer'iyye Sicilllerinde Bulunan Belgeler

Şer'iyye sicillerinin kapsadığı belgeleri iki gruba ayırabiliriz:

1) Kadıların ifadesiyle kaleme alınan belgeler;

---

[68] Yılmazer, a.g.t., s.12.
[69] Demir. a.g.e., s.20.
[70] Demir. a.g.e., s.20
[71] Rıfat Özdemir. (1987). *"Şer'iyye Sicillerinin Toplu Kataloğuna Doğru",* Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, C.I, S.1, Elazığ, , s.192.

2) Dışarıdan geldiği halde sicillere kaydedilen belgeler. [72]

Şer'iyye Sicillerindeki konuları kısaca şöyle sıralayabiliriz

1. Merkezden gönderilen her türlü fermân, berât, mektuplar.

2. Ümera denilen Mahalli yöneticilerin çeşitli yonularda, sancak veya şehir meselelerini çözmek için yayınladıkları buyuruldular ile bunların icraatlarını gösterir kayıtlar.

3. Kadıların çeşitli konularda merkeze gönderdikleri ilâmlar ile şehir yönetimine kişi ya da çeşitli müesseseler arasında doğan anlaşmazlıkları çözmek için verdikleri hüccetler.

4. Şehrin mahalle listeleri, dini ve sosyal yapıların inşası, bakım ve tamirlerinin yapılması, şehirde yürütülen imar faaliyetleri, imar işlerinde kullanılan inşaat malzemelerinin çeşit ve fiyatları ile ilgili vesikalar

5. Şehir nüfusunu, nüfusun ırkî ve dini yönden ayrımını, bu nüfusun zaman zaman maruz kaldığı hastalık ile tabii afetleri anlatan belgeler

6. Evlenme, boşanma, kız, kaçırma, mehir bağlarma, alım-satım, mukavele ve kefâlet senetleri, hırsızlık, kalpazanlık, yaralama ve öldürme ile ilgili belgeler.

7. Şehirdeki esnâf grupları, bunların meslekleri ile ürettikleri malların çeşitleri vb. kayıtlar

8. Sancak ve şehir halkından toplanan vergiler, bu vergilerin toplanmasında kullanılan avarız hânesi ile ilgili listeler

9. Altın ve para meslekleriyle mal varlıklarını gösteren tereke kayıtları, etnoğrafik eşya listeleri.[73]

Şer'iyye sicillerinde rastlanan belgeler şunlardır.

2.3.1.1. Hüccetler

Hüccet, hâkimin kararını ihtiva etmeyen, taraflardan birinin itirafıyla diğerinin kabulünü içeren ve üzerinde onu düzenleyen hâkimin mühür ve imzasını taşıyan belgedir. Gerek bir hükmü ihtiva etsin ve gerekse akid, ikrar, vâsî tayini gibi hukuki bir hadiseyi tespit gayesiyle olsun kadının huzurunda tanzim olunan

---

[72] Zemzem Yücetürk. 98/*3 Numaralı Gaziantep Şer'iyye Sicili (H.1155/M.1742–1743) Transkripsiyon ve Değerlendirme,* YayımlanmamışYüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kayseri,2009. s.14.

[73] İbrahim Yılmazçelik. (2001). *Diyarbakır Şer'iyye Sicilleri (Katalog ve Fihristleri)*. Diyarbakır Tanıtma Kültür ve Yardımlaşma Vakfı Yayını, No:8, Ankara, s.78.

vesikalardır. [74] Şer'iyye mahkemelerinden verilen hüccetler talik yazı ile yazılırdı. Bu vesikalarda hâkimin imzası vesikanın altında değil üstünde bulunurdu.[75]

Tanzimat'tan sonra Osmanlı mevzuatında hüccet tabiri yerine senet mefhumu da kullanılmıştır. Şer'iyye sicillerindeki yazılı kayıtların çoğunluğunu hüccetler teşkil etmektedir.

2.3.1.2. İ'lâmlar

Şer'iyye sicillerinde bulunan önemli bir belge çeşidi de günümüzdeki mahkeme kararlarına benzeyen i'lâmât-ı şer'iyye yani şer'î ilâmlardır. Şer'î bir hükmü ve altında kararı veren kadının imza ve mührünü taşıyan yazılı belgeye i'lâm denmektedir.[76] Her i'lâm belgesi, davacının iddiasını, dayandığı delilleri, davalının cevabını ve def'i söz konusu ise def'inin sebeplerini, son kısımda verilen kararın gerekçelerini ve nasıl karar verildiğine dair kayıtları ihtiva eder. İ'lâm belgelerini diğer şer'iyye sicili kayıtlarından ayıran en önemli özellik, hâkimin verdiği kararı ihtiva etmesidir. Hâkimin kararını ihtiva eden her belge i'lâmdır. Ancak örfi anlamda altında kadının imza ve mührünü taşıyan her belgeye, hükmü ihtiva etsin etmesin i'lâm denildiğini, bu sebeple Başbakanlık Osmanlı Arşivi'ndeki birçok ma'rûzâtın i'lâm diye kayda geçirildiğini hatırlatmakta fayda vardır.[77]

2.3.1.3. Ma'rûzlar

Kelime anlamı olarak arz olunmuş, arz olunan, bir şeyin karşısında, tesir altında bulunan gibi anlamlara gelmektedir.[78] Maruz terim olarak; kadı tarafından kaleme alındığı halde kadının kararını ihtiva etmeyen, hüccet gibi hukuki bir durumun tespiti açısından yazılı delil olarak kabul edilmeyen ve sadece kadının icra makamlarına idari bir durumu arz ettiği yazılı kayıtlara veya halkın icra makamına yahut kadıya hitaben yazdığı şikâyet dilekçelerine denir.[79] Mahkemenin safhalarıyla ilgli daha geniş bilgi ve yargı bölgesinde işlenen suçlar maruzların incelenmesiyle tespit edilebilir. Maruzlar, bazı ilam ve hüccet sicillerinin ortasında veya sonunda bulunurlar. Bu konuda müstakil sicillerin tutulduğu da görülür.

---

[74] Ahmed Akgündüz. (2002) *İslâm Hukukunun Osmanlı Devleti'nde Tatbiki: Şer'iye Mahkemeleri ve Şer'iye Sicilleri*, Türkler Ansiklopedisi, C. 10, Ankara, Yeni Türkiye Yayınları, s.60.
[75] Pakalın, a.g.e., s.865.
[76] Devellioğlu.(2002). a.g.e., s. 426.
[77] Akgündüz.a.g.m., *s.63.*
[78] Devellioğlu, a.g.e., 525.
[79] Akgündüz. a.g.e., s.37.

2.3.1.4. Müraseleler

Arapça haberleşmek, mektuplaşmak manasında olan mürasele;[80] Anadolu ve Rumeli kazaskerleri tarafından kadı ve naiblere ve onlar tarafından nahiye naiblerine tayinleriyle salahiyetlerini beyan ederek yazılan resmî emirler hakkında kullanılır bir tabirdir. Bununla birlikte kadılar tarafından bir husus hakkında yazılan resmî kâğıtlara da mürasele denilimiştir.[81]

2.3.1.5. Tezkereler

Şer'iyye sicillerinde yer alan ve kadıların dışındaki makamlar tarafından kaleme alınan bir belge çeşididir. Osmanlı diplomatikasında daha ziyade üstten alta veya aynı seviyedeki makamlar arası yazılan ve resmî bir konuyu ihtiva eden belgelere tezkire denmektedir. Şer'iyye sicillerinde yer alan birinci manadaki tezkereler, başta sadrazam olmak üzere yüksek devlet memurlarının özel kalem müdürü demek olan tezkereciler tarafından kaleme alınırdı.[82]

2.3.1.6. Temessükler

Şer'iyye sicillerinde yer alan ve kadıların dışındaki makamlar tarafından kaleme alınan bir belge çeşididir. Sözlükte bir işe sıkı tutunmak demek olan temessük kelimesinin şer'iyye sicilinde manası mirî arazide ve gayr-i sahih vakıflarda tasarruf hakkı sahiplerine yetkili makam veya şahıslar tarafından verilen belgedir. Yani temessük, tasarruf vesikası demek olur ki, sonraları tapu tabiri bunun yerine geçmiştir. Yetkili makam ve şahıslar, sâhib-i arz denilen tımar ve zeâmet sahipleri, vakıf mütevellileri, mültezimler, muhassıllar veya muhâsebe kalemlerinden biri olabilir.[83]

2.3.1.7. Vakfiye

Bir malın Allah rızası için belli bir amaca tahsis edilmesine vakfetme denilir. İki türlü vakıf bulunmaktadır. Birincisi hayra tahsis edilmiş vakıflar ikincisi

[80] Devellioğlu.(2002). *a.g.e.,* s. 874.
[81] Pakalın, a.g.e., c.II. s.51
[82] Akgündüz, a.g.e., s.45.
[83] Akgündüz, a.g.e., s.49.

zürri yani evlat ve ahfada tahsis edilmiş olan ve asıl amacı yoksullara yardım olan vakıflardı.[84] Vakfetme işinin kayıt edildiği belgelere vakfiye denilmektedir.

2.3.1.8. Berat

Arapça yazılı kâğıt manasına gelen berat ya da nişan, ilk devirlerde "biti" ve "misâl" olarak da anılmıştır. Herhangi bir görev veya memuriyete tayin edilenlere, görevlerini yapma yetkisini veren ve üzerinde padişahın tuğrasını taşıyan atama emirlerine berat denilmektedir.[85]

2.3.1.9.Buyruldu

Osmanlı Devleti'nde padişahtan sonra şer'î ve kanunî hükümleri icra ve takip ile görevli olan makam, padişahın bir nevi mutlak vekili bulunan sadrazamdı. Sadrazam padişahın emrine dayanarak, bazı hususları kadılara yazılı olarak bildirirlerdi. Şer'iyye sicillerinde bulunan kayıtlardan biri de sadrazamın yazılı emri demek olan buyruldulardır.[86]

2.4. AYNTÂB'A AİT ŞER'İYYE SİCİLLERİ VE TRANSKRİPSİYONU YAPILAN DEFTERLER

Bu gün Gaziantep iline ait 174 adet şer'iyye sicil defteri bulunmaktadır. Bu defterler 1991 tarihine kadar Gaziantep müzesinde muhafaza edilmiş olup, bu tarihten sonra Ankara Milli Kütüphane'ye gönderilmiştir. Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü'nün 14.10.2005 tarih ve B.02,0.ARV–0.11.401.04–5710 talep yazıları ve Millî Kütüphane Başkanlığı tarafından alınan 15.11.2005 tarih ve B.16,0.MKB.0.77.00.05/550.05–168333 sayılı Bakanlık oluru doğrultusunda yazma ve nadir eserler deposunda bulunan şer'iyye sicil defterlerinin Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü'ne devri kararlaştırılmıştır. Gaziantep Şer'iyye Sicilleri elli bin sayfa tutarındadır. Hicri 936 (M.1529) ile hicrî 1330 (M.1911) tarihlerini taşıyan bu on binlerce belge şer'iyye sicilinin ilkini tarihi olan 1529 ile en geç tarihli olanın arasında kalan sürede Osmanlı devrinde yaşayan Gaziantep ve çevresi halkının tarihini gün ışığına çıkarmakta, bazı yerlerde daha öncesi hakkında da bilgiler ihtiva etmektedirler.

---

[84] Bahaeddin Yediyıldız. (1993). *"Vakıf",* İslam Ansiklopedisi, C.13, İstanbul, MEB Yayınları, s. 277.
[85] Kütükoğlu. a.g.e., s.124.
[86] Akgündüz. *Şer'iyye Sicilleri Mahiyeti, Toplu Katalogu ve Seçme Hükümler*, İstanbul, s.44.

Gaziantep'e ait şer'iyye sicilleri kataloğu şu şekildedir. [87]

Tablo 2.1

Gaziantep Şer'iyye Sicilleri			
NO:	**TARİH:**	**EBAT**	**SAYFA:**
1	938-946 / (1531-1539)	11x30	373
2	948 / (1541)	11x31	334
3	956 / (1549)	10x30,5	176
4	964-967-968-978 / (1556-1559-1560-1570)	16x43	276
5	1167-1171-1177-1179-1180 / (1753-1757-1763-1765-1766)	15x39	364
6	980 / (1572)	15x41,5	228
7	995 / (1586)	14,5x37	233
8	998-999 / (1589-1590)	14,5x37-15,5x43	238-295
9	1004-1005 / (1595-1596)	15x42	380
10	1012-1014 / (1603-1605)	15x41	406
11	1017 / (1608)	15,5x40	179
12	1027-1028 / (1617-1618)	15x41	398
13	1038-1039 / (1628-1629)	14x40	299
14	1044-1045 / (1634-1635)	14x39	389
15	1045-1047 / (1634-1637)	15x41	490
16	1051-1052 / (1641-1642)	15x41	296
17	1055-1056 / (1645-1646)	15x41,5	254
18	1055-1056-1070 / (1645-1646-1659)	15x41,5	277
19	1057-1058 / (1646-1647)	15x42	360
20	1060-1061 / (1649-1650)	15x41	270
21	1059-1060 / (1648-1649)	15x42	294
22	1061-1062 / (1650-1651)	15x41,5	250
23	1063-1064 / (1652-1653)	15x42	360
24	1064-1065 / (1653-1654)	14x42	158
25	1067-1069 / (1654-1658)	11,5x42,5	198
26	1071-1073 / (1660-1662)	15x41	276
27	1070-1077 / (1659-1666)	14x39	222
28	1077-1079 / (1666-1668)	14x41	418
29	1058-1087 / (1674-1676)	15x43	176
30	1084-1085-1087-1091 / (1673-1674-1676-1679)	15,5x40,5	392
31	1085-1087-1266-1267 / (1674-1676-1849-1850)	15x41-15x37,5	140-202
32	1086-1087 / (1675-1676)	15,5x42	207
33	1087-1089 / (1676-1678)	15x41	360
34	1090-1092 / (1678-1680)	15x42	234
35	1094-1095 / (1682-1683)	15x37,5	288
36	1098-1099 / (1686-1687)	16x41	216
37	1099-1100 / (1687-1681)	15,5x41	190
38	1099-1101 / (1687-1681)	15x41	207

[87] Sıtkı Dal. (2009). *139 Numaralı Gaziantep Şer'iyye Sicili'nin Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi,* Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum, ss.16-22., Aynur Geçkil. (2006). *141 Numaralı Gaziantep Şer'iyye Sicili Metin-Değerlendirme. (H. 1234–1236/M. 1818/1821)* Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ. ss. 7-10.

39	1100-1101 / (1688-1681)	15x43	236
40	1103-1104 / (1691-1692)	15x42,5	220
41	1103-1104 / (1691-1692)	15x42,5	174
42	992-994-1003-1004 / (1583-1585-1594-1595)	15x40,5	450
43	1106-1107 / (1694-1695)	15,5x42,5	298
44	1106 / (1694)	15x40,5	149
45	1107 / (1695)	15x41,5	200
46	967-968 / (1559-1560)	16x43,5	236
47	1108-1109 / (1696-1697)	16x42	267
48	1108 / (1696)	16x44	334
49	1109 / (1697)	15x42	220
50	1110-1111 / (1698-1699)	14x43	359
51	1111-1112 / (1699-1700)	15x43	376
52	1114-1115-1116 / (1702-1703-1704)	15x42,5	380
53	1114-1116 / (1702-1704)	15x42,5	300
54	1114 / (1702)	15x42,5	388
55	1116-1117 / (1704-1705)	15x41	283
56	1117 / (1705)	15x42	337
57	1118 / (1706)	15x42	350
58	1118-1119-(1706-1707)	15x42	294
59	1120-1121 / (1708-1709)	15x42	377
60	1119-1121 / (1707-1710)	15x15	334
61	1124-1125 / (1712-1713)	15,5x43,5	301
62	1119-1120-23-24-27 / (1707-08-01-02-05)	15,5	243
63	1123-1124 / (1711-1712)	16x45	394
64	1124 / (1712)	15x41,5	252
65	1126-1127 / (1714-1715)	15x41	277
66	1127 / (1715)	14x40,5	258
67	1128-1129 / (1715-1716)	15,5x41	602
68	1129-1130 / (1716-1717)	16x42	537
69	1130-1131 / (1717-1718)	15x43	270
70	1132-1136-1137 / (1719-1723-1724)	16x41,5	290
71	1132 / (1719)	15x41	218
72/ B	1133-1134 / (1720-1721)	15,5x40,5	238
72 /A	1133 / (1720)	16x41,5	289
73	1134-1135 / (1721-1722)	16x41	272
74	1131-1134 / (1718-1721)	15,5x42	319
75	1135 / (1722)	15x44	291
76	1136-1137 / (1723-1724)	15,5x43	336
77	1137-1138 / (1724-1727)	16x41	279
78	1131-32-33-34-38-39 / (1718-19-20-21-25-26)	15x41	413
79	1139-1140 / (1726-1727)	15x41,5-14x41	574
80	1141-1142 / (1728-1729)	15,5x42,5	376
81	1141-1142 / (1728-1729)	15x42	246
82	1143 / (1730)	15x42	296
83	1144 / (1731)	15x43,5	268
84	1145 / (1732)	15x42	280
85	1145-1146 / (1732-1733)	16x42	286
86	1146-1147 / (1733-1734)	16x44,5	279
87	1147-1148 / (1734-1735)	15x39	333
88	1148 / (1735)	16x43,5	378
89	1148-1149 / (1735-1736)	15,5x40	286
90	1149 / (1736)	16x40	282
91	1149-1150 / (1736-1737)	16x43,5	293
92	1150-1151 / (1737-1738)	16x42,5	276
93	1151-1152-1154 / (1738-1739-1741)	15,5x43	532
94	1152-1153 / (1739-1740)	16,5x44	276
95	1153 / (1740)	15x43	319
96	1153-1154 / (1740-1741)	15,5x42	224
97	1154-1155 / (1741-1742)	16x44	259

98	1155 / (1742)	16x43	301
99	1156 / (1743)	15,5x43	204
100	1156 / (1743)	16x43	257
101	156-1157 / (1743-1744)	15x43	448
102	1158-1159 / (1745-1746)	15,5x42	300
103	1159-1160 / (1746-1747)	16x44	284
104	1160 / (1747)	15,5x43,5	293
105	1161 / (1748)	15,5x42	362
106	1161-1163 / (1748-1750)	15,5x43	278
107	1163-1164 / (1750-1751)	16,5x40	280
108	1164-1165 / (1751-1752)	15,5x40	138
109	1165 / (1752)	15,5x38	282
110	1165-1166 / (1752-1753)	16x38	
111	1166-1167 / (1753-1754)	16x43	292
112	1168 / (1755)	16x43	294
113	1168-1169 / (1755-1756)	17x42	120
114	1169-1170 / (1756-1757)	16x42,5	274
115	1170-1171 / (1757-1758)	16x41	233
116	1171 / (1758)	16x42	282
117	1172 / (1759)	15,5x44	218
118	1171-1172-1173 / (1757-1758-1759)	16x45	324
119	1174-1175-1176 / (1760-1761-1762)	14,5x44	391
120	1188-1191 / (1774-1776)	16x42	196
121	1179-1182 / (‘1765-1768)	16,5x43	88
122	1177-1178 / (1763-1764)	15x40	280
123	1180-1181 / (1766-1767)	16,5x43,5	196
124 / A	1176-1177 / (1762-1763)	15x42	221
124 / B	1182-1184 / (1768-1770)	16x40,5	
125	175-1176 / (1761-1762)	16x42	276
126	1185-1189 / (1771)	15,5x44	333
127	1184-1186-1191 / (1770-1772-1776)	16x43,5	248
128	1189-1191 / (1774-1776)	16x42	292
129	1108-1142-1161 / (1696-1729-1747)	16x44	96
130	1184-1185-1190-1191 / (1770-1771-1775)	16x45	314
131	1182-83-84-85-92-94-95-96 / (1768-69-70-77-79-80-81)	16x44	98
132	1196-1199 / (1781-1784)	16x43,5-16x45	393
133	983-984 / (1575-1576)	15,5x40,5	428
134	1200-1209 / (1785-1794)	17x49	465
135	1205-1207 / (1790-1792)	15,5x42	204
136	1215-1217-1221-1222 / (1800-1802-1806-107)	16x38,5-15,5x42	198
137	1216-1219 / (1801-1804)	16x40,5-16x42,5	172
138	1221-1226 / (1806-1810)	15x42-16,5x45	367
139	1229-1232 / (1813-1816)	14x41	172
140	1233 / (1817)	14x43	155-312
141	1234-1236 / (1818-1819)	17x45	150
142	1241-1249 / (1825-1833)	17x45	456
143	1249-1257 / (1833-1840)	19x53	192
144	1186-1257-1267 / 1772-(1833-1850)	17x46,5	306
145	1266-1270 / 1849 / (1853)	16x37,5	215
146	1271-73-76-77-79-80 / (1854-1856-59-60-62-63)	14,5x39	350
147	1282-1288 / (1865-1870)	14x39	269
148	1286-1291 / (1869-1873)	19x47	270
149	1294-1296 / (1876-1878)	19x46	294
150	1296-1298 / (1878-1880)	19x46,5	270
151	1299-1301 / (1881-1883)	19x47	228
152	1302-1303 / (1884-1885)	19x47	206
153	1303-1305 / (1885-1887)	19x47	338

154	1306-1308 / (1888-1890)	19x47	295
155	1308-1310 / (1890-1892)	19x47	390
156	1310-1314 / (1892-1896)	19x47	250+93+8
157	1316-1319 / (1898-1901)	19x47	384
158	1318-1325 / (1900-1907)	19x47	402
159	1319-1323 / (1901-1905)	19x47	490
160	1325-1327 / (1906-1908)	16,5x46	370
161	945-946 / (1538-1539)	11x31,5	259
162	1015-16-19-24-958-961 / (1606-07-10-15-1550-1553)	10x30	571
163	951-955-965 / (1544-1548-1557)	16x43	296
164	978-976 / (1570-1568)	16x43	225
165	980-938-984 / (1572-1531-1576)	16x41,5	220
166	980 / (1572)	15x42	102
167	1008-1009 / (1559-1560)	14x40	250
168	1030 / (1620)	15,5x42,5	181
169	1029-1030 / (1619-1620)	15,5x41	104
170/ A	1032 / (1622)	14x38	201-478
170 /B	1033 / (1623)	15x42	200
171	1082-1084 / (1671-1673)	15,5x41	185
172	1094-1096 / (1682-1684)	11x30	156
173	1178-1179 / (1764-1765)	16x43,5	261
174	1187-1189 / (1773-1775)	15x42	259

Ayntâb'a ait çalışılmış şer'iyye sicilleri şu şekildedir;

Cum'a Çam.(2008). 11 Numaralı Ayntâb Şer'iyye Sicilinin Transkripsiyonu ve Değerlendirmesi (H.1017/M.1608–1609) Yüksek Lisans Tezi, Kafkas Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kars.

Handan Bozkurt. (2002). Gaziantep 17 Nolu Şer'iyye Sicili. Yüksek Lisans Tezi, İnönü Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Malatya.

Rabia Sultan Timbil. (2003). 19 Numaralı Gaziantep Şer'yye Siciline göre Mülk Satışları (1647–1648). Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.

Hüsniye Güner. (2006). 21 Numaralı Ayntâb Şer'iyye Sicili Defteri Transkripsiyonu ve Değerlendirmesi (H.1059–1060/M.1649–1650) Yüksek Lisans Tezi, Muğla Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Muğla.

Nalan Özel. (2006). 23 No'lu Ayıntâb Şer'iye Sicilinin Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi Yüksek Lisans Tezi, Muğla Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Muğla.

Ökkeş Narinç. (2010). 64 Numaralı Gaziantep Şer'iyye Sicili'nin Transkripsiyonu Ve Değerlendirmesi (H.1123-1124/M.1711-1712) Yüksek Lisans

Tezi, Kilis 7 Aralık Üniveristesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tarih Ana Bilim Dalı, Kilis.

Sema Yüce. (2010). 98 Numaralı Gaziantep Şer'iyye Sicili (H.1155/M.1742–1743) Transkripsiyon ve Değerlendirme, Yüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kayseri.

Ömer Faruk Yılmazer. (2010) 98/1 Numaralı Gaziantep Şer'iyye Sicili (H.1155/M.1742–1743) Transkripsiyon ve Değerlendirme, Yüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kayseri.

Zemzem Yücetürk.(2009). 98/3 Numaralı Gaziantep Şer'iyye Sicili (H.1155/M.1742–1743) Transkripsiyon ve Değerlendirme, Yüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kayseri.

Fuat Yıldırım. (1996). 108. Numaralı Gaziantep Şer'i iyye Sicili (H.1164.-1165-M.1750–1752). Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ.

Galip Eken. (1988). Gaziantep'in 113 numaralı Şer'iyye Sicili Transkripsiyonu ve Değerlendirmesi (H.1168–1169 M. 1755–1756) Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Zeynel Özlü. (1999). Gaziantep'in 120 Numaralı Şer'iyye Sicili (Transkripsiyonu ve Değerlendirmesi). Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Serhat Kuzucu. (2006). 123 Numaralı Gaziantep Şer'iyye Sicilinin Transkripsiyonu ve Değerlendirmesi (H.1180–1181/M.1766–1767) Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep.

Neşe Toğrul. (2010). 129 Numaralı Ayntâb Şer'iyye Sicili'nin (H. 1061, 1108, 1142/M. 1650, 1696, 1729) Transkripsiyonu ve Değerlendirmesi Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep.

İlkay Köroğlu. (2009). 131 Numaralı Gaziantep Ser'iyye Sicili'nin Transkripsiyon ve Değerlendirmesi, Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.

Sıtkı Dal. (2009). 139 Numaralı Gaziantep Şer'iyye Sicili'nin Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi, Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.

Halis Adnan Arslantaş. (1997). Antep`in 141 numaralı H. 1261–1270 tarihli Şer'iyye Sicili'nin Transkripsiyon ve Kataloğu. Yüksek Lisans Tezi, İnönü Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Malatya.

Aynur Geçkil.(2006). 141 Numaralı Gaziantep Şer'iyye Sicili Metin-Değerlendirme. (H. 1234–1236/M. 1818/1821) Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ.

Faruk Yılmaz. (2007). 151 Numaralı Ayntâb Şer'iyye Sicili'nin Transkripsiyonu ve Değerlendirmesi. (H. 1299–1301/M. 1882–1884) Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep

Mehmet Ali Yıldırım. (2006). 152 Numaralı Ayntâb Şer'iyye Sicilinin Transkripsiyonu ve Değerlendirmesi (H.1302–1303/M.1884–1885) Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep.

Yüksel Babanınoglu. (2004). 155 Nolu Gaziantep Şer'iyye Sicilinin Transkripsiyonu ve Değerlendirmesi (H.1308–1310/M. 1894). Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep.

Havva Yıldız. (2006). 156 Numaralı Ayntâb Şer'iyye Sicilinin Transkripsiyonu ve Değerlendirmesi (H.1310–1312/M.1893–1894, S. 3–96,70–174) Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep.

Ayşe Erkmen. (2005). 156 Numaralı Ayntâb Şer'iyye Sicilinin Transkripsiyonu ve Değerlendirmesi (H.1312–1314, Sayfa 167–250, 1–93, 1–8) Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep.

Mehmet Birlik. (2011).158 Numaralı Ayntab Şer'iyye Sicili'nin Transkripsiyonu ve Değerlendirmesi (H.1318-1325 / R. 1316-1323 / M.1900-1907) Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep.

Adem Çalışkan. (2011). 159 Numaralı Ayntab Şer'îyye Sicili'nin Transkripsiyonu ve Değerlendirmesi (H.1319-1323, M.1903-1907; Sayfa 1-242), Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep.

Ahmet Yılmaz. (1997). 19. yüzyıl ilk Çeyreğinde Şer'iyye Sicilleri ve Tereke Defterlerine Göre Medine-i Ayntâb'ın iktisadi ve içtimai Durumu. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Cemil Cahit Güzelbey. (1966). Gaziantep Şer'i Mahkeme Sicilleri M.1886 ilâ 1909. c. 153–160, Fasikül 1, Gaziantep. 12

Cemil Cahit Güzelbey. (1966). Gaziantep Şer'i Mahkeme Sicilleri M.1841 ilâ 1806. c. 144–152, Fasikül 2, Gaziantep.

Cemil Cahit Güzelbey. (1966). Gaziantep Şer'i Mahkeme Sicilleri M.1828 ilâ 1838. c. 142–143, Fasikül 3, Gaziantep.

Cemil Cahit Güzelbey ve Hulusi Yetkin. (1970). Gaziantep Şer'i Mahkeme Sicillerinden Örnekler. M.1729 ilâ 1825. C.81–141, Gaziantep.

Hüseyin Çınar. (2000) 18. Yüzyılın İlk Yarısında Ayıntab Şehri`nin Sosyal ve Ekonomik Durumu. Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Zeynel Özlü. (2002) Kassâm Defterlerine Göre XVIII. Yüzyılın İkinci Yarısında Gaziantep, Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara

2.5. 157 NUMARALI AYNTÂB ŞER'İYYE SİCİLİNİN TRANSKRİPSİYONU VE BELGE ÖZETLERİ

Birinci Sahîfe

Bismillâhirrahmânirâhim

Elhâmdülillahillezî şere'a kütübe's-sükûketi ve's-sicillâti taharrûzen an-ziyâ'i hukûki'l-müslimîn ve'l-müslimât ve ve's-salâtu ve's-selâmü 'alâ nebîyyihi Muhâmmedin efdale'l-enbiya-i fi'l-hidâyati ve a'lâ alihi ve ashâbihi vazihu'l- huceci ve'l-beyyinâti ve bâ'dü fe hezihi ceridetün cedîdetün ve haritâtün ceyyidetün ittehazet bi-kütübi's-sükûketi ve's-sicillâti ve li-zabti'd-dea'vi'ş-şer'îyyeti ve'l-mürâsalâti el-vâkı'ati lede'l-fakir ila rahmeti rabbihi'l-kâdiir azze şanühü Nazif Efendi el-müvella hilâfetihi bi-medine-i Ayntâb ve ibtidâen fi-zalike'l-yevmi'l-gurre-i min şehr-i Cemâziye'l-ûlâ li-sene sitte aşer ba'de selâse miete ve elf min hicrihi men-lehu'l- i'zzü ve'ş-şerefu

Sâbıkan Çorum nâibi fazîletlü Nazif Efendi daim muvaffakan bi'l-hayr

Haleb vilâyet-i dâhilinde Ayntâb kazâsının umûr-ı ahkâm-ı şer'iyyesi meclis-i intihâb-ı hükkâmü'ş-şer'îden vâkî' olan ifâde üzerine zât-ı sâmi-i hazret-i fetvâ-i penâhinin re'yi ve tensiblerine ve nezâret-i acizanemize binâen bin üç yüz on altı senesi Cemâziye'l-evvelisi gurresinden i'tibaren uhde-i behiyyelerine ihâle ve tefviz olunmuşdur.

Umûr-ı niyâbet-i mezkûreye gurre-i mezbûreden bed' ve mübaşeret idüb beyne'l ahâli icrâ-i ahkâm-ı şer'i 'âlîyye sa'y ve gayret vuku' iyânet olan muhallefâtın mûcib-i tahrir olanlarını tahrir ve terkim ve beyne'l-verese bi'l-farizâtü'ş-şer'îyye tevzi ve taksimi hususuna ihtimâm ve dikkat eyleyesiz

El-fakir Re'fet Efendizâde es-Seyyid İbrahim Edhem

El-Kazâsker-i Anadolu

İkinci Sahîfe

Numra

1

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Çukur Mahallesi'nden ve Rum milletinden olan Mariko ve Ferosin bint-i Toma veled-i Basil nam hatunlar tarafından Haleb'in Kasteli'l-harami Mahallesi'nin Ğatas Berani adlı mevkisindeki bir bab menzillerini, mahallinde satışa vekâlet edebilmesi için yine Haleb'in Ekrâd Mahallesi ahâlisinden fabrikacı Yusuf veled-i Horihana'ya verilen vekâlet kaydı.

Tarih: 19 Cemâziye'l-evvel 1316 / 5 Ekim 1898 Çarşamba

Belgenin Transkripsiyonu

Husus-ı âtî'l-beyânın mahâllinde istima'ı ketb ve tahriri içün savb-ı şer'i enverden bi'l-iltimas me'zûnen irsâl olunan mahkeme-i şer'iyye mukayyidi Vâhid Efendi ibn-i Sâlih Efendi Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde medine-i Ayntâb mahallâtından Çukur Mahallesi mütemekkinlerinden ve Devlet-i Âliyye tebaasının Rum milleti nisvanından sahibe-i istid'â Mariko ve Ferosin bint-i Toma veled-i Basil nam hatunların mütemekkine oldukları mahalle-i mezkûrede vâki' menziline varub akd-ı meclis-i şer'i âlî itdikde mezbûretânın şahsları mahalle-i mezkûre ahâlisinden muhtar Ali Onbaşı ibn-i Molla Ahmed ve ihtiyar azasından Hüseyin Ağa ibn-i Mehmed ta'rifleriyle mu'arrefetân Mariko ve Ferosin nam hatunlar meclis-i ma'kud-ı mezkûrda her biri bi't-tav'ı ve'r-rızâ ikrâr-ı tam ve takrir-i kelâm idüb nefs-i medine-i Haleb mahallâtından Kasteli'l-harami Mahallesi'nin Ğatas Berani nam mahalde kâin tarafları kıbleten Rufâ'îzâde Necib Efendi ibn-i Şeyh Mustafa ibn-i Şeyh Abdulkadir Efendi ve şarken Hüseyin Paşa vereseleri ve şimalen Cerci İlyas cirohâneleri ve garben dehliz ve târik-i âmmla mahdûd bir bâb menzil temâmından ale's-seviyye mâlike ve mutasarrıfe olduğumuz nısf-ı hisse-i şâyiamızı mahâllinde zuhûr idecek müşterisine bey'i bât-ı sahîh-i şer'î ile bey' ve temlik ve vech-i lâyıkı üzre teslime ve semen-i bâliğasını ahz ve kabz ve makbuzını bizlere irsâl ve isâle bey'-i mezkûru ferâğ komisyonu mahsûsunda takrire ve sened-i hakanîsinin i'tâsına ve menzil-i mahdûd-ı mezkûrdan dolayı inde'l-îcâb vaz'-ı yed olanlardan mahâllinde müddeî ve müddeâ aleyh mu'teriz ve mu'terizün aleyh müste'nif ve müste'nefün aleyh sifatiyle ikame-i da'va ve şuhûd istima'ına ve tahlife ve istihsâl ideceği i'lâmâtı kendü imzâsıyla istid'â ve levâih tanzimiyle vaz'ı icrâya ve'l-hâsıl husus-ı mezkûrun mütevakkıf olduğu umûrun küllisine medine-i Haleb mahallâtından Ekrâd Mahallesi

ahâlisinden fabrikacı 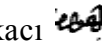 Yusuf veled-i Horihana'yı kabûlüne mevkufe vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile vekil ve nâib-i menâb nasb ve ta'yin eyledik didiklerini kâtib-i mûmâileyh mahâllinde ketb ve tahrir ve maan ve mürsel-i ümenâ'-i şer'le meclis-i şer'e gelüb âlâ-vuku'a inha' ve takrir itmeğin mâ vak'a bi't-taleb ketb ve imlâ olundu

Hurrire fi'l-yevmi't-tasi' aşer min-şehr-i Cemâziye'l-ûlâ li-sene sitte aşer ve selase miete ve elf

Numra

2

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Bayrak Bölüğü Mahallesi'nden olan Hadice ibnite Mustafa'nın küçük yaştaki kızları Âişe Fatma ve Nazîfe için, amcaları Hacı Hasan ve Hacı Mehmed ibn-i Hüseyin adlı kişilere günlük otuzar para nafaka tayin ettirmesi hakkındaki vesâyet kaydı.

Tarih: 21 Cemâziye'l-evvel 1316 / 7 Ekim 1898 Cuma

Belgenin Transkripsiyonu

Haleb vilâyet-i celilesi dâhilinde medine-i Ayntâb mahallâtından Bayrak Bölüğü sâkinelerinden ve zâtı ta'rif-i şer'î ile muarrefe sahibe-i istid'â işbû rafiatü'l-vesîka Hadice ibnite Mustafa nam hatun mahkeme-i şer'iyye odasında ma'kud meclis-i şer'i şerif-i enverde mahalle-i mezbûre sâkinlerinden Hacı Hasan ve Hacı Mehmed ibn-i Hüseyin mahzarlarında takrir-i kelâm ve ta'bir-i ani'l-merâm idüb bin-i mezbûrân Hacı Hasan ve Mehmed'in li-ebeveyn er karındaşları olub bundan akdem vefât iden Ahmed'in hayatında zevce-i menkûha-i medhûl bihâsı olmamla müteveffâ-yı merkumun firâşından hâsıl ve benden mütevellidler on yaşında Mehmed Ali ve sekiz yaşında Mehmed Tâhir ve beş yaşında Âişe Fatma ve üç yaşında Nazîfe nam sigar bi-hakkı'l-hızâne hacr ve terbiyemde olub nafaka ve kisve bahâ ve sâir levâzım-ı zarûriye eşedd-i ihtiyac ile muhtâc olub ben dahî ma'sere ve sigar-ı mezbûrûnu infâkdan aceze olmamla sigar-ı mezbûrâtın nafaka ve kisve bahâ ve havâyic-i zarûriyeleri içün âmmileri merkumân Hacı Hasan ve Mehmed üzerlerine kıbel-i şer'den kadr-i kifâye meblâğ farz ve takdir olunmak bi-hakkı'l-hızâne matlûbumdur didikde gıbbe't-tasdikü'ş-şer'î ancak ebnân-ı mezbûrân Mehmed Ali ve Mehmed Tâhir hakkı'l-hızâneden müstağni ve âmmileri merkumân üzerlerine takdir-i nafakadan vâreste oldukları ümmleri zevce-i mezbûre Hadice

Hatun'a ba'de't-tefhim bintân-ı mezbûretân Âişe Fatma ve Nazîfe içün zikr-i âtî meblâğ kadar meblâğı kadr-i ma'rûf idüği zeyl-i hüccetde muharrerü'l-esâmî kimesneler ihbârlarıyla lede'ş-şer'ü'l-enver zâhîr ve mütehakkık olmağla işbû tarih-i vesîkadan i'tibaren sagîretân-ı mezbûretânın nafakalariçün âmmileri merkumân Hacı Hasan ve Mehmed üzerlerine bi't-terâzi yevmi beherine otuzar paradan altmış para savban te'diye olunmak üzere kıbel-i şer'den farz ve takdir olunub meblâğ-ı mefrûz-ı mezkûru sagîretân-ı mezbûretânın nafaka ve sâir levâzım-ı zarûriyelerine harc ve sarfa ve lede'l-hâce istidâneye ve 'inde'z-zafer âmmileri mezbûrân Hacı Hasan ve Mehmed üzerlerine rücu'a mezbûre Hadice Hatun'a kıbel-i şer'den izn virilmeğin mâ vak'a bi't-taleb ketb ve imlâ olundu

Tahriren fi'l-yevmi'l-hâdi ve'l-ışrin min-şehr-i Cemâziye'l-ûlâ li-sene sitte aşer ve selase miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Bekir bin Ahmed, Abdurrahman ibn-i Osman, Mukayyid Vâhid Efendi, Muhzırbaşı Sinan Ağa, Muhzır Hüseyin Ağa ve gayrühüm

Üçüncü sahîfe

Numra

3

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Kozanlı Mahallesi'nden olan Ali Efendizâde Ya'kub Efendi ibn-i İbrahim Efendi'nin, Bostancı Kanber'in oğlu Kanber'e kiraladığı bir kıt'a bostandan kaynaklanan dava sebebiyle, dava vekili Avadis Efendi veled-i Ohannes'e verdiği vekâlet kaydı.

Tarih: 2 Cemâziyelâhir 1316 / 18 Ekim 1898 Salı

Belgenin Transkripsiyonu

Haleb vilâyet-i celilesi dâhilinde medine-i Ayntâb mahallâtından Kozanlı Mahallesi sâkinlerinden Ali Efendizâde Ya'kub Efendi ibn-i İbrahim Efendi medine-i mezbûre mahkeme-i şer'iyyesinde ma'kud meclis-i şer'i şerif-i lâzımü't-tevkirde Ayntâb'ın Kurb-ı Zencirli Mahallesi'nde mukîm tebaa-i Devlet-i Âlîyye'den Ermeni milletinden ve Milletbaşıyan işbû rafi'ü'l-vesîka Avadis Ağa veled-i Ohannes mahzarında ikrâr-ı tam ve takrir-i kelâm idüb Bostancı Kanber'in oğlu Kanber'e icâr ve isticâr eylediğim ma'lümetü'l-hudûd bir kıt'a bostan hakkında leh ve aleyhimde

ikame olunmuş ve olunacak deâvi içün şer'i ve nizâmî mahâkim ve devâir-i resmiyede murâfa'a ve muhâsamaya ve müdâfa'a ile husûmet ve redd-i cevâba ve şuhûd ikame ve istima'ına ve istînâf ve temyiz ve tebliğ ve tebellüğ ve istihlâfa ve vaz'ı icrâya ve mümeyyiz ve hükm ve ehl-i hibre ta'yinine ve levâih ve evrâk-ı sâireye bi't-tanzim kendi imzâsını vaz' ile tertib ve takdime ve lede'l-hâce sulh ve ibrâ' ve kabûle velhâsıl bunların mütevakkıf olduğu umûrun küllîsini âid bulunduğu dâirede usûlü vechle son dereceye değin bit'ta'kib ifa-yı muâmeleye tarafımdan hâzır-ı mezbûr Avadis Ağa'yı vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile vekil-i müfevvez ve nâib-i menâb murahhas nasb ve ta'yin eyledim didikde vekil-i mezbûr Avadis Ağa dahî ber-vech-i meşruh vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hidmet-i lâzımesini kemâ hüve hakkıhâ edâya taahhüd ve iltizâm itmeğin mâ vak'a bi't-taleb ketb ve imlâ olundu.

Tahriren fi'l-yevmi's-sânî min-şehr-i Cemâziye'l-âhir li-sene sitte aşer ve selase miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Mukayyid-i Mahkeme-i Şer'iyye Vâhid Efendi, Muhzırbaşı Sinan Ağa, Muhzır Hüseyin Ağa ve gayrühüm.

Numra

4

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Arıl Köyü'nden olan Ammioğlu Mehmed bin Mehmed'in, çalınan bir adet erkek merkebi için, yine Ayntâb'ın Ammi Mahallesi'nden ve Musevi milletinden Arzû oğlu Habîb'e açtığı ve lehine sonuçlanan dava kaydı.

Tarih: 24 Cemâziye'l-evvel 1316 / 10 Ekim 1898 Pazartesi

Belgenin Transkripsiyonu

Haleb vilâyeti dâhilinde medine-i Ayntâb'a tabi' Arıl karyesi sâkinlerinden işbû baisü'l-i'lâm Ammioğlu Mehmed bin Mehmed nam kimesne medine-i mezbûre mahkeme-i şer'iyye odasında ma'kud meclisi-i şer'îmizde yine medine-i mezbûre mahallâtından Ammi Mahallesi ahâlisinden ve Musevi milletinden Arzû oğlu Habîb muvâcehesinde üzerine da'vâ ve takrir-i kelâm idüb merkum Habîb'in yedinde olub mahkeme-i mezbûre havlusunda muâyene ve müşahade olunan siyah renkli yedi yaşında bir re's erkek merkeb bundan üç sene mukaddem yüz doksan yedi buçuk ğuruş semen-i medfû' ve makbûz mukâbilinde karye-i mezbûreli gaib-i 'ani'l-meclis

Âşık Halil'in karındaşı Şığo Ahmed nam kimesneden îştîra eyleyüb ol-vechle şer'an malım olduğu halde bundan beş mah mukaddem leylen hânemden sirka ve zayi' olan dört re's hayvanlarım ile beraber merkeb-i mevsuf-ı mezkûr dahî sirka ve zayi' olub el-hâlet-i haziha merkeb-i mevsuf-ı mezkûru mezbûr Habîb yedinde bulmamla bi'l-istihkak tarafıma teslim ve merkum Habîb'e tenbih-i şer'î olunması matlûbumdur deyû ba'de'd-da'vâ ve's-sû'al ol-dahî cevâbında müdde'âbih olan merkeb-i mevsuf-ı mezkûr yedinde olduğunu ikrâr ancak tarih-i i'lâmdan dört mah akdem Rumkal'a Kazası'na tabi' Sibehazak karyeli gaib-i 'ani'l-meclis Kadro nam kimesneden yüz yetmiş ğuruş semen-i medfû' ve makbûz mukâbelesinde iştirâ' ve temellük itmekle şer'an malım ve mülküm olmak üzre bi-hakkın vaz'-ı yed iderim deyû müddeî-i merkumun ber-vech-i meşruh iddiâsını inkârına binâen müddeî-i merkum Mehmed'den müddeâsına muvâfık beyyine taleb olundukda karye-i mezbûreli Arık Ahmed bin Hüseyin ve Âşık Halil'in oğlu Maho nam kimesneler li'ecli'ş-şehâde meclis-i ma'kud-ı mezkûrda hâzıran olub eserü'l-istişhâd bi'l-muvâcehe vech-i vecîh-i şer'î üzre edâ-yı şehâdet-i şer'iyye itmeleriyle şehâdet-i vâkı'aları mensub oldukları Arıl Karyesi imâmı Molla Ahmed bin Abdullah ve muhtarı Ahmed bin Abuş Ağa ve muhtar-ı sani Hasan bin Mustafa nam kimesnelerden evvelen (çizik) bâ-varaka-i mestûre sırrân ve bâ'dehû tarafeyn huzurıyle karye-i mezbûreli Eşki Yusuf oğlu Mehmed ve Kör Ali'nin oğlu

Dördüncü Sahîfe

Şâkir ve Çukur Mahalleli Kasab Mehmed oğlu Abdi nam kimesnelerden dahî alenen lede't-tezkiye adl ve makbûlü'ş-şehâde idükleri zeyl-i varaka-i mestûre ile ihbâr ve beyân olunub şehâdet-i vâkı'aları ba'de'l-kabûl müddeî-i merkum Mehmed vech-i şer'î üzre tahlif olunmağın mucebince merkeb-i mevsuf-ı mezkûru müddeî-i merkum Mehmed'e teslim olunmak üzre müddeâ aleyh merkûm Habîb'e tenbih olunduğu tescil ve Ayntâb mahkeme-i şer'iyyesinden huzur-ı âlilerine i'lâm olundu

Tahriren fi'l-yevmi'r-rab'i ve'l-ışrin min-şehr-i Cemâziye'l-ûlâ li-sene sitte aşer ve selase miete ve elf

Numra

5

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Kocaoğlan Mahallesi'nden olan Hadice bint-i Ahmed ibn-i Hacı Ali tarafından, yine Ayntâb'ın Töbe Mahallesi'nde ikamet eden eski kocası Halil Çavuş ibn-i Çerci Ahmed ile arasındaki dava sebebiyle, Tarla-yı Cedîd Mahallesi'nde ikamet eden Mustafa Ağa ibn-i Hacı Ömer'e verilen vekâlet kaydı.

Tarih: 5 Cemâziyelâhir 1316 / 21 Ekim 1898 Cuma

Belgenin Transkripsiyonu

Haleb vilâyet-i celilesi dâhilinde medine-i Ayntâb mahallâtından Kocaoğlan Mahallesi'nde sâkine ve zât-ı mahalle-i mezbûreli Tarhana'nın? oğlu Mehmed Ali ibn-i Ahmed ve Şarkıyân Mahalleli Mustafa ibn-i Yusuf nam kimesneler ta'rifleriyle ber-vech-i şer'î muarrefe olan Hadice bint-i merkum Ahmed ibn-i Hacı Ali nam hatun medine-i mezbûre mahkeme-i şer'iyye odasında ma'kud meclis-i şer'i şerife lâzımü't-tevkirde Ayntâb'ın Tarla-yı Cedîd Mahallesi'nde mukîm işbû rafi'ü'l-vesîka Mustafa Ağa ibn-i Hacı Ömer nam kimesne mahzarında ikrâr-ı tam ve takrir-i kelâm idüb Töbe Mahallesi'nde mukîm zevc-i sâbıkım Halil Çavuş ibn-i Çerci Ahmed ile leh ve aleyhimde ikame olunmuş ve olunacak bi'l-cümle da'va içün şer'i ve nizâmi mahkeme ve devâir-i resmiyede muhâsama ve murâfa'aya husûmet ve redd-i cevâb ile müdâfa'aya ve ve şuhûd ikame ve istima'ına ve istînâfa ve temyiz ve tebellüğ ve istihlâf ve vaz'ı icrâya ve mümeyyiz ve hükm ve ehl-i hibre ta'yinine ve istid'â ve levâih ve evrâk-ı sâireyi bi't-tanzim kendi imzâsını vaz' ile takdim ve lede'l-hâce sulh ve ibrâ ve kabûle ve'l-hâsıl bunların mütevakkıf olduğu umûrun küllîsini usûlı üzere âid bulunduğu dâirede son dereceye değin bi't-ta'kib icrâya vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile tarafımdan hâzır-ı mezbûr Mustafa Ağa'yı vekil-i müfevvez ve nâib-i menâb-ı murahhas nasb ve ta'yin eyledim didikde ol-dahî ber-vech-i muharrer vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hidmet-i lâzımesini kema-hüve hakkıhâ edâya taahüd ve iltizâm itmeğin mâ vak'a bi't-taleb ketb ve imlâ olundu.

Tahriren fi'l-yevmi'l-hamîs min-şehr-i Cemâziye'l-âhir li-sene sitte aşer ve selase miete ve elf

Numra

6

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Çanakçı Köyü'nden İbrahim Çavuş bin Abdullah tarafından, vefat eden kardeşi Ömero'nun küçük yaştaki oğlu Abdulkadir'in vesayeti kardeşi Ömero tarafından kendisine vasîyet edildiği için, eski Ayntâb nâibi tarafından

Abdulkadir'in vâlidesi Hadice Hatun bint-i Hüseyin'e verilen vesâyet hüccetini fetvâ-yı şerif gereğince bozdurması ve kendi adına verilen vesâyet kaydı.

Tarih: 10 Cemâziyelâhir 1316 / 26 Ekim 1898 Çarşamba

Belgenin Transkripsiyonu

Haleb vilâyeti dâhilinde medine-i Ayntâb'a tabi Çanakçı Karyesi sâkinlerinden işbû baisü'l-vesîka İbrahim Çavuş bin Abdullah nam kimesne medine-i mezbûre mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kûd meclis-i şer'-i şerîf-i enverde takrir-i kelâm ve ta'bir-i ani'l-merâm idüb karye-i mezkûre sâkinlerinden olub bundan akdem vefât iden li-ebeveyn er karındaşım Ömero ibnü'l-merkum İbrahim hâl-i hayatında ve kemâl-i akl ve sıhhatinde iken vefâtından üç mah mukaddem mahzar-ı şuhûd-ı müslimînde kendi evlâd-ı sigarı Abdulkadir'in vakt-i rüşd ve sedâdlarına değin menkul ve gayr-ı menkul emvâl ve emlâk ve eşyadan hisse-i ırsiyesini hıfz ve umûrunu rü'yete beni vasî-i muhtar nasb ve ta'yin idüb ben dahî ber-vech-i muharrer vesâyet-i mezkûreyi bi'l-kabûl umûr-ı vesâyeti rü'yete iltizâm ve taahhüd itmiş olduğum halde sagîr-i merkumun umûrunu rü'yete Ayntâb Kazası nâib-i sâbıkı Abdulmuîn Efendi sagîr-i mezbûrun vâlidesi Hadice Hatun bint-i Hüseyin'i vasî nasb ve ta'yin itmiş ise de yedimde olub işbû ibrâz olunan fetvâ-yı şerif mucebince meyyitin vasî-i muhtarı var iken gayrın vesâyeti meşrû' olmayacağından mezbûrenin umûr-ı vesâyetten azliyle vesâyet-i mezkûrun uhdeme ibkası matlûbumdur deyû vâki' olan iddiâ-yı meşrûhası karye-i mezbûre ahâlisinden Müslim ibn-i Hacı Şıho Süleyman ibn-i Süleyman ve Abdullah bin İbrahim nam kimesnelerin mahzar-ı hasm-ı câhidde ale't-târikü'ş-şehâde ihbâr ve şehâdetleriyle sâbit ve mütehakkık olub? zevce-i mezbûrenin marrü'z-zikr umûr-ı vesâyettten azliyle sagîr-i merkum Abdülkadir'in vakt-i rüşd ve sedâdına değin babası müteveffâ-yı mezbûrun mevrûs malını hıfz ve tesviye

Beşinci Sahîfe

umûruna ber-mûcib-i fetvâ-yı şerif merkum İbrahim Çavuş vasî-i muhtariyetinde ibka olunmağın mâ vak'a bi't-taleb ketb ve imlâ olundu.

Tahriren fi'l-yevmi'l-aşer min-şehr-i Cemâziye'l-âhir li-sene sitte aşer ve selase miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Serkâtib-i Mahkeme-i Şer'iyye Mehmed Zühdi Efendi, Kâtib-i Sânî Mehmed Nizâmeddin Efendi, Mukayyid-i Mahkeme-i Mezbûre Vâhid, Yüzbaşı Halil

Efendi İbrahim, Şeyh Müslim bin Hacı Şıho, Abdullah ibn-i İbrahim, Muhzırbaşı Sinan Ağa, Muhzır Hüseyin Ağa, Muhzır Ahmed ve gayrühüm.

Numra

7

Belgenin Özeti

Ankara vilayetinin Kayseri Sancağının Karakeçi Mahallesi'nden olup Ayntâb'ın Nazar Ağa Hanı'nda geçici olarak bulunan, Ermeni milletinden Çakcioğlu Karabet veled-i Agob'un, Aydın vilayetine bağlı İzmir'in Hamidiye Mahallesi'nin Karataş mevkiindeki bir kıt'a arsasını satması amacıyla yine İzmir Şişecilerdeki Tûr-ı Sînâ Hanı'nda bulunan da'va vekillerinden Ermeni Frenkyan Horan Efendi veled-i Bedros'a verdiği vekâlet kaydı.

Tarih: 10 Cemâziyelâhir 1316 / 26 Ekim 1898 Çarşamba

Belgenin Transkripsiyonu

Ankara vilâyet-i celilesi idâresinde Kayseri Sancağı'nın nefs-i medine-i Kayseri mahallâtından Karakeçi Mahallesi mütemekkinlerinden olub ve el-yevm Haleb vilâyet-i celilesi dâhilinde medine-i Ayntâb'ın Nazar Ağa Hanı'nda müsâfireten mukîm olan tebaa-i Devlet-i Âlîyye'nin Ermeni milletinden Çakci oğlu Karabet veled-i Agob nam kimesne medine-i Ayntâb'ın mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kud meclis-i şer'-i maâlî ukûdda takrir-i kelâm ve ta'bir-i ani'l-merâm idüb Aydın vilâyet-i celilesinde nefs-i medine-i İzmir mahallâtından Hamidiye Mahallesi'nde Karataş mevkiinde vâki' tarafları Tekfur ve Meryem arsaları ve târik-i âmm ile mahdûd senevî iki ğuruş bedel-i öşürli arazi-i mirîyeden müfrez bir kıt'a arsa benim bâ-sened-i defter-i hakanî taht-ı tasarrufumda olmağla ben ber-vech-i muharrer mutasarrıf olduğum arsa-i mahdûd-ı mezkûru mahâllinde zuhûr idecek tâlib ve müşterisine semen-i misliyle bey' ve temlik ve bey'i mezkûreyi mahâllinde komisyon-ı mahsûs huzurunda bey'-i takrire ve ve sened-i hâkaniyenin i'tâsına ve ve muâmele-i nizâmiye ve kalemiyesini icrâya ve husus-ı mezkûr mütevakkıf olduğu umûrın külliyesine tarafımdan hâlâ İzmir'de Şişecilerde Tûr-ı Sînâ Hanı'nda on altıncı numerolu odada mukîm tebaa-i Devlet-i Âlîyye'nin millet-i merkumesinden ve da'va vekillerinden Frenkyan Horan Efendi veled-i Bedros nam kimesneyi vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile kabûlüne mevkufe vekil-i müfevvez ve nâib-i menâb-ı murahhas nasb ve ta'yin eyledin didikde mâ vak'a bi't-taleb ketb ve imlâ olundu.

Tahriren fi'l-yevmi'l-aşer min-şehr-i Cemâziye'l-âhir li-sene sitte aşer ve selase miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Serkâtib-i Mahkeme-i Şer'iyye-i Ayntâb Mehmed Zühdi Efendi, Müftizâde Mehmed Nizâmeddin Efendi, Mukayyid-i Mahkeme-i Şer'iyye Vâhid Efendi, Milletbaşıyân Avadis Efendi veled-i Ohannes, Barsomyan David veled-i Nersez, Muhzırbaşı Sinan Ağa, Muhzır Hüseyin Ağa, Muhzır Ahmed ve gayrühüm.

Numra

8

Ayntâb'ın Çanakçı Köyü'nden olup otuz yıldan beridir Şam'da bulunan Halil Efendi ibn-i İbrahim'in tarafından, babasının mirasından alamadığı payın yanısıra vefat eden kardeşi Ömer ibn-i İbrahim'e vefatından önce borç olarak verdiği meblağ için, Ömer'in mirasçılarına açtığı ve lehine sonuçlanan dava kaydı.

Tarih: 11 Cemâziyelâhir 1316 / 27 Ekim 1898 Perşembe

Belgenin Transkripsiyonu

Ma'ruz-ı dâîleridir ki

Haleb vilâyet-i celilesi dâhilinde medine-i Ayntâb'a tabi' Çanakçı Karyesi sâkinlerinden iken tarih-i i'lâmdan kırk sene akdem vefât iden İbrahim bin Mustafa bin Abdullah'ın verâseti el-yevm sulbî-i kebîr oğulları Ömer ve Beşinci Ordu-yı Hümayûn'un Redif ve Şam-ı Şerif Altmış Beşinci Alayı'nın Dördüncü Duma Taburu'nun Birinci Bölüğü Yüzbaşısı Halil Efendi ve Abdullah ve İbrahim ile sulbîyye-i kebîre kızı Fatma'ya münhasıre olub kable'l-kısme ibn-i merkûm Ömer dahî bundan çend mah akdem vefât idüb verâseti zevce-i menkûha-i metrûkeleri Hadice bint-i Hüseyin ve Gülli bint-i Bermo ile sulbî-i sagîr oğlu Abdulkadir ve sulbîyye-i kebîre kızı Emine'ye inhisarı bi'l-beyyinetü'l-âdile inde'şer'ü'l-enver tahakkukundan sonra verese-i merkumeden sâhib-i istid'â ve baisü'l-i'lâm mûmâileyh Halil Efendi ibni'l-merkum İbrahim ibni'l-mezbûr Mustafa medine-i mezbûre mahkeme-i şer'isine mahsûs odada ma'kud meclis-i şer'îmizde zikr-i âtî hususda ibn-i merkum İbrahim nefsine asâleten ibnü'l-ibn sagîr-i mezbûr Abdulkadir içün vasî nasb ve ta'yin olunmağla vesâyeten ve diğer ibn-i merkum Abdullah tarafından bâ-hûccet-i şer'îyye vekâlet-i mutlaka-i sahîha ile vekil-i umûmisi olan Mar'aşlı Bedri Beğ ibn-i Saîd Efendi muvâcehelerinde müekkil-i merkum Abdullah hâzır-ı bi'l-meclis olduğu halde üzerlerine da'va ve takrir-i kelâm idüb karye-i

mezkûrede vâki’ Köyaltı nam mahalde kâin tarafları (çizik) karye-i mezbûreli Ali ibn-i Top Ali ve Hacı Şıho bin Ömer mülkleri ve müstakilen kendi mülküm

Altıncı Sahîfe

ve tarîk-i âmm ve hark-ı maî ile mahdûd bir kıt’a zeytunluğun rub’-ı hisse-i şâyiası ve yine Kazgan-ı Beyş nam mahalde vâki’ tarafları Kertişe Karyesi’ne mürûr iden târik-i âmm ve Çolak Osman oğlu Mehmed Ali ve Hamiko’n oğlu Bozan ve Şeyh Beharî ibn-i Hasan mülkleri ile mahdûd bir kıt’a fıstık ve zeytun ve incir ve bağın temâmı ve yine Berveş nam mahalde kâin bir tarafdan Hasan Kurd ibn-i Hüseyin mülkü ve üç tarafından cebel ile mahdûd bir kıt’a zeytunluğun nısf-ı hisse-i şâyiası ve yine (çizik) Araboğlu nam mahalde vâki’ tarafları târik-i âmm ve merkum Hasan Kurd ve Cağudlu Ali ibn-i Cum’a tarlalarıyla eşcâr-ı müsmire ve gayr-ı müsmireyi havi bir kıt’a bağçe ma’ fıstıklık temâmı babamız merkum İbrahim’in ile’l-vefât taht-ı tasarrufunda mülkü olduğu halde mevrûsumuz pederimiz müteveffâ-yı merkumun vuku’-ı vefâtıyla ber-minvâl-i muharrer bizlere mevrûs olduğu halde ben kable’l-kısme tarih-i i’lâmdan otuz sene akdem silk-i celil-i askeriye dehaletle müddet-i sefer-i bâid olan diyar-ı âherlerde bulunub benim içün bizzât ta’rifi mümkün olmadığına mebnî mevrûsumuz babamız müteveffâ-yı mezbûrdan marrü’l-beyân emlâkda olan ber-tashih tokuz sehm i’tibariyle iki sehm hisse-i ırsiyem ile Berveş nam mahalde kâin tarafları merkum Hacı Şıho ve mezbûr Hasan Kurd ve Cum’a bin Veli mülkleri ile mahdûd şer’an ve müstakilen mülküm olan bir kıt’a fıstıklık ma’ zeytun temâmını i’mar ve ta’mir ile masârifât-ı lâzımelerini tesviye ve hâsılat-ı vâki’alarını ahz ve kabz ile bana irsâl ve isâl içün karındaşım müteveffâ-yı sani-i mezbûr Ömer’i vekil idüb ol dahî vekâlet-i mezbûreyi kabûl ve hidmet-i lâzımesini ile’l-vefât rü’yet ve tesviye idegelmekde iken vefâtından altı mah akdem hâl-i hayat ve kemâl-i akl ve sıhhatinde mahzar-ı şuhûdda ve benim gıyâbımda sâl be sâl yegân yegân rü’yet-i muhasebe iderek ya’ni mevrûsumuz babamız müteveffâ-yı merkumdan mevrûs ve el-yevm lâ-inkısam beyne’l-verese müşterek olan zeytun ve fıstık ve incir ve bağı mahdûd-ı mezkûrlardan masârifât-ı hâsılat-ı sâfiyesinden müstakilen hisseme isâbet iden iki bin dokuz yüz ğuruşla yine mevrûsumuz babamız müteveffâ-yı merkumdan ale’s-seviyye bizlere müntakil karye-i mezbûre hududu dâhilinde vâki’ beyne’l-ahâli ma’lûmetü’l-hudud ve’l-cirân iki kıt’a musakka tarla varidâtından otuz iki sene zarfında hisseme isâbet iden altı yüz ğuruş ve tarla-yı mezkûr etrafında kâin olub fürûht eylediği kavak esman-ı bâliğa-i ma’lûmesinden hisseme âid üç bin ğuruşla salifü’z-zikr şer’an mülküm olan mezkûr fıstıklık hâsılatı

olan yedi bin ğuruşunu cem'an cihet-i mezkûrelerden on üç bin beş yüz ğuruş ile diyar-ı âhere gideceğim esnada karındaşım merkum Ömer yedimden ve malımdan ve cihet-i karzdan ikraz ile umûruna sarf eylediği iki bin ğuruş ve tarih-i i'lâmdan yigirmi sene akdem karındaşım merkum (çizik) Ömer ben Şam-ı Şerif'de ârâmsâz bulunduğum halde nezdime gelerek mezkûr Çanakçı Karyesi'nde namıma emlâk ve arazi iştirâ' ve tefriğ idivirmek üzre malımdan ve yedimden karındaşım merkum îdâ' ve teslim eylediğim yüz elli aded tam yüzlük (çizik) Osmanî altununu karındaşım merkum dahî istid'â ve ahz ve kabz ve tesellüm eylediği halde namıma asla emlâk ve arazi iştirâ' ve teferruğ ve sâire iştirâ' ve temellük ve teferruğ itdirmeyerek meblâğ-ı mezkûr yüz elli aded lira-i Osmanîye dahî zimmetinde vacibü'l-edâ deyni kalub ber-vech-i meşrûh min-haysü'l-mecmû' ber-mûcib-i râyic-i belde otuz dört bin beş yüz elli ğuruş karındaşım müteveffâ-yı mezbûr Ömer zimmetinde el-yevm alacak hakkım olub hattâ salifü'z-zikr meblâğ-ı mezkûr cihet-i mezkûrelerden zimmetinde bana deyn-i sahîhi olduğu mahzar-ı şuhûdda bi't-tav' ve'r-rızâ ikrâr ve i'tiraf itmekle binâenaleyh cihet-i mezbûrelerden meblâğ-ı mezkûr otuz dört bin beş yüz elli ğuruş karındaşım müteveffâ-yı mezbûr Ömer zimmetinde alacak hakk-ı sahîhle karındaşım vasî-i merkum İbrahim zimmetinde dahî başkaca iki kantar fıstık ve beş keyl zeytun hâsılat-ı esmânından iki bin iki yüz elli ğuruş ve vekil-i mûmâileyh Bedri Beğ'in müvekkili karındaşım sagîr-i merkum Abdullah zimmetinde ma'lûmu'l-mikdâr me'hûzı olan fıstık ve hayir hâsılatı esmanından inde'l-muhasebe bin sekiz yüz elli ğuruşla kezâlik yedimden ve malımdan ve cihet-i karz ve şer'den ikrazla umûruna sarf eylediği altı bin üç yüz elli ğuruşla cem'an sekiz bin iki yüz ğuruş matlûbumun tarafıma teslimine işbû hâzır-ı bi'l-meclis müekkil-i merkum Abdullah'ın izâfetle vekil-i mûmâileyh Bedri Beğ'e ve merkum İbrahim Çavuş'un müstakilen deyni olan iki bin iki yüz elli ğuruşun edâ ve teslimine mezbûr İbrahim Çavuş ve müteveffâ-yı merkum karındaşım zimmetinde olan meblâğ-ı mezkûr otuz dört bin beş yüz elli ğuruşun vesâyeti hasebiyle tereke-i müteveffâdan bana ve teslim olunmak üzere her birerlerine tenbih-i şer'i olunmak matlûbumdur deyû ba'de'd-da'va ve's-suâl vekil-i mûmâileyh Bedri Beğ dahî cevâbında müddeâ bahadan sekiz bin iki yüz ğuruş ciheteyn-i mezkûreteynden

Yedinci Sahîfe

müvekkil-i merkum sagîr Abdullah'ın bi't-tav' ve'r-rızâ tasdikiyle karındaşı mûmâileyh Halil Efendi'ye zimmetinde deyni olduğunu bi'l-vekâle tâyıan ikrâr ve i'tiraf itdiği gibi merkum İbrahim dahî cevâbında meblâğ-ı mezkûr iki bin iki yüz elli

ğuruş ber-vech-i muharrer cihet-i mezbûreden mûmâileyh Halil Efendi'ye kendi zimmetinde sahîhan deyni olduğunu kezâlik bi't-tav' ve'r-rızâ ikrâr birle vasîsi olduğu sagîr-i merkum Abdulkadir'in babası müteveffâ-yı merkum Ömer'in dahî ber-vech-i meşrûh zimmeti olduğunu ikrâr itmiş ise de sagîr-i mezbûr hakkında ve merkum İbrahim Çavuş'un ikrârı nâfiz ve mu'teber olamayacağına binâen âher vasî ta'yiniyle istima'-ı dava ve fasl olunmasına görilen lüzûm-ı şer'i üzerine mezkûr Çanakçı Karyesi ahâlisinden Müslim ibn-i Hacı Şıho li-ecli'l-müdâfa'a ve li-ecli'da'va vasî nasb ve ta'yin olunarak merkum Müslim mahzarında Yüzbaşı mûmâileyh Halil Efendi bi-temâmiha da'vasını tekrar ve beyândan sonra merkum Müslim isticvâb olundukda mûmâileyh Halil Efendi'nin da'va-yı meşrûhasını külliyen inkârına binâen mûmâileyh Halil Efendi'den da'va yı meşrûhasına mutabık beyyine taleb olundukda zabt ceride-i mahsûsasına kayd itdirmiş olduğu şâhidlerden olub li-ecli'ş-şehâde meclis-i şer'e hâzırân olan mezkûr Çanakçı Karyesi ahâlisinden kırk yaşında uzun boylu kara sakallı rencber makulesinden Süleyman bin Süleyman ve yine kırk iki yaşında orta boylu siyah sakallı rencber makulesinden Abdullah bin İbrahim nam kimesnelerden eserü'l-iştişhâd fi'l-hakika müteveffâ-yı sani merkum Ömer vefâtından altı mah mukaddem huzurumuzda ber-vech-i meşrûh ta'yin ve yegân yegân tasrih ve beyân iderek cihet-i mezkûrelerden işbû karındaşı Yüzbaşı Halil Efendi'ye min-ciheti'l-mecmu' otuz dört bin beş yüz elli ğuruş zimmetinde zimmetinde zimmetinde deyni ve borcu olduğunu salifü'z-zikr dört kıt'a emlâk mahdûd-ı mezkûrelerde tokuz sehm i'tibariyle iki sehm hisse-i şâyiası olduğunu ve şer'an ve müstakilen bir kıt'a fıstıklık ma' zeytunluğu olduğunu biliriz bizler bu hususa bu vech üzere şâhidleriz şehâdet dahî ideriz deyû her biri vech-i vecîh-i şer'î üzere edâ-yı şehâdet-i şer'iyye itdiklerinde şâhidân-ı merkumânın şehâdet-i vâkı'aları usûl-ı vechle bâ-varaka-i mestûre mensub oldukları mahallerinden zîr-i mestûreyi imzâ ve temhir iden karye-i mezkûreli Ali bin Mustafa ve Mehmed bin Cum'a nam kimesnelerden evvelen sırrân ve ba'dehû Ali Çavuş ibn-i Ahmed ve Mehmed Saîd ibn-i Hacı Halil nam kimesnelerden dahî 'alenen ledet-tezkiye 'adl ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunub şehâdet-i vâkı'aları ba'de'l-kabûl müddeî-i mûmâileyh Halil Efendi ber-nehc-i şer-i tahlif olunmağın mucebince marrü'z-zikr müddeâ baha cümlesinden dört kıt'a emlâk-ı mahdûd-ı mezkûrların tokuz sehminde iki sehm hissesiyle şer'an ve müstakilen mâlik olduğu bir kıt'a fıstık ma' zeytunluk temâmını aynen ve râyic-i belde olarak otuz dört bin beş yüz elli ğuruş bi'l-vesâye vazı'ü'l-yed olduğu müteveffâ-yı sani mezbûr Ömer'in terekesinden ifrâz ve ihracı

ile müddeî-i mûmâileyh Halil Efendi'ye teslime vasî-i merkum Müslim'e tenbih birle merkum İbrahim'in müstakilen kendi zimmeti olan iki bin iki yüz elli ğuruşu ve müekkil-i merkum Abdullah'ın müstakilen kendi zimmeti olan sekiz bin iki yüz ğuruş alâ-mûcib-i ikrârihüma müddeî-i mûmâileyh Halil Efendi'ye def' ve teslimiyle her biri ilzâm ve tenbih olunduğu tescil ve bi'l-iltimas Ayntâb mahkeme-i şer'iyyesinden huzur-ı âlîlerine i'lâm olundu El-emrü li men lehü'l-emr.

Hurrire fi'l-yevmi'l-hâdî aşer min-şehr-i Cemâziye'l-âhir li-sene sitte aşer ve selase miete ve elf

Numra

9

Belgenin Özeti

İkinci Ordu-yı Hümayûn Üçüncü Alayı'nın miralayı iken Der-saâdet'te vefât eden Ayntâbî Mustafa Beğ ibn-i Mustafa Nuri ibn-i Abdullah'ın hanımı Hadice Ni'met Hanım ibnite el-Hâcc Ahmed Efendi ile büyük kızı Emine Tal'at Hanım adına, vekilleri Der-saâdet ahâlisinden Mustafa Rüşdi Beğ ibn-i Şerif Efendi tarafından, Kilis Kazası'na tabi' Kötüköy Karyesi ahâlisinden Veli Ağa ibn-i Hacı Mehmed Çelebi'ye verilen vekâlet kaydı.

Tarih: 16 Cemâziyelâhir 1316 / 1 Kasım 1898 Salı

Belgenin Transkripsiyonu

Der-saâdet ahâlisinden Mustafa Rüşdi Beğ ibn-i Şerif Efendi Haleb Vilâyet-i Celilesi idâresinde medine-i Ayntâb mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kud meclis-i şer'i şerif-i lâzımü't-tevkirde vilâyet-i mezbûre dâhilinde Kilis Kazası'na tabi' Kötüköy Karyesi ahâlisinden Veli Ağa ibn-i Hacı Mehmed Çelebi mahzarında takrir-i kelâm ve ifâde-i merâm idüb İkinci Ordu-yı Hümayûn Üçüncü Alay'ın miralayı olub bundan akdem Der-saâdet'te vefât iden Ayntâbî Mustafa Beğ ibn-i Mustafa Nuri ibn-i Abdullah'ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Hadice Ni'met Hanım ibnite el-Hâcc Ahmed Efendi ile sulbîyye-i kebîre kızı zevce-i menkûha-i medhûl bihası Emine Tal'at Hanım ve sulbîyye-i sagîre-i Saniye Hanım 'usûbet nesebîyye cihetinden li-ebeveyn er karındaşı gaib-i 'ani'l-belde Mustafa Ökkâş Efendi'ye inhisarı ba'de't-tahakkukü'ş-şer'î verese-i mümamileyhadan zevce-i mezbûre nefsinden asâleten ve sagîre-i mûmâileyha Fatma Hanım'ın vâlidesi ve tesviye-i umûruna bâ-hüccet-i şer'iyye vasî-i mensûbesi olmağla vesâyeten ve zevcem bint-i kebîre-i mûmâileyha Emine Tal'at

Sekizinci Sahîfe

Hanım bi'l-asâle suretleri müteveffâ-yı mûmâileyhden mevrûs zimem-i nâsda olan hukukundan hisse-i musîbelerini ashâbından taleb ve da'vaya ve müteveffâ-yı mümamileyhin İskenderun'da vâki' Çerkisli Bankası'nda bir kıt'a sened mantûkunca matlûbâtı olan mebâliğ-i ma'lûme ile inde'l-hesab fâide-i hâsıladan isâbet iden mebâliği mahâllinde vazı'ü'l-yed idenlerden kezâlik taleb ve da'va ve ahz ve kabz ve bi'l-cümle makbuzumuzu mahâlli niyâbet-i şer'iyyesi ma'rifeti ve İskenderun banka şu'besi vasıtasıyla Der-saâdet'de Bank-ı Osmanî'ye irsâl ve isâle ve mebâliğ-i mersuleyi kısmet-i askeriye mahkemesi ma'rifetiyle ahz ve kabz ve beyne'l-verese tevzi' ve takdime ve müteveffâ-yı mûmâileyhin hayatında bâ-sened-i hakanî uhde-i temellük ve tasarrufunda olub ba'd-ı vefât verese-i mûmâileyhâya ırsen intikal iden vilâyet-i mezkûre dâhilinde Kilis Kazası hududu dâhilinde vâki' Çavuş Köyü dimekle ma'rûf ma' müştemilât bir kıt'a çiftliği hâlâ müstakilen müdahale ve vaz-ı yed iden ah-ı mûmâileyh Mustafa Ökkâş Efendi ve sâir lâzım gelenleriyle çiftlik-i mezkûrun hâsılat-ı hesabını kezâlik niyâbet-i mezkûre ma'rifetiyle rü'yet ve inde'l-muhasebe zuhûr iden alacaklarını âid olduğu mahâllî hükûmeti ma'rifetiyle mûmâileyh Mustafa Ökkâş Efendi'den bidâyeten ve istînâfen ve temyizen ve iâdeten ve i'tirâzen taleb ve da'va ve ma'rifet-i şer'ile ahz ve kabz ve yine Bank-ı Osmanî vasıtasıyla kezâlik kısmet-i askeriye mahkemesine irsâl ve isâle ve mûmâileyh Mustafa Ökkâş Efendi zimmetinde bi't-tahvil cihet-i karzdan alacak hakları olan meblâğ-ı ma'lûmeyi dahî yine mûmâileyh Mustafa Ökkâş Efendi'den mahâllinde mahkeme-i şer'iyye ve nizâmiyede kezâlik taleb ve da'va ve ahz ve kabz ve makbuzumu niyâbet-i mezkûre ma'rifetiyle mahkeme-i mezbûreye irsâl ve isâle ve çiftlik-i mezkûrdan verese-i kibâr mûmâileyha ile sagîre-i mûmâileyhanın hisselerini mahâllinde âhere icâre ve bedel-i icâreyi ahz ve kabz ve tâlibi zuhûrunda verese-i kibâr-ı mûmâileyha hisseleriyle sagîre-i mûmâileyhanın hissesini müsevveğ-i şer'iyye binâen âhere bey' ve ferâğe ve semenlerini kezâlik Bank-ı Osmanî vasıtasıyla mahkeme-i mezkûreye irsâl ve isâle ve müteveffâ-yı mûmâileyh zimmetinde alacak iddiâ idenler olur ise husûmet ve redd-i cevâba ve müteveffâ-yı mûmâileyhin mahallerinde mevcud menkul ve gayr-ı menkulden kâffe-i emvâl ve emlâk ve akarına vazı'ü'l-yed olanlarıyla kezâlik muhâkeme ve muhasebe ve redd-i cevâba ve hacz ve fekke ve prodesto keşidesiyle istid'â ve levâih tanzim ve takdimine ve tahlif ve tahallüfe ve lede'l-îcâb ancak verese-i kibâr-ı mûmâileyha hakkında sulh ve ibrâya ve sagîr-i mûmâileyh hakkında nef'-i vird suretde sulha ve

merreten ba'd âheri âheri dahî tevkil ve azle me'zûnen Der-saâdet da'va vükelâsından gaibü'l-belde İzzetlü Ahmed Müşfik Beğ ile benim münferiden ve müctemian icrâ-yı vekâlet itmek üzre kabûlümüze mebnî verese-i asil ve vasî-i mûmâileyha Hadice Ni'met ve Emine Tâl'ât hanımlar taraflarından vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile vekilleri olduğumuzu nâtık bin üç yüz on altı senesi şehr-i Saferü'l-hayrın on üçüncü günü tarihiyle müverrah ve Darü'l-Hilafetü'l-Âlîyye el-Kassâm-ı Askeri imzâsıyla mümzî ve Es-seyyid Ahmed Hulusi mühriyle memhûr ve zuhûru bin üç yüz on altı senesi Rebiü'l-evveli'nin yigirmi beşinci günü tarihiyle müverrah cânib-i celil-i celle'l-menâkıb fetvâhâneden musaddak ve mübrez bir kıt'a vekâlet-i hüccet-i şer'iyye mantûkunca âheri tevkile me'zûn olduğuma binâen yalnız ma' müştemilât çiftlik-i meb'ûs-ı anhayı işbû hâzır-ı bi'l-meclis ah-ı mûmâileyh Mustafa Ökkâş Efendi hissesiyle maan mezkûr Kilis Kazası'na tabi' Karbeyaz Karyesi ahâlisinden Mennân Ağazâde Ahmed Ağa'ya ber-mûcib-i râyic-i belde on iki bin ğuruş bedel mukabelesinde bey' ve ferâğe ve iktizâ iden muamelât-ı resmiyenin icrâsıyla mahâllinde komisyon-ı mahsûsa huzurunda takrir-i ferâğe ve sened-i hakanîsinin istihsâl ve ve i'tâsına ve bedel-i mezkûru ma'rifet-i şer'i ile ahz ve kabza ve ber-mûcib-i hüccet-i şer'iyye müvekkilelerim asil ve vasî-i mûmamileyhanın hisse-i musîbelerini irsâl ve isâle işbû hâzır-ı bi'l-meclis bulunan ah-ı mûmâileyh Mustafa Efendi'nin vicahen tahkik ve şifâhen tasdikiyle hâzır-ı merkum Veli Ağa'yı ber-vech-i meşrûh vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile maan vekil ve nâib-i menâb nasb ve ta'yin eyledik didiklerinde merkum Veli Ağa dahî ber-minvâl-i muharrer vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hidmeti lâzımesini kemâ hüve hakkıhâ mahâllinde edâya taahhüd ve iltizâm itmeğin mâ vak'a bi't-taleb ketb ve imlâ olundu.

Tahriren fi'l-yevmi'l-sâdis aşer min-şehr-i Cemâziye'l-âhir li-sene sitte aşer ve selase miete ve elf

Dokuzuncu Sahîfe

Numra

10

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Keleş Mahalllesi'nden olan Bal Haso'n oğlu Attar Mehmed ibn-i Hacı Mustafa'nın, kaybolan bir adet iğdiş atı için, yine Ayntâb'ın Semâvin

Köyü'nden Deli Ali oğlu Mustafa ibn-i Ahmed'e açtığı ve lehine sonuçlanan dava kaydı.

Tarih: 11 Cemâziye'l-evvel 1316 / 27 Eylül 1898 Salı

Belgenin Transkripsiyonu

Ma'rûz-ı dâîleridir ki

Haleb vilâyet-i dâhilinde medine-i Ayntâb'ın Keleş Mahâlllesi sâkinlerinden işbû baisü'l-i'lâm Bal Haso'n oğlu Attar Mehmed ibn-i Hacı Mustafa nam kimesne medine-i mezbûre mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kud meclis-i şer'isinde medine-i mezbûreye tabi' Semâvin Karyesi ahâlisinden Deli Ali oğlu Mustafa ibn-i Ahmed muvâcehesinde üzerine da'va ve takrir-i kelâm idüb işbû merkumun yedinde olub mahkeme-i şer'iyye havlusunda muâyene ve müşâhede olunan kızıl-i kır ve kuyruğu ucu ak yedi yaşında bir re's iğdiş bargiri bundan yigirmi tokuz mah akdem Timûrzâde Hacı Mehmed bin Şâkir'den yedi yüz ğuruş semen-i medfû' ve makbuz mukabelesinde iştirâ' ve temellük idüb ol-vechle yedimde malım iken bundan on beş mah mukaddem yedimden zayi'olub el-hâletü hâzihi bargir-i mevsuf-ı mezkûru merkum Mustafa yedinde bulmamla bi'l-istihkak tarafıma teslime merkum Mustafa'ya tenbih-i şer'i olunması matlûbumdur deyû ba'de'd-da'va ve's-suâl ol dahî cevâbında müddeâbih olân bargir-i mevsûf-ı mezkûru yedinde olduğunu ikrâr ancak yedimde malım olan malumü'l-evsaf bir re's erkek bargir ile ve üste bir aded sim mecidiyye yahud meblâğ-ı mezkûra mukabil bir batman duhân üste virmek üzre gaib-i ani'l-belde ismini ve mahallesini bilmediğim bir çulcu? ile ale't-târik'ül-mukayaza iştirâ' itmemle ol-vechle şer'an mülküm olmak üzre bi-hakkın vaz'-ı yed iderim deyû müddeî-i merkumun ber-vech-i meşrûh iddiâsını inkârına binâen müddeî-i merkum Attar Mehmed'den müddeâsına muvâfık beyyine taleb olundukda isimlerini zabt-ı ceride-i mahsûsasına yazdırmış olduğu şâhidlerden medine-i Ayntâb'ın Tarla-yı Cedîd Mahallesi ahâlisinden Leblebici Şerif ibn-i Mustafa ve Suyabatmaz Mahallesi ahâlisinden Cülğa Hasan ibn-i Ramazan Hâce nam kimesneler meclis-i ma'kud-ı mezkûrda hâzırân olub eserü'l-istişhâd bi'l-muvâcehe vech-i vecîh-i şer'î üzere edâ-yı şehâdet-i şeri'ye itmeleriyle şehâdet-i vâkı'aları mensub olduğu mahallerinden leblebici esnafından Leblebici Mehmed'in oğlu Halil ve Yusuf ve Suyabatmaz Mahallesi Muhtarı Feslizâde Hacı Seyyid bin Hacı Mustafa ve imâmı Torunzâde Hacı Hasib Efendi ibn-i Hafız Mehmed nam kimesnelerden evvela bâ-varaka-i mestûre sırran ve ba'dehû tarafeyn huzurıyla Tarla-yı Cedîd Mahallesi ahâlisinden Hacı Mustafa ibn-i Hacı Mehmed ve Murtazâ ve Bekir benî

Hacı …… nam kimesnelerden dahî alenen lede't-tezkiye adl ve makbûlü'ş-şehâde idükleri zeyl-i varaka-i mestûre ile ihbâr ve beyân olunub şehâdet-i vâkı'aları ba'de'l-kabûl müddeî-i merkum Attar Mehmed'e teslim olunmak üzere müddeâ aleyhmerkum Mustafa'ya tenbih olunduğu tescil ve Ayntâb mahkeme-i şer'iyyesinden huzur-ı âlilerine i'lâm olundu

Tahriren fi'l-yevmi'r-hadi-i aşer min-şehr-i Cemâziye'l-evvel li-sene sitte aşer ve selase miete ve elf

Numra

11

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Çarpın Köyü'nden olup Beşinci Ordu-yı Hümayûn'un Altmış İkinci Alayı'nın Birinci Taburu'nun Dördüncü Bölüğü neferi iken vefât eden Kozan oğlu Ahmed bin Mehmed'in verâsetinin, vâlidesi Fatma bint-i Mehmed ile babası Mehmed ibn-i Hacı Mustafa'ya ait oduğu yönündeki hakkındaki kayıt.

Tarih: 14 Cemâziyelâhir 1316 / 30 Ekim 1898 Pazar

Belgenin Transkripsiyonu

Ma'rûz-ı dâîleridir ki

Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde nefs-i Ayntâb'a tabi' Çarpın Karyesi ahâlisinden olub bundan mukaddem silk-i celil-i askeriye delâletle Beşinci Ordu-yı Hümayûn'un Altmış İkinci Alayı'nın Birinci Taburu'nun Dördüncü Bölüğü neferi iken vefât itdiği "26 Cemaziyelevvel 316" tarihli üç yüz altmış dört mumrolu şerefvârid olub mahkeme-i şer'iyye muhavvel emirnâme-i cenâb-ı vilâyetpenâhiye merbût kendi pusûlasından müstebân olan Kozan oğlu Ahmed bin Mehmed'in verâseti vâlidesi ma'rifetü'z-zât Fatma bint-i Mehmed ile babası merkum Mehmed ibn-i Hacı Mustafa nam kimesnelere münhasıre olduğu Çakal Karyesi ahâlisinden Topal Ahmed bin Kasım ve Hacı Mahli ibn-i Kör Hamo nam kimesneler medine-i mezbûrenin mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kud meclis-i şer'îmizde mahzar-ı hasm-ı câhidde ber-vech-i şer'î edâ-yı şehâdet-i şer'iyye itmeleriyle şehâdet-i vâkı'aları usûl-ı mevzûasına tevfikân bâ-varaka-i mestûre Çakal Karyesi Muhtarı Ali Kâhya ibn-i Hacı Yusuf ve ihtiyar azasından Emin bin İbrahim Halil nam kimesnelerden sırran ve Mehmed bin Abdullah ve Hüseyin bin Mehmed nam kimesnelerden dahî alenen lede't-tezkiye adl ve makbûlü'ş-şehâde idükleri zeyl-i varaka-i mestûre-i mezkûre zîriyle ihbâr ve beyân olunub

Onuncu Sahîfe

şehâdet-i vâkı'aları kabûl ve olunmağın mucebince ebeveyn-i merkumân Fatma ve Mehmed hasran sübût-ı verâsetlerine hükm-i şer'î lâ-hakk olduğu tescil ve huzur-ı âlîlerine i'lâm olundu El-emrü li men lehü'l-emr.

Hurrire fi'l-yevmi'r-rabi' aşer min-şehr-i Cemâziye'l-âhir li-sene sitte aşer ve selase miete ve elf

Numra

12

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Akyol Mahallesi'nden olup Beşinci Ordu-yı Hümayûn'un Otuz Dördüncü Alayı'nın Piyade Taburu'nun Üçüncü Bölüğü neferi iken vefât eden Ali bin Halil bin Abdullah'ın verâsetinin, vâlidesi Hadice bint-i Abdullah ile li-ebeveyn er karındaşları Mustafa ve İbrahim'e ait oduğu yönündeki hakkındaki kayıt.

Tarih: 13 Cemâziyelâhir 1316 / 29 Ekim 1898 Cumartesi

Belgenin Transkripsiyonu

Ma'rûz-ı dâîleridir ki

Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde nefs-i Ayntâb mahallâtından Akyol Mahallesi ahâlisinden olub bundan mukaddem silk-i celil-i askeriye delâletle Beşinci Ordu-yı Hümayûn'un Otuz Dördüncü Alayı'nın Piyade Taburu'nun Üçüncü Bölüğü neferi iken vefât itdiği 18 Cemaziyelevvel 316 tarihli ve üç yüz kırk bir mumrolu şerefvârid olub mahkeme-i şer'iyyeye muhavvel emirnâme-i cenâb-ı vilâyetpenâhiye merbût kendi pusûlasından müstebân olan Ali bin Halil bin Abdullah'ın verâseti vâlidesi ma'rifetü'z-zât Hadice bint-i Abdullah ile li-ebeveyn er karındaşları Mustafa ve İbrahim'e münhasıre olduğu mezkûr Akyol Mahallesi ahâlisinden İmamzâde Mustafa Efendi ibn-i Hacı Mehmed ve Mehmed Efendi ibn-i Mar'aşî Süleyman nam kimesneler medine-i mezbûrenin mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kud meclis-i şer'îmizde mahzar-ı hasm-ı câhidde ber-vech-i şer'î edâ-yı şehâdet-i şer'iyye itmeleriyle şehâdet-i vâkı'aları usûl-ı mevzûasına tevfikân bâ-varaka-i mestûre Akyol Mahallesi Muhtarı Hüseyin bin Ahmed ve ihtiyar a'zasından Hacı Mustafa ibn-i Emir Yusuf nam kimesnelerden sırran ve Mehmed Efendi ibn-i Bekir Ağa ve Ali bin Ahmed nam kimesnelerden dahî alenen lede't-tezkiye adl ve makbûlü'ş-şehâde idükleri zeyl-i varaka-i mestûre-i mezkûre zîriyle ihbâr ve beyân olunub şehâdet-i vâkı'aları kabûl ve olunmağın mucebince ümm-i mezbûre Hadice

ile ihvan-ı merkumân Mustafa ve İbrahim Halil'in hasran sübût-ı verâsetlerine hükm-i şer'î lâ-hakk olduğu tescil ve huzur-ı âlîlerine i'lâm olundu El-emrü li men lehü'l-emr.

Hurrire fi'l-yevmi's-sâlis aşer min-şehr-i Cemâziye'l-âhir li-sene sitte aşer ve selase miete ve elf

Numra

13

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Kürkciyan Mahallesi'nden olup Beşinci Ordu-yı Hümayûn'un Otuz Dördüncü Alayı'nın Piyade Dördüncü Taburu'nun Dördüncü Bölüğü neferi iken vefât eden Mehmed bin Hamek bin Abdullah'ın verâsetinin, yalnızca babası Hamek ibn-i Abdullah'a ait olduğu yönündeki kayıt.

Tarih: 13 Cemâziyelâhir 1316 / 29 Ekim 1898 Cumartesi

Belgenin Transkripsiyonu

Ma'rûz-ı dâîleridir ki

Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde nefs-i Ayntâb mahallâtından Kürkciyan Mahallesi ahâlisinden olub bundan mukaddem silk-i celil-i askeriye delâletle Beşinci Ordu-yı Hümayûn'un Otuz Dördüncü Alayı'nın Piyade Dördüncü Taburu'nun Dördüncü Bölüğü neferi iken vefât itdiği "18 Cemaziye'l-evvel 316" tarihli ve 340 mumrolu şerefvârid olub mahkeme-i şer'iyyeye muhavvel emirnâme-i vilâyetpenâhiye merbût kendi pusûlasından müstebân olan Mehmed bin Hamek bin Abdullah 'ın verâseti yalnız babası mezbûr Hamek ibni'l-merkum Abdullah'a münhasıre olduğu Seng-i Nakkaş Mahallesi ahâlisinden Behisni oğlu Mutaf Ali bin Hüseyin ve Kürtünciyan Mahallesinden Bostancı Ali ibn-i Ali nam kimesneler medine-i mezbûrenin mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kud meclis-i şer'îmizde mahzar-ı hasm-ı câhidde ber-nehc-i şer'î edâ-yı şehâdet-i şer'iyye itmeleriyle şehâdet-i vâkı'aları usûl-ı mevzûasına tevfikân bâ-varaka-i mestûre mezkûr Seng-i Nakkaş Mahallesi Muhtarı Bakkal Hacı Kara Mehmed bin Ali ve ihtiyar a'zasından Mehmed Şerif bin Mustafa ve Kürtünciyan Mahallesi Muhtarı Emin İbn-i Hacı Mahmud ve ihtiyar azasından Osman bin Hacı Osman nam kimesnelerden alenen sırran ve Hacı Şâkir bin Hasan ve Mehmed bin Mehmed ve Hasan bin Mehmed nam kimesnelerden alenen lede't-tezkiye adl ve makbûlü'ş-şehâde idükleri varaka-i mestûre-i mezkûre zîriyle ihbâr ve beyân olunub şehâdet-i vâkı'aları kabûl ve olunmağın mucebince eb-i merkum Hamek bin Abdullah 'ın

hasran sübût-ı verâsetine hükm-i şer'i lâ-hakk olduğu tescil ve huzur-ı âlîlerine i'lâm olundu El-emrü li men lehü'l-emr.

Hurrire fi'l-yevmi's-sâlis aşer min-şehr-i Cemâziye'l-âhir li-sene sitte aşer ve selase miete ve elf

Numra

14

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Orul Köyü'nden olup Beşinci Ordu-yı Hümayûn'un Otuz Beşinci Alayı'nın Piyade Dördüncü Taburu'nun Dördüncü Bölüğü neferi iken vefât eden Bekir bin Mustafa bin Bekir'in verâsetinin, yalnız babası Mustafa ibn-i Bekir'e ait oduğu yönündeki hakkındaki kayıt.

Tarih: 25 Cemâziyelâhir 1316 / 10 Kasım 1898 Perşembe

Belgenin Transkripsiyonu

Ma'rûz-ı dâîleridir ki

Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde vâki' medine-i Ayntâb'a tabi' Orul Karyesi ahâlisinden olub bundan mukaddem silk-i celil-i askeriye delâletle Beşinci Ordu-yı Hümayûn'un Otuz Beşinci Alayı'nın Piyade Dördüncü Taburu'nun Dördüncü Bölüğü neferi iken vefât itdiği 26 Cemaziyelevvel 316 tarihli ve 364 mumrolu şerefvârid olub mahkeme-i şer'iyyeye muhavvel emirnâme-i vilâyetpenâhiye merbût kendi pusûlasından müstebân olan Bekir bin Mustafa bin Bekir'in verâseti yalnız babası merkum Mustafa ibn-i merkum Bekir'e münhasıre olduğu mezkûr Orul Karyesi ahâlisinden Yanık oğlu Mehmed bin Mustafa ve Mehmed ibn-i Bostancı Memik nam kimesneler medine-i mezbûrenin mahkeme-i

On Birinci Sahîfe

mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kud meclis-i şer'îmizde mahzar-ı hasm-ı câhidde ber-nehc-i şer'î edâ-yı şehâdet-i şer'iyye itmeleriyle şehâdet-i vâkı'aları usûl-ı mevzûasına tevfikân bâ-varaka-i mestûre marrü'l-beyân Orul Karyesi Muhtarı ve ihtiyar azasından Mehmed Ağa ibn-i Süleyman ve Hasan bin Mısdık nam kimesnelerden sırran ve Bekir bin Mehmed ve Mehmed bin Kasım nam kimesnelerden alenen lede't-tezkiye adl ve makbûl idükleri varaka-i mestûre-i mezkûre ile zîriyle ihbâr ve beyân olunub şehâdet-i vâkı'aları kabûl olunmağın mucebince ibn-i mezbûr Mustafa eb-i mezbûr Bekir'in hasran sübût-ı verâsetine

hükm-i şer'i lâ-hakk olduğu tescil ve huzur-ı âlîlerine i'lâm olundu El-emrü li men lehü'l-emr.

Hurrire fi'l-yevmi'l-hamîs ve'l-ışrin min-şehr-i Cemâziye'l-âhir li-sene sitte aşer ve selase miete ve elf

Numra

15

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Tarla-yı Atîk Mahallesi'nden olan Basmacızâde Mehmed Necâti ve Mehmed ibn-i Şerif ibn-i Seyyid Mehmed Sâib Efendi'lerin, yine Ayntâb'ın Kurb-ı Zencirli Mahallesi'nden dava vekili Milletbaşıyan Avadis Ağa veled-i Ohannes'i vekil tayin ettiklerine dair vekâlet kaydı.

Tarih: 24 Cemâziyelâhir 1316 / 9 Kasım 1898 Çarşamba

Belgenin Transkripsiyonu

Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde vâki' medine-i Ayntâb mahallâtından Tarla-yı Atîk Mahallesi sâkinlerinden Basmacızâde Mehmed Necâti ve diğer Mehmed ibn-i Şerif ibn-i Seyyid Mehmed Sâib Efendi nam kimesneler medine-i mezbûre mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kud meclis-i şer'-i şerîf-i enverde medine-i mezbûrenin Kurb-ı Zencirli Mahallesi mütemekkinlerinden da'va vekili Milletbaşıyan işbû baisü'r-rakîm Avadis Ağa veled-i Ohannes muvâcehesinde her biri bi't-tav' ve'r-rızâ takrir-i kelâm ve ifâde-i merâm idüb leh ve aleyhimizde müddeî ve müddeâ aleyh mu'teriz ve mu'terizün aleyh müste'nif ve müste'nefün aleyh sıfatiyle mahâkim-i şer'iyye ve nizâmiye ve devâir-i resmiyede muhâkeme ve müdâfa'a ile husûmet ve redd-i cevâba ve şuhûd ikame ve istima'ına tebliğ ve tebellüğe istihlâf ve hacz ve fekke ve vaz'-ı icrâya ve istid'â ve levâih ve evrâk-ı sâire tanzim ve imzâsıyla takdime mümeyyiz hükm ve ehl-i hibre ta'yinine ve bunlara mütevakkıf olduğu umûrun küllîsini son derecesine değin bi't-ta'kib icrâ-yı vekâlet itmek üzre hâzır-ı mezbûr Avadis Ağa'yı vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile her birimiz taraflarımızdan vekil ve nâib-i menâb nasb ve ta'yin eyledik didiklerinde mezbûr Avadis Ağa dahî vekâlet-i mezkûreyi ber-minvâl-i muharrer kabûl ve hidemât-ı lâzımelerini kemâ hiye hakkıhâ edâ ve ifâya taahhüd ve iltizâm etmeğin mâ vak'a bi't-taleb ketb ve imlâ olundu

Tahriren fi'l-yevmi'r-rabi' ve'l-ışrin min-şehr-i Cemâziye'l-âhir li-sene sitte aşer ve selase miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Mukayyid-i Mahkeme-i Şer'îyye Vâhid, Muhzırbaşı Sinan Ağa, Muhzır Hüseyin Ağa, diğeri Ahmed ve gayrühüm

Numra

16

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Tarla-yı Atîk Mahallesi'nden olan Basmacızâde Akif ibn-i Şerif ibn-i Seyyid Mehmed Sâib Efendi'nin, Ayntâb'ın Kayseri Mahallesi'nde ikamet eden dava vekili Söylemezzâde Seyyid Mehmed Efendi ibn-i Seyyid Ağa'yı vekil tayin ettiğine dair vekâlet kaydı.

Tarih: 24 Cemâziyelâhir 1316 / 9 Kasım 1898 Çarşamba

Belgenin Transkripsiyonu

Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde vâki' medine-i Ayntâb mahallâtından Tarla-yı Atîk Mahallesi sâkinlerinden Basmacızâde Akif ibn-i Şerif ibn-i Seyyid Mehmed Sâib Efendi nam kimesne medine-i mezbûre mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kud meclis-i şer'î şerîf-i enverde medine-i mezkûre da'va vekillerinden olub Kayseri Mahallesi'nde mukîm Söylemezzâde işbû baisü'r-rakîm Seyyid Mehmed Efendi ibn-i Seyyid Ağa muvâcehesinde bi't-tav' ve'r-rızâ takrir-i kelâm ve ifâde-i merâm idüb leh ve aleyhimde müddeî ve müddeâ aleyh mu'teriz ve mu'terizün aleyh müste'nif ve müste'nefün aleyh sıfatiyle mahâkim-i şer'iyye ve nizâmiye ve devâir-i resmiyede muhâkeme ve müdâfa'a ile husûmet ve redd-i cevâba ve şuhûd ikame ve istima'ına tebliğ ve tebellüğe istihlâf ve hacz ve fekke ve vaz'-ı icrâya ve istid'â ve levâih ve evrâk-ı sâire tanzim ve imzâsıyla takdime mümeyyiz hükm ve ehl-i hibre ta'yinine ve bunların mütevakkıf olduğu umûrın küllîsini son derecesine değin bi't-ta'kib icrâ-yı vekâlet itmek üzre hâzır-ı mûmâileyh Seyyid Mehmed Efendi'yi tarafımdan vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye vekil ve nâib-i menâb nasb eyledim didikde ol-dahî vekâlet-i mezkûreyi ber-vech-i meşrûh kabûl ve hıdmet-i lâzımesini kemâ hiye hakkıhâ edâ ve ifâya ve iltizâm etmeğin mâ vak'a bi't-taleb ketb ve imlâ olundu

Tahriren fi'l-yevmi'r-rabi' ve'l-ışrin min-şehr-i Cemâziye'l-âhir li-sene sitte aşer ve selase miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Mukayyid-i Mahkeme-i Şer'îyye Vâhid, Muhzırbaşı Sinan Ağa, Muhzır Hüseyin Ağa, diğeri Ahmed ve gayrühüm

On İkinci Sahîfe

Numra

17

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Hayik Müslüman Mahallesi'nden olan Na'lbend Karaoğlanın oğlu Sezak ve Mebak veled-i Kivili ile Toik veled-i Urfalı Ero'nun, dava vekili Kirkor Efendi veled-i Artin Ağa ve Dir Danyel Efendi veled-i Yusuf adlı kişilere verdikleri vekâlet kaydı.

Tarih: 24 Cemâziyelâhir 1316 / 9 Kasım 1898 Çarşamba

Belgenin Transkripsiyonu

Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde vâki' medine-i Ayntâb mahallâtından Hâyik Müslüman Mahallesi mütemekkinlerinden Na'lbend Karaoğlanın oğlu dimekle ma'rûf ve şahısları zeyl-i rakîmde muharrerü'l-esâmî kimesneler ta'rifleriyle mu'arrefe olan Sezâk ve Mebak veled-i Kivili ile şahsı zîr-i hüccetde mesturü'l-ism kimesneler ta'rifleriyle ber-vech-i şer'î mu'arrefe olan Toik veled-i Urfalı Ero nam hatun medine-i mezbûre mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kud meclis-i şer'î şerîf-i lâzımü't-tevkirde da'va vekillerinden işbû baisü'r-rakîm Nizibliyan Kirkor Efendi veled-i Artin Ağa ve Dir Danyel Efendi veled-i Yusuf nam kimesne muvâcehelerinde ve her biri bi't-tav' ve'r-rızâ takrir-i kelâm ve ifâde-i merâm idüb leh ve aleyhimizde müddeî ve müddeâ aleyh mu'teriz ve mu'terizün aleyh müste'nif ve müste'nefün aleyh sıfatiyle mahâkim-i şer'iyye ve nizâmiye ve devâir-i resmiyede muhâkeme ve müdâfa'a ile husûmet ve redd-i cevâba ve şuhûd ikame ve istima'ına tebliğ ve tebellüğe tahlif ve hacz ve fekke ve vaz'-ı icrâya ve istid'â ve levâih ve evrâk-ı sâire tanzim ve imzâsıyla takdime ve mümeyyiz ve hükm ve ehl-i hibre ta'yinine ve bunlara mütevakkıf olduğu umûrın küllîsini son derecesine değin bi't-ta'kib icrâ-yı vekâlet itmek üzre hâzır-ı mezbûrân Kirkor ve Danyel Efendileri taraflarımızdan vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile her birimiz vekil ve nâib-i menâb nasb ve ta'yin eyledik didiklerinde hâzırân-ı mezbûrân dahî vekâlet-i mezkûreyi ber-vech-i meşrûh kabûl ve hıdmet-i lâzımelerini kema hiye hakkıhâ edâ ve ifâya taahhüd ve iltizâm etmeğin mâ vak'a bi't-taleb ketb ve imlâ olundu

Tahriren fi'l-yevmi'r-rabi' ve'l-ışrin min-şehr-i Cemâziye'l-âhir li-sene sitte aşer ve selase miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Arab'ın oğlu Habîb veled-i Agob, Abuş'un oğlu Artin veled-i Kiğork, Menasi oğlu Ohannes veled-i Ebuhyan ve gayrühüm

Numra

18

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Tarla Mahallesi'nden olan Âişe bint-i Ahmed ibn-i Yahya tarafından, yine Ayntâb'ın İbn-i Kör Mahallesi'nde ikamet eden dava vekili Za'fizâde Mehmed Mazlum Efendi ibn-i Emin Efendi'ye verilen vekâlet kaydı.

Tarih: 1 Receb 1316 / 15 Kasım 1898 Salı

Belgenin Transkripsiyonu

Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde vâki' medine-i Ayntâb mahallâtından Tarla Mahallesi sâkinelerinden zât-ı mahalle-i mezbûreli Yahya bin Ali Osman ve Kara Sakal Mahalleli İmam Hüseyin ibn-i Mehmed Efendi ta'rifleriyle ber-vech-i şer'î mu'arrefe olan Âişe bint-i Ahmed ibn-i diğer Yahya nam hatun medine-i mezbûre mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kud meclis-i şer'-i şerîf-i lâzımü't-tevkirde medine-i mezbûrenin İbn-i Kör Mahallesi'nde mukîm da'va vekili Za'fîzâde işbû baisü'r-rakîm Mehmed Mazlum Efendi ibn-i Emin Efendi muvâcehesinde bi't-tav' ve'r-rızâ takrir-i kelâm ve ifâde-i merâm idüb babam müteveffâ-yı merkum Ahmed'in metrûkâtından ve arazi-i emiriye ve sâireden bilcümle hukuk ve hisse-i musîbemi zilyed olanlardan ve ashâbından taleb ve da'va ve ahz ve kabz ile ve aleyhimde müddeî ve müddeâ aleyh mu'teriz ve mu'terizün aleyh müste'nif ve müste'nefün aleyh sıfatiyle mahâkim-i şer'iyye ve nizâmiye ve devâir-i resmiyede müdâfa'a ve husûmet ve redd-i cevâba ve şuhûd ikame ve istima'ına tebliğ ve tebellüğe istihlâf ve hacz ve fekke ve vaz'-ı icrâya ve istid'â ve levâih ve evrâk-ı sâire tanzim ve imzâsıyla takdime ve mümeyyiz hükm ve ehl-i hibre ta'yinine ve bunların mütevakkıf olduğu umûrun küllîsini son derecesine değin bi't-ta'kib icrâ-yı vekâlet itmek üzre hâzır-ı mûmâileyh Mazlum Efendi'yi vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile tarafımdan vekil ve nâib-i menâb nasb ve ta'yin eyledim didikde ol-dahî vekâlet-i mezkûreyi ber-vech-i meşrûh kabûl ve hıdmet-i lâzımesini kemâ hiye hakkıhâ edâ ve ifâya taahhüd ve iltizâm etmeğin mâ vak'a bi't-taleb ketb ve imlâ olundu

Hurrire fi'l-yevmi'l-gurre min-şehr-i Recebü'l-ferd li-sene sitte aşer ve selase miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Mukayyid-i Mahkeme-i Şer'iyye Vâhid Efendi, Muhzırbaşı Sinan Ağa, Muhzır Hüseyin Ağa, diğeri Ahmed ve gayrühüm.

Numra

19

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Çukur Mahallesi'nden ve tebaa-i Devlet-i Âlîyye'den olan Fabrikacı Abdü'l-mesih Entasi oğlu Elyan tarafından, Haleb'de Kasteli'l-menat Mahallesi'nde Zehra Çıkmazı'nda bulunan iki ayrı menzildeki yarı hisselerininin mahallinde satışına vekâlet edebilmesi için, yine Haleb'in Vekiliye Mahallesi'nde mukîm İlyas Efendi ibn-i Abdü'l-mesih Entasi'ye verilen vekâlet kaydı.

Tarih: 4 Receb 1316 / 18 Kasım 1898 Cuma

Belgenin Transkripsiyonu

Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde medine-i Ayntâb'ın Çukur Mahallesi'nde mütemekkin tebaa-i Devlet-i Âlîyye'den Fabrikacı Abdü'l-mesih Entasi oğlu Elyan nam kimesne Ayntâb makeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kud meclis-i şer'de nefs-i Haleb'de Kasteli'l-menat Mahallesi'nde Zehra Çıkmazı'nda kâin tarafları kıbleten târik-ı hâss şarken kezâ ve şimalen Naum veled-i Mihail bin Naum Şuyanhuri ve garben târik-i sâlik ile mahdûd bir bâb menzilin nısf-ı hisse-i şâyiası ve yine mahalle-i mezbûrede mezkûr Zehra Çıkmazı'nda kâin tarafları kıbleten Mustafa Efendi ve karındaşı Seyyid Mehmed ebna-yı Hacı Mustafa Humusanî ve şimalen Hacı Mehmed ve karındaşı Bekir ibn-i Hacı Mehmed Kabani hâneleri ve şarken Abdullatif bin Bekir bin Zebdiye hânesi ve garben

On Üçüncü Sahîfe

târik-ı hâss ile mahdûd kezâlik bir bâb menzilin nısf-ı hisse-i şâyiaları bâ-tapu taht-ı tasarrufumda mülküm olmağla hisse-i mezkûrlarımı mahâllinde zuhûr idecek tâlib ve müşterilerine semen-i misiller ile bey' ve teslim ve esman-ı hâsılasını ahz ve kabz ile tarafıma irsâl ve isâle ve komisyon-ı mahsûsunda bey' ve takrire ve muâmele-i nizâmiye ve kalemiyesini icrâya ve husus-ı mezkûrun mütevakkıf olduğu umûrun küllîsini son dereceye kadar ifâ ve ta'kibe hâlâ Halebü'ş-şehba'nın Vekiliye Mahallesi'nde mütemekkin tebaa-i devlet-i Âlîyyeden ve tüccârdan İlyas Efendi ibn-i Abdü'l-mesih Entasi nam kimesneyi tarafımdan vekâlet-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile kabûlüne mevkuf vekil-i müfevvez ve nâib-i murahhas nasb ve ta'yin eyledim didikde mâ vak'a bi't-taleb ketb ve tescil kılındı

Tahriren fi'l-yevmi'r-rabi' min-şehr-i Recebü'l-ferd li-sene sitte aşer ve selase miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Kâtib-i Sânî-i Mahkeme-i Şer'i Mehmed Nizâmeddin Efendi, Mukayyid-i Mahkeme-i Şer'iyye Vâhid, Muhzırbaşı Sinan Ağa, Muhzır Hüseyin Ağa, Muhzır Ahmed, Muhzır Vesim ve gayrühüm.

Numra

20

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Çukur Mahallesi'nden ve Ermeni Milleti'nden olup on sekiz sene önce vefât eden Sehakyan Bedros Ağa veled-i Kirkor veled-i Beğoh'un verâsetinin, zevcesi Vartir veled-i Manek; oğulları Kirkor ve Mesdan ile kızları Elmas, Menuş, Hebkanuş ve Yester'e ait oduğu yönündeki hakkındaki kayıt.

Tarih: 1 Receb 1316 / 15 Kasım 1898 Salı

Belgenin Transkripsiyonu

Tahakkuk-ı özr-i şer'îyye binâen zikr-i âtî hususun mahâllinde ketb ve tahrir ve fasl ve rü'yeti içün savb-ı şer'-i enverde bi'l-iltimas me'zûnen irsâl olunan Ayntâb Kazası Mahkeme-i Şer'iyyesi Başkâtibi Müftizâde Mekremetlü Zühdi Efendi ibn-i Hamza Efendi dâîleri Haleb vilâyet-i cellilesi idâresinde nefs-i medine-i Ayntâb mahallâtından Çukur Mahallesi ahâlisinden ve devlet-i aliyye tebaasının Ermeni milletinden Dalakyan? Karabet Ağa'nın sâkin olduğu menzile varub her bir mahalle-i mezbûre ahâlisinden ve tebaa-i müşarunileyhanın Ermeni milletinden Balyan Kivork Ağa veled-i Nersez ve Karabet veled-i Mesrob ve Mosis veled-i diğer Nersez ve ceride-i mahkemede mazbûtü'l-esâmî kimesneler hâzır oldukları halde akd-ı meclis-i şer'-i âlî itdiğinde mahalle-i mezkûre ahâlisinden ve yine tebaa-i müşarunileyhin Ermeni Milleti'nden olub tarih-i vesîkadan on sekiz sene mukaddem vefât iden Sehakyan Bedros Ağa veled-i Kirkor veled-i Beğoh'un verâseti zevce-i metrûkesi şahs-ı ta'rif-i şer'î ile mu'arrefe Vartir veled-i Manek ile sulbî-i kebîr oğulları Kirkor ve Mesdan ve kezâlik her birerlerinin şahsı hâzırûn-ı mezbûrûnun ta'rifleriyle ber-vech-i şer'î mu'arrefeler olan Elmas ve Menuş ve Hebkanuş ve Yester evlâd-ı merkum Bedros nam kimesnelere münhasıre olub müteveffâ-yı mezbûr Bedros'un başka vârisi ve terekesine müstehakk âheri olmadığı salifü'z-zikr Kiğork Ağa veled-i mezbûr Nersez ve Karabet veled-i'l-mezbûr Mesrob ve Mosis

veled'il-mezbûr Nersez nam kimesnelerin mahzar-ı hasm-ı câhidde ber nehc-i şer'î eda-yı şehâdet etmeleriyle merkumûnun şehâdet-i vâkı'aları evvela bâ-varaka-i mestûre Kurb-ı Kayacık Mahallesi'nden ve tebaa-i Devlet-i Âlîyye'nin Ermeni Milleti'nden Selo veled-i Manuk ve Sarkis veled-i Ya'kub ve Feroc veled-i Artin nam kimesneler den sırran ve ba'dehû ibn-i Eyyûb Mahallesi'nden Sarkis veled-i Artin ve Haçar veled-i Agob ve Avadek veled-i Agob nam kimesnelerden alenen ve lede't-tezkiye makbûlü'ş-şehâde idükleri ve rakime-i mezk'ure ile ihbâr ve beyân olunub şehâdet-i vâkı'aları kabûl olunmağın mucebince verese-i merkumûnun hasran sübût-ı verâsetlerine hükm-i şer'i lâ-hakk olduğu kâtib-i mûmâileyh mahâllinde ketb ve tahrir ve ifâ iderek ma'an meb'us emnâ-i şer'le meclis-i şer'e gelüb 'alâ vuku'a inhâ ve takrîr itmeğin tenfîz-i vakı'ü'l-hal bi't-taleb ketb ve imlâ olundu

Hurrire fi'l-yevmi'l-gurre min-şehr-i Recebü'l-ferd li-sene sitte aşer ve selase miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Kiğork Ağa veled-i Nersez, Karabet veled-i Mesrob, Mosis veled-i Nersez ve gayrühüm.

Numra

21

Belgenin Özeti

Ayntâb'a tabi' Arıl Köyü'nden olup Beşinci Ordu-yı Hümayûn'un Nizamiye Otuz Dördüncü Alayı'nın Üçüncü Taburu'nun Üçüncü Bölüğü'nün Beşinci Takımı efrâdından iken vefât eden Köse Yusuf oğlu Musa bin Memik bin Musa'nın verâsetinin, vâlidesi Meryem bint-i Mustafa ile babası Memik bin Musa'ya ait oduğu yönündeki hakkındaki kayıt.

Tarih: 5 Receb 1316 / 19 Kasım 1898 Cumartesi

Belgenin Transkripsiyonu

Ma'rûz-ı dâîleridir ki

Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde medine-i Ayntâb'a tabi' Arıl Karyesi ahâlisinden olub bundan mukaddem silk-i celil-i askeriye delâletle Beşinci Ordu-yı Hümayûn'un Nizâmiye Otuz Dördüncü Alayı'nın Üçüncü Taburu'nun Üçüncü Bölüğü'nün Beşinci Takımı efrâdından iken vefât itdiği kuyûd-ı kumandanlığı cânibinden

mevrud "11 Ağustos 314" tarih ve 218 numerolu emirnâme-i cânib-i kumandaniye merbût kendi pusûlasından müstebân olan Köse Yusuf oğlu Musa bin Memik bin Musa'nın verâseti vâlidesi ma'rifetü'z-zât Meryem bint-i Mustafa ile babası Memik bin Musa nam kimesnelere münhasıre olduğu karye-i mezbûreli Abbas'ın oğulları Hüseyin ve Ahmed nam kimesneler medine-i mezbûrenin mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kud meclis-i şer'îmizde mahzar-ı hasm-ı câhidde ber-nehc-i şer'î edâ-yı şehâdet-i şer'iyye itmeleriyle şehâdet-i vâkı'aları usûl-ı mevzûasına tevfikân bâ-varaka-i mestûre karye-i mezbûre imâmı Molla Ahmed bin Ali ve muhtarı Ahmed bin Abuş Ağa ve ihtiyar azasından Halil Ağa ibn-i Hacı Yahya Ağa nam kimesnelerden evvelen sırran ve ba'dehû Mısdık bin Amed ve Mustafa bin Hacı Mustafa ve Hasan bin Mehmed nam kimesnelerden dahî alenen lede't-tezkiye adl ve makbûlü'ş-şehâde idükleri varaka-i mestûre-i mezkûre zîriyle ihbâr ve beyân olunub şehâdet-i vâkı'aları kabûl ve olunmağın mucebince ebeveyn-i merkumân Meryem ve Memik'in hasran sübût-ı verâsetlerine hükm-i şer'i lâ-hakk olduğu tescil ve ve Ayntâb mahkeme-i şer'iyyesinden huzur-ı âlîlerine i'lâm olundu El-emrü li men lehü'l-emr

Hurrire fi'l-yevmi'l-hamîs min-şehr-i Recebü'l-ferd li-sene sitte aşer ve selase miete ve elf

Numra

22

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Tılbaşar Nahiyesi'nin Arkik Köyünden iken üç sene önce vefât eden Cemo bin Süleyman'ın küçük yaştaki kızları Fatma ve Meryem'in vasîliklerinin, anneleri Âişe bint-i Abdullah'a verilmesi hakkındaki vesayet kaydı.

Tarih: 5 Receb 1316 / 19 Kasım 1898 Cumartesi

Belgenin Transkripsiyonu

Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde medine-i Ayntâb'ın Tılbaşar Nahiyesi dâhilinde Arkik Karyesi sâkinlerinden iken bundan üç sene akdem vefât iden Cemo bin Süleyman'ın sulbîyye-i sagîre kızları Fatma ve Meryem'in vakt-i rüşd ve sedâdlarına değin babası müteveffâ-yı merkumdan müntakil emvâl-i mevrûslarını ahz ve kabz ve hıfz ve umûr-ı lâzımelerini tesviye ve rü'yete kıbel-i şer'den bir vasî nasb ve ta'yini lâzım ve mühim olmağın emanet ile ma'rûf ve istikamet ile mevsuf her vechle vesâyeti sagîretân-ı mezbûretân haklarında min külli'l-vücûh evlâ ve enfa'

idüği zeyl-i rakîmde muharrerü'l-esâmî kimesneler ihbârlarıyla lede'ş-şer'ü'l-enver zâhir ve mütehakkık olan ma'rifetü'z-zât sagîretân-ı mezbûretânın vâlideleri işbû baisü'l-vesîka Âişe bint-i Abdullah nam hatun kıbel-i şer'den ber-minvâl-i muharrer vasî nasb ve ta'yin olunub ol-dahî vesâyet-i mezkûreyi ber-vech-i muharrer kabûl ve hıdmet-i lâzımelerini kemâ yenbağı edâya taahhüd ve iltizâm itmeğin mâ vak'a bi't-taleb ketb ve imlâ olundu

Tahriren fi'l-yevmi'l-hamîs aşer min-şehr-i Recebü'l-ferd li-sene sitte aşer ve selase miete ve elf

Şuhûdü'l Hâl

Mihrimân Karyeli Mehmed Ali bin Kara [Mehmed], Merkumun karındaşı Süleyman, Ahmed bin Hüseyin, Maho bin Abdullah, Muhzır Hüseyin, Muhzır Ahmed ve gayrühüm.

Numra

23

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın İbn-i Eyyûb Mahallesi'nden olan Cenanî Rif'atlü Mehmed Ali Beğ ibn-i merhum Mehmed Rasim Paşa tarafından, Der-saâdet'de Sarachâne başında ikamet eden Meclis-i Umûr-ı Mâlîye Kapu Çukadarı Rif'atlü Mehmed Eşref Efendi'ye verilen vekâlet kaydı.

Tarih: 6 Receb 1316 / 20 Kasım 1898 Pazar

Belgenin Transkripsiyonu

Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde medine-i Ayntâb mahallâtından İbn-i Eyyûb Mahallesi ahâlisinden Cenanî Rif'atlü Mehmed Ali Beğ ibn-i merhum Mehmed Rasim Paşa medine-i mezbûre mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kud meclis-i şer'îmizde takrir-i kelâm ve ta'bir-i ani'l-merâm idüb umûr-ı şer'iyye ve hukukiye ve ticâriye ve cezâiyeyi rü'yete me'mur mahâkim-i Devlet-i Âliyye'nin her bir derecesinde mecâlis ve devâir-i hükûmetin kâffesinde leh ve aleyhimde ikame idilmiş ve idilecek olan bi'l-cümle da'vanın bidâyeten istînâfen ve iâdeten ve temyizen gıyâben ve i'tirâzen ve i'tirâzü'l-gayr şahs-ı sâlis suretiyle muhâkeme ve murâfa'a ve muhâsama ve müdâfa'a ile müteferriât-ı sâiresine müddeî ve müddeâ aleyh sıfatıyla kendi imzâsıyla müsted'âyât ve levâih ve protesto tanzim ve takdimiyle ikame-i da'vaya karar ve redd-i karara ve redd-i a'zaya işhâd ve

istişhâd ve tahlif ve istihlâf ve tebliğ ve tebellüğe ehl-i hibre ve mümeyyiz ve hükm nasb ve ta'yinine iştikâ' ani'l-hükkâma hacz-ı emvâl ve fekk-i hacz ve tazminat taleb ve iddiâsına sulh ve ibrâya ve icrâya mürâcaata ve'l-hâsıl her nevi' ta'kibât-ı kanuniyeyi icrâya ve temâm olarak edâya ve emlâk icâr ve isticârına ve icâr konturatı senedi tanzim ve teâtisine ve bunlara müteallık umûrun küllîsini ifâya Der-saâdet'de Sarachâne başında mukîm tebaa-i Devlet-i Âlîyye'den Meclis-i Umûr-ı Mâlîye Kapu Çukadarı Rif'atlü Mehmed Eşref Efendi'yi âheri tevkile me'zûn ve aleyhimde ikrârı müstesna olmak üzere kabûlüne mevkufe vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile vekil-i murahhas ve nâib-i menâb müfevvez nasb ve ta'yin eyledim didikde mâ vak'a bi't-taleb ketb ve imlâ olundu

Tahriren fi'l-yevmi'l-sâdis aşer min-şehr-i Recebü'l-müreccb li-sene sitte aşer ve selase miete ve elf

Şuhûdü'l Hal

Kaşzâde? Mehmed Beğ, Ahmed Ağa ibn-i Hacı Mehmed Ağa, Müftizâde Mehmed Nizâmeddin Efendi, Mukayyid-i Mahkeme-i Şer'iyye Vâhid, Muhzırbaşı Sinan Ağa ibn-i Molla Abdullah, Şeyh Ağazâde Hüseyin Ağa, Muhzır Vesim Ağa ve gayrühüm.

On Beşinci Sahîfe

Numra

24

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Ehl-i Cefa Mahallesi'nden Tüfengci Ahmed Ağa ibn-i Abdullah bin Abdurrahman'ın vefatıyla, kendisine beratla tahsis olunan aylık yetmiş iki kuruş kızı Feride'ye intikal etmiş olup Feride'nin de vefat etmesiyle, Feride Hanım'ın alacağı olan toplam sekiz yüz altmış bir ğuruşun tahsili için, annesi ve vârisi Fatma bint-i Leblebici Hacı Mehmed ibn-i Memik'in Ayntâb Mal Sandığı'na açtığı ve lehine sonuçlanan dava kaydı.

Tarih: 22 Receb 1316 / 6 Aralık 1898 Salı

Belgenin Transkripsiyonu

Ma'rûz-ı dâîleridir ki

Haleb vilâyeti celilesi idâresinde medine-i Ayntâb mahallâtından Ehl-i Cefâ Mahallesi sâkinelerinden iken bundan akdem fevt olan Feride Hanım ibnite Tüfengci Ahmed Ağa ibn-i Abdullah bin Abdurrahman'ın ber-vech-i âtî vârisi olduğunu iddiâ

iden mahalle-i mezbûre sâkinelerinden olub ma'rifetü'z-zât işbû baisü'l-i'lâm Fatma bint-i Leblebici Hacı Mehmed ibn-i Memik nam Hatun medine-i mezbûrenin mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kud meclis-i şer'îmizde medine-i mezbûrede hâlâ Mal Müdiri Mehmed Saîd Efendi tarafından mürsel ve zikr-i ati hususda kıbel-i şer'den husûmeti rey' olunan Şemseddin Efendi ibn-i Binbaşı Hasan Ağa muvâcehesinde mevrûsum ve kızım Feride Hanım Beşinci Ordu-yı Hümayûn'a mensub Nizâmiye Kırkıncı Alayı'nın İkinci Taburu'nun Tüfengcisi olan Ahmed Ağa ibnü'l-mezbûr Abdullah bin Abdurrahman'ın hasran vârisi sulbîye kızı olmağdan nâşî Tüfengci merkum Ahmed Ağa'nın vuku'-ı vefâtıyla kızım müteveffiye-i mezbûre Feride Hanım'a nizâm-ı mer'iyye-i saltanat-ı seniyyeden olduğu üzre bâ-berat-ı alişân tahsis buyurılan mâhiyye yetmiş iki ğuruşdan güzerân iden üç yüz on üç sene-i mâliye şehr-i mart ibtidasından sene-i merkume Şubat'ı yigirmi yedinci gününe değin müterâkim olan cem'an sekiz yüz altmış bir ğuruş istihkakını kable'l-ahz ve'l-istifa vefât itmekle meblâğ-ı mezbûr verâsetim hasebiyle bana münhasıre ve mevrûs olub benden gayrı vârisi ve terekesine müstahakk âheri olmamağla meblâğ-ı mezkûrun sandık-ı mezkûrdan olmak üzre bana usûlen ve temâmen edâ ve teslim itmek üzere Müdir-i mûmâileyh Mehmed Saîd Efendi'ye izâfetle vekil-i mûmâileyh Şemseddin Efendi'ye tenbih-i şer'i olunması matlûbumdur deyû ba'de'd-da'va ve's-suâl mûmâileyh şemseddin Efendi dahî cevâbında müddeâbih olan meblâğ-ı mezbûr sekiz yüz altmış bir ğuruş müteveffiye-i mezbûre Feride Hanım bint-i Ahmed Ağa'nın müterâkim ma'âşâtından Ayntâb mal sandığında mevcud istihkakı olduğunu ikrâr ancak müddeî-i mezbûre Fatma Hanım'ın ber-vech-i muharrer verâset-i müddeâsını inkâr idicek müddeî-i mezbûreden müddeâ-yı meşrûhasına mutabık beyyine taleb olundukda mahalle-i mezbûreli Ali bin Ahmed ve Mustafa bin Mehmed nam kimesneler li-ecli'ş-şehâde meclis-i şer'e hâzıran olub eserü'l-istişhâd (çizik) ve bi'l-muvâcehe ber-nehc-i şer'î müttefikü'l-lafz ve'l-ma'nâ edâ-yı şehâdet-i şer'iyye itmeleriyle şehâdet-i vâkı'aları usûl-ı mevzû'asına tevfikan bâ-varaka-i mestûre mensub oldukları mahallerinden zîr-i mestûreyi imzâ ve temhir iden Abdullah bin Mehmed ve Ahhmed Ağa ibn-i Hacı Mehmed nam kimesnelerden evvelen sırran ba'dehû müterâfiân huzuriyle Mehmed bin Ali ve Hüseyin bin Süleyman nam kimesnelerden alenen lede'-t-tezkiye adl ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ve rakime-i mestûre zîriyle ihbâr ve beyân olunub şehâdet-i vâkı'aları kabûl olunmağın mucebince müddeî-i mezbûre Fatma Hanım'ın hasran sübût-ı verâsetine hükm-i şer'î lâ-hakk olmağla meblâğ-ı mezkûr sekiz yüz altmış bir ğuruşun ale'l-usûl

ümm-i mezbûre Fatma Hanım'a Ayntâb Mal Sandığı'ndan temâmen edâ ve teslimi lâzım geldiği müdir-i mûmâileyhe izâfetle vekil-i mûmâileyh Şemseddin Efendi'ye tenbih-i şer'î olunduğu tescil ve bi'l-iltimas Ayntâb mahkeme-i şer'iyyesinden huzur-ı âlîlerine i'lâm olundu

Hurrire fi'l-yevmi's-sanî ve'l-ışrin min-şehr-i Receb li-sene sitte aşer ve selase miete ve elf

Numra

25

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Kurb-ı Kozanlı Mahallesi'nden Fatma bint-i Musa'nın, yine aynı mahalleden Süleyman bin Hacı Mustafa ile olan nikâh akdi.

Tarih: 24 Receb 1316 / 8 Aralık 1898 Perşembe

Belgenin Transkripsiyonu

Ma'rûz-ı dâîleridir ki

Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde medine-i Ayntâb mahallâtından Kurb-ı Kozanlı Mahallesi sâkinelerinden zâti mahalle-i mezbûre muhtarı Ahmed Ağa ibn-i Mustafa ve Hacı Mustafa ibn-i Mustafa ibn-i Musa nam kimesneler ta'rifleriyle ber-vech-i şer'î mu'arrefe olan bekr-i bâliğa-i âkıle işbû baisü'l-i'lâm Fatma bint-i Musa nam hatun medine-i mezbûre mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kud meclis-i şer'-i şerîfde medine-i mezbûrenin mahalle-i mezkûre ahâlisinden Süleyman bin Hacı Mustafa muvâcehesinde mezbûre Fatma Hatun bi't-tav'iha ikrâr-ı tam ve takrir-i kelâm idüb işbû merkum Süleyman beni tevzice tâlib ve râgıb olmağla ben dahî rızâmla beş yüz ğuruş mehr-i muaccel makbuz ve bin ğuruş mehr-i müeccel tesmiyeleriyle işbû meclis-i şer'-i şerîfde mahzar-ı şuhûd-ı müslimînde nefsimi mezbûr Süleyman'a akd ve tezvic eylediğimde ol-dahî ber-minvâl-i muharrer tezvic ve kabûl eyledi didikde mezbûre Fatma'yı sâdır olan cem'-i kelimât-ı meşrûhasında merkum Süleyman dahî vicâhen tahkik ve şifâhen tasdik itmeğin mâ vak'a bi't-taleb ketb ve imlâ olundu ve tescil ve bi'l-iltimas Ayntâb mahkeme-i şer'iyyesinden huzur-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Tahriren fi'l-yevmi'r-rabî ve'l-ışrin min-şehr-i Recebü'l-mürecceb li-sene sitte aşer ve selase miete ve elf

On Altıncı Sahîfe

Numra

26

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Sazgın Köyü'nden Fatma bint-i Mehmed Kâhya tarafından, babası Mehmed Kâhya'dan kendisine intikal eden terekeye dair davalar hakkında ve yine aynı köyden kocası Derviş oğlu Ali bin Derviş Mehmed'den mehir, nafaka ve süknâ-yı şer'iyesini talep etmeleri için, dava vekilleri Söylemezzâde Seyyid Mehmed Efendi ibn-i Seyyid Ağa ve Ömer Şevki Efendi ibn-i Mehmed Ağa'ya verilen vekâlet kaydı.

Tarih: 23 Receb 1316 / 7 Aralık 1898 Çarşamba

Belgenin Transkripsiyonu

Haleb vilâyeti idâresinde medine-i Ayntâb'a tabi' Sazgın Karyesi sâkinelerinden olub şahsı Ehl-i Cefâ Mahalleli Pıçakcı Ali ibn-i Harad Hacı Mehmed ve Şarkıyan Mahalleli Ali bin Külekci Hüseyin nam kimesneler ta'rifleriyle mu'arrefe olan Fatma bint-i Mehmed Kâhya nam hatun medine-i mezbûrenin mahkeme-i şer'iyye odasında ma'kud meclis-i şer'îmizde da'va vekillerinden Söylemezzâde işbû baisü'l-kitâb Seyyid Mehmed Efendi ibn-i Seyyid Ağa ve sâbık Virgü Kâtibi Ömer Şevki Efendi ibn-i Mehmed Ağa nam kimesneler hâzır oldukları halde bi't-tav' ve'r-rızâ takrir-i kelâm ve ve ta'bir-i ani'l-merâm idüb karye-i mezbûreli karındaşlar mezkûr Mehmed ve Asker Mehmed ibn-i merkum Mehmed Kâhya nam kimesnelerden mevrûsum ve babam müteveffâ-yı merkum Mehmed Kâhya bin Mehmed'in terekesinden olmak üzere bana ırsen intikal iden gerek emvâl-i menkule ve gayr-ı menkule ve emlâk ve arazi ve nukud-ı hisse-i ırsiyelerimi vazı'ü'l-yed olanlardan ve zimem-i nâsda bulunan alacakları ashâbından ve kâffe-i hukukumun mahallerinden ve leh ve aleyhimde zuhûr itmiş ve idecek bi'l-cümle da'va içün müddeî ve müddeâ aleyh mu'teriz ve mu'terizün aleyh müste'nif ve müste'nefün aleyh sıfatiyle mahâkim-i şer'iyye ve nizâmiyede ve devâir-i resmiyede muhâkeme ve murâfa'a ve müdâfa'aya ve husûmet ve redd-i cevâba ve şuhûd ikame ve istima'ına tebliğ ve tebellüğe ve tahlif ve istihlâfa ve hacz ve fekke ve vaz'-ı icrâya ve istid'â ve levâih ve evrâk-ı sâire tanzim ve takdime mümeyyiz ve hükm ve ehl-i hibre ta'yinine ve bunlara mümâsil hususâtın mütevakkıf olan umûrun küllîsini bi't-ta'kib son dereceye kadar icrâ ve ifâya ve yine karye-i mezbûreli zevcim Derviş oğlu Ali bin Derviş Mehmed'den mehr ve nafaka ve süknâ-yı şer'iyyemi taleb eylemeğe şâyed zevcim imtina ider ise bâlâda zikrolunan şerait mer'î ve mu'teber

olmak üzre kezâlik husus-ı mezkûreye dahî son dereceye kadar icrâ ve ifâya ve îcâbı hâlinde sulh ve ibrâ ve kabûle hâzırân-ı mûmâileyhümâ Seyyid Efendi'yle Ömer Şevki Efendi'yi tarafımdan müctemian ve münferiden icrâ-yı vekâlet itmek üzre vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile vekil-i murahhas ve nâib-i menâb nasb ve ta'yin eyledim didikde vekilân-ı mûmâileyhümâ dahî ol-vechle vekâlet-i mezbûreyi bi'l-makbûl ve hidemât-ı lâzımelerini kemâ yenbağı edâ ve ifâya taahhüd ve iltizâm itmeği mâ vak'a bi't-taleb ketb ve imlâ olundu

Hurrire fi'l-yevmi's-sâlis ve'l-ışrin min-şehr-i Recebü'l-ferd li-sene sitte aşer ve selase miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Monla Yusuf ibn-i Hacı Mehmed, Mustafa ibn-i Hacı Ömer, Halil bin Süleyman, Mukayyid-i Mahkeme-i Şer'îyye Vâhid, Asım Efendi ibn-i Mustafa, Muhzırbaşı Sinan Ağa, Muhzır Hüseyin Ağa, Muhzır Ahmed ve gayrühüm.

Numra

27

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın İbn-i Eyyûb Mahallesi'nden olan Cenânîzâde Rif'atlü Mehmed Ali Beğ ibn-i merhum Mehmed Rasim Paşa ibn-i İshak Paşa tarafından, yine Ayntâb'ın İbn-i Kör Mahallesi'nden dava vekili Za'fîzâde Mehmed Mazlum Efendi ibn-i Emin Efendi'ye verilen vekâlet kaydı.

Tarih: 22 Receb 1316 / 6 Aralık 1898 Salı

Belgenin Transkripsiyonu

Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde nefs-i medine-i Ayntâb mahallâtından İbn-i Eyyûb Mahallesi ahâlisinden Cenânîzâde Rif'atlü Mehmed Ali Beğ ibn-i merhum Mehmed Rasim Paşa ibn-i İshak Paşa medine-i mezbûre mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kud meclis-i şer'-i şerîf-i enverde medine-i mezbûrenin İbn-i Kör Mahallesi ahâlisinden ve da'va vekillerinden işbû baisü'l-vesîka Za'fîzâde Mehmed Mazlum Efendi Efendi ibn-i Emin Efendi mahzarında ifâde-i merâm ve takrir-i kelâm idüb mahakim-i şer'iyye ve nizâmiyede leh ve aleyhimde ikame idilmiş ve idilecek bi'l-cümle da'va-yı şer'iyye ve nizâmiyede müddeî ve müddeâ aleyh müste'nif ve müste'nefün aleyh mu'teriz ve mu'terizün aleyh mümeyyiz ve mümeyyizün aleyh sıfatiyle ikame-i da'va müdâfa'a ve kendi imzâsıyla her nevi' müsted'âyât ve levâih tanzim ve takdimine ikame ve istima'-ı

şuhûda tahlife ve istihlâfa tebliğ ve tebellüğe ve icrâya mürâcaata ve hacz-ı emvâl ve fekke ve mümeyyiz ve hükm ve ehl-i hibre ta'yinine ve ahz ve kabz ve makbuzunun bana irsâl ve isâle ve iştikâ' ani'l-hükkâm ve hususât-ı mezkûratın mütevakkıf olduğu umûrun küllîsini icrâ ve ifâya işbû Mazlum Efendi'yi tarafımdan vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile vekil-i murahhas ve nâib-i menâb-ı müveffez nasb ve ta'yin eyledim didikde mûmâileyh Mazlum Efendi dahî ber-minvâl-i muharrer vekâlet-i mezkûreyi bi'l-kabûl hidmet-i lâzımelerini kemâ yenbağı edâya tahhüd ve iltizâm itmeğin mâ vak'a bi't-taleb ketb ve imlâ olundu

Tahriren fi'l-yevmi's-sânî ve'l-ışrin min-şehr-i Recebü'l-müreccb li-sene sitte aşer ve selase miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Numra

28

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Arkik Köyü'nden Asdım? Ali oğlu Mustafa ibn-i Ali tarafından, amcasının oğlu Meco bin Süleyman'ın mirasından dolayı Meco'nun zevcesi Mehriman Köylü Âişe bint-i Abdullah ile aralarındaki dava nedeniyle, yine Ayntâb'ın Kürkciyan Mahallesi'nden İblizâde İbrahim Halil Ağa ibn-i Mamo'ya verilen vekâlet kaydı.

Tarih: 23 Receb 1316 / 7 Aralık 1898 Çarşamba

Belgenin Transkripsiyonu

Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde medine-i Ayntâb'a tabi' Arkik Karyesi sâkinlerinden Asım Ali oğlu Mustafa ibn-i Ali nam kimesne medine-i mezbûre mahkme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kud meclis-i şer'-i şerîf-i enverde medine-i mezbûrenin Kürkciyan Mahallesi ahâlisinden İblizâde işbû baisü'l-kitâb İbrahim Halil Ağa ibn-i Mamo nam kimesne mahzarında takrir-i kelâm ve ta'bir-i ani'l-merâm idüb karye-i mezbûreli Amucazâdem müteveffâ Meco bin Süleyman'ın terekesine dair müteveffâ-yı merkumun zevcesi Mehriman Karyeli Âişe bint-i Abdullah ile miyânemizde mütehaddis miras da'vasıyla karye-i mezbûreli Abdullah 'ın oğlu Mamo ve sâir kimesneler taraflarından kezâlik leh ve aleyhimde ikame idilmiş ve idilecek bi'l-cümle deâvinin mahâkim-i şer'iyye ve nizâmiye ve devâir-i resmiyenin kâffesinde bidâyeten ve istînâfen ve iâdeten ve temyizen gıyâben ve i'tirâzen ve i'tirâzü'l-gayr ve şahs-ı sâlis suretiyle muhâkeme ve murâfa'a muhâsamaya ve teferruât-ı lâzımesine müddeî

On Yedinci Sahîfe

ve müddeâ aleyh mu'teriz ve mu'terizün aleyh müste'nif ve müste'nefün aleyh sıfatiyle ve kendü imzâsıyle müsted'âyât ve levâih tanzim ve takdimiyle ikame-i şuhûd istima'a ve istihlâf ve tahlife ve tebliğ ve tebellüğe ve ehl-i hibre ve mümeyyiz ve hükm nasb ve ta'yinine îcâbı hâlinde sulh ve ibrâya ve icrâya mürâcaata iştikâ' ani'l-hükkâm ve'l-hâsıl her nev'i ta'kibât-ı şer'iyye ve nizâmiyeyi icrâya ve bunlara müteallık umûrun küllîsini ifâya merkum işbû İbrahim Halil Ağa'yı tarafımdan vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile vekil-i murahhas ve nâib-i menâb-ı müfevvez nasb ve ta'yin eyledim didikde merkum İbrahim Ağa dahî vekâlet-i mezbûreyi ber-minvâl-i muharrer kabûl ve hidmet-i lâzımesini kemâ hüve hakkıhâ edâ ve ifâya taahhüd ve iltizâm itmeğin mâ vak'a bi't-taleb ketb ve imlâ olundu

Hurrire fi'l-yevmi's-sâlis ve'l-ışrin min-şehr-i Recebü'l-ferd li-sene sitte aşer ve selase miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Mustafa bin Hacı Ömer, Mehmed Ağa ibn-i Mehmed Ağa, Mukayyid Sâlih Efendizâde Vâhid, Abacı Ali'nin oğlu Ahmed, Muhzırbaşı Sinan Ağa, Muhzır Hüseyin ibn-i Şeyh Mehmed Ağa, Muhzır Ahmed, Muhzır Vesim ve gayrühüm.

Numra

29

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Töbe Mahallesi'nden Helvacı İbrahim bin Havalı Mehmed tarafından, kardeşi Mustafa ile aralarındaki miras davasıyla ilgili olarak, Ayntâb'ın Hâyik Müslüman Mahallesi'nden dava vekili Kirkor Efendi veled-i Dir Agob'a verilen vekâlet kaydı.

Tarih: 23 Receb 1316 / 7 Aralık 1898 Çarşamba

Belgenin Transkripsiyonu

Haleb vilâyeti idâresinde medine-i Ayntâb mahallâtından Töbe Mahallesi ahâlisinden Helvacı İbrahim bin Havalı Mehmed nam kimesne medine-i mezbûre mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kud meclis-i şer'i şerif-i enverde medine-i mezbûrenin Hâyik Müslüman Mahallesi mütemekkinlerinden da'va vekili işbû baisü'r-rakîm Kirkor Efendi veled-i Dir Agob muvâcehesinde takrir-i kelâm ve ta'bir-i ani'l-merâm idüb mahalle-i mezbûre ahâlisinden karındaşım Helvacı Mustafa

ile miyânemizde mütekevvin miras da'vasıyla sâir kimesneler tarafından leh ve aleyhimde ikame idilmiş ve idilecek bi'l-cümle da'vanın mahâkim-i şer'iyye ve nizâmiyede ve devâir-i resmiyenin kâffesinde bidâyeten istînâfen ve iâdeten ve temyizen gıyâben ve i'tirâzen ve i'tirâzü'l-gayr şahs-ı sâlis sıfatiyle muhâkeme ve murâfa'a ve muhâsama ve müdâfa'aya kendi imzâsıyla her nevi' müsted'âyât ve levâih tanzim ve takdimine ikame ve istima'-ı şuhûda tahlife ve istihlâfa tebliğ ve tebellüğe ve icrâya mürâcaata ve hacz-ı emvâl ve fekke ve mümeyyiz ve hükm ve ehl-i hibre ta'yinine ve ahz ve kabz ve îcâbı hâlinde sulh ve ibrâ ve kabûle iştikâ' ani'l-hükkâm ve hususât-ı mezkûratın mütevakkıf olduğu umûrun küllîsini icrâ ve ifâya ve'l-hâsıl ta'kibât-ı şer'iyye ve kanuniyeyi icrâya tarafımdan işbû Kirkor Efendi'yi vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile vekil-i murahhas ve nâib-i menâb-ı müveffez nasb ve ta'yin eyledim didikde vekil-i merkum dahî ber-minvâl-i muharrer vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hidmet-i lâzımesini kemâ yenbağı edâya taahhüd ve iltizâm itmeğin mâ vak'a bi't-taleb ketb ve imlâ olundu

Tahriren fi'l-yevmi's-sâlis ve'l-ışrin min-şehr-i Recebü'l-müreccb li-sene sitte aşer ve selase miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Söylemezzâde Seyyid Mehmed Efendi, Mustafa bin Hacı Ömer, Osman bin Mehmed Emin, Mukayyid-i Mahkeme-i Şer'îyye Vâhid, Muhzırbaşı Sinan Ağa, Muhzır Hüseyin Ağa, Muhzır Ahmed ve gayrühüm.

Numra

30

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Sazgın Köyü'nden Fato bint-i Mehmed Kâhya'nın kocası Ali bin Derviş Mehmed'den alamadığı beş yüz ğuruş mehr-i muacceli için, Fato adına vekili Söylemezzâde Seyyid Mehmed ibn-i Seyyid Ağa tarafından açılan ve lehte sonuçlanan dava kaydı.

Tarih: 24 Receb 1316 / 8 Aralık 1898 Perşembe

Belgenin Transkripsiyonu

Ma'rûz-ı dâîleridir ki

Haleb vilâyet-i celilesi dâhilinde medine-i Ayntâb'a tabi' Sazgın Karyesi sâkinelerinden ma'rifetü'z-zât Fato bint-i Mehmed Kâhya nam hatun tarafından bâ-hüccet-i şer'iyye vekil-i müseccel-i şer'iyyesi Söylemezzâde işbû baisü'l-i'lâm

Seyyid Mehmed ibn-i Seyyid Ağa medine-i mezbûre mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kud meclis-i şer'-i münîrde karye-i mezbûreli Ali bin Derviş Mehmed nam kimesne muvâcehesinde üzerine bi'l-vekâle da'va ve takrir-i kelâm idüb bundan yigirmi gün akdem beş yüz ğuruş mehr-i muaccel ve beş yüz ğuruş mehr-i müeccel tesmiyeyle Babilge Karyesi'nde müvekkilem mezbûreyi işbû merkum Ali akd-i nikâh ve tezvic eylemiş olduğundan meblâğ-ı mezbûr beş yüz ğuruş mehr-i muaccelin müvekkilem mezbûreye def' ve teslimine merkum Ali'ye tenbih olunması bi'l-vekâle matlûbumdur didikde lede's-suâl merkum Ali dahî cevâbında ve ifâen müvekkile-i mezbûre Fato'ya ber-vech-i müddeâ beş yüz ğuruş mehr-i muaccel ve beş yüz ğuruş mehr-i müeccel tesmiyesiyle bundan yigirmi gün akdem mezkûr Babilge Karyesi'nde akrabamızdan Mısdık'ın oğlu Ahmed'in menzilinde mahzar-ı şuhûdda akd-i nikâh eyledim ol-vechle müvekile-i mezbûre benim zevce-i menkûha-i

On Sekizinci Sahîfe

gayr-ı medhûl biham olmağla nefsi bana teslim eylesin ba'dehû birkaç mahdan sonra meblâğ-ı mezbûreyi te'diye iderim deyû istimhâl eyledikde müddeâ aleyh merkum Ali müddeâbih olan mehr-i muaccel-i mezkûr beş yüz ğuruş içün istimhâli meşrûh olmadığından zevc-i merkum Ali'nin ikrârı mucebince müddeâbih mehr-i muaccel mezkûr beşyüz ğuruşun müvekile-i mezbûre Fato için müddeî-i vekil-i mûmaileyh Seyyid Efendi'ye hâlâ edâ ve teslimiyle merkum Ali ilzâm olunduğu tescil ve bi'l-iltimas Ayntâb mahkeme-i şer'iyyesi'nden huzur-ı âlîlerine i'lâm olundu

Tahriren fi'l-yevmi'r-rabi ve'l-ışrin min-şehr-i Recebü'l-ferd li-sene sitte aşer ve selase miete ve elf

Numra

31

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Kaysara Mahallesi'nden Şeyh Ahmed'in oğlu Serrâc Mehmed Ağa tarafından, Ayntâb Hükümet Konağı civarında ikamet eden dava vekillerinden Topalyan Ohannes Efendi veled-i Agob'a verilen vekâlet kaydı.

Tarih: 29 Receb 1316 / 13 Aralık 1898 Salı

Belgenin Transkripsiyonu

Haleb vilâyet-i celilesi dâhilinde medine-i Ayntâb Mahallâtı'ndan Kaysara Mahallesi ahâlisinden Şeyh Ahmed'in oğlu Serrâc Mehmed Ağa nam kimesne

medine-i mezbûre mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kud meclis-i şer'-i şerîf-i enverde medine-i mezbûre hükûmet konağı civarında mukîm da'va vekillerinden işbû baisü'r-rakîm Topalyan Ohannes Efendi ibn-i Agob muvâcehesinde takrir-i kelâm ve ta'bir-i ani'l-merâm idüb leh ve aleyhimde ikame idilmiş ve idilecek bi'l-cümle deâviden dolayı mahâkim-i şer'iyye ve nizâmiye ve devâir-i resmiyede müddeî ve müddeâ aleyh müste'nif ve müste'nefün aleyh mu'teriz ve mu'terizün aleyh sıfatiyle ikame-i da'va ve müdâfa'a kendi imzâsıyla her nevi' müsted'âyât ve levâih tanzim ve takdimine ikame ve istima'-ı şuhûda tahlife ve istihlâfa tebliğ ve tebellüğe ve icrâya mürâcaata ve hacz-ı emvâl ve fekke ve mümeyyiz ve hükm ve ehl-i hibre ta'yinine ve ahz ve kabz ve iştikâ' ani'l-hükkâm ve hususât-ı mezkûratın mütevakkıf olduğu umûrun küllîsini son derecesine kadar icrâ ve ifâya merkum Ohannes Efendi'yi vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile tarafımdan vekil-i murahhas ve nâib-i menâb-ı müveffez nasb ve ta'yin eyledim didikde vekil-i merkum dahî ber-minvâl-i muharrer vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hidmet-i lâzımesini kemâ yenbağı edâ ve ifâya taahhüd ve iltizâm itmeğin mâ vak'a bi't-taleb ketb ve imlâ olundu

Tahriren fi'l-yevmi't-tasi' ve'l-ışrin min-şehr-i Recebü'l-müreccb li-sene sitte aşer ve selase miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Kâtibü'l-hurûf Müftizâde Mehmed Nizâmeddin Efendi, Mukayyid-i Mahkeme-i Şer'iyye Vâhid, Ali Rızâ Efendi ibn-i İbrahim Efendi, Âkif ibn-i Şerif, Şeyh Mehmed Efendi ibn-i Ali, Muhzırbaşı Sinan Ağa, Muhzır Hüseyin Ağa, Muhzır Ahmed ve gayrühüm.

Numra

32

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Kefercebel Köyü'nden Şıho ibn-i Halil Efendi tarafından, aynı köyden Fatma bint-i Mehmed bin Silo ile aralarındaki nar bahçesi davasından dolayı, dava vekili Mehmed Mazlum Efendi ibn-i Emin Efendi'ye verilen vekâlet kaydı.

Tarih: 1 Şaban 1316 / 15 Aralık 1898 Perşembe

Belgenin Transkripsiyonu

Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde medine-i Ayntâb'a tabi' Kefercebel Karyesi sâkinlerinden Şıho ibn-i Halil Efendi nam kimesne medine-i mezbûre mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kud meclis-i şer'îmizde da'va vekili işbû baisü'l-kitâb Mehmed Mazlum Efendi ibn-i Emin Efendi Emin Efendi mahzarında takrir-i kelâm ve ta'bir-i ani'l-merâm idüb karye-i mezbûre sâkinelerinden ma'rifetü'z-zât Fatma bint-i Mehmed bin Silo nam hatunun aleyhimde ikame eylediği ma'lûmetü'l-hudud ve'l-etraf bir kıt'a nar bağçesi da'vasından dolayı ve sâir kimesneler taraflarından dahî leh ve aleyhimde ikame idilmiş ve idilecek bi'l-cümle deâvinin mahâkim-i şer'iyye ve nizâmiye ve devâir-i resmiyede muhâkeme ve müdâfa'a ve murâfa'asına kendü imzâsıyle müsted'âyât ve levâih tanzim ve takdimine ve ikame ve istima'-ı şuhûda ve tahlif ve istihlâfa ve icrâya mürâcaata ve hacz-ı emvâl ve fekke ve mümeyyiz ve hükm ve ehl-i hibre ta'yinine ve ahz ve kabza müddeî ve müddeâ aleyh müste'nif ve müste'nefün aleyh mu'teriz ve mu'terizün aleyh sıfatiyle icrâ-yı vekâlet itmek ve'l-hâsıl hususât-ı mezkûratın mütevakkıf olduğu umûrun küllîsini son dereceye kadar ta'kib ve ifaya mûmâileyh Mazlum Efendi'yi tarafımdan vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile vekil-i murahhas ve nâib-i menâb-ı müveffez nasb ve ta'yin eyledim didikde mûmâileyh Mazlum Efendi dahî ber-minvâl-i muharrer vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hidmet-i lâzımesini kemâ yenbağı edâya taahhüd ve iltizâm itmeğin mâ vak'a bi't-taleb ketb ve imlâ olundu

Tahriren fi'l-yevmi'l-gurre-i Şa'bân li-sene sitte aşer ve selase miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

İblizâde İbrahim Halil Ağa ibn-i Mamo, Kefercebel Karyeli Murey Hasan ibn-i Mustafa, Kefercebel Karyeli Mehmed Beşir ibn-i Abdullah, Karye-i mezbûreli Kara Mehmed bin Mehmed, Muhzır Hüseyin Ağa, Muhzır Ahmed bin Mustafa ve gayrühüm.

On Tokuzuncu Sahîfe

Numra

33

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Kızılca Mescid Mahallesi'nden olan Zeyneb bint-i Ahmed tarafından, kendisi ile bülûğ çağına erişmeden evlendirildiği gerekçesiyle, kocası

seyyahînden Bağdadî İbrahim bin Abdo'ya açılan ve lehine sonuçlanan boşanma davası kaydı.

Tarih:24 Şaban 1316 / 7 Ocak 1899 Cumartesi

Belgenin Transkripsiyonu

Ma'rûz-ı dâîleridir ki

Haleb vilâyeti idâresinde medine-i Ayntâb mahallâtından Kızılca Mescid Mahallesi sâkinelerinden zâtı ta'rifü'ş-şer'î ile mu'arrefe işbû baisü'l-i'lâm Zeyneb bint-i Ahmed nam hatun medine-i mezbûre mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kud meclis-i şer'-i şer'if-i enverde seyyahînden? Bağdadî İbrahim bin Abdo nam kimesne muvâcehesinde üzerine da'va ve takrir-i kelâm idüb bundan iki sene mukaddem Adana'da karındaşım Kanbur Mehmed'in nezdinde bulunduğum zamanda sagîr-ü's-sinn-i sabîyye ve hadd-i bülûğa vasıl olmadığım halde karındaşım merkum Mehmed beni işbû merkum ba'de'd-da'va İbrahim'e akd-i nikâh iderek teslim idüb merkum İbrahim dahî beni menkûhamdır deyû bir medrese hücresine götürüb muâmele-i zevciyet ve vuku' bulmayarak beni mezkûr hücreye bırakub gitdiğinde derhal Ayntâb'a gelüb iki seneden berü vâlidem menzilinde sâkine olmakda iken işbû güzerân iden bin üç yüz on beş senesi Ramazan-ı Şerif'in onuncu Hamîs günü ale's-seher ben bülûğa vasıl olduğumda nefsimi ihtiyar ve akd-i mezbûrdan i'râz ve eşhad itmemişdim akd-i mezkûrun feshiyle hükm olunmak matlûbumdur didikde gaibü's-suâl merkum İbrahim dahî cevâbında müddeîyye-i mezbûreyi bundan bir sene mukaddem ber-minvâl-i muharrer mahzar-ı şuhûdda yüz elli ğuruş mehr-i müeccel tesmiyesiyle akd-i nikâh eyleyüb mezbûreye sarf olunmak üzere karındaşı merkuma üç aded ayn-ı Osmanî lirası ve üç aded beyaz mecidiyye edâ ve teslim itmekle ol-vechle mezbûre zevce-i menkûha-i gayr-ı medhûl beham olmağla bana itâat itmesini taleb iderim deyû ba'de'd-da'va ve'l-inkâr müddeîyye-i mezbûreden müddeâ-yı meşrûhasına mutabık beyyine taleb olundukda mahalle-i mezbûre ahâlisinden zât-ı mezbûreyi a'rifân Kefşger Mustafa bin Ali ve merkum Mustafa'nın zevcesi Zeyneb bint-i Abdullah ve Hüsniye bint-i Mehmed nam kimesneler li-ecli'ş-şehâde meclis-i şer'e hâzırân olub isitişhad olunduklarında fi'l-vâki' müddeîyye-i mezbûre Zeyneb tarih-i mezkûrdan beri sâkine olduğu vâlidesi menziline ale's-seher çağırub bu anda bâliğa olmamla nefsimi ihtiyar idüb karındaşım merkumun Bağdadî İbrahim bin Abdo'ya vilâyet-i Adana'da eylediği akdden i'râz eyledim deyû birini işhâd alamet-i ma'lûmesini irâe ve beyân eylediğini re'ye'l-ayn-ı fesihde ve istima' eyledik bizler bu hususa bu vech üzere şâhidleriz

şehâdet dahî ideriz deyû müttefikü'l-lafz ve'l-ma'na her biri edâ-yı şehâdet-i şer'iyye eylediklerinde şâhidân-ı merkumânın şehâdetleri bâ-varaka-i mestûre mensub oldukları Kızılca Mescid Mahallesi imâmı Molla Halil ibn-i Mustafa ve muhtarı Mehmed bin Ali ve Şıhlı bin Ahmed nam kimesnelerden sırran ve ba'dehû mahalle-i mezbûreli Osman bin Hasan'ın karındaşı ve Bayram'ın oğlu diğer Hasan nam kimesnelerden dahî alenen lede't-tezkiye adl ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr ve beyân olunub şehâdet-i vâkı'aları kabûl olunmağın müddeîyye-i mezbûre Zeyneb hîn-i bülûğunda ihtiyar-ı firkat idüb ba'dehû kavlen ve fiilen akd-i mezbûru mücehhize olmadığına ba'de't-tahlifü'ş-şer'î mucebince akd-i mezbûrun feshiyle hükm olunduğu tescil ve bi'l-iltimas Ayntâb Mahkeme-i Şer'iyyesi'nden huzur-ı âlîlerine i'lâm olundu

Tahriren fi'l-yevmi'r-rab'i ve'l-ışrin min-Şa'bânü'l-muazzam li-sene sitte aşer ve selase miete ve elf

Numra

34

Belgenin Özeti

Mar'aş Sancağı'nın Yamac Oba Köyü'nden Abdülgaffar bin Mısdık ibn-i Mısdık tarafından, kaybolan bir adet dişi ester (katır) için Birecik Kazası'nın Beyt-i Çenk Mahallesi'nden Ermeni Karabet veled-i İnce Kirviş'e açtığı ve lehine sonuçlanan dava kaydı.

Tarih:24 Şaban 1316 / 7 Ocak 1899 Cumartesi

Belgenin Transkripsiyonu

Ma'rûz-ı dailerdir ki

Haleb vilâyet-i celilesi dâhilinde Mar'aş Sancağı'na tabi' Yamac Oba Karyesi ahâlisinden sâhib-i istid'â işbû baisü'l-i'lâm Abdü'l-ğaffar bin Mısdık ibn-i Mısdık nam kimesne medine-i Ayntâb mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kud meclis-i şer'îmizde Birecik Kazası mahallâtından Beyt-i Çenk Mahallesi mütemekkinlerinden ve tebaa-i Devlet-i Âlîyye'nin Ermeni milletinden derûn-ı istid'âda mezkûru'l-ism Karabet veled-i İnce Kirviş nam kimesne muvâcehesinde üzerine da'va ve takrir-i kelâm idüb işbû muâyene ve müşâhade olunan boz renkli ve sağ arka ayağı karakuş alâmetli el-yevm on yaşında bir re's dişi ester netâcen malım olduğu halde bundan altı mah mukaddem Bâb Kazası'ndan gelürken kaza-i mezbûra tabi' Cubuk Karyesi civarında esna-yı rahîde geceleyin zayi' olub el-hâletü

hâzihi ester-i mevsuf-ı mezkûru merkum Karabet yedinde bulmamla hâlâ tarafıma teslimini bi'l-istihkak taleb iderim deyû ba'de'd-da'va ve's-suâl ol-dahî cevâbında müddeâbih olan ester-i mevsufe-i mezkûre yedinde olduğunu ikrâr ancak ester-i mevsufe-i mezkûreyi tarih-i i'lâmdan altı gün akdem üç yüz yetmiş ğuruş semen-i medfû' mukabilinde mezkûr Birecik mahallâtından mezkûr Beyt-i Çenk Mahallesi mütemekkinlerinden gaib-i ani'l-belde Degirmancı Seko veled-i Kirkor nam kimesneden mübâya'a ve iştirâ' itmemle ol-vechle şer'an malım olmağla bi-hakkın vaz-ı yed iderim deyû müddeî-i merkumun netâcen malı olduğu iddiâsını inkâr itmekle müddeî-i merkumdan

Yigirminci Sahîfe

ber-minvâl-i muharrer müddeâsına muvâfık beyyine taleb olundukda Mar'aş'a tabi' Yamac Oba Karyesi ahâlisinden Arab ibn-i Asker ve Ahmed bin Kara Cücük? nam kimesneler li-ecli'ş-şehâde meclis-i ma'kud-ı mezkûrda hâzıran olub eserü'l-istişhâd ve bi'l-muvâcehe vech-i vecîh-i şer'î üzere edâ-yı şehâdet-i şeri'ye itmeleriyle şehâdet-i vâkı'aları mensub oldukları karye-i mezbûre ahâlilerinden Halil ibn-i Ali ve Mustafa bin Mehmed ve Ali'nin oğlu Cum'a ve Osman bin Kadir nam kimesnelerden evvelen bâ-varaka-i mestûre sırran ve ba'dehû Mehmed bin Mehmed ve Bayram bin Mustafa ve Memik bin Yamac Mustafa nam kimesnelerden alenen lede't-tezkiye adl ve makbûlü'ş-şehâde idükleri zeyl-i varaka-i mestûre ile ihbâr ve beyân olunub şehâdet-i vâkı'aları ba'de'l-kabûl müddeî-i merkum Abdü'l-ğaffar vech-i şer'î üzre tahlif olunmağın mucebince ester-i mevsuf-ı mezkûrenin müddeî-i merkum Abdü'l-ğaffar'a teslim olunmak üzere müddeâ aleyh merkum Karabet'e tenbih-i şer'i olunduğu tescil ve bi'l-iltimas Ayntâb mahkeme-i şer'iyyesinden i'lâm olundu

Tahriren fi'l-yevmi'r-rab'i ve'l-ışrin min-Şa'bânü'l-muazzam li-sene sitte aşer ve selase miete ve elf

Numra

35

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Tılbaşar Köyü'nden Hâliset? Ali Kâhya ibn-i Musa ve Cuma bin Şerif adlı kişiler tarafından, Ayntâblı Kethüdazâde Ahmed Muhtar Efendi ibnü'l-Hacı Taha Efendi ve vâlidesi Feride Hanım ibnite Ahmed Efendi ile

aralarındaki arazi davası için, dava vekili Milletbaşıyan Avadis Efendi veled-i Ohannes'e verilen vekâlet kaydı.

Tarih:29 Şaban 1316 / 12 Ocak 1899 Perşembe

Belgenin Transkripsiyonu

Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde medine-i Ayntâb'a tabi' Tılbaşar Karyesi ahâlilerinden Hâliset? Ali Kâhya ibn-i Musa ve Cum'a bin Şerif nâmân kimesneler medine-i mezbûre mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kud meclis-i şer'i şerif-i enverde da'va vekili Milletbaşıyan işbû baisü'r-rakîm Avadis Efendi veled-i Ohannes nam kimesne muvâcehesinde takrir-i kelâm ve ta'bir-i ani'l-merâm idüb sâkini olduğumuz karye-i mezbûrede vâki' Ayntâblı Kethüdazâde Ahmed Muhtar Efendi ibnü'l-Hacı Taha Efendi ile vâlidesi Feride Hanım ibnite Ahmed Efendi'nin karyemizde vâki' gedik ta'bir olunur arazilerini Ayntâb ahâlisinden ma'lûmü'l-esâmî zevata ferâğa tasaddi eyledükleri cihetle karye ahâlisinden bulunduğumuzdan berü zarûretimiz olduğuna binâen tâlib bulunduğumuzdan vazı'ü'l-yed bulunanlar aleyhinde ikame-i da'va ve lehimizde ikame olunacak da'vanın müdâfa'asından dolayı mahâkim-i şer'iyye ve nizâmiye ve devâir-i resmiyede müddeî ve müddeâ aleyh müste'nif ve müste'nefün aleyh mu'teriz ve mu'terizün aleyh mümeyyiz ve mümeyyizün aleyh sıfatiyle ikame-i da'va ve müdâfa'a ve muhâsamaya ve kendi imzâsıyla her nevi' müsted'âyât ve levâih tanzim ve takdimine ikame ve istima'-ı şuhûda ve tahlif ve istihlâfa tebliğ ve tebellüğe ve icrâya mürâcaata ve hacz-ı emvâl ve fekke ve mümeyyiz ve hükm ve ehl-i hibre ta'yinine ve ahz ve kabza ve iştikâ' ani'l-hükkâma ve hususât-ı mezkûratın mütevakkıf olduğu umûrun küllîsini son dereceye kadar icrâ ve ifâya merkum Avadis Efendi'yi vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile vekil-i murahhas ve nâib-i menâb-ı müveffez nasb ve ta'yin eyledik didiklerinde vekil-i merkum dahî ber-minvâl-i muharrer vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hidmet-i lâzımelerini kemâ yenbağı edâ ve ifâya taahhüd ve iltizâm itmeğin mâ vak'a bi't-taleb ketb ve imlâ olundu

Tahriren fi'l-yevmi't-tasi' ve'l-ışrin min-Şa'bânü'l-muazzam li-sene sitte aşer ve selase miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Kâtibü'l-hurûf Müftizâde Mehmed Nizâmeddin Efendi, Mukayyid-i Mahkeme-i Şer'iyye Sâlih Efendizâde Vâhid, Anik oğlu Ali Ağa, Muhzırbaşı Sinan Ağa, Muhzır Hüseyin Ağa, Muhzır Ahmed ve gayrühüm.

Numra

36

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Çukur Mahallesi'nden olan Emine Hanım ibnite Mehmed Battal Beğ tarafından kocası Halil Beğ'in mirasından alamadığı mehr-i müecceli beş bin kuruş ve yüz aded memdûhiyye altını için, mirası elinde bulunduranlara açtığı dava sebebiyle, Urfa'da Gümrük Hanı'nda geçici olarak ikamet eden Birecik dava vekillerinden Hacı Musazâde Mehmed Râzî ve Urfa'nın Pıçakçı Mahallesi'nden dava vekili Kirkor veled-i Menas Efendilere verilen vekâlet kaydı.

Tarih:18 Şaban 1316 / 1 Ocak 1899 Pazar

Belgenin Transkripsiyonu

Tahakkuk-ı özr-i şer'îyye binâen zikr-i âtî hususun mahâllinde bi'l-istima' ketb ve tahriri iltimas olunmağla kıbel-i şer'den me'zûnen irsâl olunan mahkeme-i şer'iyye ketebesinden Müftizâde Mehmed Nizâmeddin Efendi ibn-i Şeyh Mehmed Behae'd-din Efendi Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde medine-i Ayntâb mahallâtından Çukur Mahallesi sâkinelerinden Emine Hanım ibnite Mehmed Battal Beğ menziline varub mahalle-i mezbûre muhtarı Ali Onbaşı ibn-i Molla Ahmed ve Müftizâde Mehmed Hayri Efendi ibn-i Hacı Osman Efendi ve Ârif Ağazâde Fazlı Efendi ibn-i Mehmed Ârif Ağa ve Mustafa Ağa ibn-i Kör Halil ve Saîd bin Şeyh Mehmed Ağa ve sâir ceridede mazbûtü'l-esâmî kimesneler hâzır oldukları halde meclis-i şer'-i âle akd eyledikden sonra zâtı hâzırûn-ı merkumûn ta'rifleriyle ber-vech-i şer'î mu'arrefe olan Emine Hanım ibnite mûmâileyh Battal Beğ meclis-i ma'kud-ı mezkûrda bi't-tav' ve'r-rızâ takrir-i kelâm ve ta'bir-i ani'l-merâm idüb Urfa hânedanından Hacı Sakıb Efendi mahdumu Halil Beğ bundan akdemleri zevc-i dahlim olub vuku'-ı vefâtıyla verâseti zevce-i menkûha-i metrûkeden olmamla bana ve A'işe bint-i Osman Ağa ile sulbî evlâdı Ahmed Beğ ve Hadice ve Ümmühânî ve Behiye ve Münüre nam kimesnelere münhasıre olduğu beyyine-i adle ile müsebbet olan mûmâileyhin hâlâ terekesi taksim ve nısf-ı semen hisse-i ırsiyem ile zimmetinde ma'kud bâ-i'lâm-ı şer'i mahkûmün bih mehr-i müeccelim olan beş bin ğuruş ve yüz aded memdûhiyye altunu matlûbumun ahz ve istifa'sına destres olamadığıma binâen müteveffâ-yı mîr-i mûmâileyhin vazı'ü'l-yed bulunan verese-i mezbûrûn ile şahs-ı sâlis yedlerinde bulunan menkulât ve gayr-ı menkulât tereke-i vâfiyesinden marrü'l-beyân nısf-ı semen hisse-i ırsiyemle matlûbâtımın istihsâliçün âid olduğu makemede

aleyhlerine ikame-i da'va ve murâfa'a ve müdâfa'a ve muhâsamaya ve kendi imzâlarıyla her nevi' müsted'ayât ve levâih tanzim ve takdimine ve tebliğ

Yigirmi Birinci Sahîfe

ve tebellüğ-i evrâk ve vaz'-ı icrâya ve tahlif ve istihlâfa ve redd-i imzâ iştikâ' ani'l-hükkâma ve ehl-i hibre ve mümeyyiz ve hükm-i intihab ve azline ve hacz-ı emvâl ve fekke ve'l-hâsıl hukuk-ı ırsiye matlûbâtımın istifa'sı zımnında husus-ı mezkûratın mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine münferiden ve müştereken ifâ-yı vekâlet itmek ve yalnız aleyhimde ikrârları mu'teber olmamak üzre Urfa'da Gümrük Hanı'nda muvakkaten mukîm Birecik da'va vekili Hacı Musazâde Mehmed Râzî ve Urfa'nın Pıçakçı Mahallesi'nde mukîm da'va vekili Kirkor veled-i Menas Efendileri kabûllerine mevkûfe tarafımdan vekil-i murahhas ve nâib-i menâb-ı müfavvez nasb ve ta'yin eyledim didiğini kâtib-i mûmaileyh mahâllinde bi'l-istima' ketb ve tahrir ile maan mürsel ümenâ'-i şer'le meclis-i şer'e gelüb vuku'-ı hâli bi-temâmiha takrir ve ifâde itmeğin mâ vak'a bi't-taleb ketb ve imlâ olundu.

Tahriren fi'l-yevmi'l-sâmin aşer min-şehr-i Şa'bânü'l-muazzam li-sene sitte aşer ve selase miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Müftizâde Mehmed Hayri Efendi, Basmacızâde Ali Ağa ibn-i Molla Ahmed, Fazlı Efendi ibn-i Ârif Ağa, Mukayyid-i Mahkeme-i Şer'iyye Vâhid, Mustafa Ağa ibn-i Halil ve Mahmud ibn-i Mehmed, İbrahim bin Emin, Muhzır Hüseyin Ağa, Muhzır Ahmed Ağa ve gayrühüm.

Numra

37

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Kozanlı Mahallesi'nden iken vefat eden Metos veled-i Timûrci Nersis veled-i Etam'ın çocukları Ohannes, Ledenersis, Hürem? ve Pece için, anneleri Feluyet? bint-i Artin bin Dermeslefon'a verilen vesayet kaydı.

Tarih:18 Şaban 1316 / 1 Ocak 1899 Pazar

Belgenin Transkripsiyonu

Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde medine-i Ayntâb mahallâtından Kozanlı Mahallesi mütemekkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Metos veled-i Timûrci Nersis veled-i Etam nam kimesnenin sulbî evlâd-ı sigarı Ohannes ve Ledenersis ve Hürem? ve Pece namlarında dört nefer-i eytâmının vakt-i rüşd ve sedâdlarına değin

babaları müteveffâ-yı mezbûrdan müntakil emvâl-i mevrûslarını ahz ve kabz ve hıfz ve umûrlarını rü'yete kıbel-i şer'den bir vasî nasb ve ta'yin lâzım olmağın emânet ile ma'rûf ve her vechle vesâyeti sagîrûn-ı mezbûrûn haklarında evlâ ve enfa' idüği istid'âsı derkenârıyla bâ-şehâdetnâme-i reis-i ruhanî ve mu'teberân-ı millet taraflarından bi'l-ihbâr lede'ş-şer'ü'l-enver zâhir ve mütehakkık olan sagîrân-ı merkûmunun vâlideleri işbû râfi'atü'l-vesikâ Feluyet? bint-i Artin bin Der Meslefon nam hatun kıbel-i şer'den ber minvâl-i muharrer vasî nasb ve ta'yin eylendikde ol-dahî vesâyet-i mezkûreyi ber-vech-i muharrer kabûl ve hıdmet-i lâzımelerini kemâ yenbağı edâya taahhüd ve iltizâm itmeğin mâ vak'a bi't-taleb ketb ve imlâ olundu. Tahriren fi'l-yevmi'l-hâdî ve'l-ışrin min-Şa'bânü'l-muazzam li-sene sitte aşer ve selase miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Kâtibü'l-hurûf Müftizâde Mehmed Nizâmeddin Efendi, Mahkeme-i Şer'iyye Mukayyidi Vâhid, Ali Rızâ Efendi ibn-i Hayret Efendi, Ahmed Ağa ibn-i Molla Abdullah, Milletbaşıyan Avadis Efendi, Bebekyan? Kirkor Efendi, Muhzırbaşı Sinan Ağa, Muhzır Ahmed Ağa, Muhzır Vesim ve gayrühüm.

Numra

38

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Töbe Mahallesi'nden olan Ümmühanî ibnite Hacı Mehmed Ağa ve Emiş bint-i Elbeğli oğlu Ali adlı hatunlar tarafından, Elbeğli oğlu Ali bin Mehmed'den kendilerine intikal eden mirastan kaynaklanan davalar için, dava vekillerinden Söylemezzâde Seyyid Mehmed Efendi ibn-i Seyyid Ağa ve eski vergi kâtibi Ömer Şevki Efendi ibn-i Mehmed Ağa'ya verilen vekâlet kaydı.

Tarih:25 Şaban 1316 / 8 Ocak 1899 Pazar

Belgenin Transkripsiyonu

Tahakkuk-ı özr-i şer'îyye binâen zikr-i âtî hususun mahâllinde bi'l-istima' ketb ve tahriri iltimas olunmağla kıbel-i şer'den me'zûnen irsâl olunan mahkeme-i şer'iyye ketebesinden Müftizâde Mehmed Nizâmeddin Efendi ibn-i Şeyh Mehmed Behae'd-din Efendi Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde medine-i Ayntâb mahallâtından Töbe Mahallesi'nde kâin Helvacı Mustafa ibn-i Havalı Mehmed'in menziline varub mahalle-i mezbûre muhtarı Hacı Osman Ağa ibn-i Hacı Osman ve ihityar azasından Çayırağasızâde Apo Ağa ibn-i Hacı Nuri Baba ve Helvacı Mustafa

ibn-i merkum Helvacı Mehmed ve da'va vükelâsından Söylemezzâde Seyyid Mehmed Efendi ibn-i Seyyid Ağa ve virgü kâtib-i sâbıkı Ömer Şevki Efendi ibn-i Mehmed Ağa ve sâir mazbûtü'l-esâmî kimesneler hâzır oldukları halde meclis-i şer'-i âle akd eyledikden sonra menzil-i mezkûrda sâkineler olub zâtları hâzırûn-ı merkumûn ta'rifleriyle ber-vech-i şer'î mu'arrefe olan Ümmühanî ibnite Hacı Mehmed Ağa ve Emiş bint-i Elbeğli oğlu Ali nam hatunlar meclis-i ma'kud-ı mezkûrda bi't-tav' ve'r-rızâ takrir-i kelâm ve ta'bir-i ani'l-merâm idüb medine-i mezbûre mahallâtından Kurb-ı Bostancı Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan mevrûsumuz Elbeğli oğlu Ali bin Mehmed'den ırsen bize intikal iden hisse-i ırsiyemize vazı'ü'l-yed olan mevrûsumuz mütevveffânın karındaşı Elbeğlizâde Abdü'l-kadir Efendi ibnü'l-mezbûr Mehmed ve zimem-i nâsda olan alacakları ashâbından ve sâir hukukumuzu mahallerinden ve leh ve aleyhimizde zuhûr itmiş ve idecek bi'l-cümle deâviden dolayı müddeî ve müddeâ aleyh mu'teriz ve mu'terizün aleyh müste'nif ve müste'nefün aleyh mümeyyiz ve mümeyyizün aleyh sıfatiyle mahâkim-i şer'iyye ve nizâmiyede ve devâir-i resmiyede muhâkeme ve murâfa'a ve muhâsama ve redd-i cevâba ve ikame ve istima'-ı şuhûda tebliğ ve tebellüğe ve tahlif ve istihlâfa ve hacz ve fekke ve icrâya mürâcaata ve kendi imzâlarıyla her nevi' müsted'ayât ve levâih ve evrâk-ı sâire tanzim ve takdime mümeyyiz ve hükm ve ehl-i hibre ta'yinine ve iştikâ' ani'l-hükkâm

Yigirmi İkinci Sahîfe

ve bunların mütevakkıf olduğu umûrun küllîsini bi't-ta'kib son dereceye kadar icrâ ve ifâya ve aleyhimizde ikrârları mu'teber olmamak ve sulh ve ibrâ ve kabûle tarafımızdan müctemian ve münferiden icrâ-yı vekâlet itmek üzre hâzırûn-ı mûmâileyhümden işbû baisü'l-kitâb mûmâileyh Es-Seyyid Mehmed ve Ömer Şevki Efendileri vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile vekil-i murahhas ve nâib-i menâb-ı müfevvez nasb ve ta'yin eyledik didiklerinde vekilân-ı mûmâileyhümâ Seyyid Mehmed ve Ömer Şevki Efendilerin her biri dahî ber-minvâl-i muharrer vekâlet-i mezbûreyi kabûl ve hidemât-ı lâzımelerini kemâ yenbağı edâ ve ifâya taahhüd ve iltizâm itmeği mâ vak'a bi't-taleb ketb ve imlâ olundu

Hurrire fi'l-yevmi'l-hamîs aşer min-şehr-i Şa'bânü'l-muazzam li-sene sitte aşer ve selase miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Kâtibü'l-hurûf Müftizâde Mehmed Nizâmeddin Efendi, Çayırağasızâde Apo Ağa, Hacı Osman Ağa ibn-i Hacı Osman, Helvacı Mustafa Ağa, Mukayyid-i

Mahkeme-i Şer'iyye Vâhid, Muhzırbaşı Sinan Ağa, Muhzır Hüseyin Ağa, Muhzır Ahmed ve gayrühüm.

Numra

39

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Askerî Deposunda Nizamiye Otuz Yedinci Alayı'nın Üçüncü Bölüğü onbaşılarından olan Adana'nın Kamışlı Köyü'nden Mustafa bin Aziz bin Sâlih'in, eşini kaçıranlara karşı açılacak davadan dolayı, yine Adana'nın Kamışlı Köyü'nde ikamet eden kızkardeşi Atîke bint-i Aziz'e verdiği vekâlet kaydı.

Tarih:22 Şaban 1316 / 5 Ocak 1899 Perşembe

Belgenin Transkripsiyonu

Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde medine-i Ayntâb'ın Askerî Deboyında ârâmsâz-ı ikamet bulunan Nizâmiye Otuz Yedinci Alayı'nın Üçüncü Bölüğü onbaşılarından Adana'ya tabi' Kamışlı Karyesi ahâlisinden olub hüviyeti Adana'ya tabi' Kara Yusuflu karyesi ahâlilerinden ve efrâd-ı askeriyeden Hasan bin Süleyman ve Ahmed bin Hasan nam kimesneler ihbârlarıyla ber-vech-i şer'-i mu'arref olan Mustafa bin Aziz bin Sâlih nam kimesne Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde medine-i Ayntâb mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kud meclis-i şer'-i şerîf-i enverde takrir-i kelâm ve ta'bir-i ani'l-merâm idüb hâlâ taht-ı nikâhımda olub zevce-i gayr-i medhûl-bihâm olan Adana'nın Kamışlı Karyesi sâkinlerinden Âişe bint-i Hacı Abdullah ibn-i Nalî? nam hatunu cebren kaçıran karye-i mezkûre ahâlisinden Zaza Fatma oğlu şöhretiyle ma'rûf Zaza Mehmed Ali ve sâirleri ile mahakim-i şer'iyye ve nizâmiye ve cezâiye ve devâir-i resmiyede bidâyeten ve istînâfen ve temyizen ve i'tirâzen ve müddeâ aleyh sıfatiyle taleb ve da'va ve husûmete ve murâfa'a ve müdâfa'aya ve haklarında mücazât-ı kanuniye icrâsının iddiâsına ve redd-i a'zâ ve iştikâ' ani'l-hükkâm ve inde'l-îcâb sulh ve ibrâya ve kendi imzâlarıyla her nevi' istid'â ve levâih ve i'tirâzen ve tanzim ve takdime tebliğ ve tebellüğe ve'l-hâsıl hususât-ı mezkûratın mütevakkıf olduğu umûrun küllîsini icrâya mezkûr Adana'nın Kamışlı Karyesi sâkinlerinden hemşirem Atîke bintü'l-merkum Aziz nam hatunu me'zûniyet-i muharrer-i mezkûre dâhilinde tarafımdan mine'l-ba'd âheri âheri tevkil ve azle me'zûn olarak kabûlüne mevkufe tarafımdan hemşirem mezbûre Atîke Hatunu vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile vekil-i murahhas ve nâib-i

menâb-ı müfevvez nasb ve ta'yin eyledim didikde mâ vak'a bi't-taleb ketb ve imlâ olundu

Hurrire fi'l-yevmi's-sânî ve'l-ışrin min-şehr-i Şa'bânü'l-muazzam li-sene sitte aşer ve selase miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Kâtibü'l-hurûf Müftizâde Mehmed Nizâmeddin Efendi, Mukayyid-i Mahkeme-i Şer'iyye Vâhid ibn-i Sâlih Efendi, Ali Rızâ Efendi ibn-i Hayrat Efendi, Hasan bin Süleyman, Ahmed bin Hasan, Muhzırbaşı Sinan Ağa, Muhzır Hüseyin Ağa, Muhzır Ahmed ve gayrühüm.

Numra

40

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Ulu Ma'sara Köyü'nden Mehmed ibn-i Apo ve Mehmed ibn-i Paşo bin Küçük Mehmed taraflarından, Ayntâb Hükümet Konağı civarında ikamet eden dava vekili Ohannes Efendi veled-i Agob Topalyan'a verilen vekâlet kaydı.

Tarih:20 Şaban 1316 / 3 Ocak 1899 Salı

Belgenin Transkripsiyonu

Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde medine-i Ayntâb'a tabi' Ulu Ma'sara Karyesi ahâlilerinden Mehmed ibn-i Apo ve Mehmed ibn-i Paşo bin Küçük Mehmed nam kimesneler medine-i mezbûre mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kud meclis-i şer'i şerif-i enverde medine-i hükûmet-i seniyye konağı civarında mukîm da'va vekillerinden işbû baisü'r-rakîm Ohannes Efendi veled-i Agob Topalyan muvâcehesinde takrir-i kelâm ve ta'bir-i ani'l-merâm idüb leh ve aleyhimizde ikame idilmiş ve idilecek bi'l-cümle deâviden dolayı mahâkim-i şer'iyye ve nizâmiye ve devâir-i resmiyede müddeî ve müddeâ aleyh müste'nif ve müste'nefün aleyh mu'teriz ve mu'terizün aleyh sıfatiyle ikame-i da'va ve murâfa'a ve müdâfa'a ve muhâsamaya ve kendi imzâsıyla her nevi' müsted'âyât ve levâih tanzim ve takdimine ikame ve istima'-ı şuhûda tahlife ve istihlâfa tebliğ ve tebellüğe ve icrâya mürâcaata ve hacz-ı emvâl ve fekke ve mümeyyiz ve hükm ve ehl-i hibre ta'yinine ve ahz ve kabza ve redd-i a'za ve iştikâ' ani'l-hükkâma ve hususât-ı mezkûratın mütevakkıf olduğu umûrun küllîsini son derecesine kadar icrâ ve ifâya merkum Ohannes Efendi'yi tarafımızdan vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile vekil-i murahhas ve nâib-i menâb-ı müveffez nasb ve ta'yin eyledik didiklerinde vekil-i merkum dahî ber-minvâl-i muharrer vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hidmet-i

lâzımelerini kemâ yenbağı edâ ve ifâya taahhüd ve iltizâm itmeğin mâ vak'a bi't-taleb ketb ve imlâ olundu

Tahriren fi'l-yevmi'l-ışrin min-şehr-i Şa'bânü'l-muazzam li-sene sitte aşer ve selase miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Kâtibü'l-hurûf Müftizâde Mehmed Nizâmeddin Efendi, Mukayyid-i Mahkeme-i Şer'iyye Vâhid, …zâde Halil Efendi, Mehmed bin Sayim, Çavuş Mustafa Ağa, Muhzırbaşı Sinan Ağa, Muhzır Hüseyin Ağa, Muhzır Ahmed ve gayrühüm.

Yigirmi Üçüncü Sahîfe

Numra

41

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Kurb-ı Beğ Mahallesi'nden olan Ayyuş bint-i Ali tarafından, kızı Zeyneb'in nafakası için, Kozanlı Mahallesi'nden boşandığı kocası Alacacı Mehmed bin Mustafa'ya açtığı ve fetva-yı şerif gereğince lehine sonuçlanan dava kaydı.

Tarih:23 Receb 1316 / 7 Aralık 1898 Çarşamba

Belgenin Transkripsiyonu

Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde medine-i Ayntâb mahallâtından Kurb-ı Beğ Mahallesi sâkinelerinden ma'rifetü'z-zât işbû rafiatü'l-vesîka Ayyuş bint-i Ali nam hatun medine-i mezbûre mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kud meclis-i şerif-i enverde Kurb-ı Kozanlı Mahallesi ahâlisinden Alacacı Mehmed bin Mustafa muvâcehesinde üzerine da'va ve takrir-i kelâm idüb işbû merkum bundan akdem benim zevc-i dahlim olub miyânemizde muâmele-i zevciyet kaim iken beni bi't-ta'ciz enva-ı ezâ ve cefâsına tahâmmül idemediğimde zimmetinde ma'kud olan yedi yüz elli ğuruş mehr-i muaccelemden [müeccellemden] ve nafaka-i iddetimden vaz geçdim beni tatlîk eyle dediğimde tarihden on sekiz gün akdem Kozanlı Mahallesi'nde kâin Makas mukataası kurbunda ol-vechle beni tatlik idüb hattâ üç gün akdem dahî yine tatlik eyleyüb yevm-i mezkûre menzilinden çıkub üğey babam Mehmed bin Mehmed'in menzilinde sâkine olmakda benim ve merkumun firâşından hâsıla ve benden mütevellide bir nefer-i sagîre iki mah buçuk yaşında kerîmesi Zeyneb bi-hakkı'l-hızâne hacr ve terbiyemde olub mezbûre-i sagîre Zeyneb'in nafaka ve kisve bahâsı içün kadr-i ma'rûf meblâğ-ı farz ve takdiriyle tarafıma te'diye

eylemesine zevc-i talikim merkum Mehmed'e tenbih olunmak matlûbumdur deyû ba'de'd-da'va ve'l-suâl ol-dahî cevâbında müddeî-i mezbûre Ayyuş Hatun vâkıâ bundan akdem zevce-i menkûha-i medhûl biham olub adem-i imtizac sebebiyle tarih-i mezkûrda mahâll-i mezbûrda mahzar-ı şuhûdda müddeîyye-i mezbûre zimmetimde ma'kud-ı aleyh olan yedi yüz elli ğuruş mehr-i müeccelinden ve nafaka-i iddetinden ve kerîmem sagîre-i mezbûre Zeyneb'in hakk-ı hızâneden sukutuna kadar her bir umûr ve nafakasını dahî kendüsi tarafından te'diye ve ifâya taahhüd ve hukuk-ı zevciyete dair âmme-i deâviden zimmetimi kabûlü havi ibrâ-i 'âmm ile ibrâ ve iskât-ı hak eylediğinde mezbûreyi tatlik eyledim bu vechle benden mezbûre-i mutallâka olmağla sagîre-i mezbûrenin nafakasını dahî benden mutâlebeye hak ve salâhiyeti yokdur didikde müddeî-i mezbûre tekrar cevâbında hukuk-ı zevciyete dair ibrâ-i vuku'ını ve sagîre-i mezbûrenin nafaka ve idâresi keyfiyeti zikrolunmak hususunu külliyen inkâr eylemesiyle tarafeynin ifâde ve takrirleri fetvâ-yı şerife lede'l-havale müddeî-i mezbûre Ayyuş mehr-i müeccel-i mezkûr ile nafaka-i iddetinden vazgeçüb zevc-i merkum Mehmed dahî bu vechle kendüsini tatlik eylediğini ikrâr ve talâk-ı mezkûrun dahî bu vechle vuku'unda her ikisi tasdik eyledikleri cihetle zevce-i mezbûre Ayyuş mübâne olub ancak zevc-i merkum zevce-i mezbûrenin hızânesinde olan sagîre kızını hâzına-i mezbûre Ayyuş hakk-ı hızâneden sukutuna kadar imsak ve infâk itmeği müteahhide olduğunu iddiâ ve hâzına-i mezbure dahî inkâr eylemiş ise de zevc şu müddeâsını isbât itmesiyle bir sene yahud beş sene gibi taahhüd-i müddet lâzım iken idilmediği ve iddiâgerdesi olan müddet ise mechul olub nizâ'ı mutasaffî? olduğundan sagîre-i mezbûreyi hâzına-i mezbûre infâk ve ırzâ'ına mecbure olmayub bu tarihden i'tibaren hâzına-i mezbûre sagîre içün zevc-i mutallâkından nafaka ve ücret-i rezâ' mutalebesine salâhiyeti olacağı deyû cevâben iftâ ve îş'âr olunduğuna binâen zevc-i merkum Mehmed'den kızı sagîre-i mezbûrenin nafaka ve kisve baha ve sâir levâzım-ı zarûriyesiçün babası merkum Mehmed üzerine müddeî-i mezbûre Ayyuş Hatun mürâcaat itmek üzere bi't-terâzi işbû tarih-i hüccetden i'tibaren şehrîyye yigirmi iki ğuruş yigirmi para farz ve takdir olunub meblâğ-ı makbuz-ı mezkûru mah be mah sagîre-i mezbûre Zeyneb'in nafaka ve kisve ve sâir levâzımı zarûriyesine harc ve sarf ve lede'l-hâce istid'âneye ve inde'z-zafer babsı merkum Mehmed'e rücû'a mezbûre Ayyuş Hatun'a izn virilmeğin mâ vak'a bi't-taleb ketb ve imlâ olundu

Tahriren fi'l-yevmi's-sâlis ve'l-ışrin min-şehr-i Recebü'l-ferd li-sene sitte aşer ve selase miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Kâtibü'l-hurûf Müftizâde Mehmed Nizâmeddin Efendi, Mahkeme-i Şer'iyye Mukayyidi Vâhid, Geneyik Karyesi İmamı Hüseyin Efendi, Mar'aşlı Mustafa bin Halil, Ayvaz oğlu Mustafa, İbiş bin Mehmed, Muhzırbaşı Sinan Ağa, Muhzır Hüseyin Ağa, Muhzır Ahmed, Muhzır Vesim ve gayrühüm.

Yigirmi Dördüncü Sahîfe

Numra

42

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Kozanlı Mahallesi'nden Protestan Milleti Reis-i Rûhânîsi Kirkor Efendi veled-i Artin tarafından, öldürülen oğlu Penyamin'in miras, diyet, kısas ve ceza davalarından dolayı, aslen Ayntâblı olup Haleb'in Zukakü'l-Erbaîn Mahallesi'nde mukîm Protestan milletinden dava vekili Boşgezenyan Artin Efendi veled-i Eğya'ya verilen vekâlet kaydı.

Tarih:24 Şaban 1316 / 7 Ocak 1899 Cumartesi

Belgenin Transkripsiyonu

Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde medine-i Ayntâb mahallâtından Kozanlı Mahallesi mütemekkinlerinden ve tebaa-i Devlet-i Âlîyye'nin Prodestan Milleti Re'is-i Rûhânîsi Kirkor Efendi veled-i Artin nam kimesne medine-i mezbûre mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kud meclis-i şerif-i enverde takrir-i kelâm ve ta'bir-i ani'l-merâm idüb vilâyet-i müşârünileyhâya mülhak Harîm kazası dâhilinde Degirmentaşı nam karye hudud-ı dâhilinde bundan mukaddem maktûlen vefât iden oğlum Penyamin veledü'l-merkum Kirkor'un terekesi yalnız bana münhasıre olub benden başka vârisi ve terekesine müstehakk âheri olmamağla mevrûsum oğlum merkumun katilleri aleyhlerinde ve terekesine vazı'ü'l-yed olanlar ile miras ve diyet ve kısas ve cezâ da'valarından dolayı mahâkim-i şer'iyye ve nizâmiye ve cezâiye ve devâir-i resmiye Devlet-i Âliyye'nin her bir şu'be ve derecâtında ikame-i da'va ve aleyhimde ikame olunmuş ve olunacak bilcümle deâviden dolayı bidâyeten ve istînâfen ve temyizen ve tashîhan ve i'tirâzen ve iâdeten ve i'tirâzü'l-gayr ve i'tirâz-ı ale'l-hükm târikıyle kâffe-i hukukumu taleb ve iddiâ birle muhâkeme ve murâfa'a ve müdâfa'a ve muhâsamayave evrâk ve i'lâmât tebliğ ve tebellüğe ve tahlif ve istihlâfa ikame-i şuhûd ve istima'a ve redd-i a'za ve iştikâ' ani'l-hükkâm ve ehl-i hibre ve mümeyyiz ve hükm intihab ve azline ve hacz-ı

emvâl ve fekke ve vaz'-ı icrâya kendü imzâsıyla ve her nevi' müsted'ayât ve levâih ve evrâk tanzim ve takdimine ve ahz ve kabza ve makbuzını bana irsâl ve isâle ve lede'l-hâce sulh ve ibrâ ve kabûle velhâsıl hukuk-ı ırsiyemin istifa'sı zımnında hususât-ı mezkûratın mütevakkıf olduğu umûrun küllîsini son dereceye değin bi't-ta'kib icrâ ve ifâya ve îcâbı hâlinde âheri tevkil ve azle me'zûn olmak üzere medine-i Haleb mahallâtından Zukakü'l-Erbaîn Mahallesi'nde tebaa-i müşarunileyhadan da'va vekillerinden Ayntâbî el-asl Boşgezenyan Artin Efendi veled-i Eğya nam kimesneyi kabûlüne mevkufe bi'l-verâse tarafımdan vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile tarafımdan vekil-i murahhas ve nâib-i menâb-ı müveffez nasb ve ta'yin eyledim didikde mâ vak'a bi't-taleb ketb ve imlâ olundu

Tahriren fi'l-yevmi'r-rabi' ve'l-ışrin min-şehr-i Şa'bânü'l-muazzam li-sene sitte aşer ve selase miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Kâtibü'l-hurûf Müftizâde Mehmed Nizâmeddin Efendi, Mahkeme-i Şer'iyye Mukayyidi Vâhid Efendi, Â'kif Ağa ibn-i Şerif Ağa, Muhzırbaşı Sinan Ağa, Milletbaşıyan Avadis Efendi, Kara Manukyan Kasadec? Efendi, Mağazacı Manek Sarı Semercioğlu ve gayrühüm

Numra

43

Belgenin Özeti

Ayntâb'da Darendeli Hüseyin Paşa Vakfı musekkafâtından olan hamamın mütevellileri ile Beğ Camî-i Şerifi mütevellisi arasında, hamam ve caminin ortak kullandığı sudan dolayı çıkan ve hamam mütevellisi lehine çözülen dava kaydı.

Tarih:29 Safer 1279 / 26 Ağustos 1862 Salı

Belgenin Transkripsiyonu

Ma'rûz-ı dâîleridir ki

Medine-i Ayntâb'da vâki' sülüsân hissesi Darendeli müteveffâ Hüseyin Paşa vakfı olan ma'lûmu'l-hudud ve'l-etraf hâmmâm-ı mu'arrefin evlâdiyet-i meşrûtiyyet üzere mütevellisi Hüseyin Paşazâde İbrahim Beğ bin Ahmed Beğ tarafından vekâlet-i mutlaka-i âmmeyle vekil olduğu İmamzâde Ahmed Ağa ve el-Hâcc Hasan Efendi ibn-i el-Hâcc Mehmed Efendi nam kimesneler şehâdetleriyle sâbit ve sübût-ı vekâletine hükm-i şer'i lâ-hakk olan baisü'l-i'lâm-ı şer'î Koçum

Baba bin Mehmed ve hâmmâm-ı mezkûrun mülk …. sülüs-i âheri hissedarlarından ve medine-i mezbûre hânedanından Fütüvvetlü Ya'kub Necib Efendi bin el-Hâcc Mehmed Ârif Efendi ve Koçum Babazâde Mehmed Râsih Efendi bin el-Hâcc Mehmed Efendi ve hâmmâm-ı mezkûrun fevkinde menzilleri bulunan ashâb-ı hiyâzdan Bayramzâde Fütüvvetlü Mustafa Re'fet Efendi ve Basmacızâde Seyyid Mehmed Sâib Efendi ve Güllizâde Osman Sâib Efendi meclis-i şer'i şerif-i enverde medine-i mezbûre Evkaf Müdiri Vekili Mustafa Ağa bin Ârif Ağa hâzır olduğu halde medine-i mezbûrede vâki' Beğ Câmi'-i Şerifi'nin mütevellisi Şirin'in oğlu Maho Ağa muvâcehesinde üzerine her biri da'va ve takrir-i kelâm idüb Beğ Câmi'-i Şerifi'nin fevkinde Zıyan nam maksimden çıkub câmi'-i mezkûr hizasında maksim-i sânîden cereyân iden suyun sülüsân hissesi vâkıf-ı mûmâileyh Hüseyin Paşa merhumun vakfı olan hâmmâm-ı mezkûr vakfı dâhilinden olub elli altmış seneden berü hâmmâm-ı mezkûra ve hâmmâm-ı mezkûr fevkinde bulunan menzillerimizin havzlarına ve sülüs-i hisse-i âherisi işbû muhavvel-i mütevellisi olduğu Beğ Câmi'-i Şerifi'nin vakfı dâhilinden olub câmi'-i mezkûra cereyân idegelüb ve hâmmâm-ı mezkûr mütevellileri ve sahibleri tarafından (çizik) şehrîyye iki buçuk ğuruş câmi'-i mezkûr tarafına şirûgan baha olmak üzere beher sene virilüb ol-vechle ma-i mezkûrun sülüsân hissesine hâmmâm-ı mezkûr tarafından vakfîyet üzere elli altmış seneden berü tasarruf olunub ve hâmmâm-ı mezkûrun fevkinde hânelerimiz bulunduğu cihetle mâ-i mezkûr hânelerimize duhûl ve cereyân ile hâmmâm-ı mezkûra vasıl olmağla ma-i mezkûrun sülüsânı hâmmâm-ı mezkûrun vakfı ve hânelerimizin hakları olub tarih-i

Yigirmi Beşinci Sahîfe

i'lamdan tokuz sene akdeme gelinceye değin elli altmış seneden berü ber-vech-i muharrer cereyân itmekde iken tokuz sene akdem mâ-i mezkûra kıllet ve kanâvatına illet-i târî olub târik-i mecrâsı harab olmağın tokuz seneden berü mâ-i mezkûrun temâmı Beğ Câmi'-i Şerifi'ne cereyân idüb hâmmâm-ı mezkûrun ve hânelerimizin sülüsân hissesi cereyân itmeyüb terk olunmuşdu el-hâletü hâzihi mâ-i mezkûrun târik ve mecrâsı tathir ve kanâvatı ta'mir ile maksim-i mezbûrda cereyân iden mâ-i mezkûrun sülüsân hissesini kema fi's-sâbık hâmmâm-ı mezkûra ve menâzil-i mezbûreye icrâ murad eylediğimizde mütevelli-i merkum Maho Ağa mümâna'at ve müdâhale itmekle suâl olunub mûcib-i şer'iyyesi icrâ buyurulmak matlûbumuzdur didiklerinde gıbbe's-suâl müteveli-i merkum Maho ağa cevâbında ber-vech-i muharrer Zıyan nam maksimden çıkub Beğ Câmi'-i Şerifi'ne cereyân iden

mâ-i mezkûrun temâmı sehm-i câmi'-i mezkûrun vakfı ve kadîme-i hakkı olub câmi'-i mezbûr havzına cereyân idegelüb müddeîyyûn-ı mümamileyhümün müddeâları vechle hâmmâm-ı mezkûrun ve menâzil-i mezbûrenin mâ-i mezkûrdan sülüsân hisseleri ve hakları yokdur ve hâmmâm-ı mezkûr vakfı değildir hattâ tarihden on sekiz sene akdemden berü ma-i mezkûr hâmmâm-ı mezbûr ve menâzil-i mezbûreye cereyân itmeyüb müddeîyyûn-ı mumaileyhüm da'va itmemişlerdür deyû inkâr inkârla müddeîyyun-ı mumamileyhumden da'va-yı meşrûhâlârına mutabık beyyine taleb olundukda abdal-ı ahrar rical-i müslimînden Mustafa bin Rüstem ve Şıho bin Mustafa ve Mehmed Emin bin Emin ve Mehmed bin Mehmed nam kimesneler li-ecli'ş-şehâde meclis-i şer'e hâzırûn olub eserü'l-iştişhâd fi'l-hakika Zıyan nam maksimden çıkub Beğ Câmi'-i Şerifi hizasında maksim-i sânîden cereyân iden mâ-i mezkûr ve vâkıf-ı mûmâileyh Hüseyin Paşa merhumun vakfı olan hâmmâm-ı mezkûr ve Beğ Câmi'-i Şerifi mezbûr vakfları dâhilinden olub kadîmen kırk seneden berü mâ-i mezkûr tarihden tokuz sene akdem akdeme gelinceye değin hâmmâm-ı mezkûra ve câmi'-i şerifi mezbûra cereyân idegelüb ve hâmmâm-ı mezkûr mütevellileri tarafından beher sene şehrîyye iki buçuk ğuruş câmi'-i şerif-i mezkûra şirûgan alınmak üzere mütevellisi tarafına virilegeldiğine her biri şehâdet idüb ancak şâhidûn-ı merkumûndan markuman Mustafa bin Rüstem ve Şıho bin Mustafa ma-i mezkûrun nısfından ziyadesi hâmmâm-ı mezkûr ve menâzil-i mezbûreye eylediğine ve merkumân Ali bin Mustafa ve Mehmed Emin bin Emin ma-i mezkûrun nısfı hâmmâm-ı mezkûr ve menâzil-i mezbûreye cereyân eylediğine ve merkumân Ali bin Mustafa ve merkum Mehmed bin Mehmed mâ-i mezkûrun sülüsânı hâmmâm-ı mezkûr ve menâzil-i mezbûreye cereyân eylediğine ve ber-vech-i muharrer hâmmâm-ı mezkûrun vakfî dâhilinden olduğuna ve kadîmen kırk seneden berü tarihden tokuz sene akdeme gelinceye değin ol-vechle cereyân idüb hakları olduğuna şâhidleriz şehâdet dahî iderüz deyû her biri edâ-yı şehâdet-i şer'iyye eylediklerinde ve şuhûd-ı merkumenin cümlesi nısf-ı mâ-i mezkûr hâmmâm-ı mezbûrun vakfı dâhilinden olduğuna ve kadîmen hâmmâm-ı mezkûra ve menâzil-i mezbûreye cereyân ile hakları olduğuna ba'de'l-hükmi'ş-şer'î ma-i mezkûrun nısf-ı hissesine müdaheleden mütevelli-i merkum Maho Ağa men' ile kifâyedine ve müddeîyyûn-ı mûmâileyhümâ teslimine ve hâmmâm-ı mezkûr mütevellisi vekili Koçum Baba'ya dahî şehrîyye iki buçuk ğuruş sene be sene kemâ fi's-sâbık Câmi'-i şerif-i mezkûr şirugan bahasına hâmmâm-ı mezkûr tarafından virilmek üzere edâsına

tenbih olunduğu huzur-ı şeriflerine bi'l-iltimas i'lâm olundu Tahriren fi'l-yevmi't-tasi' ve'l-ışrin min-şehr-i Saferü'l-hayr li-sene tis'a ve seb'in ve mieteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Hacı Abdulhamid Efendi'nin Damadı Sâlih Efendi, Müsevvid-i Fetvâ Aslanzâde Mehmed Efendi, Ârif Ağazâde Evkaf Müdiri Mustafa Ağa, Tabi'î Osman Reşid'in oğlu Mustafa, Hacı İsa'nın oğlu Mehmed Ağa, Kirişçi Ahmed Ağa ve Karındaşı Mahmud Bakkal, Hacı Nasır Müezzini Molla Ali, Mercimek'in oğlu Mehmed Ali Ağa, Dopçı Abdurrahman'ın oğlu Emin, Karcınının? oğlu Karaz? Mehmed Ağa, Kanâvatcı Maho bin Ahmed, Hasırcı Ali ve refiki Hasırcı, Nâtır Kör Hasan, Tarla-yı Atîk'de Dellâk Ali, Dellâk Murad ve Nâtır Deli Mehmed, Dellâk Kel Ahmed ve Kanâvatcıları cem'an, Kefşger Memik Baba, Hâmmâmcı Milli?

Yigirmi Altıncı Sahîfe

Numra

44

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Ağcakend Köyü'nden maktûl Hacı Ahmed Kâhya ibn-i Hacı Mehmed'in büyük oğulları Mustafa ve Hacı Mehmed tarafından, babalarının iki yüz bin kuruştan fazla alacağının borçlularından tahsili amacıyla, kendi adlarına asaleten ve kardeşleri Ali Osman, Hasan, Ahmed, Ali Rıza, Hüseyin, Halil, Ömer, Fatma adlarına da vesayeten, dava vekili Mehmed Mazlum Efendi ibn-i Emin Efendi'ye verilen vekâlet kaydı.

Tarih:25 Şaban 1316 / 8 Ocak 1899 Pazar

Belgenin Transkripsiyonu

Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde medine-i Ayntâb'a tabi'Ağcakend Karyesi sâkinlerinden iken bundan akdem maktûlen fevt olan Hacı Ahmed Kâhya ibn-i Hacı Mehmed'in sulb-î kebîr oğulları Mustafa ve Hacı Mehmed nefslerinden bi'l-asâle ve müteveffâ-yı merkumun evlâd-ı (çizik) sigarı olan Ali Osman ve Hasan ve Ahmed ve Ali Rızâ ve Hüseyin ve Halil ve Ömer ve Fatma nam kimesnelerin kıbel-i şer'den bâ-hüccet-i şer'iyye vasî mensubları olan ibn-i merkum Mustafa bi'l-vesâye medine-i mezbûre mahkeme-i şeriyyesine mahsûs odada ma'kud meclis-i şer'-i şerîf-i enverde da'va vekili işbû baisetü'l-kitâb Mehmed Mazlum Efendi ibn-i Emin Efendi mahzarında takrir-i kelâm ve ta'bir-i ani'l-merâm idüb pederimiz müteveffâ-yı

merkumun ma'lûmü'l-esâmî zimem-i nâsda iki yüz bin ğuruşu mütecaviz matlûbâtını ashâb-ı medyûndan tahsil ve ahz ve kabza ve muhasebâtını rü'yet ve tesviyeye ve idâre ve muhalefet idenler ile leh ve aleyhimizde ikame olunmuş ve olunacak her nevi' miras ve hukuk ve ticâret ve cezâdan dolayı mahâkim-i şer'iyye ve ticâret ve ve nizâmiye ve devâir-i resmiyenin her şu'be ve derecâtında ale'l-umûm hukukumuzu taleb ve iddiâ birle muhâkeme ve murâfa'a ve müdâfa'aya bidâyeten ve istînâfen ve temyizen ve tashîhan ve i'tirâzen ve iâdeten ve i'tirâzü'l-gayr ve i'tirâzü'l-hükm târikiyle mücâvebe ve muhâsamaya evrâk ve i'lâmât tebliğ ve tebellüğüne tahlif ve istihlâfa ikame-i şuhûd ve istima'a hükm-i gıyâbî ve sükûta da'va talebine ahz ve kabza ve eytâm hakkında enfa' surette sulh ve ibrâ ve kabûle ve hacz-ı emvâl ve fekke ve redd-i a'za ve nakl-i da'va ve iştikâ' ani'l-hükkâm icâr ve isticâre ve ber-vech-i muharrer rü'yet-i muhasebeye her dürlü levâih müsted'ayât ve senedât ve protesto ve telgrafnâme tanzim ve takdimine ve mümeyyiz ve hükm ve ehl-i hibre ta'yin ve azline ve icrâya mürâcaata ve bunlara mümâsil umûrun küllîsini son derecelerine kadar ta'kibât-ı şer'iyye ve nizâmiye icrâ ve ifâsına ve makbuzâtını bizlere irsâl ve edâ ve teslime ve aleyhimizde ikrârı sahîh ve mu'teber olmamak üzere yüz aded Osmanî lirası ücret-i vekâletle bi'l-asâle ve bi'l-vesâye tarafımızdan mûmâileyh Mehmed Mazlum Efendi'yi vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile vekil-i murahhas ve nâib-i menâb-ı müveffez nasb ve ta'yin eyledik didiklerinde vekil-i mûmâileyh Mazlum Efendi dahî ber-minvâl-i muharrer vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hidmet-i lâzımelerini kemâ yenbağı edâ ve ifâya taahhüd ve iltizâm itmeğin mâ vak'a bi't-taleb ketb ve imlâ olundu

Tahriren fi'l-yevmi'l-hamîs ve'l-ışrin min-şehr-i Şa'bânü'l-muazzam li-sene sitte aşer ve selase miete ve elf

Numra

45

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Cağut Köyü'nden olan Abdullah ibn-i Hacı Hasan tarafından, Ayntâb Hükümet Konağı civarında ikamet eden dava vekili Bedreddin Beğ ibn-i Saîd Efendi'ye verilen vekâlet kaydı.

Tarih:25 Şaban 1316 / 8 Ocak 1899 Pazar

Belgenin Transkripsiyonu

Haleb vilâyet-i celilesi idârersinde medine-i Ayntâb'a tabi' Cağut Karyesi ahâlisinden Abdullah ibn-i Hacı Hasan nam kimesne medine-i mezbûre mahkeme-i şeriyyesine mahsûs odada ma'kud meclis-i şer'-i şerîf-i enverde medine-i mezbûre hükûmet-i seniyye civarında mukîm işbû baisü'l-kitâb da'va vekili Bedreddin Beğ ibn-i Saîd Efendi mahzarında takrir-i kelâm ve ta'bir-i ani'l-merâm idüb leh ve aleyhimde ikame idilmiş ve idilecek bi'l-cümle deâviden dolayı mahâkim-i şer'iyye ve nizâmiye ve ticâret ve devâir-i resmiyede müddeî ve müddeâ aleyh müste'nif ve müste'nefün aleyh mu'teriz ve mu'terizün aleyh sıfatiyle ikame-i da'va ve murâfa'a ve müdâfa'a ve muhâsamayave kendi imzâsıyla her nevi' müsted'âyât ve levâih tanzim ve takdimine ikame ve istima'-ı şuhûda tahlife ve istihlâfa tebliğ ve tebellüğe ve icrâya mürâcaata ve hacz-ı emvâl ve fekke ve mümeyyiz ve hükm ve ehl-i hibre ta'yinine ve ahz ve kabza ve redd-i a'za ve iştikâ' ani'l-hükkâma ve hususât-ı mezkûratın mütevakkıf olduğu umûrun küllîsini son dereceye değin icrâ ve ifâya mûmâileyh Bedreddin Beğ'i tarafımdan vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile vekil-i murahhas ve nâib-i menâb-ı müveffez nasb ve ta'yin eyledim didikde vekil-i mir-î mûmâileyh dahî ber-minvâl-i muharrer vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hidmet-i lâzımesini kemâ yenbağı edâ ve ifâya taahhüd ve iltizâm itmeğin mâ vak'a bi't-taleb ketb ve imlâ olundu

Tahriren fi'l-yevmi'l-hamîs ve'l-ışrin min-şehr-i Şa'bânü'l-muazzam li-sene sitte aşer ve selase miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Müftizâde Mehmed Nizâmeddin Efendi, Mukayyid-i Mahkeme-i Şer'iyye Vâhid, Kefercebel Karyeli Şıho bin Halil Efendi, Muhzırbaşı Sinan Ağa, Muhzır Hüseyin Ağa, İblizâde İbrahim Halil, Muhzır Ahmed ve gayrühüm.

Yigirmi Yedinci Sahîfe

Numra

46

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Kurb-ı Zencirli Mahallesi'nden olan Basmacızâde Mehmed Selim Ağa ibn-i Seyyid Efendi'nin aynı mahalleden olan Ali Rıza Efendi ibn-i İbrahim Efendi ibn- i Hayret Efendi'den alacağı kırk beş aded Osmanlı altınına karşı rehin gösterilen ev ile ilgili olarak, Basmacızâde Mehmed Selim Ağa'ya

vekâleten dava vekili Söylemezzâde Seyyid Mehmed Efendi ibn-i Seyyid Ağa tarafından açılan ve lehte sonuçlanan dava kaydı.

Tarih:25 Şaban 1316 / 8 Ocak 1899 Pazar

Belgenin Transkripsiyonu

Ma'rûz-ı dâîleridir ki

Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde medine-i Ayntâb mahallâtından Kurb-ı Zencirli Mahallesi sâkinlerinden sâhib-i istid'â işbû baisü'l-i'lâm Basmacızâde Mehmed Selim Ağa ibn-i Seyyid Efendi tarafından vekil-i müseccel-i şer'isi da'va vekili Söylemezzâde Seyyid Mehmed Efendi ibn-i Seyyid Ağa medine-i mezbûre mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kud meclis-i şer'îmizde derûn-ı istid'âda mezkûrü'l-ism mahalle-i mezbûre ahâlisinden Ali Rızâ Efendi ibn-i İbrahim Efendi Hayret Efendi mahzarında üzerine da'va ve takrir-i kelâm idüb merkum Ali Rızâ Efendi'nin zimmetinde müvekkilim merkum Selim Ağa'nın asma? nakden gurre-i Receb 311 tarihlü işbû mübrez bir kıt'a sened mucebince kırk beş aded ayn-ı Osmanî lirası matlûbu olub meblâğ-ı mezbûr mukabilinde merkum Ali Rızâ Efendi'nin medine-i mezbûre mahallâtından Kurb-ı Zencirli Mahallesi'nde kâin tarafları İpekci Kivili vereseleri ve Abdullah Kivo? ve Hacı Hezi oğlu Mehmed hâneleri ve târik ile mahdûd bir bâb mülk menzili temâmı senevî yedi yüz ğuruş icâr bedeli müekkilim merkum Selim Ağa'ya âid olmak üzere merhûn olub şâyed menzil-i mahdûd-ı mezkûrun bir mikdârına bi'l-istihkak babası merkum İbrahim Hayret Efendi tarafından iddiâ vuku'ıyle müekkilim merkumun hukukuna bir sekte gelürse menzil-i mezkûrda olan mütebâkî hissenin bilahare fürûht meblâğ-ı mezbûresi ahz ve istifa' eylemek üzere vekâlet-i devriye-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile âheri tevkile ve dahî müekkilim merkum Selim Ağa me'zûn-ı vekili olduğuna dair mezkûr senedinde muharrer olmuş iken merkumun babası İbrahim Hayret Efendi menzil-i mezkûr-ı merhûnun nısfını bi'l-iddiâ bidâyet mahkemesi i'lâmıyla nefsiçün hükm itdirmekle meblâğ-ı mezbûrun te'minâtına za'f-ı târî olub halbûki menzil-i mezkûrda müekkilim merkum Selim Ağa el-hâletü hâzihi sâkin ve mutasarrıf olmakda ise de mûmâileyh İbrahim Hayret Efendi'nin menzil-i mezkûr nısfını ber-vech-i muharrer bi'l-istihkak zabt ve temlik itmesi iktizâ itmekle meblâğ-ı mezbûrun merkum Ali Rızâ Efendi'den tahsil olmadığı takdirde sened-i mezkûr mucebince menzil-i mezkûrdan medyûn-ı merkum uhdesinde nısfının fürûhtiyle esmanından müekkilim merkum Selim Ağa'ya edâ ve teslim itmek üzere medyûn-ı merkum Ali Rızâ Efendi'ye tenbih-i şer'i olunması bi'l-vekâle matlûbumdur deyû ba'de'd-da'va ve's-suâl müddeâ aleyh

merkum Ali Rızâ Efendi dahî cevâbında sened-i mübrez-i mezkûr kendüsünün olduğu ve havî bulunduğu meblâğ-ı mezkûr kırk beş aded tam lira-i Osmanî zimmetinde müekkilim merkum Selim Ağa'ya el-yevm deyni olduğunu ve meblâğ-ı deyn-i mezkûre mukabil menzil-i mahdûd-ı mezkûrun hakika-i mecmu'u merhûn bulunduğu tayi'an ikrâr ve i'tiraf idüb ancak menzil-i mahdûd-ı mezkûr ba'de'r-rehin babası gaib-i ani'l-meclis İbrahim Hayret Efendi müstehakk çıkub Ayntâb Bidâyet Mahkemesi'nden aleyhinde ikame eylediği da'va üzerine menzil-i mahdûd-ı mezkûrun nısfını merkum İbrahim Hayret Efendi'nin mülkü olduğuna dair mahkeme-i mezkûreden bir kıt'a i'lâm sadr olmuş ise de i'lâm-ı mezkûr ahkâmına adem-i kanâatle temyizen tedkikini taleb ve istid'â eylediğine binâen i'lâm-ı mezkûr musaddıken yahud menkuzen vürûdına tâ'lîkını dermeyân eylemiş sened-i mübrez-i mezbûr lede-l-mütâlâa öyle bir kuyûd ve şurûta muallâk olmadığından ale'l-mûcib ikrâra meblâğ-ı mezkûr kırk beş aded lira-î Osmanî altununu aynen ve nakden müvekkil-i merkum Selim Ağa'ya edâ ve te'diye itmediği suretde ber-mûcib-i sened merhûn olan nısf-ı menzil-i mahdûd-ı mezkûrun bi'l-müzâyede ragabâtın inkıtâ'ıyla takriren idecek semen-i misliyle müşterisine bey' ve teslimi ve semen-i bâliğası ve yine mezkûra ifâ itmediği suretde merkum Ali Rızâ Efendi'ye mürâcaata fazla zuhûrunda rehn-i merkuma teslimi lâzım geldiği merkum Ali Rızâ Efendi'ye tenbih-i şer'i olunduğu tescil ve bi'l-iltimas Ayntâb mahkeme-i şer'iyyesi'nden i'lâm olundu

Tahriren fi'l-yevmi'l-hamîs ve'l-ışrin min-şehr-i Şa'bânü'l-muazzam li-sene sitte aşer ve selase miete ve elf

Yigirmi Sekizinci Sahîfe

Numra

47

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Hâmmâmcı Hânesi Mahallesi'nden olan Fatma ve Ayyuş bint-i Tiryakioğlu Mehmed Ağa ve Zeyneb bint-i Mustafa ile Sam Köylü Mehmed bin Molla Osman taraflarından, Tiryakioğlu Mehmed Ağa'dan kendilerine intikal eden mirastan kaynaklanan davalardan dolayı, Kurb-ı Zencirli Mahallesi'nde ikamet eden dava vekili Bedreddin Beğ ibn-i Saîd Efendi'ye verilen vekâlet kaydı.

Tarih:25 Şaban 1316 / 8 Ocak 1899 Pazar

Belgenin Transkripsiyonu

Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde medine-i Ayntâb mahallâtından Hâmmâmcı Hânesi Mahallesi sâkinelerinden olub zâtları Anik oğlu Hüseyin ve Molla Ahmed bin Hacı Mustafa ta'rifleriyle ber-vech-i şer'î mu'arrefe olan Fatma ve Ayyuş bint-i Tiryakioğlu Mehmed Ağa ve Zeyneb bint-i Mustafa nam hatunlar ile medine-i mezbûreye tabi' Sam Karyeli Mehmed bin Molla Osman nam kimesneler medine-i mezbûre mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kud meclis-i şer'-i şerîf-i enverde medine-i mezbûre mahallâtından Kurb-ı Zencirli Mahallesi'nde mukîm da'va vekillerinden işbû baisü'l-vesîka Bedreddin Beğ ibn-i Saîd Efendi mahzarında takrir-i kelâm ve ta'bir-i ani'l-merâm idüb mevrûsumuz merkum Tiryakioğlu Mehmed Ağa'dan bizlere mevrûs ve müntakil olan hisse-i ırsiye ve menzil da'valarından dolayı leh ve aleyhimizde mahâkim-i şer'iyye ve nizâmiye ve ticârîye ve devâir-i resmiyenin her bir şu'be ve derecâtında müddeî ve müddeâ aleyh müste'nif ve müste'nefün aleyh mümeyyiz ve mümeyyizün aleyh mu'teriz ve mu'terizün aleyh sıfatiyle kâffe-i hukukumuzu taleb ve iddiâ birle muhâkeme ve murâfa'a ve müdâfa'a ve muhâsamaya ve evrâk ve i'lâmât tebliğ ve tebellüğüne tahlife ikame-i şuhûd ve istima'a ve redd-i a'za ve iştikâ' ani'l-hükkâma ve ehl-i hibre ve mümeyyiz ve hükm intihab ve azline ve hacz-ı emvâl ve fekke ve vaz'-ı icrâya kendü imzâsıyla ve her nevi' müsted'ayât ve levâih ve evrâk tanzim ve takdimine hususât-ı mezkûratın mütevakkıf olduğu umûrun küllîsini son dereceye değin bi't-ta'kib icrâ ve ifâya aleyhimizde ikrârı mu'teber olmamak üzere taraflarımızdan vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile mûmâileyh Bedreddin Beğ'i vekil-i murahhas ve nâib-i menâb-ı müveffez nasb ve ta'yin eyledik didiklerinde vekil-i mir-î mûmâileyh dahî ol-vechle vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hidemât-ı lâzımelerini kemâ yenbağı edâ ve ifâya taahhüd ve iltizâm itmeğin mâ vak'a bi't-taleb ketb ve imlâ olundu

Tahriren fi'l-yevmi'l-hamîs min-şehr-i Ramazanü'l-mübârek li-sene sitte aşer ve selase miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Müftizâde Mehmed Nizâmeddin Efendi, Mukayyid-i Mahkeme-i Şer'iyye Vâhid Efendi, Anik oğlu Hüseyin, Molla Ahmed bin Mustafa, Muhzırbaşı Sinan Ağa, Muhzır Hüseyin Ağa, Muhzır Ahmed ve gayrühüm.

Numra

48

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Ehl-i Cefa Mahallesi'nden olan Hadice bint-i Çil Mısdık tarafından, zevci Sam Mezraası Köyü'nden Mamo bin Kör Ahmed'e açtığı ve şâyân-ı iltifât olmadığından aleyhine sonuçlanan dava kaydı.

Tarih: 3 Ramazan 1316 / 15 Ocak 1899 Pazar

Belgenin Transkripsiyonu

Ma'rûz-ı dâîleridir ki

Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde medine-i Ayntâb mahallâtından Ehl-i Cefâ Mahallesi sâkinelerinden ma'rifetü'z-zât Hadice bint-i Çil Mısdık nam hatun medine-i mezbûre mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kud meclis-i şer'îmizde medine-i mezbûreye tabi' Sam Mezraası Karyesi ahâlisinden işbû baisü'l-i'lâm Mamo bin Kör Ahmed kimesne muvâcehesinde üzerine da'va ve takrir-i kelâm idüb işbû Mamo bin Ahmed zevc-i dahlim olub bî-vech ezâ ve cefâsına adem-i tahâmmülüm sebebiyle kendüsünden hoşnud olmadığımdan mehr ve nafaka-i iddet ve müennes-i süknâm kendi üzerime olmak üzere beni tatlîk itmek üzere merkum Mamo'ya tenbih-i şer'î olunması matlûbumdur deyû ba'de'd-da'va ve's-suâl merkum Mamo dahî cevâbında müddeî-i mezbûre Hadice Hatun el-yevm zevce-i menkûha-i medhûl-bihası olduğunu ikrâr ancak mezbûre Hadice Hatun'a bir vechle ezâ ve cefâ itmeyüb hukuk-ı zevciyete bi-temâmiha riayet itmekde olduğu[m] hâlde tarih-i i'lâmdan dört mah mukaddem bilâ-me'zûniyet karındaşı gaib-i ani'l-meclis Mehmed'in hânesine firar idüb hâneme avdet itmediğine binanen hukuk-ı zevciyete riayet ve inkıyâd ve itâat itmek üzere hâneme gelmek üzere bi'd-def'aât teklif itmiş isem de suret-i mani'ât ve muhalefetde bulunmağla suâl olunub bana inkıyâd ve hukuk-ı zevciyete riayet itmek üzere mezbûre Hadice Hatun'a tenbih-i şer'î olunmak matlûbumdur deyû ba'de'd-da'va ve's-suâl mezbûre Hadice Hatun dahî salifü'l-beyân tekrar eylediği da'va-yı meşrûhası şâyân-ı iltifât olmadığından zevc-i merkum Mamo'ya inkıyâd ve itâat ve hukuk-ı zevciyete riayet itmek üzere mezbûre Hadice Hatun'a tenbih-î şer'i olunduğu tescil ve bi'l-iltimas Ayntâb mahkeme-i şer'iyyesi'nden huzur-ı âlilerine i'lâm olundu

Tahriren fi'l-yevmi's-sâlis min-şehr-i Ramazanü'l-mübârek li-sene sitte aşer ve selase miete ve elf

Yigirminci Tokuzuncu Sahîfe

Numra

49

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Eblehan Mahallesi'nden ve Ermeni milletinden Nusya ve Zemrer bint-i Kayacık Kiğork veled-i Sarkis taraflarından, Birecik Kazası'nın Barak Nahiyes'nin Sekdiman Köyü'nde olup babalarından kendilerine intikal eden araziyi mahallinde satmaya vekâlet edebilmesi için, Birecik'in Sıcak [Sancak] Mahallesi'nde Ermeni Kilisesi yakınında ikamet eden Meclis-i İdare azasından Haçar Efendi'ye verilen vekâlet kaydı.

Tarih:12 Ramazan 1316 / 24 Ocak 1899 Salı

Belgenin Transkripsiyonu

Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde medine-i Ayntâb mahallâtından Eblehan Mahallesi mütemekkinelerinden ve tebaa-i Devlet-i Âlîyye'nin Ermeni milletinden olub şahısları milletbaşıyan Avadis Efendi veled-i Ohannes ve da'va vekillerinden Danyel Efendi veled-i Yusuf nam kimesneler ta'rifleriyle mu'arrefeler olan Nusya ve Zemrer bint-i Kayacık Kiğork veled-i Sarkis nam hatunlar medine-i mezbûre mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kud meclis-i şer'-i şerîf-i enverde her biri takrir-i kelâm ve ta'bir-i ani'l-merâm idüb Haleb vilâyet-i celilesi dâhilinde Birecik Kazası'na tabî' Barak Nahiyesi Sekdiman Karyesi'nde kâin baba mevrûsumuz merkum Kiğork'un ile'l-vefât taht-ı tasarufunda olub ba'de'l-vefât â'dîyen ve seviyyen bizlere müntakil iden ma'lûmetü'l-hudud ve'l-kıta'ât araziyi mahâllinde tâlib ve müşterilerine bedel-i misilleriyle bedel-i ferâğat teslime ve ferâğ-ı mezkûru komisyon-ı mahsûs huzurunda takrir ve muâmele-i lâzımesini icrâ ve sened-i nizâmiyelerini ahz ve i'tâya ve ahz ve kabza ve makbuzâtını bizlere isâl ve irsâle ve husus-ı mezkûrun mütevakkıf olduğu umûrun küllîsini rü'yet ve tesviyeye tarafımızdan mezkûr Birecik mahallâtından Sıcak Mahallesi mütemekkinlerinden Ermeni Kilisesi kurbunda mukîm Meclis-i İdare a'zasından Haçar Efendi'yi kabûlüne mevkufe vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile vekil-i murahhas ve nâib-i menâb-ı müveffez nasb ve ta'yin eyledik didiklerinde mâ vak'a bi't-taleb ketb ve imlâ olundu

Tahriren fi'l-yevmi's-sânî aşer min-şehr-i Ramazanü'l-mübârek li-sene sitte aşer ve selase miete ve elf

Numra

50

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Paçavra Mahallesi'nden olan Zeyneb bint-i Osman tarafından, kocası Küçük Arapdar Köyü'nden Ahmed bin Hamo'ya açılan ve fetva-yı şerif gereğince aleyhine sonuçlanan nafaka davasının kaydı.

Tarih:5 Ramazan [1316] / 17 Ocak [1899] Salı

Belgenin Transkripsiyonu

Ma'rûz-ı dâîleridir ki

Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde medine-i Ayntâb mahallâtından Paçavra Mahallesi sâkinelerinden ma'rifetü'z-zât Zeyneb bint-i Osman nam hatun medine-i mezbûre mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kud meclis-i şer'îmizde medine-i mezbûreye tabî' Küçük Arapdar Karyesi ahâlisinden işbû baisü'l-i'lâm Ahmed bin Hamo muvâcehesinde üzerine da'va ve takrir-i kelâm idüb işbû merkum Ahmed bundan bir sene akdem beni Ayntâb kasabasında tezvic idüb mahalle-i mezbûrede kâin menzilimde birkaç mah müddet ikamet ve muâmele-i zevciyetden sonra sekiz mahdan berü beni bilâ nafaka hânemde terk idüb karyesine gittiğinden ve tarih-i mezkûrdan berü hukuk-ı zevciyete riayet itmediğinden merkum Ahmed'e suâl olunub Ayntâb Kasabası'nda menzilimde kema fi's-sâbık ikamet ve hukuk-ı zevciyete riayet itmediği suretde zevcim merkum Ahmed üzerine kıbel-i şer'den kadr-i ma'rûf nafaka ve kisve baha farz ve takdir olunması matlûbumdur deyû ba'de'd-da'va ve's-suâl merkum Ahmed dahî cevâbında müddeî-i mezbûre Zeyneb Hatun'u mezkûr Arabdar Karyesi'ne gitmek üzere Ayntâb Kasabası'nda akd ve tezvic idüb zevce-i menkûha-i medhûl-bihası olduğunu ikrâr ancak mezbûrenin menzilinde bir mah ikametden sonra bî-vech tard itdiğine binâen ben dahî mezbûreyi karye-i mezkûrede vâki' menzile götürüb üç mah-ı müddet birlikde sâkin oldukdan sonra mezbûre Ayntâb'da vâki' menziline avdet idüb ben dahî gelmiş isem de mezbûre beni menziline kabûl itmediğine binâen nafaka ve kisve baha taleb ve takdir gayr-ı meşrû' olmağla karyeme gitmek ve bana inkıyâd ve itâat ve hukuk-ı zevciyete riayet itmek üzere mezbûreye tenbih-i şer'î olunması matlûbumdur deyû ba'de'd-da'va ve's-suâl mezbûre tekrar ifâdesinde zevc-i merkum Ahmed Ayntâb'da ikamet itmek üzere kendüsüni akd-i nikâh ve tezvic eylediğinden karye-i mezbûreye gidemeyeceğini ve merkum hânesine geldiği halde hukuk-ı zevciyete riayet ve inkıyâd ve itâat ideceğini şâyed merkum Ayntâb'da ikamete muvafakat ve rû-yi rızâ' göstermediği (çizik) suretde ber-vech-i muharrer nafaka ve kisve baha takdir olunması matlûbumdur didikde merkum Ahmed dahî Ayntâb'da ikamet

idemeyeceğini ve karye-i mezbûreye gitmek üzere mezbûreye tenbih olunmasını tekrar

Otuzuncu Sahîfe

itmekle tarafeynin ifâdeleri fetvâ-yı şerife lede'l-havale müddeîyye-i mezbûre Zeyneb zevc-i merkum Ahmed Ayntâb'da sâkin olmak üzere kendüsini nikâh eylediğini iddiâ ve zevc-i merkum Ahmed'in karyesine gitmeyeceğini dermeyân itmiş ise de müddeîyye-i mezbûre zevc-i merkumdan mehr-i mukaddemini istifa' itmiş ise şart-ı mezkûra i'tibar olunmayub zevc-i merkumun müddet-i sefer olmayan karyesine gitmek ve bu cihetle merkuma itâat itmesi lâzım geleceği ve zevc-i merkum karyesinde muâmele-i zevciyete itâat itmediği suretde bundan sonra zevc-i merkumdan nafaka mutalebesine selahiyeti olmayacağı gibi takdir-i şer'isiz mürûr iden eyyâm içün dahî nafaka lâzım gelmeyeceği deyû cevâben beyân ve iftâ buyurulduğuna binâen mucebiyle zevc-i merkum Ahmed'in müddet-i sefer olmayan mezkûr karyesinde kâin menziline gidüp kendüye itâat ve inkıyâd ve hukuk-ı zevciyete mürâât itmek üzere mezbûre Zeyneb Hatun'a tenbih-i şer'i olunduğu tescil ve bi'l-iltimas Ayntâb Mahkeme-i Şer'îyyesinden huzur-ı âlilerine i'lâm olundu

Tahriren fi'l-yevmi'l-hamîs min-şehr-i Ramazanü'l-mübârek li-sene [sitte aşer ve selase miete ve elf]

Numra

51

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Orul Köyü ahâlisinden Boybeğizâde Mehmed Kâhya ibn-i Süleyman Ağa ve oğlu Ahmed bin Mehmed Kâhya ibn-i Süleyman Ağa taraflarından, Ayntâb'ın Kurb-ı Zencirli Mahallesi'nde ikamet eden dava vekili Milletbaşıyan Avadis Efendi ibn-i Ohannes Efendi'ye verilen vekâlet kaydı.

Tarih:16 Ramazan 1316 / 28 Ocak 1899 Cumartesi

Belgenin Transkripsiyonu

Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde medine-i Ayntâb'a tabî' nefs-i Orul Karyesi ahâlisinden olub hüviyetleri bi'l-ihbâr tahakkuk iden Boybeğizâde Mehmed Kâhya ibn-i Süleyman Ağa ve Ahmed bin merkum Mehmed Kâhya ibn-i merkum Süleyman Ağa medine-i mezbûre mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kud meclis-i şer'-i şerîf-i enverde medine-i mezbûre mahallâtından Kurb-ı Zencirli Mahallesi mütemekkinlerinden da'va vekili Milletbaşıyan işbû baisü'r-rakîm Avadis

Efendi ibn-i Ohannes Efendi muvâcehesinde takrir-i kelâm ve ta'bir-i ani'l-merâm idüb leh ve aleyhimizde ikame idilmiş ve idilecek bi'l-cümle deâviden dolayı mahâkim-i şer'iyye ve nizâmiye ve ticâriye devâir-i resmiyede müddeî ve müddeâ aleyh müste'nif ve müste'nefün aleyh mümeyyiz ve mümeyyizün aleyh bidâyeten ve istînâfen temyizen tashîhan ve iâdeten ve i'tirâzen ve i'tirâzü'l-gayr târikiyle kâffe-i hukukumuzu taleb ve iddiâ birle muhâkeme ve murâfa'a ve müdâfa'a ve muhâsamayave evrâk tebliği ve tebellüğüne tahlif ve istihlâfa ikame-i şuhûd ve istima'a ve redd-i aza ve iştikâ' ani'l-hükkâm ve ehl-i hibre ve mümeyyiz ve hükm intihab ve azline ve hacz-ı emvâl ve fekke ve vaz'-ı icrâya kendü imzâsıyla her nevi' müsted'ayât ve levâih ve evrâk tanzim ve takdimine ve'l-hâsıl hususât-ı mezkûratın mütevakkıf olduğu umûrun küllîsini son dereceye değin bi't-ta'kib icrâ ve ifâya ve lede'-l-hace âheri tevkile me'zûn olmak üzere merkum Avadis Efendi'yi tarafımızdan vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye vekil-i murahhas ve nâib-i menâb-ı müveffez nasb ve ta'yin eyledik didiklerinde vekil-i merkum Avadis Efendi dahî ber-minvâl-i muharrer vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hidmet-i lâzımelerini kemâ yenbağı edâ ve ifâya taahhüd ve iltizâm itmeğin mâ vak'a bi't-taleb ketb ve imlâ olundu

Tahriren fi'l-yevmi's-sâdis aşer min-şehr-i Ramazanü'l-mübârek li-sene sitte aşer ve selase miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Müftizâde Mehmed Nizâmeddin Efendi, Mukayyid-i Mahkeme-i Şer'iyye Sâlih Efendi Vâhid, İmam Hâcezâde Hacı Mehmed Sâbit Efendi, Şâkir Hâcezâde Mehmed Şâkir Efendi, Hüseyin Ağa ibn-i Tâhir Ağa, Muhzırbaşı Sinan Ağa, Muhzır Hüseyin Ağa, Muhzır Ahmed ve gayrühüm.

Numra

52

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Mazmahor Köyü'nden olup Hacc'dan dönüşü Medine-i Münevvere civarında vefât eden Hacı Mustafa ibn-i Mamo'nun terekesinin ve bu terekenin mirasçılara taksiminin kaydı.

Tarih:25 Cemâziye'l-âhir 1316 / 10 Kasım 1898 Perşembe

Belgenin Transkripsiyonu

Bâdî-i terkim-i defter-i kassâm oldur ki

Haleb vilâyeti dâhilinde medine-i Ayntâb'a tabî' Mazmahor Karyesi sâkinlerinden iken bundan akdem Hicaz-ı mağfiretü't-tırâzdan avdet iderken esna-yı râhda Medine-i Münevvere civarında vefât iden Hacı Mustafa ibn-i Mamo'nun verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Döne bint-i Mamo ile sulbî-i kebîr oğulları Mamo ve Memik ve diğer Mamo ve sagîr oğlu Ali'ye ve gaib-i ani'l belde oğlu kebîr Mehmed ve sulbîyye-i kebîre kızı Fatma'ya şer'an inhisarı tahakkukundan sonra sagîr-i merkum Ali ile gaib-i mezbûrun umûrını rü'yete ve mal-ı mevrûslarını ahz ve kabz ve hıfz li-ebeveyn er karındaşı

Otuz Birinci Sahîfe

merkum Mamo kıbel-i şer'den vasî nasb ve ta'yin olunub ol-dahî vesâyet-i mezkûreyi ba'de-l-kabûl müteveffâ-yı merkumun terekesi tahrir vasî-i merkûmun taleb ve ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le tahrir ve takdim ve beyne'l-verese bi'l-farizâtü'ş-şer'îyye tevzi' ve taksim defteridir ki ber-vech-i zîr beyân olunur

Tahriren fi'l-yevmi'l-hamîs aşer min-şehr-i Cemâziye'l-âhir li-sene sitte aşer ve selase miete ve elf

Karye-i mezkûrede vâki' üç göz menzil ve bir göz ahur ma' keçi damı		1500 ğuruş
Karye-i mezkûredev Sepet ….? karalık bağ	Tiyek 500 Kıt'a 1	350 ğuruş
Karye-i mezbûrede İkiz Çağla nam mahalde karalık bağ	Tiyek 400 Kıt'a 1	400 ğuruş
Karye-i mezbûrede Belban nam mahalde kâin ağlak bağ	Kıt'a 1 Tiyek 400	300 ğuruş
Karye-i mezbûrede Şarktan nam mahalde karalık bağ	Kıt'a 1 Tiyek 300	100 ğuruş
Karye-i mezbûrede Orta Depe nam mahalde Hayirlik	Kıt'a 1 Eşcâr 140	100 ğuruş
Karye-i mezbûrede köy uğrunda yenice hayirlik	Eşcâr 130 Kıt'a 1	100 ğuruş
Karye- mezbûrede Delikli nam mahalde kâin ağlak bağ	Tiyek 1000 Kıt'a 1	500 ğuruş
Karye-i mezbûrede Sarı Kaya'da humusî bağ-ı harabe	Tiyek 800 Kıt'a 1	100 ğuruş
Karye-i mezbûrede Ak Taraklık'da yenice hayirlik	Eşcâr 250 Kıt'a 1	250 ğuruş
Karye-i mezbûrede Gâvenli? nam mahalde ağlak bağ	Tiyek 400 Kıt'a	500 ğuruş
Karye-i mezbûrede kâin karmalı? bağ-ı karalık	Tiyek 1500 Kıt'a 1	800 ğuruş
Öküz	Re's 2	300 ğuruş

İnek ma’ buzağı	Re’s 2	100 ğuruş
Merkeb ma’ supa	Re’s 3	200 ğuruş
Koyun ve keçi	Re’s 90	2000 ğuruş
Ma’sara kazğanı	Aded 1	160 ğuruş
Don kazğanı	Aded 5	150 ğuruş
Aş kazğanı	Aded 4	60 ğuruş
Teşt	Aded 2	100 ğuruş
Leğençe	Aded 2	20 ğuruş
Hamur leğençesi	Aded 1	100 ğuruş
Lengerî	Aded 2	25 ğuruş
Sahan	Aded 5	25 ğuruş
Tas	Aded 4	20 ğuruş
İbrik	Aded 1	5 ğuruş
Tava	Aded 1	5 ğuruş
Yoğurt Satılı	Aded 1	10 ğuruş
Kilim	Aded 9	300 ğuruş
Çadır ini? esmanı	2	130 ğuruş
Bağ kabalık? esmanı		1500 ğuruş
Bir göz saman		50 ğuruş
Döşek	Aded 3	170 ğuruş
Yorgan	Aded 3	100 ğuruş
Yasdık	Aded 3	30 ğuruş
Çuval	Aded 21	210 ğuruş
Harar	Aded 4	60 ğuruş
Bekmez	Kıyye 60	200 ğuruş
Yoğurd	Kıyye 40	600 ğuruş
Hınta	Kıyye 40	600 ğuruş
Şaîr	Kıyye 40	400 ğuruş
Unluk	40	500 ğuruş
Malhuta	Kıyye 1	15 ğuruş
……..	1	15 ğuruş
Sumak	Kıyye 5	70 ğuruş
Celban?	2/3	25 ğuruş
Nohud	Kıyye 2	30 ğuruş
Çift takımı ma’ timur		40 ğuruş
Hırdavat-ı menzil		20 ğuruş
Yekûnu		13.265 ğuruş

Minhe’l-ihrâcât

Resm-i kısmet	331 ğuruş 20 para
Kaydiye baha	20 ğuruş
Yol baha	7 ğuruş 20 para
Yekûn	359 ğuruş

Sahhü'l-bâkî lit-taksim-i beyne'l-verese	12.906 ğuruş
Hisse-i zevce-i mezbûre Döne	1.613 ğuruş 10 para
Hisse-i ibn-i merkum Mamo	2.053 ğuruş 8 para
Hisse-i ibn-i merkum Memik	2.053 ğuruş 8 para
Hisse-i ibn-i merkum diğer Mamo	2.053 ğuruş 8 para
Hisse-i ibn-i merkum Mehmed	2.053 ğuruş 8 para
Hisse-i ibn-i merkum Ali	2.053 ğuruş 8 para
Hisse-i bint-i mezbûre Fatma	1.029 ğuruş 24 para

Otuz İkinci Sahîfe

Metn-i kassâm nâtık olduğu üzere verese-i kibâr-ı mezbûrûn hisse-i ırsiyelerini aynen ve temâmen ahz ve kabz eyledikleri misillü vâris-i gaib-i mezbûrun zuhûruna değin hisse-i ırsiyesi li-ecli'l-ıstirbâh ve'l-hıfz vasî-i mensubu ibn-i merkum Mamo yedine kezâlik aynen ve temâmen teslim olduğu gibi sagîr-i merkumun hisse-i ırsiyesinden emvâl-i gayr-ı menkulün beyne'l-verese müşthereken uhdelerinde bi'l-ibka gayrı menkuleden hissesi dahî li-ecli'l-istirbâh ve'l-infâk vasî-i merkuma bâ-hüccet-i şer'iyye teslim ve tenbih olduğu ma'lûm olmak üzre işbû zeyl-i kassâma şerh virildi.

Numra

53

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Şıhcan Mahallesi'nden olan Kethüdazâde Mehmed Necâti Efendi ibnü'l-Hacı Mehmed Efendi tarafından, arazi satışı ve Mevlevi Şeyhi Mehmed Münîb Efendi ile aralarındaki arazi davasından dolayı, yine Ayntâb'ın Fare Mahallesi'nden Daîzâde Mehmed Sadık Efendi ibn-i Hacı Emin Beğ'e verilen vekâlet kaydı.

Tarih:22 Ramazan 1316 / 3 Şubat 1899 Cuma

Belgenin Transkripsiyonu

Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde medine-i Ayntâb mahallâtından Şıhcan Mahallesi ahâlisinden Kethüdazâde Mehmed Necâti Efendi ibnü'l-Hacı Mehmed Efendi medine-i mezbûre mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kud meclis-i şer'-i şerîf-i enverde medine-i mezbûre mahallâtından Fare Mahallesi sâkinlerinden işbû baisü'l-vesîka Daizâde Mehmed Sadık Efendi ibn-i Hacı Emin Beğ şahsında takrir-i kelâm ve ta'bir-i ani'l-merâm idüb medine-i mezbûreye tabî' nefs-i Tılbaşar Karyesi türabında kâin ma'lûmetü'l-hudud Beğ Tarlası dimekle ma'rûf bir kıt'a musakka tarlamdan mâ'ada karye-i mezbûre türabında vâki' beyne'l-ahâli ma'lûmetü'l-hudud ve'l-kitâat tapulu ve tapusız kâffe-i arazilerimi bedel ve semen-i misilleriyle tâlib ve müşterilerine bey ve ferâğat ve muâmele-i kanuniyesinin icrâsıyla komisyon-ı mahsûs huzurunda ferâğ-ı kat'iye ile icrâ-yı ferâğ ve i'tâ-yı takrire ve sened-i hakanîyesinin istihsâl ve i'tâsına ve semenlerinin ahz ve kabza ve makbuzâtını bana te'diye ve teslime marrü'l-beyân Beğ Tarlası dimekle ma'rûf istisnâ eylediğim bir kıt'a mezkûr tarla ile Zıranbi Karyesi türabında kâin beyne'l-ahâli Karantine Tarla dimekle ma'rûf tarlamı dahî kırk beş aded aynî Osmanî lirası mukabilinde tâlib ve müşterilerine bey'-i bi'l-vefâ târikıyle bey' ve ferâğe ve kezâlik muâmele-i nizâmiyesinin icrâsına ve semeninin ahz ve kabzına Mevlevi Şeyhi Mehmed Münîb Efendi ile miyânemizde mütehaddis bir kıt'a sened ve arazi da'valarına ve sâir kimesneler taraflarından dahî leh ve aleyhimde ikame olunmuş ve olunacak bi'l-cümle deâviden dolayı mahâkim-i şer'iyye ve nizâmiye ve devâir-i resmiyenin kâffesinde bidâyeten istînâfen ve iâdeten ve temyizen gıyâben ve i'tirâzen ve i'tirâzü'l-gayr şahs-ı sâlis suretiyle muhâkeme ve murâfa'a ve muhâsamaya ve müteferriât-ı lâzımelerine müddeî ve müddeâ aleyh mu'teriz ve mu'terizün aleyh müste'nif ve müste'nefün aleyh mümeyyiz ve mümeyyizün aleyh sıfatiyle kendi imzâsıyla her nevi' müsted'âyât ve levâih tanzim ve takdimine ikame-i şuhûd ve istima'a tahlif ve istihlâfa tebliğ ve tebellüğe ehl-i hibre ve mümeyyiz ve hükm nasb ve ta'yinine îcâbı hâlinde sulh ve ibrâya ve icrâya mürâcaata ve iştikâ' ani'l-hükkâm ve'l-hâsıl her nevi' ta'kibât-ı şer'iyye ve kanuniyeyi icrâya ve bunlara müteallık umûrun küllîsini son dereceye kadar ifaya mûmâileyh Mehmed Sadık Efendi'yi tarafımdan küllema uzlet-i kanet vekili mazmunu üzre vekâlet-i âmme-i devriyye-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile vekil-i murahhas ve nâib-i menâb-ı müveffez nasb ve ta'yin eyledim didikde vekil-i mûmâileyh Sadık Efendi dahî vekâlet-i mezkûreyi ber-minvâl-i muharrer kabûl ve hidemât-ı lâzımelerini kemâ

yenbağı edâ ve ifâya taahhüd ve iltizâm itmeğin mâ vak'a bi't-taleb ketb ve imlâ olundu

Tahriren fi'l-yevmi's-sânî ve'l-ışrin min-şehr-i Ramazanü'l-mübârek li-sene sitte aşer ve selase miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Müftizâde Mehmed Nizâmeddin Efendi, Mukayyid-i Mahkeme-i Şer'iyye Sâlih Efendizâde Vâhid, Kethüdazâde Mehmed Avnî Efendi, Arab oğlu Ömer Ağa, Ape'nin oğlu Ali, Muhzır Hüseyin Ağa, Muhzır Ahmed ve gayrühüm.

Otuz Üçüncü Sahîfe

Numra

54

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Fare Mahallesi'nden olan Kethüdazâde Mehmed Avni Efendi ibn-i Mehmed Tâhir Efendi tarafından, Daizâde Mehmed Sadık Efendi ibn-i Hacı Emin Beğ'e verilen satış vekâleti ve bu iki kişi arasında gerçekleşen alım-satım sözleşmesinin kaydı.

Tarih:22 Ramazan 1316 / 3 Şubat 1899 Cuma

Belgenin Transkripsiyonu

Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde medine-i Ayntâb mahallâtından Fare Mahallesi ahâlisinden Kethüdazâde Mehmed Avni Efendi ibn-i Mehmed Tâhir Efendi medine-i mezbûre mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kud meclis-i şer'-i şerîf-i enverde mahalle-i mezbûre sâkinlerinden işbû baisü'l-kitâb Daizâde Mehmed Sadık Efendi ibn-i Hacı Emin Beğ mahzarında takrir-i kelâm ve ifâde-i merâm idüb medine-i mezbûreye tabî' nefs-i Tılbaşar Karyesi türabında kâin ma'lûmetü'l-hudud ve'l-kitâat tapulu ve tapusuz taht-ı tasarrufumda olan arazi ve emlâkımın beynimizde ma'lûm bedel ve semenlerini mûmâileyh Sadık Efendi bana bi't-temâm def' ve teslim eyleyüb ben dahî mûmâileyh Sadık Efendi'den ahz ve kabz eyledim mûmâileyh ister ise muâmele-i ferâğiye ve mübâya'asının icrâsına ve ve dilerse zuhûr idecek tâlib ve müşterisine semen ve bedel-i misilleriyle kezâlik muâmele-i kanuniyesinin icrâsıyla komisyon-ı mahsûs huzurunda icrâ-yı ferâğ ve i'tâ-yı takrire ve sened-i hakanîyesinin istihsâl ve i'tâsına vel'hâsıl husus-ı mezkûrun mütevakkıf olduğu umûrın külliyesine küllema uzlet-i kanet vekili mazmunı üzre mûmâileyh Mehmed Sadık Efendi'yi tarafımdan vekâlet-i devriye-i mutlaka-i

sahîha-i şer'iyye ile vekil ve nâib-i menâb nasb ve ta'yin eyledim didikde mûmâileyh Sadık Efendi dahî mukarrir mûmâileyh Mehmed Avnî Efendi'nin sâdır olan tekarir-i meşrûhasını bi-temâmiha vicâhen bi't-tasdik vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hidmet-i lâzımesi kemâ yenbağı edâ ve ifâya taahhüd ve iltizâm itmeğin mâ vak'a bi't-taleb ketb ve imlâ olundu

Tahriren fi'l-yevmi's-sânî ve'l-ışrin min-şehr-i Ramazanü'l-mübârek li-sene sitte aşer ve selase miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Müftizâde Mehmed Nizâmeddin Efendi, Mukayyid-i Mahkeme-i Şer'iyye Sâlih Efendizâde Vâhid, Kethüdazâde Mehmed Necâti Efendi, Arab oğlu Ömer Ağa, Ape'nin oğlu Ali, Muhzır Hüseyin Ağa, Muhzır Ahmed ve gayrühüm.

Numra

55

Belgenin Özeti

Adana'daki Redif Yetmiş Sekizinci Alay-ı Hümayûnu'nun Üçüncü Misis Taburu'nun binbaşısı iken Yemen'e doğru eşkıya takip ederken şehid olan el-Hâcc İsmail Efend ibn-i Ali Ağa bin Abdullah'ın mirasçılarından olan Redif Yetmiş Altıncı Alay-ı Hümayûnu'nun Birinci Taburu'nun Kolağası ve erkek kardeşi Mehmed Halid Efendi tarafından, Ayntâb'ın Çukur Mahallesi'nden Sâlih Efendizâde Abdülehad Efendi ibn-i Mehmed Sâlih Efendi'ye, el-Hâcc İsmail Efendi'nin alacağı olan yüz altmış kuruş için açılan ve lehine sonuçlanan dava kaydı.

Tarih:24 Ramazan 1316 / 5 Şubat 1899 Pazar

Belgenin Transkripsiyonu

Adana vilâyet-i celilesinde ârâmsâz-ı besâlet olan Redif Yetmiş Sekizinci Alay-ı Hümayûnu'nun Üçüncü Misis Taburu'nun binbaşısı olduğu halde tarih-i i'lâmdan çend mah akdem taburiyle Yemen vilâyet-i celilesi'ne hareketle eşkıya ta'kib itmekde iken şehiden vefât iden Çerkesü'l-asl el-Hâcc İsmail Efendi ibn-i Ali Ağa bin Abdullah'ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi nefs-i Şam-ı Şerif mahallâtından Sehabetü'l-Beraniye Mahallesi'nde sâkine Fatma bint-i Muhyiddin Efendi Cebhâneci ile Haleb Vilâyet-i Celilesi idâresinde medine-i Ayntâb'da ârâmsâz Redif Yetmiş Altıncı Alay-ı Hümayûnu'nun Birinci Taburu'nun Kolağası ve

li-ebeveyn er karındaşı Mehmed Halid Efendi ve sâlif Sehabetü'l-Beraniye Mahallesi'nde sâkine li-ebeveyn karındaşı Hanife Hanım ibn-i Ali Ağa bin Abdullah'dan ah-ı li-ebeveyn mûmâileyh Kolağası Mehmed Halid Efendi medine-i mezbûre mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kud meclis-i şer'îmizde müteveffâ-yı mûmâileyh el-Hâcc İsmail Efendi'nin medyûnu olan medine-i Ayntâb mahallâtından Çukur Mahallesi ahâlisinden Sâlih Efendizâde Abdülehad Efendi ibn-i Mehmed Sâlih Efendi mahzarında mevrûsumuz müteveffâ-yı mûmâileyh el-Hâcc İsmail Efendi'nin cihet-i karz-ı şer'îden mûmâileyh Abdülehad Efendi'ye hâl-i hayatında ikraz ve teslim eylediği yüz altmış ğuruş alacak hakkı kable'l-ahz ve'l-istifa' vefât idüb verâseti ber-vech-i muharrer bizlere münhasıre olub bizlerden başka vârisi ve terekesine müstehakk âheri olmadığına binâen meblâğ-ı mezkûr yüz altmış ğuruşdan hisse-i ırsiyem olan seksen ğuruşun eda ve te'diyesinde mûmâileyh Abdülehad Efendi muhalefet ider olmağla sûal olunub hisse-i ırsiyem olan meblâğ-ı mezkûr seksen ğuruşun bana edâ ve teslim itmek üzre mûmâileyh Abdülehad Efendi'ye tenbih-i şer'î olunması bi'l-verâse matlûbumdur deyû ba'de'd-da'va ve's-sûal mûmâileyh Abdülehad Efendi dahî cevâbında müteveffâ-yı mûmâileyh el-Hâcc İsmail Efendi yedinden ve malından ve cihet-i karz olarak meblâğ-ı mezkûr yüz altmış ğuruşu istikrâz ve umûruna sarfla istihlâk eyleyüb el-yevm zimmetinde deyni olduğunu ikrâr ancak müteveffâ binbaşı mûmâileyh el-Hâcc İsmail Efendi'nin ber-vech-i meşrûh vâris-i münhasıresi olduklarını külliyen inkârına binâen Kolağası

Otuz Dördüncü Sahîfe

mûmâileyh Mehmed Halid Efendi'den müddeâ-yı meşrûhasına mutabık beyyine taleb olunduk da mezkûr Yetmiş Altıncı Alay-ı Hümayûnu'nun Birinci Ayntâb Taburu'nu İkinci Bölüğü Yüzbaşısı Çerkesü'l-asl Abdurrahman Ağa ibn-i Mehmed Ağa ve tabur-ı mezkûrun Dördüncü Bölüğü Mülâzım-ı Evveli Ahmed Efendi ibn-i Abbas nam zevât meclis-i ma'kud-ı mezkûrda hâzırân olub eserü'l-istişhâd fil-hakika binbaşı müteveffâ-yı mûmâileyh El-Hâcc İsmail Efendi ibn-i Ali Ağa bin Abdullah'ın verâseti gaib-i ani'l-belde zevce-i menkûha-i metrûkesi Fatma Hanım ibnite Muhyiddin Efendi Cebhâneci ile uht-ı li-ebeveyn-i mezbûre Hanife Hanım ve işbû hâzırü'l-meclis Kolağası mûmâileyh Halid Efendi ibnûnü'l-mezbûr Ali Ağa bin Abdullah'a münhasıre olub başka vârisi ve terekesine müstehakk âheri olmadığını biliyoruz bu hususda bu vechle şâhidleriz şehâdet dahî ideriz deyû her biri müttefikü'l-lafz ve'l-ma'nâvech vech-i şer'î üzre edâ-yı şehâdet-i şer'iyye itmeleriyle şehâdet-i vâkı'aları mensub oldukları tabur hey'etinden Birinci Bölük

Yüzbaşısı Mehmed İsa? Efendi ibn-i [illegible] ve Tabur Kâtibi Mehmed Efendi ibn-i Abdullah ve Mülâzım-ı Evveli Mehmed Hilmi Efendi ibn-i Hacı Abdullah nam kimesnelerden evvelen (çizik) bâ-varaka-i mestûre sırran ba'dehû yine tabur-ı mezkûr zabitanından Hasan Ağa ibn-i Ali Ağa ve Bekir Efendi ibn-i Hacı Mehmed ve Ömer Efendi ibn-i Süleyman nam kimesnelerden dahî alenen lede'-t-tezkiye adl ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ve varaka-î mestûre zîriyle ihbâr ve tarafeyn huzuruyla şifâhen bi'l-beyân şehâdet-i vâkı'aları kabûl olunmağın mucebince verese-i merkumûnun verâsetlerine ba'de'l-hükm meblâğ-ı mezkûr yüz altmış ğuruşdan Kolağası mûmâileyh Halid Efendi'ye hisse-i ırsiyesi olan meblâğ-ı mezkûr seksen ğuruşuda ve teslim itmek üzre mûmâileyh Abdülehad Efendi'ye tenbih-i şer'î olunduğu tescil ve bi'l-iltimas Ayntâb mahkeme-i şer'iyyesi'nden huzur-ı âlilerine i'lâm olundu El-emrü li men lehü'l-emr

Hurrire fi'l-yevmi'r-rabi' ve'l-ışrin min-şehr-i Ramazanü'l-mübârek li-sene sitte aşer ve selase miete ve elf

Numra

56

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Ağcakend Köyü'nden maktûl Hacı Küçükzâde Hacı Ahmed Kâhya ibn-i Hacı Mehmed'in zevcesi Meryem'den olan oğulları Ali Osman, Hasan, Ahmed ve kızı Fatma ve ile diğer zevcesi Emine'den olan oğulları Ali Rıza, Hüseyin, Halil ve Ömer'in vasîliklerine, aynı babadan üvey kardeşleri Mustafa'nın ve nezaretlerine de Ayntâb Kazası'nda sâkin Nizibli tüccar Sâlih Efendi ibn-i Mehmed Ağa'nın tayin edilmesine dair kayıt.

Tarih:25 Şaban 1316 / 8 Ocak 1899 Pazar

Belgenin Transkripsiyonu

Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde medine-i Ayntâb'a tabi' Ağcakend Karyesi ahâlisinden iken bundan akdem maktûlen vefât iden Hacı Küçükzâde Hacı Ahmed Kâhya ibn-i Hacı Mehmed'in verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Meryem bint-i Kasab Mesto ve Emine bint-i Mehmed Kâhya ile zevce-i mezbûre Meryem'den mütevellid sulbî-i sagîr oğulları Ali Osman ve Hasan ve Ahmed ve sulbîyye-i sagîre kızı Fatma ve diğer zevce-i mezbûre Emine'den mütevellidât sulbî-i sagîr oğulları "Ali Rızâ ve Hüseyin ve Halil ve Ömer ve kendüsinden akdem vefât olan zevcesinden mütevellidât sulbî-i kebîr oğulları" (Bu kısım mukayyid tarafından

sayfa kenarına eklenmiş) Mustafa ve Hacı Mehmed ve sulbîyye-i kebîre Rukiye ve babası merkum Hacı Mehmed ve vâlidesi Âişe bint-i Hacı Mehmed nam kimesnelere münhasıre olduğu bi'l-beyyinetü'l-âdile inde'ş-şer'ü'l-enver zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra evlâd-ı sigar-ı mezbûrenin vakt-i rüşd ve sedâdlarına değin mevrûsları babaları müteveffâ-yı merkum Hacı Ahmed Kâhya'dan mevrûs ve müntakilen menkûlât ve gayr-ı menkûlât hisse-i ırsiyelerini ahz ve kabz ve hıfz ve tesviye umûrlariyle istirbâh ve infâk ve kıbel-i şer'den bir vasî nasb ve ta'yin olunmak ehemm ve elzem olduğuna binâen umûr-ı vesâyeti rü'yete kâdir ve her vechle müstakimü'l-etvar olduğu bi'l-ihbâr tahakkuk iden li-eb er karındaşlarından ibn-i kebîr-i merkum Mustafa kıbel-i şer'den vasî nasb ve ta'yin olundukda üzerine ehl-i iffet ve istikametle ma'rûf bir nâzırın ta'yini lüzûmuna mebnî nezâret-i mezkûre dahî Nizibli olub Ayntâb Kazası'nda sâkin tüccâr-ı mu'teberândan Sâlih Efendi ibn-i Mehmed Ağa dahî kıbel-i şer'den nâzır nasb ve ta'yin olundukda vasî ve nâzır-ı mûmâileyhuma dahî ber-vech-i muharrer vesâyet ve nezâret-i mezkûreyi kabûl ve hıdmet-i lâzımelerini kemâ yenbağı edâ ve ifâya taahhüd ve iltizâm itmeğin mâ vak'a bi't-taleb ketb ve imlâ olundu

Tahriren fi'l-yevmi'l-hamîs ve'l-ışrin min-şehr-i Şa'bânü'l-muazzam li-sene sitte aşer ve selase miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Müftizâde Mehmed Nizâmeddin Efendi, Mukayyid-i Mahkeme-i Şer'iyye Vâhid Efendi ibn-i Sâlih Efendi, Mazlum Efendi ibn-i Emin Efendi, Ağcakend Karyeli Keleş oğlu Molla Mehmed ve gayrühüm.

Otuz Beşinci Sahîfe

Numra

57

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Kurb-ı Kayacık Mahallesi'nde Suburcu adlı mahalde Ayntâb'daki cami, medrese, hamam, çeşme ve belde ahâlisinin tümünün su ihtiyacını karşılayan Ayntâb Suyu'nun mecrâsına mahsus, metruk arsa ve civarındaki duvardan dolayı, Tarla-yı Atîk Mahallesi'nden Bayramzâde Mehmed Efendi ibn-i Hamey Efendi'nin belediye aleyhine açtığı dava sebebiyle, Şıhcan Mahallesi'nden olan Ayntâb Belediye Reisi Seyyâfzâde Rif'atlü Abdulkadir Behcet

Efendi ibn-i Mustafa Ağa tarafından İbn-i Kör Mahallesi'nden dava vekili Mehmed Mazlum Efendi ibn-i Emin Efendi'ye verilen vekâlet kaydı.

Tarih:22 Ramazan 1316 / 3 Şubat 1899 Cuma

Belgenin Transkripsiyonu

Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde medine-i Ayntâb mahallâtından Şıhcan Mahallesi ahâlisinden hâlâ medine-i mezbûre Belediye Reisi Seyyâfzâde Rif'atlü Abdulkadir Behcet Efendi ibn-i Mustafa Ağa medine-i mezbûre mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kud meclis-i şer'îmizde medine-i mezbûre mahallâtından İbn-i Kör Mahallesi sâkinlerinden ve da'va vükelâsından işbû baisü'l-kitâb Mehmed Mazlum Efendi ibn-i Emin Efendi mahzarında takrir-i kelâm ve ta'bir-i ani'l-merâm idüb medine-i mezbûre mahallâtından Kurb-ı Kayacık Mahallesi'nde kâin ve Suburcı dimekle ma'rûf mahalde vâki' min-kadîmü'l-eyyâm ilâ yevmenâ hezâ şehr-i Ayntâb'da kâin cevami' ve medâris ve hâmmâm ve çeşme ve sâir umûm ahâli-i beldenin su havz ve kanavâtına câri' olagelan Ayntâb Suyu'nun mecrâ ve maksimlerine mahsûs ve metrûk olan arsa-i ma'lûme civarında vâki' divar ve arsadan dolayı Tarla-yı Atîk Mahallesi ahâlisinden Bayramzâde Mehmed Efendi ibn-i Hamey Efendi'nin riyâsetim hasebiyle meclis-i belediye aleyhinde ikame idilmiş ve idilecek bi'l-cümle deâviden dolayı mahâkim-i şer'iyye ve nizâmiye ve devâir-i resmiyenin cümlesinde şer'an ve nizâmen bidâyeten ve istînâfen ve temyizen ve tashîhan ve i'tirâzen ve gıyâben ve iâdeten ve i'tirâzü'l-gayr ve i'tirâz-ı ale'l-hükm târikiyle kâffe-i hukuk-ı belediyeyi taleb ve iddiâ birle muhâkeme ve murâfa'a ve müdâfa'a ve muhâsamaya ve evrâk ve i'lâmât tebliğ ve tebellüğüne tahlif ve istihlâfa ikame-i şuhûd ve istima'a ve keşf talebine redd-i a'za ve iştikâ' ani'l-hükkâma ve ehl-i hibre ve mümeyyiz ve hükm intihab ve azline ve hacz-ı emvâl ve fekke ve vaz'-ı icrâya kendü imzâsıyla her nevi' müsted'ayât ve levâih ve evrâk tanzim ve takdimine ve hususât-ı mezkûratın mütevakkıf olduğu umûrun küllîsini son dereceye değin ta'kibât-ı şer'îyye ve kanuniyeyi icrâ ve ifâya mûmâileyh Mehmed Mazlum Efendi'yi kıbel-i şer'den re'y olunarak tarafımdan dahî bâ-(tahrif) hukuk-ı belediyeyi muhafaza itmek üzre vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye vekil-i murahhas ve nâib-i menâb-ı müveffez nasb ve ta'yin eyledim didikde vekil-i mûmâileyh Mazlum Efendi dahî ber-minvâl-i muharrer vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hidmet-i lâzımelerini kemâ yenbağı edâ ve ifâya taahhüd ve iltizâm itmeğin mâ vak'a bi't-taleb ketb ve imlâ olundu

Tahriren fi'l-yevmi's-sânî ve'l-ışrin min-şehr-i Ramazanü'l-mübârek li-sene sitte aşer ve selase miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Müftizâde Mehmed Nizâmeddin Efendi, Mahkeme-i Şer'iyye Mukayyidi Vâhid Efendi ibn-i Sâlih Efendi, Şeyh Abdurrahman Efendi, Kethüdazâde Mehmed Necâti Efendi, Belediye Müfettişi Mehmed Efendi, Muhzırbaşı Sinan Ağa, Muhzır Hüseyin Ağa, Muhzır Ahmed ve gayrühüm.

Numra

58

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Eblehan Mahallesi'nden ve Ermeni milletinden Nordikyan Avadis veled-i Karabet veled-i Nordik'in vârislerinin belirlenmesine dair kayıt.

Yine vârislerinden Vartan ve Ohannes tarafından, Nordikyan Avadis'in Siird Kasabası Malı Sandık Eminliği'nden alacağı olan yüz otuz Osmanlı altını için Siird'in Babü'd-derb Mahallesi'nden Hazine Vekili Şeyh Kâsımzâde Hacı Mehmed Efendi'ye verilen vekâlet kaydı.

Tarih:16 Ramazan 1316 / 28 Ocak 1899 Cumartesi

Belgenin Transkripsiyonu

Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde medine-i Ayntâb mahallâtından Eblehan Mahallesi mütemekkinlerinden ve tebaa-i Devlet-i Âlîyye'nin Ermeni milletinden olub bundan altı sene mukaddem vefât iden Nordikyan Avadis veled-i Karabet veled-i Nordik'in verâseti yalnız li-ebeveyn er karındaşları Vartan ve Ohannes veled-i'l-merkum Karabet'e münhasıre olduğu ve terekesine müstehakk âheri olmadığı Kozanlı Mahallesi mütemekkinlerinden ve her biri tebaa-i Devlet-i Âlîyye'nin millet-i merkumesinden Sağomon veled-i Kirkor ve Mosis veled-i Serkis nam kimesneler medine-i mezkûre mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kud meclis-i şer'îmizde mahzar-ı hasm-ı câhidde ber-nehc-i şer'î edâ-yı şehâdet-i şer'iyye itmeleriyle şâhidân-ı merkumânın şehâdet-i vâkı'aları bâ-varaka-i mestûre mensub oldukları Kozanlı Mahallesi Mehmed Ağa ibn-i Hacı Mesto ve Ahmed bin Mustafa nam kimesnelerden sırran ve ba'dehû şerif ibn-i Ahmed Ağa ve Hasan bin Ali nam kimesnelerden dahî alenen lede't-tezkiye makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olub şehâdet-i vâkı'aları kabûl ve mezbûrân Vartan ve Ohannes'in verâsetlerine hükm-i şer'i lâ-hakk oldukdan sonra mezbûrân Vartan ve Ohannes nam kimesneler meclis-i

ma'kud-ı mezkûrda her biri takrir-i kelâm ve ifâde-i merâm idüb müteveffâ-yı merkum Avadis'in tarihden üç sene akdem hâl-i hayatında Bitlis vilâyet-i dâhilinde Siird Kazası'nda merkez Siird Kasabası Malı Sandık Emini Hakkı Efendi bin Abdullah'ın Sandık Eminliği'nde merkumun yedine teslimen sandık-ı mezkûr ilm ü haberiyle sandık-ı mezkûrda ale't-târikü'l-emane vaz'itmiş olduğu

Otuz Altıncı Sahîfe

yüz otuz aded ayn-ı Osmanî altunu birader-i merkum Avadis kable'l-ahz ve'l-istifa' vuku'-ı vefâtıyla hasran vârisi olduğumuz cihetle bize mevrûs ve müntakil olub meblâğ-ı mezbûru emin-i merkumla sandık-ı merkumdan ahz ve kabza ve makbuzâtını irsâl ve isâle ve sandık-ı mezkûra vazı'ü'l-yed olanlar aleyhinde meblâğ-ı mezkûreden dolayı mahâkim-i şer'iyye ve nizâmiye ve ticâriye ve devâir-i resmiyede bidâyeten istînâfen temyizen tashîhan i'tirâzen iâdeten ve i'tirâzü'l-gayr ve i'tirâz-ı ale'l-hükm târikiyle leh ve aleyhimizde kâffe-i hukukumuzı taleb ve iddiâ birle muhâkeme ve murâfa'a ve müdâfa'a ve muhâsamaya ve evrâk ve i'lâmât tebliğ ve tebellüğüne tahlif ve istihlâfa ikame-i şuhûd ve istima'a ve redd-i a'za ve iştikâ' ani'l-hükkâm ve ehl-i hibre ve mümeyyiz ve hükm intihab ve azline ve hacz-ı emvâl ve fekke ve vaz'-ı icrâya kendü imzâsıyla her nevi' müsted'ayât ve levâih ve evrâk tanzim ve takdimine ve lede'l-hâce sulh ve ibrâya ve kabûle ve'l-hâsıl hukuk-ı ırsiye-i meşrû'amız istifası zımnında hususât-ı mezkûratın mütevakkıf olduğu umûrun küllîsini son dereceye değin bit'-ta'kib icrâ ve ifâya îcâbı hâlinde âheri tevkil ve azle me'zûn olmak üzre kaza-i mezkûr mahallâtından Babü'd-derb Mahallesi'nde mukîm tebaa-î Devlet-i Aliyye'den Hazine Vekili Şeyh Kâsımzâde Hacı Mehmed Efendi'yi kabûlüne mevkufe tarafımızdan bi'l-verâse vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile vekil-i murahhas ve nâib-i menâb-ı müveffez nasb ve ta'yin eyledik didiklerinde mâ vak'a bi't-taleb ketb ve imlâ olundu

Tahriren fi'l-yevmi's-sâdis aşer min-şehr-i Ramazanü'l-mübârek li-sene sitte aşer ve selase miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Müftizâde Mehmed Nizâmeddin Efendi, Mukayyid-i Mahkeme-i Şer'iyye Vâhid Efendi ibn-i Sâlih Efendi, İblizâde İbrahim Halil Efendi, Milletbaşıyan Avadis Efendi, Karoc Efendi Karamanukyan, Serkis veled-i Kaçar, Kirkor Efendi Dir Agobyan ve gayrühüm.

Numra

59

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Kayacık Mahallesi'nden iken vefat eden, Ermeni milletinden Tais Artin oğlu Kiğork veled-i Nersez veled-i Agob'un küçük yaştaki kızları Sato? ve Urusyak'ın vasîleri baba tarafından dedeleri Nersez Ağa veled-i Agob'un ölümüyle vasîliğe amcaları Artin Ağa veled-i Nersez Ağa'nın tayin edilmesi ve kızlara günlük üç kuruş nafaka tahsisi hakkında kayıt.

Tarih:9 Şevvâl 1316 / 20 Şubat 1899 Pazartesi

Belgenin Transkripsiyonu

Haleb vilâyeti idâresinde medine-i Ayntâb mahallâtından Kayacık Mahallesi mütemekkinlerinden ve tebaa-i Devlet-i Âlîyye'nin Ermeni milletinden iken bundan akdem fevt olan Tais Artin oğlu Kiğork veled-i Nersez veled-i Agob'un sulbîyye-i sagîre kızları Sato? ve Urusyak'ın vakt-i rüşd ve sedâdlarına değin babaları müteveffâ-yı mezbûrden müntakil emvâl-i mevrûslarını ahz ve kabz ve hıfz ve umûrlarını tesviye ve rü'yete (25 Cemâziye'l-evvel 315) tarihlü ve yüz yirmi mumerolı bir kıt'a hüccet-i şer'iyye mucebince kıbel-i şer'den min-kıbeli'l-eb dede ve velileri merkum Nersez Ağa veled-i Egob nam kimesne vasî nasb ve ta'yin olunmuş ise de vasî-i merkum Nersez Ağa'nın akdemce vuku'-ı vefâtına mebnî sagîretân-ı mezbûretân içün kezâlik bir vasî nasb ve ta'yini lâzım ve mühim olmağla beyne'l-mütalaâ emanet ile ma'rûf ve istikamet ile mevsuf ve her vechle vesâyeti sagîretân-ı mezbûretân haklarında evlâ ve enfa' idüğü zeyl-i rakîmde muharrerü'l-esâmî kimesneler ihbârlarıyla inde'ş-şer'ü'l-enver mütehakkık olan amucaları işbû baisü'r-rakîm Artin Ağa veled'il-merkum müteveffâ Nersez Ağa bu kere sagîretân-ı mezbûretânın vakt-i rüşd ve sedâdlarına değin babaları müteveffâ-yı merkumdan müntakil menkûlât ve gayr-ı menkûlât ve nakdi emvâl-i mevrûslarını ahz ve kabz ve hıfz ve nakd-i mezkûru kefil-î kavî ve rehn-i misli ile istirbâh ve umûr-ı lâzımelerini tesviye ve rü'yete kıbel-i şer'den vasî nasb ve ta'yin olunub merkum Artin Ağa dahî ber-minvâl-i muharrer bi'l-makbûl hidmet-i lâzımelerini kemâ yenbağı edâ ve ifâya taahhüd ve iltizâm itdikden sonra vasî-i mezbûr Artin Ağa'nın talebiyle işbû tarih-i hüccetden i'tibaren nakd-î mevcud nemâsından sagîretân-ı mezbûretânın nafaka ve kisve baha ve sâir levâzım-ı zarûriyleri içün yevmî üç ğuruş meblâğ farz ve takdir olunub meblâğ-ı mezbûrı küli'l-yevm sagîretân-ı mezbûretânın nafaka ve kisve baha ve sâir umûrlarına harc ve sarf ve lede'l-hâce istid'âneye ve inde'z-zafer sagîretân-ı

mezbûretân Sato? ve Urusyak'ın emvâl-i mevrûslarına rücu'a vasî-i mezbûr Artin Ağa'ya kıbel-i şer'den izn virilmeğin mâ vak'a bi't-taleb ketb ve imlâ olundu

Tahriren fi'l-yevmi't-tasi' min-şehr-i Şevvâlü'l-mükerrem li-sene sitte aşer ve selase miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Elbeğlizâde Abdulkadir Efendi, Kalyoncu oğlu Memik bin Hacı Mustafa

Topal Hasan oğlu Hasan Ağa, Nizibliyan Mesaran veled-i Sarkis Ağa, Arzuhâlci Karamenad? Efendi, Muhzırbaşı Sinan Ağa, Muhzır Hüseyin, Muhzır Ahmed ve gayrühüm.

Otuz Yedinci Sahîfe

Numra

60

Belgenin Özeti

Darende Kazası'nda kâin Hacı Hüseyin Paşa Vakfı tevliyetinin, tevliyete mutasarrıf olan Abdullah Beğ'in vefatı ile Abdullah Beğ'in büyük oğlu Halid Beğ'e günlük kırk beş akçe vazife ile verilmesi yönündeki berat kaydı.

Tarih:17 Rebiü'l-âhir 1316 / 4 Eylül 1898 Pazar

Belgenin Transkripsiyonu

Tıbk-ı aslühü

Mehmed Emin bin Osman bin Ahmed el-müvella-i hilafetin bi-medine-i İzmir nemikaü'l-fakir-i ileyh azze şanühü

Mehmed Emin

Evkaf-ı mülhâkadan Darende Kazası'nda kâin Hacı Hüseyin Paşa musakkafât ve müstagâllatı vakfı tevliyetine mutasarrıf olan Abdullah Beğ'in vuku'-ı vefâtına mebnî tevliyet-i mezkûrenin kebîr oğlu Halid Beğ'e tevcihi hususu mahâllinde ba'de'l-i'lâm mazbût ve iş'ar olunması üzerine tedkikat-ı lâzıme lede'l-icrâ tevliyet-i mezkûre yevmî on beş akçe vazife ile müteveffâ-yı mûmâileyhanın uhdesinde olduğu kayden anlaşılmasına ve vakf-ı mezbûrun tevarih-i muhtelife ile müverrah "üç kıt'a vakfiyesi" [bu bölüm olması gereken yere işaret düşülerek sayfa kenarına yazılmış] vakfiyesi hükmünce yevmî on beş akçeden cem'an kırk beş akçe vazife ile tevliyeti hayatta oldukca vâkıf-ı müşarunileyha ve vefâtından sonra oğlu Yusuf'a ve sonra mezkûr evlâdının ve evlâd-ı evlâd-ı evlâdının eslâh vârislerine meşrûte olmasına ve mezkûr vakfiyelere nazır-ı tevliyet-i mezkûrenin yevmî kırk-kırk beş akçe vazifesi olmak lâzım gelür iken evvelce icrâ-i gallât? tevcihâtında

…… yevmî on beş akçe vazife gösterildiği ve mûmâileyh Halid Beğ batn-ı evvelde mezkûr evlâd-ı vâkıfın eslah vârisleri olarak tevliyet-i mezkûrenin hasran meşrûtü'n-lehi idüği ve umûr-ı vakfi idâreye muktedir bulunduğı siyak-ı iş'ar-ı meclisden münfehm olub meal-i iş'ar-ı i'lâm muvâfıkı'ş-şart ve nizâm bulunmasına binâen tevliyet-i mezkûrenin müteveffâ Abdullah Beğ mahlûlünden yevmî kırk beş akçe vazife ile oğlu mûmâileyh işbû rafi'-i tevki' refi'ü'ş-şan-ı hakanî Halid Beğ'e meşrûtiyet üzre bi't-tevcih yedinde berât-ı alişânımın i'tâsı mahkeme-i teftişden olunan i'lâm üzerine makam-ı Nezâret-i Evkâf-ı Hümayûnumdan bi't-ta'zir ifâde kılınmağla mucebince tevcih olunmak fermanım olmağın bin üç yüz on altı senesi Rebiü'l-ahiresinin yigirminci günü tarihinde işbû berât-ı hümayûnumu virdim ve buyurdum ki mûmâileyh salifü'l-beyân tevliyet cihetine kırk beş akçe vazifesiynen meşrûtiyet üzre mutasarrıf olub vakf-ı mezbûrun beher sene lâzım gelen muhasebesini ma'rifet-i şerîle rü'yet eyleye

Tahriren fi'l-yevmi's-sâbi' aşer min-şehr-i Rebiü'l-âhir li-sene sitte aşer ve selase miete ve elf

Numra

61

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Kara Sakal Mahallesi'nde kiracı olan Ticâret Mahkemesi Reisi Rif'atlü Ahmed Naim Efendi'nin refikası Behiye Hanım ibnite Kolağası Abdullah Şevket Efendi tarafından, vefat eden babasından kendisine intikal eden menkul ve gayr-ı menkulü mahallinde satışa vekâlet edebilmesi için, İstanbul'da Çukur Çeşme Sokağı'nda on altı numaralı hanede oturan kardeşi Mehmed Hayri Efendi ibn-i Abdullah Şevket Efendi'ye verilen vekâlet kaydı.

Tarih:11 Şevvâl 1316 / 26 Şubat 1899 Pazar

Belgenin Transkripsiyonu

Tahakkuk-ı özr-i şer'îyye binâen mahâllinde istima'-ı ketb ve tahriri içün savb-ı şer'î enverden bi'l-iltimas i'zam olunan medine-i Ayntâb mahkeme-i şer'iyye ketebesinden Sâlih Efendizâde Adulehad Efendi ve maan mürsel ümenâ'-i şer'le mezkûr Ayntâb Ticâret Mahkemesi Reisi Rif'atlü Ahmed Naim Efendi'nin medine-i Ayntâb mahallâtından Kara Sakal Mahallesi'nde vâki' müste'ciran sâkin oldukları menzile varub ceride-i mahkemede mazbûtü'l-esâmî müslimîn huzurlarında akd-i

meclis-i şer'i alî itdikde Ticâret Mahkemesi mübaşiri Mustafa Ağa ibn-i Haci Ali Ağa ve Odacısı Mehmed Necib Ağa

Otuz Sekizinci Sahîfe

ibn-i Musa ta'rifleriyle mu'arrefe reis-i mûmâileyh Ahmed Naim Efendi'nin refikaları Behiye Hanım ibnite müteveffâ Zeytinburnu Fabrikası'nda müstahdem Kolağası Abdullah Şevket Efendi nam hanım meclis-i ma'kud-ı mezkûrda takrir-i kelâm ve ta'bir-i ani'l-merâm idüb Mahmiyye-i İstanbul'da Davud Paşa Mahallesi civarında Çukur Çeşme Zukağı'nda on altı numrolu hânede sâkin iken işbû bin üç yüz on altı senesi Ramazan-ı Şerifi'nin beşinci günü vefât iden mevrûsum ve pederim müteveffâ Kolağası Abdullah Şevket Efendi bin Abdullah'ın ile'l-vefât mâlik ve mutasarrıf olduğu bi'l-cümle emvâl-i menkule ve gayr-ı menkule ve nakd-i mevcudu mahâllinde ma'rifet-i şer'le tahrir ve taht-ı temhire alınmış olmağla emvâl-i menkule ve esasî beyne'l-verese bi'l-iktisâm hisse-i ırsiye-i musibemin mahâllince bi'l-müzâyede ragabâtın inkıtâ'ıyla takriren idecek bedel ve semen-i misilleriyle müşterisine bey' ve teslime ve esman-ı bâliğasını ahz ve kabza ve vazı'ü'l-yed aleyhinde mahâkim-i iâdesinde da'va ve şuhûd ve istima'a kendi imzâsıyla her nevi' levâih ve istid'â tanzim ve takdimine ve taht-ı hacz ve fekke ve taleb-i icrâya ve inde'l-îcâb hakkımda enfa' suretde sulh ve ibrâya ve ehl-i vukûf ve hükm nasb ta'yinine ve azle ve redd-i a'za ve iştikâ' ani'l-hükkâm ve tahlife istînâf ve temyize ve müddeî ve müddeâ aleyh müste'nif ve müste'nefün aleyh ve mümeyyiz ve mümeyyizün aleyh ve i'tirâz-ı ale'l-hükm ve vesaik-i şer'iyyenin tatbik ve tasdikine ve makbuzâtını bana irsâl ve isâle ve âheri tevkil ve azle me'zûn olarak hususât-ı mezkûratın mütevakkıf olduğu umûrun küllîsini icrâ ve ifâya mezkûr Çukur Çeşme Zukağı'nda hâne-i mebhûsede sâkin li-ebeveyn er karındaşım Mehmed Hayri Efendi ibn-i müteveffâ-yı mûmâileyh Abdullah Şevket Efendi kabûlüne mevkufe vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile vekil ve nâib-i menâb nasb ve ta'yin eyledim didiğini kâtib-i mûmâileyh mahâllinde ketb ve tahrir ve maan mürsel ümenâ'-i şer'le meclis-i şer'e gelüb âlâ vuku'a inha ve takrir itmeğin ba'de't-tenfîz mâ hüve'l vâk'a bi't-taleb ketb ve imlâ olundu

Tahriren fi'l-yevmi'l-hâdî aşer min-şehr-i Şevvâlü'l-mükerrem li-sene sitte aşer ve selase miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Mustafa Ağa ibn-i Hacı Ali Ağa, Mehmed Necib Ağa ibn-i Musa, Muhzırbaşı Sinan Ağa ve gayrühüm.

Numra

62

Belgenin Özeti

Aslen İstanbul'a tabi Yeniköy'ün Hacı Osman Reis Mahallesi'ndeki Köybaşı Caddesi, üç yüz elli dörd numaralı hâne sâkinlerinden olup Ayntâb'ın Tışlaki Mahallesi'nde ikamet eden Ayntâb Turuk ve Maâbiri Mühendisi Mehmed Aziz Efendizâde Mehmed Tevfik Efendi ibn-i Mehmed Aziz Efendi bin Ali tarafından, İstanbul'da adı geçen yerde bir bâb menzildeki hissesinin ortaklarından ayrılarak idâre edilmesi ve bir kıt'a bahçedeki hissesinin de ayrılarak dayısının oğlu Saadetlü Fâiz Beğ'e satılması için, Beğkoz'da Sultaniye Caddesi'nde sâkin Hacı Ömer Efendizâde Asım Beğ'e verilen vekâlet kaydı.

Tarih:9 Şevvâl 1316 / 20 Şubat 1899 Pazartesi

Belgenin Transkripsiyonu

Mahmiyye-i İstanbul tevâbiâtından medine-i Yeniköy mahallâtından Hacı Osman Reis Mahallesi'nde Köybaşı Caddesi'nde üç yüz elli dörd numrolı hâne sâkinlerinden olub Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde medine-i Ayntâb mahallâtından Tışlaki Mahallesi'nde mukîm Ayntâb Turuk ve Maâbiri Mühendisi Mehmed Aziz Efendizâde Mehmed Tevfik Efendi ibn-i Mehmed Aziz Efendi bin Ali medine-i Ayntâb mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kud meclis-i şer'îmizde takrir-i kelâm ve ta'bir-i ani'l-merâm idüb mezkûr Köybaşı Caddesi'nde kâin üç yüz elli dörd numrosıyla merkum ma'lûmetü'l-hudud ve'l-müştemilât bir bâb mülk menzilin müşterekleriyle hissemin ehl-i vukûf ve mi'mar vasıtasıyla tefrik ve taksime hisse-i musibemi zabt ve vazı'ü'l-yed itmek ve hâne-i mezkûre muhâzîsinde vâki' bir taraftan müteveffiye Esma Hanım bağçesi ve bir taraftan müteveffâ Haşim Efendi vereselerinin bağçesi ve bir tarafı Ali Eli Beğ Köşkü'nün bağçesi ve taraf-ı rabî'i târik-i âmm ile mahdûd ve mümtâz ma'lûmü'l-mikdâr eşcâr-ı müsmireli bir kıt'a bağçede beyne'ş-şürekâ ma'lûm olan hisse-i şâyiamı şürekâm her ne mikdâr semen ve bedel-i makbuza müşterisine bey' ve ferâğ itmiş iseler ol-mikdâr semen ve bedeliyle mahâllinde şerikim ve dayızâdem Saadetlü Fâiz Beğ'e komisyon-ı mahsûs huzurunda bey' ve ferâğ ve temlik ve vech-i lâyıkı üzre teslim ve sened-i hakanîsinin i'tâsıyla semen ve bedel-i mezkûrunu ahz ve kabzla bana irsâl ve isâl itmek ve husus-ı salifü'l-beyândan dolayı vazı'ü'l-yedler aleyhlerinde inde'l-îcâb mahâkim-i iâdesinde ikame-i da'va ve şuhûd ve istima'-ı şuhûda ve tahlif ve tefrik ve taksime ve

usûl-ı dâiresinde taht-ı hacz ve fekke ve icrâya mürâcaata bidâyeten ve istînâfen ve temyizen ve ta'kib-i da'vaya ve ta'yin-i ehl-i vukûfa ve hükm ve redd-i a'za ve iştikâ' ani'l-hükkâm ve kendi imzâsiyle her nevi' istid'â ve levâih tanzim ve takdimine ve hakkımda enfa' suretde sulh ve ibrâya ve yalnız ikrârı hakkımda nâfiz olmamak üzre hususât-ı mezkûratın mütevakkıf olduğu umûrın külliyesine kezâlik Der-Âliyye tevâbiatından Beğkoz'da Sultaniye Caddesi'nde sâkin müteveffâ Hacı Ömer Efendizâde Asım Beğ ibnü'l-müteveffâ Hacı Ömer Efendi'yi kabûlüne mevkufe vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile tarafımdan vekil-i murahhas ve nâib-i menâb-ı müfevvez nasb ve ta'yin eyledim

Otuz Tokuzuncu Sahîfe

didikde mâ vak'a bi't-taleb ketb ve imlâ olundu

Tahriren fi'l-yevmi't-tasi' min-şehr-i Şevvâlü'l-mükerrem li-sene sitte aşer ve selase miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Serkâtib-i Mahkeme-i Şer'iyye Müftizâde Mehmed Zühdî Efendi, Kâtib-i Sânî-i Mahkeme-i Şer'iyye Müftizâde Mehmed Nizâmeddin Efendi, Mahkeme-i Mezkûre Mukayyidi Sâlih Efendizâde Vâhid, Esbak Ayntâb Mal Müdiri Ahmed Necib Efendi, Hacı Hızırzâde Ahmed Efendi, Da'va Vekili Mazlum Efendi, Muhzırbaşı Sinan Ağa, Muhzır Hüseyin Ağa, Muhzır Ahmed ve gayrühüm.

Numra

63

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Büyük Kızılhisar Köyü'nden Meryem ibnite Hacı Mehmed ibn-i Molla Mustafa tarafından, Büyük Kızılhisar Köyü'nde Matran nam mahalde bulunan bir kıt'a sulu tarlanın satışı için, Ayntâblı Çulcu Mustafa Ağa'ya verilen vekâlet kaydı.

Tarih:11 Şevvâl 1316 / 26 Şubat 1899 Pazar

Belgenin Transkripsiyonu

Tahakkuk-ı özr-i şer'îyye binâen zikr-i âtî hususun mahâllinde bi'l-istima' ketb ve tahriri iltimas olunmağla kıbel-i şer'den me'zûnen irsâl olunan mahkeme-i şer'iyye ketebesinden Müftizâde Mehmed Nizâmeddin Efendi ibn-i Behae'd-din Efendi Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde medine-i Ayntâb'a tabi' Kızılhisar-ı Kebîr Karyesi sâkinelerinden Meryem ibnite Hacı Mehmed ibn-i Molla Mustafa nam

hatunun menziline varub medine-i Ayntâb mahallâtından Tarla-yı Cedîd Mahallesi ahâlisinden Çulcu Mustafa ibn-i Mehmed ve karye-i mezbûre imâmı Hacı Ali Efendi ibn-i Berber Mustafa ve muhtarı Abdullatif Ağa ibn-i Abdullatif ve İhtiyar Azası'ndan Mehmed Ali ibn-i Kara Hüseyin ve Hüseyin bin Şeyh Mehmed ve Mehmed ve Abdullah ve Şıho ve İbrahim benû Abdullah Ağa ibnü'l-merkum Hacı Maho ve ceridede mazbûtü'l-esâmî kimesneler (çizik) hâzır oldukları halde meclis-i şer'i âle akd idildikden sonra zât-ı hâzırûn-ı merkumûn ta'rifleriyle ber-vech-i şer'î mu'arrefe olan mezbûre Meryem Hatun ibnite'l-merkum Hacı Mehmed ibnü'l-merkum Molla Mustafa nam kimesne kemâl-i akl ve sıhhatinde bi't-tav' ve'r-rızâ takrir-i kelâm ve ta'bir-i ani'l-merâm idüb karye-i mezbûre türabında kâin Matran nam mahalde vâki' tarafları Latif bin Hüseyin Kâhya ve Hacı Osman Beğ ibn-i Ömer'in tarlaları ve târik-î âmm ve hark-ı mâî ile mahdûd ve mümtâz bi't-tapu taht-ı tasarrufumda bulunan bir kıt'a musakka tarlamı beş bin ğuruş bedel ve semenini bi't-temâm nakden karındaşım oğulları hâzırûn-ı merkumûn Mehmed ve Abdullah ve Şıho ve İbrahim benû'l-merkum Abdullah Ağa ibnü'l-merkum Hacı Maho nam kimesnelerden ahz ve kabz ve istifa' eyledim meblâğ-ı mezbûr makbuz mukabelesinde mahdûd-ı mezkûr tarlamın temâmı merkumûn Mehmed ve Abdullah ve Şıho ve İbrahim'e ferâğ-ı kat'i ile fâriğe ve teslim eyledim merkumûn razı tarla-yı mahdûd-ı mezkûru ol-vechle tefriğ ve tesellüm eylediklerinden tarla-yı mahdûd-ı mezkûrun muâmele-i ferâğiye muamelât-ı kanuniye ve kalemiyesinin icrâsıyla komisyon-ı mahsûs huzurunda icrâ-yı ferâğ ve i'tâ-yı takrire ve sened-i hakanîsinin istihsâl ve ve merkumâna i'tâsına ve'l-hâsıl hususât-ı mezkûrun mütevakkıf olduğu umûrun küllîsini icrâ ve ifâya hâzır-ı merkum Ayntâblı Çulcu Mustafa Ağa'yı tarafımdan vekil nâib-i menâb nasb ve ta'yin eyledim didikde müşteri-yi merkumân dahî bi't-tasdik hâzır-ı merkum Çulcu Mustafa Ağa ber-minvâl-i muharrer vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hidmet-i lâzımesini kemâ yenbağı edâ ve ifâya taahhüd ve iltizâm eylediğini kâtib-i mûmâileyh mahâllinde bi'l-istima' ketb ve tahrir ile maan mürsel ümenâ'-i şer'le meclis-i şer'e gelüb vuku'-ı hâli bi-temâmiha takrir ve ifâde itmeğin kıbel-i şer'den bi't-tenfîz mâ vak'a bi't-taleb ketb ve imlâ olundu

Tahriren fi'l-yevmi'l-hâdî aşer min-şehr-i Şevvâlü'l-mükerrem li-sene sitte aşer ve selase miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Serkâtib-i Mahkeme-i Şer'iyye Zühdî Efendi, Müftizâde Mehmed Nizâmeddin Efendi, Mukayyid-i Mahkeme-i Şer'iyye Sâlih Efendizâde Vâhid,

Kızılhisar İmamı Hacı Ali Efendi, Karye-i Mezbûre Muhtarı Abdullatif Ağa, Karye-i Mezbûreli Mehmed Ali Ağa, Muhzırbaşı Sinan Ağa, Muhzır Hüseyin Ağa, Muhzır Ahmed ve gayrühüm.

Numra

64

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Çukur Mahallesi'nden müteveffa Kuyumcu Kazor veled-i Etam'ın küçük yaştaki oğlu Ohannes'e vasî olarak vâlidesi Vartir bint-i Sarkiz'in tayin edilmesinden sonra Ohannes için günlük kırk para nafaka tahsisi hakkında kayıt.

Tarih:24 Receb 1316 / 8 Aralık 1898 Perşembe

Belgenin Transkripsiyonu

Haleb vilâyeti idâresinde medine-i Ayntâb mahallâtından Çukur Mahallesi mütemekkinelerinden ve tebaa-i Devlet-i Âlîyye'den şahsı mahalle-i mezbûreli Hüseyin bin Şıh Mehmed ve Mosis veled-i Kirkor ta'rifleriyle mu'arrefe olan Vartir bint-i Sarkiz nam hatun medine-i mezbûre mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kud meclis-i şer'î şerifde mahalle-i mezbûreli zevc-i müteveffâ Kuyumcu Kazor veled-i Etam nam kimesnenin firâşından hâsıl ve benden mütevellid hâlâ dörd yaşında sulbî-i sagîr oğlu Ohannes'in tesviye-i umûruna kıbel-i şer'den bir vasî nasb ve ta'yini lâzım ve mühim olmağla beytü'l-malına emanet ile ma'rûfe ve istikamet ile mevsufe her vechle vesâyet uhdesinden gelmeğe kâdire idüği zeyl-i rakîmde muharrerü'l-esâmî kimesneler ihbârlarıyla inde'ş-şer'ü'l-enver zâhir ve mütehakkık olan sagîr-i merkumun vâlide ve hâzınası işbû baisü'r-rakîm

Kırkıncı Sahîfe

mezbûre Vartir Hatun ibnite Sarkiz sagîr-i merkumun vakt-i rüşd ve sedâdına değin kıbel-i şer'den vasî nasb ve ta'yin olundukda ol-dahî vesâyet-i mezkûreyi kabûl ve hıdmet-i lâzımesini kemâ yenbağı edâya taahhüd ve iltizâm itdikden sonra sagîr-i merkumun nafaka ve kisve baha ve sâir havâyic-i zarûriyeye muhtâc olub zikr-i âtî meblâğ dahî kadr-i kifaye olduğu vasîye-i mezbûre talebiyle lede'ş-şer'ü'l-enver zâhir olmağla işbû tarih-i hüccetden i'tibaren sagîr-i merkumun nafaka ve kisve baha ve sâir levâzım-ı zarûriyesiçün yevmî kırk para meblâğ farz ve takdir olunub meblâğ-ı mezkûr kırk parayı külle yevm sagîr-i merkuma harc ve sarf ve lede'l-hâce istid'âneye ve inde'z-zafer sagîr-i merkumun malına rücu'a vasîye ve

hâzına-i mezbûre Vartir Hatun'a kıbel-i şer'den izn virilmeğin mâ vak'a bi't-taleb ketb ve imlâ olundu

Tahriren fi'l-yevmi'r-rabi' ve'l-ışrin min-şehr-i Recebü'l-ferd li-sene sitte aşer ve selase miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Mustafa bin Kendirci Ali, Hacı Memik bin Merkum Ali, Mukayyid-i Mahkeme-i Şer'iyye Vâhid Efendi, Muhzırbaşı Sinan Ağa, Muhzır Hüseyin Ağa, Kiğork veled-i Nersez Ağa, Diğer Kiğork veled-i Serkis, Diğer Kiğork veled-i Serkis ve gayrühüm.

Numra

65

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Güceğe Köyü'nden iken vefât eden Kabak Mehmed ibn-i Çirkin Mehmed'in oğulları Ali ve Musa tarafından, babalarından kendilerine intikal eden miras hisselerinde tasarruf hakkını elinde bulunduran vâlideleri Emine bint-i Musa ibn-i Osman'a, rüşdlerine erdikleri gerekçesiyle hisselerini almak için açtıkları ve lehlerine sonuçlanan dava kaydı.

Tarih:17 Şevvâl 1316 / 28 Şubat 1899 Salı

Belgenin Transkripsiyonu

Haleb vilâyeti celiesi idâresinde medine-i Ayntâb'a tabi' Güceğe Karyesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefât iden Kabak Mehmed ibn-i Çirkin Mehmed'in sulbî oğulları ve hâlâ yigirmi yedi yaşlarını mütecaviz sinn ve cüsselerinin bülûğa tahammüli ve bülûğların mukırr ve mu'terif ve her biri ber-vech-i âtî rüşd olduklarını iddiâ iden işbû baisü'l-i'lâm Ali ve Musa namân kimesneler medine-i mezbûre mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kud meclis-i şer'îmizde müteveffâ-yı merkumdan müntakil hisse-i ırsiyelerine bi'l-velaye vazı'atü'l-yed olan vâlideleri ma'rifetü'z-zât Emine bint-i Musa ibn-i Osman muvâcehesinde üzerine da'va ve takrir-i kelâm idüb hâlâ bizlere âkıl ve bâliğ ve bülûğumuza rüşdümüz muntazam olmağla amellerimizi bi'n-nefs görmeğe kâdir ve vâlidemiz merkumenin ianetinden müstağni olmamız ile babamız müteveffâ-yı merkumdan mevrûs ma'lûmü'l-ayân ve'l-cins-i menkulâtdan beş yüz ğuruş kıymetli eşyâ-i beytiyye hisselerimizi zi'l-yed olan vâlidemiz merkumeden her birimiz bi'l-verâse hâlâ taleb ideriz deyû sûal olunub îcâb-ı şer'isi bi'l-icrâ bizlere teslimi hakkında mezbûre Emine Hatun'a tenbih olunmak muradımızdır didiklerinde ol-dahî cevâbında kaziyye-i minvâl-i muharrer

olduğunu bi-temâmiha ikrâr ancak ber-vech-i muharrer rüşd müddeâlarını inkâr idicek müddeîyân-ı merkumân Ali ve Musa'dan ber-minvâl-i muharrer müddeâlarına mutabık beyyine taleb olundukda İbn-i Şeker Mahallesi ahâlisinden Güceğelizâde Mehmed Lütfî Efendi ibn-i Mehmed Efendi Güceğe Karyesi ahâlisinden Kızlcığın oğlu (çizik) Mehmed bin Memik bin Mehmed nam kimesneler li-ecli'ş-şehâde meclis-i şer'ide hâzırân olub eserü'l-istişhâd fi'l-hakika Güceğe Karyeli müteveffâ-yı mezbûr Kabak Mehmed ibn-i Çirkin Mehmed'in sulbî oğulları işbû müddeîyân-ı mezbûrân Ali ve Musa akîl ve bâliğler olub ve bülûğlarına rüşdleri muntazam olub umûrlarını bi'n-nefs görmeğe kâdir ve vâlideleri işbû mezbûre Emine'nin ianetinden müstağnilerdir biz bu hususa bu vech üzre şâhidleriz şehâdet dahî ideriz deyû her biri bi'l-muvâcehe edâ-yı şehâdet-i şer'iyye itmleriyle şehâdet-i vâkı'aları usûl-ı mevzû'asına tevfikan bâ-varaka-i mestûre karye-i mezkûre imâmı Hacı Abdulhalîm Efendi ve muhtarı Ali oğlu Mustafa bin Ali ve İbn-i Şeker Mahallesim imâmı Molla Abdullah bin Şerif ve ve muhtarı Ahmed Ağa ibn-i Ali nam kimesnelerden evvelen sırran ve Dede Mehmed bin Abdullah ve İnce Mehmed bin Abdullah ve Abdulkadir Efendi ve Mehmed Sâlih Efendi ibn-i Mahmud Efendi nam kimesnelerden dahî alenen lede't-tezkiye adl ve makbûlü'ş-şehâde idükleri mestûre-i mezkûreyle zîriyle ihbâr

Kırk Birinci Sahîfe

ve beyân olunub ol-vechle şehâdet-i mezkûr-ı vâkı'aları şer'an hayyiz-i kabûlde olmağın mucebiyle müddeîyân-ı merkumân Ali ve Musa'nın rüşdleriyle ba'de'l-hükm müddebiha olub cinsi ve ayânı ma'lûm eşya-i beytiyye-i makûle-i mezkûreden beş yüz ğuruş kıymetli hisse-i musîbelerini müddeîyân-ı mezbûrâna def' ve teslime müddeîyye-i aleyha merkume Emine Hatun'a tenbih olunduğu tescil ve Ayntâb Mahkeme-i Şer'iyyesi'nden i'lâm olundu

Tahriren fi'l-yevmi's-sâbi' aşer min-şehr-i Şevvâlü'l-mükerrem li-sene sitte aşer ve selase miete ve elf

Numra

66

Belgenin Özeti

Kilis Kazası'na tabi' A'zâz Köyü'nden olup Ayntâb'daki Otuzuncu Nizamiye Alayı'nın Birinci Taburu'nun Üçüncü Bölüğünün Yedinci Takımı nefarâtından Abdulkadir ibn-i Şeyh Abdo tarafından, çalınan bir adet iğdiş

atından dolayı, Haleb'in Karlık Mahallesi ahâlisinden Arab Hacı Mehmed ibn-i Abdullah'a açtığı ve lehine sonuçlanan dava kaydı.

Tarih:19 Şevvâl 1316 / 2 Mart 1899 Perşembe

Belgenin Transkripsiyonu

Ma'rûz-ı dâîleridir ki

Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde Kilis Kazası'na tabi' A'zâz Karyesi sâkinlerinden olub Ayntâb'da ârâmsâz Otuzuncu Nizâmiye Alayı'nın Birinci Taburu'nun Üçüncü Bölüğünün Yedinci Takımı neferâtından işbû baisü'l-ilâm Abdulkadir ibn-i Şeyh Abdo nam kimesne medine-i Ayntâb mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kud meclis-i şer'îmizde nefs-i Haleb mahallâtı'ndan Karlık Mahallesi ahâlisinden Arab Hacı Mehmed ibn-i Abdullah muvâcehesinde üzerine da'va ve takrir-i kelâm idüb işbû Hacı Mehmed'in yedinde olub mahkeme-i şer'iyye havlusunda muâyene ve müşâhede olunan kır renkli sağ ayağı cizili alınlı on yaşında bir re's iğdiş bargir netacen malım olduğu halde tarihden bir buçuk sene akdem geceleyin nasılsa menzilimden sirka ve zayi'a olub olub el-hâletü hâzihi bargir-i mevsuf-ı mezkûru merkum Hacı Mehmed yedinde bulmamla bi'l-istihkak bana teslime merkum Hacı Mehmed'e tenbih-î şer'î olunması matlûbumdur deyû ba'de'd-da'va ve's-suâl merkum Hacı Mehmed dahî cevâbında müddeâbih olan bargir-i mevsuf-ı mezkûru işbû işbû güzerân iden Ramazan-ı Şerif evasıtında Adana'ya tabi' Kars Kazası kurâsından Endel Karyesi sâkinlerinden Çebni Hüseyin nam kimesneden malım olan bir re's tay-ı bargir ile mübadele eylediğimden ve merkum Çebni Hüseyin dahî bargir-i mevsuf-ı mezkûru mezbûr Endel Karyesi muhtarı Ali Kâhya'nın netâcen malı olan kısrağından doğma bargir-i olmağla merkumdan mübâya'a itdiğini ol-vechle yedinde şer'an malı olduğunu ikrâr ber-vech-i meşrûh müddeî-i merkumun netâcen malı olduğunu külliyen inkâr idicek müddeî-i merkum Abdulkadir'in müddeâsına muvâfık beyyine taleb olundukda marrü'z-zikr Kilis Kazası'na tabi' Merğane Karyesi ahâlisinden Seyyid Ahmed oğlu Ömer ve Mahmud ibn-i Abdo ve Ahmed bin Ali nam kimesneler li-ecli'ş-şehâde meclis-i ma'kud-ı mezkûrda hâzırân olub istişhâd olunduklarında bi'l-muvâcehe bargir-i mevsuf-ı mezkûru ta'rif ve tavsif ve eda ve irâe iderek müdde-i merkum Abdulkadir'in netâcen malı ve mülkü olduğunu biliyoruz bu hususa bu vechle şâhidleriz şehâdet dahî ideriz deyû müttefikü'l-lâfz ve'l-ma'nâ ber-vech-i meşrûh her biri edâ-yı şehâdet-i şer'iyye itmeleriyle şehâdet-i vâkı'aları mensub oldukları karye-i mezbûre ahâlilerinden bâ-varaka-i mestûre Mehmed bin Süleyman ve biraderleri Mustafa ve

İsmail nam kimesnelerden evvelen sırran ve ba'dehû Kilis Kazası'ndan Menazlı Karyesi ahâlisinden Mehmed bin Saîd ve A'zâz Karyesi ahâlisinden Mehmed bin Mustafa ve İsmail bin Reyhan nam kimesnelerden dahî alenen lede't-tezkiye adl ve makbûlü'ş-şehâde idükleri zîr-i varaka-i mestûre ile beyân ve ihbâr olunub şehâdet-i vâkı'aları ba'de'l-kabûl müddeî-i merkum Abdulkadir'in ber-vech-i şer'î tahlif olunmağın mucebince ba'de'l-hükm müddeâbih olan bargir-i mevsuf-ı mezkûru müddeî-i merkum Abdulkadir'e teslime müddeâ aleyh merkum Arab Hacı Mehmed'e tenbih olunduğu tescil ve Ayntâb mahkeme-i şer'iyyesi'nden (çizik) huzur-ı âlilerine i'lâm olundu

Tahriren fi'l-yevmi't-tasi' aşer min-şehr-i Şevvâlü'l-mükerrem li-sene sitte aşer ve selase miete ve elf

Numra

67

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Kurb-ı Zencirli Mahallesi'nden ve Ermeni milletinden Tomas oğlu Sarkis veled-i Nersis adına vekil-i şer'îsi Mehmed Mazlum Efendi ibn-i Emin Efendi tarafından, müvekkili Sarkis'in, tamamı kırk sekiz sehm olan bir bab menzilin Hurik adlı kadından aldığı on üç sehm hissesine tasarrufuna engel olan Ermeni milletinden İbili oğlu Kirkor veled-i Kiğork'un vekil-i şer'isi Milletbaşıyan Avadis Efendi veled-i Ohannes'e açılan ve lehine sonuçlanan dava kaydı.

Tarih:14 Şevvâl 1316 / 25 Şubat 1899 Cumartesi

Belgenin Transkripsiyonu

Ma'rûz-ı dâîleridir ki

Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde vâki' medine-i Ayntâb mahallâtından Kurb-ı Zencirli Mahallesi mütemekkinlerinden ve tebaa-î Devlet-i Âliyye'nin Ermeni milletinden Tomas oğlu Sarkis veled-i Nersis nam kimesne tarafından vekil-i şer'îsi işbû baisü'l-i'lâm Mehmed Mazlum Efendi ibn-i Emin Efendi medine-i mezbûre mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kud meclis-i şer'îmizde mahalle-i mezbûre mütemekkinlerinden ve tebaa-i Devlet-i Âliyyenin millet-i merkumundan İbli oğlu Kirkor veled-i Kiğork tarafından vekil-i şer'isi olan Milletbaşıyan Avadis Efendi veled-i Ohannes muvâcehesinde mahalle-i mezkûrede kâin tarafları

Kırk İkinci Sahîfe

Uzunoğlu Maks Artin ve İpil'in oğlu Agob'un menzilleri ve iki tarafdan târik ile mahdûd bir bâb menzilin temâmı İpili oğlu Kiğork veled-i Artin'in mülkü olub bundan on iki sene akdem merkumun vuku'-ı vefâtıyla verâseti zevce-i mezkûresi Hurik bint-i Rub' Keşiş ve sulbî oğulları Kirkor ve Kiğork'a nünhasıre olub kable'l-kısmet ibn-i merkum Kiğork dahî fevt olub verâseti vâlidesi mezbûre Hurik ile li-ebeveyn er karındaşı merkum Kirkor'a münhasıre olub tashih-i mes'ele-i mirasları kırk sekiz sehm i'tibariyle on üç sehm mezbûre Hurik Hatuna ve otuz beş sehm merkum Kirkor'a isâbet eylediğine binâen menzil-i mahdûd-ı mezkûrda on üç sehm hisse-i ırsiyesini mezbûre Hurik Hatun'a müekkil-i merkum Sarkis tahminen tarihden sekiz mah akdem beş yüz ğuruş semen-î medfû ve makbuzı ile adedi na ma'lûm bir kabza fülûs-ı mâzia mukabilinde bâten ve sahîhan bey' ve temlik ve teslim eyleyüb müvekkilim merkum dahî ol-vechle iştirâ' ve temellük ve tesellüm eylediği halde müvekkil-i merkum Kirkor müekkilim mezbûr Sarkis'in marrü'l-beyân on üç sehm hisse-i mezkûreyi tasarrufuna mani' ve mümâtale eylediği cihetle menzil-i mahdûd-ı mezkûrun taksimini ve kable'l-kısmet olmadığı takdirde muhâyâ olunmasının icrâsını bi'l-vekâleten taleb iderim deyû ba'de'd-da'va ve's-suâl vekil-i merkum Avadis Efendi dahî cevâbında menzil-i mahdûd-ı mezkûrun temâmına müekkili Kirkor'un babası Kiğork'dan mevrûsen vazı'ü'l-yed olduğunu bi'l-vekâle ikrâr ancak müteveffâ-yı merkum Kiğork'un âhere deyni bulunduğundan müekkilim merkumun vâlidesi mezbûre Hurik Hatun müteveffâ-yı merkumun borcuna âlim olmağla iddiâ oluna mübâya'a-i mezkûrenin aslı olsa bile şer'an gayr-ı nafiz olub hakikat-ı hâlin meydana izharı içün mezbûre Hurik Hatun dahî mahkemede hâzır bulunması ba'dehû ol-vechle muhâkememizin icrâsını ve müekkilim mezbûr Kirkor beş yüz ğuruş mukabilinde bey'i mezkûru bilmediği gibi Mecelle-i Celile'nin 1636'ncı maddesi hükmünce mübâya'a-i mezbûre Hurik Hatun'un işbû mahkemede huzurı şart idüğini beyân ve ifâde vekil-i mûmâileyh Mazlum Efendi dahî vekil-i merkum Avadis Efendi tarafından dermeyân olunan deyn da'vası şâyân-ı iltifât olmayub dâyin tarafından tereke-i müteveffâya mürâcaata muhtar olub sübûtı hâlinde cümle verese bi-kadri'l-husus deynin eda ve tesviyesine mecbur olacaklarına ve binâenaleyh ber-vech-i meşrûh müekkilim mezbûrun menzil-i mahdûd-ı mezkûrda olan hisse-i mezkûresine adem-i müdahalesiyle ale'l-mûcib ikrâra teslimine tenbih-i şer'i olunması matlûbumdur deyû ba'de'd-da'va ve'l-inkâr vekil-i mumâileyh Mazlum Efendi'den salifü'z-zikr müddeâsına muvâfık beyyine taleb olundukda esâmîlerini zabt ceridesine yazdırmış olduğu yedi nefer şâhidlerden medine-i

mezbûre mahallâtından Cevizlice Mahallesi ahâlisinden Kahramanzâde Mehmed Ağa ibn-i Hacı Ahmed Ağa ve Kayacık Mahallesi mütemekkinlerinden Timurciyan Hacı Agob veled-i Timurci Haçar nam kimesneler li-ecli'ş-şehâde meclis-i ma'kud-ı mezkûrda hâzıran olub eserü'l-istişhâd ve bi'l-muvâcehe ber-vech-i müddeâ vech-i vecîh-i şer'î üzre edâ-yı şehâdet-i şeri'ye itmeleriyle şâhidân-ı merkumânın şehâdet-i vâkı'aları bâ-varaka-i mestûre mensub oldukları Cevizlice Mahallesi imâmı Haso? oğlu Mehmed Efendi ve Muhtarı Hacı Mustafa oğlu Mehmed Ağa ve ihityar a'zasından Kozanlıoğlu Mehmed Ağa ve Kayacık Mahallesi Muhtarı Parsahyan Nersez veled-i Karabet ve ihtiyarı Birecikli Kasbar veled-i Agob ve Hadidoğlu Melkon veled-i Nersez nam kimesnelerden evvelen sırran ve ba'dehû Mehmed Ağa bin Ömer Ağa Kahramanzâde Hasan Ağa ve Artin veled-i Tais Nersez ve Mosis veled-i Sarkis nam kimesnelerden dahî alenen lede't-tezkiye adl ve makbûlü'ş-şehâde oldukları zîr-i varaka-i mestûre ile ihbâr ve beyân olunub şehâdet-i vâkı'aları hayyiz-i kabûlde olmağın mucebince menzil-i mahdûd-ı mezkûrda müddeâbih olan on üç sehm hissenin ehl-i vukûf ma'rifetiyle bi't-tefrik ve't-taksim i'lâmât-ı fârika ve hâmile mahâllinde mezbûr müekkil Sarkis'e izâfetle vekil-i mûmâileyh Mazlum Efendi'ye teslime müddeâ aleyh merkum Kirkor'a izâfetle vekil-i merkum Avadis Efendi'ye tenbih olunduğu tescil ve bi'l-iltimas Ayntâb mahkeme-i şer'iyyesi'nden huzur-ı âlilerine i'lâm olundu

Tahriren fi'l-yevmi'r-rabi' aşer min-şehr-i Şevvâlü'l-mükerrem li-sene sitte aşer ve selase miete ve elf

Kırk Üçüncü Sahîfe

Numra

68

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Akyol Mahallesi'nden iken vefat eden Kasım bin Kasım'ın küçük yaştaki oğlu Kasım'a vasî olarak, vâlidesi Hasnâ bint-i Ali'nin tayin edilmesine dair vesayet kaydı.

Tarih:20 Şevvâl 1316 / 3 Mart 1899 Cuma

Belgenin Transkripsiyonu

Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde medine-i Ayntâb mahallâtından Akyol Mahallesi sâkinelerinden olub zâtı mahalle-i mezbûre imâmı Mehmed Sâbit Efendi ibn-i Mustafa Efendi ve muhtarı Mustafa bin Mustafa nam kimesneler ta'rifleriyle ber-vech-i şer'î mu'arrefe olan Hasnâ bint-i Ali nam hatun medine-i mezbûre

mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kud meclis-i şer'-i şerîf-i enverde mahalle-i mezbûre ahâlisinden ve zevc-i müteveffâ Kasım bin Kasım'ın firâşından hâsıl ve kendüden mütevellid sulbî-i sagîr oğlu Kasım'ın tesviye-i umûruna kıbel-i şer'den bir vasî nasb ve ta'yini lâzım ve mühim olmağla istikamet ile ma'rûfe ve emanet ile mevsufe ve her vechle vesâyet uhdesinden gelmeğe kâdire idüği zeyl-i hüccetde muharrerü'l-esâmî kimesneler ihbârlarıyla inde'ş-şer'ü'l-enver zâhir ve mütehakkık olan sagîr-i merkumun vâlide ve hâzınası işbû baisü'l-vesîka mezbûre Hasnâ bintü'l-merkum Ali nam hatun sagîr-i merkumun vakt-i rüşd ve sedâdına değin kıbel-i şer'den vasî nasb ve ta'yin olunub ol-dahî vesâyet-i mezkûreyi kabûl ve hıdmet-i lâzımesini kemâ yenbağı edâya taahhüd ve iltizâm itdikden sonra sagîr-i merkum nafaka ve kisve baha ve sâir havâyic-i zarûriyeye muhtâc olub zikr-i âtî meblâğ dahî kadr-i kifaye olduğu vasîye-i mezbûre talebiyle lede'ş-şer'ü'l-enver zâhir ve mütehakık olmağla işbû tarih-i hüccetden i'tibaren sagîr-i merkumun nafaka ve kisve baha ve sâir levâzımat-ı zarûriyesiçün yevmî yigirmi paradan şehrîye on beş ğuruş farz ve takdir olunub meblâğ-ı mefruz-ı mezkûr yigirmi parayı dahî külle yevm sagîr-i merkuma harc ve sarf ve lede'l-hâce istid'âneye ve inde'z-zafer men-lehü'l-ahz üzerine rücu'a vasîye ve hâzına-i mezbûre Hasnâ Hatun'a kıbel-i şer'den izn virilmeğin mâ vak'a bi't-taleb ketb ve imlâ olundu

Tahriren fi'l-yevmi'l-ışrin min-şehr-i Şevvâlü'l-mükerrem li-sene sitte aşer ve selase miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Mahkeme-i Şer'iyye Kâtibi Mehmed Zühdî Efendi, Kâtib-i Sânî-i Mahkeme-i Mezbûre Mehmed Nizâmeddin Efendi, Mukayyid-i Mahkeme-i Mezbûre Vâhid Efendi, Akyol Mahallesi İmamı Mehmed Sâbit Efendi, Muhtarı Mustafa Ağa, Mahalle-i Mezbûre Tahsildârı Memik Ağa, A'za-yı Mahalle-i Mezbûre Hacı Ahmed, Mahalle-i Mezbûreden Hüseyin bin Hacı Osman, Veli bin Mehmed, Ahmed bin Burhâne'd-din, Muhzırbaşı Sinan Ağa, Muhzır Hüseyin Ağa ve gayrühüm.

Numra

69

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Arab Mahallesi'nden Behisnevi Şıh Ömer bin Hasan ve zevcesi Elif bint-i Mehmed'in tahminen sekiz yaşındaki kızları Münüre'yi maddi imkânsızlıktan dolayı, dört aded gümüş mecidiye peşin ve aylık yirmi beş kuruş

ücret karşılığında, Ayntâb'ın İbn-i Eyyûb Mahallesi'nden İshak Paşazâde Mehmed Rasim Paşa'nın zevcesi Hadice Hanım ibnite Abdullah'a evinde hizmet etmek üzere, tarih-i vesîkadan itibaren on beş sene müddetle teslim ettiklerine dair kayıt.

Tarih:13 Ramazan 1316 / 25 Ocak 1899 Çarşamba

Belgenin Transkripsiyonu

Tahakkuk-ı özr-i şer'îyye binâen zikr-i âtî hususun mahâllinde bi'l-istima' ketb ve tahriri iltimas olunmağla kıbel-i şer'den me'zûnen irsâl olunan mahkeme-i şer'iyye ketebesinden Müftizâde Mehmed Nizâmeddin Efendi ibn-i Mehmed Behae'd-din Efendi Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde medine-i Ayntâb mahallâtından İbn-i Eyyûb Mahallesi sâkinelerinden İshak Paşazâde Mehmed Rasim Paşa'nın zevcesi Hadice Hanım ibnite Abdullah'ın menziline varub da'va vekillerinden Fevzi Efendi ve Selim Efendi ve mahalle-i mezbûre ahâlisinden Mümtâz Efendi ibn-i Hüseyin ve Memik bin Hacı Hüseyin ve Hüseyin Ağa ibn-i Şıh Mehmed Ağa ve medine-i mezbûre mahallâtından Arab Mahallesi sâkinlerinden Behisnevi Şıh Ömer bin Hasan ve merkumun zevcesi Elif bint-i Mehmed ve sâir mazbûtü'l-esâmî kimesneler hâzır oldukları halde [akd-i] meclis-i şer'-i âlî eyledikden sonra zât-ı hâzırûn-ı merkumûn ta'rifleriyle ber-vech-i şer'î mu'arrefe olan mûmâileyha Hadice Hanım ibnite Abdullah mahzarında merkumân Şıh Ömer ve zevcesi Elif Hatun nam kimesnelerin sulbîyye-i sagîre kızı tahminen sekiz yaşında Münüre hâzıre olduğu halde merkumân bi't-tav' ve'r-rızâ takrir-i kelâm ve ta'bir-i ani'l-merâm idüb biz hâzıre-i mezbûre sagîr Münüre'nin ebeveyni ve velisi olduğumuz cihetle mezbûre dahî nafaka ve kisve bahaya muhtâc olub biz dahî fakir ve meâserler olduğumuzdan mezbûreyi idâre ve infâk ve iksâdan aciz ve kasır olmamızla hâzıre-i sagîre-i mezbûre Münüre'yi mûmâileyha işbû baisü'l-vesîka Hadice Hanım'a ber-mu'tâd menzilinde hidmet itmek üzre işbû tarih-i vesîkadan i'tibaren şehrîye yigirmi beş ğuruş ücret teslimiyle on beş sene müddetle mûmâileyhaya kerîmemiz sagîre-i mezbûreyi bi'l-velaye icâr ve teslim ve ücret-i müsemma-yı mezkûreye mahsûb idilmek üzre peşinen dörd aded sim mecidiyyeyi ahz ve kabz ve mütebâkî ücret-i müsemma-yı mezkûreyi dahî

Kırk Dördüncü Sahîfe

sagîre-i mezbûrenin nafaka ve kisve baha ve sâir levâzım-ı zarûriyesine harc ve sarfa mûmâileyhaya emr eylediğimizde mûmâileyha dahî ol-vechle isticâr ve kabûl ve teslim idüb ücret-i müsemma-yı mezkûr şehrîye yigirmi beş ğuruşu beher

mah sagîre-i mezbûrenin nafaka ve kisve baha ve sâir levâzım-ı zarûriyesine harc ve sarfa taahhüd ve iltizâm eylediklerinde ebeveyn-i merkumânı sâdıre olan cem'-i kelimât-ı meşrûhâlârında mûmâileyha Hadice Hanım dahî şifâhen tasdik vicâhen tahkik eylediğini kâtib-i mûmaleyh mahâllinde bi'l-istima' ketb ve tahrir ile maan mürsel ümenâ'-i şer'le meclis-i şer'e gelüb vuku'-ı hâli bi-temâmiha ifâde ve takrir itmeğin kıbel-i şer'den bi't-tenfîz mâ vak'a bi't-taleb ketb ve imlâ olundu

Tahriren fi'l-yevmi'l-sâdis aşer min-şehr-i Ramazanü'l-mübârek li-sene sitte aşer ve selase miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Müftizâde Mehmed Nizâmeddin Efendi, Mukayyid-i Mahkeme-i Şer'iyye Sâlih Efendizâde Vâhid Efendi, Da'va Vekili Fevzi Efendi ibn-i Ahmed Efendi, Da'va Vekili Selim Efendi, Mümtâz Efendi ibn-i Hüseyin, Memik bin Hacı Hüseyin, Hüseyin bin Şıh Mehmed Ağa, Abdullah Ağa ibn-i İbrahim Ağa, Muhzırbaşı Sinan Ağa, Muhzır Hüseyin Ağa, Muhzır Ahmed, diğeri Vesim ve gayrühüm.

Numra

70

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Kürkciyan Mahallesi'nden olup Beşinci Ordu-yı Hümayûn'un Otuz Dördüncü Alayı'nın Piyade Dördüncü Taburu'nun Dördüncü Bölüğü neferi iken vefât eden Mehmed bin Hamek bin Abdullah'ın verâsetinin, yalnızca babası Hamek ibn-i Abdullah'a ait oduğu yönündeki hakkındaki kayıt.

Tarih:3 Cemaziye'l-âhir 1316 / 19 Ekim 1898 Çarşamba

Belgenin Transkripsiyonu

Ma'rûz-ı dâîleridir ki

Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde nefs-i medine-i Ayntâb mahallâtından Kürkciyan ahâlisinden olub bundan mukaddem silk-i celil-i askeriye delâletle Beşinci Ordu-yı Hümayûn'un Otuz Dördüncü Alayı'nın Piyade Dördüncü Taburu'nun Dördüncü Bölüğü neferi iken vefât itdiği emirnâme-i âlî cenâb-ı vilâyetpenâhiye müzeyyel "18 Cemaziye'l-evvel 316" ve "12 el'evvel 314" tarihlü ve 340 mumerolu şerefvârid olub mahkeme-i şer'iyyeye muhavvel-î merbût olan kendi pusûlasından müstebân olan Mehmed bin Hamek bin Abdullah'ın verâseti yalnız babası mezbûr Hamek ibni'l-mezbûr Abdullah'a münhasıre olduğu medine-î mezbûre mahallâtından Seng-i Nakkaş Mahallesi ahâlisinden ma'lûmü'l-evsâf Ali

bin Hüseyin ve Kürtünciyan Mahallesinden Ali ibn-i Ali Bayram nam kimesneler medine-i mezbûrenin mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kud meclis-i şer'îmizde mahzar-ı hasm-ı câhidde ber-nehc-i şer'î edâ-yı şehâdet-i şer'iyye itmeleriyle şehâdet-i vâkı'aları usûl-ı mevzûasına tevfikân bâ-varaka-i mestûre mezkûr Seng-i Nakkaş Mahallesi Muhtarı Bakkal Hacı Kara Mehmed ibn-i Ali ve ihtiyar a'zasından Mehmed Şerif ibn-i Mustafa ve Kürtünciyan Mahallesi Muhtarı Emin İbn-i Hacı Mahmud ve ihtiyar azasından Hacı Osman bin Hacı Osman nam kimesnelerden sırran ve Hacı Şâkir bin Hasan ve Mehmed bin Mehmed ve Hasan bin Mehmed nam kimesnelerden alenen lede't-tezkiye adl ve makbûlü'ş-şehâde idükleri varaka-i mestûre-i mezkûre zîriyle ihbâr ve beyân olunub şehâdet-i vâkı'aları kabûl olunmağın mucebince eb-î merkum Hamek ibn-î Abdullah'ın hasran sübût-ı verâsetine hükm-i şer'i lâ-hakk olduğu tescil ve huzur-ı âlîlerine i'lâm olundu El-emrü li men lehü'l-emr

Hurrire fi'l-yevmi's-sâlis min-şehr-i Cemâziye'l-âhir li-sene sitte aşer ve selase miete ve elf

Numra

71

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Kılıncoğlu Mahallesi'nden olup Beşinci Ordu-yı Hümayûn'un Otuz Sekizinci Nizamiye Alayı'nın Dördüncü İhtiyat Bölüğü efrâdından iken vefât eden Hacı Mesto'nun oğlu Hüseyin bin Mustafa'nın verâsetinin, aynı mahalleden zevcesi Ümmü Gülsüm bint-i Cülğa Mustafa, küçük yaştaki oğlu Mehmed Ali ve vâlidesi Fatma bint-i Süleyman'a ait oduğu yönündeki hakkındaki kayıt.

Tarih:27 Ramazan 1316 / 8 Şubat 1899 Çarşamba

Belgenin Transkripsiyonu

Ma'rûz-ı dâîleridir ki

Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde medine-i Ayntâb mahallâtından Kılıncoğlu Mahallesi ahâlisinden olub bundan akdem silk-i celil-i askeriye dehaletle Beşinci Ordu-yı Hümayûn'un Otuz Sekizinci Nizâmiye Alayı'nın Dördüncü İhtiyat Bölüğü efrâdından iken vefât itdiği ordu-yı mezkûr kumandanlığı iş'arı üzerine cânib-i celil-i vilâyetpenâhiden şerefvârid olub mahkeme-i şer'iyyeye muhavvel "2 Receb 316" ve "3 Teşrin-i Sani 314" tarihlü ve dört yüz yigirmi beş mumrolu emirnâme-i vilâyetpenâhi ve mündericâtı kendi pusûlasından müstebân olan Hacı

Mesto'nun oğlu Hüseyin bin Mustafa nam kimesnenin verâseti mahalle-î mezbûre ahâlilerinden ma'rifetü'z-zât zevce-i menkûha-i metrûkesi Ümmü Gülsüm bint-i Cülğa Mustafa ile sulbî-i sagîr oğlu Mehmed Ali'ye ve ma'rifetü'z-zât vâlidesi Fatma bint-i Süleyman nam kimesnelere münhasıre olduğu ve merkumlardan mâ'ada vârisi ve terekesine müstehakk âheri olmadığı mahalle-î mezbûre ahâlilerinden Hösük Hâcezâde İbrahim bin Sâlih ve Mehmed bin Mustafa Bayram nam kimesneler medine-i mezbûre mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kud meclis-i

Kırk Beşinci Sahîfe

şer'îmizde mahzar-ı hasm-ı câhidde ber-nehc-i şer'î edâ-yı şehâdet-i şer'iyye itmeleriyle şehâdet-i vâkı'aları usûl-ı mevzûasına tevfikân bâ-varaka-i mestûre mahalle-i mezbûre imâmı Hamdi Efendi ibn-i Hacı Mehmed ve Muhtarı Abdulkadir bin Molla Yusuf ve Kara'nın oğlu Mustafa bin Abdullah nam kimesnelerden sırran ve Hallâcoğlu Ahmed bin Hacı Mehmed ve Şıho bin Yusuf ve Mehmed bin Şıh Mehmed nam kimesnelerden dahî alenen lede't-tezkiye adl ve makbûlü'ş-şehâde idükleri varaka-i mestûre-i mezkûre zîriyle ihbâr ve beyân olunub şehâdet-i vâkı'aları kabûl olunmağın mucebince zevce-i mezbûre Ümmü Gülsüm ile sulbî-i sagîr oğlu merkum Mehmed Ali ve vâlidesi mezbûre Fatma'nın verâsetlerine hükm-i şer'i lâ-hakk olduğu tescil ve bi'l-iltimas Ayntâb mahkeme-i şer'iyyesi'nden huzur-ı âlîlerine i'lâm olundu El-emrü li men lehü'l-emr

Hurrire fi'l-yevmi's-sâbi' ve'l-ışrin min-şehr-i Ramazanü'l-mübârek li-sene sitte aşer ve selase miete ve elf

Numra

72

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Hızır Çavuş Mahallesi'nden iken vefât eden Papuççu Hüseyin ibn-i Kara İbrahim'in küçük yaştaki oğlu Ali'ye vasî olarak, Cevizlice Mahallesi'nden Kazzâz'ın oğlu Mehmed Ağa ibn-i Abdulkadir Ağa'nın tayin edildiğine dair vesayet kaydı.

Tarih:21 Şevvâl 1316 / 4 Mart 1899 Cumartesi

Belgenin Transkripsiyonu

Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde vâki' Ayntâb mahallâtından Hızır Çavuş Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefât iden Papuccu Hüseyin ibn-i Kara İbrahim'in sulbî-i sagîr oğlu Ali'nin vakt-i rüşd ve sedâdına değin babası mütevaffa-

yı merkumdan müntakil mal-ı mevrûsunu ahz ve kabz ve hıfz ve nukudu olduğu takdirde rehn-i misli ve kefil-î kavî ile istirbâha ve umûrunu tesviye ve rü'yete kıbel-i şer'den bir vasî nasb ve ta'yin olunmak lâzım ve mühim olmağın emanet ile ma'rûf ve istikamet ile mevsuf her vechle vesâyet uhdesinden gelmeğe kâdir idüği zeyl-i hüccetde muharrerü'l-esâmî kimesneler ihbârlarıyla lede'ş-şer'ü'l-enver zâhir ve mütehakkık olan Cevizlice Mahallesi ahâlisinden Kazzâz'ın oğlu işbû rafi'ü'l-vesîka Mehmed Ağa ibn-i Abdulkadir Ağa'yı sagîr-i mezbûrun vakt-i rüşd ve sedâdına değin babası müteveffâ-yı merkumdan müntakil mal-ı mevrûsunu ahz ve kabz ve hıfz ve nukudu olduğu takdirde rehn-i misli ve kefil-î kavî ile istirbâha ve umûr-ı sâire-i lâzımesini hüsn-i idâre ile tesviye ve rü'yet içün kıbel-i şer'den vasî nasb ve ta'yin olundukda ol-dahî vesâyet-i mezkûreyi ber-minvâl-i muharrer kabûl ve hidemât-ı lâzımesini lâyık-ı vechle hüsn-i ifâya taahhüd ve iltizâm itmeğin mâ vak'a bi't-taleb ketb ve imlâ olundu

Tahriren fi'l-yevmi'l-hâdî ve'l-ışrin min-şehr-i Şevvâlü'l-mükerrem li-sene sitte aşer ve selase miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Mahkeme-i Şer'iyye Kâtibi Müftizâde Mehmed Nizâmeddin Efendi, Hurşid Ağa ibn-i Hamud, Kanâvatcı Ahmed ibn-i Ali, Süleyman ibn-i Kör Hasan ve gayrühüm.

Numra

73

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Bostancı Mahallesi'nden Şâkir ibn-i Mezmez Köylü Emin'in eşi vefât edip kendisi de maddi imkânsızlık içerisinde olduğundan dolayı, beş yaşındaki kızı Fatma'nın, günlük beş kuruş nafaka tayiniyle, Tarla-yı Cedîd Mahallesi'nden Abdulkadir bin Bekir'e avlâtlık olarak verilmesi hakkındaki kayıt.

Tarih:20 Şevvâl 1316 / 3 Mart 1899 Cuma

Belgenin Transkripsiyonu

Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde vâki' medine-i Ayntâb'ın Bostancı Mahallesi'nde mukîm Şâkir ibn-i Mezmez Karyeli Emin nam kimesne sulbîyye-i sagîre kızı olub hâlâ beş yaşında bulunan Fatma'yı bi'l-istishâb medine-i mezbûre mahkeme-i şer'iyye odasında ma'kud meclis-i şer'-i şerîf-i lâzımü't-tevkirde medine-i mezbûre mahallâtından Tarla-yı Cedîd Mahallesi sâkinlerinden rafi'-i

haze'l-kitâb Abdulkadir bin Bekir nam kimesne mahzarında tabian ve kat'iyyen bi'l-velaye takrir-i kelâm ve ta'bir-i ani'l-merâm idüb işbû sagîre kızım mezbûrenin vâlidesi vefât idüb başka hâzınası olmayub ben dahî fakir ve muhtâc olmamla sagîreyi infâk ve iksâya iktidarım olmadığından mâada mezbûrenin terbiyesine liyakat ve ehl-i erbab olmadığım eclden hâzır-ı merkum Abdulkadir li-ecli't-tebennî kendi nezdine ve yedine almak ve şâyed mezbûreyi yedinden alur isem ol-vakt sarf itmiş olduğu nafaka ve masârifâtla bana mürâcaat itmek üzre kızım sagîre içün kıbel-i şer'den kadr-i ma'rûf nafaka ve kisve baha farz ve takdir olunmak muradımdır didikde gıbbe't-tasdik hakikat-ı hâli minvâl-i muharrer üzre olduğu ve zikr-i âtî meblâğ kadr-î kifaye idüği zeyl-i hüccetde muharrerü'l-esâmî kimesneler ihbârlarıyla lede'ş-şer'ü'l-enver mütehakkık olan sagîre-i mezbûrenin nafaka ve kisve baha ve sâir levâzım-ı zarûriyesiçün işbû tarih-i hüccetden i'tibaren yevmî beş ğuruş nafaka ve sâir hâvayic-i

Kırk Altıncı Sahîfe

zarûriye baha farz ve takdir olunub meblâğ-ı mefruz-ı mezkûru külle yevm sagîre-i mezbûre Fatma'nın nafaka ve kisve ve levâzım-ı zarûriyesine harc ve sarf ve lede'l-hâce istid'âneye ve şâyed sagîre-i mezbûreyi babası merkum kendi nezdine almak murad ider ise ol-vakt nafaka-i mefruza-i müterâkime eyleyüb merkum üzerine rücu' itmek sagîre-i mezbûreyi almadığı zamanda nafaka-i mefruzdan beri' olmak üzre hâzır-ı merkum Abdulkadir'e kıbel-i şer'den izn virilmeğin mâ vak'a bi't-taleb ketb ve imlâ olundu

Tahriren fi'l-yevmi'l-ışrin min-şehr-i Şevvâlü'l-mükerrem li-sene sitte aşer ve selase miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Kurb-ı Bostancı Mahallesi'nden Hacı Abdi ibn-i Abdurrahman, Mahalle-i Mezbûreli Giridlioğlu Mehmed bin Mustafa, Muhzırbaşı Sinan Ağa, Muhzır Hüseyin Ağa, Muhzır Ahmed ve gayrühüm.

Numra

74

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Körkün Köyü'nden Âişe bint-i Halil'in, küçük yaştaki çocukları Sultan ve Ali için, çocuklarının baba tarafından dedeleri Mehmed bin Yusuf

üzerine, günlük birer kuruşdan toplam iki kuruş nafaka tayin ettirmesine dair kayıt.

Tarih:20 Şevvâl 1316 / 3 Mart 1899 Cuma

Belgenin Transkripsiyonu

Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde medine-i Ayntâb'a tabi' Körkin Karyesi sâkinelerinden ma'rifetü'z-zât işbû baisü'l-vesîka Âişe bint-i Halil nam hatun medine-i mezbûre mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kud meclis-i şer'-i şerîf-i enverde karye-i mezbûre ahâlisinden mezbûrenin kaynbabası Mehmed bin Yusuf mahzarında takrir-i kelâm ve ta'bir-i ani'l-merâm idüb işbû merkum Mehmed'in sulbî oğlu Yusuf ile beynimizde hâlâ zevciyet kaim iken merkumun firaşından hâsılan ve benden mütevellid hâzırân-ı bi'l-meclis hâlâ on yaşında Sultan ve dörd yaşında Ali nam sigar-ı evlâdını terk ile merkum Yusuf'un vuku'-ı vefâtına binâen cins-i emvâlden bir nesne bırakmayub bi-hakkı'l-hızâne hacr ve terbiyemde olan sagîrân-ı mezbûrân ise nafaka ve kisve bahâ ve sâir havâyic-i zarûriyeye eşedd-i ihtiyac ile muhtâc olub asla malları olmamağla sagîrân-ı mezbûrân nafaka ve sâir levâzım-ı zarûriyeleriçün mine'l-eb cedleri hâzır-ı merkum Mehmed üzerine kıbel-i şer'den kadr-i kifâye meblâğ farz ve takdir olunmak matlûbumdur didikde gıbbe't-tasdik zikr-i âtî meblâğ kadr-i ma'rûf idüği zeyl-i hüccetde muharrerü'l-esâmî kimesneler ihbârlarıyla lede'ş-şer'ü'l-enver zâhîr ve ve mütehakkık olmağla sagîrân-ı mezbûrân Sultan ve Ali'nin nafaka ve kisve baha ve sâir havâyic-i zarûriyeleri içün tarih-i hüccetden i'tibaren yevmî birer ğuruşdan cem'an iki ğuruş dedeleri hâzır-ı merkum üzerine kıbel-i şer'den farz ve takdir olunub meblâğ-ı mefruz-ı mecmu-ı mezkûru beher yevm sagîrân-ı mezbûrâna harc ve sarf ve lede'l-hâce istid'âneye ve inde'z-zafer dedeleri merkum Mehmed'e rücu'a vâlideleri hâzına-i mezbûre Âişe Hatun'a kıbel-i şer'den izn virilmeğin mâ vak'a bi't-taleb ketb ve imlâ olundu

Tahriren fi'l-yevmi'l-ışrin min-şehr-i Şevvâlü'l-mükerrem li-sene sitte aşer ve selase miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Körkün Karyeli Hasan'ın oğlu Memik bin Memik, Karye-i Mezbûreli Mehmed ibn-i Abbas, Külekçi Süleyman bin Mustafa ibn-i Ak Baba ve gayrühüm.

Numra

75

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Emin Dede Mahallesi'nden olan Ahi Babazâde Hacı İbrahim Efendi ibn-i Hacı Halil Ağa ibn-i Mehmed Ağa tarafından, İbn-i Şeker Mahallesi'nde kiracı olarak ikamet eden eski vergi kâtibi Ömer Şevki Efendi ibn-i Mehmed Ağa'ya verilen vekâlet kaydı.

Tarih:20 Şevvâl 1316 / 3 Mart 1899 Cuma

Belgenin Transkripsiyonu

Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde medine-i Ayntâb mahallâtından Emin Dede Mahallesi ahâlisinden Ahi Babazâde Hacı İbrahim Efendi ibn-i Hacı Halil Ağa ibn-i Mehmed Ağa medine-i mezbûre mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kud meclis-i şer'-i şerîf-i enverde medine-i mezbûre mahallâtından İbn-i Şeker Mahallesi'nde müste'ciran sâkin sâbık Virgü Kâtibi Ömer Şevki Efendi ibn-i Mehmed Ağa mahzarında takrir-i kelâm ve ta'bir-i ani'l-merâm idüb leh ve aleyhimde ikame olunmuş ve olunacak her nevi' deâvi içün mahâkim-i şer'iyye ve nizâmiye ve ticâriye ve devâir-i resmiye ve cezâiyyenin her bir şu'be ve derecâtında bidâyeten ve nihâyeten ve istînâfen ve temyizen ve iâdeten ve tashîhan ve i'tirâzen müddeî ve müddeâ aleyhve müste'nif ve müste'nefün aleyh ve mümeyyiz ve mümeyyizün aleyh ve mu'teriz ve mu'terizün aleyh ve i'tirâzü'l-gayr ve i'tirâz-ı ale'l-hükm muhâkeme ve murâfa'a ve müdâfa'a ve muhâsamaya ve hükm ve mümeyyiz ve ehl-i hibre ta'yinine ve tebliğ ve tebellüğe ve tahlif ve istihlâfa ve hacz ve fekke ve vaz'-ı icrâya

Kırk Yedinci Sahîfe

ve redd-i a'za ve iştikâ' ani'l-hükkâma ve kendi imzâsıyla her dürlü müsted'ayât ve levâih ve evrâk-ı sâire tanzim ve takdimine ve'l-hâsıl hususât-ı mezkûratın mütevakkıf olduğu umûrun küllîsini bit'-ta'kib son dereceye kadar icrâ-yı vekâlet itmek üzre mûmâileyh Ömer Şevki Efendi'yi tarafımdan vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye vekil-i murahhas ve nâib-i menâb-ı müfevvez nasb ve ta'yin eyledim didikde mûmâileyh Ömer Şevki Efendi dahî ber-minvâl-i muharrer vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hidemât-ı lâzımesini kemâ yenbağı edâ ve ifâya taahüd ve iltizâm itmeğin mâ vak'a bi't-taleb ketb ve imlâ olundu

Tahriren fi'l-yevmi'l-ışrin min-şehr-i Şevvâlü'l-mükerrem li-sene sitte aşer ve selase miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Mahkeme-i Şer'iyye Serkâtibi Mehmed Zühdi Efendi, Kâtib-i Sânî Mahkeme-i Mezbûre Mehmed Nizâmeddin Efendi, Mukayyid-i Mahkeme-i Mezbûre

Sâlih Efendi Vâhid Efendi, Mustafa bin Hacı Mehmed, Hasan ibnü'l-merkum Hacı Mehmed, Muhzırbaşı Sinan Ağa, Muhzır Hüseyin Ağa, Muhzır Ahmed, Muhzır Ali ve Vesim ve gayrühüm.

Numra

76

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Kara Mar'aş Mahallesi'nden olan Şemse ibnite Ayineli Mehmed tarafından asaleten ve küçük yaştaki oğlu Osman'a da vesâyeten, zevci Hamud bin Osman'ın terekesine dair davalardan dolayı, Ayntâb'ın İbn-i Kör Mahallesi'nden da'va vekili Za'fîzâde Mehmed Mazlum Efendi ibn-i Emin Efendi'ye verilen vekâlet kaydı.

Tarih:9 Şevvâl 1316 / 20 Şubat 1899 Pazartesi

Belgenin Transkripsiyonu

Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde medine-i Ayntâb mahallâtından Kara Mar'aş Mahallesi sâkinelerinden ve zâtı mahalle-i mezbûre ahâlisinden Mehmed bin Ayineli Mehmed ve Şâkir Ağa Koca Osman ta'rifleriyle ber-vech-i şer'î mu'arrefe olan Şemse ibnite Ayineli Mehmed nam hatun kendi nefsinden asaleten ve sadr-ı sagîr oğlu Osman bin Hamud bin Osman'ın kıbel-i şer'den vasî-i mensubu olmağla vesâyeten medine-i mezbûre mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kud meclis-i şer'-i şerîf-i enverde medine-i mezbûre mahallâtından İbn-i Kör Mahallesi'nden da'va vükelâsından Za'fîzâde Mehmed Mazlum Efendi ibn-i Emin Efendi mahzarında takrir-i kelâm ve ta'bir-i ani'l-merâm idüb bundan çend gün akdem vefât iden zevcim merkum Hamud'un metrûkâtından mütehaddis deâvi içün mahâkim-i şer'iyye ve nizâmiye ve devâir-i resmiyede husûmet ve redd-i cevâba bidâyeten ve nihâyeten ve istînâfen ve temyizen müddeî ve müddeâ aleyh ve müste'nif ve müste'nefün aleyh ve mu'teriz ve mu'terizün aleyh sıfatiyle hukukumu taleb ve iddiâya ve mümeyyiz ve hükm ve ehl-i hibre ta'yinine kendi imzâsıyla her nevi' müsted'ayât ve evrâk ve levâih tanzim ve takdimine hacz ve fekke ve vaz'-ı icrâya tebliğ ve tebellüğe tahlif ve istihlâfa ikame-i şuhûd ve istima'ına ve lede'l-hâce sulh ve ibrâya ve'l-hâsıl bunlara mümessil hususâtın küllîsini son dereceye kadar ta'kib ve icrâya ihâleten ve vesâyeten tarafımdan vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye mûmâileyh Mazlum Efendi'yi vekil-i murahhas ve nâib-i menâb-ı müfevvez nasb ve ta'yin eyledim didikde mûmâileyh Mazlum Efendi dahî ber-minvâl-i

muharrer vekâlet-i mezkûreyi ba'de'l-kabûl hidmet-i lâzımesini kemâ yenbağı edâ ve ifâya taahüd ve iltizâm itmeğin mâ vak'a bi't-taleb ketb ve imlâ olundu.

Tahriren fi'l-yevmi't-tasi' min-şehr-i Şevvâlü'l-mükerrem li-sene sitte aşer ve selase miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Serkâtib-i Mahkeme-i Şer'iyye Mehmed Zühdi Efendi, Kâtib-i Sânî Mahkeme-i Mezbûre Mehmed Nizâmeddin Efendi, Mukayyid-i Mahkeme-i Mezbûre Sâlih Efendizâde Vâhid Efendi, Kara Maraş [Mahallesi'nden] Mehmed bin Ayineli Mehmed, Şâkir Ağa ibn-i Koca Osman, Muhzırbaşı Sinan Ağa, Muhzır Hüseyin Ağa diğeri Ahmed ve gayrühüm.

Numra

77

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Kurb-ı İbn-i Şeker Mahallesi'nden ve Ermeni milletinden Tobrakçı Nersez veled-i Tomas tarafından, bir adet erkek merkepden dolayı Şarkıyan Mahallesi ahâlisinden Canbaz Vakkas bin Mehmed'e açtığı ve lehine sonuçlanan dava kaydı.

Tarih:13 Şevvâl 1316 /24 Şubat 1899 Cum'a

Belgenin Transkripsiyonu

Ma'rûz-ı dâîleridir ki

Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde medine-i Ayntâb mahallâtından Kurb-ı İbn-i Şeker Mahallesi mütemekkinlerinden ve tebaa-i Devlet-i Âlîyye'nin Ermeni milletinden işbû baisü'l-i'lâm Tobrakçı Nersez veled-i Tomas nam kimesne medine-i mezbûre mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kud meclis-i şer'îmizde medine-i mezbûrenin Şarkıyan Mahallesi ahâlisinden Canbaz Vakkas bin Mehmed nam kimesne muvâcehesinde ve Kaya Zukağı Mahallesi ahâlisinden ve bostancı esnafından Bostancı Abdullah Hacı Ümmet oğlu Mustafa hâzır olduğu halde üzerine da'va ve takrir-i kelâm idüb işbû merkum Vakkas yedinde olub mahkeme-i mezbûre havlusunda

Kırk Sekizinci Sahîfe

muâyene ve müşâhede olunan siyah renkli ve el-yevm beş yaşında ve ağzı beyaz bir re's erkek merkebi bundan bir sene akdem Arasa At Bâzârı'nda iki yüz otuz ğuruş semen-i medfû' mukabilinde işbû Vakkas'dan iştirâ' eylediğim cihetle merkeb-i mevsûf-ı mezkûr sekiz mah müddet nezdimde kalub ba'dehû itmek üzre

mezkûr bâzâr mevkî'ine götürdiğimde Canbaz Ali Çavuş bin Ca'fer'e merkeb-i mevsûf-ı mezkûru beslemek şartıyla benden emanet târikıyle alub akrabasından hâzır-ı merkum Bostancı Abdullah 'a emanet virüb merkum Ali Çavuş'un bundan yigirmi gün akdem vuku'-ı vefâtına mebnî merkeb-i mevsûf-ı mezkûr tarihden üç gün mukaddem Bâzâr Günü merkum Vakkas'a bey' olunduğunu istihbâr eyledikde merkuma ol-vechle emanet virdiğimi beyân ve ifâde ve merkebi taleb eylediğimde bana teslimden imtina' ider olmağla merkeb-i mevsûf-ı mezkûrun tarafıma teslime merkum Vakkas'a tenbih olunmak matlûbumdur deyû ba'de'd-da'va ve's-suâl merkum Vakkas dahî cevâbında müddeâbih olan merkeb-i mevsûf-ı mezkûru tarihden bir sene akdem iki yüz yigirmi beş ğuruşa merkum Canbaz Ali Çavuş'a bey' ve teslim eylediğini ve tarihden üç gün mukaddem Bâzâr güni hâzır-ı merkum Bostancı Abdullah'dan altı aded sim mecidiyye semen-i medfû' ve makbuza mukabilinde mübâya'a ve iştirâ' eylediği cihetle malı olduğundan bi-hakkın vaz-ı yed iderim deyû müddeî-i merkum Nersez'in ber-vech-i meşrûh iddiâsını külliyen inkâr eyledikde hâzır-ı merkum Bostancı Abdullah'dan dahî lede's-suâl ol-dahî cevâbında müddeâbih olan merkeb-i mevsûf-ı mezkûru tarihden iki mah akdem merkum Canbaz Ali Çavuş bin Ca'fer'den yüz ğuruş semen-i medfû' ve ve makbuza iştirâ' eylediğini beyân ve tarihden üç gün mukaddem merkum Vakkas'a altı aded sim mecidiyye semen-i makbuz mukabilinde bey' ve teslim eylediğini ikrâr ancak müddeî-i merkum Nersez'in ber-vech-i muharrer iddiâsını kezâlik inkârına binâen müddeî-i merkum Nersez'den müddeâsına muvâfık beyyine taleb olundukda medine-i mezbûre mahallâtından Kaysara Mahallesi ahâlisinden Rencber Mehmed Ali bin Mahli bin Hacı Babalı ve Töbe Mahallesi sâkinlerinden Bakkal Saîd bin Halil nam kimesneler li-ecli'ş-şehâde meclis-i ma'kud-ı mezkûrda hâzırân olub istişhâd olduklarında bi'l-muvâcehe ber-vech-i meşrûh edâ-yı şehâdet-i şer'iyye itmeleriyle şehâdet-i vâkı'aları mensub oldukları Kaysara ve Töbe mahalleleri ahâlilerinden muhtarı Kara Hacızâde Mehmed Emin ve imâmı Loloscuoğlu? [illegible] Molla Hacı Mehmed ve Mustafa bin Şâkir ve Pazarbaşızâde Mehmed Efendi ibn-i Hacı (tahrif) ve Apo Ağa ibn-i Hacı Nuri nam kimesnelerden sırran ve ba'dehû müterâfiân huzuriyle Kara Hacızâde Hafız Mehmed ve Hüseyin bin Mahmud ve Ali Hâcezâde Mehmed ve Şıho'nun oğlu Memik nam kimesnelerden dahî alenen lede't-tezkiye adl ve makbûlü'ş-şehâde idükleri zîr-i varaka-i mestûre ile ihbâr ve beyân olunub şehâdet-i vâkı'aları ba'de'l-kabûl müddeî-i merkum Nersez vech-i vecîh-i şer'î üzre

tahlif olunmağın mucebince merkeb-i mevûf-ı mezkûru merkum Nersez'e teslim olunmak üzre Bostancı hâzır-ı merkum Abdullah huzurıyle müddeâ aleyh merkum Canbaz Vakkas'a tenbih olunduğu tescil ve bi'l-iltimas Ayntâb Mahkeme-i Şer'iyye huzur-ı âlilerine i'lâm olundu

Tahriren fi'l-yevmi'l-sâlis aşer min-şehr-i Şevvâlü'l-mükerrem li-sene sitte aşer ve selase miete ve elf

Numra

78

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Kurb-ı Monla Ahmed Mahallesi'nden iken vefat eden Şah Velizâde İmam Hüseyin İbn-i Şeyh Vâis Efendi'nin terekesinin ve bu terekenin mirasçılara taksiminin kaydı.

Tarih:26 Şa'bân 1316 / 9 Mart 1899 Perşembe

Belgenin Transkripsiyonu

Bâdî-i terkim-i defter-i kassâm oldur ki

Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde medine-i Ayntâb mahallâtından Kurb-ı Monla Ahmed Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Şah Velizâde İmam Hüseyin İbn-i Şeyh Vâis Efendi'nin verâsetini zevce-i menkûha-i metrûkeleri Ümmü Gülsüm ibnite Ali ve Fatma bint-i Sadık Baba ile kendüden mukaddem fevt olan zevcesi Teslime bint-i Veli nam hatundan mütevellid sulbî-i sagîr oğlu Ali ve mezbûre Fatma Hatun'dan mütevellide sulbîyye-i sagîre kızı Fatma'ya şer'an inhisarı beyyine-i adile ile lede'ş-şer'ü'l-enver sâbit ve mütehakkık olduktan sonra sagîr-i merkum Ali'nin umûrını rü'yete mahalle-i mezbûre ahâlisinden olub sagîr-i merkumun hâlâsı zevci Hacı Mehmed Ağa bin Hamza sagîre-i mezbûre Fatma'nın umûrını rü'yete sagîre-i mezbûrenin dayısı Ali Rızâ ibnü'l-merkum Sadık Baba nam kimesneler sagîrân-ı merkumânın umûrlarını tesviye ve rü'yete ve emvâl-i mevrûslarını ahz ve kabz ve hıfz kıbel-i şer'den vasî nasb ve ta'yin olunduklarında merkumân dahî ol-vechle vesâyet-i mezkûreleri ba'de-l-kabûl vasîyan-ı merkumânın taleb ve ma'rifetleri ve ma'rifet-i şer'le müteveffâ-yı merkumun terekesi tahrir ve takvim ve beyne'l-verese bi'l-farizâtü'ş-şer'îyye tevzi' ve taksim defteridir ki ber-vech-i âtî zikr ve beyân olunur

Tahriren fi'l-yevmi's-sâdis ve'l-ışrin min-şehr-i Şa'bânü'l-muazzam li-sene sitte aşer ve selase miete ve elf

Kırk Tokuzuncu Sahîfe

Mahalle-i mezbûrede kâin ma'lûmetü'l-hudud menzil	Bâb 1	3700 ğuruş
Köhne şal	Aded 1	16 ğuruş
Çetarî atîk entari	Aded 1	40 ğuruş
Alaca entari	Aded 1	20 ğuruş
Gömlek	Aded 2	12 ğuruş
Apa? kilim	Aded 1	70 ğuruş
İplik kilim	Aded 1	30 ğuruş
Atîk hâmmâm halısı	Aded 1	7 ğuruş
Bakır sahan	Aded 3	15 aded
Bakır teşt	Aded 1	35 ğuruş
Tava ve kazgan	Aded 2	30 ğuruş
Et satırı	Aded 1	4 ğuruş
Kahve eli	Aded 1	4 ğuruş
Leğen	Aded 1	6 ğuruş
Hırdavat-ı menzil		31 ğuruş
Yekûn		4.000

Minhe'l-ihrâcât	
Mehr-i müsbit zevce-i mezbûre Ümmü Gülsüm	550 ğuruş
Mehr-i müsbit zevce-i mezbûre Fatma	800 ğuruş
Mehr-i müsbit zevce-i müteveffiye-i mezbûre Teslime	400 ğuruş
Deyn-i müsbit el-Hâcc Vâis Efendi	750 ğuruş
Techiz ve tekfin masârifi	100 ğuruş
Resm-i kısmet	35 ğuruş
Kaydiye	6 ğuruş
Yol baha	2 ğuruş
Yekûnu	2643 ğuruş

Sahhü'l-bâkî lit-taksim-i beyne'l-verese	1.357 ğuruş
Hisse-i zevce-i mezbûre Ümmü Gülsüm	84 ğuruş 30 para
Hisse-i zevce-i mezbûre Fatma	84 ğuruş 30 para
Hisse-i ibn-i merkum Ali	791 ğuruş 20 para
Hisse-i bint-i mezbûre Fatma	395 ğuruş 30 para

Metn-i kassâm nâtık olduğu üzere verese-i kibâr-ı mezbûretân hisse-i ırsiyelerini aynen ve temâmen ahz ve kabz eyledikleri misillü sagîrân-ı mezbûrânın hisse-i ırsiyesi li-ecli'l-ıstirbâh ve'l-hıfz ba hüccet-i şer'î vasîleri merkumân Hacı

Mehmed ve Ali Rızâ Ağa yedlerine kezâlik aynen ve temâmen teslim olduğu gibi sagîr-i merkumânın hisse-i ırsiyelerinden emvâl-i gayr-ı menkulün beyne'l-verese müştereken uhdelerinde bi'l-ibka ve menkuleden hisseleri dahî li-ecli'l-istirbâh ve'l-infâk vasîleri merkumâna bâ-hüccet-i şer'iyye teslim ve tenbih olduğu ma'lûm olmak üzre işbû zeyl-i kassâma şerh virildi.

Numra

79

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Akyol Mahallesi'ndeki Mustafa Beğ Mescid-i Şerifi Vakfı'ndan tevliyet ve yine Ayntâb'da Kaya Mescid-i Şerifi Vakfından tevliyet ve imâmeti bulunan es-Seyyid Hafız Kasım bin İbrahim'in vefatıyla, yalnız tevliyet haklarının oğlu İbrahim Efendi ibn-i es-Seyyid Hafız Kasım'a intikali hakkındaki i'lâm kaydı.

Tarih:17 Cemaziye'l-âhir 1316 / 2 Kasım 1898 Çarşamba

Belgenin Transkripsiyonu

Der-devlet-i mekine arz-ı dai kemineleridir ki Nezâret-i Celile-i Evkaf-ı Hümayûn-ı Mülûkane'ye mülhak evkafdan Halebü'ş-Şehbâya ta'bî Ayntâb'da Akyol Mahallesi'nde vâki' Mustafa Beğ Mescid-i Şerifi Vakfı'ndan olmak üzre vazife-i muâyene ile tevliyet cihetine bin iki yüz seksân tokuz senesi Saferü'l-Hayr'ın yigirmi sekizinci güni tarihiyle müverrah medine-i Ayntâb'da vâki' Kaya Mescid-i Şerifi Vakfından olmak üzre vazife-i muâyene ile tevliyet vazife-i muâyene ile imâmet cihetlerinin bin yüz otuz yedi senesi Rebiü'l-ahir'in yigirmi dördünci güni tarihiyle müverrah ve bâlâları tuğra-yı cihanbânî ile müzeyyen ve muvaşşah iki kıt'a berat-ı alişan ile ma'rûf olan Es-Seyyid Hafız Kasım bin İbrahim nam kimesne bundan çend sene akdem İbrahim ve Mustafa ve Mehmed ve Abdulkadir ve Ali namûn beş nefer sulbî evlâd-ı zükûrını terk iderek vefât idüb yeri halî ve hidmet-i lâzımeleri mahlûl ve muattal kalmağla müteveffâ-yı merkumun muharrerü'l-esâmî oğullarından en büyük oğlu ve marrü'l-beyân Akyol Mahallesi'nde yüz altmış birinci hânenin birinci numrosunda mukayyid olub silk-i celil-i askerice bir gûnâ ilişiği olmadığını nüfus me'mur tarafından bi'l-havale iâde olunan istid'âya melfûfen vürud iden ilm û haber mealinden müstebân olan ve cihât-ı mezkûrandan ancak mezbûr tevliyet cihetlerinin hıdemat-ı lazımelerini hüsn-i idâre ile ifaya ehil ve erbab-ı istihkakdan olduğu salifü'z-zikr Ayntâb Evkaf Muhasebeciliği Vekili Kethüdazâde Mustafa Nuri Efendi hâzır olduğu halde marrü'l-beyân Akyol Mahallesi ahâlisinden mevsûkü'l-kelâm

Çatal'ın oğlu Hüseyin bin Ahmed ve Sâlih bin Mehmed ve Ali bin Mustafa ve Mehmed bin Abdullah ve sâir mazbûtü'l-esâmî kimesneler ihbârlarıyla lede'ş-şer'ü'l-enver zâhir ve mütehakkık olan evlâd-ı mezbûrûndan işbû bais-i arz-ı ubudiyet mezbûr İbrahim Efendi ibnü'l-merkum Es-Seyyid Hafız Kasım bendeleri uhdesine yalnız mezkûr tevliyet cihetlerini vazife-i mersûmeleriyle babası müteveffâ-yı merkumun mahlûlünden ber-mûcib-i ta'limat ceride tevcih ve yedine müceddeden bir kıt'a berât-ı şerif-i alişân sadaka ve ihsan buyurulmak ricasına bi'l-iltimas pâye-i ser'îr-i saltanat-ı uzmaya arz ve i'lâm olundu bâkî emr ü ferman hazreti veliyyü'l-emrindir

Hurrire fi'l-yevmi's-sâbi' aşer min-şehr-i Cemâziye'l-âhir li-sene sitte aşer ve selase miete ve elf

Ellinci Sahîfe

Numra

80

Belgenin Özeti

Ayntâb Sancakbeyi Keyvan Beğ ibn-i Abdussamed tarafından kurulan Keyvan Beğ Vakfı'nın Arapça Vakfiyesi.

Tarih: Evail-i Muharrem 990 / 26 Ocak -4 Şubat 1582 Cuma/Pazar

Belgenin Transkripsiyonu

Nezâret-i Evkaf-ı Hümayûn

Elhamdülillahillezi enzele aleyne'l-kitâbe ve ceale siracen vehhace ve beyyene's-sübüle'şerayi'-i ve'l-ahkâm bi-evzahi'd-delâili ve sayyerat şir'aten ve minhacen ve erğame ünüfe'l-mükâbirinee ve'l-muanidine bi'l-ayâti'l-beyyinâti ve ce'alâha minhaceten ve delîlen sümme salaten ale'n-nebiyyi'l-muhtari Muhammedini'l-meb'us-i bi'l-ebrari ve'l-eşrari ve ale âlihi'l-ahyari ve ashabihi'l-ebrari emme ba'dü fe hezihi huccetün sahîhatün şer'iyyetün li'l-usül-i ve'l-mebâni ve vesikatün sarîhatün mer'iyyetün li'l-elfâzi ve'l-maani yu'rebu mazmunuha ve ma'naha ve yünebbi'ü meknunuha ve fecveha an-zikr-i mâ hazara fi meclis-i şer'iyyeti'ş-şerifati muhhı'l-imadi ve mahfele'd-dini'l enifi'r-rasihı'l-evtadi sahibi'l-hayrati ve'l-hasenat sâhib-i erbabi'l-müberrati ve's-sadakati'l-hayri'l-habiri ve'l-vakıfi'l-basiri kıdvetü'l-ümerai'l-kirâmi usvetü'l-küberai'l-fehhami kâidü cuyuşi'l-muvahhidin rafi'u rayeai'l-mülki ve'd-dini'l-mahfuzi bi-evâtıfi'l-meliki'l-ehadi Hazreti Keyvan Beğ ibn-i Abdussamed el-vali bi-vilâyet-i Ayntâb sanehu'l-lahu'l-melikü'l-vehhâb ucira aleyhi âsâr-ı hayratihi ale-sahafati'l-eyyâmi ve rabt-ı itnab-i

devletihi bi-evtadi'l-hulub-i ve'd-devami ve akarra ikrâran tayi'an ve an-saibeti ademi'l-i'tibâri ariyen bi-ennehü lemma alime enned'dünya ed-deniyyette darü'l-bevari lâ-dara ikrârün havi'l-meniyyeti ve mesve'z-zürriyyeti mu'terine'l-ğumumi ve'l-mesayibi müctemia'l-humumi ve'n-nevaibi naimüha fi hatari'z-zevali ve mukimüha fi-şerafin bi'l-irtihâli lezzetiha mesbubetün bi'l-elemi sıhhatüha mesubetün bi's-sekami erade idhale'z-zadi li-yevmi'l-miadi fevakefe ve hasebi ve ebede resilün ve harrema ve ekkede nebiyyeten nebiyyeten sâdıkaten sâdaret an-azimetihi ilâ fi'li'l-hayrati rağbeten fi'l-ecri ve's-sevabi ve'b-tiğai lima indellahi mine'z-zülfe yevme'l-meabi yevme yeczi'l-mutesaddikine velâ yuzi'u ecra'l-muhsinine mâ kâne mutazamminen fi-sehk-i? mülkihi es-sahîhi ve münharitan fi-semti hakkihi's-sarih ve zâlike cemi'ü'l-mütezelline el-vaki'ine fi-mahalleti Kayacık an-mahallâti li-mebdeti? Ayntâb sanehallahu ile'l-yevmi'l-hisâbi'l-mahdûd beyne kıbletin bi-bûstan-i İbnü'l-haddad ve şarken ve şimalen bi't-tariki'l-âmm ve ğarben bi'l-mescidi'ş-şehir bi-hatuniyye ve me'aruhu sehilün ve sûkı'l-kâineti Tahta'l-kal'ati el-mahruseti li-beldeti'l-mezbureti'l-vakiati an-cânibi'l-kıbleti ve'l-müştemilâti âla-semaniyeti ve sittine dükkânen ma'a fıruni'l-hubzi ve sibâğu hanetin fî-cânibi'l-garbi'l-mahdûdeti kıbletühü bi't-târiki's-sâliki ve fî-muhazatiha hammâmun müştehirun bi-hammâm-ı Sultan ve şarken et-târiku eyzan ve şimalen sahatun hâliyetün yücme'u fiher'ricâlü ve'n-nisa'ü ve yekumu fiha Sûku'n-Nisa-i fi-ba'di'l-eyyâmi ve garben kezâlik et-tarikü's-saliku ve fi-muhazatiha dekâkin-i kabbain ve't-tenşârin ve'l-hammâm el-müştehir bî-hammam-ı Keyvan Beğ el-vaki' fî-mahallâti Tarla-yı Atîk an-mahallati'l-beldeti'l-mesfureti'l-mahdûd kıbleten ve şarken bi't-tarik ve şimâlen bi't-tariki'l-âmm ve ileyhi bâbü'l-hammâmi ve'l-bûstan f'i-mahallât-i Çukur an-mahallâti'l-beldeti'l-mezburetil-mahdûdi kıbleten ve garben bî-mekabiri'l-müslimîne ve şarken et-târiki'l-âmm ve şimâlen bî-bûstan-ı İbni'l-Haddad ve't-tahun el-vaki'i fî karyeti Tılhüseyn an-kaza-i Kilis bi-cemi'i hududihi'l-ma'lumeti ve sibâğ-ı hanetihi'l-vakıati fî-karyeti Kızılhisar bi-hududiha'l-ma'rufeti li-nefsihi'n-nefiseti madamet li-zevceti Enisetin sümme evlâdihi sümme evlâdi evlâdihi sümme evlâdi evlâdi evlâdihi ve in sefel sümme li 'ütekaihi sümme evlâdi 'ütekaihi kezalik batnen ve ba'de batnin ve karnen ba'de karnin ve şartü ey-yuhaccibe'z-zükûru li-ünâsin fî eyyi derecetin kânü fî mâ sive'l-karani'l-evveli ve's-sânî ve hattâ mate vahidün mine'l-evlâdi ve fî karnin a'de hissetühü ilâ men kâne fî tabakatihi ve madame vshidün mine't-tabakati'ulyâ mevcuden lem yu'ti li-ehli't-tabakatihi's-süflâ şey'en mine'l-ğulleti eyye tabakâtin kânet ve şartü'l-vâkıfi

ahsenallahu lehu fi'l-mevakıfi li'l-mütevelli en yıucira'd-dekâkine el- mezkurete ve'l-hammâme ve'l-bostan ve't-tahune alâ mâ hiye el-mu'tadetü fi'l-beldeti'l-merkumeti ve yesrifu mine'l-icâreti evlâ ile't-ta'miri'l-menziline ve sâiri'l-mevkufati feve alâ mâ hiye aleyhi iz vaka'a sümme yesrifu minhâ sülüs-i kıta'-i kaziyyetin li-selâseti'r-ricâli yukirrune fî külli yevmin cezâen kâmilen mine'l-kelâmi'l-kadîmi ve'l-kur'ani'l-azimi li külli vâhidin kat'iyyetün kaziyyetün fî külli yevmin ve yehebune sevabe zalike li-ruhi'l-vâkıfi ve evlâdihi ve zürriyâtihi ve yakbizu el-mütevelli el-bâkî ale mâ iktezahu et-tevliyetü ve yasrifu fî mahâliha es-sâireti fe izâ teazzera el-mezkuratü bi'l-harabi ve'l-inkırazi fi'l-evlâdi ve'l-'utakai ve'l-ensabi ya'simuhallahü'l-melikü'l-vehhâb yekunu cemiuha vakfen ale fukarai'l-Medineti'l-Münevvereti li-ruhi resûlü's-sekaleyn ve nebiyyi'l-hafikeyn sallallahu tealâ aleyhi ve sellem

Elli Birinci Sahîfe

ve alâ alihi ve ashabihi'l-mükerremi ve şartü't-tevliyeti venzur li-nefsihi madame alâ mâ kaza'l-lahu ve kaddera sümme'l-erşedü ebnauhu sümme'l-erşedü femâ lâ rüşde süme li-'utakaihi sümme lâ li-'utakaihi alâ mâ merre fe izâ inkırazu bi-ecmâihim ve hallet el-arzu minhum vâkaftü'l-menviyyete ilâ fukarai'l-Medineti'l-Münevvereti yekunu't-tevliyetü'l-merkumetü li-külli men yekunu mütevelliyen alâ evkafiha li-nefsihi fi't-tevliyeti li-asli't-tescili keylâ tatrika ileyhi et-tağayyüra ve't-tebdile ve hüve teslimü vakıfihi ve ahzihi min yedihi ve zabtıhi mütesellimen ve kabzan sahîhan şer'iyyen ve mukaddimen min kıbeli'l-mütevelli vicahen ve şifahen temma lemma temma mine'l-canibeyni el-makalü ve ile'l-emri ilâ hazihi'l-minvâli erade'l-vâkıfu el-müşarunileyhi en-yercia vakfehu ve yeruddu cemiahu ilâ mülkihi mütemessiken bi-ademi'l-luzümi muarızahü'ş-şerike el-merkume fe hükmü'l-hakimi i'lâ'l-kitabi bi-tevkıihi'l-müstetabi yesserahullahu tealâ ahsene'l-münkalibi ve'l-meab bi-sıhhati ve'l-lüzumi ve'l-bekai ilâ ebedi'l-ebedine alâ ra'yi men yerahu mine'l-eimmeti'l-müctehidine rıdvanullahi tealâ aleyhim ecmâin fesara cem'u mâ zükira evvelen ve ahiran vakfen lâzımen müseccelen müebbeden bi-haysü lâ temlik ve lâ temellük ve lâ yeşri ve lâ yüştera ve lâ yevhebu ve lâ yurisu aslen ilâ en-yerise lehü'l-arzu ve men aleyha ve hüve hayru'l-vârisin ve ecra'l-vâkıfu ale'l-meliki'l-mu'înu mimmen beddelehu ev ğayrehu ba'dema semiahu fe innemâ ismuhu alellezine yubeddilunehu inne'l-lahu semi'un alim cera zalike ve hurrirehu fî evâil-i şehr-i Muharremi'l-haram min-şuhur li sene tis'in ve tis'a mie

Numra

81

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Kaysara Mahallesi'nden iken vefât eden Nuh bin Hacı Mehmed Efendi'nin küçük yaştaki oğulları Mehmed, Ali ve Hasan'ın vasîliklerine, vâlideleri Kolağasızâde kerîmesi Hadice bint-i Mehmed'in tayini ve çocuklara günlük birer kuruşdan aylık doksan kuruş nafaka hakkındaki vesayet kaydı.

Tarih:24 Şevvâl 1316 / 7 Mart 1899 Salı

Belgenin Transkripsiyonu

Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde vâki' medine-i Ayntâb mahallâtından Kaysara Mahallesi ahâlisinden iken bundan akdem vefât iden Nuh bin Hacı Mehmed Efendi'nin sulbî-i sagîr oğulları Mehmed ve Ali ve Hasan'ın vakt-i rüşd ve sedâdlarına değin babaları müteveffâ-yı merkumdan müntakil ve mevrûs mallarını ahz ve kabz ve hıfz umûrlarını tesviye ve rü'yete kıbel-i şer'den bir vasî nasb ve ta'yini lâzım ve mühim olmağın emanet ile ma'rûfe ve istikamet ile mevsufe ve her vechle umûr-ı vesâyet uhdesinden gelmeğe kâdire idüği zeyl-i hüccetde muharrerü'l-esâmî kimesneler ihbârlarıyla lede'ş-şer'ü'l-enver zâhir ve mütehakkık olan sigar-ı merkumânın vâlide ve hâzınaları işbû rafi'atü hazihi'l-vesîka Kolağasızâde kerîmesi Hadice bint-i Mehmed nam hatun sigar-ı merkumânın vakt-i rüşd ve sedâdlarına değin babaları müteveffâ-yı merkumdan müntakil emvâl-i mevrûslarını ahz ve kabz ve hıfz umûrlarını rü'yete kıbel-i şer'den vasî nasb ve ta'yin olundukda ol-dahî vesâyet-i mezkûreyi kabûl ve hıdmet-i lâzımelerini kemâ yenbağı edâya taahhüd ve iltizâm itdikden sonra sigar-ı merkumûn nafaka ve kisve baha ve sâir levâzım-ı zarûriyeye eşedd-i ihtiyac ile muhtâc olmalarıyla vasîye-i mezbûre talebiyle zikr-i âtî meblâğ kadr-i ma'rûf olduğu lede'ş-şer'ü'l-enver kezâlik zeyl-i vesîkada mesturü'l-esâmî kimesneler ihbârlarıyla zâhir ve mütehakık olmağla sagîrûn-ı merkumûnun nafaka ve kisve baha ve sâir levâzım-ı zarûriyeleri içün işbû tarih-i hüccetden i'tibaren her birisi içün yevmî birer ğuruş hesabıyle şehrîye otuz ğuruş cem'an toksan ğuruş nafaka ve kisve baha farz ve takdir olunub beheri içün meblâğ-ı mefruz-ı mezkûr birer ğuruş külle yevm her birerlerine harc ve sarf ve lede'l-hâce istid'âneye ve inde'z-zafer sagîrûn-ı merkumûnun mallarına rücu'a vâlide ve hâzınaları vasîye-i mezbûre Hadice Hatun'a kıbel-i şer'den izn virilmeğin mâ vak'a bi't-taleb ketb ve imlâ olundu

Tahriren fi'l-yevmi'r-rabi' ve'l-ışrin min-şehr-i Şevvâlü'l-muazzam li-sene sitte aşer ve selase miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Kethüdazâde İbrahim Efendi, Müsevvid-i Fetvâ Mehmed Hilmi Efendi, Mehmed Şâkir ibn-i Şıh Mehmed, Hâcezâde İbrahim ibn-i Mustafa, Hüseyin bin Tâlib, Muhzır Sinan Ağa, Muhzır Hüseyin ve gayrühüm.

Elli İkinci Sahîfe

Numra

82

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Keyvan Beğ vakf-ı kadîminin mütevellisi Bayramzâde Mehmed Hilmi Efendi ibn-i Mehmed Rahmi Efendi ibn-i Mustafa Efendi tarafından, vakıf malından olup tamire muhtaç olan hamam ve diğer yapıların tamiri ve yeniden inşasına taleple birlikte, hükümet tarafından yol genişletme çalışmalarında vakfa bitişik kaldırımların yapımıyla mükellef olan vakfın nakdi olmadığı için, vakıf malından olan Kurb-ı Kayacık Mahallesi'ndeki arsaya akarât inşasına istenen izin ve bu konuda verilen ilâm kaydı.

Tarih:24 Şevvâl 1316 / 7 Mart 1899 Salı

Belgenin Transkripsiyonu

Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde vâki' medine-i Ayntâb'da kâin Nezâret-i Celile-i Evkaf-ı Hümayûn-ı Mülûkâneye mülhak evkafdan Keyvan Beğ vakf-ı kadîminin bâ-vakfiye-i ma'mul biha tevliyet cihetinin meşrûtün lehi ve vakıf-ı mûmâileyhin evlâd-ı zükûrundan bulunan Abdulkadir ve Zekeriyya ibn-i Yahya ve merkumânın li-ebeveyn biraderi Mehmed Raşid Efendi'nin mahdumu Mehmed Ârif nam kimesneler haylice zamandan berü cünûn-i mutbık ile her biri mecnun ve umûr-ı vakfı bi-zâtihüm rü'yet ve ve tesviyeye adem-i iktidarları inde'ş-şer'ü'l-enver zâhir ve mütehakkık olmağla vakf-ı mezbûrun hidmeti lâzımesi şart-ı vakıf ve teamül-i kadîmesi vechle hüsn-i irade ve tesviyeye kıbel-i şer'den bâ-hüccet-i şer'iyye mütevelli ve kaimmakam nasb ve ta'yin olunan ve vâkıf-ı mûmâileyhin evlâd-ı inâsından Bayramzâde Mehmed Hilmi Efendi ibn-i Mehmed Rahmi Efendi ibn-i Mustafa Efendi nam kimesne medine-i mezbûre mahkeme-i şer'iyye odada ma'kud meclis-i şer'i şerife lâzımü't-tevkirde Evkaf Muhasebeciliği Vekili Kethüdazâde Mustafa Nuri Efendi ibn-i Hacı Mahmud Ağa hâzır olduğu halde hâlâ Ayntâb Belediye Reisi bulunan Seyyâfzâde işbû rafi'-i haze'l-kitab Rif'atlü Abdulkadir Efendi ibn-i Mustafa Ağa mahzarında bi'tâv-ve'r-rızâ ikrâr-ı tam ve takrir-i kelâm

idüb vakf-ı mezkûr cümlesinden olub mürûr-ı ezmân ile harab ve mâil-i inhidam olmağla ta'mir ve termîme eşedd-i ihtiyac ile muhtâc olan hâmmâm ve sâir musakkafât-ı ma'lûmesinin ta'mir ve müceddiden bina ve inşâsı vakf-ı mezbûr hakkında enfa' ve evlâ olduğu misillü cânib-i hükûmet-i seniyyeden tesviye-i turuk ve ve tevsi'-i esvak olunduğu zeman vakf-ı mezkûr emlâk-ı mevkufesine câr ve muttasıl kaldırımların inşâsına mükellef ve mecbur kılındığım hasebiyle vakf-ı mezkûrun nukud-ı mevcudı olmadığından galle-i vakfdan bilahare te'diye itmek üzre me'zûn olduğuma binâen evvelce âherden bi'l-istid'âne bâ-defter-i müfredât ma'lûmu'l-mikdâr meblâğ sarfıyle ta'mir ve i'mar ve inşâ olunmuşdı el-hâletü hâzihi vakf-ı mezkûr medyûn olub yine vakf-ı mezbûr dâhilinden ve medine-i mezbûrenin Kurb-ı Kayacık Mahallesi'nde kâin mürûr-ı zaman ile münhedim ve münderis enkazından dahî eser kalmayan arsa-i mevkufeden kısm-ı ma'lûmesine büyût ve akarât inşâsı arsa-i bakıyye şeref ve i'tibar bulacağı gibi vakf-ı mezkûr hakkında her vechle enfa' ve evlâ olacağı zâhir ve bâhir olub ancak vakf-ı mezkûrun nukud-ı mevcudu olmadığına ve istid'âne ile inşâ olunduğu takdirde de hâsıl olacak gallesi idâne olunacak mebâliğin ribh-i güzeştesini ba'de'l-ifa cânib-i vakfa fazla nemâ ve galle kalmayacağına 'alâ-hâliha terk ve ibkası takdirinde mürûr-ı ezmân ile menzilin hâlini iktisâb ve yed-i âhere geçerek izâa olacağı melhûz-ı kavî olub ve bu ise vakf-ı mezkûr hakkında min-külli'l-vücûh zarar va gadr-i mahzı mûcib idüği mütehakkık olmağla arsa-i mezkûre ber-vech-i âtî kısmen ifrâzıyla tahkire rabt olunduğu takdirde vakf-ı mezkûr içün ber-vech-i muharrer ezher-i cihet enfa' ve evlâ olduğu cihetle marrü'l-beyân arsa-i hâliyanın şimal cihetinde vâki' tarafları şimalen Hükûmet-i Seniyye Caddesi'nden Akyol nam mevkie mürûr iden târik-i âmm garben meclis-i belediye tarafından bina olunub menâzi' kaydolan divar şarken ve cenûben vakf-ı mezbûr dahîli olan arsa ve mezkûr hâne arsa ve bağçesinin divarla mahdûd ehl-i vukûf cânibinden lede'l-mesâha cânib-i garbîden cânib-i şarka doğru tûlen altmış ve şimalden cenûba toğru arzen kırk altı ve bi-hesab-ı terbî'i iki bin yedi yüz altmış zira'-i mimarî arsa-i memsûha-i mevkufe üzerine hâzır-ı mûmâileyh Abdulkadir Efendi kendi malıyla mülki olmak üzre müceddeden hâne ve akarât bina ve ihdas itmek ve sâl be sâl arsa-i memsûha-i mezkûrenin el-yevm ecr-i misli kat'ı ile maktu' râyic-i belde yüz ğuruş icâre-i zemin virmek ve mürûr-ı eyyâm ile arsa-i mevkufe-i mezkûre üzerinde mebnî olan emlâk ve akara her kim mutasarrıf ve sâkin olur ise icâre-i zemin-i cânib-i vakf içün sene be sene mütevellisine edâ ve teslim itmek üzre mûmâileyh Abdulkadir Efendi'ye tahkir ve vech-i lâyıkı üzre teslim eylediğimde

mûmâileyh dahî ol-vechle istihkâr ve teslim eyledikden sonra mûmâileyh Abdulkadir Efendi vakf-ı mezkûr içün yedinden ve malından an-nakd yüz elli aded lira-i Osmanî altunu bi't-târikü't-teberru' bana tevliyetim hasebiyle def' ve teslim idüb ben dahî bi't-tevliye vakf-ı mezkûr içün temâmen ahz ve tesellüm ve kabz ve kabûl eyledikden sonra hâzır-ı mûmâileyh Abdulkadir Efendi'ye arsa-i memsûha-i mezkûre üzerine salifü'z-zikr bina inşâsiyçün tarafımdan bi't-tevliye izn virdiğim gibi kıbel-i şer'den dahî izn virilmek muradımdır didikde hâzır-ı mûmâileyh Abdulkadir Efendi dahî

Elli Üçüncü Sahîfe

mukırr-ı mûmâileyh Mehmed Hilmi Efendi'yi cem'-i kelimât-ı meşrûhasında şifâhen tasdik ve vicâhen tahkik itdikde arsa-i mevkufe-i memsûha-i mezkûre üzerine kendi malı ile mülkü olmak sâl be sâl tahkir bedeli olan mezkûr yüz ğuruşu mütevellisine edâ ve teslim itmek ve mûmâileyh Abdulkadir Efendi dahî salifü'l-beyân hâne ve akarât nefsiçün bina itmesiyle mûmâileyh Abdulkadir Efendi etyab-ı malından ve yedinden vakf-ı mezkûr içün bâ-hüsn-i rızâ terk ve teberru' ve teslimü'l-mütevelli eylediği meblâğ-ı mezkûr yüz elli aded lira-i Osmanî aktunı ile vakf-ı mezkûrun eşedd-i ihtiyac ile muhtâc olduğu salifü'l-beyân tahkire merbût arsa-i memsûha car ve mülâhıkındaki hâne arsası üzerine müceddeden bina inşâ itmek ve emlâk-ı sâire-i mevkufenin muhtâc-ı ta'mir ve termim olan mahallerini ta'mir ve termimi vakf-ı mezkûr hakkında marrü'z-zikr enfa' ve evlâ ve tarafeynin ifâdeleri hakikat-ı hale muvâfık ve nefsü'l-emre mutabık ve meblâğ-ı mezbûr yüz ğuruş tahkir dahî arsa-i memsûha-i mezkûrenin el-yevm ecr-i mislinden ezyed ve evfer idüği medine-i mezbûre mahallâtından Âmmu Dâiresi ahâlisinden Ahmed Ağa ibn-i Abacı Ali ve Töbe Mahallesi ahâlilerinden Memik ağa bin-i Semo ve Helvacı Mustafa ibn-i Havalı Hüseyin ve Ali Hâce'nin oğlu Fakîh Mehmed ibn-i Mehmed ve Hacı Bâkî Mahallesi ahâlisinden Mehmed Şâkir Ağa ibn-i Koca Osman ve ceride-i mahkemede mazbûtü'l-esâmî sâir bî-garez ehl-i vukûfun meclis-i ma'kud-ı mezkûrda ale't-târikü'ş-şehâde ifâde ve ihbâratıyle inde'ş-şer'ü'l-enver tahakkuk ve tebeyyün itmekle evkaf muhasebecisi vekili mûmâileyh Mustafa Nuri Efendi'nin inzimâm-ı rey'ile ber-vech-i meşrûh arsa-i memsûhanın tahkir-i mezkûra rabt ve üzerine mülkü olmak üzre hâne ve akarât bina ve inşâsına ve ittisâlindeki arsa-i mevkufe üzerine vakf içün müceddeden bina ve inşâsına ve vakf-ı mezkûr emlâk-ı mevkufesinden muhtâc-ı ta'mir olan mahalleri ta'mir ve termim mûmâileyhümâ

mütevelli Mehmed Hilmi ve Abdulkadir Efendi'lere kıbel-i şer'den dahî izn virilmeğin hıfzan-ı ……. işbû vesîka-i enîka bi't-taleb ketb ve imlâ olundu

Tahriren fi'l-yevmi'r-rabi' ve'l-ışrin min-şehr-i Şevvâlü'l-muazzam li-sene sitte aşer ve selase miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Serkâtib-i Mahkeme-i Şer'iyye Mehmed Zühdi Efendi, Kâtib-i Sanî Müftizâde Mehmed Nizâmeddin Efendi, Mukayyid-i Mahkeme-i Şer'iyye Sâlih Efendizâde Vâhid Efendi.

Numra

83

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın İbn-i Timurci Vakfı'nın tevliyetine dair Ayntâb Mahkeme-i Şerîyyesi'nden i'lâma kanaât etmeyen Mehmed Â'rif Ağa tarafından yapılan itirâz üzerine Meclis-i Tedkikât-ı Şer'iyyeden verilen 24 Zi'l-hicce 308 tarihli ve otuz beş numaralı mazbatanın sureti.

Tarih:24 Zi'l-hicce 1308 / 31 Temmuz 1891 Cuma

Belgenin Transkripsiyonu

Meclis-i Tedkikât-ı Şer'iyye

Otuz beş numrolu ve 24 Zi'l-hicce 308 tarihlü mazbata suretidir

Huzur-ı âlî hazret-i fetvâ-i penâhiye

Ayntâb Kazası'nda vâki' İbn-i Timurci Vakfı'nın tevliyetine dair kaza-i mezkûr mahkeme-i şer'iyyesinden sadr olan i'lâm-ı şer'i hükmüne adem-i kanâatle hâsımı Mehmed Â'rif tarafından bi'l-ihya vuku' bulan i'tirâz üzerine meclis-i tedkikat-ı şer'iyyeden yazılan derkenârda i'lâm-ı mezkûrun Haleb Vilâyet-i Merkez Mahkeme-i Şer'iyyesince tedkîka lüzûm gösterilmesine mebnî keyfiyet-i mukaddema mahkeme-i mezkûreye havale buyurulmuş ise de merkum Mehmed Â'rif bu bâbda evvel ve ahir da'va ve i'tirâza kıyam itmiş âherin tahrik ve teşvikiyle vuku' bulduğundan bahsle ta'kib-i madde zımnında Haleb Mahkeme-i Şer'iyyesi'ne müracaat itmediğine ve ba'demâ ve ba'demâ dahî idemeyeceğini kaza-i mezkûr nâib-i sâbıkı ikrâr ve i'tiraf eylediği gibi bu kere nâib lâ (tahrif) virüb suret-i musaddakası takdim olunan arzuhâlde dahî i'lâm-ı mezkûr hükmünün temâmıyla muvâfık-ı hakikat olduğunu ifâde eylemiş olduğundan idüğinden şu hale nazaran keyfiyetin mahkeme-i şer'iyyesine bir gûne taâlluku kalmadığı cihetle i'lâm-ı

mezkûrun bi't-tedkik tasdik-i istid'âsına dair Malatya mutasarrıf-ı esbakı saadetlü Mehmed Rasim Paşa Hazretleri tarafından bi't-takdim havale buyurulan arzuhâle ve merbûtatı mu'tâ olundu

Husus-ı mebhus-ı anha dair Ayntâb Mahkeme-i Şer'iyyesinden i'tâ olunan ve evrâk-ı merbûta meyânında bulunan 3 Muharrem 299 tarihlü i'lâm-ı şer'i hakkında mukaddema meclise vürud iden evrâk-ı temyiziye üzerine an-Cemaziye'l-ûla 302 tarihlü 237 mumrolı yazılan derkenârda

Elli Dördüncü Sahîfe

cânib-i halîl-i [celîl-i] fetvâhâneden tasdik idilmiş olan i'lâm-ı mezkûrun netice-i meali men'-i mezkûr hakkında usûlüne muvâfık olduğu fetvâhâne tahşiyesinde münderic ise de layiha-i i'tirâziye meali mazmun ilamı inkârdan ibaret olduğundan şu halde i'lâm-ı mezkûr tarafeynin imzâ veya mührleriyle musaddak ve usûl-ı vechle zabt-ı da'vaya ve sicildeki kaydına muvâfık inde'l-hakem mazmuniyle bilâ-beyyine amel câiz olabilecek senedât-ı şer'iyyeden ise mazmuniyle bilâ-beyyine haml olunması ve eğer değil ise mazmununun beyyine-i muâdile ile sübûtu lâzım geleceği ve müddeîler mürtezikadan oldukları halde ber-mûcib-i şart-ı vâkıf ve teamül-i fazla-i galleden hisselerinin istifa' itdirilmesiyle ihkak-ı hakk olunması iktizâ ideceğinden marrü'l-beyân i'lâm layiha ile mahâllinden celb olunacak zabt-ı da'va Haleb Mahkeme-i Şer'iyyesince nazar-ı mütâlaa eylenerek husus-ı mezkûrun usûl-ı meşrû'asına tevfikan icrâsı îcâbı zımnında evrâk-ı mezkûrenini bâ-tahrirat-ı aleyh Haleb vilâyet-i celilesine iâde buyurulması arz ve beyân olunduğu kayden anlaşılmışdır

Bu bâbda ahiren kaza-i mezkûr mahkeme-i şer'iyyesinden sadr olub fetvâhâne-i celileden tasdik idilen merbûtü'l-i'lâm-ı şer'iyyenin hülasa-i meali mezbûr Ârif Ağa paşa-yı müşarunileyhin muvâcehesinde bu husus hakkında tasaddî itdiği kâffe-i da'va ve müdâfa'atı âherin teşvikatından münbais olub cümlesi vâhi ve hilaf-ı vâki' olduğundan bahsle tevliyet-i mezbûreye dair müşarunileyhe asla müdahaleye salâhiyeti olmayub ber-mûcib-i teamül-i kadîm müşarunileyh cihet-i mezbûrenin mütevellisi ve mutasarrıfı olduğundan salifü'z-zikr i'lâmda muharrer muhâkeme bi-temâmiha icrâ olunarak tevliyet-i mezbûrenin müşarunileyh uhdesinde 'alâ-hâliha terk ve ibkası lüzûmuna ba'de'l-hükm i'lâm-ı mezkûr sâdır olduğuna ve vakf-ı mezbûrun çend seneden berü terâkim itmiş olan gallelerini mütevelli-i müşarunileyhe edâsıyla mevkuf-ı lehine sarf olunmak üzere usûlen ihticâca sâlih bir kıt'a vesîka-i şer'iyye i'tâsına dair olan takrir-i meşrûhı Paşa-yı müşarunileyh tasdik

itdiğini nâtık bulunmuş ve merkum Ârif Ağa muahheren kaza-i mezkûr niyâbetine virdiği arzuhâlde dahî ifâdât-ı sâbıkasını tekrar ile beraber ol-bâbda virilan i'lâm-ı mezkûr muvâfık-ı hakikat olduğundan yeniden muhâkeme olmak üzre sekiz seneden berü Haleb Mahkeme-i Şer'iyyesi'ne mürâcaat itmediği gibi ba'demâ dahî itmeyeceğini dermeyân eylemişdir

İcâb-ı maslahat lede'l-müzakere husus-ı mebhus-ı anhın Haleb Mahkeme-i Şer'iyyesi'nce yeniden tedkikine lüzûm gösterilmesi ol-bâbda zahr-i i'lâmda yazılan ve bâlâda hikâye olunan derkenâr mütalaasından dahî müstebân buyurulacağı vechle müsted'i-yi temyiz Ârif Ağa'nın aleyhinde sadr olan i'lâm-ı mezkûr mazmununu inkâr ile iddiâ-yı hakda ısrar itmesinden ve bu makûle inde'l-i'tirâz mazmunu ehad-ı hasımeyn tarafından inkâr olunan senedât-ı şer'iyyenin tarafeynin taht-ı tasdikinde olan zabt-ı da'vaya müdahîl olub olmadığı tedkik olunarak muvâfık görüş yeni surunda tenfîz-i hükmi ve aksi hâlinde îcâbına göre ya beyyine-i adile ile sübûtı veya yeniden mahkeme-i şer'iyye icrsası ta'limât-ı seniyye icâbından olmasından neş'et itmiş ise de müddeî-i mezbûr Ârif Ağa'nın bu bâbda aslen ve ferâğen gerek paşa-yı müşarunileyh alyhinde ikame itdiği da'va ve gerek sadr olan i'lâm-ı şer'i üzerine dermeyân eylediği makalat-ı i'tirâziyenin vâhi ve bî-esas idüği huzur-ı hâkimde vuku' bulan ve ba'de't-tescil evrâk-ı melfûfe meyânında bulunan i'lâma rabt olunan ikrâr ve i'tirafiyle muahheren tahtındaki ifâdât-ı tahririyesiyle sâbit olduğundan ve şu halde meclisin karar-ı sâbıkına tevfik-i muâmeleye bir gûne lüzûm kalmadığından i'lâm-ı mezkûrun tenfîz-i hükm îcâb ideceği derkâr olmağın mucebince iktizâ-yı hâlin sür'at-i ifâsı hususunun Haleb ve Ayntâb niyâbet-i şer'iyyelerine emr ve izbâr buyurulması tezkir idildi ol-bâbda.

Aslına mutabıkdır

Mahkeme-i Tedkikat-ı Şer'iyye

Numra

84

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Ispatırın Köyü'nden olan Osman bin Dursun bin Osman ve Ali bin Hüseyin bin Ali adlı kişiler tarafından, Timurcioğlu Şeyh Ahmed Şihabî Vakfı gallesinden istihkaklarından kaynaklanan davalar için, Hâyik Müslüman Mahallesi'nden dava vekili Dir Agobyan Kirkor Efendi'ye verilen vekâlet kaydı.

Tarih:24 Şevvâl 1316 / 7 Mart 1899 Salı

Belgenin Transkripsiyonu

Haleb vilâyet-i celilesi dâhilinde medine-i Ayntâb'a tabi' Ispatırın Karyesi ahâlilerinden olub şahsı Hacı Hızırzâde Ahmed Efendi ibn-i Şâkir Ağa ve Bostancı Şâkir ibn-i Koca Osman ta'rifleriyle ber-vech-i şer'î mu'arref olan Osman bin Dursun bin Osman ve yine Halil bin Hüseyin ve Mehmed Sinan bin Abdullah ta'rifleriyle kezâlik mu'arref olan karye-i mezbûre ahâlisinden Ali bin Hüseyin bin Ali namân kimesnelerden her biri medine-i mezbûre mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kud meclis-i şer'-i şerîf-i enverde medine-i mezbûre mahallâtından Hâyik Müslüman Mahallesi mütemekkinlerinden ve da'va vekillerinden işbû baisü'r-rakîm Dir Agobyan Kirkor Efendi muvâcehesinde bi't-tav' ve'r-rızâ takrir-i kelâm ve ifâde-i merâm idüb medine-i mezbûrede vâki' Evkaf-ı Hümayûn Nezâret-i Celilesine mülhak evkaf-ı kadîmeden ecdadımız Timurcioğlu Şeyh Ahmed Şihabî Vakfı evlâd ve mürtezikasından olduğumuz cihetle vakf-ı mezbûr gallesinden istihkak ve sâir umûr ve hususât-ı mevkufesine dair leh ve aleyhimizde ikame olunmuş ve olunacak bi'l-cümle deâviden dolayı mahâkim-i şer'iyye ve nizâmiye ve cezâiye ve devâir-i resmiyede

Elli Beşinci Sahîfe

bidâyeten ve istînâfen ve temyizen ve i'tirâzen ve tashîhan taleb-i da'va ile husûmet ve redd-i cevâba ikame-i şuhûd ve istima'a ve i'tirâzü'l-gayr ve i'tirâz-ı ale'l-hükm ve redd-i a'za ve iştikâ' ani'l-hükkâm ve tebliğ ve tebellüğe ve tahlif ve tahallüfe ve hacz-ı emvâl ve fekke ve vaz'-ı icrâya ve mümeyyiz ve hükm ve ehl-i hibre ta'yinine kendü imzâsıyla ve her nevi' istid'â ve levâih ve evrâk tanzim ve takdimine ve bunlara mümâsil hususât ve teferruât-ı sâiresinin mütevakkıf olduğu umûrun küllîsini son dereceye kadar ta'kib ve icrâya vekâlet-i umûmi ile her birimiz mûmâileyh Kirkor Efendi'yi vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile vekil ve nâib-i menâb nasb ve ta'yin eyledik didiklerinde merkum Kirkor Efendi dahî ber-minvâl-i muharrer vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hidmet-i lâzımesini kemâ yenbağı edâ ve ifâya taahhüd ve iltizâm itmeğin mâ vak'a bi't-taleb ketb ve imlâ olundu

Tahriren fi'l yevmi'r-rabi' ve'l-ışrin min-şehr-i Şevvâlü'l-mükerrem li-sene sitte aşer ve selase miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Serkâtib-i Mahkeme-i Şer'iyye Mehmed Zühdi Efendi, Kâtib-i Sanî Mahkeme-i Mezbûre Mehmed Nizâmeddin Efendi, Mukayyid-i Mahkeme-i Mezbûre

Sâlih Efendizâde Vâhid Efendi, Hacı Hızırzâde Ahmed Efendi, Koca Osmanzâde Şâkir Ağa, Halil bin Hüseyin, Muhzırbaşı Sinan Ağa, Muhzır Hüseyin Ağa ve gayrühüm.

Numra

85

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Kayacık Mahallesi'nden ve Ermeni milletinden Tais Agobyan müteveffa Nersez Ağa'nın zevcesi Haçat bint-i Timurci Setik ve kızları Meryem, Hatun, Hanım, Ohanne ile oğulları Agob ve Ohannes tarafından, Nersez Ağa'nın terekesinden kaynaklanan davalardan dolayı, Nersez Ağa'nın diğer oğlu Artin Ağa'ya verilen vekâlet kaydı.

Tarih:24 Şevvâl 1316 / 7 Mart 1899 Salı

Belgenin Transkripsiyonu

Tahakkuk-ı özr-i şer'îyye binâen zikr-i âtî hususun mahâllinde bi'l-istima' ketb ve tahriri iltimas olunmağla kıbel-i şer'den me'zûnen irsâl olunan mahkeme-i şer'iyye ketebesinden Müftizâde Mehmed Nizâmeddin Efendi ibn-i Behae'd-din Efendi Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde medine-i Ayntâb mahallâtından Kayacık Mahallesi mütemekkinlerinden ve tebaa-i Devlet-i Âlîyye'nin Ermeni milletinden Tais Agobyan müteveffâ Nersez Ağa'nın menziline varub Tışlaki Mahallesi mütemekkinlerinden Düzdabanoğlu Kiğork veled-i Manek ve Adanalıoğlu Avadis veled-i Artin ve müteveffâ-yı merkumun oğulları Artin ve Agob ve Ohannes ve cerdidede mazbûtü'l-esâmî kimesneler hâzır oldukları halde akd-ı meclis-i şer'-i âlî eyledikde hâzırûn-ı merkumûn ta'rifleriyle ber-vech-i şer'î mu'arrefeler olan müteveffâ-yı merkum Nersez Ağa'nın zevce-i metrûkesi Haçat bint-i Timurci Setik ve kızları Meryem ve Hatun ve Hanım ve Ohanne ve oğulları merkumûndan Agob ve Ohannes nam kimesneler meclis-i ma'kud-ı mezkûrda işbû baisü'r-rakîm merkum Artin Ağa veled-i mezbûr Nersez Ağa muvâcehelerinde bi't-tav' ve'r-rızâ her birerleri takrir-i kelâm ve ta'bir-i ani'l-merâm idüb mahalle-i mezbûre mütemekkinlerinden iken bundan akdem fevt olan mevrûsumuz Tais Agobyan Nersez Ağa veled-i Artin'den ırsen bizlere intikal iden hisse-i ırsiyemize vazı'ü'l-yed olanlardan ve zimem-i nâsda olan alacakları gerek derûn-ı Ayntâb'da ve gerek taşrada olan ashâbından ve sâir hukukumuzı mahallerinden taleb ve iddiâ birle mahâkim-i şer'iyye ve nizâmiye ve ticâriye ve cezâiye ve devâir-i resmiyede leh ve aleyhimizde ikame olunmuş ve olunacak bi'l-cümle deâviden dolayı bidâyeten ve

istînâfen ve temyizen ve i'tirâzen ve i'tirâzü'l-gayr ve i'tirâz-ı ale'l-hükm târikiyle muhâkeme ve müdâfa'a ve muhâsamaya ve kendi imzâsıyla her nevi' müsted'ayât ve levâih ve evrâk tanzim ve takdimine ve ikame-i şuhûd ve istima'a ve tahlif ve tahallüfe ve tebliğ ve tebellüğe ve ahz ve ahz ve kabza ve lede'l-hâce sulh ve ibrâya ve mümeyyiz ve hükm ve ehl-i hibre ta'yinine ve rü'yet-i muhasebe ve ve redd-i a'za ve iştikâ' ani'l-hükkâma ve hacz-ı emvâl ve fekke ve vaz'-ı icrâya ve'l-hâsıl hususât-ı mezkûratın mütevakkıf olduğu umûrun küllîsini son dereceye değin ta'kib ve icrâya ve âheri tevkile me'zûn olmak üzre her birimiz taraflarımızdan vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile merkum Artin Ağa'yı vekil-i murahhas ve nâib-i menâb-ı müveffez nasb ve ta'yin eyledik didiklerinde merkum Artin Ağa dahî ber-minvâl-i muharrer vekâlet-i mezkûrelerini kabûl ve hidemât-ı lâzımelerini kemâ yenbağı edâ ve ifâya taahhüd ve iltizâm eyledim didiğini kâtib-i mûmâileyh mahâllinde bi'l-istima' ketb ve tahrir ve maân mürsel ümenâ'-i şer'le meclis-i şer'e gelüb vuku'-ı hâli bi-temâmiha ifâde ve takrir itmeğin kıbel-işer'iden bi't-tenfîz mâ vak'a bi't-taleb ketb ve imlâ olundu

Tahriren fi'l-yevmi'r-rabi' ve'l-ışrin min-şehr-i Şevvâlü'l-mükerrem li-sene sitte aşer ve selase miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Mahkeme-i Şer'iyye Serkâtibi Mehmed Zühdi Efendi, Refiki Mehmed Nizâmeddin Efendi, Mukayyid-i Mahkeme-i Şer'iyye Vâhid, Elbeğilizâde Abdulkadir, Muhzırbaşı Sinan Ağa ve Refiki Hüseyin bin Şıh Mehmed Efendi, Timurciyan Hacı Agob, Kiğork Veled-i Artin, Artin'in oğlu Avadis ve gayrühüm.

Elli Altıncı Sahîfe

Numra

86

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Tarla-yı Cedîd Mahallesi'nden olan İskânzâde Hacı Mustafa ibn-i Hacı Mehmed Ağa tarafından, aynı mahallede bulunan Kara Tarla Cami-i Şerifi Evkafı'na tevliyeti hasebiyle vakıfla ilgili davalardan dolayı, İbn-i Kör Mahallesi'nden dava vekili Za'fîzâde Mehmed Mazlum Efendi ibn-i Emin Efendi'ye verilen vekâlet kaydı.

Tarih:24 Şevvâl 1316 / 7 Mart 1899 Salı

Belgenin Transkripsiyonu

Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde medine-i Ayntâb mahallâtından Tarla-yı Cedîd Mahallesi ahâlisinden İskânzâde Hacı Mustafa ibn-i Hacı Mehmed Ağa medine-i mezbûre mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kud meclis-i şer'-i şerîf-i enverde medine-i mezbûre mahallâtından İbn-i Kör Mahallesi sâkinlerinden ve da'va vükelâsından işbû baisü'l-vesîka Za'fîzâde Mehmed Mazlum Efendi ibn-i Emin Efendi mahzarında takrir-i kelâm ve ifâde-i merâm idüb bâ-i'lâm-ı şer'î mütevellisi bulunduğum mahalle-i mezbûrede kâin Kara Tarla Câmi'-i Şerifi Evkafı cümlesinden müsekkafât ve mütegallât ve muhesebât ve hususât-ı mevkufe-i sâiresinden dolayı tevliyetim hasebiyle leh ve aleyhimde ikame olunmuş ve olunacak bi'l-cümle deâviden dolayı mahâkim-i şer'iyye ve nizâmiye ve ticâriye ve cezâiye ve devâir-i resmiyenin her şu'be ve derecâtında bidâyeten ve istînâfen ve temyizen ve i'tirâzen ve tashîhan ve iâdeten ve i'tirâzü'l-gayr ve i'tirâz-ı ale'l-hükm târikiyle muhâkeme ve murâfa'a ve müdâfa'a ve muhâsamaya ve ve ikame-i şuhûd ve istima'a tebliğ ve tebellüğe tahlif ve tahallüfe hacz-ı emvâl ve fekke ve vaz'-ı icrâya ve redd-i a'za ve iştikâ' ani'l-hükkâma ve ve kendi imzâsıyla her nevi' müsted'ayât ve levâih ve evrâk-ı sâire tanzim ve takdimine ve mümeyyiz ve hükm ve ehl-i hibre nasb ve ta'yinine ve rü'yet-i muhasebe ve evrâk-ı şer'iyyenin tatbik ve takdirine ve'l-hâsıl hususât-ı mezkûratın mütevakkıf olduğu umûrun küllîsini bi't-ta'kib son dereceye değin ve icrâ ve ifâya mûmâileyh Mazlum Efendi'yi tarafımdan bi't-tevliye vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile vekil-i murahhas ve nâib-i menâb-ı müveffez nasb ve ta'yin eyledim didikde mûmâileyh Mazlum Efendi dahî ber-minvâl-i muharrer vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hidmet-i lâzımesini edâ ve ifâya taahhüd ve iltizâm itmeğin mâ vak'a bi't-taleb ketb ve imlâ olundu

Tahriren fi'l-yevmi'r-rabi' ve'l-ışrin min-şehr-i Şevvâlü'l-mükerrem li-sene sitte aşer ve selase miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Serkâtib-i Mahkeme-i Şer'iyye Mehmed Zühdi Efendi, Kâtib-i Sanî Mehmed Nizâmeddin Efendi, Mukayyid-i Mahkeme-i Şer'iyye Sâlih Efendizâde Vâhid Efendi, Mustafa Efendi ibn-i Hacı Ali, Ömer Şevki Efendi ibn-i Mehmed Ağa, Muhzırbaşı Sinan Ağa, Muhzır Hüseyin Ağa, Muhzır Ahmed, Muhzır Vesim ve gayrühüm.

Numra

87

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Suyabatmaz Mahallesi'nden olan Söylemezzâde Abdulkadir Efendi ve Ali Efendi ibn-i Mehmed Saîd Ağa ibn-i Hacı Saîd Ağa adlı kişiler tarafından, dava vekili Za'fîzâde Mehmed Mazlum Efendi ibn-i Emin Efendi'ye verilen vekâlet kaydı.

Tarih:24 Şevvâl 1316 / 7 Mart 1899 Salı

Belgenin Transkripsiyonu

Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde medine-i Ayntâb mahallâtından Suyabatmaz Mahallesi ahâlisinden Söylemezzâde Abdulkadir Efendi ve Ali Efendi ibn-i Mehmed Saîd Ağa ibn-i Hacı Saîd Ağa medine-i mezbûre mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kud meclis-i şer'-i şerîf-i enverde medine-i mezbûre mahallâtından ve da'va vükelâsından işbû bais-i haze'l-kitâb Za'fîzâde Mehmed Mazlum Efendi ibn-i Emin Efendi mahzarında bi't-tav' ve'r-rızâ ikrâr-ı tam ve takrir-i kelâm idüb her ikimizin leh ve aleyhimizde ikame olunmuş ve olunacak bi'l-cümle deâviden dolayı mahâkim-i şer'iyye ve nizâmiye ve ticâriye ve cezâiye ve sâir devâir-i resmiyede bidâyeten ve istînâfen ve temyizen ve i'tirâzen ve iâdeten ve tashîhan taleb-i da'va ile husûmet ve redd-i cevâba ve i'tirâz-ı ale'l-hükm ve redd-i a'za ve iştikâ' ani'l-hükkâma ve tebliğ ve tebellüğe tahlif ve tahlife [tahallüfe] ve hacz-ı emvâl ve fekke ve vaz'-ı icrâya ve mümeyyiz ve hükm ve ehl-i hibre ta'yinine ve kendi imzâsıyla her nevi' müsted'ayât ve levâih ve evrâk tanzim ve takdimine ve'l-hâsıl bunlara mümâsil hususâtın mütevakkıf olduğu umûrun küllîsini son dereceye kadar ta'kib ve icrâya mürâcaata tarafımızdan vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile mûmâileyh Mazlum Efendi'yi vekil-i murahhas ve nâib-i menâb-ı müveffez nasb ve ta'yin eyledik didiklerinde mûmâileyh Mazlum Efendi dahî ber-minvâl-i muharrer vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hidemât-ı lâzımelerini lâyıkı üzre edâ ve ifâya taahhüd ve iltizâm itmeğin mâ vak'a bi't-taleb ketb ve imlâ olundu

Tahriren fi'l-yevmi'r-rabi' ve'l-ışrin min-şehr-i Şevvâlü'l-mükerrem li-sene sitte aşer ve selase miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Serkâtib-i Mahkeme-i Şer'iyye Mehmed Zühdi Efendi, Kâtib-i Sanî Mahkeme-i Mezbûre Mehmed Nizâmeddin Efendi, Mukayyid-i Mahkeme-i Mezbûre Sâlih Efendizâde Vâhid Efendi, Ömer Şevki Efendi ibn-i Mehmed Ağa, Hacı Îsâzâde Abdulkadir Efendi, Muhzırbaşı Sinan Ağa, Muhzır Hüseyin Ağa, diğeri Ahmed, diğeri Vesim ve gayrühüm.

Numra

88

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Kozanlı Mahallesi'nden olan Ali Efendizâde Ya'kub Efendi ibn-i İbrahim Efendi'nin hanımı Bâzzâde kerîmesi Nuriye Hanım ibnite Abdurrahim Efendi tarafından, kocası Ali Efendizâde Ya'kub Efendi ibn-i İbrahim Efendi ile dava vekili Ömer Şevki Efendi ibn-i Mehmed Ağa'ya verilen vekâlet kaydı.

Tarih:29 Şevvâl 1316 / 12 Mart 1899 Pazar

Belgenin Transkripsiyonu

Tahakkuk-ı özr-i şer'îyye binâen mahâllinde bi'l-istima' ketb ve tahriri iltimas olunmağla kıbel-i şer'den me'zûnen irsâl olunan mahkeme-i şer'iyye ketebesinden Müftizâde Mehmed Nizâmeddin Efendi ibn-i Behae'd-din Efendi medine-i Ayntâb mahallâtından Kozanlı Mahallesi sâkinlerinden Ali Efendizâde Ya'kub Efendi

Elli Yedinci Sahîfe

ibn-i İbrahim Efendi'nin menziline varub mahalle-i mezbûre câmi'-i şerifi imâmı Tâhir Efendizâde Abdulkadir Efendi ibn-i Mehmed Ağa Maho Beşezâde Hacı Mehmed Ağa ibn-i Mustafa ve Hacı Bekirzâde Molla Mehmed Lebîb Efendi ibn-i Hüseyin ve da'va vekillerinden Ömer Şevki Efendi ibn-i Mehmed Ağa ve mûmâileyh Ya'kub Ağa hâzır oldukları halde akd-ı meclis-i şer'i âli eyledikde menzil-i mezkûrda sâkine ve mûmâileyh Ya'kub Efendi'nin zevce-i menkûhası olub zâtı hâzırûn-ı mûmâileyhüm ta'rifleriyle ber-vech-i şer'î mu'arrefe olan Bâzzâde kerîmesi Nuriye Hanım ibnite Abdurrahim Efendi meclis-i ma'kud-ı mezkûrda işbû bais-i haze'l-kitâb mûmâileyhümâ Ya'kub ve Ömer Şevki Efendiler mahzarında bi't-tav' ve'r-rızâ ifâde-i merâm ve takrir-i kelâm idüb leh ve aleyhimde ikame olunmuş ve olunacak bi'l-cümle deâviden dolayı mahâkim-i şer'iyye ve nizâmiye ve ticâriye ve cezâiye ve devâir-i resmiyede bidâyeten ve istînâfen ve temyizen ve i'tirâzen ve tashîhan ve iâdeten ve i'tizarü'l-gayr ve i'tirâz-ı ale'l-hükm sıfatiyle taleb ve iddiâ birle muhâkeme ve muhâsama ve muarafaa ve müdâfa'aya ve mümeyyiz ve ehl-i hibre ve hükm ta'yinine ve hacz-ı emvâl ve fekke ve vaz'-ı icrâya ve kendi imzâlarıyla her nevi' müsted'ayât ve levâih ve evrâk tanzim ve takdimine ve redd-i a'za ve iştikâ' ani'l-hükkâma ve lede'l-hâce sulh ve ibrâya ve'l-hâsıl hukumun kâffesini lâyıkıyla muhafaza ve icrâya dair hususâtın mütevakkıf olduğu umûrun

küllîsini bi't-ta'kib son dereceye kadar münferiden ve müctemian vekâlet itmek üzre hâzırân-ı mûmâileyhümâ Ya'kub ve Ömer Efendileri tarafımdan vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile vekil-i murahhas ve nâib-i menâb-ı müveffez nasb ve ta'yin eyledim didikde mûmâileyhümâ dahî ber-minvâl-i muharrer vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hidmet-i lâzımelerini kemâ yenbağı edâ ve ifâya taahhüd ve iltizâm eyledik didklerini kâtib-i mûmâileyh mahâllinde bi'l-istima' ketb ve tahrir ve maân mürsel ümenâ'-i şer'le meclis-i şer'e gelüb vuku'-ı hâli bi-temâmiha ifâde ve takrir itmeğin kıbel-i şer'den bi't-tenfîz mâ vak'a bi't-taleb ketb ve imlâ olundu

Tahriren fi'l-yevmi't-tasi' ve'l-ışrin min-şehr-i Şevvâlü'l-muazzam li-sene sitte aşer ve selase miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Serkâtib-i Mahkeme-i Şer'iyye Mehmed Zühdi Efendi, Müftizâde Mehmed Efendi, Mukayyid-i Mahkeme-i Şer'iyye Vâhid, Mehmed Mazlum Efendi, Tâhir Efendizâde Abdulkadir Efendi, Hacı Mehmed Efendi ibn-i Mustafa, Molla Kara Mehmed Lebîb Efendi, Muhzırbaşı Sinan Ağa, Refiki Hüseyin diğeri Ahmed.

Numra

89

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Sam Köyü'nden olup Beşinci Ordu-yı Hümayûn'un Yigirmi Altıncı Süvari Alayı'nın İkinci Bölüğü üçüncü onbaşısı iken hava değişimi için geldiği köyünde vefât eden Gani oğlu Mehmed bin Mustafa bin Osman'ın ebeveyni Mustafa ibn-i Osman ile Kürkcioğlu kerîmesi Rukiye bint-i Hasan tarafından, oğullarının Ayntâb Mal Sandığı'ndan alacağı bin doksan iki kuruşun, verasetleri gerekçesiyle kendilerine intikali hakkında aldıkları i'lâm kaydı.

Tarih:29 Şevvâl 1316 / 12 Mart 1899 Pazar

Belgenin Transkripsiyonu

Ma'rûz-ı dâîleridir ki

Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde medine-i Ayntâb kurâsından Sam Karyesi ahâlisinden olub bundan akdem silk-i celil-i askeriye dehaletle Beşinci Ordu-yı Hümayûn'un Yigirmi Altıncı Süvari Alayı'nın İkinci Bölüğü üçüncü onbaşısı olduğu halde mütebeddilen karyesine gelüb sâkin iken bundan akdem vefât iden Gani oğlu Mehmed bin Mustafa bin Osman'ın verâseti karye-i mezbûre ahâlisinden işbû baisü'l-i'lâm merkum Mustafa ibnü'l-mezbûr Osman ile anası ma'rifetü'z-zât ve

Kürkcioğlu kerîmesi Rukiye bint-i Hasan nam kimesneler Ayntâb mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kud meclis-i şer'îmizde takrir-i kelâm ve ta'bir-i ani'l-merâm iderler ki oğlumuz ve mevrûsumuz müteveffâ-yı mezbûr Mehmed'in yedinde olub işbû meclis-i şer'ide ibrâz ve irâe olan taburı hey'et-i zâbitanından musaddak bir kıt'a matbu' sergide muharrer ve murakkam olduğu üzre güzeşte maaşından mütebâkî Ayntâb Mal Sandığı'ndan usûlen i'tâ olunmak üzre muhavvel bin toksan iki ğuruşun verâsetimiz hasebiyle bizlere münhasıre olduğu ve bizlerden gayrı vârisi ve terekesine müstehakk âheri yokdur deyû mahzar-ı hasm-ı câhidde takrir-i meşrûhâlârı karye-i mezbûre ahâlilerinden Ahmed Kâhya ibn-i Hasan ve imâm Molla Hacı Hüseyin bin Mehmed nam kimesneler meclis-i ma'kud-ı mezkûrda hâzırân olub istişhâd olunduklarında fi'l-hakika onbaşı müteveffâ-yı merkum Mehmed bin Mustafa'nın eb-i merkum Mustafa ibn-i Osman ve anası Rukiye bint-i Hasan vâris-i münhasıresi olub başka vârisi ve terekesine müstehakk âheri olmadığını biliyoruz bu hususda

Elli Sekizinci Sahîfe

şâhidleriz şehâdet dahî ideriz deyû ber-nehc-i ale't-târikü'ş-şehâde ihbâr ve şehâdet-i vâkı'aları usûl-ı mevzû'asına tevfikan bâ-varaka-i mestûre karye ihtiyar ve a'zasından Mehmed bin Hamo ve Mustafa bin Ahmed nam kimesnelerden evvelâ sırrân ve ba'dehû Hüseyin bin Mehmed ve Mehmed bin Abdullah nam kimesnelerin dahî 'alenen ledet-tezkiye 'adl ve makbûlü'ş-şehâde idükleri varaka-i mestûre-i mezkûre zîriyle ihbâr ve beyân olunub şehâdet-i vâkı'aları kabûl olunmağın mucebince babası merkum Mustafa ve anası mezbûre Rukiyye'nin verâsetlerine hükm-i şer'î lâ-hakk olub ber-mûcibdir ki onbaşı müteveffâ-yı merkumun istihkakı olan meblâğ-ı mezkûr bin toksan iki ğuruşun verese-i merkumâna usûl-ı mevzû'a dâiresinde edâ ve teslimi lâzım geldiği tescil bi'l-iltimas Ayntâb mahkeme-i şer'iyyesi'nden huzur-ı âlilerine i'lâm olundu El-emrü li men lehü'l-emr

Hurrire fi'l-yevmi's-selh min-şehr-i[Şevvâl]ü'l-mükerrem li-sene sitte aşer ve selase miete ve elf

Numra

90

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Keret Köyü'nden olup Beşinci Ordu-yı Hümayûn'un Birinci Tobcı Alayı Birinci Taburu'nun efrâdından iken vefât eden Su Sekkâk oğlu

Hüseyin bin Abdullah bin Hüseyin'in verâsetinin, yalnız Keret Köyü'nden babası Abdullah ibn-i Hüseyin ile vâlidesi Zeyneb ibnite Molla Mehmed'e ait olduğu hakkındaki kayıt.

Tarih:29 Şevvâl 1316 / 12 Mart 1899 Pazar

Ma'rûz-ı dâîleridir ki

Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde medine-i Ayntâb kurrasıdan Keret Karyesi ahâlisinden olub bundan mukaddem silk-i celil-i askeriye dehaletle Beşinci Ordu-yı Hümayûn'un Birinci Tobcı Alayı Birinci Taburu'nun efrâdından iken vefât itdiği Tobhâne-i Amire Müşirîn-i Celilesi iş'arı üzerine cânib-i celil-i vilâyetpenâhiden şerefvârid olub mahkeme-i şer'iyyeye muhavvel"14 Ramazan 316" ve "4 Kânun-ı Sani 314" tarihlü ve 525 mumrolu emirnâme-i merbûtu bulunan kendi pusûlasından müstebân olan Su Sekkâk oğlu Hüseyin bin Abdullah bin Hüseyin'in verâseti yalnız karye-i mezbûre ahâlisinden babası merkum Abdullah ibn-i mezbûr Hüseyin ile vâlidesi ma'rifetü'z-zât Zeyneb ibnite Molla Mehmed'e münhasıre olub mezbûrân ebeveyninden gayrı vârisi ve terekesine müstahak âheri olmadığı karye-i mezbûre muhtarı Ahmed Ağa ibn-i Hacı Ömer Kâhya ve ihtiyar a'zasından Mehmed Emin? Ağa ibn-i Mehmed Kâhya nam kimesneler medine-i mezbûrenin mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kud meclis-i şer'îmizde mahzar-ı hasm-ı câhidde ber-nehc-i şer'î edâ-yı şehâdet itmeleriyle şehâdet-i vâkı'aları usûl-ı mevzûasına tevfikân bâ-varaka-i mestûre karye-i mezkûre imâmı Molla Ali ibn-i Molla Mehmed ve ihtiyarı Ömer bin Mehmed ve Şerif bin Mehmed nam kimesnelerden evvela sırran ve Ahmed bin Mustafa ve Şıho bin Abdullah ve Hüseyin ibn-i Mehmed nam kimesnelerden dahî alenen lede't-tezkiye adl ve makbûlü'ş-şehâde idükleri varaka-i mestûre-i mezkûre zîriyle ihbâr ve beyân olunub şehâdet-i vâkı'aları makbûl olunmağın mucebince nefer-i müteveffâ-yı merkumun babası Abdullah ve anası Zeyneb'in verâsetlerine hükm-i şer'-ilâ-hakk olduğu tescil ve bi'l-iltimas Ayntâb Mahkeme-i Şer'iyyesi'nden huzur-ı âlîlerine i'lâm olundu El-emrü li men lehü'l-emr

Tahriren fi'l-yevmi's-selh min-şehr-i Şevvâlü'l-mükerrem li-sene sitte aşer ve selase miete ve elf

Numra

91

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın İbn-i Şeker Mahallesi'nden olup Beşinci Ordu-yı Hümayûn'un Nişancı On Altıncı Taburu'nun ikinci Bölüğü'nün Beşinci Takımı efrâdından iken Mekke-i Mükerreme'de vefât eden Behisnevioğlu Ali bin Mehmed'in verâsetinin, vâlidesi Hâlime bint-i Yusuf ile erkek kardeşleri Mustafa ve Yusuf ibn-i Mehmed'e ait olduğu yönündeki kayıt.

Tarih: 7 Zi'l-ka'de 1316 / 19 Mart 1899 Pazar

Belgenin Transkripsiyonu

Ma'rûz-ı dâîleridir ki

Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde vâki' medine-i Ayntâb mahallâtından İbn-i Şeker Mahallesi ahâlisinden silk-i celil-i askeriye dehaletle Beşinci Ordu-yı Hümayûn'un Nişancı On Altıncı Taburu'nun ikinci Bölüğü'nün Beşinci Takımı efrâdından iken bundan akdem Mekke-i Mükerreme şerefhân-ı teâlâ ilâ-yevmi'l-kıyâmede vefât iden Behisnevioğlu Ali bin Mehmed'in verâseti mahalle-i mezkûre ahâlisinden sâhib-i istid'â işbû baisü'l-i'lâm vâlidesi ma'rifetü'z-zât Hâlime bint-i Yusuf ile li-ebeveyn er karındaşları Mustafa ve Yusuf ibn-i merkum Mehmed nam kimesneler medine-i mezbûre mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kud meclis-i şer'îmizde her biri takrir-i kelâm ve ta'bir-i ani'l-merâm idüb mevrûsumuz nefer-i müteveffâ-yı merkumun muhallefâtı veresesine virilmek üzre taburu cânibinden Ayntâb Redif Taburu Sandığı'na isâl olunduğundan muhallefat-ı mezkûre bizlere münhasıre olub bizlerden başka vârisi ve terekesine müstehakk âheri olmadığından muhallefat-ı mezkûrun bi-kadri-l-husus bizlere teslim olunması matlûbumuzdur deyû mahzar-ı hasm-ı câhidde takrir-i meşrûhâlârı mahalle-i mezbûre ahâlilerinden Mahmud bin Neccâr Mustafa ve Mustafa bin Hasan nam kimesneler meclis-i ma'kud-ı mezkûrda hâzırân olub istişhâd olunduklarında fi'l-hakika müteveffâ-yı merkum Ali'nin işbû mezbûre Hâlime vâlidesi ve işbû merkumân Yusuf ve Mustafa dahî

Elli Dokuzuncu Sahîfe

li-ebeveyn biraderleri hasran vârisleri olub bunlardan gayrı vârisi ve terekesine müstehakk âheri olmadığını biliyoruz biz bu hususda bu vech üzre şâhidiz şehâdet dahî ideriz deyû her biri edâ-yı şehâdet-i şer'iyye eylediklerinde şehâdet-i vâkı'aları usûl-ı mevzû'asına tevfikan bâ-varaka-i mestûre mahalle-i mezkûre imâmı Abdulkadir Efendi ibn-i Mahmud Efendi ve muhtarı Ahmed Ağa ibn-i Ali nam kimesnelerden evvelâ sırrân ve ba'dehû Ali bin Dede Ali ve Abdrrahman ibn-i Hacı Mehmed nam kimesnelerden dahî 'alenen ledet-tezkiye 'adl ve makbûlü'ş-şehâde

idükleri varaka-i mestûre-i mezkûre zîriyle ihbâr ve beyân olunub şehâdet-i vâkı'aları kabûl olunmağın mucebince vâlidesi mezbûre Hâlime ile biraderleri merkumân Yusuf ve Mustafa'nın verâsetlerine hükm-i şer'i lâ-hakk olunmağın muhallefat-ı mezkûrun verese-i merkumûna teslimi lâzım geldiği tescil ve bi'l-iltimas Ayntâb Mahkeme-i Şer'iyyesi'nden huzur-ı âlilerine i'lâm olundu

Tahriren fi'l-yevmi's-sâbi' min-şehr-i Zi'l-ka'de-i şerif li-sene sitte aşer ve selase miete ve elf

Numra

92

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Suyabatmaz Mahallesi'nden iken vefât eden Söylemezzâde Mehmed Saîd Ağa ibn-i Hacı Saîd Ağa'nın küçük yaştaki oğulları Mehmed Saîd, İbrahim, Mahmud'un vasîliklerine, vâlideleri Âlîyye ibnite Hacı Ali Ağa'nın tayini hakkındaki vesayet kaydı.

Tarih: 7 Zi'l-ka'de 1316 / 19 Mart 1899 Pazar

Belgenin Transkripsiyonu

Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde vâki' medine-i Ayntâb mahallâtından Suyabatmaz Mahallesi sâkinlerinden iken bundan çend mah akdem vefât iden Söylemezzâde Mehmed Saîd Ağa ibn-i Hacı Saîd Ağa'nın sulbî oğulları Mehmed Saîd ve İbrahim ve Mahmud nam sigarın vakt-i rüşd ve sedâdlarına değin babaları müteveffâ-yı mûmâileyhden sigar-ı mevrûslara mevrûs ve müntakil emvâllarını ahz ve kabz ve hıfz umûrlarını tesviye ve rü'yete kıbel-i şer'den bir vasî nasb ve ta'yin olunması lâzım ve mühim olmağın emanet ile ma'rûfe ve istikamet ile mevsufe ve umûr-ı vesâyeti ancak rü'yet ve tavsiyeye muktedire ve vesâyeti sagîr-i mezbûrun haklarında evlâ ve enfa' olduğu zeyl-i hüccetde muharrerü'l-esâmî kimesneler ihbârlarıyla lede'ş-şer'ü'l-enver zâhir ve mütehakkık olan sigar-ı mezbûrûnun vâlideleri rafiatü'l-vesîka Âlîyye ibnite Hacı Ali Ağa nam hatun sigar-ı mezbûrların vakt-i rüşd ve sedâdlarına değin babaları müteveffâ-yı mûmâileyhden müntakil emvâl-i mevrûslarını ahz ve kabz ve hıfz umûrlarını tesviye ve rü'yete ve nakd-i mevcutları bulunduğu takdirde rehn-i misli ve kefil-i kavîye rabt olunarak istirbâh ve muâmele olunmak üzre kıbel-i şer'den vasî nasb ve ta'yin olundukda ol-dahî vesâyet-i mezkûreyi ber-vech-i meşrûh kabûl ve hıdmet-i lâzımesini kemâ yenbağı edâya taahhüd ve iltizâm itmeğin mâ vak'a bi't-taleb ketb ve imlâ olundu

Tahriren fi'l-yevmi's-sâmin min-şehr-i Zi'l-ka'de-i şerif li-sene sitte aşer ve selase miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Hâlimzâde Mustafa Ağa ibn-i Hacı Mustafa Ağa, Tuzcuzâde Mehmed Ali Ağa ibn-i Mustafa Ağa, Tuzcuzâde Ökkaş Ağa ibnü'l-merkum Mustafa Ağa ve gayrühüm.

Numra

93

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Ağcakend Köyü'nden olup maktûlen vefât eden Hacı Küçükzâde el-Hâcc Ahmed Kâhya ibn-i Hacı Mehmed'in terekesinin ve bu terekenin mirasçılara taksiminin kaydı.

Tarih: 23 Cemaziye'l-âhir 1316 / 8 Kasım 1898 Salı

Belgenin Transkripsiyonu

Bâdî-i terkim-i defter-i kassâm oldur ki

Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde medine-i Ayntâb'a tabi' Ağcakend Karyesi ahâlisinden iken tarih-i kassâmdan üç gün mukaddem maktûlen vefât iden Hacı Küçükzâde el-Hâcc Ahmed Kâhya ibn-i Hacı Mehmed'in verâseti zevce-i menkûha-i metrûkeleri Meryem bint-i Kasab Mesto ve Emine bint-i Mehmed Kâhya ile zevce-i mezbûre Meryem'den mütevellidât sulbî-i sagîr oğulları Ali Osman ve Hasan ve Ahmed ve sulbîyye-i sagîre kızı Fatma ve diğer zevce-i mezbûre Emine'den mütevellidât sulbî-i sagîr oğulları Ali Rızâ ve Hüseyin ve Halil ve Ömer ve kendüsünden mukaddem fevt olan zevcesinden mütevellidât sulbî-i kebîr oğulları

Altmışıncı Sahîfe

Mustafa ve Hacı Mehmed ve sulbîyye-i kebîre kızı Rukiyye ve babası merkum Hacı Mehmed ibn-i [boş] ve vâlidesi Âişe bint-i Hacı Mehmed'e münhasıre olduğu bi'l-beyyinetü'l-âdile inde'ş-şer'ü'l-enver zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra sigar-ı mezbûrânın vakt-i rüşd ve sedâdlarına mevrûsları babaları müteveffâ-yı merkumdan mevrûs hisse-i ırsiyelerini hıfz ve tesviye ve umûrlarını istirbâh ve infâka kıbel-i şer'den vasî nasb ve ta'yini ehemm ve elzem olduğuna binâen umûr-ı vesâyeti rü'yete kâdir her vechle müstakimü'l-etvar olduğu bi'l-ihbâr tahakkuk iden li-eb er karındaşları ibn-i kebîr-i merkum Mustafa üzerlerine ehl-i iffet ve istikametle ma'rûf bir nazırın ta'yini lüzûmuna mebnî nezâret-i mezkûre dahî Nizibli olub

Ayntâb Kasabası'nda sâkin tüccâr-ı mu'teberândan Sâlih Efendi ibn-i Mehmed Ağa dahî kıbel-i şer'den vasî ve nazır nasb ve ta'yin olunduklarında anlar dahî vesâyet ve nezâret-i merkumeyi kabûl ve hidmet-i lâzımesini kemâ yenbağı taahhüd eyledikden sonra vasî ve nâzır-ı mûmâileyhümâ ve verese-i kibâr-ı sâire taleb ve ma'rifetleriyle ve ma'rifet-i şer'ile tahrir ve beyne'l-verese bi'l-müzâyede bey' ve takdir-i kıymet olunarak kezâlik beyne'l-verese aynen uhdelerinde ibka olunan müteveffâ-yı mezbûrun kassâm defteridir ki ber-vech-i zikr ve beyân olunur

Hurrire fi'l-yevmi's-sâlis ve'l-ışrin min-şehr-i Cemâziye'l-âhir li-sene sitte aşer ve selase miete ve elf

Karye-i mezbûrede kâin ma'lûmetü'l-hudud harem dâiresi		2000 ğuruş
Karye-i mezbûrede kâin ma'lûmetü'l-hudud zeyt ma'sarası ma' selamlık		1500 ğuruş
Karye-i mezbûrede kâin Şıhlı sâkin olduğu müceddeden inşâ olunan menzil ma' ahur	Bâb 1	1000 ğuruş
Karye-i mezbûrede kâin Şeyh Mehmed Münîb Efendi'yle münâsafeten müşterek dörd göz degirman		10.000 ğuruş
Karye-i mezbûrede kâin degirman-ı mezkûr tahtında kezâlik Şeyh Mehmed Efendi'yle müşterek bir göz degirman anbarı	Bâb 1	1.200 ğuruş
Kertişe Karyesi'nde kâin Sâlih Kâhya oğlu Mehmed ile münâsafeten müşterek bir göz degirman	Bâb 1	2.500 ğuruş
Ağcakend Karyesi'nde kâin degirman uğrunda nar bağçesi ma' ceviz ve zerdâlû ve kavak eşcârı	Kıt'a 1	3.000 ğuruş
Karye-i mezbûre türâbında Uluyol altında kâin zeytunluk	Kıt'a1 Eşcâr 200	5000 ğuruş
Karye-i mezbûre türâbında Tayyibe Yolu'nda kâin Türkmân Zeytunluğu	Kıt'a 1Eşcâr 100	1500 ğuruş
Karye-i mezbûre türâbında kâin Tayan yerinde vâki' zeytunluk	Kıt'a 1 Eşcâr 150	1200 ğuruş
Karye-i mezbûrede Tavşan Depe'de kâin zeytunluk	Kıt'a 1 Eşcâr 90	1000 ğuruş
Karye-i mezbûrede Beyhabi Bağı'nda ma' hayir ve fıstık ve bağ	Kıt'a 1	5000 ğuruş
Karye-i mezbûrede Kızıl Ok'da kâin zeytunluk	Kıt'a 1 Eşcâr 70	1.500 ğuruş
Karye-i mezbûrede Çevim Kaya'da kâin zeytunluk	Kıt'a 1 Eşcâr 12	6000 ğuruş
Karye-i mezbûrede Ayntâb Yolu'nda kâin zeytunluk	Kıt'a 1 Eşcâr 150	2500 ğuruş
Karye-i mezbûrede Boz Dere'de kâin hayirlik ma' zeytun	Eşcâr 85	500 ğuruş
Karye-i mezbûrede Nizib Harkı altında kâin armud bağçesi	Kıt'a 1	2000 ğuruş
Karye-i mezbûrede Boz Bağ nam mahalde kâin ağrazî bağ	Kıt'a1 Tiyek 200	200 ğuruş
Tılfar Karyesi türâbında …… Yeri'nde kâin üç rub' hisse zeytunluk	Kıt'a 1 Eşcâr 100	2000 ğuruş
Karye-i mezbûre türâbında mahâll-i mezbûrda kâin Tüysüzoğlu zeytunları	Kıt'a 2 Eşcâr 300	2000 ğuruş

Karye-i mezbûre türâbında mahâll-i mezbûrda Kavlak Depe nam mahalde Kara Kâhya zeytunluğu	Kıt'a 1 Eşcâr 80	1000 ğuruş
Kızılcakend Karyesi türâbında Fenk Deresi'nde kâin zeytunluk ma' fıstıklık	Kıt'a 1 Eşcâr 80	5000 ğuruş
Kızılcakend Karyesi'nde Kırk Delik nam mahalde Balyan'dan alınan zeytunluk	Kıt'a 1 Eşcâr 150	1000 ğuruş
Kızılcakend Karyesi'nde Takım Dere'de Hamzaoğlu yeri zeytunluğu	Kıt'a 1 Eşcâr 250	5000 ğuruş

Altmış Birinci Sahîfe

Kızılcakend Karyesi'nde Takım Dere'de kâin Balyan'dan alınan zeytunluk	Kıt'a 1 Eşcâr 70	1000 ğuruş
Kızılcakend Karyesi'nde Tavşan Depesi'nde Emin Efendi'den alınan zeytunluk	Kıt'a 1 Eşcâr 50	800 ğuruş
Kızılcakend Karyesi'nde mahâl-imezbûrda Mustafa Efendi'den alınan zeytunluk	Kıt'a 3 Eşcâr 100	1000 ğuruş
Kızılcakend Karyesi'nde Ali Tob oğlu zeytunluğu	Kıt'a 1 Eşcâr 30	600 ğuruş
Ağcakend Karyesi'nde Çakşak nam mahalde kâin Pazarbaşı zeytunluğu sekiz sehmde yedi sehm	Kıt'a 1 Eşcâr 80	1500 ğuruş
Tılfar Karyesi türâbında ……..yerinde Ayntâb Yolu üzerinde hayir ve fıstık harabe	Kıt'a 1 Eşcâr 50	200 ğuruş
Tılfar Karyesi'nde mahâll-i mezbûrda İbrahim Kâhya'nın oğlundan alınan hayir ve fıstık nısfı	Kıt'a [boş]	200 ğuruş
Kertişe Karyesi'nde kâin nısf-ı hisse zeyt ma'sarası	Bâb 1	1000 ğuruş
Kızılcakend Karyesi'nde kâin nısf-ı hisse zeyt ma'sarası	Bâb 1	1000 ğuruş
Nizib Karyesi'nde kâin Karabağlar'da vâki' zeytunluk	Kıt'a 1	Kısmet 2200 ğuruş
Yine Nizib Karyesi'nde kâin mahâll-i mezbûrda Cülğa'nın oğlundan alınan zeytunluk	Kıt'a 1	500 ğuruş
Kızılcakend Karyesi'nde yamacda alınan bağ		2000 ğuruş
Ağcakend Karyesi'nde Tayyibe Yolu'nda Senetçi Ömer'den alınan zeytunluk		300 ğuruş
Mahâll-i mezbûrda Ali Osman'dan alınan Balyan Zeytunluğu		100 ğuruş
Mahâll-i mezbûrda Balyan'dan alınan papuccu zeytunluğu		1000 ğuruş
Yine mahâll-i mezbûrda Balyan'dan alınan hayirlik		100 ğuruş
Kızıl Ok nam mahalde kâin Sâlih'in oğlundan alınan zeytun ve bağ		400 ğuruş
Mahâll-i mezbûrda Balyan'dan alınan karşu zeytunluğu		500 ğuruş
Mahâll-i mezbûrda İbrahim Kâhya'nın oğlundan alınan zeytunluk		300 ğuruş
Mahâll-i mezbûrda Balyan'dan alınan Kekecin oğlu zeytunluğu		250 ğuruş
Nar Deresi'nde kâin Balyan'dan alınan hayirlik		500 ğuruş

Mahâll-i mezbûrda Balyan'dan alınan Nebi oğlu zeytunluğu	600 ğuruş
Mahâll-i mezbûrda Kız Abdullah 'ın oğlundan alınan zeytunluk	200 ğuruş
Mahâll-i mezbûrda Balyan'dan alınan Hacı Mamo zeytunluğu	500 ğuruş
Mahâll-i mezbûrda Çavuş ile müşterek zeytunluk	300 ğuruş
Yine mahâll-i mezbûrda Hüdavirdi oğlu zeytunluğu iki parça	2300 ğuruş
Uluyol'da kâin Balyan'dan alınan habat ? zeytunluğu	250 ğuruş
Mahâll-i mezbûrda Balyan'dan alınan Şemo'n zeytunluğu	250 ğuruş
Mahâll-i mezbûrda Balyan'dan alınan Kara Ahmed kızı zeytunluğu	700 ğuruş
Degirmanbaşında Nebi'nin oğlu Mehmed'den alınan zeytunluk	400 ğuruş
Bozdere'de Birecikli Tosun'dan alınan zeytunluk	2150 ğuruş
Bozdere'de Necib Efendi'den alınan zeytunluk	300 ğuruş
Mahmud'un oğu ile müşterek Balyan'dan alınan bağçe	800 ğuruş
Çay kenârında Tılfarlı Hüseyin ile müşterek bağçe	350 ğuruş

Altmış İkinci Sahîfe

Gâvurdepe'de Behrol'dan alınan sumaklık ma' zeytun	350 ğuruş
Behesli ? Bağında kâin zeytunluk	1500 ğuruş
Orta Sekide kâin Balyan'dan alınan zeytun şitili	500 ğuruş
Yine Orta Sekide Mehmed Ali ve Davud'dan alınan zeytunluk şitili	400 ğuruş
Ciydemli Dere'de kâin zeytunluk	250 ğuruş
Ayntâb Yolu'nda Balyan'dan alınan Ali Ağa zeytunluğu	500 ğuruş
Mahâll-i mezbûrda Kethüdazâde Mustafa Efendi'den alınan Felâhoğlu zeytunluğu	700 ğuruş
Boz Bağ başı Balyan'dan alınan sumaklık ma' zeytun	200 ğuruş
Balyan'dan alınan Veli Halil'in sulu zeytunluğu	250 ğuruş
Kızılcakend Karyesi'nde harabe encirde zeytun ve sumak şitili	300 ğuruş
Mahâll-i mezkûrda kezâlik Yunus … zeytunluğu	550 ğuruş
Mahâll-i mezbûrda Kız Abdullah oğlundan alınan zeytunluk	600 ğuruş
Kırk Delik nam mahalde Mustafa Efendi'den alınan zeytunluk	800 ğuruş
Yine mahâll-i mezbûrda Mustafa Efendi'den alınan zeytun	400 ğuruş
Yine mahâll-i mezbûrda Balyan'dan alınan zeytunluk	250 ğuruş
Yine mahâll-i mezbûrda Mekkîye Hatun'dan alınan zeytunluk	400 ğuruş
Kızılcakend Karyesi'nde Tavşandepe'de …. Hoca kerîmesi zeytunluğu	500 ğuruş
Yine mahâll-i mezbûrda Maho'dan alınan zeytunluk	400 ğuruş
Mahâll-i mezbûrda Mustafa Efendi'den alınan zeytunluk	500 ğuruş
Yine mahâll-i mezbûrda Ali Top oğlu zeytunluğu	1000 ğuruş
Ağcakend Karyesi'nde Boz Yer'de Kara Şemo'n uşaklarından alınan bağ	400 ğuruş
Hark altında Dokuzbaş Müslüm'den alınan nar bağçesi	400 ğuruş
Ayntâb Yolu'nda Habat'ın kızı Âişe'den alınan zeytunluk	500 ğuruş
Yekûn	101.000 ğuruş

	Yalnız bir yük bin ğuruşdur

Öküz	re’s 4		400 ğuruş
İnek	re’s 2		200 ğuruş
Merkeb	re’s 1		300 ğuruş
Keçi	re’s 7		200 ğuruş
Bulgur	Keyl 40		600 ğuruş
Mısır darısı	Keyl 80		1000 ğuruş
Bakır ma’sara kazganı	Aded 3		750 ğuruş
Ve don kazanı	Aded 1		
Ve teşt	Aded 1		
Ve külek	Aded 1		
Ve kebîr sini	Aded 1		
Ve aş kazganı	Aded 2		
Ve lengerî	Aded 2		
Ve sahan	Aded 6		
Ve tas	Aded 5		
Ve satıl	Aded 1		
Ve el leğeni	Aded 1		
Ve ibrik	Aded 1		
Ve tava	Aded 1		
Yekûn Parça	Aded 27	Batman 30	

Cedîd ve atîk kilim	Aded 6	255 ğuruş
Harar	Aded 2	25 ğuruş
Yatak	Kat 4	400 ğuruş
Çift takımı ma’ temur	Aded 2	50 ğuruş
Oda keçesi	Aded 3	60 ğuruş
Nizib Karyesi’nde Şıh Davudoğlu Hasan Efendi dükkânında ber-mûcib-i defter-i müfredât eşya bahası		25000 ğuruş
Esb-i kısrak re’s	Aded 1	1000 ğuruş
Kızılca Karyesi’nde Turlu oğlu Ali yedinde keçi	re’s 60	1750 ğuruş
Müteveffâ-yı merkum kemerinde zuhûr iden nukud	Lira-yı Osmanî 16 Lira-yı Fransevî 3	1860 ğuruş
Zeytun hâsılatı		2000 ğuruş
Hırdavat-ı menzil		150 ğuruş
	46010 ğuruş	

Yekûnu	Yalnız kırk altı bin on ğuruş

Altmış Üçüncü Sahîfe

Müteveffâ-yı merkumun zimem-i nâsda bâ-sened matlûbu	
Külekçi oğlu Nahsen	287 ğuruş 20 para
Kör Cafer'in oğlu Müslüm	1129 ğuruş 30 para
Hacı Mehmed'in oğlu Yusuf	1119 ğuruş 20 para
Kör Bekir'in oğlu Osman	746 ğuruş
Hacı Kâhyazâde Osman	1642 ğuruş
Cuban Alo'n oğlu Ali	1800 ğuruş
Tılfar Karyeli Hasan	788 ğuruş 10 para
…… oğlu Yusuf oğlu Reşid zimmetleri	729 ğuruş 20 para
Tohtemurlu Ahmed	494 ğuruş
Neccârın oğlu Ahmed	2118 ğuruş 20 para
Kasab Mesto'nun oğlu Hasan	1181 ğuruş
İbrahim Kâhya'nın oğlu Ahmed	1644 ğuruş 30 para
Molla Müslüm Hâce	3669 ğuruş 10 para
Belengez oğlu Hamey	671 ğuruş 20 para
Keleş'in Oğlu Monla Mehmed	875 ğuruş 20 para
Kızılcakend Karyeli Turluluoğlu Davud	14555 ğuruş
Karye-i mezbûreli Seyfo oğlu Ahmed	23003 ğuruş 20 para
Kertişe Karyeli Sâlih Kâhya'nın oğlu Mehmed	30745 ğuruş 35 para
Keloğlanın oğlu Ali	391 ğuruş
Turlulu oğlu Davud ve biraderi Ali	8466 ğuruş
Belengez Şeyhinin oğlunun Mustafa	1620 ğuruş 20 para
Merdek Mehmed	1281 ğuruş 10 para
Dedo'n oğlu Bekir	303 ğuruş 30 para
İbo'n oğlu Osman	205 ğuruş
Kirli Hüseyin'in oğlu Mehmed	290 ğuruş
Paşa'nın oğlu Halil	318 ğuruş 35 para
İbo'n oğlu Ahmed	316 ğuruş
Hacı Osman	746 ğuruş 20 para
Neccâr Mehmed ibn-i Emin	313 ğuruş 10 para
Bezigi oğlu İbo	332 ğuruş 20 para
Topal Ali'nin oğlu Mehmed	854 ğuruş
Hacı Bilal	301 ğuruş
İbo'n oğlu Ali	568 ğuruş
Salho'n oğlu Bekiro	928 ğuruş 30 para

Öksüz Ali Osman'ın oğlu Halil	299 ğuruş
Mercan Hasan	303 ğuruş 10 para
Yekûn	107347 ğuruş 10 para
	Yalnız bir yük yedi bin üç yüz kırk yedi ğuruş on paradır

Müteveffâ-yı merkumun zimem-i nâsda bulunan matlûbâtının beyânıdır	
Hallâcın kızı Meryem Hatun	59 ğuruş
Neccâr Kâhya'nın oğlu Mehmed	114 ğuruş
Arıl Karyeli Mısdık	744 ğuruş 20 para
Mahmud'un oğlu Halil	179 ğuruş
Belengez Cum'a	110 ğuruş 30 para
Çavuş Mehmed	130 ğuruş
Keto İbo'n oğlu Cum'a	153 ğuruş 20 para
Kesne Ali	131 ğuruş
Hazo'n oğlu Ömer	197 ğuruş
Kefşger'in oğlu Ali	137 ğuruş
Haltalı Ahmed	190 ğuruş
Körün oğlu Maho	151 ğuruş
Kizirin oğlu Ahmed	120 ğuruş 10 para
Kel Ahmed'in oğlu Halil	847 ğuruş
Maho'n oğlu Mustafa	217 ğuruş
Şıho'n oğlu Müslüm	219 ğuruş
Tılsımun Karyeli Mehmed Han	290 ğuruş 20 para
Orullu Fakı Ahmed'in biraderi Abdullah	762 ğuruş
Tılfar Karyeli Deli Mehmed	508 ğuruş
Salho'n oğlu Halil	170 ğuruş 10 para
Tuzcunun oğlu Şıhlı	570 ğuruş
Küpcünün oğlu Salih	215 ğuruş 30 para
Bezigi oğlu Hamey	440 ğuruş
Kara Kâhya'nın oğlu Müslüm	397 ğuruş

Altmış Dördüncü Sahîfe

Buruk Ahmed	476 ğuruş
Cevelek oğlu Gülle Mustafa	490 ğuruş
Hacı Kâhya oğlu Hânefî	6017 ğuruş
	14436 ğuruş 30 para

Yekûnu	Yalnız on dört bin dört yüz otuz altı ğuruş otuz paradır

Müteveffâ-yı merkumun rehnleri olan matlûbâtının beyânıdır	
Kızılcakend Karyeli Mıçık'ın oğlu Süleyman	350 ğuruş
Karye-i mezbûreli Halil	100 ğuruş
……Şerik zevcesi Elif	946 ğuruş
İbiş'in oğlu Mahli	1546 ğuruş 20 para
Kızılcakend Karyeli Meregüş'ün zevcesi Meryem	1265 ğuruş
Salih'in oğlu Haco	700 ğuruş
Habat'ın oğlu Alman Mehmed	309 ğuruş
Kirli Hüseyin'in oğlu Mehmed	500 ğuruş
Molla Ahmed'in oğlu Davud	1260 ğuruş
Tılmiyanlı Habeşo'n oğlu Mehmed	1500 ğuruş
Cülğa'nın oğlu Hacı Ali	1300 ğuruş
Keto İbo'n oğlu Cum'a	1875 ğuruş
Kızılcakend Karyeli Habeş	762 ğuruş
Buruk Ahmed	1000 ğuruş
Eley'in oğlu Ahmed	508 ğuruş
Mazo'n oğlu Mehmed	762 ğuruş
Maho Kâhya'nın oğlu Mehmed Kâhya	2300 ğuruş
Yekûnu	16983 ğuruş
	Yalnız on altı bin tokuz yüz seksân üç ğuruşdur

İcmâl-i Yekûn	285.777 ğuruş

Minhe'l-ihrâcât	
Mehri'l-misli'l-müeccel ez-zevcetü'l-mezbûre Meryem bint-i Kasab Mesto	2000 ğuruş
Mehri'l-misli'l-müeccel ez-zevcetü'l-mezbûre Emine bint-i Mehmed Kâhya	2000 ğuruş
Techiz ve tekfin	1000 ğuruş
Verese-i kibâr-ı merkumun huzur-ı şer'ide ve mahzar-ı şuhûdda Nizibli Salih Efendi ibn-i Mehmed Ağa'ya an-cihet-i semen-i sâbûn bâ-defter-i musaddak ve müfredât ba'de't-teslimat mütebâkî mevrûsları müteveffânın deyni	91.000 ğuruş
Resm-i Âdî	2275 ğuruş
Ancak Alınan Harç	1575 ğuruş
	3850 ğuruş

Kaydiye baha	428 ğuruş 20 para
Yol baha	150 ğuruş
Yekûn	100.478 ğuruş 20 para

Sahhü'l-bâkî lit-taksim-i beyne'l-verese	185.298 ğuruş 20 para
Hisse-i zevce-i mezbûre Meryem	11.581 ğuruş 5 para
Hisse-i zevce-i mezbûre Emine	11.581 ğuruş 5 para
Hisse-i eb-i merkum Hacı Mehmed	30.886 ğuruş 15 para
Hisse-i ümm-i mezbûre Âişe	30.886 ğuruş 15 para
Hisse-i ibn-i merkum Ali Osman	10.036 ğuruş 12 para
Hisse-i ibn-i merkum Hasan	10.036 ğuruş 12 para

Altmış Beşinci Sahîfe

Hisse-i ibn-i merkum Ali Rızâ	10.036 ğuruş 12 para
Hisse-i ibn-i merkum Hüseyin	10.036 ğuruş 12 para
Hisse-i ibn-i merkum Halil	10.036 ğuruş 12 para
Hisse-i ibn-i merkum Ömer	10.036 ğuruş 12 para
Hisse-i ibn-i merkum Mustafa	10.036 ğuruş 12 para
Hisse-i ibn-i merkum Hacı Mehmed	10.036 ğuruş 12 para
Hisse-i bint-i mezbûre Fatma	5.018 ğuruş 6 ğuruş
Hisse-i bint-i mezbûre Rukiyye	5.018 ğuruş 6 para
Hisse-i ibn-i merkum Ahmed	10.036 ğuruş 12 para

Metn-i kassâm nâtık olduğu üzere verese-i kibâr-ı mezbûrûn hisse-i ırsiyelerini aynen ve temâmen ahz ve kabz eyledikleri misillü sigar-ı mezbûrûn hisse-i ırsiyeleri li-ecli'l-ıstirbâh ve'l-hıfz ba hüccet-i şer'î vasî-i mensubları ibn-i merkum Mustafa'ya yine kezâlik aynen ve temâmen teslim olunduğu gibi sigar-ı mezbûrûnun hisse-i ırsiyelerinden emvâl-i gayr-ı menkule beyne'l-verese müştereken uhdelerinde bi'l-ibka ve menkuleden hisseleri dahî li-ecli'l-ıstirbâh ve'l-infâk Nizibli Salih Efendi nezâretiyle vasî-i merkuma bâ-hüccet-i şer'iyye teslim ve tenbih olduğu ma'lûm olmak üzre işbû zeyl-i kassâma şerh virildi.

Fi'l-yevmi's-sâlis ve'l-ışrin min-şehr-i Cemâziye'l-âhir li-sene sitte aşer ve selase miete ve elf

Numra

94

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Tarla-yı Cedîd Mahallesi'nden Hâcezâde Süleyman Efendi ibn-i Hacı Nuh Efendi ibn-i el-Hâcc Hâce Mustafa tarafından, Arasa'da etrafı Harât Çarşısı Caddesi, Hacı Nasır Cami-î Şerifi vakfı dükkânı, Hüsameddin Vakfı dükkânı ve Rasim Paşa mirasçılarının dükkânı ile çevrili Kâ'keci Hacı Ali'ye ait ekmekçi dükkânın yarısının, Yahni Mahallesi'nden Hacı Nasır Cami-î Şerifi'nin mütevellisi olan Hacı Ömer Ağa ibn-i Abidin'e, adı geçen camiye akar olmak üzere satılmasına dair satış sözleşmesi kaydı.

Tarih: 13 Zi'l-ka'de 1316 / 25 Mart 1899 Cumartesi

Belgenin Transkripsiyonu

Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde medine-i Ayntâb mahallâtından Tarla-yı Cedîd Mahallesi ahâlisinden Hâcezâde Süleyman Efendi ibn-i Hacı Nuh Efendi ibn-i el-Hâcc Hâce Mustafa Efendi nam kimesne medine-i mezbûre mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kûd meclis-i şer'-i şerîf-i enverde hâlâ medine-i mezbûrede Evkaf Muhasebecisi Vekili Kâhyazâde Mustafa Nuri Efendi ibn-i Hacı Mehmed Ağa hâzır-ı bi'l-meclis olduğu halde medine-i mezbûre mahallâtından Yahnî Mahallesi ahâlisinden ve tüccârân-ı mu'teberândan ve medine-i mezbûrede kâin fazla-i gallesi evlâdına meşrût Hacı Nasır Câmi'-i Şerifi'nin bâ-i'lâm-ı şer'i mütevellisi olan işbû baisü'l-kitâb Çitçi Hacı Ömer Ağa ibn-i Abidin nam kimesne mahzarında bi't-tav' ve'r-rızâ ikrâr-ı tam ve takrir-i kelâm idüb medine-i mezbûre esvakında Arasa dimekle a'rif [ma'rûf] nam mahalde kâin bir tarafdan Harât Çarşusı Caddesi ve bir tarafdan mezkûr Hacı Nasır Câmi'-i Şerifi'nin vakfı dükkânı ve bir tarafı Hüsameddin Vakfı dükkânı ve bir tarafı Rasim Paşa vereseleri dükkânı ile mahdûdetü'l-etraf arsası muhakkirli câmi'-i mezbûr vakfı ve binası Kâ'keci Hacı Ali malı etmekçi dükkânının mezkûr binası temâmı tedavül-i eyâdî ile şer'an ve müstakilen taht-ı tasarruf ve temlikde olduğu halde marrü'l-beyân Etmekçi Fırunı'nın mülkü olan binasının nısfı bundan mukaddem câmi'-i şerif-i mezkûr evkafının nukud-ı mevcud fazla-i gallesinden yedi? bin ğuruş semen-i medfû' ve makbuz mukabelesinde câmi'-i mezkûra akar

Altmış Altıncı Sahîfe

olmak üzre mütevelli-i mûmâileyha Hacı Ömer Ağa'ya bey'-i bât-ı sahîhü'ş-şer'î ile bey' ve temlik ve mahâllinde vech-i lâyıkı üzre teslim eylediğimde mûmâileyh Hacı Ömer Ağa dahî ber-vech-i muharrer semen-i meblâğ-ı mezkûre vakf-ı mezkûr mezkûr içün iştirâ' ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl eyleyüb

ol-vechle müştereken tasarruf olunagelmek de iken bu def'a dahî nısf nısfa diğerini yine ve vakf-ı mezkûr fazla-i gallesi nukud-ı mevcudesinden kezâlik yetmiş iki aded aynî Osmanî altunu semen-i medfû' ve makbuzı mukabilinde yine Câmi'-i mezkûr evkafına dahîl olmak üzre mütevelli-i mûmâileyha Hacı Ömer Ağa'ya salifü'z-zikr bey'-i bât-ı sahîhü'ş-şer'î ile bey ve temlik ve lâyıkı üzre teslim eyleyüb hattâ suret-i bey'i mezkûru nâtık ve imzâmla mümzâ ve hatemimle mahtûm olarak bin üç yüz on altı senesi Şevvâlü'l-mükerremi'nin on altıncı tarihiyle müverrah bir kıt'a sened dahî i'tâ eylediğimde mütevelli-i mûmâileyha Hacı Ömer Ağa dahî Evkaf Muhasebecisi Vekili mûmâileyhanın inzimâm-ı re'yi kıbel-i şer'den lâ-hakk olan izn ve icazetine binâen vakf-ı mezkûr içün iştirâ' ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl eyleyüb keyfe mâ yeşâ ihtiyar vakf-ı mezkûr müsekkafat ve mütegallat-ı sâire-i mevkufesi misillü tevliyeti hasebiyle tasarruf eylesün didikde bâyi'-i merkum Süleyman Efendi'nin sâdır olan kelimât-ı meşrûhasını mütevelli-i mûmâileyha Hacı Ömer Ağa vicâhen tasdik ve şifâhen tahkik itmeğin ba'dezin dükkân-ı mahdûd-ı mezkûrun hem arsa ve hem binası temâmen ve kâmilen câmi'-i şerif-i mezkûr mevkufat ve mütegallatından olmağın işbû vesîka-i enîka bi't-taleb ketb ve imlâ olundu

Tahriren fi'l-yevmi's-sâlis aşer min-şehr-i Zi'l-ka'deti'ş-şerife li-sene sitte aşer ve selase miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Karagöz Câmi'-i Şerif İmamı Mar'aşî Mehmed Efendi, Îsâ Beşezâde Hakkı Efendi, Hacı Nasır Câmi'-i (çizik) Müezzini Molla Mehmed, Hacı Hıdırzâde Mola Ahmed Efendi ve gayrühüm.

Numra

95

Belgenin Özeti

Aslen Mar'aş Sancağı'nın Camestel nahiyesine tabi' Sadıklı Karyesi'nden olup Beşinci Ordu-yı Hümayûn'un Yetmiş Altıncı Alayı'nın İkinci Redif Kızılhisar Taburu'nun Dördüncü Bölüğü Yüzbaşılığı'ndan mütekâiden Ayntâb'ın Tarla-yı Cedîd Mahallesi'nde yerleşik iken vefât eden Mustafa Ağa ibn-i Timûrci Halil bin Abdullah'ın Ayntâb Mal Sandığı'ndan alacağının, vârisleri ve vâris vekillerinin kendi aralarında anlaşmaları ile müteveffa yüzbaşının zevcesi Şerife bint-i Abdullah'a ait olduğu yönündeki kayıt.

Tarih: 10 Zi'l-ka'de 1316 / 22 Mart 1899 Çarşamba

Belgenin Transkripsiyonu

Ma'rûz-ı dâîleridir ki

Beşinci Ordu-yı Hümayûn'un Yetmiş Altıncı Alayı'nın İkinci Redif Kızılhisar Taburu'nun Dördüncü Bölüğü Yüzbaşılığı'ndan mütekâiden Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde medine-i Ayntâb mahallâtından Tarla-yı Cedîd Mahallesi'nde kâin iken tarih-i i'lâmdan çend mah mukaddem vefât iden an-asl vilâyet-i mezkûre dâhilinde Mar'aş Sancağı'na muzâf ve mülhak Camestel nahiyesine tabi' Sadıklı Karyesi'nden Mustafa Ağa ibn-i Timûrci Halil bin Abdullah'ın verâseti mezkûr Tarla-yı Cedîd Mahallesi'nde sâkine zevce-i menkûha-i metrûkesi Şerife bint-i Abdullah ile mezkûr Sadıklı Karyesi'nde sâkin ve sâkine li-ebeveyn er karındaşı ve Veliyüddin ve Ali ve li-ebeveyn kız karındaşı Sultan ve Fatma ve Emine'ye münhasıre olduğu bi'l-beyyinetü'l-âdile inde'ş-şer'ü'l-enver zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra verese-i mezbûrândan ah-ı merkumândan Ali ve ahavât-ı mezburât li-ebeveyn kız karındaşı Sultan ve Fatma ve Emine'den her biri tarafından husus-ı marrü'l-beyânın devâir-i iâdesine mürâcaatla tereke-i müteveffâ-yı mezbûra vazı'ü'l-yed olanlardan hisse-i ırsiyelerini ahz ve kabz ve taraflarına irsâl ve isâle ve sulh ve ibrâya ve husus-ı mezkûrun mütevakkıf olduğu umûrun küllîsini rü'yete vekil nasb ve ta'yin olunan mezkûr Camestel Nahiyesi'ne tabi' Kal'akaya Karyesi ahâlisinden Fakı'nın oğlu Hacı Hüseyin Efendi ibn-i Hüseyin? ibn-i Ali ve ah-ı merkum Veliyüddin nam kimesneler mezkûr medine-i Ayntâb mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kûd meclis-i şer'îmizde yedlerinde olub bin üç yüz on altı senesi Cemâziye'l-âhirinin yigirmi ikinci günü tarihiyle müverrah medine-i Maraş nâibi Ahmed Hamdi Efendi'nin imzâ ve hatemini havi zahri Mar'aş Sancağı Bidâyet Hukuku A'zası tarafından musaddak mazbatasıyla müeyyid bir kıt'a verâset ve vekâlet hücceti ibrâz itmekle hüccet-i mezkûr lede'l-mütalaâ tezvîr ve tasnî'den salim mazmunuyla bilâ-beyyine amel ve hükm caiz olur senedât-ı şer'iyyeden olmağla mecelle-i ahkâm-ı adliyenin bin sekiz yüz yigirmi birinci maddesi mucebince verâsetleriyle vekâletine ba'de'l-hükm mantûkunca vekil ve asil-i merkumân Hüseyin Efendi ve Veli nam kimesneler zevce-i mezbûre işbû baisü'l-vesîka Şerife Hatun mahzarında bi'l-vekâle bi'l-asâle takrir-i kelâm ve ifâde-i merâm idüb mevrûsları müteveffâ-yı mezbûr terekesinden ma'lûm ve mechul arûzı ve …….. ism ale'l-ıtlak olunur cemî'-i terekesinden zevce-i mezbûre

Altmış Yedinci Sahîfe

yedinden vekil-i mezbûr Hüseyin Efendi vekâleti hasebiyle an-nakd yedi yüz on dört ğuruş ve asil ah-ı merkum Veli dahî kezâlik an-nakd iki yüz seksân altı ğuruş ale't-târikü't-tehârücü'ş-şer'î bâ-sened-i mümzâ sulh ve ibrâ oldukda ve bedel-i sulh-ı mezkûru zevce-i mezbûre yedinden temâmen ve kâmilen ahz ve kabz ve istifâ-yı hakk idüb zevce-i mezbûrenin kâffe-i da'va ve muhasemattan zimmetini ibrâen âmm-ı sahîhü'ş-şer'î ile ibrâ ve iskat eyledik mezbûre dahî vekâlet ve asâletimiz hasebiyle bizlere medfû'ı olan meblâğ-ı mezbûrun istirdâdına müteallık zimmetimizi kezâlik ibrâ ve iskat idüb ve yine ehadihihümâ âherin zimmetini ibrâ ve iskat eyledik ba'dezîn tereke-i müteveffâ-yı mezbûr ile mevrûsumuz mütekâid yüzbaşı-yı mezbûr Mustafa Ağa'nın Ayntâb Mal Sandığı'nda tedâhülde kalmış tekaüd-i maaş-ı ma'lûmesinde dahî bizim asla ve kat'a alaka ve müdahalemiz kalmayub zevce-i mezbûre Şerife Hatun'un mal-ı mevrûsu ve hakk-ı sarihi olmuşdur deyû vekil-i merkum Hüseyin Efendi ve asil ah-ı merkum Veli'nin tekarir-i meşrûhâlârını zevce-i mezbûre vicâhen tahkik ve şifâhen tasdik itmeğin mucebince yüzbaşı mütekâid-i müteveffâ-yı mezbûrun Ayntâb Mal Sandığı'nda tedâhülde kalmış olan istihkak-ı ma'lûmesinin usûl-ı mevzû'asına tevfikan bâ-sened-i mazbût zevce-i mezbûre Şerife Hatun'a edâ ve teslimi lâzım geldiği tescil ve bi'l-iltimas Ayntâb Mahkeme-i Şer'iyyesi'nden huzur-ı âlilerine i'lâm olundu

Tahriren fi'l-yevmi'l-aşer min-şehr-i Zi'l-ka'deti'ş-şerife li-sene sitte aşer ve selase miete ve elf

Numra

96

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Kürkciyan Mahallesi'nden ve bostancı esnafından olan Şıh Mehmed oğlu Şıhlı ibn-i Şıh Mehmed'in vekil-i şer'ileri Söylemezzâde Seyyid Mehmed Efendi ibn-i Seyyid Ağa ve sâbık Virgü Kâtibi Ömer Şevki Efendi ibn-i Mehmed Ağa tarafından, aynı mahalleden ve bakkal esnafından olan Bozo Mustafa ibn-i Mustafa'ya müvekkileri Şıhlı'nın alacağı iki bin iki yüz seksân ğuruş yigirmi para için açtıkları ve Şıhlı'nın lehine sonuçlanan dava kaydı.

Tarih: 7 Zi'l-ka'de 1316 / 19 Mart 1899 Pazar

Belgenin Transkripsiyonu

Ma'rûz-ı dâîleridir ki

Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde medine-i Ayntâb mahallâtından Kürkciyan Mahallesi ahâlisinden ve bostancı esnafından Şıh Mehmed oğlu Şıhlı ibn-i Şıh Mehmed nam kimesne tarafından zikr-i atî da'vaya vekil-i müseccel-i şer'iyye Söylemezzâde Seyyid Mehmed Efendi ibn-i Seyyid Ağa ve sâbık Virgü Kâtibi Ömer Şevki Efendi ibn-i Mehmed Ağa medine-i mezbûre mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kûd meclis-i şer'îmizde mahalle-i mezbûre ahâlisinden ve bakkal esnafından Bozo Mustafa ibn-i Mustafa muvâcehesinde güzerân iden üç yüz beş senesi müvekkilim merkum Şıhlı kendi bağçesinde ve ameliyle sebzevât zira'ı itmek ve hâsıl olan sebzevât-ı mezbûr Bozo Mustafa ma'rifetiyle bey' ve fürûht olunarak hâsıl olan temettu'dan kırk parada beş parayı merkum Bozo Mustafa'ya âid olmak ve iki bin ğuruşda karzen fevt akçesi alarak merkum Bozo Mustafa müekkilim merkum Şıhlı'ya nakden ve bâ-sened eda ve te'diye itmek üzre akd-ı mukavele olunarak ber-mûcib-i mukavele merkum Bozo Mustafa meblâğ-ı mezkûr iki bin ğuruşu müekkilim Şıhlı'ya teslim idüb müekkilim merkum dahî kıska soğan esmanından kırk üç ğuruşu ve üçyüz altı senesinde hıyar esmanından yetmiş beş guruş ve pancar esmanından otuz iki ğuruş patlıcan esmanından otuz yedi ğuruş ve üç semen şaîr esmanından yigirmi dört ğuruş ve ve üç yüz yedi senesinde Çökmeci yerinden mısır darı esmanından otuz iki buçuk ve yine hıyar esmanından elli ğuruş ve def'a mısır esmanından yigirmi beş ve turb ve pancar esmanı elli ğuruş ve üç yüz sekiz senesinde soğan esmanından yüz yigirmi beş ğuruş ve patlıcan esmanı yüz ğuruş ve Kızıl Vakfı Bostanı'ndan patlıcan esmanı otuz yedi ğuruş ve kavak ağacı semeninden yigirmi beş ğuruş ve def'a patlıcan esmanından kırk ğuruş ve yine hıyar esmanından elli ğuruş ve def'a patlıcan esmanı kırk ğuruş ve mısır darısı esmanından yigirmi beş ğuruş ve büber semeninden otuz ğuruş ve şaîr semeninden otuz üç ğuruş ve def'a mısır darısı semeninden yigirmi beş ğuruş ve havuç semeninden otuz sekiz ğuruş ve yine soğan

Altmış Sekizinci Sahîfe

toksan beş ğuruş ve bakla semeninden yigirmi iki buçuk ğuruş ve def'a mısır darısı esmanından yigirmi ğuruş ve def'a patlıcan ve büber semeninden seksân beş ğuruş ve yine Çökmeci Bağçesi'nde def'a soğan esmanından dört yüz ğuruş ve patlıcan esmanından üç yüz elli ğuruş ve bir re's koyun semen altmış ğuruşu ve mezkûr Çökmeci Bağçesi'nden hâsıl olan soğan ve patlıcan hâsılatından kezâlik sekiz yüz on ğuruşuna min-ciheti'l-mecmu' iki bin yedi yüz seksân ğuruş yigirmi para müekkilimiz merkum Şıhlı'nın müddeâ aleyh merkum Bozo Mustafa'ya râci'

salifü'z-zikr beş para tenzilinden sonra mütebâkî-i zimmetinde olan alacak hakkına mahsûben merkum Bozo Mustafa bundan mukaddem beş yüz ğuruş teslim idüb fürû-nihâde kılındık da mütebâkî iki bin iki yüz seksân ğuruş yigirmi para el-yevm matlûbunun edâsında merkum Bozo Mustafa mümâtale ve muhalefet ider olmağla suâl olunub meblâğ-ı mezkûrun müekkilimiz merkuma izâfetle bizlere edâ ve teslim itmek üzre merkum Bozo Mustafa'ya tenbih-i şer'i olunması bi'l-vekâle matlûbumuzdur deyû ba'de'd-da'va ve's-suâl merkum Bozo Mustafa dahî cevâbında müekkil-i merkum Şıhlı ile salifü'l-beyân ahz ve i'tâları carî olduğunu ikrâr ancak güzerân iden üç yüz on bir senesi hilâlinde merkum Şıhlı ile beynimizde olan muhasebemiz yegân yegân bi'r-rü'ye benim müvekkil-i merkum Şıhlı zimmetinde iki bin altı yüz ğuruş matlûbum zuhûr idüb ol-tarihde meblâğ-ı matlûb-ı mezkûra mahsûben bin beş yüz ğuruş bana teslim idüb ben dahî ahz ve kabzla mütebâkî bin yüz ğuruş alacak hakkımın edâsında muhalefet ettiği eclden tarih-i i'lâmdan mukaddem medine-i Ayntâb Ticâret Mahkemesi'nde müvekkil-i merkum Şıhlı aleyhine ikame eylediğim da'va üzerine cereyân iden muhâkememiz neticesinde bâ-sened-i matlûbum olan meblâğ-ı mezkûr bin yüz ğuruşun bana edâ ve teslimi hakkında müvekkil-i merkum Şıhlı aleyhinde hükm sâdır olub ol-bâbda istihsâl eylediğim i'lâm-ı ticâret üzerine dâire-i icrâya bi'l-müracaa mahkûmün bih matlûbum tahsil olunarak istifâ-yı hukuk eyledim binâenaleyh ciheteyn-i mezkûreteynden müvekkil-i merkum Şıhlı'ya meblâğ-ı mezkûr iki bin iki yüz seksân ğuruş yigirmi para zimmetinde deyni olduğunu inkârla ba'de'd-def' ve'd-da'va ve's-suâl vekil-i mûmâileyh Ömer Şevki Efendi dahî merkum Bozo Mustafa ile müekkilimiz merkum Şıhlı beynlerinde carî ahz ve i'tâdan dolayı muhasebeleri ba'de'r-rü'ye iki bin altı yüz ğuruş müekkilim Şıhlı zimmetinde zuhûr iden matlûbuna mahsûben bin beş yüz ğuruş teslimatı olduğunu merkum Bozo Mustafa ikrârla mütebâkî meblâğ-ı mezkûrun ahzına destres olamadığından ticâret mahkemesine mürâcaatla enfü'l-beyân bir kıt'a i'lâm istihsâl eylemiş ise ancak müekkilim Şıhlı'nın ber-vech-i muharrer cihet-i karzdan mütebâkî deyni olan bin yüz ğuruş matlûbu olan iki bin iki yüz seksân buçuk ğuruşdan tenziliyle mütebâkî bin yüz seksân ğuruş yigirmi paranın teslimi lâzım gelir iken ibrâz eylediği sened üzerine müekkilim merkum Şıhlı dahî ber-vech-i meşrûh müdâfa'ada bulunmuş ise mahkeme-i nizâmiyede senedle iddiâya karşu senedle müdâfa'a eylemek hükm-i nizâm iktizâsından bulunduğuna binâen alâ-zâlik müekkilimin müdâfa'ası reddolunmuş ancak müekkilim merkum Şıhlı ile müddeâ aleyh Bozo Mustafa

beynlerinde olan muhasebe beyne'l-esnaf rü'yet ve tesviye olunarak müekkilim Şıhlı'nın berây-i zimme olduğu marrü'l-beyân ciheteyn-i mezkûreteynden el-yevm müekkilim Şıhlı'nın merkum Bozo zimmetinde mütebâkî iki bin iki yüz seksân ğuruş yigirmi para alacak hakkı kaldığı pek çok zevatın ma'lûmu olmağla müekkilim merkuma izâfetle bana edâ ve teslime tenbih olunması bi'l-vekâle matlûbumdur deyû ba'de'd-def' ve'd-da'va merkum Bozo Mustafa dahî def'-i da'va-yı meşrûhasını tekrar eyledi tarafeynin da'va ve müdâfa'a-i mebsûtaları cevâb-ı suâl beyân buyurulmak üzre fetvâ-yı şerife lede'l-havale fezleke-i iftâda müddeî müekkil-i merkum Şıhlı'nın def'-i da'va-yı meşrûhasına mutabık beyyine taleb olunduk da olunması iktizâ ider deyû zeyl-i zabt ile iftâ buyurulduğuna binâen vekil-i mûmâileyh Ömer Şevki Efendi'den def'-i da'vasına mutabık beyyine taleb olundukda zeyl-i zabta yazdırmış olduğu şâhidlerden medine-i mezbûre mahallâtından Kara Sakal Mahallesi

Altmış Tokuzuncu Sahîfe

ahâlisinden Bakkal Mustafa bin Mehmed nam kimesne li-ecli'ş-şehâde meclis-i ma'kud-ı mezkûrda hâzır olub eserü'l-isitişhâd ve def'-i da'va-yı meşrûha mutabık beyyine edâ-yı şehâdet-i şer'iyye idemediği gibi diğeri olan medine-i mezbûre mahallâtından Cevizlice Mahallesi ahâlisinden Şa'bân bin Kuş Baba oğlu Ahmed ve Boyacı Mahallesi'nden Hüderci Ali'nin oğlu Mustafa'yı dahî ikame idemamış ve vekil-i mûmâileyh Ömer Şevki Efendi'den diğer beyyine taleb olundukda lede'l-istimhâl ve'l-imhâl ikame-i beyyineden izhar-ı acz ile bi't-taleb merkum Bozo Mustafa'ya vech-i vecîh-i şer'î üzre yemin teklif olundukda nükûl eylemiş olmağla ciheteyn-i mezkûreteynden müddeâbih olan meblâğ-ı mezkûr iki bin iki yüz seksân ğuruş yigirmi paranın müddeî müekkil-i merkum Şıhlı'ya izâfetle vekil-i mûmâileyh Ömer Şevki Efendi'ye edâ ve teslime merkum Bozo Mustafa ilzâm olduğu tescil ve bi'l-iltimas Ayntâb Mahkeme-i Şeri'yyesi'nden huzur-ı âlilerine i'lâm olundu El-emrü li men lehü'l-emr

Tahriren fi'l-yevmi's-sâbi' min-şehr-i Zi'l-ka'deti'ş-şerife li-sene sitte aşer ve selase miete ve elf

Numra

95 [97]

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Töbe Mahallesi'nden olan Münüre bint-i Mehmed tarafından, kocası Mehmed Baba ibn-i Hacı İbrahim'in terekesinden kaynaklanan davalardan dolayı, Aliyyü'l-Neccâr Mahallesi'nden Mustafa ibn-i Tahtacı Hacı Ali ibn-i İbiş'e verilen vekâlet kaydı.

Tarih: 9 Zi'l-ka'de 1316 / 21 Mart 1899 Salı

Belgenin Transkripsiyonu

Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde medine-i Ayntâb mahallâtından Töbe Mahallesi sâkinelerinden olub zâtı Aliyyü'l-Neccâr Mahallesi ahâlisinden Hıyreoğlanın oğlu Ahmed bin Mehmed ve Kebkeb Mahallesi ahâlisinden Kara Şerif'in oğlu Mehmed Ali bin Şerif nam kimesneler ta'rifleriyle ber-vech-i şer'î mu'arrefe olan Münüre bint-i Mehmed nam hatun medine-i mezbûre mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kud meclis-i şer'-i şerîf-i enverde salifü'z-zikr Aliyyü'l-Neccâr Mahallesi ahâlisinden işbû baisü'l-vesîka Mustafa ibn-i Tahtacı Hacı Ali ibn-i İbiş nam kimesne mahzarında bi'tâv ve'r-rızâ takrir-i kelâm ve ta'bir-i ani'l-merâm idüb mezkûr Töbe Mahallesi ahâlisinden iken bundan akdem vefât iden zevcim Mehmed Baba ibn-i Hacı İbrahim'in terekesine mütedâir leh ve aleyhimde zuhûr itmiş ve idecek bi'l-cümle deâviden dolayı mahâkim-i şer'iyye ve nizâmiye ve ticâriye ve cezâiyede ve devâir-i resmiyenin kâffesinde taleb-i da'va ve müdâfa'a ile husûmet ve redd-i cevâba ikame-i şuhûda ve istima'a ve tebliğ ve tebellüğe ve temyiz ve istînâfa ve hacz-ı emvâl ve fekke ve vaz'-ı icrâya i'tirâzü'l-gayr ve'l-hükkâm ve redd-i a'za ve iştikâ' ani'l-hükkâm ve lede'l-hâce sulh ve ibrâya ve ahz ve kabza ve mümeyyiz ve hükm ve ehl-i hibre ta'yinine ve'l-hâsıl bunların mütevakkıf olduğu umûrun küllîsini son dereceye kadar ta'kib ve icrâya vekâlete merkum Mustafa ibn-i Hacı Ali Ağa'yı tarafımdan vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile vekil-i murahhas ve nâib-i menâb-ı müfevvez nasb ve ta'yin eyledim didikde hâzır-ı merkum Mustafa Ağa dahî ber-minvâl-i muharrer vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hidmet-i lâzımesini kemâ yenbağı edâ ve ifâya taahhüd ve iltizâm itmeğin mâ vak'a bi't-taleb ketb ve imlâ olundu

Tahriren fi'l-yevmi't-tasi' min-şehr-i Zi'l-ka'deti'ş-şerife li-sene sitte aşer ve selase miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Serkâtib-i Mahkeme-i Şer'iyye Mehmed Zühdi Efendi, Refiki Mehmed Nizâmeddin Efendi, Mukayyid-i Mahkeme-i Şer'iyye Vâhid Efendi, Elbeğlizâde

Abdulkadir Efendi, Hafız Ahmed Efendi bin Hacı Ali, Muhzırbaşı Sinan Ağa, Refiki Hüseyin Ağa, diğeri Ahmed.

Numra

96 [98]

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Ağcakend Köyü'nden maktûl Hacı Küçükzâde Hacı Ahmed Kâhya ibn-i Hacı Mehmed'in küçük yaştaki çocukları Ali Osman, Hasan, Ahmed, Ali Rıza, Hüseyin, Halil, Ömer, Fatma'nın vasî-i mensubları ve aynı babadan biraderleri Mustafa'nın başvurusu üzerine, çocuklara günlük kırkar paradan toplam sekiz kuruş nafaka tayini hakkındaki kayıt.

Tarih: 6 Zi'l-ka'de 1316 /18 Mart 1899 Cumartesi

Belgenin Transkripsiyonu

Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde medine-i Ayntâb'a tabi' Ağcakend Karyesi sâkinlerinden iken bundan akdem maktûlen vefât iden Hacı Küçükzâde Hacı Ahmed Kâhya ibn-i Hacı Mehmed'in evlâd-ı sigarı bulunan Ali Osman ve Hasan ve Ahmed ve Ali Rızâ ve Hüseyin ve Halil ve Ömer ve Fatma'nın bâ-hüccet-i şer'iyye vasî-i mensubları ve li-eb biraderleri işbû baisü'l-vesîka Mustafa nam kimesne medine-i mezbûre mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada

Yetmişinci Sahîfe

ma'kud meclis-i şer'-i şerîf-i enverde bi'l-vesâye takrir-i kelâm ve ta'bir-i ani'l-merâm idüb vasîleri olduğum sigar-ı mezbûrun nafaka ve kisve baha ve sâir levâzım-ı zarûriye eşedd-i ihtiyac ile muhtâc olmalarıyla sigar-ı mezbûrlar içün babaları müteveffâ-yı merkumdan müntakil emvâl ve mevrûslarından olmak üzre kıbel-i şer'den kadr-i ma'rûf nafaka ve kisve baha farz ve takdir olunmak matlûbumdur didikde vasî-i merkumun takrir-i meşrûhu vakıa mutabık ve nefsü'l-emre muvâfık ve aikr-i ati meblâğ dahî kadr-î kifaye idüği zeyl-i hüccetde muharrerü'l-esâmî kimesneler ihbârlarıyla lede'ş-şer'ü'l-enver zâhir ve mütehakkık olmağla işbû tarih-i hüccetden i'tibaren sigar-ı mezbûrların her biri içün mal-ı mevrûsları nemâsından olmak üzre yevmî kırkar paradan cem'an sekiz ğuruş sigar-ı mezbûrların nafaka ve kisve baha ve sâir hâvayic-i zarûriyelerine harc ve sarf ve lede'l-hâce istid'âneye ve inde'z-zafer emvâl-i mevrûslarına rücu'a vasî-i merkum Mustafa'ya kıbel-i şer'den izn virilmeğin mâ vak'a bi't-taleb ketb ve imlâ olundu

Tahriren fi'l-yevmi's-sâdis min-şehr-i Zi'l-ka'deti'ş-şerife li-sene sitte aşer ve selase miete ve elf

Numra

97 [99]

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Kaba Sakal Mahallesi'nden iken vefât eden Habîb ibn-i Mahmud'un küçük yaştaki kızları Fatma ve Adile'nin amcaları Ali bin Hüseyin'in tayini hakkındaki vesâyet kaydı.

Tarih: 6 Zi'l-ka'de 1316 / 18 Mart 1899 Cumartesi

Belgenin Transkripsiyonu

Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde medine-i Ayntâb mahallâtından Kaba Sakal Mahallesi sakinlerinden iken bundan akdem vefât iden Habîb ibn-i Mahmud'un sulbîyye-i sagîre kızları Fatma ve Adile'nin vakt-i rüşd ve sedâdlarına değin babaları müteveffâ-yı merkumdan müntakil emvâl-i mevrûslarını ahz ve kabz ve hıfz ve umûr-ı lâzımelerini tesviye ve rü'yete kıbel-i şer'den bir vasî nasb ve ta'yin olunmak lâzım ve lâ-büdd olmağın emanet ile ma'rûf ve istikamet ile mevsuf her vechle vesâyeti sagîretân-ı mezbûretân haklarında min külli'l-vücûh evlâ ve enfa' olduğu zeyl-i hüccetde muharrerü'l-esâmî kimesneler ihbârlarıyla lede'ş-şer'ü'l-enver zâhir ve mütehakkık olan sagîretân-ı mezbûretânın âmmileri işbû rafiü'l-vesîka Ali bin Hüseyin sagîretân-ı mezbûretânın vakt-i rüşd ve sedâdlarına değin babaları müteveffâ-yı merkumdan müntakil emvâl-i mevrûslarını ahz ve kabz ve hıfz ve umûrlarını tesviye ve rü'yete kıbel-i şer'den vasî nasb ve ta'yin olunduk da ol-dahî ber-vech-i muharrer vesâyet-i mezkûreyi kabûl ve hıdmet-i lâzımesi kemâ yenbağı edâya taahhüd ve iltizâm itmağin mâ vak'a bi't-taleb ketb ve imlâ olundu

Tahriren fi'l-yevmi's-sâdis aşer min-şehr-i Zi'l-ka'deti'ş-şerife li-sene sitte aşer ve selase miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Serkâtib Mehmed Zühdi Efendi, Refiki Mehmed Efendi, Mukayyid Vâhid Efendi, Bostancı Şıhlı, Kasab Çömez Mehmed bin Ali, Molla Halil bin Mustafa, Sinan Ağa, Hüseyin Ağa.

Numra

98 [100]

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Beğ Mahallesi'nden olan Hanife ibnite Hacı Kasım ibn-i Ahmed tarafından, babasının mirasından kendisine düşen hisseden kaynaklanan davalar için, Birecik Kazası'ndan dava vekili Hacı Musazâde Mehmed Râzî Efendi'ye verilen vekâlet kaydı.

Tarih: 7 Zi'l-ka'de 1316 / 19 Mart 1899 Pazar

Belgenin Transkripsiyonu

Tahakkuk-ı özr-i şer'îyye binâen zikr-i âtî hususun mahâllinde bi'l-istima' ketb ve tahriri iltimas olunmağla kıbel-i şer'den me'zûnen ta'yin ve irsâl olunan mahkeme-i şer'iyye başkâtibi Mehmed Zühdi Efendi ibn-i Hamza Efendi dâîleri Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde medine-i Ayntâb mahallâtından Beğ Mahallesi'nde vâki' Nazâretyan Artin Ağa'nın hânesine varub ceride-i şer'iyyede mazbûtü'l-esâmî kimesneler hâzır oldukları halde akd-ı meclis-i şer'-i âlî eyledikden sonra fi'l-asl Birecik Kazası'na tabi' Nizib Kasabası sâkinelerinden olub zâtı mezkûr Nizib Kasabası ahâlisinden Şıh Davudzâde Hüseyin Efendi ibn-i Ali Efendi ve Nizibli Etmekçi Mehmed Emin bin Mehmed nam kimesneler ta'rifleriyle ber-vech-i şer'î mu'arrefe olan Hanife ibnite mûmâileyh Hacı Kasım ibn-i Ahmed nam hatun meclis-i ma'kud-ı mezkûrda bi't-tav' ve'r-rızâ ikrâr-ı tam ve takrir-i kelâm idüb marrü'l-beyân Nizib Kasabası ahâlisinden iken bundan akdem vefât iden mevrûsum ve babam Hacı Kasım bin Ahmed'in verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Âsiye bint-i Hacı Abdullah ile sulbî-i kebîr oğlu Bilal Habeş ve sulbîyye-i kebîre

Yetmiş Birinci Sahîfe

kızı olmamla bana ve diğerleri Âişe ve Nüfûs ve İslim ve 'Adile ve sagîre kızı Fatma'ya münhasıre ve tashih-i mes'ele-yi mirasımız altmış dört sehm i'tibarıyle sekiz sehmi zevce-i mezbûreye ve on dört sehmi ibn-i merkuma ve yedişer sehmden kırk iki sehmi benimle diğer benât-ı mezbûrâta isâbeti ba'de't-tahakkü'ş-şer'î babam müteveffâ-yı mezbûrdan müntakil ve mevrûs emvâl ve metrûkât ve zimemât ve sâireden ber-mûcib-i tashih-i mezkûr altmış dört sehmde yedi sehm hisse-i ırsiyemden dolayı vazı'ü'l-yedler aleyhinde mahâkim-i şer'iyye ve nizâmiyede ve cezâiye ve sâir devâir-i resmiyede ikame-i da'va ile aleyhimde ikame olunmuş ve olunacak da'vanın müdâfa'asına bidâyeten ve istînâfen ve temyizen ve gıyâben ve iâdeten ve tashîhan ve i'tirâzen muhâkemeye ve şuhûd ikame ve istima'ına ve tebliğ ve tebellüğe ve tahlif ve istihlâfa ve redd-i yemine ve iştikâ' ani'l-hükkâm ve redd-i a'zaya ve mümeyyiz ve hükm ve ehl-i hibreyi ta'yin ve azle ve hacz-ı emvâl ve fekke

ve icrâya mürâcaata ve her nevi' istid'â ve levâih tanzim ve takdimine ve kendi imzâsıyla devâir-i iâdesine takdime ve lede'l-hâce sulh ve ibrâ ve ikrâr ve takrir ve kabûle ve'l-hâsıl hususât-ı mezkûratın mütevakkıf olduğu umûrun küllîsini son dereceye değin bi't-ta'kib ifa ve icrâya ve hukukumu mahâllinde zi'l-yed olanlardan ve ashâbından ahz ve kabze ve makbuzunu bana bana irsâl ve isâle ve inde'l-iktizâ me'zûniyeti dâiresinde âheri tevkile hâlâ salifü'z-zikr Birecik Kazası'nda mukîm da'va vekili Hacı Musazâde Mehmed Râzî Efendi'yi kabûlüne mevkufe tarafımdan vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile vekil ve nâib-i menâb nasb ve ta'yin eyledim didiğini kâtib-i mûmâileyh mahâllinde bi'l-istima' ketb ve tahrir ve maan meb'us ümenâ'-i şer'le meclis-i şer'e gelüb vuku'-ı hâli inha've takrir itmeğin kıbel-i şer'den dahî bi't-tenfîz mâ hüve'l vâk'a bi't-taleb ketb ve imlâ olundu

Tahriren fi'l-yevmi's-sâbi' aşer min-şehr-i Zi'l-ka'deti'ş-şerife li-sene sitte aşer ve selase miete ve elf

Numra

99 [101]

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Kurb-ı İbn-i Şeker Mahallesi'nden olan Mehmed Sâmi Efendi ibn-i Ahmed Ağa ibn-i Hasırcızâde Hafız Mehmed Ağa tarafından, vasîleri bulunduğu kişilere ait Kurb-ı İbn-i Şeker Mahallesi'nde etrafı yol, çıkmaz sokağın yanısıra Hasırcızâde Abdullah Efendi, Fadlacı Kör Mehmed, Kalemkâr Malkon, Bardakçı Kirkor ve Boşgezanoğlu Nazar hâneleriyle çevrili bir bâb mülk hânenin elli dörd sehmini, eski vergi kâtibi Ömer Şevki Efendi ibn-i Mehmed Ağa'ya sattığına dair satış sözleşmesi kaydı.

Tarih: 11 Zi'l-ka'de 1316 / 23 Mart 1899 Perşembe

Belgenin Transkripsiyonu

Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde medine-i Ayntâb mahallâtından Kurb-ı İbn-i Şeker Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefât iden Hasırcızâde Hafız Mehmed Ağa ibn-i Abdullah Ağa'nın verâseti sulbî-i kebîr oğlu Ahmed Ağa ile sulbîyye-i kebîre kızları Fatma ve Ümmühânî ve Ayyuş ve Fattum hatunlara münhasıre olub kable'l-kısme mûmâileyh Ahmed Ağa dahî vefât idüb verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Şâkire Hatun ibnite Hacı Osman ile sulbî-i kebîr oğlu Mehmed Sâmi Efendi ve sulbî-i sagîr oğlu Osman Monla ve ve sulbîyye-i kebîre kızları Esma ve Zeyneb hanımlara münhasıre olub kable'l-kısme bint-i mûmâileyha

Fatma Hatun dahî fevt olub verâseti li-eb kızkarındaşları mezbûrât Ümmühânî ve Ayyuş ve Fattum hatunlara ve li-ebeveyn biraderi müteveffâ-yı mûmâileyh Ahmed Ağa'nın oğulları mûmâileyhümâ Sâmi Efendi ve Osman'a münhasıre ve tashih-i mes'ele-i mirasları bi'l-münâsaha dört yüz otuz iki sehm i'tibariyle seksân sekizer sehmden iki yüz altmış dört sehmi benât-ı mezbûrât Ümmühânî ve Ayyuş ve Fattum hatunlara ve on sekiz sehmi zevce-i mezbûreye ve elli dörder sehmden yüz sekiz sehmi mûmâileyhümâ Sâmi Efendi ve Osman'a ve yigirmi birer sehmden kırk iki sehmi bintân-ı mûmâileyhümâ Esma ve Zeyneb hanımlara isâbet eylediği ba'de't-tahakkü'ş-şer'î verese-i mûmâileyhumûndan sagîr-i mezbûr Osman Molla'nın tesviye-i umûruna kıbel-i şer'den bâ-hüccet-i şer'iyye vasî-i mensubu ve li-ebeveyn biraderi mûmâileyh Sâmi Efendi medine-i mezbûre mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kud

Yetmiş İkinci Sahîfe

meclis-i şer'-i şerîf-i enverde medine-i mezbûrenin esbak Virgü Kâtibi Ömer Şevki Efendi ibn-i Mehmed Ağa mahzarında bi'l-vesâye ikrâr-ı tam ve takrir-i kelâm idüb müteveffâ-yı evvel mûmâileyhin ile'l-vefât yedinde müntakilen malı ve mülkü olub ba'de'l-vefât ber-mûcib-i tashih-i mezbûr verese-i merkumesine bi'l-münâsaha mevrûs olan mahalle-i mezkûrede kâin tarafları târik-i âmm ve hâss ve Hasırcızâde Abdullah Efendi ve Fadlacı Kör Mehmed ve Kalemkâr Malkon ve Bardakcı Kirkor ve Boşgezânoğlu Nazar hâneleriyle mahdûd bir bâb mülk hâne temeli mürûr-ı eyyâm ve kürûr-ı a'vâm ile müşrif-i harâb ve mâil-i tûrab olub varidâtı âmmârâtına kâfi olmamağla beraber verese-i kibâr bâ-cem'ühüm menzil-i mahdûd-ı mezkûrun tashih-i mezbûrdan üç yüz yetmiş sekiz sehm hisselerini mûmâileyh Ömer Şevki Efendi'ye bey'-i bât-ı sahîh-i şer'i ile bey' ve temlik ve teslim idüb mûmâileyh Ömer Şevki Efendi dahî iştirâ' ve temellük ve tesellüm itmiş olmağla vasîsi olduğum sagîr-i mezbûrun ancak hissesi olan sehm-i ma'lûm-ı mezkûrun bi't-taksim ifrâzıyle intifa' ve süknâsı gayr-ı kabûl olub alâ-hâliha terk olduğu takdirde bi'l-külliye münhedim ve sagîr-i mezbûr hakkında gadri mûcib olacağı zâhir ve mukarrer olmağla mezkûr elli dörd sehm hisseyi dahî semen-i misliyle tâlibine bey' olunub semeni ile akar almak veya istirbâh olunmak sagîr-i mezbûr hakkında min-külli'l-vücûh evlâ ve enfa' olmağla hisse-i mezkûrenin dahî bey'ine kıbel-i şer'den me'zûn olduğum eclden mezkûr elli dörd sehmi münâdî vasıtasıyla müddet-i medîdde sûk-ı sultanî ve mecma-ı nası olan mahallerde kirâren ve mirâren lede'l-müzâyede ragabâtü'n-nâs inkıtâ'ında mûmâileyh Ömer Efendi

üzerinde on dört aded lira-yı Osmanîye karar ve ziyade ile şirâya tâlib-i âheri zuhûr itmeyüb meblâğ-ı mezkûr dahî mezkûr elli dört sehmde el-yevm semen-i misli olduğu zeyl-i hüccetde muharrerü'l-esâmî kimesneler ihbârlarıyla lede'ş-şer'ü'l-enver mütehakkık olmağla mezkûr elli dört sehmi cemi'-i tevâbi' ve levâhıkı ve kâffe-i hukuk murafakıyle îcâb ve kabûlü havi ve şürut-ı müfsideden 'ârî bey'-i bât-ı sahîha-i şer'iyye ile meblâğ-ı mezkûr on dört aded Osmanî altunu semen mukabelesinde mûmâileyh Ömer Efendi'ye vesâyeten bey' ve temlik ve teslim idildikde mûmâileyh Ömer Efendi dahî ber-vech-i muharrer iştirâ' ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl idüb bu vechle sehm-i mezkûru usûlü dâiresinde ferâğ komisyon hey'eti huzurunda ber-vech-i muharrer bey'-i mezkûru ve kabzı semen ile istifâen hakkı ikrâr ve takrire ve senedini i'tâ ve muâmele-i lâzımesini icrâ ve ifâya mûmâileyh Sâmi Efendi'ye kıbel-i şer'den izn virilmeğin mâ vak'a bi't-taleb ketb ve imlâ olundu

Tahriren fi'l-yevmi'l-hâdî aşer min-şehr-i Zi'l-ka'de li-sene sitte aşer ve selase miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Helvacı Mustafa ibn-i HavalıMehmed, Kanlının oğlu Ahmed bin Hacı İbrahim ve gayrühüm.

Numra

100 [102]

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Kozanlı Mahallesi'nden olan Emine Hatun ibnite Ömer Efendi tarafından, Ayntâb'ın Karacalı Bölüğü Mahallesi'nden Attar Ali'nin torunları ve kızları Âsiye, Behiye, Hadice, Emine ve sâir kimseler ile ecdadı Pir Mehmed'in evkafından olan Ayntâb civarında Su Aşağısı adlı mahalde Yıldız Hâce Yeri olarak bilinen bir kıt'a hazravât bostanından kaynaklanan dava sebebiyle, Hacı İsa Ağazâde Abdulkadir Efendi ibn-i Mehmed Ağa'ya verilen vekâlet kaydı.

Tarih: 14 Zi'l-ka'de 1316 /26 Mart 1899 Pazar

Belgenin Transkripsiyonu

Tahakkuk-ı özr-i şer'îyye binâen zikr-i âtî hususun mahâllinde bi'l-istima' ketb ve tahriri iltimas olunmağla kıbel-i şer'den me'zûnen irsâl olunan serkâtib Mehmed Zühdi Efendi ibn-i Hamza Efendi Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde medine-i Ayntâb mahallâtından Kozanlı Mahallesi ahâlisinden Bakkal Meşo'n oğlu Hacı Mehmed Ağa'nın menziline varub mahalle-i mezbûre ahâlisinden Arzuhâlci

Mehmed Efendi ibn-i Hüseyin ve Attar Hacı Fakılı'nın oğlu Murtazâ Efendi ve sâir mazbûtü'l-esâmî kimesneler hâzır oldukları halde akd-ı meclis-i şer'-i âlî itdikde merkum Hacı Mehmed Ağa'nın hâlâ zevcesi Abdulhalîm Efendizâde kerîmesi olub zâtı hâzır-ı merkumların ta'rifleriyle ber-vech-i şer'î mu'arrefe olan Emine Hatun ibnite Ömer Efendi nam nam hatun meclis-i ma'kud-ı mezkûrda Hacı İsa Ağazâde Abdulkadir Efendi ibn-i Mehmed Ağa mahzarında bi't-tav' ve'r-rızâ ikrâr-ı tam ve takrir-i kelâm ve ta'bir-i ani'l-merâm idüb ecdadım Pir Mehmed nam vâkıfın evkafı cümlesinden olub medine-i mezbûre civarında Su Aşağısı nam mahalde vâki' Yıldız Hâce Yeri dimekle ma'rûf ma'lûmetü'l-hudud ve'l-etraf bir kıt'a hazravât bostan da'vasından dolayı medine-i Ayntâb'ın Karacalı Bölüğü Mahallesi ahâlisinden Attar Ali'nin hafîdeleri ve kızları Âsiye ve Behiye ve Hadice ve Emine ve sâir kimesneler ile leh ve aleyhimde ikame olunmuş ve olunacak bi'l-cümle deâvi içün mahâkim-i şer'iyye ve nizâmiye

Yetmiş Üçüncü Sahîfe

ve ticâriye ve cezâiye devâir-i resmiyenin kâffesinde taleb e da'va ile bidâyeten istînâfen temyizen ve iâdeten ve i'tirâzen ve i'tirâz-ı ale'l-gayr ve'l-hükm târikiyle muhâkeme ve müdâfa'aya ve şuhûd ikame ve istima'ına ve tebliğ ve tebellüğe ve tahlif ve tahallüfe ve redd-i a'za ve iştikâ' ani'l-hükkâma ve ehl-i hibre ve mümeyyiz ve hükm nasb ve ta'yinine ve kendi imzâsıyla her nevi' istid'â ve levâih ve evrâk tanzim ve takdimine ve'l-hâsıl hususât-ı mezkûratın mütevakkıf olduğu umûrun küllîsini son dereceye kadar ta'kib ve icrâya vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile hâzır-ı mûmâileyh Abdulkadir Efendi'yi tarafımdan vekil-i murahhas ve nâib-i menâb-ı müveffez nasb ve ta'yin eyledim didikde ol-dahî ber-vech-i muharrer vekâlet-i mezkûreyi ve hidmet-i lâzımesini kemâ yenbağı edâ ve ifâya taahhüd ve iltizâm itmeğin eylediğini kâtib-i mûmâileyh mahâllinde bi'l-istima' ketb ve tahrir ve maan mürsel ümenâ'-i şer'le meclis-i şer'e gelüb ali vuku'-ı hâli bitemâmaiha ifâde ve takrir itmeğin kıbel-i şer'den dahî bi't-tenfîz mâ vak'a bi't-taleb ketb ve imlâ olundu

Tahriren fi'l-yevmi'r-rabi' aşer min-şehr-i Zi'l-ka'deti'ş-şerife li-sene sitte aşer ve selase miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Serkâtib-i Mahkeme-i Şer'iyye Mehmed Zühdi Efendi, Refiki Mehmed Nizâmeddin Efendi, Mukayyid-i Mahkeme-i Şer'iyye Vâhid Efendi, Mehmed Lebîb

Efendi ibn-i Hüseyin, Maho Beşezâde Mustafa Efendi, Muhzır Sinan Ağa, Refiki Hüseyin, diğeri Ahmed.

Numra

101 [103]

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Seng-i Hoşkadem Mahallesi'nden Ayyuş Hanım ibnite El-Hâcc Nuh Efendi ile oğlu Mehmed Ali Efendi tarafından, Ömer Şevki Efendi ibn-i Mehmed Ağa'ya verilen vekâlet kaydı.

Tarih: 30 Şevvâl 1316 /

Belgenin Transkripsiyonu

Tahakkuk-ı özr-i şer'îyye binâen mahâllinde bi'l-istima' ketb ve tahriri iltimas olunmağla kıbel-i şer'den me'zûnen i'zâm ve irsâl olunan mahkeme-i şer'iyye ketebesinden Müftizâde Mehmed Nizâmeddin Efendi ibn-i Behae'd-din Efendi medine-i mezbûre mahallâtından Seng-i Hoşkadem Mahallesi'nde vâki' müteveffâ Neccarî Hacı Ömer Ağa ibn-i Abdulhâlık'ın menziline varub müteveffâ-yı mûmâileyhin mahdûmu Mehmed Ali Efendi ve sâbık Virgü Kâtibi Ömer Şevki Efendi ibn-i Mehmed Ağa ve Kömürcü Mehmed'in oğlu Bakkal Mehmed ve Bâbcı Halil bin Mehmed nam kimesneler dahî hâzır oldukları halde akd-ı meclis-i şer'-i âlî eyledikde zâtı hâzırûn-ı merkumûn ta'rifleriyle ber-vech-i şer'î mu'arrefe olan müteveffâ-yı merkum Hacı Ömer Ağa zevce-i menkûha-i metrûkesi Ayyuş Hanım ibnite el-Hâcc Nuh Efendi ile mûmâileyha oğlu Mehmed Ali Efendi meclis-i ma'kud-ı mezkûrda işbû rafi-i haze'l-kitâb Ömer Şevki Efendi ibn-i Mehmed Ağa mahzarında bi'l-asâle takrir-i kelâm ve ta'bir-i ani'l-merâm idüb leh ve aleyhimde ikame olunmuş ve olunacak bi'l-cümle deâviden dolayı mahâkim-i şer'iyye ve nizâmiye ve ticâriye ve cezâiye ve devâir-i resmiyenin kâffe-i şu'be ve derecâtında bidâyeten istînâfen temyizen i'tirâzen iâdeten ve gıyâben ve tashîhan taleb ve iddiâ birle muhâkeme ve muhâsama ve murâfa'a ve müdâfa'aya ve ikame-i şuhûd ve istima'a ve tebliğ ve tebellüğe ve tahlif ve istihlâfa ve kendi imzâsıyla her nevi' müsted'ayât ve levâih ve evrâk tanzim ve takdimine ve mümeyyiz ve hükm ve ehl-i hibre ve senedinin ta'yinine ve hacz-ı emvâl ve fekke ve vaz'-ı icrâya ve redd-i a'za ve iştikâ' ani'l-hükkâma ve'l-hâsıl hususât-ı mezkûratın mütevakkıf olduğu umûrun küllîsini son dereceye kadar bi't-ta'kib ve icrâya vekâlet itmek üzre yalnız ikrârı hakkımızda nafîz ve mu'teber olmak şartıyla hâzır-ı mûmâileyh Ömer Şevki

Efendi'yi tarafımdan bi'l-asâle ve bi'l-vesâye vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile vekil ve nâib-i menâb nasb eyledik didiklerinde mûmâileyh dahî ber-minvâl-i muharrer vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hidmet-i lâzımelerini kemâ yenbağı edâ ve ifâya taahhüd ve iltizâm eylediğini kâtib-i mûmâileyh mahâllinde bi'l-istima' ketb ve tahrir ve maan mürsel ümenâ'-i şer'le meclis-i şer'e gelüb vuku'-ı hâli bitemâmiha ifâde ve takrir itmeğin kıbel-i şer'den dahî bi't-tenfîz mâ vak'a bi't-taleb ketb ve imlâ olundu

Tahriren fi'l-yevmi's-selasin min-şehr-i Şevvâlü'l-mükerrem li-sene sitte aşer ve selase miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Yetmiş Dördüncü Sahîfe

Numra

102 [104]

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Kozluca Mahallesi'nden olan Emiş ibnite Uncu Abdullah Ağa ibn-i Abdullah tarafından, Kurb-ı İbn-i Şeker Mahallesi'nden sâbık Virgü Kâtibi Ömer Şevki Efendi ibn-i Mehmed Ağa'ya verilen vekâlet kaydı.

Tarih: 27 Şevvâl 1316 / 10 Mart 1899 Cuma

Belgenin Transkripsiyonu

Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde medine-i Ayntâb mahallâtından Kozluca Mahallesi'nde sâkine olub medine-i mezbûrenin Abdü'l-ğaffar Mahallesi ahâlisinden İbrahim bin Kanneci Seyyid Ahmed ve Köse Ali oğlu Emin bin Emin ta'rifleriyle ber-vech-i şer'î mu'arrefe olan Emiş ibnite Uncu Abdullah Ağa ibn-i Abdullah nam hatun medine-i mezbûre mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kud meclis-i şer'-i şerîf-i enverde medine-i mezbûrenin Kurb-ı İbn-i Şeker Mahallesi'nde mukîm sâbık Virgü Kâtibi Ömer Şevki Efendi ibn-i Mehmed Ağa mahzarında bi't-tav've'r-rızâ ikrâr-ı tam ve takrir-i kelâm idüb leh ve aleyhimde ikame olunmuş ve olunacak bi'l-cümle deâviden dolayı mahâkim-i şer'iyye ve nizâmiye ve ticâriye ve cezâiye ve devâir-i resmiyenin kâffesinde bidâyeten istînâfen temyizen ve gıyâben ve i'tirâzen ve iâdeten ve tashîhan taleb ve da'va ile muhâkeme ve murâfa'a ve müdâfa'aya ve ikame-i şuhûd ve istima'a ve tebliğ ve tebellüğe ve tahlif ve istihlâfa ve redd-i a'za ve iştikâ' ani'l-hükkâma ve i'tirâz-ı ale'l-hükm ve ale'l-gayr ve kendi imzâsıyla her nevi' müsted'ayât ve levâih ve evrâk tanzim ve takdimine ve hacz-ı emvâl ve fekke ve vaz'-ı icrâya ve'l-hâsıl bunların müteferruâtı olan bi'l-cümle hususâtı son

dereceye kadar ta'kib ve icrâya mûmâileyh Ömer Şevki Efendi'yi tarafımdan vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile vekil-i murahhas ve nâib-i menâb-ı müfevvez nasb eyledim didik de mûmâileyh dahî ber-minvâl-i muharrer vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hidmet-i lâzımesini kemâ yenbağı edâ ve ifâya taahhüd ve iltizâm itmeğin mâ vak'a bi't-taleb ketb ve imlâ olundu

Tahriren fi'l-yevmi's-sâbi' ve'l-ışrin min-şehr-i Şevvâlü'l-mükerrem li-sene sitte aşer ve selase miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Serkâtib-i Mahkeme-i Şer'iyye Zühdi Efendi, Refiki Mehmed Nizâmeddin Efendi, Mukayyid-i Mahkeme-i Mezbûre Vâhid Efendi, Ya'kub Efendizâde İbrahim Efendi, Berber Mehmed Ağa, Muhzırbaşı Sinan Ağa, Refiki Hüseyin Ağa, diğeri Ahmed ve gayrühüm.

Numra

103 [105]

Belgenin Özeti

Ayntâb'da Demircioğlu Vakfı olarak bilinen Şeyh Ahmed Şihabi vakfının gelirinden faydalanan ve vâkıfın soyundan olan Isbatırın Karyesi'nden Osman bin Durmuş bin Osman ve Ali Hüseyin bin Ali'nin vekilleri Dir Agobyan Kirkor Efendi tarafından, müvekkillerinin evlâdiyet üzere istihkaklarına haksız olarak müdahale eden Ayntâb Evkaf Muhasebeciliği ile mütevelli Ali Beğ'e açılan ve lehte sonuçlanan dava kaydı.

Tarih: 7 Zi'l-ka'de 1316 / 19 Mart 1899 Pazar

Belgenin Transkripsiyonu

Ma'rûz-ı dâîleridir ki

Nezâret-i Celile-i Evkaf-ı Hümayûn-ı Mülükane'ye mülhak evkafdan Halebü'ş-şehba vilâyeti dâhilinde medine-i Ayntâb'da vâki' Demircioğlu Vakfı dimekle ma'rûf Şeyh Ahmed Şihabi vakf-ı kadîminin mürtezika ve vâkıf-ı mûmâileyhin evlâdından olduklarını ber-vech-i âtî iddiâ iden medine-i mezbûre kurâsından Isbatırın Karyesi ahâlisinden işbû baisü'l-i'lâm Osman bin Durmuş bin Osman ve karye-i mezbûreli Ali bin Hüseyin bin Ali nam kimesneler taraflarından bâ-hüccet-i şer'iyye vekil-i müseccel-i şer'iyyeleri bulunan da'va vekillerinden ve Hâyik Müslüman Mahallesi'nde mukîm tebaa-i Devlet-i Âlîyye'nin Ermeni milletinden Dir Agobyan Kirkor Efendi veled-i Agob medine-i mezbûrenin mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kud meclis-i şer'îmizde Ayntâb Evkaf

Muhasebecisi Vekili Kethüdazâde Mustafa Nuri Efendi ibn-i Hacı Mehmed Ağa tarafından zikr-i atî hususda husûmet ve redd-i cevâba vekil olub kıbel-i şer'den dahî husûmeti re'y olunan mûmâileyh Mustafa Nuri Efendi'nin oğlu Ahmed Efendi muvâcehesinde vakf-ı mezkûrun bâ-i'lâm-ı şer'i mütevellisi Cenânîzâde Mehmed Ali Beğ ibn-i Mehmed Rasim Paşa ibn-i İshak Paşa hâzır olduğu halde üzerine da'va ve takrir-i kelâm idüb vâkıf-ı mûmâileyhin kurâ ve mezârî'den ibaret olub ve vakfı gallesinden icrâ-yı (tahrif) ile masârifât-ı lâzımesi ba'de't-tenzil mütebâkî fazla-i galle kırk sehm i'tibariyle batnen ba'd-ı batn ve karnen ba'd-ı karn evlâdına ya'ni evlâdından biri fevt oldukda evvel fevt olanın hisse ve istihkakı li'z-zekeri misl-i hazz'il-ünseyeyn evlâdına ve evlâd-ı evlâdına ve evlâd-ı evlâd-ı evlâdına meşrûta olduğu gibi teamül-i kadîmesi dahî bu vechle carî olageldiği halde müvekkillerim merkumânın dedeleri ve vâkıf-ı mûamileyhin evlâdından ve mürtezika-i vakfdan bulunan Seyyid Mustafa bin Cum'a hayatında ile'l-vefât vakf-ı mezkûr fazla-i gallesinden marrü'l-beyân kırk sehmin sekiz sehm hissesine evlâdiyet ve meşrûtiyet ve teamül-i kadîme vechle tasarruf ile ahz ve kabz idüb ve ba'd-ı vefât merkum Seyyid Mustafa'nın hisse-i mezkûresi sulbîye kızları Emine ve Hadice'ye şart-ı vâkıf ve teamül-i kâdim üzre nevbet-i (çizik) tenâvül intikal idüb bintân-ı mezbûretândahî salifü'z-zikr sekiz sehm hisseye ber-vech-i nısfiyet mutasarrıf olub ahz ve kabz idegeldikleri mezbûre Emine'nin vefâtıyla kırk sehmde dört sehmi sadrî oğlu ve yalnız müekkilim merkum Osman'ın

Yetmiş Beşinci Sahîfe

babası mezbûr Durmuş ve bint-i merkum Hadice'nin vefâtıyla mezkûr dört sehm hissesi dahî sadrî oğlu ve yalnız müvekkillim merkum Ali'nin babası merkum Hüseyin'e intikal ile merkumân Durmuş ve Hüseyin dahî kırk sehmde dört sehm hisse-i evlâdiyetlerine şart-ı vâkıf ve müteâmmil olduğu üzre tasarruf ile ahz ve kabz idegeldikleri halde merkum Durmuş'un vefâtıyla mezkûr dört sehmi sulbî oğlu müvekkilim merkum Osman'a ve merkum Hüseyin'in dahî vefâtıyla dört sehm hissesi sulbî oğlu diğer müvekkilim merkum Ali'ye intikal idüb müvekkillerim merkumânın cedd-i a'lâları vâkıf-ı mûmâileyhe silsile-i nesebî şu vechle iltika' olunur ki Vâkıf Demirci Şeyh Ahmed Şihabî ve mûmâileyhin oğlu Abdurrahman ve merkumun oğlu Seyyid Ahmed ve merkumun oğlu Cum'a ve merkumun oğlu Seyyid Mustafa ve merkumun kızı Emine ve mezbûrenin oğlu Durmuş ve merkumun oğlu müvekkilim mezbûr Osman ve yine merkum Seyyid Mustafa'nın kızı Hadice ve mezbûrenin oğlu Hüseyin ve merkumun oğlu diğer müvekkilim merkum Ali olub bu

vech üzre müekkilerim merkumânın nesebleri vâkıf-ı mûmâileyhe intimâ' ile vâkıf-ı mûmâileyhin evlâdından ve mürtezika-i vakfdan bulunageldikleri halde müddeâ aleyh Ahmed Efendi'yle hâzır-ı mûmâileyh Ali Beğ'den her biri müvekkillerim merkumânın ber-vech-i evlâdiyet istihkaklarına bi-gayr-i hakk müdahale ider olmalarıyla binâenaleyh müdahale-i vâkı'alarının men'iyle güzerân itmiş olan sinîn-i mahiye muhasebelerinin dahî rü'yetiyle hisse-i iâdelerinin edâ ve teslim olunmak üzre Evkaf Muhasebeciliği'ne izâfetle vekil-i mûamileyh ile mütevelli-i mûmâileyh Ali Beğ'e tenbih olunması bi'l-vekâle matlûbumdur didikde mûmâileyhümâ Ali Beğ ile Ahmed Efendi'den her biri dahî cevâblarında müddeîyân-ı asilân-ı merkumânın ber-minvâl-i muharrer evlâd-ı vâkıfdan ve mürtezika-i vakfdan olduklarına inkârlarına binâen vekil-i merkum Kirkor Efendi'den müddeâ-yı meşrûhasına mutabık beyyine taleb olunduk da marrü'l-beyân Isbatırın Karyesi ahâlisinden Mehmed ibn-i Diklan Mehmed ve yine Karaoğlan'ın oğlu Maho Mehmed bin Mehmed nam kimesneler nam kimesneler li-ecli'ş-şehâde meclis-i şer'e hâzırân olub eserü'l-istişhâd fi'l-hakika müddeîyân-ı merkumândan mezbûr Osman'ın babası Durmuş ve merkum Durmuş'un anası Emine müddeî-i mezbûre Ali'nin babası Hüseyin ve merkum Hüseyin'in anası Hadice ve mezbûretân Hadice ile Emine'nin babaları Seyyid Mustafa ve merkum Mustafa'nın babası Cum'a ve merkum Cum'a'nın babası babası Seyyid Ahmed ve mezbûr Seyyid Ahmed'in babası Abdurrahman ve merkum Abdurrahman'ın babası Demircioğlu dimekle ma'rûf Şeyh Ahmed Şihabi nam vâkıf olub bu vechle müddeîyân-ı mezbûrân Osman ve Ali vâkıf-ı mûmâileyhin evlâdından ve vakf-ı mezkûr fazla-i galesinden kırk sehmde dörder sehmden cem'an sekiz sehm hisse-i evlâdiyet ahz idügeldikleri kadîmen müteâmmil ve bu vechle carî olageldiğini biliyoruz bu hususa bu vech üzere şâhidleriz şehâdet dahî ideriz deyû bi'l-muvâcehe ber-vech-i her biri eda-yı şehâdet itmeleriyle şehâdet-i vâkı'aları usûl-ı mevzû'asına tevfikan bâ-varaka-i mestûre karye-i mezkûre İmamı Molla Mehmed ibn-i Hasırcı İbrahim Halil ve muhtarı Hacı Mehmed ibn-i Abuzer ve ihtiyarlarından Arab oğlu Ali ve Deli Memik oğlu Durmuş nam kimesnelerden evvelen sırrân ve ba'dehû karye-i mezbûreli Derviş Mehmed bin Mehmed ve Hüseyin bin İsa Kâhya ve Mustafa Kâhya ibn-i Sadık nam kimesnelerin dahî 'alenen ledet-tezkiye 'adl ve makbûlü'ş-şehâde idükleri varaka-i mestûre zîriyle ihbâr ve beyân olunub şehâdet-i vâkı'aları kabûl olunmağın mucebince ba'de-l-hükm müddeîyân-ı müvekkilân-ı merkumân Osman ve Ali vâkıf-ı mûmâileyhin evlâdından olmak üzre vakf-ı mezkûr fazla-i gallesinden kırk sehmde dörder sehmden cem'an

sekiz sehm hisse-i evlâdiyetlerini müekkilleri merkumân Osman bin Durmuş ve Ali bin Hüseyin nam kimesnelere izâfetle vekil-i mezbûr Kirkor Efendi'ye edâ ve teslime ve Evkaf Muhasebeciliği'ne izâfetle vekil-i mûmâileyh Ahmed Efendi'yle hâzır-ı mütevelli-i mûmâileyh Ali Beğ'den her birine tenbih olunduğu tescil ve bi'l-iltimas Ayntâb mahkeme-i şer'iyyesinden i'lâm olundu

Tahriren fi'l-yevmi's-sabî' min-şehr-i Zi'l-ka'deti'ş-şerife li-sene sitte aşer ve selase miete ve elf

Numra

104 [106]

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Şıhcan Mahallesi'nden olan Kethüdazâde Mehmed Necâti Efendi'nin zevcesi Hadice Hanım ibnite Emin Beğ ibn-i Sadık Beğ tarafından, eski vergi kâtibi Ömer Şevki Efendi ibn-i Mehmed Ağa'ya verilen vekâlet kaydı.

Tarih: 29 Zi'l-ka'de 1316 /10 Nisan 1899 Pazartesi

Belgenin Transkripsiyonu

Tahakkuk-ı özr-i şer'îyye binâen zikr-i âtî hususun mahâllinde bi'l-istima' ketb ve tahriri iltimas olunmağla kıbel-i şer'den me'zûnen irsâl olunan mahkeme-i şer'iyye ketebesinden Müftizâde Mehmed Nizâmeddin Efendi

Yetmiş Altıncı Sahîfe

ibn-i Behae'd-din Efendi Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde medine-i Ayntâb mahallâtından Şıhcan Mahallesi ahâlisinden Kethüdazâde Mehmed Necâti Efendi'nin menziline varub mahalle-i mezbûre sâkinlerinden Selman Ağa ibn-i Kirişçi Ahmed ve Mehmed bin Ahmed ve Abdulkadir bin Hacı Mustafa ve mûmâileyh Necâti Efendi ve Hüseyin Ağa ibn-i Şıh Mehmed Ağa ve sâbık Virgü Kâtibi Ömer Şevki Efendi ibn-i Mehmed Ağa nam kimesneler hâzır oldukları halde akd-ı meclis-i şer'-i âlî eyledikden sonra menzil-i mezkûrda sâkine olub zâtı hâzırûn-ı mûmâileyhüm ta'rifleriyle ber-vech-i şer'î mu'arrefe olan mûmâileyh Necâti Efendi'nin zevcesi Hadice Hanım ibnite Emin Beğ ibn-i Sadık Beğ meclis-i ma'kud-ı mezkûrda mûmâileyh Ömer Şevki Efedni mahzarında bi't-tav' ve'r-rızâ takrir-i kelâm ve ta'bir-i ani'l-merâm idüb leh ve aleyhimde ikame olunmuş ve olunacak bi'l-cümle deâviden dolayı mahâkim-i şer'iyye ve nizâmiye ve ticâriye ve cezâiye ve devâir-i resmiyenin kâffesinde bidâyeten ve istînâfen temyizen i'tirâzen gıyâben iâdeten ve tashîhan taleb ve da'va ile muhâkeme ve murâfa'a ve müdâfa'aya ve

ikame-i şuhûd ve istima'a ve tebliğ ve tebellüğe ve tahlif ve istihlâfa ve mümeyyiz ve hükm ve ehl-i hibre taleb-i ta'yinine ve kendi imzâsıyla her nevi' istid'â ve levâih ve evrâk tanzim ve takdimine ve redd-i a'za ve iştikâ' ani'l-hükkâma ve hacz-ı emvâl ve fekke ve vaz'-ı icrâya mürâcaata ve lede'l-hâce sulh ve ibrâ ve kabûle ve ahz ve kabza ve'l-hâsıl hususât-ı mezkûratın mütevakkıf olduğu umûrun küllîsini son dereceye değin bi't-ta'kib ifaya tarafımdan hâzır-ı mûmâileyh Ömer Şevki Efendi'yi vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile vekil-i murahhas ve nâib-i menâb-ı müfevvez nasb ve ta'yin eyledim didik de hâzır-ı mûmâileyh dahî ber-minvâl-i muharrer vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hidmet-i lâzımesini kemâ yenbağı edâ ve ifâya taahhüd ve iltizâm eyledim didiğini kâtib-i mûmâileyh mahâllinde bi'l-istima' ketb ve tahrir ve maân mürsel ümenâ'-i şer'le meclis-i şer'e gelüb vuku'-ı hâli bi-temâmiha ifâde ve takrir itmeğin kıbel-i şer'den dahî bi't-tenfîz mâ vak'a bi't-taleb ketb ve imlâ olundu

Tahriren fi'l-yevmi's-tasî' ve'l-ışrin min-şehr-i Zi'l-ka'deti'ş-şerife li-sene sitte aşer ve selase miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Numra

105 [107]

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Kara Maraş Mahallesi'nden iken vefât eden Mahmud bin Osman'ın mirasçılarından olan Fatma ibnite Mahmud ve karındaşı Mustafa tarafından, babalarının mirasıyla ilgili davalardan dolayı, dava vekili Kirkor Efendi veled-i Dir Agob ve Hacı Bâkî Mahallesi'nden Mehmed Şâkir bin Koca Osman'a verilen vekâlet kaydı.

Tarih: 24 Şevvâl 1316 / 7 Mart 1899 Salı

Belgenin Transkripsiyonu

Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde vâki' medine-i Ayntâb mahallâtından Kara Maraş Mahallesi ahâlisinden iken bundan çend gün akdem fevt olan Mahmud bin Osman nam kimesne veresesinden olub zâtı Aliyyü'n-neccâr Mahallesi ahâlilerinden Bostancı Mehmed Ali bin Memik ve Osman bin Mehmed Ali bin Koca Osman ta'rifleriyle ber-vech-i şer'î mu'arrefe olan Fatma ibnite merkum Mahmud ve karındaşı Mustafa nam kimesneler medine-i mezbûre mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kud meclis-i şer'-i şerîf-i enverde da'va vekili Kirkor Efendi veled-i Dir Agob ve Hacı Bâkî Mahallesi ahâlisinden Mehmed Şâkir bin Koca

Osman nam kimesneler mahzarında bi't-tav' ve'r-rızâ takrir-i kelâm ve ta'bir-i ani'l-merâm idüb bundan çend gün akdem vefât iden babamız ve mevrûsumuz merkum Mahmud bin Osman'ın terekesine müteallıke leh ve aleyhimizde ikame olunmuş ve olunacak bi'l-cümle deâviden dolayı mahâkim-i şer'iyye ve nizâmiye ve ticâriye ve cezâiye ve devâir-i resmiyenin kâffesinde muhâkeme ve murâfa'a ve müdâfa'a ile husûmet ve redd-i cevâba bidâyeten istînâfen temyizen i'tirâzen tashîhan ve iâdeten müddeî ve müddeâ aleyh müste'nif ve müste'nefün aleyh mu'teriz ve mu'terizün aleyh mümeyyiz ve mümeyyizün aleyh sıfatiyle hukukumuzu taleb ve iddiâya ve kendi imzâlarıyla her nevi' müsted'âyât ve levâih ve evrâk tanzim ve takdimine taleb ve da'vaya kendi imzâlarıyle her nevi' müsted'ayât ve levâih ve evrak tanzim ve takdimine ve ikame-i şuhûd ve istima'a ve tahlif ve tahallüfe ve tebliğ ve tebellüğe ve hacz-ı emvâl ve fekke ve vaz'-ı icrâya ve mümeyyiz ve hükm ve ehl-i hibre ta'yinine ve lede'l-hâce sulh ve ibrâya ve'l-hâsıl bunlara mümâsil hususâtın küllîsini münferiden ve müctemian son dereceye kadar ta'kib ve icrâya tarafımızdan vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile merkumân Şâkir Ağa ile Kirkor Efendi'yi vekil-i nâib-i menâb nasb ve ta'yin eyledik didiklerinde merkumân dahî ber-minvâl- i muharrer vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hidmet-i lâzımelerini kemâ yenbağı her biri edâ ve ifâya taahhüd ve iltizâm itmeğin mâ vak'a bi't-taleb ketb ve imlâ olundu

Tahriren fi'l-yevmi'r-rabî' ve'l-ışrin min-Şevvâlü'l-mükerrem li-sene sitte aşer ve selase miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Mahkeme-i Şer'iyye Serkâtibi Mehmed Zühdi Efendi, Müftizâde Mehmed Nizâmeddin Efendi, Mukayyid-i Mahkeme-i Şer'iyye Sâlih Efendizâde Vâhid Efendi, Mehmed Ali bin Memik Ağa, Osman Bin Mehmed Ali bin Koca Osman, Mustafa Ağa bin Hacı Ömer, Muhzırbaşı Sinan Ağa, Refiki Hüseyin Ağa, diğeri Ahmed ve gayrühüm.

Yetmiş Yedinci Sahîfe

Numra

106 [108]

Belgenin Özeti

Aslen Ayntâb'ın Çarpın Karyesi'nden olup Kara Dede Karyesi'nde ikamet eden Hadice bint-i Veli Ağa [bin] Mehmed tarafından, Ayntâb'ın Güecce Karyesi'nde doğudan Ömer Kâhya, batıdan Büyük Mehmed, güneyden

Güceğelizâde Abdurrahman Efendi, kuzeyden Ali Kâhya tarlalarıyla sınırlı altı dönüm bir kıt'a susuz tarlada olan üçte bir hissesini, altı yüz altmış yedi ğuruş bedel mukabilinde satması için, Ayntâb Süvari Jandarma efrâdından Ahmed bin Ahmed'e verilen vekâlet kaydı.

Tarih: 3 Zi'l-ka'de 1316 / 15 Mart 1899 Çarşamba

Belgenin Transkripsiyonu

Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde medine-i Ayntâb'a tabi' fi'l-asl Çarpın Karyesi ahâlisinden olub el-yevm Kara Dede Karyesi'nde sâkine ve zâtı 'Ammû Mahallesi ahâlisinden Hazravâtcı Ali bin Mehmed Hüseyin bin Şıh Mehmed ta'rifleriyle mu'arrefe olan Hadice bint-i Veli Ağa [bin] Mehmed nam hatun medine-i mezbûre mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kud meclis-i şer'-i şerîf-i enverde Ayntâb Süvari Jandarma efrâdından işbû baisü'l-vesîka Ahmed bin Ahmed mahzarında bi't-tav' ve'r-rızâ takrir-i kelâm ve ta'bir-i ani'l-merâm Ayntâb'a tabi' Güecce Karyesi'nde kâin tarafları şarken Ömer Kâhya garben Büyük Mehmed kıbleten Güceğelizâde Abdurrahman Efendi şimalen Ali Kâhya tarlalarıyla mahdûd altı dönüm bir kıt'a gayr-ı musakka tarlada olan sülüs hissemi altı yüz altmış yedi ğuruş bedel mukabilinde tâlib ve müşterisine komisyon-ı mahsûs huzurunda ikrâr ve takrir ve muâmele-i nizâmiyesini icrâ ve sened-i resmiyesini i'tâya ve bedelini ahz ve kabz ve bana irsâl ve isâl ve teslime hâzır-ı merkum Zabit Ahmed'i tarafımdan vekil-i nâib-i menâb nasb ve ta'yin eyledim didik de merkum Ahmed dahî ber-minvâl- i muharrer vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hidmet-i lâzımesini kemâ yenbağı edâ ve ifâya taahhüd ve iltizâm itmeğin mâ vak'a bi't-taleb ketb ve imlâ olundu

Tahriren fi'l-yevmi's-sâlis aşer min-şehr-i Zi'l-ka'deti'ş-şerife li-sene sitte aşer ve selase miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Serkâtib Mehmed Zühdi Efendi, Refiki Mehmed Nizâmeddin Efendi, Mukayyid-i Mahkeme-i Şer'iyye Vâhid Efendi, Ömer Şevki Efendi, Muhzırbaşı Sinan Ağa, Refiki Hüseyin Ağa, diğeri Ahmed.

Numra

107 [109]

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Kayacık Mahallesi'nden iken vefât eden Ermeni milletinden Tais Agobyan Kiğork veled-i Nersez veled-i Artin'in kardeşi Artin tarafından,

müteveffanın Ayntâb'ın Kurb-ı Bostancı Mahallesi'nden Elbeğlizâde Abdulkadir Efendi ibn-i Mehmed Ağa'dan alacağı dört yüz seksen kuruş için, açılan ve lehte sonuçlanan dava kaydı.

Tarih: 22 Zi'l-ka'de 1316 / 3 Nisan 1899 Pazartesi

Belgenin Transkripsiyonu

Ma'rûz-ı dâîleridir ki

Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde medine-i Ayntâb mahallâtından Kayacık Mahallesi mütemekkinlerinden ve tebaa-i Devlet-i Âlîyye'nin Ermeni milletinden iken bundan akdem vefât iden Tais Agobyan Kiğork veled-i Nersez veled-i Artin'in verâseti zevce-i metrûkesi Maryem bint-i Serkis ile sulbîyye-i sagîre kızları Urusyak ve Satilak ve babası mezbûr Nersez'e münhasıre olub kable'l-kısme eb-i mezbûr Nersez dahî vefât idüb verâseti zevce-i metrûkesi Haçat bint-i Setik ile sulbî-i kebîr oğulları Artin ve Agob ve Ohannes ve sulbîyye-i kebîre kızları Maryem ve Hatun ve Hanım ve Ohanna'ya münhasıre olub ve tashih-i mes'ele-i mirasları bi'l-münâsaha bin tokuz tüz yigirmi sehm i'tibariyle iki yüz kırk sehmi zevce-i mezbûre Maryem'e ve altı yüz kırkar sehmden bin iki yüz seksân sehmi bintân-ı mezbûretân Urusyak ve Satilak'a ve elli sehmi zevce-i mezbûre Haçat'a ve yetmişer sehmden iki yüz on sehmi benûn-ı mezbûrûn Artin ve Agob ve Ohannes'e ve otuz beşer sehmden yüz kırk sehmi benât-ı mezbûrât Maryem ve Hatun ve Hanım ve Ohanna'ya isâbeti ba'de't-tahakkü'ş-şer'î mütevaffa-yı evvel Tais Agobyan Kiğork'un sulbîye kızları sagîretân-ı mezbûretânın bâ-hüccet-i şer'iyye vasî-i mensubları âmmileri merkum Artin asâleten ve vesâyeten medine-i Ayntâb Mahkeme-i Şer'iyyesi'ne mahsûs odada ma'kud meclis-i şer'îmizde müteveffâ-yı evvel-i mezbûrun medyûnı ve Ayntâb'ın Kurb-ı Bostancı Mahallesi ahâlisinden Elbeğlizâde Abdulkadir Efendi ibn-i Mehmed Ağa muvâcehesinde üzerine da'va ve takrir-i kelâm idüb mevrûsumuz müteveffâ-yı evvel-i mezbûr Kiğork hayatında cihet-i karzdan merkum Abdulkadir Efendi zimmetinde alacağı olan dört yüz seksân ğuruş hakkını kable'l-ahz ve'l-istifa' vefât itmekle meblâğ-ı mezkûr dört yüz seksân ğuruş ber-mûcib-i tashih-i mezkûr bana ve vasîleri olduğum sagîretân-ı mezbûrâtan ile salifü'z-zikr verese-i merkumûna mevrûs olmağla meblâğ-ı mezkûr dört yüz seksân ğuruşdan benim sagîretân-ı mezbûretânın hisse-i musîbemizin edâsında merkum Abdulkadir Efendi muhalefet ider olmağla suâl olunub ber-tashih-i mezkûr hissemizi edâ ve teslim itmek üzre merkum Abdulkadir Efendi'ye tenbih-i şer'i olunması bi'l-asâle ve bi'l-vesâye matlûbumdur deyû ba'de'd-da'va ve's-suâl merkum

Yetmiş Sekizinci Sahîfe

Abdulkadir Efendi dahî cevâbında meblâğ-ı mezkûr dört yüz seksân ğuruş cihet-i karzdan müteveffâ-yı mezbûr Kiğork'a zimmetinde hâlâ deyni olduğunu ikrâr ancak müteveffiyân-ı mezbûrânın ber-vech-i muharrer verese-i münhasıresi merkumûn oldukları ma'lûmum değildir deyû verâset müddeâsını inkârına binâen asil ve vasî-i mezbûr Artin'den ber-minvâl-i muharrer verâset müddeâsına mutabık beyyine taleb olunduk da mezkûr Kayacık Mahallesi ahâlisinden ve her biri tebaa-i müşarunileyhanın Ermeni milletinden ve kuyumcu esnafından Nersez veled-i Karabet ve yine Kasbar veled-i Agob nam kimesneler meclis-i ma'kud-ı mekur hâzırân olub eserü'l-istişhâd fi'l-hakika müteveffâ-yı mezbûrân Tabesi Agobyan Kiğork veled-i Nersez veled-i Artin ve eb-i mezbûr Nersis veled-i'l-mezbûr Artin veled-i Etam'ın verasti marrü'l-beyân verese-i merkumûna münhasıre olub merkumûndan gayrı vârisleri ve terekesine müstehakk âheri olmadığını biliyoruz bu hususda bu vechle şâhidleriz şehâdet dahî ideriz deyû her biri vech-i vecîh-i şer'î üzre edâ-yı şehâdet-i şer'iyye itmeleriyle şehâdet-i vâkı'aları bâ-varaka-i mestûre mensub oldukları Kayacık esnafı kethüdâ ve ihtiyarlarından Nazaryan Kirkor veled-i Karabet ve Karamanukyan Karabet veled-i Serkis ve Danyel veled-i Danyel nam kimesnelerden evvelen sırran ve ba'dehû Topcıoğlu Kuyumcu Artin veled-i Kiğork ve Barsom oğlu Kilimci Bağsar veled-i Manuk nam kimesnelerden dahî alenen lede't-tezkiye makbûlü'ş-şehâde idükleri varaka-i mestûre zîriyle ihbâr ve beyân olunub şehâdet-i vâkı'aları kabûl olunub mucebince verese-i mezbûrûnun verâsetlerine ba'de'l-hükm meblâğ-ı mezkûr dört yüz seksân ğuruş bi-kadri'l-husus-ı mezkûr verese-i merkumûna edâ ve teslim itmek üzre medyûn-ı merkum Abdulkadir Efendi'ye tenbih olunduğu tescil ve bi'l-iltimas Ayntâb mahkeme-i şer'iyyesinde i'lâm olundu El-emrü li men lehü'l-emr

Tahriren fi'l-yevmi's-sânî ve'l-ışrin min-şehr-i Zi'l-ka'deti'ş-şerife li-sene sitte aşer ve selase miete ve elf

Numra

108 [110]

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Tarla-yı Cedîd Mahallesi'nden iken vefat eden Erikcelioğlu Helvacı Hacı Mehmed bin Hüseyin'in terekesi ve bu terekenin mirasçılara taksim kaydı.

Tarih: 23 Şevvâl 1316 /6 Mart 1899 Pazartesi

Belgenin Transkripsiyonu

Bâdî-i terkim-i defter-i kassâm oldur ki

Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde medine-i Ayntâb mahallâtından Tarla-yı Cedîd Mahallesi sâkinlerinden iken bundan iki gün akdem fevt olan Erikcelioğlu Helvacı Hacı Mehmed bin Hüseyin'in verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Fatma bint-i Arpacı Mehmed Ali ile sulbîyye-i kebîre Nazîfe ve sagîre kızı Hadduc'a ve müteveffâ-yı merkumun karındaşı oğlu Ahmed bin Erikceli oğlu Cum'a'ya inhisarı şer'an zâhir ve mütehakkık olduktan sonra sagîre-i mezbûrenin emvâl-i mevrûsunu ahz ve kabz ve hıfz ve tesviye-i umûrunu rü'yete ve idâreye kıbel-i şer'den vâlide ve hazınası mezbûre Fatma Hatun vasî nasb ve ta'yin olunduk da ol-dahî vesâyet-i mezkûreyi ba'de-l-kabûl vasîyye-i mezbûre ve verese-i kibâr taleb ve ma'rifetleri ve ma'rifet-i şer'le müteveffâ-yı merkumun terekesi tahrir ve takvim ve beyne'l-verese bi'l-farizâtü'ş-şer'îyye tevzi' ve taksim defteridir ki ber-vech-i âtî zikr ve beyân olunur

Tahriren fi'l-yevmi's-sâdis ve'l-ışrin min-şehr-i Şevvâlü'l-mükerrem li-sene sitte aşer ve selase miete ve elf

Ma'lûmetü'l-hudud ve'l-müctemilat menzil der-mahalle-i mezbûre	Bâb 1	9.000 ğuruş
Fevkanî odada mefruş halı	Aded 3	300 ğuruş
Diğer halı	Aded 1	80 ğuruş
Atîk zeyl-i çul parçası	Aded 1	15 ğuruş
Diğer kilim	Aded 1	30 ğuruş
Yatak	Kat 2	250 ğuruş
Minder	Aded 2	60 ğuruş
Bakır evânî	Parça 25	105 ğuruş
Kaban	Aded 1	50 ğuruş
Tennûr yorğanı	Aded 1	30 ğuruş
Küçük yorğan	Aded 1	20 ğuruş
Mısır darısı	Kile 2	26 ğuruş
Zahîre	Kile 1	150 ğuruş
Hınta	Kile 1	150 ğuruş

Kendir tohumu	Kile 1	8 ğuruş
Sadeyağ	Kıyye 1	25 ğuruş
Don Kazğanı	Aded 1	40 ğuruş
Bâriyye	Aded 1	10 ğuruş
Kebîr kazğan	Aded 1	20 ğuruş
Atîk kilim ve keçe	Aded 3	50 ğuruş
Arka elbisesi		30 ğuruş
Hırdavat-ı menzil		50 ğuruş

Kızılhisar-ı Kebîr Karyesi'nde köy yerinde ağlak bağ ma' hayirlik	Kıt'a 1	500 ğuruş
Karye-i mezkûrede Dayaklık? nam mahalde hayirlik	Kıt'a	250 ğuruş
Yine karye-i mezbûrede kâin bağ	Kıt'a 1	220 ğuruş
Karye-i mezbûrede kâin hayirlik	Kıt'a 1	300 ğuruş
Karye-i mezbûrede Kaklak nam mahalde karalık bağ	Kıt'a 1	300 ğuruş
K arye-i mezbûrede kâin diğer karalık bağ	Kıt'a 1	170 ğuruş
Karye-i mezbûrede Sulh Yeri'nde kâin humusi bağ	Kıt'a 1	400 ğuruş

Yetmiş Tokuzuncu Sahîfe

Kaba Sakal Mahakallesinde tağar odası	Aded 1	800 ğuruş
Siyah kuru üzüm	Kile 250	620 ğuruş
Sahk olunmuş üzüm toyı	Kile 120 …… 7	300 ğuruş
Tağar odasında mevcud dört kazanlık helva iğdesi		400 ğuruş
Tağar odasında mevcud kütük	……. 20	100 ğuruş
Tağar odasında kebîr küp	Aded 4	200 ğuruş
Hânede mevcud iğde		Bahası1200
Hânede mevcud üzüm siyah üzüm	…… 50	120 ğuruş
Çatı ve küllük		10 ğuruş
Sagîr ve kebîr terâzû	Aded 2	50 ğuruş
Bakır teşt	Aded 4	340 ğuruş
Kebîr ve sagîr taşt	Aded 2	112 ğuruş
Gaz tenekesi ma' memlû helva	Kile 9	76 ğuruş
Döşeme üzerinde helva	Kile 10	80 ğuruş
Anbar derûnunda ham helva	Kile 20	10 ğuruş
Gaz tenekesi	Aded 8	12 ğuruş
Helva kutusu sagîr	Aded 60	30 ğuruş
Bakır tas	Aded 1	7 ğuruş
Merdane	Aded 3	3 ğuruş

Ocakda ….. iğde	….. 5	200 ğuruş
Ma'sara kazğanı	….1	400 ğuruş
Su satılı	Aded 2	30 ğuruş
Timûr çekecek	Aded 1	4 ğuruş
Batman ve ……. Takımı	Aded 4	20 ğuruş
Tahne	….. 4	36 ğuruş
Dükkânda nakd-i mevcud	51 ğuruş 10 para	
Hânesinde nakd-i mevcud	112 ğuruş 20 para	
Karlıkda olan hisse bedeli	Nakd 533 ğuruş	
Pıçak ve sâir hırdavat	10 ğuruş	
Yekûnu	18.253 ğuruş 30 para	

Minhe'l-ihrâcât	
Techiz ve tekfin masârifâtı	653 ğuruş 30 para
Resm-i kısmet	450 ğuruş
Kaydiye baha	28 ğuruş
Yol baha	10 ğuruş
Yekûnu	1.041 ğuruş 30 para

Sahhü'l-Bâkî lit-taksim-i beyne'l-verese	17.613 ğuruş
Hisse-i zevce-i mezbûre Fatma	2.201 ğuruş 10 para
Hisse-i bint- i mezbûre Nazîfe	5.870 ğuruş 25 para
Hisse-i bint- i mezbûre Hadduc	5.870 ğuruş 25 para
Hisse-i li-ebeveyn karındaşı oğlu merkum Ahmed	3.669 ğuruş 10 para

Metn-i kassâm nâtık olduğu üzere verese-i kibâr-ı mezbûrun hisse-i ırsiyelerini aynen ve temâmen ahz ve kabz eyledikleri misillü sagîre-i mezbûrenin hisse-i ırsiyesi li-ecli'l-ıstirbâh ve'l-hıfz bâ-hüccet-i şer'iyye vasî-i mensubesi vâlidesi mezbûre Fatma yedine kezâlik aynen ve temâmen teslim olduğu gibi sagîre-i mezbûrenin hisse-i ırsiyesinden emvâl-i gayr-ı menkule beyne'l-verese müştereken uhdelerinde bi'l-ibka emvâl-i menkuleden hissesi dahî li-ecli'l-ıstirbâh ve'l-infâk vasî-i mezbûreye bâ-hüccet-i şer'iyye teslim ve tenbih olduğu ma'lûm olmak üzre işbû zeyl-i defter-i kassâm şerh virildi.

Müteveffâ-yı merkumun bedel-i rehn olarak hariçde? ve zimem-i nâsda olan bâ-sened-i matlûbâtıdır		
0500 ğuruş	Kızılhisar'da Kızaklıoğlu Mehmed yedinde bir kıt'a tarla bedel-i rehn	7 Şevvâl 314

0250 ğuruş	Karye-i mezbûrede Mehmed Ali oğlu Hasan Hüseyin bir kıt'a tarla bedeli	13 Zi'l-ka'de 313
0237 ğuruş 20 para	Karye-i mezbûrede Abdullatif oğlu Latif ve biraderi Hüseyin zimmetlerinde	7 Şevvâl 314
360 ğuruş	Karye-i mezbûrede Küllahın oğlu Hüseyin zimmetinde bağ	8 Cumade'l-ahir 315
1347 ğuruş 20 para		

Seksânıncı Sahîfe

1347 ğuruş 20 para		
800 ğuruş	Karye-i mezbûrede Selim zimmetinde kastelde bağ bedeli ve tarla Kayabaşı'nda	15 Şa'bân 315
150 ğuruş	Karye-i mezbûrede küllah oğlu Hüseyin zimmetinde hayirlik bedeli	15 Cumade'l-ahir 315
500 ğuruş	Karye-i mezbûrede Hacı Hüseyin'in oğlu Saîd zimmetinde tarla bedeli	13 Şevvâl 314
300 ğuruş	Karye-i mezbûrede Dosun'un oğlu Mehmet zimmetinde hayirlik bedeli	15 Receb 311
300 ğuruş	Karye-i mezbûrede Neccarın oğlu Mustafa zimmetinde Kuyudibi'nde karalık bağ	Gurre-i Rebi'ü'l-ahir 311
1206 ğuruş 20 para	Isbatırın Karyesi'nde Mamo'n oğlu Durmuş zimmetinde tarla bedeli	1 Receb 316
500 ğuruş	Karye-i mezbûrede Çörek oğlu Mehmed zimmetinde tarla	28 Şevvâl 315
5104 ğuruş		

Numra

109 [111]

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Seng-i Tâvil Mahallesi'nden iken vefât eden Karabet veled-i Kirkor'un küçük yaştaki kızı Meyri'nin vasî-i mensubu ve amcasının oğlu Kiğork veled-i Asvedor tarafından, aynı mahallede etrafı Bozoğlan'ın oğlu Dir Karabet, Ali Hâce'nin oğlu Arif, Yarımbaş oğlu Ahmed'in hâneleri ve yol ile çevrili bir bâb mülk menzilin vasîsi bulunduğu Meyri'ye ait beşte bir hissesini, Demirci Erbim'in oğlu Nersez veled-i Seko'ya sattığına dair satış sözleşmesi kaydı.

Tarih: 21 Zi'l-ka'de 1316 / 2 Nisan 1899 Pazar

Belgenin Transkripsiyonu

Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde medine-i Ayntâb mahallâtından Seng-i Tâvil Mahallesi mütemekkinlerinden iken bundan akdem vefât iden Karabet veled-i Kirkor'un verâseti zevce-i metrukesi Nazlı bint-i Kirkor ile sulbîyye-i sagîre kızı Meyri'ye ve li-ebeveyn amucası Asvedor'un sulbî-i kebîr oğlu Kiğork'a münhasıre olduğu bi'l-beyyinetü'l-makbûle inde'ş-şer'ü'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra sagîre-i mezbûre Meyrik'in bâ-hüccet-i şer'iyye vasî-i mensubu ve âmmizâdesi merkum Kiğork veled-i'l-mezbûr Asvedor nam kimesne medine-i mezbûre mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kud meclis-i şer'-i şerîf-i enverde tebaa-i Devlet-i Âlîyye'den Demirci Erbim'in oğlu Nersez veled-i Seko mahzarında bi'l-vesâye ikrâr-ı tam ve takrir-i kelâm idüb müteveffâ-yı mezbûr Karabet'den bana ve verese-i sâire-i merkumesine mevrûs mahalle-i mezkûrede vâki' tarafları Bozoğlan'ın oğlu Dir Karabet ve Ali Hâce'nin oğlu Ârif ve Yarımbaş oğlu Ahmed hâneleri ile ve târik-i âmm ile mahdûd bir bâb mülk menzilin temâmı beş sehm i'tibariyle vasîsi olduğum sagîre-i mezbûrenin bir sehm hissesi mürûr-ı (çizik) eyyâm ve kürûr-ı a'vâm ile müşrif-i harâb ve mâil-i tûrab olub varidâtı âmmârâtına kâfi olmadığından başka sagîre-i mezbûrenin ta'mir ve termime âher malı olmayub ifrâz ve taksimiyle intifâ' ve süknâsı dahî gayr-ı kabil olmağla 'alâ-hâliha terk olunduğu takdirde bi'l-külliye münhedim olacağı mukarrer ve sagîre-i mezbûre hakkında gadri mûcib olacağı mütehakkık idüğine binâen mezkûr bir sehm hisseyi semen-i misliyle tâlibine bey' olunub semeni ile ber-münasib akar iştirâ' veyahud istirbâh olunması sagîre-i mezbûre hakkında min-külli'l-vücûh evlâ ve enfa' olmağla hisse-i mezkûrenin bey'ine kıbel-i şer'den me'zûn olduğum eclden mezkûr bir sehm münâdî vasıtasıyla müddet-i medîde sûk-i sultanî ve mecma-ı nası olan mahallerde kirâren ve mirâren bi'l-müzâyede ragabâtü'n-nâs inkıtâ'ında mezbûr Nersez üzerinde bin ğuruş dahî hisse-i mezkûrun el-yevm semen-i misli idüğü zeyl-i rakîmde muharrerü'l-esâmî kimesneler ihbârlarıyla lede'ş-şer'ü'l-enver zâhir olmağla hisse-i mezkûru cemi'-i tevâbi' ve levâhikı ve kâffe-i hukuk murâfikıyle îcâb ve kabûlü havi ve şürut-ı müfsideden arî bey'-i bât-ı sahîh-i şer'i ile meblâğ-ı mezkûr bin ğuruş semen mukabilinde mezbûr Nersez'e bi'l-vesâye bey' ve temlik ve teslim eylediğimde mezbûr dahî ber-vech-i muharrer iştirâ' ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl idüb ol-vechle salifü'l-beyân hisse-i mezkûru usûlü dâiresinde ferâğ komisyon heyeti huzurunda bey'-i mezbûru ve kabz-ı semen ile istifâen hakkı ikrâr ve takrire ve tapu

senedini i'tâ ve muâmele-i lâzımesini icrâ ve ifâya dahî mezbûr Kiğork'a kıbel-i şer'den izn virilmeğin mâ vak'a bi't-taleb ketb ve imlâ olundu

Tahriren fi'l-yevmi'l-hâdî ve'l-ışrin min-Zi'l-ka'de li-sene sitte aşer ve selase miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Mahalle-i mezkûre mütemekkinlerinden Karoc veled-i DirKarabet, Mahalle-i mezbûreli Şirikcioğlu Karoc veled-i Haçar ve gayrühüm.

Numra

110 [112]

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Çukur Mahallesi'nden iken vefât eden Ermeni milletinden Kuyumcu Kazar veled-i Kazar'ın küçük yaştaki oğlu Ohannes'in vasî-i mensubesi vâlidesi Vartir tarafından, aynı mahallede etrafı Kurdun oğlu Kasab Mehmed, Degirmancı Maksud, Çerçioğlu Boyacı Nersez hâneleri ve çıkmaz sokak ile çevrili bir bâb mülk menzilin vasîsi bulunduğu Ohannes'e ait altmış dörtte on dört hissesini, Karamanukyan Kiğork zevcesi Gülnisâ? bint-i Nersez'e sattığına dair satış sözleşmesi kaydı.

Tarih: 18 Zi'l-ka'de 1316 / 30 Mart 1899 Perşembe

Belgenin Transkripsiyonu

Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde medine-i Ayntâb mahallâtından Çukur Mahallesi mütemekkinlerinden iken bundan akdem fevt olan ve Devlet-i Âliyye'nin Ermeni milletinden Kuyumcu Kazar veled-i Kazar'ın verâseti zevce-i metrûkesi Vartir veledet-i Serkiz ile sulbî-i kebîr oğulları Sarkes ve Madeyos ve sagîre oğlu Ohannes ve sulbîyye-i kebîre kızları Mentor ve Zümrüd'e münhasıre olduğu bi'l-beyyinetü'l-makbûle inde'ş-şer'ü'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra sagîr-i ibn-i mezbûr Ohannes'in vakt-i rüşd ve sedâdına değin hisse-i ırsiyyesini hıfz ve tesviye-i umûruna kıbel-i şer'den vasî-i mensubesi işbû baisü'r-rakîme vâlidesi mezbûre Vartira Hatun medine-i mezbûre mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kud meclis-i şer'-i enverde Karamanukyan Kiğork zevcesi Gülnisâ? bint-i Nersez mahzarında

Seksân Birinci Sahîfe

bi'l-vesâye ikrâr-ı tam ve takrir-i kelâm idüb mevrûsumuz müteveffâ-yı mezbûr Kazar'dan mevrûs olub mahalle-i mezkûrede vâki' Kurdun oğlu Kasab

Mehmed ve Degirmancı Maksud ve Çerçi oğlu Boyacı Nersez hâneleri ve târik-ı hâss ile mahdûd bir bâb mülk menzil temâmı altmış dört sehm i'tibariyle vasî-i mensubesi olduğum ibn-i sagîr-i mezbûr Ohannes'in on dört sehm hisse-i musîbesi müşrif-i harâb ve mâil-i tûrab olub kabil-i süknâ dahî olmayub ta'mir ve termime sagîr-i mezbûrun sâir varidâtı ve iktidarı olmadığından 'alâ-hâliha ibkası ibn-i sagîr-i merkum hakkında gadr külliyen mûcib olacağı mukarrer idüğine binâen hisse-i mezkûre semen-i misliyle tâlibine bey' olunub semeni ile kabil-i süknâ ber-münasib hâne iştirâ' veyahud istirbâh olunarak temâmiyle sagîr-i mezbûr infâk idilmek min-külli'l-vücûh sagîr-i ibn-i mezbûr hakkında evlâ ve enfa' olduğuna binâen sehm-i marrü'l-beyânın bey'ine kıbel-i şer'den me'zûn bulunduğuma binâen münâdî vasıtasıyla müddet-i medîde sûk-ı sultanîde ve mecma-ı nası olan mahallerde hisse-i mezkûre kirâren ve mirâren bi'l-müzâyede ragabâtü'n-nâs inkıtâ'ında sagîre-i mezbûre Gülnisâ? üzerinde on altı aded Osmanî altunuyla bir aded sim mecidiyye karar ve ziyade ile şirâ'ya tâlib-i âheri zuhûr itmeyüb ve meblâğ-ı mezbûr hisse-i mezkûrun el-yevm semen-i misli idüği zeyl-i hüccetde muharrerü'l-esâmî kimesneler meclis-i ma'kud-ı mezkûrda ihbârlarıyla lede'ş-şer'ü'l-enver tahakkuk ve tebeyyün itmekle hisse-i mezkûr cemi'-i tevâbi' ve levâhıkı ve kâffe-i hukuk ve murâfıkıyle îcâb ve kabûlü havi ve şürut-ı müfsideden arî bey'-i bât-ı sahîhü'ş-şer'î ile meblâğ-ı mezkûr on altı aded tam Osmanî altunuyla bir aded sim mecidiyye semen-i makbuz mukabilinde Gülnisâ? Hatun'a vesâyeten bey' ve temlik ve teslim eylediğimde mezbûr Gülnisâ? dahî ber-vech-i muharrer iştirâ' ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl idüb ol- vechle marrü'z-zikr altmış dört sehm i'tibariyle vasî-i mensubesi olduğum ibn-i sagîr-i mezbûrun on dört sehm hissesini usûlü dâiresinde ferâğ komisyon heyeti huzurunda ber-vech-i muharrer bey'-i mezkûru ve kabz-ı semen ile istifâen hakkı olduğunu ikrâr ve takrire ve tapu senedini i'tâ ve muâmele-i lâzımesini icrâ ve ifâya vasîye-i mezbûre Vartir Hatun'a kıbel-i şer'den izn virilmeğin mâ hüve'l vâk'a bi't-taleb ketb ve imlâ olundu

Tahriren fi'l-yevmi's-sâmin aşer min-şehr-i Zi'l-ka'deti'ş-şerife li-sene sitte aşer ve selase miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Yağsız? oğlu Agobyan, Kuyumcu Davud oğlu Kirkor, Boyacı Kiğork Balyoz oğlu, Karamanuk oğlu Kiğork ve gayrühüm.

Numra

111 [113]

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Töbe Mahallesi'nden iken vefat eden Hacı Alo Ağa ibn-i Ali'nin terekesi ve bu terekenin mirasçılara taksim kaydı.

Tarih: 16 Zi'l-ka'de 1316 / 28 Mart 1899 Salı

Belgenin Transkripsiyonu

Bâdî-i terkim-i defter-i kassâm oldur ki

Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde medine-i Ayntâb mahallâtından Töbe Mahallesi sâkinlerinden iken bundan çend gün akdem fevt olan Hacı Alo Ağa ibn-i Ali nam kimesnenin verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Zeyneb bint-i Karacoğlanın oğlu Mustafa nam hatun ile kendiden akdem fevt olan zevcesi Hadice ibnite (tahrif) Hacı İsmail'in firaşından hâsıl ve mütevellid sulbî-i kebîr oğlu Ârif ve sulbî-i sagîr oğulları Ali ve Mehmed ve yine kendiden akdem vefât iden diğer zevcesi Meryem bint-i Pir Mehmed nam hatundan mütevellid sulbî-i kebîr oğulları İbrahim ve sulbîyye-i kebîre kızları Âsiye ve Hadice ve zevce-i mezbûre Zeyneb Hatun'dan mütevellid sulbî-i kebîr oğulları Mehmed Şâkir nam kimesnelere inhisarı şer'an zâhir ve mütehakkık olduktan sonra sagîrân-ı merkumânın emvâllerini rü'yete ve mal-ı mevrûslarını ahz ve kabz ve hıfza kıbel-i şer'den li-eb karındaşları merkum İbrahim vasî nasb ve ta'yin olunduk da merkum İbrahim dahî ol-vechle vesâyet-i mezkûreyi ba'de-l-kabûl verese-i kibâr ve vasî-i merkumların taleb ve ma'rifetleri ve ma'rifet-i şer'le müteveffâ-yı merkumun terekesi tahrir ve takvim ve beyne'l-verese bi'l-farizâtü'ş-şer'îyye tevzi' ve taksim defteridir ki ber-vech-i âtî zikr ve beyân olunur

Tahriren fi'l-yevmi's-sâdis aşer min-şehr-i Zi'l-ka'deti'ş-şerife li-sene sitte aşer ve selase miete ve elf

Mahalle-i mezbûrede kâin ma'lûmetü'l-hudud ve'l-müştemilât menzil		16000 ğuruş
Yine mahalle-i mezbûrede kâin ma'lûmetü'l-hudud ve'l-müştemilât diğer menzil	Bâb 1	4000 ğuruş
Debbağhâne'de kâin baş dükkân dimekle ma'rûf debbağ dükkânı tokuz ……nı muhtevî	Bâb 1	8000 ğuruş
Mahall-i mezkûrede kâin dükkân-ı mezkûr ittisâlinde susuz dükkân dimekle ma'rûf debbağ dükkânı	Bâb 1	4000 ğuruş

Seksân İkinci Sahîfe

Nâib Hâmmâmı ittisâlinde fevkanî ve tahtanî yaprak anbarı	Bâb 1	2500 ğuruş
Halka nam mahalde kâin fevkanî ve tahtânî dükkân		3500 ğuruş
Eski fadlacı bâzârı'nda vâki' fadlacı dükkânı	Bâb 2	2000 ğuruş
Beğlerbeği Karyesi'nde Çinçin nam mahalde kâin ağlak ve kabarcık bağlar	Kıt'a 2 Tiyek500	500 ğuruş
Zevkir Karyesi'nde kâin harabe bağ	Kıt'a 1	100 ğuruş
Ayntâbkâri Karagöz çıbıklı kilim	Aded 1	60 ğuruş
Ayntâbkâri boz çıbıklı Kilim	Aded 2	75 ğuruş
Ayntâbkâri müsta'mel kırmızı kilim	Aded 1	30 ğuruş
Atîk ufak tahtalı kilim	Aded 1	18 ğuruş
Kirkitkâri kırmızı nakışlı killim	Aded 1	80 ğuruş
Kırmızı altı tahtabirli? mertebe halısı kebîr	Aded 1	70 ğuruş
Üç göbekli beşli mertebe halısı	Aded 1	140 ğuruş
Dört göbekli kebîr mertebe halısı	Aded 1	160 ğuruş
Şetranclı Kürt halısı	Aded 1	70 ğuruş
Sagîr boz halı	Aded 1	50 ğuruş
Kebîr atîk Bağdad halısı	Aded 1	100 ğuruş
Atîk parça halı	Aded 1	25 ğuruş
Diğer atîk parça halı	Aded 1	15 ğuruş
Diğer atîk parça halı	Aded 1	25 ğuruş
Cedîd nakışlı mertebe halısı	Aded 1	180 ğuruş
Atîk nakışlı mertebe halısı	Aded 1	60 ğuruş
Kirkitkâri atîk nakışlı killim	Aded 1	80 ğuruş
Ayntâbkâri kırmızı nakışlı kilim	Aded 1	30 ğuruş
Turuncu çıbıklı kilim	Aded 1	30 ğuruş
Beyaz yüzlü yorgan	Aded 1	25 ğuruş
Kırmızı melhafeli tennûr yorganı	Aded 1	50 ğuruş
Kırmızı çit yüzlü yorgan	Aded 1	50 ğuruş
Sarıyüzlü tennûr yorganı	Aded 1	40 ğuruş
Pamuk cüdele yorgan	Aded 1	20 ğuruş
Sarı alaca yüzlü döşek	Aded 1	60 ğuruş
Diğer döşek	Aded 1	50 ğuruş
Basma yüzlü sagîr minder	Aded 2	30 ğuruş
Kebîr minder	Aded 1	25 ğuruş
Sarı yüzlü yün yasdık	Aded 7	105 ğuruş
Atîk çalar sâat	Aded 2	100 ğuruş
Bel sâati	Aded 1	50 ğuruş
Avizeli lanba	Aded 3	90 ğuruş

Şişe-i nargile	Aded 4	30 ğuruş
Kalbonlu tabanca çift	Aded 1	30 ğuruş
Çakmaklı tabanca çift	Aded 1	45 ğuruş
Sagîr kama	Aded 1	10 ğuruş
Altun yüzük	Aded 1	35 ğuruş
Sa'd? ve yine meşlah-ı atîk	Aded 1	25 ğuruş
Atîk siyah çuha meşlah	Aded 1	15 ğuruş
Siyah füsûnî sako	Aded 1	15 ğuruş
Füsûnî şalvar	Aded 1	12 ğuruş
Çetârî entari	Aded 1	35 ğuruş
Timur kasa sandık	Aded 1	200 ğuruş
Kebîr kaban	Aded 1	40 ğuruş
Çay cûş	Aded 1	5 ğuruş
Et satırı	Aded 1	8 ğuruş
Balta ve dahre	Aded 2	5 ğuruş
Yarmalağı	Aded 1	8 ğuruş
Timûr saksı	Aded 1	3 ğuruş
Timûr terâzû	Aded 1	25 ğuruş
Bakır terâzû	Aded 1	30 ğuruş
Ber-mûcib-i defter-i müfredât bakır evânî	Parça 93 Batman 79	…….. 2
Kısmet	2.323 ğuruş 20 para	

Kebîr zâhire anbarı	Bâb 1	40 ğuruş
Diğer anbar	Bâb 1	40 ğuruş
Sagîr anbar	Bâb 2	60 ğuruş
Hırdavat-ı menzil		40 ğuruş
Yekûn		45.800ğuruş

Minhe'l-ihrâcât	
Mehr-i müeccel-i zevce-i mezbûre Zeyneb	1.100 ğuruş
Ayntâb Banka Sandığı'na olan deyn-i müsbît	3.600 ğuruş
Techiz ve tekfin masârifâtı	600 ğuruş
Resm-i kısmet	1.012 ğuruş 20 para
Kaydiye baha	68 ğuruş 20 para
Yol baha	30 ğuruş
Yekûnu	5.511 ğuruş

Sahhü'l-bâkî lit-taksim-i beyne'l-verese	4.0289 ğuruş
Hisse-i zevce-i mezbûre Zeyneb	5.036 ğuruş
Hisse-i ibn-i merkum Ali	5.875 ğuruş 20 para
Hisse-i ibn-i merkum Mehmed	5.875 ğuruş 20 para
Hisse-i ibn-i merkum İbrahim	5.875 ğuruş 20 para
Hisse-i bint-i mezbûre Âsiye	2.937 ğuruş 30 para
Hisse-i bint-i mezbûre Hadice	2.937 ğuruş 30 para
Hisse-i ibn-i merkum Mehmed Şâkir	5.875 ğuruş 20 para
Hisse-i ibn-i merkum Ârif	5.875 ğuruş 20 para

Seksân Üçüncü Sahîfe

Metn-i kassâm nâtık olduğu üzere verese-i kibâr-ı mezbûrun hisse-i ırsiyelerini aynen ve temâmen ahz ve kabz eyledikleri misillü sagîrân-ı mezbûrânın hisse-i ırsiyeleri li-ecli'l-ıstirbâh ve'l-hıfz bâ-hüccet-i şer'iyye vasî-i mensubları ibn-i merkum İbrahim yedine aynen ve temâmen teslim olduğu gibi sagîrân-ı merkumânın hisse-i ırsiyelerinden emvâl-i gayr-ı menkule beyne'l-verese müştereken uhdelerinde bi'l-ibka ve emvâl-i menkuleden hisse-i ırsiyleri dahî li-ecli'l-ıstirbâh vasî-i merkuma bâ-hüccet-i şer'iyye teslim ve tenbih olduğu ma'lûm olmak üzre işbû zeyl-i defter-i kassâma şerh virildi.

Numra

112 [114]

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın İbn-i Eyyûb Mahallesi'nden olan Safa Hanım ve Âişe Hanım bint-i İshak Paşa ibn-i el-Hâcc Emin Efendi, Ali Beğ ibn-i Mehmed Rasim Paşa ibn-i İshak Paşa, Isbatırın Köyü'nden Dal Osman'ın oğlu Osman bin Durmuş, Ali Kâhya oğlu Ali bin Hüseyin adlı kişiler tarafından, İbn-i Eyyûb Mahallesi ahâlisinden Harputlu Ahmed Ağa ibn-i Mustafa'ya verilen vekâlet kaydı.

Tarih: 14 Zi'l-hicce 1316 / 25 Nisan 1899 Salı

Belgenin Transkripsiyonu

Tahakkuk-ı özr-i şer'îyye binâen zikr-i âtî husus-ı âtî'l-beyânın mahâllinde bi'l-istima' ketb ve tahriri iltimas olunmağla kıbel-i şerîat-ı garradan me'zûnen ta'yin ve irsâl olunan mahkeme-i şer'iyye başkâtibi Mehmed Zühdi Efendi ibn-i Hamza Efendi dâîleri Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde medine-i Ayntâb mahallâtından İbn-i

Eyyûb Mahallesi'nde vâki' Cenânîzâde İshak Paşa merhumun selamlık dâiresine varub mahalle-i mezbûre ahâlisinden Hacı Hızırzâde Ahmed Efendi bin Hacı Şâkir ve Mehmed Ağa bin İbrahim ve Semerci oğlu Mehmed Ağa bin Mehmed ve Isbatırın Karyesi ahâlisinden Memik bin Bekir ve Hasan bin Durmuş ve ceridede mazbûtü'l-esâmî kimesneler hâzır oldukları halde akd-ı meclis-i şer'-i âlî eyledikden sonra zâtları hâzırûn-ı mezbûrûn ta'rifleriyle ber-vech-i şer'î mu'arrefe olan Safa Hanım ve Âişe Hanım bint-i mûmâileyh İshak Paşa ibn-i el-Hâcc Emin Efendi ve Ali Beğ ibn-i Mehmed Rasim Paşa ibnü'l-mûmâileyh İshak Paşa ve marrü'z-zikr Isbatırın Karyesi ahâlilerinden Dal Osman'ın oğlu Osman bin Durmuş ve Ali Kâhya oğlu Ali bin Hüseyin namûn zevatdan her biri meclis-i ma'kud-ı mezkûrda takrir-i kelâm ve ta'bir-i ani'l-merâm idüb leh ve aleyhimizde ikame olunmuş ve olunacak deâviyi mahâkim-i şer'iyye ve nizâmiye ve cezâiye ve sâir devâir-i resmiyede taleb ve da'vaya husûmet ve redd-i cevâba bidâyeten istînâfen ve temyizen ve iâdeten ve gıyâben ve tashîhan muhâkeme ve murâfa'aya i'tirâz-ı ale'l-hükm ve ale'l-gayr ve şuhûd ikame ve istima'ına tahlif ve tahallüfe tebliğ ve tebellüğe ehl-i hibre ve hükm ve mümeyyiz ta'yin ve azline redd-i a'za ve iştikâ' ani'l-hükkâma hacz-ı emvâl ve fekke icrâya mürâcaata taleb-i da'va ile husûmet ve redd-i cevâba ikame-i şuhûd ve istima'a ve i'tirâzü'l-gayr ve i'tirâz-ı ale'l-hükm ve redd-i a'za ve iştikâ' ani'l-hükkâma hacz-ı emvâl ve fekke icrâya mürâcaata her nevi' müstedâyât ve levâih tanzim ve kendi imzâsıyla takdime ve hukukumuzu usûlü dâiresinde ahz ve kabz ve makbuzâtını bizlere teslime ve yalnız ikrârı hakkımızda nafiz ve mu'teber olmak ve'l-hâsıl hususât-ı mezkûratın mütevakkıf olduğu umûrun küllîsini son dereceye değin bi't-ta'kib ve icrâ-yı vekâlete ve lede'l-hâce me'zûniyeti dâiresinde âheri tevkil ve azle me'zûn olarak salifü'z-zikr İbn-i Eyyûb Mahallesi ahâlisinden gaib-i ani'l-meclis Harputlu Ahmed Ağa ibn-i Mustafa nam kimesneyi vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile kabûlüne mevkufe her birimiz vekil ve nâib-i menâb nasb ve ta'yin eyledik didiklerini kâtib-i mûmâileyh mahâllinde ba'de'l-istima' ketb ve tahrir ve ma'an meb'us ümenâ'-i şer'ile meclis-i şer'e gelüb vukû-ı hâli bi-temâmiha inhâ ve takrîr itmeğin kıbel-i şer'den dahî ba'de't-tenfîz mâ hüve'l vâk'a bi't-taleb ketb ve imlâ olundu

Tahriren fi'l yevmi'r-rabi' aşer min-şehr-i Zi'l-hicceti'ş-şerife li-sene sitte aşer ve selase miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Serkâtib-i Mahkeme-i Şer'iyye Mehmed Zühdi Efendi, Refiki Mehmed Nizâmeddin Efendi, Mukayyid-i Mahkeme-i Şer'iyye Vâhid Efendi, Hacı Hızırzâde Ahmed Efendi, Mehmed bin İbrahim, Semercioğlu Mehmed Ağa, Isbatırın Karyeli Memik, Karye-i Mezbûreli Hasan, Muhzırbaşı Sinan Ağa, Refiki Hüseyin Ağa, diğeri Ahmed.

Numra

113 [115]

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Kurb-ı Monla Ahmed Mahallesi'nden iken vefât eden Şah Velizâde İmam Hüseyin İbn-i Şeyh Vâis Efendi'nin küçük yaştaki oğlu Ali'ye vasî olarak, halasının kocası Hacı Mehmed Ağa ibn-i Hamza'nın tayini hakkında vesayet kaydı.

Tarih: 20 Zi'l-ka'de 1316 / 1 Nisan 1899 Cumartesi

Belgenin Transkripsiyonu

Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde medine-i Ayntâb mahallâtından Kurb-ı Monla Ahmed Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Şah Velizâde İmam Hüseyin İbn-i Şeyh Vâis Efendi'nin sulbî-i sagîr oğlu Ali'nin vakt-i rüşd ve sedâdına değin babası mütevaffa-yı merkumdan müntakil emvâl-ı mevrûsunu ahz ve kabz ve hıfz ve umûrunu tesviye ve rü'yete kıbel-i şer'den bir vasî nasb ve ta'yini lâzım ve mühim olmağın emanet ile ma'rûf ve istikamet ile mevsuf ve her vechle vesâyeti merkum hakkında min-külli'l-vücûh evlâ idüği idüği zeyl-i hüccetde muharrerü'l-esâmî kimesneler ihbârlarıyla lede'ş-şer'ü'l-enver zâhir ve mütehakkık olan sagîr-i merkumun halası zevc-i işbû baisü'l-vesîka Hacı Mehmed Ağa ibn-i Hamza sagîr-i mezbûrun

Seksân Dördüncü Sahîfe

vakt-i rüşd ve sedâdına değin babası müteveffâ-yı merkumdan müntakil emvâl-i mevrûsunu ahz ve kabz ve hıfz ve umûrunu tesviye ve rü'yete kıbel-i şer'den vasî nasb ve ta'yin olunduk da ol-dahî ber-vech-i muharrer vesâyet-i mezkûreyi kabûl ve hidmet-i lâzımesini kemâ yenbağı edâya taahüd ve iltizâm itmeğin mâ vak'a bi't-taleb ketb ve imlâ olundu

Tahriren fi'l-yevmi'l-ışrin min-şehr-i Zi'l-ka'deti'ş-şerife li-sene sitte aşer ve selase miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Şah Velizâde Hacı Vâis Efendi ibn-i Hacı Ârif Baba, Kıratlıoğlu Mehmed bin Ömer, Şerif bin Ali Baba, Hamza bin Hamza, Çopur Mehmed bin Bâbcı Ali, Müezzin Ali bin Şerif, Hacı Mustafa bin Hacı Hüseyin, Muhzırbaşı Sinan Ağa, Muhzır Hüseyin Ağa

Numra

114 [116]

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Kurb-ı Monla Ahmed Mahallesi'nden iken vefât eden Şah Velizâde İmam Hüseyin İbn-i Şeyh Vâis Efendi'nin küçük yaştaki kızı Fatma'ya vasî olarak, dayısı Ali Rıza ibn-i Şeyh Sadık Baba'nın tayini hakkında vesayet kaydı.

Tarih: 20 Zi'l-ka'de 1316 / 1 Nisan 1899 Cumartesi

Belgenin Transkripsiyonu

Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde medine-i Ayntâb mahallâtından Kurb-ı Monla Ahmed Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefât iden Şah Velizâde İmam Hüseyin İbn-i Şeyh Vâis Efendi'nin sulbîyye-i sagîre kızı Fatma'nın rüşd ve sedâdına değin babası mütevaffa-yı merkumdan müntakil mal-ı mevrûsunu ahz ve kabz ve hıfz ve umûrunu rü'yete kıbel-i şer'den bir vasî nasb ve ta'yini lâzım ve lâ-büdd olmağın emanet ile ma'rûf ve istikamet ile mevsuf ve her vechle vesâyeti sagîre-i mezbûre Fatma hakkında min-külli'l-vücûh evlâ ve enfa olduğu zeyl-i hüccetde muharrerü'l-esâmî kimesneler ihbârlarıyla lede'ş-şer'ü'l-enver zâhir ve mütehakkık olan sagîre-i mezbûrenin dayısı işbû baisü'l-kitâb Ali Rızâ ibn-i Şeyh Sadık Baba sagîre-i mezbûrenin vakt-i rüşd ve sedâdına değin babası müteveffâ-yı merkumdan müntakil emvâl-i mevrûsunu ahz ve kabz ve hıfz ve umûrunu rü'yete kıbel-i şer'den vasî nasb ve ta'yin olunduk da ol-dahî ber-vech-i muharrer vesâyet-i mezkûreyi kabûl ve hıdmet-i lâzımesini kemâ yenbağı edâya taahhüd ve iltizâm itmeğin mâ vak'a bi't-taleb ketb ve imlâ olundu

Tahriren fi'l-yevmi'l-ışrin min-şehr-i Zi'l-ka'deti'ş-şerife li-sene sitte aşer ve selase miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Şah Velizâde Hacı Vâis Efendi ibn-i Hacı Ârif Baba, Kıratlıoğlu Mehmed bin Ömer, Hamza bin Hamza, Çopur Mehmed bin Bâbcı Ali, Müezzin Ali bin Şerif, Hacı Mustafa bin Hacı Hüseyin, Sinan Ağa ve Hüseyin Ağa.

Numra

115 [117]

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Hâmmâmcı Hânesi Mahallesi ahâlisinden Müftizâde Sadık Efendi ibn-i Hasan Efendi ibn-i el-Hâcc Osman Efendi tarafından, Hükümet-i Seniyye civarında mukîm dava vekili Mar'aşî Topalyan Ohannes Efendi veled-i Agob'a verilen vekâlet kaydı.

Tarih: 17 Zi'l-ka'de 1316 / 29 Mart 1899 Çarşamba

Belgenin Transkripsiyonu

Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde medine-i Ayntâb mahallâtından Hâmmâmcı Hânesi Mahallesi ahâlisinden Müftizâde Sadık Efendi ibn-i Hasan Efendi ibn-i el-Hâcc Osman Efendi medine-i mezbûre mahkeme-i şeriyyesine mahsûs odada ma'kud meclis-i şer'-i şerîf-i enverde medine-i mezbûrenin Hükûmet-i Seniyye civarında da'va vekili Mar'aşî Topalyan işbû baisü'r-rakîm Ohannes Efendi veled-i Agob mahzarında takrir-i kelâm ve ta'bir-i ani'l-merâm idüb leh ve aleyhimde ikame olunmuş ve olunacak bi'l-cümle deâvi içün mahâkim-i şer'iyye ve nizâmiye ve cezâiye ve devâir-i resmiyede taleb ve da'va husûmet ve redd-i cevâba istînâfen ve temyizen ve i'tirâzen ve gıyâben ve iâdeten ve tashîhan muhâkeme ve şuhûd ve ikame ve istima'ına tebliğ ve tebellüğe ve tahlif ve istihlâfa ve ehl-i hibre ve hükm ve mümeyyiz ta'yin ve azline redd-i a'za ve iştikâ' ani'l-hükkâma hacz-ı emvâl ve fekke vaz'-ı icrâya ve her nevi' istid'â ve levâih tanzim ve kendi imzâsını vaz'iyle devâir-i iâdesinde takdime ve'l-hâsıl hususât-ı mezkûratın mütevakkıf olduğu umûrun küllîsini son dereceye değin bi't-ta'kib ifa ve icrâya hâzır-ı mezbûr Ohannes Efendi'yi vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile tarafımdan vekil-i murahhas ve nâib-i menâb-ı müveffez nasb ve ta'yin eyledim didikde ol-dahî ber-minvâl-i muharrer vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hidmet-i lâzımesini kemâ yenbağı edâya taahhüd ve iltizâm itmeğin mâ hüve'l vâk'a bi't-taleb ketb ve imlâ olundu

Tahriren fi'l-yevmi's-sâbi' aşer min-şehr-i Zi'l-ka'deti'ş-şerife li-sene sitte aşer ve selase miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Kâtib-i Mahkeme-i Şer'iyye Müftizâde Mehmed Nizâmeddin Efendi, Mukayyid-i Mahkeme-i Şer'iyye Vâhid Efendi, Muhzırbaşı Sinan Ağa, Refiki Hüseyin Ağa ve gayrühüm.

Numra

116 [118]

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Suyabatmaz Mahallesi'nden iken vefât eden Söylemezzâde Saîd Ağa ibn-i Hacı Saîd'in büyük oğlu Abdulkadir Efendi tarafından asâlaten ve vesâyeten, üç yüz on bir sene-i rumî Teşrin-i Evveli'nde gerçekleşen seferberlik hâlinde Vesait-i Nakliye Nizamnâmesi'nin sekizinci maddesi gereğince murîsleri Saîd Ağa'dan alınan yüz doksan kuruşun, Saîd Ağa'nın geçmiş emlak vergisine takası için yapılan ve kabul edilen başvuru kaydı.

Tarih: 17 Zi'l-hicce 1316 / 28 Nisan 1899 Cuma

Belgenin Transkripsiyonu

Ma'rûz-ı dâîleridir ki

Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde medine-i Ayntâb mahallâtından Suyabatmaz Mahallesi ahâlisinden iken bundan çend mah akdem vefât iden Söylemezzâde Saîd Ağa ibn-i Hacı Saîd'in verâseti zevce-i menkûha-i metrûkeleri Merve bint-i Mustafa ve Âlîyye bint-i Hacı Ali ile sulbî-i kebîr oğulları Abdulkadir ve Ali Efendilere ve mecnun olan sulbî-i kebîr oğlu Mehmed'e ve sulbî-i sagîr oğulları Mehmed Saîd ve İbrahim

Seksân Beşinci Sahîfe

ve Mehmed'e ve sulbîyye-i kebîre kızı Münüre'ye münhasıre olduğu inde'ş-şer'ü'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra müteveffâ Saîd Ağa'nın terekesi mûcib-i tahrir olduğundan bâ-tahrir terekesi beyne'l-verese der-dest-i taksim olub ancak tereke miyanında zuhûr idüb zikr-i âtî sened hakkında verese-i mezbûrûndan ibn-i kebîr-i mezbûr Abdulkadir Efendi asâlaten ve vesâyeten mahkeme-i şer'iyyemizde takrir-i kelâm ve ta'bir-i ani'l-merâm idüb güzerân iden üç yüz on bir sene-i rumî Teşrin-i Evveli'nde bâ-irade-i cenâb-ı cihanbanı Asakir-i Şahâne'nin vuku' bulan seferber hâlinde i'tâ olunmak üzre vesait-i nakliye nizâmnâmesi'nin sekizinci maddesi mucebince mevrûsumuz müteveffâ-yı mezbûr Saîd Ağa yedinden malından yüz toksan ğuruş komisyon-ı mahsûsunun "9 Kânun-ı Evvel 314" tarihlü mazbatası mucebince an-nakd i'tâ itmiş olduğu meblâğ-ı mezkûr yüz toksan ğuruşun ol-bâbda olan ta'limat-ı mahsûsa ahkâmına tevfikan mevrûsumuz müteveffâ-yı mezbûr Saîd Ağa'nın güzeşte emlâk virgüsine takası ve mahsûbunun icrâsıyçün hazine-i celileye izâfetle Ayntâb Mal Müdiriyet-i Âliyyesi'ne tenbih olunması bi'l-asâle ve bi'l-vesâye matlûbumdur deyû takrir-i meşrûhasını mübeyyin komisyon-ı

mahsûs tarafından mu'tâ salifü'l-beyân muvakkat senedi ibrâz itmekle bi'l-mütalâa ifâde-i vakıasına muvâfık görülmüş olmağla ol-bâbda olan ta'limat-ı mahsûsa ahkâmına tevfikan meblâğ-ı mezkûr yüz toksan ğuruşun müteveffâ-yı mezbûr Saîd Ağa'nın emlâk virgüsüne vereseden ibn-i merkum Abdulkadir Efendi ma'rifetiyle irâd ve sarf vechle Mal Müdirliği'nce te'diye ve tesviyesiyle defter-i kassâmına derc olunmak üzre keyfiyetin inbâsı ilzâm olduğu Ayntâb Mahkeme-i Şer'iyyesi'nden i'lâm olundu

Hurrire fi'l-yevmi's-sâbi' aşer min-Zi'l-hicceti'ş-şerife li-sene sitte aşer ve selase miete ve elf

Numra

117 [119]

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Kurb-ı Kozanlı Mahallesi'nden olan Menuş bint-i Kirkor veled-i Serkis tarafından, vâlidesi Ene? bint-i Tekeş oğlu Ador'dan kendisine intikal eden miras hissesine muhalefet eden Kurb-ı Zencirli Mahallesi'nden babası Kirkor veled-i Serkis'e açılan ve lehine sonuçlanan dava kaydı.

Tarih: 25 Şa'bân 1316 / 8 Ocak 1899 Pazari

Belgenin Transkripsiyonu

Ma'rûz-ı dâîleridir ki

Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde medine-i Ayntâb mahallâtından Kurb-ı Kozanlı Mahallesi mütemekkinlerinden tebaa-i Devlet-i Âlîyye'nin Protestan Milleti'nden olub şahsı Birecikliоğlu Nazar veled-i Artin ve Ma'saracı (tahrif) veled-i Kiğork nam kimesneler ta'rifleriyle mu'arrefe olan işbû baisü'r-rakîme Menuş bint-i Kirkor veled-i Serkis nam hatun medine-i mezbûre mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kud meclis-i şer'îmizde medine-i mezbûrenin Kurb-ı Zencirli Mahallesi mütemekkinlerinden ve millet-i mezbûreden olub zikr-i âtî menzile vaz'-ı yedi ikrârıyla sâbit olan Kirkor veled-i merkum Serkis nam kimesne muvâcehesinde mahalle-i mezbûrede kâin tarafları mescid ve Kuyumcu Hasam Kirkor ve Maks Manuk menzilleri ve târik ile mahdûd bir bâb menzil temâmı vâlidem Ene? bint-i Tekeş oğlu Ador'un mülkü olub vâlidem mezbûre bundan on sene akdem vefât idüb verâseti zevci işbû babam? merkum Kirkor ile sadriyye-i kebîre kızları gaibe-i ani'l-meclis Ahasi ve Rehine'ye ve kızı olmamla bana münhasıre ve mevrûs olub menzil-i mahdûdu mezkûrdan hisse-i ırsiyye-i meşrû'amın bit-taksim bana edâ ve teslime

babam merkum Kirkor muhalefet ider olmağla suâl olunub menzil-i mahdûd-ı mezkûrdan hisse-i musîbemin mahâllinde bana edâ ve teslim itmek üzre babam merkum Kirkor'a tenbih-i şer'i olunması matlûbumdur deyû ba'de'd-da'va ve'l-istintak ol-dahî cevâbında müddeâbih olan menzil-i mahdûd-ı mezkûra va'zıü'l-yed olduğunu ikrâr ancak menzil-i mahdûd-ı mezkûru tarih-i i'lâmdan altmış sene akdem Minkalli'nin damadı Mahmud nam kimesneden üç yüz seksân beş ğuruş semen-i medfû' ve makbuzu mukabilinde müstakilen iştirâ' ve temlik itmemle menzil-i mahdûd-ı mezkûr tarih-i mezbûrdan berü bilâ-nizâ' ve'lede'l-muâraza taht-ı temlik ve tasarrufumda olmağla bi-hakk[ın] vaz'-ı yed iderim deyû ba'de'def' ve'd-da'va ve'l-inkâr merkum Kirkor'dan def'-i da'va-yı meşrûhasına mutabık beyyine taleb olunduk da lede'l-imhâl ve'l-istimhâl ityân-ı beyyineden izhar-ı acz idüb müddeîyye-i mezbûre Menuş'un tahlifine dahî tâlib olmağın müddeîyye-i mezbûre Menuş'un üzerine bilâ-beyyine murazadan ba'de'l-men' müddeâbih olan menzil-i mahdûd-ı mezkûre hisse-i meşrû'asından kifâyed ve müddeîyye-i mezbûre Menuş'a teslime merkum Kirkor'a tenbih-i şer'i olunduğu tescil ve bi'l-iltimas Ayntâb Mahkeme-i Şer'iyyesi'nden huzur-ı âlîlerine i'lâm olundu

Tahriren fi'l-yevmi'l-hamîs ve'l-ışrin min-Şa'bânü'l-muazzzam li-sene sitte aşer ve selase miete ve elf

Seksân Altıncı Sahîfe

Numra

118 [120]

Belgenin Özeti

Ma'muretü'l-aziz vilâyetinin Arapgir Kasabası'nın Hâce Ali Mahallesi'nden ve Ermeni milletinden Dir Mihail kızı Elmas veled-i Mihail veled-i Etam'ın mirasçıları olup Ayntâb'ın Fare Bölüğü Mahallesi'nde kiracı olan Agoban'ın evinde misafir olarak bulunan kocası Perodyan Haçtor veled-i Sehak ile kızları Yerlanti ve Semyon tarafından, Hâce Ali Mahallesi'ndeki bir bâb menzilin yarı hissesini mahallinde satması ve bu mirastan kaynaklanan davalar sebebiyle Arapgir Kasabası'nın Köseoğlu Mahallesi'nden Ermeni milleti tüccarlarından Sultanyan Mıkırdic ve Feraşetyan Artin Ağalara verilen vekâlet kaydı.

Tarih: 17 Zi'l-hicce 1316 / 28 Nisan 1899 Cuma

Belgenin Transkripsiyonu

Ma’muretü’l-aziz vilâyet-i celilesi dâhilinde Arapgir Kasabası mahallâtından Hâce Ali Mahallesi sâkinlerinden ve devlet-i aliyye tebaasının Ermeni milleti nisvanından iken tarihden üç sene mukaddem fevt olan Dir Mihail kızı Elmas veled-i Mihail veled-i Etam’ın verâseti Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde medine-i Ayntâb mahallâtından Fare Bölüğü Mahallesi’nde müste’ciran sâkin Agoban hânesinde müsâfireten bulunub her biri tebaa-i müşarûnileyhanın Ermeni milleti ricali ve nisvanından zevc-i metrûkesi Perodyan Haçtor veled-i Sehak ile sadriyye-i kebîre kızları Yerlanti ve Semyon’a münhasıre olduğu mezkûr Fare Bölüğü Mahallesi ahâlisinden ve tebaa-i müşarunileyhanın Ermeni milletinden Hartad veled-i Artin Ağa ve odabaşı Estepan veled-i Kirkor’un ale’t-târikü’ş-şehâde ihbâr ve beyânlarıyla inde'ş-şer'ü'l-enver zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra verese-i mezbûrun Tahakkuk-ı özr-i şer‘îyyelerine binâen zikr-i âtî hususun mahâllinde bi’l-istima’ ketb ve tahririçün savb-ı şer’i enverden bi’l-iltimas me’zûnen i’zâm olunan Ayntâb Mahkeme-i Şer’iyyesi Başkâtibi Mehmed Zühdi Efendi ibn-i Hamza Efendi dâîleri marrü’l-beyân menziline varub ceride-i mahkemede mazbûtü’l-esâmî kimesneler hâzırân oldukları halde akd-ı meclis-i şer’-i maâlî itdikde zevc-i merkum Haçtor ve bintân-ı mezbûretânYerlanti ve Semyon’dan her biri meclis-i ma’kud-ı mezkûrda ikrâr-ı tam ve tasvir-i ani’l-merâm idüb mevrûsemiz müteveffiye Elmas nam hatunun ile’l-vefât taht-ı tasarrufunda mâlike olub ba’de’l-vefât bizlere mevrûs olan Arapgir Kasabası’nda marrü’l-beyân Hâce Ali Mahallesi’nde kâin tarafları şarken Kekeczâde Hasan Efendi garben Perodyan Serkiz veled-i Etam menzilleri kıbleten bağçe ve dere şimalen târik-i âmm ile mahdûd bir bâb menzil temâmından bulunan nısf-ı hisse-i şâyia-ı ırsiyemizi mahâllinde sûk-ı sultanide ve mecma-ı nası olan mahallerde bi’l-müzâyede ragabâtın inkıtâ’ıyle takriren idecek semen-i misliyle tâlib ve müşterilerine bey’ ve temlik ve vech-i lâyıkı üzre teslime ve semen-i baliğasını ahz ve kabza makbuzundan virgü-yi emiriyesi zuhûr ider ise bâ-makbuz te’diyesiyle bâkîyesinin bi-kadri’l-hususi gerek poliçe ve gerek emin ve mu’temed kimesneler ile bizlere irsâl ve isâle ve mezkûr Hâce Ali Mahallesi eimme ve muhtarâtunun ferâğ-ı ilm ü haber istihsâliyle dâire-i âidesince muamelât-ı kanuniyesini ifa ve icrâ itdirerek komisyon-ı mahsûsasına ibrâz ve irâe ile i’tâ-yı takrir ve sened-i hakanîsinin müşterisine virilmesine ve nısf-ı hâne-i mahdûd-ı mezkûrdan dolayı mahâllinde leh ve aleyhimizde ikame-i da’va vukuunda mahâkim-i şer’iyye ve nizâmiyede ve cezâiye ve sâir devâir-i resmiyede muhâkeme ve husûmet ve redd-i cevâba bidâyeten ve istînâfen ve temyizen ve gıyâben ve iâdeten ve

tashîhan ve i'tirâzen murâfa'aya ve şuhûd istima'ına tebliğ ve tebellüğe ve tahlif ve tahallüf ve redd-i yemine iştikâ' ani'l-hükkâm ve redd-i a'zaya mümeyyiz ve hükm ve ehl-i hibre ta'yin ve azline ve her nevi' istid'â ve levâih tanzim ve kendi imzâsıyle takdime hacz-ı emvâl ve fekke ve icrâya mürâcaata ve'l-hâsıl mahâkimin her bir derecâtında hususât-ı mezkûratın mütevakkıf olduğu umûrun küllîsini son dereceye değin ta'kiben icrâ-yı vekâlete ve lede'l-hâce me'zûniyeti dâiresinde âheri tevkile hâlâ marrü'l-beyân Arapgir Kasabası mahallâtından Köseoğlu Mahallesi'nde mukîmân Ermeni milleti tüccârlarından Sultanyan Mıkırdic ve Feraşetyan Artin Ağaları kabûllerine mevkufe müctemian ve münferiden icrâ-yı vekâlet itmek üzre vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile her birimiz taraflarımızdan vekil-i müveffez ve nâib-i menâb-ı murahhas nasb ve ta'yin eyledik didiklerini kâtib-i mûmâileyh mahâllinde istima' ile ketb ve tahrir ve maan meb'us ümenâ'-i şer'le meclis-i şer'e gelüb vuku'-ı hâli ba'de't-tenfîz ve'l-beyân kıbel-i şer'den dahî tenfîz olunmağın mâ hüve'l vâk'a bi't-taleb ketb ve imlâ olundu

Tahriren fi'l-yevmi's-sâbi' aşer min-şehr-i Zi'l-hicceti'ş-şerife li-sene sitte aşer ve selase miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Milletbaşı Avadis Ağa, İleksandan İglubyan? Odabaşı Estepan, Hancı Erakil Agoban Hartat ve gayrühüm.

Seksân Yedinci Sahîfe

Numra

119 [121]

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Âmmû Dâiresi'ndeki Fare Mahallesi'nden olan Söylemezzâde müteveffa Saîd Ağa'nın hanımı Âlîyye ibnite Hacı Ali Ağa tarafından nefsine asâleten ve vasîleri olduğu küçük yaştaki oğulları Mehmed Saîd, İbrahim, Mahmud'a da vesâyeten, kocası Söylemezzâde Saîd Ağa'nın mirasına dair davalardan dolayı Hafız Ahmed Efendi'ye verilen vekâlet kaydı.

Tarih: 25 Zi'l-ka'de 1316 / 6 Nisan 1899 Perşembe

Belgenin Transkripsiyonu

Tahakkuk-ı özr-i şer'îyye binâen zikr-i âtî hususun mahâllinde bi'l-istima' ketb ve tahriri iltimas olunmağla kıbel-i şer'den me'zûnen irsâl olunan mahkeme-i şer'iyye ketebesinden Mehmed Nizâmeddin Efendi bin Behae'd-din Efendi Haleb

vilâyet-i celilesi idâresinde medine-i Ayntâb mahallâtından Âmmû Dâiresi'nde vâki' Fare Mahallesi'nde kâin Tuzcu Hacı Ali Ağa bin Mustafa Ağa'nın menziline varub mahalle-i mezbûre ahâlisinden Tuzcuzâde Mehmed Ali Efendi bin Mustafa Ağa ve Bedestenci Şeyhzâde Ahmed Efendi ibn-i Hüseyin Efendi ve Mehmed Efendi bin Halil ve Ahmed Efendi bin Mustafa ve Abdullatif Efendi bin Mehmed Ağa nam kimesneler hâzır oldukları halde akd-ı meclis-i şer'i âli itdikde menzil-i mezbûrda müsâfireten sâkine olub zât-ı hâzırûn-ı mûmâileyhüm ta'rifleriyle ber-vech-i şer'î mu'arrefe olan Söylemezzâde müteveffâ Saîd Ağa'nın zevce-i menkûha-i metrûkesi Âlîyye ibnite'l-merkum Hacı Ali Ağa bi't-tav' ve'r-rızâ kendi nefsine asâleten ve sadriyye-i sagîr oğulları Mehmed Saîd ve İbrahim ve Mahmud'un bâ-hüccet-i şer'iyye vasîleri olmağla sagîrûn-ı merkumûna vesâyeten takrir-i kelâm ve ta'bir-i ani'l-merâm idüb medine-i Ayntâb mahallâtından Suyabatmaz Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefât iden zevcim müteveffâ-yı mezbûr Söylemezzâde Saîd Ağa'nın terekesine müteallık leh ve aleyhimde ikame olunmuş ve olunacak bi'l-cümle deâviden dolayı mahâkim-i şer'iyye ve nizâmiye ve ticâriye ve cezâiye ve devâir-i resmiyenin kâffesinde bidâyeten istînâfen ve temyizen ve i'tirâzen ve vicâhen ve gıyâben ve iâdeten ve tashîhan hukukumuzu taleb ve da'va ile muhâkeme ve murâfa'a ve müdâfa'aya ve ikame-i şuhûd ve istima'a ve tebliğ ve tebellüğe ve tahlif ve tahallüfe i'tirâzü'l-gayr ve i'tirâz-ı ale'l-hükme ve kendi imzâsıyle her nevi' istid'â ve levâih ve evrâk tanzim takdimine ve hacz-ı emvâl ve fekke ve vaz'-ı icrâya ehl-i hibre ve mümeyyiz ve hükm taleb ve ta'yinine ve ahz ve kabza ve ahd-i şirkete ve icâr ve isticâra ve sigarın nukudu olduğu takdirde istirbâha ve rü'yet-i muhasebâta ve tatbik-i evrâk-ı şer'iyye ve redd-i a'za ve iştikâ' ani'l-hükkâma ve'l-hâsıl bunlara mümâsil hususâtın mütevakkıf olduğu umûrun küllîsini son dereceye bi't-ta'kib kadar icrâ ve ifâya ve lede'l-hâce sigar-ı mezbûrûn haklarında enfa' suretde sulh ve ibrâya ve kabûle ve âheri tevkil ve azle me'zûn olmak ve yalnız ikrârı hakkımızda nafiz olmak üzre tarafımdan bi'l-asâle ve bi'l-vesâye er karındaşım hâzır-ı mûmâileyh Hafız Ahmed Efendi'yi vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile vekil-i murahhas ve nâib-i menâb-ı müveffez nasb ve ta'yin eyledim didikde hâzır-ı mûmâileyh Hafız Ahmed Efendi dahî ber-minvâl-i muharrer vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hidemât-ı lâzımelerini kemâ yenbağı edâ ve ifâya taahhüd ve iltizâm eylediğini kâtib-i mûmâileyh mahâllinde bi'l-istima' ketb ve tahrir ve maan mürsel ümenâ'-i şer'le meclis-i şer'e gelüb vuku'-ı hâli bi-temâmiha

inha'ye takrir itmeğin kıbel-i şer'den dahî bi't-tenfîz mâ vak'a bi't-taleb ketb ve imlâ olundu

Tahriren fi'l-yevmi'l-hamîs aşer min-şehr-i Zi'l-ka'deti'ş-şerife li-sene sitte aşer ve selase miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Serkâtib-i Mahkeme-i Şer'iyye Mehmed Zühdi Efendi, Refiki Mehmed Nizâmeddin Efendi, Mukayyid-i Mahkeme-i Şer'iyye Vâhid Efendi, Halîmzâde Ahmed Efendi, Bostan Şeyhizâde Ahmed Efendi, Hafız Hâcezâde Mehmed Efendi, Ali Rızâ Efendi, Muhzırbaşı Sinan Ağa, Refiki Hüseyin Ağa, diğeri Ahmed, diğeri Vesim ve gayrühüm.

Numra

120 [122]

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Kurb-ı Zencirli Mahallesi'nden olup Uzun Çarşı'da attar esnafından olan Çekemzâde Mehmed Efendi ibn-i Ali Efendi ve ortağı Seng-i Hoşkadem Mahallesi'nden Apo Ağazâde Ali Ağa ibn-i Ahmed taraflarından, İbn-i Kör Mahallesi'nden dava vekili Za'fîzâde Mehmed Mazlum Efendi ibn-i Emin Efendi'ye verilen vekâlet kaydı.

Tarih: 27 Zi'l-hicce 1316 / 8 Mayıs 1899 Pazartesi

Belgenin Transkripsiyonu

Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde medine-i Ayntâb mahallâtından Kurb-ı Zencirli Mahallesi ahâlisinden olub medine-i mezbûrenin Sûk-ı Tâvili'nde mukîm attar esnafından Çekemzâde Mehmed Efendi ibn-i Ali Efendi ve merkumun şeriki Seng-i Hoşkadem Mahallesi ahâlisinden Apo Ağazâde Ali Ağa ibn-i Ahmed nam kimesneler medine-i mezbûre mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kud meclis-i şer'-i şerîf-i enverde medine-i mezbûre mahallâtından İbn-i Kör Mahallesi ahâlisinden ve da'va vekillerinden Za'fîzâde Mehmed Mazlum Efendi ibn-i Emin Efendi mahzarında her biri ikrâr-ı tam ve takrir-i kelâm idüb leh ve aleyhimizde ikame olunmuş ve olunacak bi'l-cümle deâviden dolayı mahâkim-i şer'iyye ve nizâmiye ve cezâiye ve sâir devâir-i resmiyede taleb ve da'va ve müdâfa'aya ve ahz ve kabza husûmet ve redd-i cevâba istînâfen ve temyizen ve iâdeten ve gıyâben ve tashîhan muhâkeme ve murâfa'aya ve şuhûd ikame ve istima'ına tebliğ ve tebellüğe tahlif ve tahallüfe ve redd-i yemine i'tirâz-ı ale'l-hükm ve'l-gayra iştikâ' ani'l-

hükkâm ve redd-i a'zaya ve ehl-i hibre ve hükm ve mümeyyiz ta'yin ve azline ve i'lâmât istihsâline hacz-ı emvâl ve fekke ve icrâya mürâcaata ve kendi imzâsıyle istid'â ve levâih tanzim takdimine ve makbuzâtını bizlere isâl ve teslime ve'l-hâsıl hususât-ı mezkûratın mütevakkıf olduğu umûrun küllîsini son dereceye değin bi't-ta'kib icrâ ve ifâya hâzır-ı mûmâileyh Mehmed Mazlum

Seksân Sekizinci Sahîfe

Efendi'yi tarafımızdan vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile vekil-i nâib-i menâb nasb ve ta'yin eyledik didiklerinde mûmâileyh Mehmed Mazlum Efendi dahî ber-vech-i meşrûh vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hidmet-i lâzımelerini kemâ yenbağı edâya taahhüd ve iltizâm itmeğin mâ vak'a bi't-taleb ketb ve imlâ olundu

Tahriren fi'l-yevmi's-sâbi' ve'l-ışrin min-şehr-i Zi'l-hicceti'ş-şerife li-sene sitte aşer ve selase miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Kâtib-i Mahkeme-i Şer'iyye Mehmed Nizâmeddin Efendi Müftizâde, Mukayyid-i Mahkeme-i Şer'iyye Vâhid Efendi, Muhzırbaşı Sinan Ağa, Refiki Hüseyin Ağa ve gayrühüm.

Numro

121 [123]

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Tarla-yı Atîk Mahallesi'nden olan Basmacızâde Abdulkadir Efendi ibn-i Hacı Abdullah ibn-i Mehmed Efendi tarafından, Haleb'in Ferâfire Mahallesi'nden dava vekili Mehmed Sâmih Efendi ibn-i Hacı Yusuf Ağa ibn-i Süleyman'a verilen vekâlet kaydı.

Tarih: 28 Zi'l-hicce 1316 / 9 Mayıs 1899 Salı

Belgenin Transkripsiyonu

Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde medine-i Ayntâb mahallâtından Tarla-yı Atîk Mahallesi ahâlisinden Basmacızâde Abdulkadir Efendi ibn-i Hacı Abdullah ibn-i Mehmed Efendi nam kimesne medine-i mezbûre mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kud meclis-i şer'-i şerîf-i enverde takrir-i kelâm ve ifâde-i ani'l-merâm idüb leh ve aleyhimde ikame olunmuş ve olunacak bi'l-cümle deâviden dolayı mahâkim-i şer'iyye ve nizâmiye ve mülkiye ve cezâiye ve sâir devâir-i resmiyenin her bir derecât ve şu'besinde müddeî ve müddeâ aleyh mu'teriz ve mu'terizün aleyh

müste'nif ve müste'nefün aleyh ve mümeyyiz ve mümeyyizün aleyh sıfatiyle husûmet ve redd-i cevâb ve def'-i da'vaya ve hukukumu ahz ve kabza ve ikame-i şuhûd istima'a iâdeten muhâkemeve tashih ve hükm ve gıyâbî taleb ve i'lâm istihsâline tebliğ ve tebellüğe tahlif ve tahallüfe ve redd-i yemine i'tirâz-ı ale'l-hükm ve'l-gayra iştikâ' ani'l-hükkâm ve redd-i a'zaya hacz-ı emvâl ve fekke ve icrâya mürâcaata ve her nevi' istid'â ve levâih tanzim takdime ve'l-hâsıl aleyhimde sulh ve ibrâ ve ikrârdan mâada hususât-ı mezkûratın mütevakkıf olduğu umûrun küllîsini son dereceye değin devâir-i âidesince ta'kiben icrâ-yı vekâlet itmek ve makbuzâtını bana irsâl ve isâl eylemek üzre hâlâ Halebü'ş-şehbâ mahallâtından Ferâfire Mahallesi ahâlisinden ve da'va vekillerinden gaib-i ani'l-belde Mehmed Sâmih Efendi ibn-i Hacı Yusuf Ağa ibn-i Süleyman nam kimesneyi tarafımdan kabûlüne mevkufe vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile vekil ve nâib-i menâb nasb ve ta'yin eyledim didikde mâ vak'a bi't-taleb ketb ve imlâ olundu

Tahriren fi'l-yevmi's-sâmin ve'l-ışrin min-şehr-i Zi'l-hicceti'ş-şerife li-sene sitte aşer ve selase miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Mahkeme-i Şer'iyye Kâtibi Mehmed Nizâmeddin Efendi Müftizâde, Mukayyid-i Mahkeme-i Şer'iyye Vâhid, Muhzırbaşı Sinan Ağa, Refiki Hüseyin Ağa ve gayrühüm

Numra

122 [124]

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Seng-i Tâvil Mahallesi'nden ve Ermeni milleti nisvanından Noreste veled-i Karabet tarafından, Kurb-ı Zencirli Mahallesi'nden dava vekili Milletbaşıyan Avadis Efendi veled-i Ohannes'e verilen vekâlet kaydı.

Tarih: 30 Zi'l-hicce 1316 / 11 Mayıs 1899 Perşembe

Belgenin Transkripsiyonu

Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde medine-i Ayntâb mahallâtından Seng-i Tâvil Mahallesi'nde sâkine şahsı Tarla-yı Atîk Mahallesi ahâlisinden ve tebaa-i Devlet-i Âlîyye'nin Ermeni milletinden Kirkor veled-i Etam Dir Kazaryan Dişci Ohannes veled-i Balbo ta'rifleriyle mu'arrefe ve Seğatliyan? kerîmesi tebaa-i Devlet-i Âlîyye'nin Ermeni milleti nisvanından Noreste veled-i Karabet nam Hatun medine-i mezbûre mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kud meclis-i şer'-î hatır-ı lâzımü't-tevkirde medine-i mezbûrenin Kurb-ı Zencirli Mahallesi

mütemekkinlerinden ve kezâlik tebaa-i müşarun ileyhadan da'va vekillerinden Milletbaşıyan Avadis Efendi veled-i Ohannnes mahzarında ikrâr-ı tam ve takrir-i kelâm idüb leh ve aleyhimde ikame olunmuş ve olunacak bi'l-cümle deâviden dolayı mahâkim-i şer'iyye ve nizâmiye ve mülkiye ve cezâiye ve sâir devâir-i resmiyede taleb ve da'va ve müdâfa'a ve husûmet ve ve redd-i cevâba bidâyeten ve istînâfen ve temyizen ve ve iâdeten ve gıyâben ve tashîhan muhâkemeye şuhûd ikame ve istima'ına tebliğ ve tebellüğe tahlif ve tahallüfe ve redd-i yemine i'tirâz-ı ale'l-hükm ve'l-gayra iştikâ' ani'l-hükkâm ve redd-i a'zaya ehl-i hibre ve hükm ve mümeyyiz ta'yin ve azline ve i'lâmât istihsâline hacz-ı emvâl ve fekke ve icrâya mürâcaata ve kendi imzâsıyle istid'â ve levâih tanzim takdime ve hukukumu ahz ve kabza ve makbuzâtını bana isâl ve teslime ve'l-hâsıl hususât-ı mezkûratın mütevakkıf olduğu umûrun küllîsini son dereceye değin ta'kiben icrâ ve ifâya hâzır-ı mezbûr Avadis Efendi'yi tarafımdan vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile vekil ve nâib-i menâb nasb ve ta'yin eyledim didikde ol-dahî ber-vech-i meşrûh vekâlet-i mezkûreyi ve hidmet-i lâzımesinin kemâ yenbağı edâya tahhüd ve iltizâm itmeğin mâ hüve'l vâk'a bi't-taleb ketb ve imlâ olundu

Tahriren fi'l-yevmi's-selasin min-şehr-i Zi'l-hicceti'ş-şerife li-sene sitte aşer ve selase miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Mahkeme-i Şer'iyye Kâtibi Mehmed Nizâmeddin Efendi Müftizâde, Mukayyid-i Mahkeme-i Mezbûre Vâhid, Muhzırbaşı Sinan Ağa, Refiki Hüseyin Ağa ve gayrühüm.

Seksân Tokuzuncu Sahîfe

Numra

123 [125]

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın İbn-i Kör Mahallesi'nden ve Protestan milletinden Vartan oğlu Kapril veled-i Karabet'in terekesi ve bu terekenin mirasçılara taksim kaydı.

Tarih: 13 Muharrem 1317 / 24 Mayıs 1899 Çarşamba

Belgenin Transkripsiyonu

Bâdî-i terkim-i defter-i kassâm oldur ki

Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde medine-i Ayntâb mahallâtından İbn-i Kör Mahallesi mütemekkinlerinden ve tebaa-i Devlet-i Âlîyye'nin Protestan milletinden

Vartan oğlu Kapril veled-i Karabet'in verâseti her biri tebaa-i müşarunileyhadan zevce-i metrûkesi Hurik veled-i Agob ile sulbî-i kebîr oğulları Karabet ve Vartan ve Yevan ve Yasef ve sagîr oğlu Abraham ve sulbîyye-i kebîr kızları Maryem ve Yester'e Münhasıre olduğu bi'l-ihbâr inde'ş-şer'ü'l-enver zâhir ve nümâyân olduktan sonra ibn-i sagîr-i mezbûr Abraham'ın vakt-i rüşd ve sedâdına değin hisse-i ırsiyyesini hıfz ve tesviye ve umûruna kıbel-i şer'den vasî nasb ve ta'yin olunan vâlidesi mezbûre Hurik Hatun ve sâir verese-i kibâr taleb ve ma'rifetleri ve ma'rifet-i şer'le tahrir ve beyne'l-verese tefrik ve taksim olunarak bi'l-verâse ve bi'l-vesâye gayben? ve müştereken uhdelerinde ibka olunan müteveffâ-yı mezbûrun terekesi defteridir ki ber-vech-i zîr beyân olunur

Tahriren fi'l-yevmi's-sâlis aşer min-şehr-i Muharremü'l-haram li-sene seb'a aşer ve selase miete ve elf

Mahalle-i mezbûrede vâki' ma'lûmetü'l-hudud ve'l-etraf bir bâb menzil nısf-ı hissesi		4000 ğuruş
Evânî-i nuhâsiye	Aded 12	200 ğuruş
Yatak	Kat 2	300 ğuruş
Minder	Aded 3	60 ğuruş
Yasdık	Aded 1	20 ğuruş
Yorgan	Aded 3	100 ğuruş
Hışır yasdık	Aded 6	18 ğuruş
Kebîr Kirkidkâri müsta'mel kilim	Aded 1	50 ğuruş
Kez atîk kilim	Aded 1	40 ğuruş
Zel-i seccade	Aded 1	20 ğuruş
Kıl Palaz	Aded 1	30 ğuruş
Tahta anbar	Aded 1	30 ğuruş
Küp	Aded 5	18 ğuruş
Sandık	Aded 2	20 ğuruş
Telis Çuval	Aded 3	10 ğuruş
Hırdavat-ı menzil		100 ğuruş
Yekûn	5.116 ğuruş	
	Yalnız beş bin yüz on altı ğuruşdur	

Vuku' bulan iddiâya binaen alınan resm-i kısmet	128 ğuruş
Kaydiye	07 ğuruş 30 para
Yol baha	04 ğuruş 20 para
Yekûn	140 ğuruş 10 para
	Yalnız yüz kırk ğuruş on paradır

Sahhü'l-bâkî lit-taksim-i beyne'l-verese	4980 ğuruş 30 para
Hisse-i zevce-i mezbûre Hurik	622 ğuruş
Hisse-i ibn-i kebîr Karabet	725 ğuruş 25 para
Hisse-i ibn-i kebîr Vartan	725 ğuruş 25 para
Hisse-i ibn-i kebîr-i mezbûr Karabet	725 ğuruş 25 para
Hisse-i ibn-i kebîr Yevan	725 ğuruş 25 para
Hisse-i ibn-i sagîr-i mezbûr Abram	725 ğuruş 25 para
Hisse-i bint-i mezbûre Maryem	362 ğuruş 32 para
Hisse-i bint-i kebîre-i mezbûre Yester	362 ğuruş 32 para

İşbû metn-i kassâm nâtık olduğu üzere verese-i kibâr-ı mezbûrûn hisse-i ırsiyelerini aynen ve temâmen ahz ve kabz eyledikleri misillü sagîr-i mezbûr Abram'ın hissesini li-ecli'l-ıstirbâh ve'l-infâk vasîye-imezbûre yedinde salifü'l-beyân ibka ma'lûm olmak üzre işbû zeyl-i defter-i kassâma şerh virildi.

Numra

124 [126]

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Çarpın Köyü'nden olup Beşinci Ordu-yı Hümayûn'un Kırkıncı Piyade Alayı'nın İkinci Taburu'nun Birinci Bölüğü efrâdından iken vefât eden Mustafa bin Durmuş ibn-i Mehmed'in verâsetinin, hanımı Zeyneb bint-i Mesdili? küçük yaştaki kızı Âişe'ye ve babası Durmuş'a intikali hakkındaki kayıt.

Tarih: 7 Muharrem 1317 / 18 Mayıs 1899 Perşembe

Belgenin Transkripsiyonu

Ma'rûz-ı dâîleridir ki

Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde medine-i Ayntâb kurrasından Çarpın Karyesi ahâlisinden olub bundan mukaddem silk-i celil-i askeriye dehaletle Beşinci Ordu-yı Hümayûn'un Kırkıncı Piyade Alayı'nın İkinci Taburu'nun Birinci Bölüğü efrâdından iken vefât itdiği "1 Şa'bân 316" ve "2 Kânûn-ı Evvel 314" tarihlü ve 473 mumrolu şerefvârid olub mahkeme-i şer'iyyeye muhavvel emirnâme-i cenâb-ı vilâyetpenâhide muharrer kendiden müstebân olan Mustafa bin Durmuş ibn-i Mehmed'in verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi ma'rifetü'z-zât Zeyneb bint-i Mesdili? ile sulbîyye-i sagîre kızı Âişe'ye ve babası merkum Durmuşa münhasıre olub mezbûrûndan gayrı vârisi ve terekesine müstehakk âheri olmadığı karye-i

mezbûre ahâlilerinden Erkek'in oğlu Mustafa Çavuş ibn-i Mehmed ve Mehmed ibn-i Gurfe? nam kimesneler medine-i mezbûre mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kud meclis-i şer'îmizde mahzar-ı hasm-ı câhidde ber-nehc-i şer'î edâ-yı şehâdet-i şer'iyye itmeleriyle şehâdet-i vâkı'aları usûl-ı mevzûasına tevfikân bâ-varaka-i mestûre karye-i mezkûre muhtarı ve ihtiyarâtından azasından Mehmed Ağa ibn-i Hüseyin ve Murtaza Ağa ibn-i Murtaza

Toksanıncı Sahîfe

nam kimesnelerden evvelen sırran ve diğer Murtaza Efendi ve Bekir Ağa ibn-i Hacı Fazlı Ağa nam kimesnelerden dahî alenen lede't-tezkiye adl ve makbûlü'ş-şehâde idükleri varaka-i mestûre-i mezkûre zîriyle ihbâr ve beyân olunub şehâdet-i vâkı'aları kabûl olunmağın mucebince nefer-i müteveffâ-yı merkum Mustafa'nın zevcesi Zeyneb ve kızı Âişe ve babası Durmuş'un verâsetlerine hükm-i şer'i lâ-hakk olduğu tescil ve bi'l-iltimas Ayntâb mahkeme-i şer'iyyesinden huzur-ı âlîlerine i'lâm olundu El-emrü li men lehü'l-emr

Tahriren fi'l-yevmi's-sâbi' min-şehr-i Muharremü'l-haram li-sene seb'a aşer ve selase miete ve elf

Numra

125 [127]

Belgenin Özeti

Aslen Kars göçmenlerinden olup Ayntâb'ın Gülşen Hânesi Mahallesi'nde ikamet eden Münîre bint-i Hüseyin tarafından, herhangi bir nafaka göndermeden yedi seneden beri İzmir'de Emtia-i Ecnebiye Gümrüğü Dâiresi'nde bulunan kocası Konyalı Ali Rıza Efendi ibn-i Abdullah üzerine, kendisi ve kızı Zehra için günlük üç kuruş olarak tahsis ettirilen nafaka kaydı.

Tarih: 11 Muharrem 1317 / 22 Mayıs 1899 Pazartesi

Belgenin Transkripsiyonu

Fi'l-asl Kars muhacirelerinden olub el-yevm Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde medine-i Ayntâb mahallâtından Gülşen Hânesi Mahallesi'nde sâkine ve zâtı yine Kars ahâlisinden hâlâ Ayntâb'da mukîm bedestâncı esnafından Mahmud Efendi ibn-i Hacı Ömer Ağa ve Mehmed Tevfik Efendi ibn-i Hacı Mustafa Ağa nam kimesneler ta'rifleriyle ber-vech-i şer'î mu'arrefe olan işbû rafiatü'l-hazihü'l-vesîka Münîre bint-i Hüseyin nam hatun medine-i mezbûre mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kud meclis-i şer'-i şerîf-i meclis-i lâzımü't-tevkirde takrir-i kelâm ve

ta'bir-i ani'l-merâm idüb hâlâ zevcim bulunan Konyalı Ali Rızâ Efendi ibn-i Abdullah nam kimesne yedi seneden berü bilâ-nafaka ve'l-münfikü'ş-şer'î beni ve benden mütevellide olmağla hacr ve terbiyemde olan sulbîyye kızı Zehra nam sagîre burada terk idüb müddet-i sefer olan İzmir'de Emtia-i Ecnebiye Gümrüğü Dâiresi'nde bulunub cins-i nafakadan bir nesne dahî irsâl itmeyüb ben ve sagîre kızım mezbûre nafaka ve kisve baha ve ve sâir havâyic-i zarûriyeye eşedd-i ihtiyac ile muhtâce olmamız ile benim zevcim ve sagîre-i mezbûrenin babası gaib-i merkum Ali Rızâ Efendi üzerine kıbel-i şer'den mikdâr-ı kifaye meblâğ farz ve takdir olunmak bi'l-asâle ve bi'l-hızâne matlûbumdur didikde mezbûrenin takrir-i meşrûhu vakı'a mutabık ve zikr-i âtî meblâğ kadr-i ma'rûf idüği zeyl-i rakîmde muharrerü'l-esâmî kimesneler ihbârlarıyla lede'ş-şer'ü'l-enver zâhir ve mütehakkık olmağın mucebiyle mezbûre Münîre Hatun'u ba'de't-tahlifü'ş-şer'î gaib-i merkum üzerine işbû tarih-i hüccetden i'tibaren külle yevm zevce-i mezbûre içün iki ğuruş ve sagîre-i mezbûre içün kırk para ki cem'an beher yevm üç ğuruş farz ve takdir olunub meblâğ-ı mecmu'-ı mezkûru mezbûre Münire kendüsiyle sagîre kızı mezbûre Zehra'nın nafaka ve kisve baha ve sâir levâzım-ı zarûriyesine harc ve sarf ve lede'l-hâce istid'âneye ve inde'z-zafer zevc ve eb-i gaib-i merkum Ali Rızâ Efendi üzerine rücû'a mezbûre Münîre Hatun'a bi'l-asâle ve bi'l-hızâne kıbel-i şer'den izn virilmeğin mâ hüve'l vâk'a bi't-taleb ketb ve imlâ olundu

Tahriren fi'l-yevmi'l-hâdî aşer min-şehr-i Muharremü'l-haram li-sene seb'a aşer ve selase miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Karslı Mahmud Efendi, Karslı Mehmed Tevfik Efendi, Mahkeme-i Şer'iyye Kâtibi Mehmed Nizâmeddin Efendi, Mukayyid-i Mahkeme-i Mezbûre Vâhid, Muhzırbaşı Sinan Ağa, Refiki Hüseyin Ağa ve gayrühüm.

Numra

126 [128]

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın İbn-i Kör Mahallesi'nden ve iken vefât eden Protestan milletinden Vartan oğlu Kapril veled-i Karabet'in küçük yaştaki oğlu Aram'a vasî olarak, vâlidesi Hurik ibnite Agob'un tayini hakkındaki vesayet kaydı.

Tarih: 1 Muharrem 1317 / 12 Mayıs 1899 Cuma

Belgenin Transkripsiyonu

Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde vâki’ medine-i Ayntâb mahallâtından İbn-i Kör Mahallesi mütemekkinlerinden ve tebaa-i Devlet-i Âlîyye’nin Protestan milletinden iken bundan akdem vefât iden Vartan oğlu Kapril veled-i Karabet’in sulbî-i sagîr oğlu Aram’ın vakt-i rüşd ve sedâdına değin babaları müteveffâ-yı mezbûrdan müntakil ve mevrûs malını ahz ve kabz ve hıfz umûrunu tesviye ve rü’yete kıbel-i şer’den bir vasî nasb ve ta’yini lâzım ve mühim olmağın beytü’l-mâle emanet ile mevsufe ve istikamet ma’rûfe ile ve her vechle vesâyet uhdesinden gelmeğe kâdire idüği zeyl-i hüccetde muharrerü’l-esâmî kimesneler ihbârlarıyla lede’ş-şer’ü’l-enver zâhir ve mütehakkık olan sagîr-i mezbûrun vâlidesi ve tebaa-i müşarunileyha nisvanından işbû rafiatü’l-hazihü’l-vesîka Hurik ibnite Agob nam hatun sadrî oğlu sagîr-i mezbûr Aram’ın vakt-i rüşd ve sedâdına değin salifü’l-beyân tesviye-i umûruna vasî nasb ve ta’yin olundukda ol-dahî ber-vech-i muharrer vesâyet-i mezkûreyi kabûl ve hıdmet-i lâzımesini kemâ yenbağı edâya taahhüd ve iltizâm itmeğin mâ hüve’l vâk’a bi’t-taleb ketb ve imlâ olundu

Tahriren fi’l-yevmi’l-gurre min-Muharremü’l-haram li-sene seb’a aşer ve selase miete ve elf

Şuhûdü’l-hâl

Tabib Mahs Nersez, Vartan Tabib Mahs Kiğork ve gayrühüm.

Numra

127 [129]

Belgenin Özeti

Ayntâb’ın Boyacı Mahallesi’nden Hacı Mehmed ibn-i Topal Yusuf’un oğullarından Hüseyin tarafından, babasının mirasından Boyacı Mahallesi’nde etrafı Arpacı Abdülkerim Ağa ibn-i Hacı Emrullah, Kayışoğlu Hânefi bin Apey, Mehmed Emin, Mehmed Ali ibn-i Kirişci Hacı Mehmed’in evleri ve yol ile çevrili bir bâb menzilin kendisine ait olduğunu ileri sürdüğü on altıda yedi sehm hissesini taleple, haneye mutasarrıf olan kardeşi Mustafa’ya açtığı ve fetvâ-yı şerife havale olunduktan sonra aleyhine sonuçlanan dava kaydı.

Tarih: 15 Zi’l-hicce 1316 / 26 Nisan 1899 Çarşamba

Belgenin Transkripsiyonu

Ma’rûz-ı dâîleridir ki

Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde medine-i Ayntâb mahallâtından Boyacı Mahallesi sâkinlerinden iken bundan otuz sene akdem vefât iden Hacı Mehmed ibn-i Topal Yusuf'un verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi

Toksan Birinci Sahîfe

Âişe bint-i Hüseyin ile sulbî-i kebîr oğulları Mustafa ve Hüseyin'e inhisarı ba'de't-tahakkukü'ş-şer'î verese-i merkumeden olub Ayntâb'ın Bostancı Mahallesi'nde müsâfiretle mukîm ibn-i merkum Hüseyin medine-i mezbûre mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kud meclis-i şer'îmizdezikr-i âtî menzile vazı'ü'l-yed iden ibn-i mezbûr Mustafa muvâcehesinde üzerine da'va ve takrir-i kelâm idüb mevrûsumuz babamız müteveffâ-yı merkumun hîn-i vefâtında bir yaşında bulunduğum halde metrûkâtından eşya-i menkulâtı vâlidem zevce-i mezbûre Âişe ile biraderim merkum Mustafa taksim idüb her birleri hisse-i ırsiyyelerini ahz ve kabz itmişler ise de ancak müteveffâ-yı merkumun terekesi cümlesinden olub ile'l-vefât yedinde mülkü olan mezkûr Boyacı Mahallesi'nde vâki' tarafları Arpacı Abdülkerim Ağa ibn-i Hacı Emrullah ve Kayışoğlu Hânefi bin Apey ve Mehmed Emin ve Mehmed Ali ibn-i Kirişci Hacı Mehmed menzilleri ve târik-i âmm ile mahdûd bir bâb menzilin temâmı on altı sehm i'tibariyle iki sehmi anam gaib-i ani'l-meclis mezbûre Âişe'ye ve yedişer sehmden on dört sehmi biraderim merkum ile bana mevrûs ve müntakil olduğu halde ben on yedi seneden beri müddet-i sefer-i baîd diyar-ı âherde ve Yemen vilâyetinde Asakir-i Şahâne silkinde bulunub Mar'aş'da aramsâz olan Otuz Yedinci Alay'ın İkinci Taburu'nun İkinci Bölüğü efrâdından olduğum halde bu def'a me'zûnen geldiğim cihetle menzil-i mahdûd-ı mezkûrda olan ber-vech-i muharrer yedi sehm hisse-i ırsiyemi karındaşım merkum Mustafa fuzûlen zabt ve müstakilen tasarruf ile hissemi bana teslimden imtina' ider olmağla suâl olunub menzil-i mahdûd-ı mezkûrda olan hissemin tefrik ve taksimiyle bana teslim itmek üzre merkum Mustafa'ya tenbih-i şer'i olunması matlûbumdur deyû ba'de'd-da'va ve's-suâl merkum Mustafa dahî cevâbında menzil-i mahdûd-ı mezkûr cümlesine müstakilen vazı'ü'l-yed olduğunu ikrâr ancak ben kırk seneyi mütecaviz müddetden berü babam merkumun ıyalinde olmayub kesb-i müstakil ashâbı bulunduğum halde müddeâbih olan menzil-i mahdûd-ı mezkûrun 'arsasını mâliki olan Kayışoğlu mezbûr Apey Ağa'dan üç yüz elli ğuruş semen-i medfû' ve makbuz mukabelesinde kırk sene akdem iştirâ' ve temellük ve tesellüm ve kabz itdikden sonra arsa-i mezkûre üzerine kendi malımdan ve yedimden mebâliğ sarfıyla müceddeden menzil-i mahdûd-ı mezkûru bina ve inşâ itdürüb ol-vechle müddeî-i

merkum Hüseyin mahzarında bilâ-münazaa menzil-i mahdûd-ı mezkûr temâmına ber-vech-i mülkiyet müstakilen mutasarrıf ve sâkin olurum mevrûsumuz ve babamız müteveffâ-yı merkum ise vefâtından iki sene mukaddem mutasarrıfı ve mâliki olduğu medine-i mezbûre mahallâtından Cevizlice Mahallesi'nde kâin bir bâb hânesini mahalle-i mezbûre ahâlisinden gaib-i ani'l-meclis Belibağlıoğluna bey' ve temlik ve teslim idüb semenini ahz ve kabz ile kendi umûruna sarfla istihlâk idüb müstakilen hâlâ mutasarrıf menzil-i mahdûd-ı mezkûrda müsâferetle sâkin oldukdan sonra vefât eylemişdir binâenaleyh karındaşım müddeî-i merkum Hüseyin'in salifü'l-beyân iddiâsı vechle on yedi sene mütemadiyen müddet-i sefer-i bâid olan diyar-ı âherde olmayub tarih-i i'lâmdan altı sene mukaddem silk-i celil-i askeriye dahîl olub bu müddet zarfında dahî sıla-i rahm itmek üzre medine-i mezbûreye geldiği halde muvâcehesinde silk-i celil-i askeriye kable'd-dahîl ve ba'de'd-dahîl işbû ibrâz eylediğim iki yüz toksan bir tarihiyle müverrah bâlâ-yı tuğrâ-yı garrâ-yı cihânbani ile müzeyyen bir kıt'a sened-i hakanî matukunca müstakilen mülkiyet üzre sâkin ve mutasarrıfım deyû ba'de'd-def' ve'd-da'va ve's-suâl merkum Hüseyin dahî cevâbında dayım gaib-i ani'l-meclis Hafız Mehmed ile mâan iki yüz toksan senesi hilâlinde buradan der-aliyyeye gidüb iki üç sene sonra Ayntâb'ın Bostancı Mahallesi'nde vâki' vâlidemin menziline gelüb iki mah müddet ikamet idüb ba'dehû yine dayım merkum ile birlikde Haleb'e azîmetle çend mah sonra Haleb'den Der-Saâdete gidüb bir-iki sene ikametle üç yüz beş tarihinde tekrar Ayntâb'a avdetle vâlidem mezbûrenin yanında bir mah mikdârı ikametim sırasında ismime kur'a isâbetle silk-i celil-i askeriye bi'd-duhûl iki üç sene mikdârı diyar-ı âherde ba'de'l-meks yine Ayntâb'a gelüb karındaşım Mustafa'nın hânesinde on beş gün ikamet itdikden sonra Haleb ve bilâd-ı sâireye gidüb tokuz sene mikdârı gaybûbet itdiğim halde bundan iki sene mukaddem tekrar Ayntâb'a gelüb karındaşım Mustafa ile birlikde müddeâbih olan menzil-i mezkûrda bir sene kadar sâkin oldukdan sonra bundan bir sene mukaddem hidmet-i mütebâkîye-i askeriyemi ikmal itmek üzre azimet ile el-yevm Mar'aş Sancağı'nda ârâmsâz olan marrü'l-beyân taburda müstahdem olduğum halde marrü'z-zikr me'zûnen gelerek menzil-i mahdûd-ı mezkûrdan ber-tashih hisse-i meşrû'amın tarafıma teslimine taleb eylediğimde gâh atası mülkü olub ba'de'l-vefât ırsen kendüsüne intikal itdiğini ve gâh hisse-i ırsiyemi min-kable'l-i'lâm ceddüm ve vasîm olan Behisnili Hüseyin'den iştirâ' ve temellük itdiğini

‘ale’t-târikü’l-ikrâr beyân itmiş olmağla ber-vech-i meşrûh hisse-i ırsiyemin bana teslim itmek üzre tenbih-i şer’i olunması matlûbumdur deyû ba’de’d-def’ ve’da’va merkum Mustafa dahî tekrar cevâbında mezbûr Hüseyin salifü’l-beyân menzil-i mahdûd-ı mezkûrdan ber-tashih hisse-i ma’lûmesini benden taleb itdikde ben dahî ber-vech-i meşrûh hissen olduğunu isbât iderek hükm-i şer’i lâ-hakk olur ise ne diyebilürüm deyû cevâb-ı redd ile müddeî-i mezbûr Hüseyin’in marrü’l-beyân iddiâ-yı vakıasını ba’de’d-def’ ve’l-inkâr tarafeynin suret-i murâfa’aları fetvâ-yı şerife lede’l-havale zabt-ı da’va zîrine muharrer cevâb fezlekesinde müddeâ aleyh Mustafa menzil-i mezkûrda kırk sene bilâ-nizâ’ müstakilen ber-vech-i mülkiyet mutasarrıfen sâkin olduğuna binâen dâfi’-i mezbûr Mustafa’dan müddeâ-yı meşrûhasına mutabık beyyine taleb olunması iktizâ ider deyû iftâ buyurulduğuna binâenaleyh dâfi’-i merkum Mustafa’dan müddeâ-yı meşrûhasına mutabık beyyine taleb olundukda zabt-ı da’va zîrine yazdırmış olduğu şuhûddan Ayntâb’ın Kızılca Mescid Mahallesi ahâlisinden Bügediz? Arab’ın oğlu Ali bin Mehmed ve Kara Sakal Mahalleli Hıdır oğlu Hacı Emin bin-i Mehmed nam kimesneler li-ecli’ş-şehâde meclis-i şer’e hâzıran olub eserü’l-istişhâd fi’l-hakika Ayntâb’ın Boyacı Mahallesi’nde vâki’ tarafları Arpacı Abdülkerim ibn-i Hacı Emrullah ve Kirişci Hacı Mehmed oğulları Mehmed Ali ve Mehmed Emin ve Kayışoğlu Hânefi bin Apey ve Hazravâtcı Ali hâneleri ile ve târik-i âmm ile mahdûd menzil temâmına işbû müddeâ aleyh Mustafa kırk senedir bilâ-nizâ’ ber-vech-i mülkiyet müddeî Hüseyin muvâcehesinde müstakilen mülkü olmak üzre mutasarrıf olageldiğini biliyoruz bizler bu hususa bu vechle şâhidleriz şehâdet dahî ideriz deyû her biri bi’l-muvâcehe ber-nehc-i şer’î müttefikü’l-lafz ve’l-ma’nâ edâ-yı şehâdet-i şer’iyye itmeleriyle şehâdet-i vâkı’aları usûl-ı mevzû’asına tevfikan bâ-varaka-i mestûre Kızılca Mescid Mahallesi İmamı Molla Halil bin Mustafa ve muhtar ve ihtiyarı Mehmed bin Ali ve Şıhlı bin Ahmed ve Kara Sakal Mahallesi muhtarı ve ihtiyarı Hacı Ömer ibn-i Hacı Ömer ve Mehmed Emin bin Emin nam kimesnelerden evvelen sırran ve ba’dehû Hacı Ali ve Müslim ibn-i Musa ve Külekçi Ali bin Bekir nam kimesnelerden dahî tarafeyn huzurıyla alenen lede’-t-tezkiye her biri adl ve makbûlü’ş-şehâde idükleri varaka-i mestûre-i mezkûre zîriyle ihbâr ve beyân olunub ol-vechle şâhidân-ı merkumânın şehâdet-i vâkı’aları şer’an makbûl olmağın mucebiyle müddeî-i mezbûr Hüseyin da’va-yı mezkûresiyle merkum Mustafa’ya bî-vech-i şer’î muârazadan men’ birle müddeâbih olan menzil-i mahdûd-ı mezkûr temâmını müddeâ aleyh mezbûr

Mustafa'nın kemâ fi's-sâbık zabt ve tasarrufla yedinde ibkası lâzım geldiği tescil ve bi'l-iltimas Ayntâb mahkeme-i şer'iyyesinden huzur-ı âlîlerine i'lâm olundu

Tahriren fi'l-yevmi'l-hamîs aşer min-şehr-i Zi'l-hicceti'ş-şerife li-sene sitte aşer ve selase miete ve elf

Numra

128 [130]

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Töbe Mahallesi'nden iken vefât eden Hacı Alo Ağa ibn-i Ali Ağa'nın küçük yaştaki oğulları Ali ve Mehmed'e vasî olarak, Ali ve Mehmed'in aynı babadan kardeşleri İbrahim ibn-i Hacı Alo Ağa'nın tayini hakkındaki vesayet kaydı.

Tarih: 25 Zi'l-hicce 1316 / 6 Mayıs 1899 Cumartesi

Belgenin Transkripsiyonu

Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde medine-i Ayntâb mahallâtından Töbe Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Hacı Alo Ağa ibn-i Ali Ağa'nın sulbî-i sagîr oğulları Ali ve Mehmed'in vakt-i rüşd ve sedâdlarına değin babaları müteveffâ-yı merkumdan müntakil emvâl-i mevrûslarını ahz ve kabz ve hıfz ve umûrlarını tesviye ve rü'yete kıbel-i şer'den bir vasî nasb ve ta'yini lâzım ve mühim olmağın beyne'l-mütalaâ emanet ile ma'rûf ve istikamet ile mevsuf ve her vechle vesâyeti sagîrân-ı merkumân haklarında min-külli'l-vücûh evlâ ve enfi' idüğü zeyl-i hüccetde muharrerü'l-esâmî kimesneler ihbârlarıyla lede'ş-şer'ü'l-enver zâhir ve mütehakkık olan sagîrân-ı merkumânın li-eb er karındaşı işbû baisü'l-kitâb İbrahim ibnü'l-merkum Hacı Alo Ağa sagîrân-ı mezbûrânın vakt-i rüşd ve sedâdlarına değin babâ-yı müteveffâ-yı merkumdan emvâl-i mevrûslarını ahz ve kabz ve hıfz ve umûrlarını tesviye ve rü'yete kıbel-i şer'den vasî nasb ve ta'yin olundukda ol-dahî ber-vech-i muharrer vesâyet-i mezkûreyi kabûl ve hidmet-i lâzımelerini kemâ yenbağı edâya taahhüd ve iltizâm itdikden sonra vasî-i merkum İbrahim talebiyle işbû tarih-i hüccetden i'tibaren sagîrân-ı merkumânın nafaka ve kisve baha ve sâir levâzım-ı zarûriyleri içün yevmî altmışar paradan üç ğuruş meblâğ farz ve takdir olunub meblâğ-ı mefruz-ı mezbûru külle yevm sagîrân-ı merkumânın nafaka ve kisve baha ve sâir umûr-ı lâzıme-i zarûriyelerine harc ve sarf ve lede'l-hâce istid'âneye ve inde'z-zafer

sagîrân-ı merkumânın emvâl-i mevrûslarına rücu'a vasî-i merkum İbrahim'e kıbel-i şer'den izn virilmeğin mâ vak'a bi't-taleb ketb ve imlâ olundu

Tahriren fi'l-yevmi'l-hamîs ve'l-ışrin min-şehr-i Zi'l-hicceti'ş-şerife li-sene sitte aşer ve selase miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Aliyyü'l-neccâr Câmi'-i İmamı Osman Efendi, Mahalle-i Mezbûre İmamı Mehmed Efendi, Kebkebzâde Molla Mustafa Efendi, Çörekcizâde Mehmed Ağa, Hacı Çekirdekzâde Câmi'-i İmamı Hüseyin Efendi, Boyacı Şeyhizâde Ökkâş Efendi, Arif bin Kasab Alo, Biraderi Mehmed Şâkir ve gayrühüm.

1317

Numra

129 [131]

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Çukur Mahallesi'nden olup Ayntâb Kazası Tahrirat Kitâbeti'nden emekli iken vefât eden Mehmed Ali Cevdet Efendi ibn-i Haşim ibn-i Hacı Mehmed'in vârisleri hanımı Emiş ibn-i Hacı Halil Ağa, oğulları Ahmed Hamdi ve Abdulkadir Efendiler, kızları Afife ve Zeliha tarafından, Mehmed Ali Cevdet Efendi'nin üç yüz on dört mali senesi Kânûn-ı Evvel ayı emekli maaşından yirmi dokuz günlük alacağı yüz altmış kuruş için, Ayntâb Mal Sandığı'na açtıkları ve lehlerine sonuçlanan dava kaydı.

Tarih: 25 Muharrem 1317 / 5 Haziran 1899 Pazartesi

Belgenin Transkripsiyonu

Ma'rûz-ı dâîleridir ki

Tahakkuk-ı özr-i şer'îyye binâen zikr-i âtî hususun mahâllinde bi'l-istima' ketb ve tahriri iltimas olunmağla cânib-i şerîat-ı garradan me'zûnen ta'yin ve irsâl olunan mahkeme-i şer'iyye başkâtibi Mehmed Zühdi Efendi ibn-i Hamza Efendi dâîleri Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde vâki' medine-i Ayntâb mahallâtından Çukur Mahallesi ahâlisinden ve eşrâfdan Iztırâbzâde Ahmed Hamdi Efendi ibn-i Mehmed Ali Cevdet Efendi'nin selamlık dâiresine varub mahalle-i mezbûre ahâlisinden Mustafa Vâhid Efendi ibn-i Abdullah Necib Efendi ve Ali Onbaşı ibn-i Molla Ahmed ve Dökmecioğlu Mehmed bin Emin ve Memik bin Mustafa ve ceride-i mahkemede mazbûtü'l-esâmî kimesneler hâzır oldukları halde akd-ı meclis-i şer'-i

âlî eyledikden sonra mahalle-i mezbûre ahâlisinden olub Ayntâb Kazası Tahrirat Kitâbeti'nden mütekâid olduğu halde bundan çend mah akdem vefât iden Mehmed Ali Cevdet Efendi ibn-i Haşim ibn-i Hacı Mehmed'in verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Emiş ibn-i Hacı Halil Ağa ile sulbî-i kebîr oğulları Ahmed Hamdi ve Abdulkadir Efendiler ve sulbîyye-i kebîre kızları Afife ve Zeliha hanımlara münhasıre olduğu ve zâtlarını ta'rif-i şer'î ile mu'arrefân mûmâileyh Mustafa Vâhid Efendi ve merkum Ali Onbaşı'nın ta'rifleriyle mu'arrefe oldukdan sonra verese-i mûmâileyhümûndan zevce-i mûmâileyha ve ebnân-ı mûmâileyhümâ ve bintân-ı mûmâileyhadan her biri meclis-i ma'kud-ı mezkûrda hâlâ medine-i mezbûrede Mal Müdiri Mehmed Saîd Efendi tarafından mürsel ve zikr-i âtî hususda husûmet-i re'y olunan Mal Kalemi ketebesinden Mahmud Efendi ibn-i Mehmed Ağa muvâcehesinde her biri üzerine da'va ve takrir-i kelâm idüb mevrûsumuz müteveffâ-yı mûmâileyha Mehmed Ali Cevdet Efendi'nin üç yüz on dört sene-i mâlîyyesi güzeşte şehr-i Kânûn-ı Evvel tekaüd maaşından yigirmi tokuz günlük Ayntâb Mal Sandığı'nda istihkakı olan yüz altmış ğuruşu kable'l-ahz ve'l-isitifa' vefât itmekle meblâğ-ı mezkûr hasran bizlere mevrûs olub bizlerden başka vârisi ve terekesine müstehakk âheri olmamağla meblâğ-ı mezkûrun bi-kadri'l-husus Mal Sandığı'ndan ale'l-usûl bizlere edâ ve teslim itmek üzre Mal Müdiri mûmâileyh Mehmed Saîd Efendi'ye izâfetle vekil-i mûmâileyh Mahmud Efendi'ye tenbih-i şer'i olunması bi'l-verâse matlûbumuzdur deyû ba'de'd-da'va ve's-suâl mûmâileyh Mahmud Efendi dahî cevâbında fi'l-hakika müteveffâ-yı mûmâileyh Ayntâb Kazası Tahrirat Kitâbeti'nden mütekâid olduğu ve güzeşte istihkakından meblâğ-ı mezkûr yüz altmış ğuruş Ayntâb Mal Sandığı'nda matlûbu kaldığının tayi'an ikrâr ancak verese-i mûmâileyhümûnun ber-minvâl-i muharrer verâset müddeâlarını külliyen inkârına binâen verese-i mûmâileyhümûndan müddeâlarına mutabık beyyine taleb olundukda hâzır-ı mûmâileyhümâ Mustafa Vâhid Efendi ve Ali Onbaşı nam kimesneler meclis-i ma'kud-ı mezkûrda istişhâd olduklarında her biri vech-i vecîh-i şer'î üzre edâ-yı şehâdet-i şer'iyye itdiklerinde şehâdet-i vâkı'aları usûl-ı mevzû'asına tevfikan bâ-varaka-i mestûre mahalle-i mezkûre imâmı Hafız Mehmed Efendi ibn-i Hüseyin ve muhtarı Mehmed ibn-i Ali ve ihtiyarı Ahmed Efendi ibn-i Bekir Efendi nam kimesnelerden evvelen sırran ve ba'dehû Hüseyin bin Mehmed ve Mustafa bin Abdullah ve Ahmed bin Mustafa nam kimesnelerden dahî alenen tarafeyn huzurunda lede't-tezkiye adl ve makbûlü'ş-şehâde idükleri varaka-i mestûre-i mezkûre zîriyle ihbâr ve beyân olunub şehâdet-i vâkı'aları kabûl olunmağın mucebiyle verese-i

mûmâileyhümûnun verâsetlerine ba'de'l-hükm verese-i mûmâileyhümûndan zevce-i mezbûre Emiş Hatun ve ibn-i mûmâileyh Ahmed Hamdi Efendi ve bintân-ı mûmâileyhümâ Afife ve Zeliha hanımlardan her biri meclis-i ma'kud-ı mezkûrda verese-i mûmâileyhümûndan ibn-i mûmâileyh Abdulkadir Efendi mahzarında bi'l-verâse takrir-i kelâm ve ta'bir-i ani'l-merâm idüb meblâğ-ı mezkûr yüz altmış ğuruşdan hisse-i musîbemizi ahz ve kabz ve makbuzunu bizlere isâl ve teslime taraflarımızdan hâzır-ı mûmâileyh işbû Abdulkadir Efendi'yi vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile her birimiz vekil ve nâib-i menâb nasb ve ta'yin eyledik didiklerinde ibn-i mûmâileyh Abdulkadir Efendi

Toksan Dördüncü Sâhife

dahî ber-minvâl-i muharrer vekâlet-i mezkûreyi ve hidmet-i lâzımesini edâya taahhüd ve iltizâm itmeğin meblâğ-ı mezkûr yüz altmış ğuruşun ale'l-usûl bâ-sened Mal Sandığı'ndan mûmâileyh Abdulkadir Efendi'ye teslim itmek üzre müdür-i mûmâileyhe izâfetle mürsel-i mûmâileyh Mahmud Efendi'ye tenbih-i şer'i olunduğu kâtib-i mûmâileyh mahâllinde fasl ve rü'yetle maan meb'us ümenâ'-i şer'le meclis-i şer'e gelüb alâ-vuku'iha inha' ve takrir idüb kıbel-i şer'den dahî bi't-tenfîz tescilen Ayntâb mahkeme-i şer'iyyesinden huzur-ı âlîlerine i'lâm olundu

Tahriren fi'l-yevmi'l-hamîs ve'l-ışrin min-şehr-i Muharremü'l-haram li-sene seb'a aşer ve selase miete ve elf

Numra

130 [132]

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Hayik Müslüman Mahallesi'nden ve Ermeni milletinden Terzibaşıoğlu Avadis veled-i Agobcan veled-i Etam tarafından, Ma'muretü'l-aziz vilâyetine tabi' Malatya Sancağı'nın Hısn-ı Mansûr Kazası'nın Eski Saray Mahallesi'nde etrafı Şemerkat, Kucakyan Mahs Artin haneleri, çıkmaz sokak ve yol ile çevrili bir bâb menzili satabilmesi için, Eski Saray Mahallesi'nde misâfir olarak bulunan aynı babadan kardeşinin oğlu Agobcan veled-i Ayntâbî Karabet'e verilen vekâlet kaydı.

Tarih: 30 Muharrem 1317 / 10 Haziran 1899 Cumartesi

Belgenin Transkripsiyonu

Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde medine-i Ayntâb mahallâtından Hâyik Müslüman Mahallesi mütemekkinlerinden ve tebaa-i Devlet-i Âlîyye'nin Ermeni

milletinden olub medine-i mezbûrenin Tarla-yı Atîk Mahallesi mütemekkinlerinden ve tebaa-i müşarunileyhanın Ermeni milletinden Karamanukyan Agob veled-i Kiğork ve Kurb-ı Kayacık Mahallesi mütemekkinlerinden ve tebaa-i müşarunileyhadan Halebli Artin veled-i Karabet ta'rifleriyle şahs-ı ma'rûf ve tebaa-i Devlet-i Âlîyye'nin millet-i merkumesinden Terzibaşı oğlu Avadis veled-i Agobcan veled-i Etam nam kimesne medine-i mezbûre mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kud meclis-i şer'-i şerîf-i lâzımü't-tevkirde takrir-i kelâm ve ta'bir-i ani'l-merâm idüb Ma'muretü'l-aziz vilâyetine tabi' Malatya Sancağı'na muzâf Hısn-ı Mansûr Kazası mahallâtından Eski Saray Mahallesi'nde vâki' tarafları Şemerkat ve Kucakyan Mahs Artin haneleri ve târik-i hâss ve târik-i âmm ile mahdûd temâmı ba-şira'ü'ş-şer'î müstakilen mülküm olan bir bâb menzilimi semen-i misliyle tâlibine mahâllinde bey'-i bât-ı sahîhü'ş-şer'î şer'iyye ile bey' ve temlik ve teslime ve semenini ahz ve kabz ile makbuzunu bana irsâl ve isâle komisyon-ı mahsûsunda ber-vech-i muharrer bey'-i takrire ve sened-i hakanîsini i'tâ ve sâir muâmele-i lâzımesini ifaya ve şâyed menzil-i mahdûd-ı mezkûr hakkında ikame-i da'va iden olur ise bidâyeten ve istînâfen ve temyizen ve iâdeten ve tashîhan ve gıyâben ve i'tirâzen mahâkim-i şer'iyye ve nizâmiye ve ve sâir devâir-i resmiye ve cezâiyede muhâkeme ve müdâfa'a ile husûmet ve redd-i cevâba şuhûd ikame ve istima'ına istihlâf ve redd-i yemine tebliğ ve tebellüğe ve i'tirâz-ı ale'l-gayr ve redd-i a'za ve iştikâ' ani'l-hükkâma ehl-i hibre ve mümeyyiz ve hükm ta'yin ve azline hacz-ı emvâl ve fekke ve icrâya mürâcaata kendü imzâsıyla her nevi' istid'a ve levâih tanzim ve takdimine ve lede'l-hâce sulh ve ibrâ ve kabûle ve inde'l-iktizâ me'zûniyeti dâiresinde âheri tevkile velhâsıl hususât-ı mezkûratın mütevakkıf olduğu umûrun küllîsini son dereceye değin ta'kiben icrâ-yı vekâlet itmek üzre marrü'l-beyân Eski Saray Mahallesi'nde hâlâ müsâferetle mukîm tebaa-i Devlet-i Âlîyye'nin Ermeni milletinden li-eb biraderim Ayntâbî Karabet'in oğlu Agobcan veled-i mezbûr Karabet veled-i merkum Agobcan'ı tarafımdan vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile kabûle mevkufe vekil ve nâib-i menâb nasb ve ta'yin eyledim didikde mâ hüve'l vâk'a bi't-taleb ketb ve imlâ olundu

Tahriren fi'l-yevmi's-selh min-şehr-i Muharremü'l-haram li-sene seb'a aşer ve selase miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Mahkeme-i Şer'iyye Ketebesinden Mehmed Nizâmeddin Efendi, Mukayyid-i Mahkeme-i Mezbûre Samed Vâhid Efendi, Karamanukyan Agob Efendi, Halebli Artin Ağa ve gayrühüm.

Numra

131 [133]

Belgenin Özeti

Aslen Ma'muretü'l-aziz vilâyetinin Arapgir Kazası'ndan ve Ermeni milletinden olup Ayntâb'da Hacı Ömer Ağa Hanı'nda ikamet eden tüccar Keşkekyan Mıkırdic veled-i Haçador veled-i Abraham tarafından, Sivas vilâyetinin Divriğ Kazası'nın Hâmmâm-ı Sûfî Mahallesi'nden ve Ermeni milletinden dava vekili Bozayan Hasam Parsom Efendi veled-i Kirkor'a verilen vekâlet kaydı.

Tarih: 7 Safer 1317 / 17 Haziran 1899 Cumartesi

Belgenin Transkripsiyonu

Fi'l-asl Ma'muretü'l-aziz vilâyeti dâhilinde Arapgir Kazası mütemekinlerinden ve tebaa-i Devlet-i Âlîyye'nin Ermeni milletinden olub şahsı medine-i Ayntâb'ın Kurb-ı Zencirli Mahallesi mütemekkinlerinden Milletbaşıyan Avadis Ağa veled-i Ohannes ve Kalaşyan Boyacı Kirkor veled-i Tarus nam kimesneler ta'rifleriyle mu'arref ve Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde medine-i Ayntâb'da vâki' Hacı Ömer Ağa Hanı'nda mukîm tüccârândan Keşkekyan Mıkırdic veled-i Haçador veled-i Abraham nam kimesne medine-i mezbûre mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kud meclis-i şer'-i şerîf-i lâzımü't-tevkirde takrir-i kelâm ve ta'bir-i ani'l-merâm idüb tebaa-i Devlet-i Âlîyye'nin mahâkim-i şer'iyye ve nizâmiye ve cezâiye ve sâir devâir-i resmiyenin her bir derecât ve kısmında ikame idecek da'va ile aleyhimde ikame olnmuş ve olunacak cümleten da'va hakkında müddeî ve müddeâ aleyh müste'nif ve müste'nefün aleyh mümeyyiz ve mümeyyizün aleyh mu'teriz ve mu'terizün aleyh ve şahs-ı sâlis sıfatiyle muhâkemeye ve duhûla iâdeten ve tashîhan murâfa'aya ikame-i şuhûd ve istima'ına mümeyyiz ve hükm ve ehl-i hibre nasb ve azline vicahi ve gıyâbî hükm talebiyle i'lâm istihsâline i'tirâz-ı ale'l-gayra ve redd-i a'za ve iştikâ' ani'l-hükkâma ve her nevi' kararı taleb ve ahza ve tebliğ ve tebellüğe tahlif ve istihlâf ve redd-i yemine ve prodesto keşidesine ve vaz-ı icrâya hacz-ı emvâl ve fekke ve her dürlü istid'â ve levâihi bi't-tanzim kendü imzâsının vaz'ıyla devâir-i âidesine takdime ve'l-hâsıl hususât-ı mezkûratın mütevakkıf olduğu umûrun küllîsini son dereceye değin ifa ve icrâya

Toksan Beşinci Sahîfe

ve me'zûniyeti dâiresinde âheri tevkil ve azle tarafımdan hâlâ Sivas vilâyetinde vâki' Divriğ Kazası mahallâtından Hâmmâm-ı Sûfî Mahallesi mütemekkinlerinden ve tebaa-i müşarunileyhanın Ermeni milletinden ve da'va vükelâsından Bozayan Hasam Parsom Efendi veled-i Kirkor'u vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile kabûlüne mevkufe vekil ve nâib-i menâb nasb ve ta'yin eyledim didikde mâ hüve'l vâk'a bi't-taleb ketb ve imlâ olundu

Tahriren fi'l-yevmi's-sâdis min-şehr-i Saferü'l-hayr li-sene seb'a aşer ve selase miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Kâtib-i Mahkeme-i Şer'iyye Mehmed Nizâmeddin Efendi, Mukayyid-i Mahkeme-i Mezbûre Samed Vâhid Efendi, Milletbaşıyan Avadis Ağa, Boyacı Kirkor Ağa ve gayrühüm.

Numra

132 [134]

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Hayik Zımmîyan Mahallesi'nden iken vefât eden Şallo'nun oğlu Hüseyin bin Mustafa'nın terekesi ve bu terekenin mirasçılara taksim kaydı.

Tarih: 19 Muharrem 1317 / 30 Mayıs 1899 Salı

Belgenin Transkripsiyonu

Bâdî-i terkim-i defter-i kassâm oldur ki

Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde medine-i Ayntâb mahallâtından Hâyik Zımmîyan Mahallesi mütemekkinlerinden iken bundan akdem vefât iden Şallo'nun oğlu Hüseyin bin Mustafa'nın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Hadice bint-i Mehmed ile sulbî-i sagîr oğulları Abdulkadir ve Mustafa ve sulbîyye-i sagîre kızı Şâkire'ye inhisarı ba'de't-tahakkukü'ş-şer'î sigar-ı merkumûnun emvâl-ı mevrûslarını ahz ve kabz ve hıfz ve umûrlarını rü'yete sigar-ı merkumûnun amucaları Mustafa ibnü'l-merkum Mustafa kıbel-i şer'den vasî nasb ve ta'yin olundukda ol-dahî vesâyet-i mezkûreyi ba'de'l-kabûl vasî-i merkumun taleb ve ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le müteveffâ-yı merkumun terekesi tahrir ve takvim ve beyne'l-verese tevzi' ve taksim defteridir ki ber-vech-i âtî zikr ve beyân olunur

Tahriren fi'l-yevmi't-tasi' aşer min-şehr-i Muharremü'l-haram li-sene seb'a aşer ve selase miete ve elf

Mahalle-i mezbûrede kâin nısf-ı hisse-i menzil	Bâb 1	2500 ğuruş
Siyahlı Kilim	Aded 1	25 ğuruş
Beyazlı Kilim	Aded 1	25 ğuruş
Döşek	Aded 1	50 ğuruş
Yasdık	Aded 1	15 ğuruş
Yorgan	Aded 1	35 ğuruş
Aş kazganı	Aded 1	20 ğuruş
Hamur leğençesi	Aded 1	20 ğuruş
Aş leğençesi	Aded 1	10 ğuruş
Sahan	Aded 2	10 ğuruş
Tas	Aded 1	5 ğuruş
Yoğurd satılı	Aded 1	15 ğuruş
Tahta sandık	Aded 1	10 ğuruş
Küp	Aded 1	3 ğuruş
Hırdavat-ı menzil		17 ğuruş
Yekûnu		2.760 ğuruş

Minhe'l-ihrâcât	
Resm-i kısmet	69 ğuruş
Kaydiye baha	4 ğuruş
Yol baha	2 ğuruş
Yekûn	75 ğuruş

Sahhü'l-bâkî lit-taksim-i beyne'l-verese	2.680 ğuruş
Hisse-i zevce-i mezbûre Hadice	335 ğuruş 25 para
Hisse-i ibn-i merkum Abdulkadir	939 ğuruş 35 para
Hisse-i ibn-i merkum Mustafa	939 ğuruş 35 para
Hisse-i bint-i mezbûre Şâkire	469 ğuruş 35 para

Metn-i kassâm nâtık olduğu üzre verese-i kebîre-i mezbûre hisse-i ırsiyesini aynen ve temâmen ahz ve kabz eylediği misillü sigar-ı mezbûrûnun hisse-i ırsiyeleri li-ecli'l-ıstirbâh ve'l-hıfz bâ-hüccet-i şer'iyye vasîleri amucaları merkum Mustafa Ağa'ya kezâlik aynen ve temâmen teslim olunduğu gibi sigar-ı merkumûnun hisse-i ırsiyelerinden emvâl-i gayr-ı menkule beyne'l-verese müştereken uhde bi'l-ibka ve menkul hisseleri dahî li-ecli'l-ıstirbâh ve'l-infâk vasîleri merkuma bâ-hüccet-i şer'iyye teslim ve tenbih olunduğu ma'lûm olmak üzre işbû zeyl-i kassâma şerh virildi

Numra

133 [135]

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Hezek Nahiyesi'nin Yeniyapan Karyesi'nden iken vefât eden Abdulkadir bin Hamavez oğlu Hüseyin'in terekesi ve bu terekenin mirasçılara taksim kaydı.

Tarih: 10 Safer 1317 / 20 Haziran 1899 Salı

Belgenin Transkripsiyonu

Bâdî-i terkim-i defter-i kassâm oldur ki

Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde medine-i Ayntâb'a tabi' Hezek Nahiyesi dâhilinde Yeniyapan Karyesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefât iden Abdulkadir bin Hamavez oğlu Hüseyin nam kimesnenin verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Âişe bint-i Balık Hüseyin

Toksan Altıncı Sahîfe

ve sulbîyye-i sagîre kızı Gülşah ve li-ebeveyn hemşireleri Güllü ve Hadice'ye inhisarı şer'an zâhir ve aşikar oldukdan sonra sagîre-i mezbûrenin umûrunu rü'yete ve emvâl-ı mevrûsunu ahz ve kabz ve hıfza vâlidesi mezbûre kıbel-i şer'den vasî nasb ve ta'yin olundukda ol-dahî vesâyet-i mezkûreyi ba'de'l-kabûl vasî-i mezbûrenin taleb ve ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le müteveffâ-yı merkumun terekesi tahrir ve takvim ve beyne'l-verese bi'l-farizâtü'ş-şer'îyye tevzi' ve taksim defteridir ki ber-vech-i âtî zikr ve beyân olunur

Tahriren fi'l-yevmi'l-aşer min-şehr-i Saferü'l-hayr li-sene seb'a aşer ve selase miete ve elf

Karye-i mezbûrede kâin menzil ma' ahur		600 ğuruş
Karye-i mezbûrede türâbında beyazlık bağ	Kıt'a 1	500 ğuruş
Şaîr	Kile 7	700 ğuruş
Hınta	Kile 3	400 ğuruş
Keçi	Re's 27	
ve koyun	Re's 3	800 ğuruş
Yatak ma' bez döşek	Kat 4	400 ğuruş
Kilim	Aded 7	300 ğuruş
Çuval	Aded 9	150 ğuruş
Kısrak bargir	Re's 1	300 ğuruş
Erkek tay	Re's 1	200 ğuruş

Öküz	Re's	2	300 ğuruş
İnek		1	
Merkeb	Re's 2		200 ğuruş
Cercer	Aded 1		50 ğuruş
Don kazganı	Aded 1		55 ğuruş
Bakır taşt	Aded 1		55 ğuruş
Küpeli aş kazganı	Aded 1		20 ğuruş
Diğer Aş kazganı	Aded 2		55 ğuruş
Hamur leğençesi	Aded 1		25 ğuruş
Aş leğeni	Aded 2		30 ğuruş
Tava	Aded 1		20 ğuruş
Su tası	Aded 1		5 ğuruş
Kurada altıpatlar	Aded 1		25 ğuruş
Pala pıçağı	Aded 1		15 ğuruş
Silahlık	Aded 1		10 ğuruş
Bazubend	Aded 1		5 ğuruş
Hırdavat-ı menzil			10 ğuruş
Yekûn			5195 ğuruş

Minhe'l-ihrâcât	
Mehr-i müsbitü'z-zevce-i mezbûre Âişe Hatun	500 ğuruş
Techiz ve tekfin masârifi	190 ğuruş
Resm-i kısmet	112 ğuruş 20 para
Kaydiye baha	8 ğuruş
Yol baha	3 ğuruş 20 para
Yekûn	819 ğuruş

Sahhü'l-bâkî lit-taksim-i beyne'l-verese	4.376 ğuruş
Hisse-i zevce-i mezbûre Âişe	547 ğuruş
Hisse-i bint-i mezbûre Gülşah	2.188 ğuruş
Hisse-i uht-ı mezbûre Güllü	820 ğuruş 20 para
Hisse-i uht-ı mezbûre Hadice	820 ğuruş 20 para

Metn-i kassâm nâtık olduğu üzre verese-i kibâr-ı mezbûrât hisse-i ırsiyesini aynen ve temâmen ahz ve kabz eyledikleri misillü sagîrer-i mezbûrenin hisse-i ırsiyesi li-ecli'l-ıstirbâh ve'l-hıfz bâ-hüccet-i şer'iyye vasîsi vâlidesi mezbûreye kezâlik aynen ve temâmen teslim olunduğu gibi hisse-i ırsiyesinden emvâl-i gayr-ı menkule beyne'l-verese müştereken uhdelerinde bi'l-ibka ve menkuleden hissesi

dahî li-ecli'l-ıstirbâh ve'l-infâk vasîsi mezbûreye bâ-hüccet-i şer'iyye teslim ve tenbih olunduğu ma'lûm olmak üzre işbû zeyl-i kassâma şerh virildi.

Numra

134 [136]

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Hayik Zımmîyan Mahallesi'nden iken vefât eden Şallo'nun oğlu Hüseyin bin Mustafa'nın küçük çocukları Abdulkadir, Mustafa, Şâkire'ye vasî olarak, amcaları Mustafa ibn-i Mustafa'nın tayini hakkındaki vesâyet kaydı.

Tarih: 19 Muharrem 1317 / 30 Mayıs 1899 Salı

Belgenin Transkripsiyonu

Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde medine-i Ayntâb mahallâtından Hâyik Zımmîyan Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefât iden Şallo'nun oğlu Hüseyin bin Mustafa'nın sulbî evlâd-ı sigarı Abdulkadir ve Mustafa ve Şâkire'nin vakt-i rüşd ve sedâdlarına değin babaları müteveffâ-yı merkumdan müntakil emvâl-ı mevrûslarını ahz ve kabz ve hıfza kıbel-i şer'den bir vasî nasb ve ta'yini lâzım ve mühim olmağla emanet ile ma'rûf ve istikamet ile mevsuf ve her vechle vesâyet uhdesinden gelmeğe kâdir idüği zeyl-i hüccetde muharrerü'l-esâmî kimesneler ihbârlarıyla lede'ş-şer'ü'l-enver zâhir ve mütehakkık olan sigar-ı merkumûnun amucaları işbû rafi'-i haze'l-kitâb Mustafa ibnü'l-merkum Mustafa sigar-ı merkumûn Abdulkadir ve Mustafa ve Şâkire'nin vakt-i rüşd ve sedâdlarına değin salifü'l-beayn tesviye-i umûrularına kıbel-i şer'den vasî nasb ve ta'yin olundukda ol-dahî ber-vech-i muharrer vesâyet-i mezkûreyi kabûl ve hıdmet-i lâzımelerini kemâ yenbağı edâ ve ifâya taahhüd ve iltizâm itmeğin mâ hüve'l vâk'a bi't-taleb ketb ve imlâ olundu

Tahriren fi'l-yevmi't-tasi' aşer min-şehr-i Muharremü'l-haram li-sene seb'a aşer ve selase miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Serkâtib-i Mahkeme-i Şer'iyye Mehmed Zühdi Efendi, Refiki Mehmed Nizâmeddin Efendi, Mukayyid-i Mahkeme-i Şer'iyye Vâhid Efendi, Şerefzâde Şâkir Efendi, Hacı Hızırzâde Ahmed Efendi, Biraderi Ali Ağa ve Tâhir Ağa, Semercioğlu Mehmed Ağa, Muhzır Hüseyin Ağa, Refiki Ali ve gayrühüm.

Toksan Yedinci Sahîfe

Numra

135 [137]

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Hezek Nahiyesi'nin Yeniyapan Karyesi'nden iken vefât eden Abdulkadir bin Hamavez oğlu Hüseyin'in küçük yaştaki kızı Gülşâh'a vasî olarak, kimliği yazılmamış olan kişinin tayini hakkındaki vesâyet kaydı.

Tarih: 11 Safer 1317 / 21 Haziran 1899 Çarşamba

Belgenin Transkripsiyonu

Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde medine-i Ayntâb'a tabi' Hezek Nahiyesi dâhilinde Yeni Yapan Karyesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefât iden Abdulkadir bin Hamavez oğlu Hüseyin'in sulbîyye-i sagîre kızı Gülşâh'ın vakt-i rüşd ve sedâdlarına değin babası müteveffâ-yı merkumdan müntakil emvâl-ı mevrûsunu ahz ve kabz ve hıfz ve umûr-ı lâzımesini rü'yete kıbel-i şer'den bir vasî nasb ve ta'yini lâzım ve mühim olmağla emanet ile ma'rûfe ve istikamet ile mevsufe ve her vechle vesâyet-i mezkûre uhdesinden gelmeğe kâdire idüği zeyl-i hüccetde muharrerü'l-esâmî kimesneler ihbârlarıyla lede'ş-şer'ü'l-enver zâhir ve mütehakkık olan sagîre-i mezbûrenin [vasînin adının olması gereken bölüm yok] vakt-i rüşd ve sedâdına değin marrü'l-beyân umûrunu rü'yete kıbel-i şer'den vasî nasb ve ta'yin olundukda ol-dahî vesâyet-i mezkûreyi kabûl ve hıdmet-i lâzımesini kemâ yenbağı edâya taahhüd ve iltizâm itmeğin mâ hüve'l vâk'a bi't-taleb ketb ve imlâ olundu

Tahriren fi'l-yevmi'l-hâdî aşer min-şehr-i Saferü'l-hayr li-sene seb'a aşer ve selase miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Mahkeme-i Şer'iyye Serkâtibi Mehmed Zühdi Efendi, Refiki Mehmed Nizâmeddin Efendi, Mukayyid-i Mahkeme-i Mezbûre Vâhid Efendi, Yeniyapan Karyesi Muhtarı Davud bin Mehmed, Karye-i Mezbûreli Ahmed bin Ali, İbrahim Kâhya ve Muhzırbaşı Sinan Ağa, Refiki Hüseyin Ağa, diğeri Ahmed ve gayrühüm.

Numra

136 [138]

Belgenin Özeti

Aslen Ma'muretü'l-aziz vilâyetinin Arapgir Kazası'nın Ulu Pınar-ı Süflî Mahallesi'nden olup Ayntâb'ın Kara Mar'aş Mahallesi'nde ikamet eden Âişe Hatun bint-i Hüseyin Ağa ibn-i Bakkal Hasan tarafından, babasından intikal eden Ulu Pınar-ı Süflî Mahallesi'nde etrafı çay, yol, Kaymaneoğlu Bağçesi, değirmen

arsasıyla çevrili bir bâb menzil ile menzil bitişiğindeki meyveli ve meyvesiz ağaçlardan oluşan bir kıt'a bahçeden kendisine ait hissesiyi, otuz aded Osmanî lira karşılığında Hamdi Efendi ile Mustafa Ağa'ya satması için Behram Beğ Mahallesi ahâlisinden Seydizâde Bahrî Efendi ibn-i Mustafa Efendi'ye verilen vekâlet kaydı.

Yine Âişe Hatun bint-i Hüseyin Ağa ibn-i Bakkal Hasan tarafından, Hamdi Efendi'ye verilen vekâlet kaydı.

Tarih: 11 Safer 1317 / 21 Haziran 1899 Çarşamba

Belgenin Transkripsiyonu

An-asl Ma'muretü'l-aziz vilâyetine tabi' Arapgir Kazası mahallâtından Ulu Pınar-ı Süflî Mahallesi sâkinlerinden olub el-yevm Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde medine-i Ayntâb mahallâtından Kara Mar'aş Mahallesi'nde sâkine olan ve zâtı Ayntâb Duhân Kalemi Me'muru Mehmed Ağa ibn-i Ahmed Derzi Odacısı Ahmed Ağa ibn-i Hasan ve Mehmed Nuri ibn-i Kerem Ahmed Çavuş nam kimesneler ber-vech-i şer'î mu'arrefe olan Âişe Hatun bint-i Hüseyin Ağa ibn-i Bakkal Hasan nam hatun medine-i Ayntâb mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kud meclis-i şer'-i şerîfde salifü'z-zikr Arapgir Kazası mahallâtından Behram Beğ Mahallesi sâkinlerinden Kılcızâde Mehmed Efendi ibn-i Mustafa Efendi ve yine kaza-i mezkûr mahallâtından Yenice-i Süflî Mahallesi ahâlisinden Köpekzâde Mustafa Ağa ibn-i Mahmud Ağa nam kimesneler mahzarlarında bi't-tav' ve'r-rızâ takrir-i kelâm ve ve ta'bir-i ani'l-merâm idüb salifü'l-beyân Arapgir Kazası mahallâtından Ulu Pınar-ı Süflî Mahallesi ahâlisinden iken bundan akdem vefât iden mevrûsum babam Hacı Ağa ibnü'l-merkum Bakkal Hasan'ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi vâlidem Anakız Hatun bint-i Mustafa ile er karındaşım Mustafa'ya ve kızı olmamla bana münhasıre olub kable'l-kısme karındaşım merkum Mustafa dahî fevt olub verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Hadice bint-i Abdullah ile sulbîyye kızı Nâciye ve vâlidesi mezbûre Anakız Hatun'a ve li-ebeveyn kız karındaşı olmamla bana münhasıre olub kable'l-kısme vâlidem mezbûre Anakız Hatun dahî fevt olub verâseti bana münhasıre olmağla 'alâ-vechi'l-münâsaha bana ırsen intikal iden müteveffâ-yı evvelin mülkü olub mezkûr Ulu Pınar-ı Süflî Mahallesi'nde kâin tarafları çay ve târik ve Kaymane oğlu Bağçesi ve degirmen arsasıyle mahdûd ve mümtaz ma' müştemilât bir bâb menzil ile menzil-i mezkûr ittisâlinde vâki' eşcâr-ı müsmire ve gayr-ı müsmireyi havi ma'lûmetü'l-hudud bir kıt'a bağçe temâmlarından hisse-i ırsiyye-i şâyiamı otuz aded lira-yı Osmanî semen-i makbuz mukabelesinde işbû hâzırân-ı mûmâileyhümâ Hamdi Efendi ile Mustafa Ağa'ya bey' ve temlik ve lâyıkı vechle

teslim eylerim müşteri-i mûmâileyhümâ dahî ol-vechle iştirâ' ve temellük ve kabûl eylediklerinden bey'-i mezkûrları mahâllinde komisyon-ı mahsûs huzurunda ferâğ ve takrir muâmele-i nizâmiyesine icrâ ve sened-i resmîsini i'ta itmeğe marrü'z-zikr Behram Beğ Mahallesi ahâlisinden Seydizâde Bahrî Efendi ibn-i Mustafa Efendi'yi kabûlüne mevkufe tarafımdan vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile vekil ve nâib-i menâb nasb ve ta'yin eyledim didikde merkumân Hamdi Efendi ve Mustafa Ağa dahî gıbbe't-tasdik mezbure yine meclis-i ma'kud-ı mezkûrda takrir-i kelâm ve ve ifâde-i ani'l-merâm idüb mevrûsları müteveffâ-yı mezbûrûnun namlarına mensub olan (tahrif) emvâl-ı metrûkelerine mahâllinde vazı'ü'l-yed olanlardan taleb ve da'va ile miras da'valarına müteallıke leh ve aleyhimde ikame olunmuş ve olunacak bi'l-cümle deâviden dolayı hukuk-ı ırsiyye-i meşrû'ama dair mahâkim-i şer'iyye ve nizâmiye ve ticâriye ve cezâiye ve devâir-i resmiyenin kâffesinde bidâyeten ve istînâfen ve temyizen

Toksan Sekizinci Sahîfe

ve i'tirâzen ve i'tirâzü'l-gayr ve i'tirâz-ı ale'l-hükm sıfatiyle taleb ve da'va ve muhâkeme ve murâfa'a ve müdâfa'a ve ikame-i şuhûd ve istima'a tebliğ ve tebellüğe ve tahlif ve tahallüfe hacz-ı emvâl ve fekke ve icrâya mürâcaata ve redd-i a'za ve iştikâ' ani'l-hükkâma ve mümeyyiz ve hükm ve ehl-i hibre ta'yinine ve ahz ve kabza ve icâr ve isticâra ve kendi imzâsıyla her nevi' müsted'ayât ve levâih ve evrâk tanzim ve takdimine ve lede'l-hâce sulh ve ibrâ ve kabûle ve âheri tevkile ve'l-hâsıl hususât-ı mezkûratın mütevakkıf olduğu umûrun küllîsini son dereceye kadar ale'l-usûl ta'kib ve icrâya hâzırân-ı mûmâileyhümâdan işbû bâis-i haze'l-kitâb Hamdi Efendi'yi tarafımdan bi'l-verâse vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile vekil-i murahhas ve nâib-i menâb-ı müveffez nasb ve ta'yin eyledim didikde mûmâileyh Hamdi Efendi dahî ber-minvâl-i muharrer vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hidemât-ı lâzımelerini kemâ yenbağı edâ ve ifâya taahhüd ve iltizâm itmeğin mâ hüve'l vâk'a bi't-taleb ketb ve imlâ olundu

Tahriren fi'l-yevmi'l-hâdî aşer min-şehr-i Saferü'l-hayr li-sene seb'a aşer ve selase miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Serkâtib-i Mahkeme-i Şer'iyye Mehmed Zühdi Efendi, Refiki Mehmed Nizâmeddin Efendi, Mukayyid-i Mahkeme-i Şer'iyye Vâhid Efendi, Mustafa bin Hacı Ömer, Mustafa Ağa ibn-i Mehmed Ağa, Mehmed Ağa ibn-i Mehmed Ağa, Ahmed ibn-i Hasan Ağa, Mehmed Nuri ibn-i Ahmed Çavuş ve gayrühüm.

Numra

137 [139]

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Amerikan Kolej Mektebi muallimesi olan Manuşcuoğlu kerîmesi Roza bint-i Parsom veled-i Ohannes tarafından, Amasya'da vefât eden babası Parsom veled-i Ohannes'den kendisine intikal eden miras hissesini mahallinde tasarruf edenlerden talep etmesi için, biraderi Ohannes veled-i Parsom Ağa'ya verilen vekâlet kaydı.

Tarih: 16 Safer 1317 / 26 Haziran 1899 Pazartesi

Belgenin Transkripsiyonu

Fi'l-asl Sivas vilâyet-i celilesi dâhilinde Amasya Sancağı mahallâtından Sovuk Pınar-ı Cedîd Mahallesi sâkinelerinden ve tebaa-i Devlet-i Âlîyye'nin Protestan milleti nisvanından Halebü'ş-şehba idâresinde medine-i Ayntâb'da vâki' Amerikan Koloc Mektebi muallimesi olub zâtı Ayntâb'ın Beğ Mahallesi mütemekkinlerinden ve Protestan milletinden Doktor Habîb Efendi veled-i Kilisli Nazar ve Hâyik Müslüman Mahallesi mütemekkinlerinden İpekci? oğlu Mosis veled-i Eğya nam kimesneler ta'rifleriyle ber-nehc-i şer'î mu'arrefe olan Manuşcuoğlu kerîmesi Roza bint-i Parsom veled-i Ohannes nam hatun marrü'l-beyân Ayntâb mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kud meclis-i şer'i şerife lâzımü't-tevkirde Protestan milletinden ve muarrefân-ı mûmâileyhümâ Habîb Efendi ve Mosis ta'rifleriyle şahsı mu'arref olan ve mezbûre Roza'nın li-ebeveyn biraderi Ohannes veled-i mezbûr Parsom Ağa mahzarında ikrâr-ı tam ve takrir-i kelâm idüb bundan akdem Amasya'da vefât iden mevrûsumuz babamız Parsom veled-i Ohannes'den bana ırsen intikal iden hisse-i meşrû'ama mahâllinde vazı'ü'l-yed olanlardan ve zimem-i nâsda olan alacağından kezâ hissemi ashâbından taleb ve da'va ve ahz ve kabza emlâk ve akar ve sâireden bi'l-cümle hisse-i musîbemi semen-i misilleriyle tâlibine bey' ve temlik ve teslime ve lâzım gelan ferâğı ilm ü haberlerinin tanzim ve virgü-yi emriyelerini tesviye iderek komisyon-ı mahsûsunda i'tâ-yı takrir ve sened-i hakanîyesinin i'tâsıyla bedel-i makbuzât ve esman-ı bâliğasını bi'l-ahz ve'l-kabûl bana irsâl ve isâle ve lede'l-îcâb leh ve aleyhimde ikame-i da'va vuku'unda mahâkim-i şer'iyye ve nizâmiye ve cezâiye ve devâir-i resmiyede istînâfen ve temyizen ve gıyâben ve iâdeten ve tashîhan muhâkeme ve müdâfa'aya ve ikame-i şuhûd ve istima'ına ve her nevi' karar ve i'lâm taleb ve ahzıyle tebliğ ve tebellüğe ve

istihlaf ve redd-i yemine ve i'tirâz-ı ale'l-hükm ve ale'l-gayra ve redd-i a'za ve iştikâ' ani'l-hükkâma ve mümeyyiz ve hükm ve ehl-i hibre nasb ve ta'yin ve azline ve kendü imzâsıyla istid'â ve levâih tanzim ve takdimine hacz-ı emvâl ve fekke ve prodeto keşidesine ve icrâya mürâcaata ve'l-hâsıl mahâkim ve devâir-i resmiyenin her derecât ve kısmında hususât-ı mezkûratın mütevakkıf olduğu umûrun küllîsini son dereceye değin ta'kiben icrâ-yı vekâlet ve inde'l-iktizâ me'zûniyeti dâiresinde âheri tevkil ve azle işbû karındaşım hâzır-ı merkum Ohannes Ağa'yı vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile tarafımdan vekil ve nâib-i menâb nasb ve ta'yin eyledim didikde ol-dahî ber-vech-i muharrer vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hidemât-ı lâzımesini lâyıkı vechle edâ ve ifâya taahhüd ve iltizâm itmeğin mâ hüve'l vâk'a bi't-taleb ketb ve imlâ olundu

Tahriren fi'l-yevmi's-sâdis aşer min-şehr-i Saferü'l-hayr li-sene seb'a aşer ve selase miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Mahkeme-i Şer'iyye Kâtibi Mehmed Nizâmeddin Efendi, Mukayyid-i Mahkeme-i Mezbûre Samed Vâhid Efendi, Muhzırbaşı Sinan Ağa, Refiki Hüseyin Ağa ve gayrühüm.

Toksan Tokuzuncu Sahîfe

Numra

138 [140]

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Orul Köyü'nden Fakı'nın oğulları Ahmed, Mustafa ve Abdullah benû Mehmed bin Fakı Mehmed tarafından, dava vekili Milletbaşıyan Avadis Efendi veled-i Ohannes'e verilen vekâlet kaydı.

Tarih: 13 Safer 1317 / 23 Haziran 1899 Cuma

Belgenin Transkripsiyonu

Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde medine-i Ayntâb'a tabi' Orul Karyesi ahâlisinden Fakı'nın oğulları Ahmed ve Mustafa ve Abdullah benû Mehmed bin Fakı Mehmed nam kimesneler medine-i mezbûre mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kud meclis-i şer'i şerifde da'va vükelâsından işbû baisü'r-rakîm Milletbaşıyan Avadis Efendi veled-i Ohannes mahzarında bi't-tav' ve'r-rızâ her biri takrir-i kelâm ve ta'bir-i ani'l-merâm idüb leh ve aleyhimizde ikame olunmuş ve olunacak bi'l-cümle deâviden dolayı mahâkim-i şer'iyye ve nizâmiye ve ticâriye ve cezâiye ve

devâir-i resmiyenin kâffesinde bidâyeten ve istînâfen ve temyizen müddeî ve müddeâ aleyh müste'nif ve müste'nefün aleyh mümeyyiz ve mümeyyizün aleyh mu'teriz ve mu'terizün aleyh sıfatiyle taleb ve da'va muhâkeme ve murâfa'a ve müdâfa'aya ve ikame-i ve şuhûda istima'a ve tebliğ ve tebellüğe tahlif ve tahallüfe ve mümeyyiz ve hükm ve ehl-i hibre ta'yinine ve kendü imzâsıyla her nevi' müsted'ayât ve levâih ve evrâk tanzim ve takdimine ve lede'l-hâce sulh ve ibrâ ve kabûle ve makbuzâtını bizlere irsâl ve isâle ve redd-i a'za ve iştikâ' ani'l-hükkâma ve hacz-ı emvâl ve fekke ve icrâya mürâcaata ve âheri tevkile me'zûn olmak şartıyla hususât-ı mezkûratın mütevakkıf olduğu umûrun küllîsini son dereceye değin ale'l-usûl ta'kib ve icrâya işbû hâzır-ı merkum Avadis Efendi'yi her birimiz tarafımızdan vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile vekil-i murahhas ve nâib-i menâb-ı müveffez nasb ve ta'yin eyledik didiklerinde ol-dahî ber-vech-i muharrer vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hidemât-ı lâzımelerini kemâ yenbağı edâya taahhüd ve iltizâm itmeğin mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb ve imlâ olundu

Tahriren fi'l-yevmi's-sâlis aşer min-şehr-i Saferü'l-hayr li-sene seb'a aşer ve selase miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Mahkeme-i Şer'iyye Başkâtibi Mehmed Zühdi Efendi, Refiki Mehmed Nizâmeddin Efendi, Mahkeme-i Mezbûre Mukayyidi Vâhid Efendi, Orul Karyeli Mehmed Kâhya bin Selman Ağa, Karye-i Mezbûreli Ahmed bin Abdurrahman, Mahmud Çavuş, Ahmed Peder bin Hasan Efendi, Muhzırbaşı Sinan Ağa, Refiki Hüseyin Ağa, diğeri Ahmed ve gayrühüm.

Numra

139 [141]

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Hayik Zımmîyan Mahallesi'nden iken vefât eden Şallo'nun oğlu Hüseyin bin Mustafa'nın küçük yaştaki çocukları Abdulkadir, Mustafa, Şâkire'nin İbn-i Eyyûb Mahallesi'nde etrafı Akseli? Karabet, İlm oğlu Avadis, Selah oğlu Kiğork hâneleri ve çıkmaz sokak ile çevrili bir bâb mülk hânedeki otuz beş sehm hisselerinin, vasîleri ve amcaları Mustafa ibn-i Mustafa tarafından, İbn-i Eyyûb Mahallesi'nden Alacacı esnafından Basmacıoğlu Artin veled-i Haçar'a kırk yedi adet tam ve bir adet çeyrek Osmanî altınına satıldığına dair satış sözleşmesi kaydı.

Tarih: 23 Safer 1317 / 3 Temmuz 1899 Pazartesi

Belgenin Transkripsiyonu

Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde medine-i Ayntâb mahallâtından Hâyik Zımmîyan Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefât iden Şallo'nun oğlu Hüseyin bin Mustafa'nın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Hadice bnit-i Mehmed ile sulbî-i sagîr oğulları Abdulkadir ve Mustafa ve sulbîyye-i sagîre kızı Şâkire'ye münhasıre ve tashih-i mes'ele-yi mirasları kırk sehm i'itibarıyla beş sehmi zevce-i mezbûre Hadice'ye ve on dörder sehmden yigirmi sekiz sehmi ebnân-ı merkumân Abdulkadir ve Mustafa'ya ve yedi sehmi bint-i mezbûre Şâkire'ye isâbet eylediği ba'de't-tahakkukü'ş-şer'î verese-i merkumûndan sigar-ı mezbûrûn Abdulkadir ve Mustafa ve Şâkire'nin tesviye-i umûruna bâ-hüccet-i şer'iyye vasî-i mensubları ve li-ebeveyn amucaları Mustafa ibn-i merkum Mustafa nam kimesne medine-i mezbûre mahkeme-i şer'iyye odasında ma'kud meclis-i şer'i şerif-i lâzımü't-tevkirde İbn-i Eyyûb Mahallesi mütemekkinlerinden ve tebaa-i Devlet-i Âlîyye'nin Ermeni milletinden alacacı esnafından Basmacıoğlu Artin veled-i Haçar nam kimesne mahzarında bi'l-vesâye ikrâr-ı tam ve takrir-i kelâm idüb benim ve karındaşım merkum Hüseyin'in ile'l-vefât ırsen bi'l-münâsaha müştereken yedimizde mülkümüz olub karındaşım merkum ba'de'l-vefât mezkûr nısf hissesi ber-mûcib-i tashih mezbûr verese-i merkumesine müntakil olan mahalle-i mezkûrede vâki' tarafları Akseli? Karabet ve İlm oğlu Avadis ve Selah oğlu Kiğork hâneleri ve târik-ı hâsss ile mahdûd bir bâb mülk hâne temeli mürûr-ı eyyâm ve kürûr-ı a'vâm ile müşrif-i harâb ve mâil-i türâb olub varidâtı âmmârâtına kâfi olmadığından başka menzil-i mahdûd-ı mezkûr temâmında olan ben kendi nısf-ı hisse-i şâyiamı ve verese-i merkumeden zevce-i mezbûre Hadice dahî diğer nısf-ı hissede olan ber-mûcib-i tashih mezkûr kırkda beş sehm hisse-i ırsiyesi hâzır-ı mezbûr Artin'e bey'-i bât-ı sahîhü'ş-şer'î ile bey' ve temlik ve teslim idüb mezbûr Artin dahî ber-vech-i muharrer iştirâ' ve temellük ve tesellüm itmiş olmağla vasîleri olduğum sigar-ı mezbûrûnun menzil-i mahdûd-ı mezkûr nısfında olan otuzbeş sehm hisseleri bey' olunmayub 'alâ-hâliha kaldığı takdirde bi'l-külliye inhidam ile sigar-ı merkumûn haklarında (çizik) gadri mûcib olacağı zâhir ve mukarrer olmağla mezkûr otuz beş sehm hisse dahî semen-i misliyle tâlibine bey' olunub esmanıyla ma'mur ve münasib bir menzil alınmak ve yahud istirbâh olunmak sigar haklarında min-külli'l-vücûh evlâ ve enfa' olmağla marrü'l-beyân otuz beş sehm hissenin bey'ine kıbel-i şer'den

me’zûn olduğum eclden mezkûr otuz beş sehm menzil hissesi münadi vasıtasıyla müddet-i medîde

Yüzüncü Sahîfe

sûk-ı sultani ve mecma-ı nası olan mahallerde kirâren ve mirâren lede’l-müzâyede ragabâtü’n-nâs inkıtâ’ında hâzır-ı mezbûr Artin üzerinde kırk yedi aded ayn ve bir rub’ Osmanî altununa karârgir olub ziyade ile şirâ’ya tâlib-i âheri dahî zuhûr itmeyüb meblâğ-ı mezkûr marrü’z-zikr otuz beş sehm hissenin el-yevm semen-i misli idüği zeyl-i hüccetde muharrerü’l-esâmî kimesneler ihbârlarıyla inde’ş-şer’ü’l-enver zâhir ve mütehakkık olmağın marrü’l-beyân otuz beş sehm hisseyi cemi’-i tevâbi’ ve levahikı ve kâffe-i hukuk ve murâfıkıyle tarafeynden îcâb ve kabûlü havi ve şürut-ı müfsideden arî bey’-i bât-ı sahîh-i şer’i ile kırk yedi aded ve bir rub’ Osmanî altunu semen-i makbuz mukabelesinde hâzır-ı mezbûr Artin’e bi’l-vesâye bey’ ve bey’ ve temlik ve teslim idildikde mezbûr Artin dahî ber-vech-i muharrer iştirâ’ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl idüb bu vechle mezkûr otuz beş sehmin usûlü dâiresinde ferâğ komisyon hey’et-i mahsûsası huzurunda ber-vech-i muharrer bey’-i mezkûru ve kabzı semen ile istifa-yı hakkı ikrâr ve takrire ve tapu senedini bilâ-i’tâ ve muâmele-i lâzımesini icrâ ve ifâya vasî-i merkum Mustafa Ağa’ya kıbel-i şer’den izn virilmeğin mâ hüve’l vâk’a bi’t-taleb ketb ve imlâ olundu

Tahriren fi’l-yevmi’s-sâlis ve’l-ışrin min-şehr-i Saferü’l-hayr li-sene seb’a aşer ve selase miete ve elf

Şuhûdü’l-hâl

Kâtib-i Mahkeme-i Şer’iyye Mehmed Nizâmeddin Efendi, Mukayyid-i Mahkeme-i Mezbûre Vâhid Efendi, Hacı Hızır oğlu Tâhir Ağa, Berber Abdullah Ağa, Muhzırbaşı Sinan Ağa, Refiki Hüseyin Ağa ve gayrühüm.

Numra

140 [142]

Belgenin Özeti

Ayntâb’daki Abdüsselam Nasreddin Vakfı’nın gelirinden faydalanan Erekli Mahallesi’nden Molla Mehmed Efendi ibn-i Molla Yusuf ve Hacı Şeyhzâde Hacı Mehmed Ağa ibn-i Mehmed Efendi ve Kepank Mahallesi’nden Şeyh Abdullah Efendi ibn-i Hacı Hüseyin Hâce adlı kişiler tarafından, Haleb Evkaf Sandığı’ndan aldıkları meblağ için önceki vekilleri Haleb’in Altun Bağa Mahallesi’nden Ahmed bin Saîd’in vekillikten azli ve yerine Haleb’de Hacı Musa

Ağa Hanı bitişiğinde Tababizâde Hacı Mehmed Efendi ibn-i Hacı Abdullah Ağa'nın konağında misâfir olan Ayntâbî Kethüdazâde Ahmed Efendi ibn-i Mustafa Nuri Efendi'ye verilen vekâlet kaydı.

Tarih: 17 Safer 1317 / 27 Haziran 1899 Salı

Belgenin Transkripsiyonu

Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde medine-i Ayntâb mahallâtından Erekli Mahallesi ahâlisinden Molla Mehmed Efendi ibn-i Molla Yusuf ve Hacı Şeyhzâde Hacı Mehmed Ağa ibn-i Mehmed Efendi ve Kepânk Mahallesi sâkinlerinden Şeyh Abdullah Efendi ibn-i Hacı Hüseyin Hâce namûn kimesneler medine-i mezbûre mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kud meclis-i şer'-i şerîf-i enverde bi't-tav' ve'r-rızâ her biri takrir-i kelâm ve ve ta'bir-i ani'l-merâm idüb Nezâret-i Celîle-i Evkâf-ı Hümâyûn-ı mülûkâneye mülhâk evkâfdan medîne-i mezbûrede vâki' Abdü's-selam Nasreddin Vakfı evlâdı ve mürtezikalarından ve meşrûtun lehinden olduğumuz cihetle vakf-ı mezbûr gallesinden suret-i maktu'ada Haleb Evkaf Sandığı'ndan kadîmen sene be sene alınagelen mebâliğ-i ma'lûmeden evlâdiyet-i meşrûtiyet vechle hisselerimize isâbet iden mebâliğ-i ma'lûme-i müfrezelerimizi Sandık-ı mezkûrdan kendi imzâsıyla mümzâ ve hatemiyle mahtûm bâ-sened-i makbuz ahz ve kabz ile tarafımıza irsâl ve isâle bundan akdem Haleb mahallâtından Altun Bağa Mahallesi ahâlisinden ve vakf-ı mezkûr mürtezikasından Ahmed bin Saîd nam kimesneyi bâ-hüccet-i şer'iyye vekil itmiş idik el-hâletü hâzihi merkum Ahmed'i vekâlet-i mezkûreden azl idüb yerine el-yevm Haleb'de kâin Hacı Musa Ağa Hanı ittisâlinde Tababizâde Hacı Mehmed Efendi ibn-i Hacı Abdullah Ağa'nın konağında müsâfiretle mukîm Ayntâbî Kethüdazâde Ahmed Efendi ibn-i Mustafa Nuri Efendi'yi kezâlik salifü'l-beyân vechle vakf-ı mezkûr emvâlından hisselerimize âid ve raci' olan mebâliğ-i ma'lûmeleri mezkûr Haleb Evkaf Sandığı'ndan ahz ve kabz ve hıfz ve makbuzâtını tarafımıza irsâl ve isâl itmek üzre kabûlüne mevkufe her birimiz taraflarımızdan mûmaileyh Ahmed Efendi'yi vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile vekil ve nâib-i menâb nasb ve ta'yin eyledik didiklerinde mâ hüve'l vâk'a bi't-taleb ketb ve imlâ olundu

Tahriren fi'l-yevmi's-sâbi' aşer min-şehr-i Saferü'l-hayr li-sene seb'a aşer ve selase miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Mahkeme-i Şer'iyye Serkâtibi Mehmed Zühdi Efendi, Refiki Mehmed Nizâmeddin Efendi, Mahkeme-i Mezbûre Mukayyidi Vâhid Efendi, Ahmed Peder

ibn-i Hasan Ağa, Ahmed bin Ayvaz, Abdullah bin Veli, Mahmud Çavuş, Muhzırbaşı Sinan Ağa, Refiki Hüseyin Ağa, diğeri Vesim, diğeri Ahmed.

Numra

141 [143]

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Kurb-ı Zencirli Mahallesi'nden olan Abacızâde Polis Halil Efendi ibn-i Bekir'in hanımı Ümmü Gülsüm bint-i Meney Mehmed bin Osman tarafından, Ayntâb'ın Musullu Mahallesi'nden Aydo bin İsmail ibn-i Meney Mehmed, Aydo'nun vâlidesi Fatma bint-i Bakkal Mehmed ve kızkardeşi Sâfinaz bint-i İsmail ile aralarındaki miras davasından dolayı, kocası Polis Halil Efendi ve dava vekili Topalyan Ohannes Efendi'ye verilen vekâlet kaydı.

Tarih: 13 Safer 1317 / 23 Haziran 1899 Cuma

Belgenin Transkripsiyonu

Tahakkuk-ı özr-i şer'îyye binâen zikr-i âtî hususun mahâllinde bi'l-istima' ketb ve tahriri iltimas olunmağla kıbel-i şer'den me'zûnen irsâl olunan mahkeme-i şer'iyye ketebesinden Müftizâde Mehmed Nizâmeddin Efendi ibn-i Mehmed Behae'd-din Efendi Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde medine-i Ayntâb mahallâtından Kurb-ı Zencirli Mahallesi'nde kâin Abacızâde Polis Halil Efendi ibn-i Bekir'in menziline varub mahalle-i mezbûre sâkinlerinden Abacı Ali bin Şerif ve Tarla-yı Atîk Mahallesi ahâlisinden Hacı Abdullah bin Sadık ve Kasaboğlu Şâkir bin Ali mûmâileyh Polis Halil Efendi ve sâir mazbûtü'l-esâmî kimesneler hâzır oldukları halde akd-ı meclis-i şer'-i âlî itdikde menzil-i mezkûrda sâkine ve zâtı hâzırûn-ı merkumûnun ta'rifleriyle ber-vech-i şer'î mu'arrefe olan Ümmü Gülsüm bint-i Meney Mehmed bin Osman nam hatun meclis-i ma'kud-ı mezkûrda zevci mûmâileyh Polis Halil Efendi mahzarında bi't-tav' ve'r-rızâ takrir-i kelâm ve ta'bir-i ani'l-merâm idüb medine-i Ayntâb mahallâtından Musullu Mahallesi ahâlisinden Aydo bin İsmail ibnü'l-merkum Meney Mehmed ve merkumun vâlidesi Fatma bint-i Bakkal Mehmed ve hemşiresi Sâfinaz bintü'l-merkum İsmail nam kimesneler mevrûsumuz babam müteveffâ Meney Mehmed'in mirasından nâşî aleyhimde ikame eyledikleri ve sâir tarafından dahî leh ve aleyhimde ikame olunmuş ve olunacak bi'l-cümle deâviden dolayı mahâkim-i şer'iyye ve nizâmiye ve ticâriye ve cezâiye

Yüz Birinci Sahîfe

ve sâir devâir-i resmiyenin kâffesinde taleb ve da'va ve murâfa'a ve muhâkeme ve müdâfa'a ile her bir hukukumu muhafazaya bidâyeten ve istînâfen ve temyizen ve iâdeten ve tashîhan ve gıyâben ve vicâhen ve i'tirâzen ve ve i'tirâz-ı ale'l-gayr ve i'tirâz-ı ale'l-hükm sıfatiyle ikame ve istima'-ı şuhûda ve tahlif ve tahallüfe ve tebliğ ve tebellüğe ve kendi imzâsıyla her nevi' istid'â ve levâih ve evrâk tanzim ve takdimine ve mümeyyiz ve hükm ve ehl-i hibre ta'yinine ve hacz-ı emvâl ve fekke ve icrâya mürâcaata makbuzâtını tarafıma teslim ve isâle ve'l-hâsıl hususât-ı mezkûratın mütevakkıf olduğu umûrun küllîsini son dereceye kadar ale'l-usûl ta'kib ve icrâya işbû hâzır-ı mûmâileyh zevcim Polis Halil Efendi'yi ve gaib-i ani'l-meclis da'va vükelâsından Topalyan Ohannes Efendi'yi kabûlüne mevkufe münferiden ve müctemian icrâ-yı vekâlet itmek üzre tarafımdan vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile her birerlerini vekil-i murahhas ve nâib-i menâb-ı müveffez nasb ve ta'yin eyledim didikde hâzır-ı mûmâileyh Halil Efendi dahî ber-vech-i muharrer vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hidmet-i lâzımesini kemâ yenbağı edâ ve ifâya taahhüd ve iltizâm eylediğini kâtib-i mûmâileyh mahâllinde bi'l-istima' ketb ve tahrir ve maan mürsel ümenâ'-i şer'le meclis-i şer'e gelüb vuku'-ı hâli bi-temâmiha beyân ve takrir itmeğin kıbel-i şer'den dahî bi't-tenfîz mâ hüve'l vâk'a bi't-taleb ketb ve imlâ olundu

Tahriren fi'l-yevmi's-sâlis aşer min-şehr-i Saferü'l-hayr li-sene seb'a aşer ve selase miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Mahkeme-i Şer'iyye Serkâtibi Mehmed Zühdi Efendi, Refiki Mehmed Nizâmeddin Efendi, Mahkeme-i Mezbûre Mukayyidi Vâhid Efendi, Ahmed Peder bin Hasan Efendi, Mustafa bin Hacı Ömer, Muhzırbaşı Sinan Ağa, Refiki Hüseyin Ağa, Diğeri Ahmed ve gayrühüm.

Numra

142 [144]

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Kefercebel Köyü'nden olan Fatma bint-i Silo'n oğlu Mehmed adına vekili Danyel Efendi veled-i Yusuf tarafından, Kefercebel Köyü'nde değirmen suyu altında etrafı Sipahi Hacı Mehmed, Derviş'in oğlu Derviş Ali, Şıho ve Mehmed Kâhya bahçeleriyle çevrili bir kıt'a nar bahçesinden dolayı, yine Kefercebel Köyü'nden Halil Efendi'nin oğlu Şıho ibn-i Halil adına dava vekili

Mehmed Mazlum Efendi ibn-i Emin Efendi'ye açılan ama fetvâ-yı şerif gereğince aleyhine sonuçlanan dava kaydı.

Tarih: 10 Zi'l-ka'de 1316 / 22 Haziran 1899 Çarşamba

Belgenin Transkripsiyonu

Ma'rûz-ı dâîleridir ki

Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde medine-i Ayntâb'a tabi' Kefercebel Karyesi sâkinelerinden olub zâtı karye-i mezbûre ahâlisinden Topal oğlu Kara Mehmed bin Mehmed ve Murey Hasan bin Mustafa ta'rifleriyle ber-vech-i şer'î mu'arrefe olan Fatma bint-i Silo'n oğlu Mehmed nam hatun tarafından vekil-i şer'isi Danyel Efendi veled-i Yusuf nam kimesne medine-i mezbûre mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kûd meclis-i şer'îmizde karye-i mezbûre ahâlisinden olub zikr-i âtî bağçeye vaz'-ı yedi bi'l-beyyinetü'ş-şer'îyye sâbit olan işbû baisü'l-i'lâm Halil Efendi'nin oğlu Şıho ibn-i Halil nam kimesne tarafından bâ-hüccet-i şer'iyye vekil-i müsecceli da'va vekili Mehmed Mazlum Efendi ibn-i Emin Efendi muvâcehesinde üzerine da'va takrir-i kelâm idüb karye-i mezbûrede kâin degirman harkı altında kâin tarafları Sipahi Hacı Mehmed ve Derviş'in oğlu Derviş Ali ve merkum Şıho ve Mehmed Kâhya bağçeleriyle mahdûd bir kıt'a nar bağçesi müvekkilim mezbûre Fatma'nın babası merkum Mehmed bin Silo'nun mülkü olub bundan on beş sene akdem vuku'-ı vefâtıyle müvekkilim mezbure ile karındaşı gaib-i ani'l-meclis Şıho ibnü'l-merkum Mehmed bin Silo'ya intikal idüb ba'dehû bağçe-yi mezkûreyi miyânelerinde bi't-taksim karındaşı merkum Şıho nısf hissesini müvekkil-i merkum Şıho'ya semen-i ma'lûme bey' idüb nısf-ı âheri müvekkilim mezbûre yedinde kalub bağçe-i mezkûreyi dört-beş sene mikdârı müvekkilim mezbûre tasarruf ve ziraat itdikden sonra karye-i mezbûreden Bedirköy Karyesi'ne giderek orada beş-altı sene müddet ikamet esnasında müddeâ aleyh müvekkil-i merkum Şıho bağçe-yi mezkûreye hemhudud ve mülâhık olmak mülâbesesiyle bi-gayr-ı hakk bağçe-yi mezkûreyi gasb ve tasarruf idüb vasî müvekkil-i merkum Şıho çend gün akdem ma'lûmu'l-esâmî muslihûn tavassutıyle bu da'vadan vazgeçmek üzre müvekkilim mezbûreye bin ğuruş virmeğe râgıb bu vechle sulha dahî tâlib olmuş ise de mezbûre meblâğ-ı mezkûru ve sulh-ı mezbûru kabûl itmemekle mezkûr bağçenin müekkile-i mezbûreye teslimden imtina' ve muhalefet ider olmağla nısf-ı bağçe-i magsûbı müvekkilim mezbûreye teslim itmek üzre müvekkil-i merkum Şıho'ya vekil-i mûmâileyh Mazlum Efendi'ye tenbih-i şer'i olunması matlûbumdur deyû ba'de'd-da'va ve's-suâl vekil-i mûmâileyh Mazlum Efendi dahî cevâbında

müddeâbih olan bağçe-i mahdûd-ı mezkûrun temâmı tarihden on sekiz sene akdem sarf-ı arazi-i emirîye olduğu halde müvekkilim merkum Şıho'nun taht-ı tasarrufunda mülk-i müstakili olub tarih-i mezkûrda müekkilim merkum Şıho bağçevan-ı eşcâr gars iderek bağçe hâline ifrağiyle on sekiz seneden berü müvekkile-i mezbûre Fatma Hatun muvâcehesinde bilâ-nizâ' ve'l-muâraza müstakilen mülkiyet üzre mutasarrıf olub sinîn-i mezkûreden berü müddeîyye-i mezbûre Fatma ve gerek arazi hâlinde iken yigirmi sene akdemleri vefât iden babası merkum Mehmed bin Silo müvekkilim merkum Şıho'nun tasarrufunu görüb bildikleri halde da'va sadedinde bulunmadıkları gibi

Yüz İkinci Sahîfe

husus-ı mezkûrda mürûr-ı zaman bulunmağla da'valarının ve ale'l-husus tâlib-i sulh oldukları yolundaki da'vaları ikameleri mesmu'a olmayacağından redd-i matlûbumdur deyû ba'de'd-def' ve'd-da'va ve'l-isticvâb vekil-i merkum Danyel Efendi tekrar cevâbında bağçe-i mezkûre Silo [bin] Mehmed'in ile'l-vefât taht-ı temlik ve tasarrufunda olduğunu ve hattâ kuyûd-ı hakanî dahî kendi isminde mukayyed ve muharrer olub fi'l-hakika bağçe-i mahdûd-ı mezkûrun etrafında müvekkilim mezbûrenin babası eşcâr gars idüb on beş sene akdem vefât itmesiyle müekkilim mezbûre bağçe-yi mezkûreyi karındaşı Şıho ile ba'de'l-ifrâz ber-vech-i muharrer nısf-ı bağçe-yi mahdûd-ı mezkûr müvekkilim hissesine isâbetle beş sene bi'z-zât mutasarrıf olub kuyûd-ı hakanîye dahî resmen mürâcaat ve istifsâr olunursa hakikat meydana çıkacağı ve hisse-i mezbûresi müekkilim mezbûre müvekkil-i merkum Şıho'nun muvâcehesinde bundan on sene akdeme gelinceye kadar tasarrufunu isbâta hâzır olduğundan bağçe-i mahdûd-ı mezkûrun müekkilim tarafına teslimini ve bağçe-i mezkûreye muahheren müvekkil-i merkum Şıho gasb iderek bilâ-ruhsat fuzulî gars-ı eşcâr itmiş olduğundan eşcârın kal'ini dahî bi'l-vekâle taleb iderim didikde vekil-i mûmâileyh Mazlum Efendi dahî tekrar cevâbında bağçe-i mahdûde-i mezkûre arazi-i emiriye olduğu halde müekkilim merkum Şıho eşcâr gars eylediğini ve on seneyi mütecavizdir tasarrufunu vekil-i merkum Danyel Efendi ikrâr itdiğinden halbûki her ne kadar tasarrufumuz yigirmi sene olduğunu isbâta hâzır isek de vekil-i merkum Danyel Efendi'nin mürûr-ı zamanı ikrârına binâen isbâta dahî lüzûm kalmadığından müekkile-i mezbûrenin müdahale-i vakı'asının men'i bi'l-vekâle matlûbumdur didikde vekil-i merkum Danyel Efendi tekrar cevâbında müvekkilim mezbûrenin bağçe-i mahdûde-i mezkûr hakkındaki da'vası mülk-i mukayyed da'vasıdır vekil-i mûmâileyh Mazlum Efendi'nin iddiâsı mülk-i mutlakdır

bağçe-i mahdûd-ı mezkûru müvekkil-i merkum Şıho esbab-ı temlikden kangi sebeb ile temellük itdiğinin izâh itdirilmesi bağçe-i mezkûr ve arazi-i emiriye hükmünde kalmayub bağçe hâline ifrağ ve el-yevm eşcâr-ı müsmire ve gayr-ı müsmireli bağçe olub husus-ı mezkûrda mürûr-ı zaman olmadığı ve o sebeble on beş sene bi'l-muvâcehe tasarruf iderde sükût olunursa ol-vakt mürûr-ı zaman ile da'va-yı müdâfi' olacağı farzen ve takdiren mürûr-ı zaman olmak lâzım gelse tasarrufu fuzûli olmağla muteber olamayacağı eclden bağçe-i mezkûrun müvekkilim tarafına teslimini taleb iderim didikde tekrar Mazlum Efendi dahî cevâbında da'vanın istima'ında tercih-i beyânat cihetine gidilüb maahazâ tarih-i mukaddemle tasarruf-ı beyyinesi haricin beyyinesine tercih olunacağı gibi mürûr-ı zaman beyyinesi sâir beyineler üzerine müreccahdır eşcâr-ı mezkûrenin müvekkilim merkum Şıho'nun mülkü olduğunu Danyel Efendi ikrâr ile eşcâr-ı mezkûre kal'i ve arazi teslimi iddiâsında bulunduğundan da'vası sarf-ı arazi-i mirîye olmağla on sene müddetle müekkilimin tasarrufunu Danyel Efendi ikrâr itmekle bu cihetle da'vasına bir mahâl kalmamışdır didikde tekrar Danyel Efendi cevâbında vekil-i mûmâileyh Mazlum Efendi'nin müekkilimin gars itmiş olduğu eşcârının kal'i talebinde ve arazinin teslimi iddiâsında bulunur ise de müvekkilim mezbûrenin babası tarafından bağçe-i mezkûre etrafına vaktiyle gars idilan eşcâr hâlâ mevcud ve kaim olmağla öteden berü bağçe hükmünde olub mürûr-ı zaman olsa bile on beş seneden beride olamayacağını dermeyân ve ba'dehû müekkile-i mezbûreden lede'l-istizâh müddeâbih olan bağçe-i mezkûre babası merkumdan sarf-ı arazi-i emiriye olarak kendüsüne intikal idüb fakat arazi-i mezkûre etrafında birkaç aded ceviz eşcârı kadîmen bulunduğu ve arazi-i mezkûre üzerine müddeâ aleyh merkum Şıho fuzûli nar eşcârı gars itmekle bağçe iylediğini izâhen ifâde ve beyân itmekle tarafeynin ifâde ve takrir-i meşrûhâlârı fetvâ-yı şerife lede'l-havale müddeîyye-i mezbûre Fatma'dan lede'l-istifa' müddeâbih olan bağçe-i mezkûre sarf-ı arazi-i miriye olduğu halde pederinden intikal eylediğini ifâde ve vekili dahî müddeâ aleyh Şıho'nun bağçe-i mezbûre arazisinde altı senede tasarrufunu ve bu esnada nar bağçesi gars eylediğini ifâde idüb ziyade tasarrufunu i'tiraf eylemediği cihetle vekil-i mûmâileyh Mazlum Efendi müvekkili Şıho'nun müddeâbih bağçe-i mezkûre arazisinde müekkile-i mezbûre Fatma muvâcehesinde bilâ-nizâ' on sene ve kenârında olan eşcârda on beş sene mülkiyet üzre tasarrufunu ber-vech-i şer'î isbât ider ise müekkile-i mezbûre Fatma'nın vekil-i bâla-yı zabtda müvekkil-i merkum Şıho'nun tarafından mezbûre Fatma'ya bâ-tavassut-ı muslihûn bin ğuruş bedel-i sulh i'tâsıyla salifü'z-zikr bağçe-i mezkûre da'vasından müekkile-i

mezbûre ile tâlib-i sulh olduğunu ve müvekkilesi mezbûrenin adem-i kabûl da'va ve müdâfa'asına şer'an iltifat olunmayub müekkile-i mezbûrenin bağçe-i mezkûreye müdahaleden men'i lâzım geleceği deyû zeyl-i zabt-ı da'va ile iftâ ve iş'ar

Yüz Üçüncü Sahîfe

olunduğuna binâen vekil-i mûmâileyh Mazlum Efendi'den müddeâ-yı meşrûhasına muvâfık beyyine taleb olundukda zeyl-i zabta yazdırmış olduğu şâhidlerden Kefercebel Karyesi ahâlisinden Mehmed Beşir bin Mehmed Ağa ve Murey Hasan Ağa bin Murey Mustafa nam kimesneler li-ecli'ş-şehâde meclis-i şer'e hâzırân olub eserü'l-istişhâd ber-vech-i meşrûh vech-i vecîh-i şer'î üzre ta'yin-i mevki' ve hudud iderek müttefikü'l-lâfz ve'l-ma'nâ bi'l-muvâcehe edâ-yı şehâdet-i şer'iyye itmeleriyle şehâdet-i vâkı'aları bâ-varaka-i mestûre mensub oldukları Kefercebel Karyesi İmamı Sâlih bin Mehmed ve muhtarı Cum'a bin Hacı Hasan ve ihtiyar a'zasından Mustafa bin Kara Hüseyin nam kimesnelerden evvelen sırran ve ba'dehû Kertişe Karyesi ahâlisinden Hasan Kâhya bin Hasan ve Elo'nun oğlu Mehmed bin Elo nam kimesnelerden dahî alenen lede't-tezkiye adl ve makbûlü'ş-şehâde idükleri zeyl-i varaka-i mestûre ile ihbâr ve beyân olunub şehâdet-i vâkı'aları kabûl olunmağın mucebince müddeîyye-i mezbûre Fatma Hatun'a müvekkil-i merkum Şıho üzerine bî-vech-i şer'î adem-i müdahale ile bağçe-i mahdûde-i mezkûr kema fi's-sâbık müvekkil-i merkum Şıho uhde-i tasarrufunda ibkasına müekkile-i mezbûre Fatma Hatun'a izâfetle vekil-i merkum Danyel Efendi'ye tenbih-i şer'i olunduğu tescil ve bi'l-iltimas Ayntâb Mahkeme-i Şer'iyyesi'nden huzur-ı âlilerine i'lâm olundu

Tahriren fi'l-yevmi'l-aşer min-şehr-i Zi'l-ka'deti'ş-şerife li-sene sitte aşer ve selase miete ve elf

Numra

143 [145]

Belgenin Özeti

Aslen Haleb'in Ferâfire Mahallesi'nden olup Ayntâb'ın Tarla-yı Atîk Mahallesi'nde Battal Beğzâde Tâhir Beğ'in konağında misâfir olan İbrîzâde Hacı Mehmet İzzet Efendi ibn-i Abdurrahim Ağa tarafından kendi adına asaleten, Çukur Mahallesi'nden iken vefât eden İbrîzâde es-Seyyid el-Hâcc Ahmed Ağa ibn-i Seyyid Mehmed Ağa bin Nu'mân Ağa'nın vârislerinden hanımı Âişe Hanım ibnite eş-Şeyh Âkıl Efendi ve kızı Zekiye Hanım ibnite'l-merhum el-Hâcc Seyyid

Ahmed Ağa'ya da vekâleten, dava vekili Ömer Şevki Efendi ibn-i Mehmed Ağa'ya verilen vekâlet kaydı.

Tarih: 20 Safer 1317 / 30 Haziran 1899 Cuma

Belgenin Transkripsiyonu

An-asl nefs-i Haleb vilâyet-i celilesi mahallâtından Ferâfire Mahallesi sâkinlerinden olub el-hâletü hâzihi medine-i Ayntâb mahallâtından Tarla-yı Atîk Mahallesi'nde kâin Battal Beğzâde Tâhir Beğ'in konağında müsâferetle mukîm İbrîzâde Hacı Mehmet İzzet Efendi ibn-i Abdurrahim Ağa medine-i mezbûre mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kud meclis-i şer'i şerif-i enverde medine-i mezbûren da'va vükelâsından işbû rafi'-ü haze'l-kitâb Ömer Şevki Efendi ibn-i Mehmed Ağa mahzarında bi't-tav' ve'r-rızâ takrir-i kelâm ve ta'bir-i ani'l-merâm idüb medine-i Ayntâb'ın Çukur Mahallesi ahâlisinden iken bundan akdem vefât iden İbrîzâde es-Seyyid el-Hâcc Ahmed Ağa ibn-i Seyyid Mehmed Ağa bin Nu'mân Ağa'nın veresesinden olub hâlâ mezkûr Halebü'ş-şehba'nın Ferâfire Mahallesi sâkinelerinden zevce-i menkûha-i metrûkesi ma'rifetü'z-zât Âişe Hanım ibnite eş-Şeyh Âkıl Efendi ve müteveffâ-yı mûmâileyhanın kerîmesi Zekiye Hanım ibnite'l-merhum el-Hâcc Seyyid Ahmed Ağa taraflarından ale'l-usûl Haleb Mahkeme-i Şer'iyyesi'nden mahrec ve müseccel 29 Cemâziye's-sânî 311 tarihlü dört yüz toksan numrolu sureti dahî Ayntâb nâib-i esbakı Mustafa Asım Efendi'nin zemân-ı niyâbetinde tutulan mahkeme-i şer'iyye sicil-i mahfuzun yüz seksân numerosunda mukayyid-i hamili olduğum bir kıt'a hüccet-i vekâletimde muharrer âheri tevkile me'zûniyetim olduğu vechle müvekkillerim mûmâileyhümâ Âişe ve Zekiye Hanımlara vekâleten ve kendi nefsime dahî asâleten leh ve aleyhimde ikame olunmuş ve olunacak bi'l-cümle deâviden dolayı mahâkim-i şer'iyye ve nizâmiye ve ticâriye ve cezâiye ve devâir-i resmiyenin kâffesinde bidâyeten istînâfen temyizen i'tirâzen iâdeten tashîhan vicâhen ve gıyâben müddeî ve müddeâ aleyh müste'nif ve müste'nefün aleyh mümeyyiz ve mümeyyizün aleyh ve şahs-ı sâlis sıfatiyle taleb ve da'va ve muhâkeme ve murâfa'a ve müdâfa'aya ve ikame-i şuhûd ve istima'a ve tebliğ ve tebellüğe ve tahlif ve tahallüfe ve mümeyyiz ve hükm ve ehl-i hibre ta'yinine ve redd-i a'za ve iştikâ' ani'l-hükkâma ve hacz-ı emvâl ve fekke ve icrâya mürâcaata kendi imzâsıyla ve her nevi' müsted'ayât ve levâih ve evrâk tanzim ve takdimine ve müvekkillerim mûmâileyhümânın mevrûslarından mevrûs ve ve müntakil medine-i Ayntâb ve mülhakâtında ve sâir kurâ ve kasabâtda olan emlâk ve akarâtın inde'l-îcâb taksim ve tefrikine ve medine-i Ayntâb'ın Kayacık

Mahallesi'nde kâin mülküm olan ma'kûmetü'l-hudud ve ve'l-cîrân bir bâb menzilin bedel-i ma'lûm ile Cekem Berber Tarus Ağa'ya ferâğını komisyon-ı mahsûs huzurunda ale'l-usûl takrir ve icrâ ve sened-i resmiyesini i'tâya ve'l-hâsıl hususât-ı mezkûratın mütevakkıf olduğu umûrun küllîsini son dereceye değin ta'kib icrâya hâzır-ı mûmâileyh Ömer Şevki Efendi'yi marrü'l-beyân me'zûniyetime binâen bi'l-vekâle nefsimden bi'l-asâle vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile vekil-i murahhas ve nâib-i menâb-ı müveffez nasb ve ta'yin eyledim didikde ol- dahî ber-minvâl-i muharrer vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hidmet-i lâzımelerini kemâ yenbağı edâ ve ifâya taahhüd ve iltizâm itmeğin mâ hüve'l vâk'a bi't-taleb ketb ve imlâ olundu

Tahriren fi'l-yevmi'l-ışrin min-şehr-i Saferü'l-hayr li-sene seb'a aşer ve selase miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Serkâtib-i Mahkeme-i Şer'iyye Mehmed Zühdi Efendi, Refiki Mehmed Nizâmeddin Efendi, Mukayyid-i Mahkeme-i Şer'iyye Vâhid Efendi, Mehmed Ali Efendi ibn-i Hacı Ömer Ağa, Battal Beğzâde Tâhir Beğ, Mehrimanzâde Mehmed Ağa, Muhzırbaşı Sinan Ağa, Refiki Hüseyin Ağa, diğeri Ahmed, diğeri Vesim ve gayrühüm.

Yüz Dördüncü Sahîfe

Numra

144 [146]

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Akyol Mahallesi'nden olan Kethüda kerîmesi Rakuş Hanım ibnite Hacı Mustafa tarafından, Mekteb-i Mülkiye-i Şahâne bakıcılarından üvey oğlu Mehmed Tâhir Efendi bin Hacı Şerif Efendi'nin kendisi ve biraderi Ahmed Efendi adına Rakuş Hanım'ın aleyhine açtığı miras ve menzil davası için, Ömer Şevki Efendi ibn-i Mehmed Ağa'ya verilen vekâlet kaydı.

Tarih: 24 Safer 1317 / 4 Temmuz 1899 Salı

Belgenin Transkripsiyonu

Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde medine-i Ayntâb mahallâtından Akyol Mahallesi sâkinelerinden zâtı Güzelbeğzâde Mehmed Şerif ibn-i Mustafa'nın ve Tâhir bin Hacı Â'rif nam kimesneler ta'rifleriyle ber-vech-i şer'î mu'arrefe olan Kethüda kerîmesi Rakuş Hanım ibnite Hacı Mustafa medine-i mezbûre mahkeme-i

şer'iyyesine mahsûs odada ma'kud meclis-i şer'i şerif-i enverde da'va vükelâsından işbû bais-i haze'l-kitâb Ömer Şevki Efendi ibn-i Mehmed Ağa mahzarında bi't-tav' ve'r-rızâ takrir-i kelâm ve ifâde-i ani'l-merâm idüb Der-saâdet Mekteb-i Mülkiye-i Şahâne mubassırlarından üğey oğlum Mehmed Tâhir Efendi bin Hacı Şerif Efendi'nin nefsinden asâlaten ve gaib-i ani'l-belde biraderi Ahmed Efendi tarafından bâ-hüccet-i şer'iyye vekil olmağla vekâleten aleyhimde ikame eylediği miras ve menzil da'vasından dolayı mahâkim-i şer'iyye ve nizâmiye ve ticâriye ve cezâiye ve devâir-i resmiyenin kâffesinde muhâkeme ve muhâsama ve mücavebe ve müdâfa'a ile bidâyeten istînâfen temyizen i'tirâzen ve i'tirâz-ı ale'l-gayr sıfatıyle ikame-i şuhûd ve istima'a ve tebliğ ve tebellüğe ve tahlif ve tahallüfe ve mümeyyiz ve hükm ve ehl-i hibre nasb ta'yinine ve hacz-ı emvâl ve fekke ve icrâya mürâcaata ve kendi imzâsıyla ve her nevi' müsted'ayât ve levâih ve evrâk tanzim ve takdimine ve evrâk-ı resmiye ve şer'i irâe ve tatbikine ve lede'l-hâce sulh ve ibrâ kabûle ve redd-i a'za ve iştika ani'l-hükkâma hususât-ı mezkûratın mütevakkıf olduğu umûrun küllîsini ale'l-usûl son dereceye değin ta'kib ve icrâya mûmâileyh Ömer Şevki Efendi'yi tarafımdan vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile vekil ve nâib-i menâb nasb ve ta'yin eyledim didikde mûmâileyh dahî ber-minvâl-i muharrer vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hidmet-i lâzımesini kemâ yenbağı edâya taahhüd ve iltizâm itmeğin mâ vak'a bi't-taleb ketb ve imlâ olundu

Tahriren fi'l-yevmi'r-rabi' ve'l-ışrin min-şehr-i Saferü'l-hayr li-sene seb'a aşer ve selase miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Serkâtib-i Mahkeme-i Şer'iyye Mehmed Zühdi Efendi, Refiki Mehmed Nizâmeddin Efendi, Mukayyid-i Mahkeme-i Şer'iyye Vâhid Efendi, Güzelbeğzâde Şerif Ağa, Kethüdazâde Tâhir Efendi, Ali Hâcezâde Mehmed Ağa, Muhzırbaşı Sinan Ağa, Refiki Hüseyin Ağa, diğeri Ahmed, diğeri Vesim ve gayrühüm.

Numra

145 [147]

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Kürkciyan Mahallesi'nden olup askeriyeden emekli olduğu halde vefât eden Melek'in oğlu Ahmed bin Ali bin Abdullah'ın vârisleri tarafından, müteveffa Ahmed'in üç yüz on beş senesi Mart ayı başından Haziran

ayının onuncu gününe değin aylık kırk sekiz kuruşdan alacağı olan yüz altmış kuruş için, Ayntâb Mal Sandığı'na açtıkları ve lehte sonuçlanan dava kaydı.

Tarih: 27 Safer 1317 / 7 Temmuz 1899 Cuma

Belgenin Transkripsiyonu

Ma'rûz-ı dâîleridir ki

Haleb vilâyeti celilesi idâresinde medine-i Ayntâb mahallâtından Kürkciyan Mahallesi sâkinlerinden ve mütekâid-i askeriyeden olduğu halde işbû bin üç yüz on beş sene-i rumîyesi şehr-i Haziran'ın onuncu günü vefat iden Melek'in oğlu Ahmed bin Ali bin Abdullah'ın verâseti vâlidesi Melek bint-i İbrahim ile li-ebeveyn kebîre kız karındaşı Hadice ibnite merkum Ali ve li-ümm kebîr er karındaşı İbrahim ve gaib-i ani'l-belde Şâkir ve sagîr karındaşı Mahmud ve kebîr kız karındaşları Hadduc ve Âişe benû Ahmed nam kimesnelere inhisarı ba'de't-tahakkukü'ş-şer'î verese-i merkumûndan ah-ı mezbûr İbrahim ve ma'rifetüz-zât ahavât-ı mezbûrât Hadice ve Âişe ve Hadduc nam kimesnelerden her biri asâleten ve yine ma'rifetü'z-zât ümm-i mezbûre Melek Hatun kendi nefsinden asâleten ve sadr-ı sagîr oğlu merkum Mahmud'un kıbel-i şer'den vasî-i mensubu olmağla vesâyeten medine-i mezbûre mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kud meclis-i şer'îmizde hâlâ medine-i mezbûre Mal Müdiri Mehmed Saîd Efendi tarafından mürsel ve zikr-i âtî hususda husûmeti re'y olunan Virgü Kâtibi Mustafa Efendi ibn-i Ömer Âsım Efendi muvâcehesinde üzerine da'va takrir-i kelâm idüb mevrûsumuz müteveffâ-yı mezbûr Ahmed'in üç yüz on beş senesi Mart'ı ibtidasından tarih-i vefâtı olan sene-i mezbûre Haziranının onuncu gününe değin be her mahiyesi kırk sekiz ğuruşdan üç ay on günlük maaş-ı müterâkimesinden kesb-i istihkak eylediği cem'an yüz altmış ğuruş kable'l-ahz ve'l-istifa' vefât itmekle meblâğ-ı mezkûr bi-kadri'l-husus bizlere münhasıre olub bizlerden başka vârisi ve terekesine müstehakk âheri olmamağla meblâğ-ı mezkûr bi-kadri'l-husus Mal Sandığı'ndan ale'l-usûl edâ ve teslim itmek üzre müdür-i mûmâileyhe izâfetle vekil-i mûmâileyh Mustafa Efendi'ye tenbih olunmak matlûbumuzdur deyû ba'de'd-da'va ve's-suâl vekil-i mûmâileyh Mustafa Efendi dahî cevâbında müteveffâ-yı mezbûr Melek'in oğlu Ahmed hakikaten bâ-berât-ı âlîşân mahiye kırk sekiz ğuruş maaşla silk-i celil-i askeriyeden mütekâid olduğunu ikrâr ve bin üç yüz on beş sene-i mâlîyye Mart'ının ibtidasından tarih-i vefât olan sene-i mâlîyye Haziranının onuncu gününe değin müterâkim istihkakı olan meblâğ-ı mezkûr yüz altmış ğuruş Ayntâb Mal Sanduğu'ndan matlûbu olduğunu ikrâr ancak müddeîyûn-ı merkumûnun ber-minvâl-i muharrer verâset müddeâlarını

inkârına binanen aleyh verese-i merkumûndan müddeâ-yı meşrûhâlârına mutabık beyyine taleb olundukda marrü'l-beyân Kürkciyan Mahallesi ahâlisinden Koyunoğlu Ahmed bin Mehmed ve Kürtünciyan Mahallesi ahâlisinden Mehmed ibn-i Şebâb Ali nam kimesneler li-ecli'ş-şehâde meclis-i şer'e hâzırân olub

Yüz Beşinci Sahîfe

eserü'l-istişhâd fi'l-hakika müteveffâ-yı merkum Melek'in oğlu Ahmed bin Ali bin Abdullah 'ın verâseti ber-vech-i muharrer vâlidesi işbû Melek ve li-ebeveyn kız karındaşı Hadice ve li-ümm er-karındaşları İbrahim ve gaib-i ani'l-belde Şâkir ve kız karındaşları Hadduc ve Âişe ve sagîr Mahmud'a münhasıre olduğuna ve bunlardan gayrı vârisi ve terekesine müstehakk âheri olmadığını biliyoruz bu hususa bu vechle şâhidiz şehâdet dahî ideriz deyû vech-i vecîh-i şer'î üzre bi'l-muvâcehe edâ-yı şehâdet-i şer'iyye itdiklerinde şehâdet-i vâkı'aları usûl-ı mevzû'asına tevfikan bâ-varaka-i mestûre marrü'l-beyân Kürkciyan Mahallesi İmâmı Molla Ahmed ibn-i Abdurrahman Necib Efendi ve Muhtarı Hacı Osman bin Mehmed ve salifü'z-zikr Kürtünciyan Mahallesi İmamı Molla Hüseyin ibn-i Hafız Mehmed nam kimesnelerden evvelen sırran ve ba'dehû Ali bin Ali ve diğer Ali bin Hacı Mahmud ve Mehmed bin Ali ve Memik bin Ali nam kimesnelerden dahî alenen tarafeyn huzurlarında lede't-tezkiye adl ve makbûlü'ş-şehâde idükleri varaka-i mestûre-i mezkûre zîriyle ihbâr ve beyân olunub şehâdet-i vâkı'aları kabûl olunmağın mucebiyle müddeîyûn-ı merkumûn İbrahim ve Melek ve Hadice ve Âişe ve Hadduc ve sagîr Mahmud ve gaib-i mezbûr Şâkir'in verâsetlerine hükm birle müddeâbih olan meblâğ-ı mezkûr yüz altmış ğuruşu verese-i mezbûrûna müdir-i mûmâileyhin bi'l-emane vazı'ü'l-yed olduğu Mal Sanduğu akçesinden bâ-sened-i makbuz edâ ve teslime müdir-i mûmâileyhe izâfetle vekil-i mûmâileyh Mustafa Efendi'ye tenbih olunduğu tescil ve bi'l-iltimas Ayntâb mahkeme-i şer'iyyesinden huzur-ı âlîlerine i'lâm olundu

Tahriren fi'l-yevmi's-sâbi' ve'l-ışrin min-şehr-i Saferü'l-hayr li-sene seb'a aşer ve selase miete ve elf

Numra

146 [148]

Belgenin Özeti

Ayntâb'daki Muzaffereddin Vakfı'nın mütevellisi olan Muzaffereddinzâde Hafız Ahmed Efendi ibn-i Hacı Ali Ağa tarafından, Uzun Çarşı'da Helvacı Pazarı'nda yarı hissesi Develi Mescid-i Şerifi Vakfı'na ait olan ve etrafı Yüzükçü

Hanı, yol ve uncu dükkânıyla çevrili bir bâb dükkânın kiracısı Seng-i Nakkaş Mahallesi'nden Kabak Helvacısı Hüseyin Beşe oğlu Hüseyin bin Mustafa bin Hüseyin'e, ödemediği kiradan dolayı açılan ve lehte sonuçlanan dava kaydı.

Tarih: 27 Muharrem 1317 / 7 Haziran 1899 Çarşamba

Belgenin Transkripsiyonu

Ma'rûz-ı dâîleridir ki

Nezâret-i Celile-i Evkaf-ı Hümayûn-ı Mülükane'ye mülhak evkafdan olub Halebü'ş-şehba'ya tabi' medine-i Ayntâb'da vâki' Muzafferü'd-din nam vâkıf ve vakf-ı kadîmine evlâdiyet-i merşrûtiyet vechle bâ-i'lâm-ı şer'î mütevellisi olan işbû baisü'l-i'lâm Muzafferüddinzâde Hafız Ahmed Efendi ibn-i Hacı Ali Ağa medine-i mezbûre mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kud meclis-i şer'îmizde hâlâ medine-i mezbûre Evkaf Muhasebecisi Vekili Kethüdazâde Mustafa Nuri Efendi ibn-i Hacı Mahmud Ağa hâzır olduğu halde zikr-i âtî dükkâna ale'l-usûl her biri bâ-varaka-i mestûre mensub oldukları mahallerinden evvelen sırran ve ba'dehû ceride-i şer'iyyede mesturü'l-esâmî kimesnelerden alenen lede't-tezkiye adl ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan Mehmed Efendi ibn-i Ali ve Sâlih Ağa ibn-i Ahmed Efendi nam kimesnelerden şehâdetleriyle vaz'-ı yedi sâbit olan ve medine-i mezbûrenin Seng-i Nakkaş Mahallesi ahâlisinden Kabak Helvacısı Hüseyin Beşe oğlu Hüseyin bin Mustafa bin Hüseyin muvâcehesinde Ayntâb Virgü Kâtib-i sâbıkı Ömer Şevki Efendi ibn-i Mehmed Ağa dahî hâzır bulunduğu halde üzerine bi't-tevliye da'va ve takrir-i kelâm idüb medine-i mezbûrenin Uzun Çarşusu'nda vâki' Helvacı Bâzârı'nda kâin tarafları Yüzükcü Hanı ve târik-i âmm ve mütevellisi bulunduğum vakf-ı mezbûr dâhilinden uncu dükkânıyla mahdûd bir bâb dükkânın temâmından nısf-ı hissesi Develi Mescid-i Şerifi Vakfı cümlesinden olduğu misillü diğer nısf-ı hissesi dahî mütevellisi olduğum marrü'l-beyân Muzafferü'd-din Vakfı dâhilinden bulunduğu halde kadîmü'l-eyyâmdan berü dükkân-ı mahdûd-ı mezkûr temâmını sene be sene ma'lûmu'l-mikdâr bedel-i icâre ile işbû merkum Hüseyin ve merkumdan mukaddem babası mezbûr Mustafa ve mezbûr Mustafa'dan akdem merkum Mustafa'nın babası ve işbû Hüseyin'in dedesi mezbûr Hüseyin nam kimesneler birbirini müteakib ve vakfeyn-i mezkûreyn mütevelli-i sâbıkı ve lâhiklarından icâr ve isticâr idüb ol-vechle dükkân-ı mahdûd-ı mezkûr temâmında işbû merkum Hüseyin ile babası ve dedesi mezbûrân Mustafa ve Hüseyin'in alâ-vechi'l-icâr ve'l-isticâr sâkin ve mutasarrıf olageldikleri beyne'n-nâs ma'rûf ve meşhur olduğu gibi güzerân iden bin üç yüz on beş senesi Ramazan-ı Şerif gurresi

tarihiyle dükkân-ı mahdûd-ı mezkûr temâmının senevî dört yüz ğuruş bedel-i icâre ile tâlib-i âheri zuhûr itmekle keyfiyet işbû müste'cir-i merkum Hüseyin'e i'lâm olundukda merkum Hüseyin dahî dükkân-ı mahdûd-ı mezkûr senevîyesi olan dört yüz ğuruş bedel-i icâreyi bi'l-kabûl ol-vakt tarafeynce akd-ı icâr olunub ol-vechle mütevellisi olduğum salifü'z-zikr nısf-ı dükkânın üç yüz on beş senesi bedel-i icâresi olan iki yüz ğuruşdan ancak otuz altı ğuruşunu cânib-i vakıf içün bana def' ve teslim idüb mütebâkî yüz altmış dört guruşu hâlâ cânib-i vakfa def' ve teslimden işbû merkum Hüseyin imtina' ider olmağla suâl olunub

Yüz Altıncı Sahîfe

îcâb-ı şer'isi icrâ olunmak bi't-tevliye matlubumdur deyû ba'de'd-da'va ve's-suâl müddeâ aleyh merkum Hüseyin dahî cevâbında dükkân-ı mahdûd-ı mezkûr temâmı babam merkum Mustafa'nın mülkü olub âher kimesnenin hakk ve alakası olmayub bundan akdem babam merkumun vefâtıyla sâire-i veresesi bulunan gaibât-ı ani'l-meclis zevcesi Hadice ile sulbîyye-i kebîre kızları Emine ve Fatma ve sulbî oğlu olmamla bana mevrûs olan cümle-i metrûkâtı miyânemizde bi'l-verâse iktisâm itdiğimiz sırada tereke-i mezkûre cümlesinden bulunan dükkân-ı mahdûd-ı mezkûr temâmı ancak benim hisse-i ırsiyeme isâbet idüb ol-vechle temâmı müstakilen benim mülküm olmağla bundan tokuz mah kadîm makbuzum olan yedi bin ğuruş semen mukabelesinde işbû hâzır-ı mûmâileyh Ömer Şevki Efendi'ye bey-i bât-ı sahîhü'ş-şer'î ile bey' ve temlik ve teslim eylediğimde mûmâileyh Ömer Efendi dahî ber-vech-i meşrûh iştirâ' ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl itdikden sonra mûmâileyh Ömer Şevki Efendi'nin mülk-i müşterâsı olan dükkân-ı mahdûd-ı mezkûrda müste'ciran sâkin ve vazı'ü'l-yed bulunduğum cihetle mütevelli-i mûmâileyhin üzerime ikame-i da'vaya salâhiyyeti olmadığına binâen mütevelli-i mûmâileyh Hafız Ahmed Efendi'ye tenbih olunması matlûbumdur deyû hâzır-ı mûmâileyh Ömer Şevki Efendi'nin ber-vech-i meşrûh dükkân-ı mahdûd-ı mezkûru semen-i medfû'-ı mezkûra iştirâ' ve temellük eylediğini tasdikıyle beraber mütevelli-i mûmâileyh Hafız Ahmed Efendi'nin salifü'z-zikr müddeâsını merkum Hüseyin ve Ömer Şevki Efendi evvelen inkâr sadedinde bulunmuş iselerde saniyen dükkân-ı mahdûd-ı mezkûrun temâmı müddeî mütevelli-i mûmâileyh Hafız Ahmed Efendi'nin marrü'z-zikr müddeâsı vechle nısfı Develi Mescid-i Şerifi ve diğer nısfı Muzafferü'd-din Vakfı musakkafâtından olduğunu bi't-tav' ve'r-rızâ ikrâr ve i'tiraf itmekle 'alâ-mûcib-i ikrâra bu bâbda merkum Hüseyin'e suâl tevcih itmeyüb dükkân-ı mahdûd-ı mezkûr temâmı kema fi's-sâbık vakf-ı mezkûreyn mütegallât-ı

mevkufesinde nısfiyet üzre ibkası lüzûmiyle bi't-tahliye mütevelli-i mûmâileyh Hafız Ahmed Efendi'ye teslim ve merkum Hüseyin'e medfû'u olan meblâğ-ı mezkûr yedi bin ğuruşun merkum Hüseyin'e mürâcaatında muhtariyetine müşteri-i mûmâileyh Ömer Şevki Efendi ve vazı'ü'l-yed müste'cir-i merkum Hüseyin'e tenbih-i şer'i olunduğu tescil ve bi'l-iltimas Ayntâb mahkeme-i şer'iyyesinden huzur-ı âlîlerine i'lâm olundu

Tahriren fi'l-yevmi's-sâbi' ve'l-ışrin min-şehr-i Muharremü'l-haram li-sene seb'a aşer ve selase miete ve elf

Numra

147 [149]

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Tarla-yı Cedîd Mahallesi'nden İskânzâde Hafız Ali Efendi ve Hacı Mustafa Ağa ibn-i Hacı Mehmed Efendi ibn-i Hacı Mustafa taraflarından, babalarından kendilerine intikal eden Mar'aş Sancağı'nın Elbistan Kazası'nın Ya'kub Mahallesi'nde etrafı yol, Çavuşlu Hamamı'na giden çıkmaz sokak, Nazlıoğlu Mustafa menzili, hamamın külhan avlusu ve Tokuczâde Hacı Mustafa Ağa'nın hücresi ile çevrili bir bâb menzil arsasını mahallinde satabilmesi için, kardeşleri Mehmed Saîd Efendi'ye verilen vekâlet kaydı.

Tarih: 1 Rebiü'l-evvel 1317 / 10 Temmuz 1899 Pazartesi

Belgenin Transkripsiyonu

Haleb vilâyeti celilesi idâresinde medine-i Ayntâb mahallâtından Tarla-yı Cedîd Mahallesi ahâlisinden İskânzâde Hafız Ali Efendi ve Hacı Mustafa Ağa ibn-i Hacı Mehmed Efendi ibn-i Hacı Mustafa nam kimesneler medine-i mezbûre mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kud meclis-i şer'i şerif-i lâzımü't-tevkirde li-ebeveyn er karındaşları Mehmed Saîd Efendi ibnü'l-merkum Hacı Mehmed Efendi mahzarında her biri ikrâr-ı tam ve takrir-i kelâm idüb vilâyet-i mezkûre idâresinde Mar'aş Sancağı'na mülhak Elbistan Kazası mahallâtından Ya'kub Mahallesi'nde kâin tarafları târik-i âmm ve Çavuşlu Hâmmâmı'na mürûr iden târik-ı hâss ve Nazlıoğlu Mustafa menzili hâmmâm-ı mezkûrun külhan havlusu ve Tokuczâde Hacı Mustafa Ağa'nın hücresi ile mahdûdetü'l-etraf olub babamız müteveffâ merkum Hacı Mehmed Efendi'den asâleten bizlere mevrûs mülkümüz olan bir bâb menzil arsamızı mahâllinde semen-i misliyle tâlibine bey' ve temlik ve teslime ve komisyon-ı mahsûsası huzurunda ber-vech-i muharrer bey'-i mezkûru ikrâr ve tapu

senedini i'tâ ve sâir muâmele-i nizâmiyesini ifaya ve semenini ahz ve kabza ve makbuzâtından sülüsân hissemizi bizlere irsâl ve isâle ve şâyed hisse-i mezkûre-i mahdûde hakkında bir da'va zuhûr ider ise mahâkim-i şer'iyye ve nizâmiye ve cezâiye ile devâir-i resmiyenin her bir derecât ve kısmında temyizen ve istînâfen ve gıyâben ve tashîhan ve iâdeten ve i'tirâzen muhâkeme ve müdâfa'aya şuhûd ikame ve istima'ına tahlif ve istihlâfa ve redd-i yemine tebliğ ve tebellüğe mümeyyiz ve hükm ve ehl-i hibre ta'yin ve azline iştikâ' ani'l-hükkâm ve redd-i a'zaya ve hacz-ı emvâl ve fekke ve icrâya mürâcaata her nevi' istid'â ve levâih tanzim ve kendü imzâsıyla takdime ve'l-hâsıl hususât-ı mezkûratın mütevakkıf olduğu umûrun küllîsini son dereceye değin bi't-ta'kib ve icrâ-yı vekâlete ve lede'l-hâce me'zûniyeti dâiresinde âheri tevkil ve azle vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile biraderimiz hâzır-ı merkum Mehmed Saîd Efendi'yi taraflarımızdan vekil her birimiz nâib-i menâb nasb ve ta'yin eyledik didiklerinde ol-dahî ber-vech-i muharrer vekâlet-i mezkûreyi ve hidmet-i lâzımelerini kemâ yenbağı edâ ve ifâya taahhüd ve iltizâm itmeğin mâ hüve'l vâk'a bi't-taleb ketb ve imlâ olundu

Tahriren fi'l-yevmi'l-gurre min-şehr-i Rebiü'l-evvel li-sene seb'a aşer ve selase miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Mahkeme-i Şer'iyye Ketebesinden Mehmed Nizâmeddin Efendi, Mukayyid-i Mahkeme-i Mezbûre Samed Vâhid Efendi, Muhzırbaşı Sinan Ağa, Refiki Hüseyin Ağa, diğeri Ahmed ve gayrühüm.

Yüz Yedinci Sahîfe

Numra

148 [150]

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Ehl-i Cefa Mahallesi'nden olan Mercümek Çelebizâde Hacı Mehmed Ali'nin oğulları Abdulkadir, Ahmed ve İbrahim Halil tarafından, yine Ehl-i Cefa Mahallesi'nden Bedreddin Beğ ibn-i Hâce Saîd Efendi'ye verilen vekâlet kaydı.

Tarih: Selasin Safer 1317 /

Belgenin Transkripsiyonu

Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde medine-i Ayntâb mahallâtından Ehl-i Cefâ Mahallesi ahâlisinden Mercümek Çelebizâde Abdulkadir ve Ahmed ve İbrahim

Halil benû Hacı Mehmed Ali nam kimesneler medine-i mezbûre mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kud meclis-i şer'-i şerîf-i enverde mahalle-i mezbûrede mukîm da'va vükelâsından işbû bais-i haze'l-kitâb Bedreddin Beğ ibn-i Hâce Saîd Efendi mahzarında bi't-tav' ve'r-rızâ her biri takrir-i kelâm ve ta'bir-i ani'l-merâm idüb leh ve aleyhimizde ikame olunmuş ve olunacak bi'l-cümle deâviden dolayı mahâkim-i şer'iyye ve nizâmiye ve ticâriye ve cezâiye ve devâir-i resmiyenin kâffesinde cem'-i hukukumuzu taleb ve da'va ile bidâyeten istînâfen temyizen iâdeten ve tashîhan vicâhen ve gıyâben i'tirâzü'l-gayr ve i'tirâz-ı ale'l-hükm sıfatiyle muhâkeme ve muhâsama ve murâfa'a ve müdâfa'a ve mücavebeye ve ikame-i şuhûd ve istima'a ve tebliğ ve tebellüğe ve tahlif ve tahallüfe ve mümeyyiz ve hükm ve ehl-i hibre ta'yin ve azline ve redd-i a'za ve iştikâ' ani'l-hükkâma ve hacz-ı emvâl ve fekke ve vaz'-ı icrâya mürâcaata ve sulh ve ibrâ ve kabûle ve kendi imzâsıyla her nevi' müstedayât ve levâih ve evrâk tanzim ve takdimine ve ahz ve kabza ve tatbik-i evrâk ve telgraf keşidesine ve icâr ve isticâre ve ikrâz ve istikrâza ve ferâğ ve teferruğa ve'l-hâsıl hususât-ı mezkûratın mütevakkıf olduğu umûrun küllîsini ale'l-usûl son dereceye değin ta'kib icrâya her birimiz tarafımızdan hâzır-ı mûmâileyhâyı vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile vekil-i murahhas ve nâib-i menâb-ı müfevvez nasb ve ta'yin eyledik didiklerinde mûmâileyh dahî ber-minvâl-i muharrer vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hidemât-ı lâzımelerini kemâ yenbağı edâya taahhüd ve iltizâm itmeğin itmeğin mâ hüve'l vâk'a bi't-taleb ketb ve imlâ olundu

Tahriren fi'l-yevmi's-selasin min-şehr-i Saferü'l-hayr li-sene seb'a aşer ve selase miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Serkâtib-i Mahkeme-i Şer'iyye Mehmed Zühdi Efendi, Kâtib-i Sânî Mehmed Nizâmeddin Efendi, Mukayyid-i Mahkeme-i Şer'iyye Vâhid Efendi, Muzafferüddinzâde Hafız Ahmed Efendi, Polis Halil Efendi Abbaszâde Kasab oğlu Şâkir bin Ali, Muhzırbaşı Sinan Ağa, Refiki Hüseyin Ağa, diğeri Ahmed, diğeri Vesim ve gayrühüm.

Numra

149 [151]

Belgenin Özeti

Haleb'in Neyreb Karyesi'nden Şığa oğlu Ahmed bin Hüseyin tarafından, çalınan bir adet erkek merkebinden dolayı, Ayntâb'ın Kaysara Mahallesi'nden Hacı Babalıoğlu İbrahim Halil bin Mahli'ye açtığı ve lehine sonuçlanan dava kaydı.

Tarih: 21 Safer 1317 / 1 Temmuz 1899 Cumartesi

Belgenin Transkripsiyonu

Ma'rûz-ı dâîleridir ki

Haleb vilâyet-i celilesi kurâsından Neyrab Karyesi ahâlisinden olub hüviyeti karye-i mezbûre ahâlisinden Hasan bin Yusuf ve Mustafa bin Mehmed nam kimesnelerin ta'rifleriyle mu'arrefe olan sâhib-i arzuhâl işbû baisü'l-i'lâm Şığa oğlu Ahmed bin Hüseyin nam kimesne vilâyet-i mezbûre idâresinde medine-i Ayntâb mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kud meclis-i şer'îmizde medine-i mezbûre mahallâtından Kaysara Mahallesi ahâlisinden Hacı Babalıoğlu İbrahim Halil bin Mahli muvâcehesinde üzerine da'va ve takrir-i kelâm idüb işbû merkum İbrahim Halil'in yedinde olub mahkeme-i mezkûre havlusunda muâyene olunana boz renkli bir re's erkek merkeb nefs-i Haleb mahallâtından Harse'l-kadanî Mahallesi ahâlisinden gaib-i ani'l-belde Tunbira? ibn-i Hacı Ali yedinde malı iken bundan bir sene mukeddem marrü'l-beyân Neyreb Karyesi sâkinlerinden kezâ gaib-i ani'l-belde Mustafa bin Mehmed nam kimesne merkeb-i mevsuf-ı mezkûru iki yüz toksan ğuruş semen-i medfû' ve makbuz mukabelesinde gaib-i merkum Tunbira?'nın iştirâ' ve kabz ve kabûl ve tesellüm ile yedinde malı iken bundan iki mah mukaddem merkeb-i mevsuf-ı mezkûru medfû'um olan üç yüz yetmiş beş ğuruş semen mukabelesinde gaib-i mezbûr Mustafa'dan iştirâ' ve kabz ve kabûl etmemle şer'an malım olduğu halde tarihden yigirmi üç gün mukaddem Haleb'de Babe'l-Habiş nam mahalde neharen yedimden zayi' idüb el-hâletü hâzihi merkum İbrahim Halil yedinde bulmamla bil-istihkak alıvirilmesi matlûbumdur deyû ba'de'd-da'va ve's-suâl merkum İbrahim Halil dahî cevâbında müddeâbih olan merkeb-i mevsuf-ı mezkûr yedinde olduğunu ikrâr ancak merkeb-i mevsuf-ı mezkûru işbû tarih-i i'lâmdan beş gün mukaddem Ayntâb mahaallatından mütemekkinlerinden ve merkebci esnafından gaib-i ani'l-meclis Bedik'in oğlu Bedros nam kimesneden on aded sim mecidiyyeye semen-i medfû' ve makbuz mukabilinde iştirâ' eylediğim gibi mezbûr Bedros dahî bundan yedi gün mukaddem Nizibli gaib-i ani'l-belde Hasno bin Abdullah nam kimesneden iştirâ' idüb ol-vechle merkeb-i mevsuf-ı mezkûru şer'an mülkiyet üzre bihakkın vaz'ı'ü-l yed iderim deyû müddeî-i merkum Ahmed'in ber-vech-i muharrer

tarih-i mukaddem ile şer'an mülkiyetini inkâr itmeğin müddeî-i merkum Ahmed'den müddeâ-yı meşrûhasına muvâfık beyyine taleb olundukda salifü'z-zikr Neyreb Karyeli Hasan bin Yusuf ve Mustafa bin Mehmed nam kimesneler li-ecli'ş-şehâde meclis-i şerde hâzırân olub eserü'l-istişhâd müdde-i merkumun müddeâ-yı meşrûhasına mutabık ber-nehc-i şer'î bi'l-muvâcehe her biri edâ-yı şehâdet-i şer'iyye itmeleriyle şehâdet-i vâkı'aları bâ-varaka-i mestûre mensub oldukları marrü'l-beyân Neyreb Karyesi Mehmed bin Ahmed ve Halil bin Cüneyd nam kimesnelerden evvelen sırran ve ba'dehû Ali bin Musa ve Mehmed bin Ömer nam kimesnelerden dahî tarafeyn huzurunda alenen lede't-tezkiye adl ve makbûlü'ş-şehâde idükleri varaka-i mestûre-i mezkûre zîriyle ihbâr ve beyân olunub şehâdet-i vâkı'aları bi'l-kabûl veh-i vecîh-i şer'i üzre merkum Ahmed tahlif olunmağın mucebince merkeb-i mevsuf-ı mezkûru müddeî-i merkum Ahmed'e def' teslime müddeâ aleyh mezbûr İbrahim Halil'e tenbih olunduğu tescil ve bi'l-iltimas Ayntâb Mahkeme-i Şer'iyyesi'nden huzur-ı âlilerine i'lâm olundu

Tahriren fi'l-yevmi'l-hâdî ve'l-ışrin min-şehr-i Saferü'l-hayr li-sene seb'a aşer ve selase miete ve elf

Yüz Sekizinci Sahîfe

Numra

150 [152]

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Musullu Mahallesi'nden olan Mehmed Abdo ibn-i İsmail ibn-i Meney Mehmed ile yine aynı mahalleden Fatma bint-i Bakkal Mehmed bin Abdullah tarafından, Protestan milletinden ve Hayik Müslüman Mahallesi'nden dava vekili Kirkor Efendi veled-i Dir Agob'a verilen vekâlet kaydı.

Tarih: 25 Safer 1317 / 5 Temmuz 1899 Çarşamba

Belgenin Transkripsiyonu

Haleb vilâyeti celilesi idâresinde medine-i Ayntâb mahallâtından Musullu Mahallesi sâkinlerinden Mehmed Abdo ibn-i İsmail ibn-i Meney Mehmed ile yine mahalle-i mezbûre sâkinlerinden olub zâtı marrü'l-beyân Musullu Mahallesi ahâlisinden Aşkollu? Mehmed ibn-i Ahmed ve Çukur Mahallesi Ahmed bin Hüseyin nam kimesneler ta'rifleriyle ber-nehc-i şer'î mu'arrefe olan Fatma bint-i Bakkal Mehmed bin Abdullah nam hatun medine-i mezbûre mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kud meclis-i şer'i şerif-i lâzımü't-tevkirde tebaa-i Devlet-i Âlîyye'nin Protestan milletinden ve Hâyik Müslüman Mahallesi mütemekkinlerinden ve da'va

vükelâsından işbû rafi-i haze'r-rakim Kirkor Efendi veled-i Dir Agob mahzarında her biri ikrâr-ı tam ve takrir-i kelâm idüb leh ve aleyhimizde ikame olunmuş ve olunacak cümle-i deâvi hakkında müddeî ve müddeâ aleyh müste'nif ve müste'nefün aleyh mümeyyiz ve mümeyyizün aleyh mu'teriz ve mu'terizün aleyh ve şahs-ı sâlis sıfatiyle mahâkim-i şer'iyye ve nizâmiye ve cezâiye ve sâir devâir-i resmiyenin her bir derecât ve kısmında murâfa'a ve muhâkeme ile hukukumuzu bi't-taleb ahz ve kabza ve şuhûd ikame ve istima'ına ve her nevi' karar istihsâl ve ahz ve tahlif ve tahalüfe ve redd-i yemine mümeyyiz ve hükm ve ehl-i hibre ta'yin ve azline ve redd-i a'za ve iştikâ' ani'l-hükkâma ve hacz-ı emvâl ve fekke ve icrâya mürâcaata ve her nevi' müstedayât ve levâih tanzim ve kendü imzâsıyle devâir-i iâdesine takdime ve makbuzâtını bizlere teslim ve isâle ve'l-hâsıl hususât-ı mezkûratın mütevakkıf olduğu umûrun küllîsini son dereceye değin ta'kiben vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile hâzır-ı mezbûr Kirkor Efendi'yi tarafımızdan her birimiz vekil ve nâib-i menâb nasb ve ta'yin eyledik didiklerinde ol-dahî ber-vech-i muharrer vekâlet-i mezkûreleri kabûl ve hidemât-ı lâzımelerini kemâ yenbağı edâya taahhüd ve iltizâm itmeğin mavak'a bi't-taleb ketb ve imlâ olundu

Tahriren fi'l-yevmi'l-hamîs ve'l-ışrin min-şehr-i Saferü'l-hayr li-sene seb'a aşer ve selase miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Mahkeme-i Şer'iyye Ketebesinden Mehmed Nizâmeddin Efendi, Mukayyid-i Mahkeme-i Mezbûre Samed Vâhid Efendi, Muhzırbaşı Sinan Ağa, Refiki Hüseyin Ağa, diğeri Ahmed ve gayrühüm.

Numra

151 [153]

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Paçavra Mahallesi'nden olan Zeyneb bint-i Osman tarafından, kocası Küçük Arapdar Karyesi'nden Ahmed bin Hamo'ya açılan ve fetva-yı şerif gereğince aleyhine sonuçlanan nafaka davasının kaydı.

Tarih:5 Ramazan 1316 / 17 Ocak 1899 Salı

Belgenin Transkripsiyonu

Ma'rûz-ı dâîleridir ki

Haleb vilâyeti celilesi idâresinde medine-i Ayntâb mahallâtından Paçavra Mahallesi sâkinelerinden ma'rifetü'z-zât Zeyneb bint-i Osman nam hatun medine-i

mezbûre mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kud meclis-i şer'îmizde medine-i mezbûreye tabi' Küçük Arabdar Karyesi ahâlisinden işbû baisül-i'lâm Ahmed bin Hamo muvâcehesinde üzerine da'va ve takrir-i kelâm idüb işbû merkum Ahmed bundan bir sene akdem beni Ayntâb Kazası'nda tezvic idüb mahalle-i mezbûrede kâin menzilimde birlikde birkaç mah müddet ikamet ve muâmele-i zevciyetden sonra sekiz mahdan berü beni bilâ nafaka hânemde terk idüb karyesine gittiğinden ve tarih-i mezkûrdan berü hukuk-ı zevciyete riayet itmediğinden merkum Ahmed'e suâl olunub Ayntâb Kasabası'nda menzilimde kema fi's-sâbık ikamet ve hukuk-ı zevciyete riayet itmediği suretde zevcim merkum Ahmed üzerine kıbel-i şer'îden kadr-i ma'rûf nafaka ve kisve baha farz ve takdir olunması matlûbumdur deyû ba'de'd-da'va ve's-suâl merkum Ahmed dahî cevâbında müddeîyye-i mezbûre Zeyneb Hatun'u mezkûr Arabdar Karyesi'ne gitmek üzre Ayntâb Kasabası'nda akd ve tezvic idüb zevce-i menkûha-i medhûl-bahası olduğunu ikrâr ancak mezbûrenin menzilinde bir mah ikametden sonra bî-vech tard itdiğine binâen ben dahî mezbûreyi karye-i mezkûrede vâki' menzile götürüb üç mah müddet birlikde sâkin oldukdan sonra mezbûre Ayntâb'da vâki' menziline avdet idüb ben dahî gelmiş isem de mezbûre beni menziline kabûl itmediğine binâen nafaka ve kisve baha taleb ve takdir gayr-ı meşrû' olmağla karyeme gitmek ve bana inkıyâd ve itâat ve hukuk-ı zevciyete riayet itmek üzre tenbih-i şer'î olunması matlûbumdur deyû ba'de'd-da'va ve's-suâl mezbûre tekrar ifâdesinde zevc-i merkum Ahmed Ayntâb'da ikamet itmek üzre kendüsünü akd-i nikâh ve tezvic eylediğinden karye-i mezbûreye gidemeyeceğini ve merkum hânesine geldiği halde hukuk-ı zevciyete riayet ve inkıyâd ve itâat ideceğini şâyed merkum Ayntâb'da ikamete muvafakat ve rû-yi rızâ' göstermediği suretde ber-vech-i muharrer nafaka ve kisve baha takdir olunması matlûbumdur didikde merkum Ahmed dahî Ayntâb'da ikamet idemeyeceğini

Yüz Tokuzuncu Sahîfe

ve karye-i mezbûreye gitmek üzere mezbûreye tenbih olunmasını tekrar itmekle tarafeynin ifâdeleri fetvâ-yı şerife lede'l-havale müddeîyye-i mezbûre Zeyneb zevc-i merkum Ahmed Ayntâb'da sâkin olmak üzre kendüsünü nikâh eylediğini iddiâ ve zevc-i merkum Ahmed'in karyesine gitmeyeceğini dermeyân itmiş ise de müddeîyye-i mezbûre zevc-i merkumdan mehr-i mukaddemini istifa' itmiş ise şart-ı mezkûra i'tibar olunmayub zevc-i merkumun müddet-i sefer olmayan karyesine gitmek ve bu cihetle merkuma itâat itmesi lâzım geleceği ve zevc-i merkum karyesinde muâmele-i zevciyete itâat itmediği suretde bundan sonra zevc-i

merkumdan nafaka mutalebesine salâhiyeti olmayacağı gibi takdir-i şer'isiz mürûr iden eyyâm içün dahî nafaka lâzım gelmeyeceği deyû cevâben beyân ve iftâ buyurulduğuna binâen mucebiyle zevc-i merkum Ahmed'in müddet-i sefer olmayan mezkûr karyesinde kâin menziline gidüp kendüye itâat ve inkıyâd ve hukuk-ı zevciyete mürâât itmek üzre mezbûre Zeyneb Hatun'a tenbih-i şer'i olunduğu tescil ve bi'l-iltimas Ayntâb Mahkeme-i Şer'îyyesinden huzur-ı âlilerine i'lâm olundu

Tahriren fi'l-yevmi'l-hamîs min-şehr-i Ramazanü'l-mübârek li-sene sitte aşer ve selase miete ve elf

Numra

152 [154]

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Kurb-ı Kayacık Mahallesi'nden olan Köylüzâde Ahmed Efendi ibn-i Ahmed Efendi'nin hânesinde misâfir olarak bulunan Köylüzâde kızları Fatma, Ayyuş ve Münüre benât-ı Osman Efendi ibn-i Mustafa Efendi taraflarından, Ermeni milletinden dava vekili Topalyan Ohannes Efendi veled-i Agob'a verilen vekâlet kaydı.

Tarih:21 Safer 1317 / 1 Temmuz 1899 Cumartesi

Belgenin Transkripsiyonu

Tahakkuk-ı özr-i şer'îyye binâen zikr-i âtî hususun mahâllinde bi'l-istima' ketb ve tahriri iltimas olunmağla kıbel-i şer'iat-ı garradan me'zûnen ta'yin ve irsâl olunan mahkeme-i şer'iyye Serkâtibi Mehmed Zühdi Efendi Efendi dâîleri Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde medine-i Ayntâb mahallâtından Kurb-ı Kayacık Mahallesi'nde vâki' Köylüzâde Ahmed Efendi ibn-i Ahmed Efendi'nin hânesine varub merkum Ahmed Efendi ve Kal'a Ağası Osman Ağa ibn-i Mahmud Efendi ve Fâzılzâde Mehmed Efendi ibn-i Hacı Mehmed Efendi ve Bostancı Şâkir ibn-i Koca Osman ve ceride-i şer'iyyede muharrerü'l-esâmî kimesneler hâzır oldukları halde akd-ı meclis-i şer'-i âlî eyledikden sonra zâtları hâzırûn-ı merkumûn ta'rifleriyle ber-nehc-i şer'î mu'arrefeler olub hâne-i mezkûrede müsâfireten sâkine bulunan Köylüzâde kerîmeleri Fatma ve Ayyuş ve Münüre benât-ı Osman Efendi ibn-i Mustafa Efendi nam hatunlar her biri meclis-i ma'kud-ı mezkûrda hükûmet-i seniyye civarında mukîm tebaa-i Devlet-i Âlîyye'den ve Ermeni milletinden ve da'va vükelâsından işbû rafi-i haze'r-rakim Topalyan Ohannes Efendi veled-i Agob mahzarında ikrâr-ı tam ve takrir-i kelâm leh ve aleyhimizde ikame olunmuş ve

olunacak cümle-i deâvi içün mahâkim-i şer'iyye ve nizâmiye ve cezâiye ve devâir-i resmiyenin her bir derecât ve kısmında taleb ve da'va ve ahz ve kabz ve husûmet ve redd-i cevâba istînâfen ve temyizen ve gıyâben ve iâdeten ve tashîhan ve i'tirâzen muhâkeme ve müdâfa'aya ve her nevi' karar ve i'lâmın taleb ve ahzına ve ikame-i şuhûd ve istima'a ve istihlâf ve tahlif ve redd-i yemine ve mümeyyiz ve hükm ve ehl-i hibre ta'yin ve azline ve redd-i a'za ve iştikâ' ani'l-hükkâma ve hacz-ı emvâl ve fekke ve icrâya mürâcaata ve her nevi' istid'â ve levâih tanzim ve kendi imzâsıyla devâir-i âidesine takdime ve makbuzâtını bizlere teslim ve isâle ve'l-hâsıl hususât-ı mezkûratın mütevakkıf olduğu umûrun küllîsini son dereceye değin ta'kiben vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile hâzır-ı mezbûr Ohannes Efendi'yi tarafımızdan her birimiz vekil ve nâib-i menâb nasb ve ta'yin eyledik didiklerinde ol-dahî vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hidemât-ı lâzımelerini kemâ yenbağı edâya taahhüd ve iltizâm ettim didiğini kâtib-i mûmâileyh mahâllinde ba'de'l-istima' ketb ve tahrir ve maan meb'us ümenâ-i şer'le meclis-i şer'e gelüb vuku'-ı hâli bi-temâmiha ifâde ve beyân itmekle kıbel-i şer'den dahî tenfîz olunmağın mâ hüve'l vâk'a bi't-taleb ketb ve imlâ olundu

Tahriren fi'l-yevmi'l-hâdî ve'l-ışrin min-şehr-i Saferü'l-hayr li-sene seb'a aşer ve selase miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Köylüzâde Ahmed Efendi, Kal'a Ağasızâde Osman Ağa, Fâzılzâde Mehmed Efendi, Bostancı Şâkir Ağa, Muhzırbaşı Sinan Ağa, Refiki Hüseyin Ağa, diğeri Ahmed ve gayrühüm.

Numra

153 [155]

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Bostancı Mahallesi'nden olup Haleb'in Hârim Kazası'nda Telgraf Çavuşu iken vefât eden Mustafa Çavuş ibn-i Mehmed bin Halil'in vârislerinden kızı Emine ibnite Mustafa Çavuş tarafından, Çukur Mahallesi'nden Damadzâde Hamid Efendi ibn-i Sâlih Efendi'ye, babasının alacağı olan kırk kuruşdan kendi payına düşen otuz beş kuruş için açılan ve lehte sonuçlanan dava kaydı.

Yine Emine ibnite Mustafa Çavuş tarafından, babasının mirasını elinde bulunduranlardan hakkını taleb etmesi için oğlu Memik ibn-i Hüseyin Ağa'ya verilen vekâlet kaydı.

Tarih: 17 Rebiü'l-evvel 1317 / 26 Temmuz 1899 Çarşamba

Belgenin Transkripsiyonu

Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde medine-i Ayntâb mahallâtından Bostancı Mahallesi ahâlisinden olub vilâyet-i mezbûre dâhilinde Hârim Kazası'nda Telgraf Çavuşu iken bundan çend mah akdem vefât iden Mustafa Çavuş ibn-i Mehmed bin Halil'in veresesinden salifü'z-zikr

Yüz Onuncu Sahîfe

Bostancı Mahallesi sâkinelerinden sâhib-i istid'â sulbîyye-i kebîre kızı ma'rifetü'z-zât Emine ibnite merkum Mustafa Çavuş bin Mehmed ibn-i merkum Halil nam hatun medine-i mezbûre mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kud meclis-i şer'-i şerîf-i enverde müteveffâ-yı merkumun medyûnu olub medine-i Ayntâb'ın Çukur Mahallesi ahâlisinden Damadzâde Hamid Efendi ibn-i Sâlih Efendi mahzarında üzerine da'va ve takriri-i kelâm idüb müteveffâ-yı merkumun hayatında işbû mezbûr Hamid Efendi zimmetinde cihet-i karz-ı şer'iden alacağı olan kırk ğuruş hakkını kable'l-ahz ve'l-istifa' vefât itmekle meblâğ-ı mezkûr müteveffâ-yı merkumun vârisi olan zevce-i menkûha-i metrûkesi gaibe-i ani'l-belde Savey bint-i Abdullah ile sulbîyye kızı olmamla bana münhasıre olub bizlerden başka vârisi ve terekesine müstehakk âheri olmadığından meblâğ-ı mezkûrdan hisse-i meşrû'am olan otuz beş ğuruşun tarafıma def' ve teslimi hakkında işbû medyûn-ı merkum Hamid Efendi'ye tenbih olunması bi'l-verâse matlûbumdur deyû ba'de'd-da'va ve's-suâl oldahî cevâbında müddeâbih olan meblâğ-ı mezkûr kırk ğuruş cihet-i mezbûreden müteveffâ-yı merkum zimmetinde hâlâ deyni olduğunu ikrâr ancak müddeîyye-i mezbûrenin ber-minvâl-i muharrer verâset müddeâsını ba'de'l-inkâr müddeîyye-i mezbûre Emine hatundan müddeâ-yı meşrûhasına mutabık beyyine taleb olunduk da mezkûr Bostancı Mahallesi ahâlisinden Yusuf ibn-i Hallac Mehmed ve Tışlaki Mahallesi ahâlisinden Hafız'ın oğlu Şâkir bin Mustafa nam kimesneler li-ecli'ş-şehâde meclis-i şer'e hâzırân olub istişhâd olunduklarında fi'l-hakika müteveffâ-yı merkum Mustafa Çavuş ibn-i Mehmed bin Halil'in verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi gaibe-i mezbûre Savey bint-i Abdullah ile kızı işbû Emine'ye münhasıre olub bundan gayrı vârisi ve terekesine müstehakk âheri olmadığını biliyoruz bizler bu hususa bu vech üzre şâhidiz şehâdet dahî ideriz deyû her biri bi'l-muvâcehe edâ-

yı şehâdet-i şer'iyye itdiklerinde şehâdet-i vâkı'aları usûl-ı mevzû'a'sına tevfikan bâ-varaka-i mestûre Bostancı Mahallesi İmamı Hafız Ahmed Efendi ibn-i Abdurrahman Efendi ve Muhtarı Seyyid Ağa ibn-i Mamo ve Tışlaki Mahallesi İmamı Sâlih ibn-i Hacı Şâkir Efendi ve Muhtarı Mustafa Ağa ibn-i İbrahim ve ihtiyarı Hüseyin Ağa ibn-i Hacı Mehmed nam kimesnelerden evvelen sırran ve ba'dehû tarafeyn huzurunda Mehmed bin Ayvaz ve Mustafa bin Abdulkadir ve Hacı Hüseyin ve Hacı Ai ibn-i Mustafa nam kimesnelerden dahî alenen lede't-tezkiye adl ve makbûlü'ş-şehâde idükleri varaka-i mestûre-i mezkûre zîriyle ihbâr ve beyân olunub şehâdet-i vâkı'aları kabûl olunmağın mucebince işbû müddeîyye-i bint-i mezbûre Emine ile zevcesi gaibe-i mezbûre Savey Hatun'un verâsetine ba'de'l-hükm ve't-tenbih verese-i merkumeden bint-i mezbûre Emine Hatun meclis-i şer'-i şerîfde takrir-i kelâm idüb mevrûsum ve babam müteveffâ-yı merkumun terekesini vazı'[ü'l-yed] olanlardan ve zimem-i nâsda olan alacağının ashâbından mahallerinde taleb ve da'va ve ahz ve kabza ve makbuzunu bana irsâl ve isâle ve lede'l-hâce sulh ve ibrâya ve inde'l-iktizâ me'zûniyeti dâiresinde âheri tevkil ve azle ve hususât-ı mezkûratın mütevakkıf olduğu umûrun küllîsini son dereceye değin bi't-ta'kib hidmetini lâzımesini ifaya hâzır-ı bi'l-meclis sadrî oğlum işbû rafi-i haze'l-vesîka Memik ibn-i Hüseyin Ağa'yı tarafımdan vekâlet-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile vekil ve nâib-i menâb nasb ve ta'yin eyledim didikde hâzır-ı merkumûn dahî ber-vech-i muharrer vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hidmet-i lâzımesini kemâ yenbağı edâya taahhüd ve iltizâm itmeğin mavak'a bi't-taleb ketb ve imlâ olundu

Tahriren fi'l-yevmi's-sâbi' aşer min-şehr-i Rebiü'l-evvel li-sene seb'a aşer ve selase miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Mukayyid-i Mahkeme-i Şer'iyye Vâhid Efendi, Muhzırbaşı Sinan Ağa, Refiki Hüseyin Ağa ve gayrühüm.

Numra

154 [156]

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Tışlaki Mahallesi'nden olan Kafadarın oğlu Hacı Ali ibn-i Mustafa tarafından, çalınan bir adet iğdiş at için, Kebkeb Bölüğü Mahallesi'ndan Ebkarın? oğlu Ali bin Mehmed'e açılan ve lehine sonuçlanan dava kaydı.

Tarih: 21 Rebiü'l-evvel 1317 / 30 Temmuz 1899 Pazar

Belgenin Transkripsiyonu

Ma'rûz-ı dâîleridir ki

Haleb vilâyeti celilesi idâresinde medine-i Ayntâb mahallâtından Tışlaki Mahallesi ahâlisinden Kafadarın oğlu Hacı Ali ibn-i Mustafa medine-i mezbûre mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kud meclis-i şer'îmizde medine-i mezbûrenin Kebkeb Bölüğü Mahallesi ahâlisinden Ebkarın? oğlu Ali bin Mehmed muvâcehesinde üzerine da'va ve takrir-i kelâm idüb merkum Ali'nin yedinde olub mahkeme-i mezbûre havlusunda muâyene olunan doru tonlu ve alnı ve sol arka ayağı beyaz ve sol tarafda karnının kolan yerinde bir mikdâr tüysüz boynunun iki tarafı selvi nişanlı ve el-yevm beş yaşında olan bir re's iğdiş bargir medine-i mezbûreye tabi' Tekirsin Karyeli Selman bin Hüseyin'in yedinde netacen malı olduğu halde bundan takriben iki sene akdem beş yüz ğuruş semen-i medfû' ve makbuz mukabilinde iştirâ' idüb ol-vechle şer'an yedimde malım iken bundan takriben (çizik) on mah mukaddem sumak devlübünden

Yüz On Birinci Sahîfe

geceleyin sirka ve zayi' olub el-hâletü hâzihi bargir-i mevsuf-ı mezkûru merkum Ali yedinde bulmamla bi'l-istihkak taleb ve da'va iderim deyû ba'de'l-istintak merkum Ali dahî cevâbında bargir-i mevsuf-ı mezkûru tarihden on iki gün mukaddem Ayntâb'ın Töbe Mahallesi ahâlisinden Hızır'ın damadı ve jandarma neferâtından ismini bilmediğim kimesneden üç yüz yigirmi ğuruş semen-i medfû' ve makbuz mukabilinde iştirâ' idüb ol-vechle şer'an yedimde malım olmak üzre bihakkın vaz'-ı yed iderim deyû ikrâr ancak müddeî-i merkumun ber-minvâl-i muharrer malı olduğunu inkâr itdikde müddeî-i merkum Hacı Ali Ağa'dan müddeâ-yı meşrûhasına muvâfik beyyine taleb olundukda marrü'l-beyân Tışlaki Mahallesi ahâlilerinden Kaytan'ın? oğlu Hacı İbrahim Ağa ibn-i İbrahim ve Kafadar'ın oğlu Hacı Hüseyin Ağa ibn-i Mustafa nam kimesneler li-ecli'ş-şehâde meclis-i şerde hâzırân olub eserü'l-istişhâd bargir-i mevsuf-ı mezkûru tavsif ve ta'yin iderek müddeî-i merkumun müddeâ-yı meşrûhasına muvâfik ber-vech-i şer'î bi'l-muvâcehe her biri edâ-yı şehâdet-i şer'iyye itmeleriyle şehâdet-i vâkı'aları bâ-varaka-i mestûre mensub oldukları salifü'z-zikr Tışlaki Mahallesi imâmı Sâlih Efendi ibn-i Hacı Şâkir Efendi ve muhtarı Mustafa ibn-i İbrahim ve ihtiyarı Mehmed oğlu Hüseyin ibn-i Hacı Mehmed nam kimesnelerden evvelen sırran ve ba'dehû Çengelzâde Hacı Mehmed Ağa ibn-i Mehmed ve Tahtanî İmamızâde Hacı Mehmed Sâbit Efendi ibn-i Hacı Mehmed Efendi nam kimesnelerden dahî tarafeyn huzurunda alenen lede't-

tezkiye adl ve makbûlü'ş-şehâde idükleri varaka-i mestûre-i mezkûre zîriyle ihbâr ve beyân olunub şehâdet-i vâkı'aları bi'l-kabûl vech-i vecîh-i şer'î üzre merkum Hacı Ali Ağa tahlif olunmağın mucebince müddeâbih olan bargir-i mevsuf-ı mezkûru müddeî-i merkum Hacı Ali Ağa'ya def' teslime müddeâ aleyh mezbûr Ali Ağa'ya tenbih olunduğu tescil ve bi'l-iltimas Ayntâb Mahkeme-i Şer'iyyesi'nden huzur-ı âlilerine i'lâm olundu

Tahriren fi'l-yevmi'l-hâdî ve'l-ışrin min-şehr-i Rebiü'l-evvel li-sene seb'a aşer ve selase miete ve elf

Numra

155 [157]

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Kurb-ı İbn-i Şeker Mahallesi'nden ve Fadlacı esnafından olan Mehmed ibn-i Fadlacı Mustafa ile kızkardeşi Hadice bint-i Mustafa taraflarından, dava vekili Kirkor Efendi veled-i Agob'a verilen vekâlet kaydı.

Tarih: 20 Rebiü'l-evvel 1317 / 29 Temmuz 1899 Cumartesi

Belgenin Transkripsiyonu

Haleb vilâyeti celilesi idâresinde medine-i Ayntâb mahallâtından Kurb-ı İbn-i Şeker Mahallesi ahâlilerinden olub zâtı Tışlaki Mahallesi sâkinlerinden Hafız'ın oğlu Mustafa ve Mehmed bin Arab Mehmed ta'rifleriyle mu'arrefeler olan fadlacı esnafından Mehmed ibn-i Fadlacı Mustafa ve hemşiresi Hadice bintü'l-merkum Mustafa nam kimesneler medine-i mezbûre mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kud meclis-i şer'-i şerîf-i enverde da'va vükelâsından Kirkor Efendi veled-i Agob muvâcehesinde her biri takrir-i kelâm ve ta'bir-i ani'l-merâm idüb leh ve aleyhimizde ikame olunmuş ve olunacak bi'l-cümle deâviden dolayı mahâkim-i şer'iyye ve nizâmiye ve ticâriye ve cezâiye ve devâir-i resmiyenin kâffesinde bidâyeten istînâfen temyizen i'irazen vicâhen gıyâben ve iâdeten ve tashîhan müddeî ve müddeâ aleyh müste'nif ve müste'nefün aleyh mümeyyiz ve mümeyyizün aleyh sıfatiyle taleb ve da'va ikame-i ve şuhûd istima'a ve tahlif ve tahallüfe ve tebliğ ve tebellüğe ve mümeyyiz ve hükm ve ehl-i hibre ta'yinine ve hacz-ı emvâl ve fekke ve icrâya mürâcaata ve kendi imzâsıyla her nevi' müsted'ayât ve levâih ve evrâk tanzim ve takdimine ve'l-hâsıl hususât-ı mezkûratın mütevakkıf olduğu umûrun küllîsini son dereceye değin ale'l-usûlta'kib ve icrâya tarafımızdan hâzır-ı merkum Kirkor Efendi'yi vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile her birimiz vekil ve nâib-i

menâb nasb ve ta'yin eyledik didiklerinde ol-dahî ber-minvâl-i muharrer vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hidmet-i lâzımelerini kemâ yenbağı edâya taahhüd ve iltizâm itmeğin mavak'a bi't-taleb ketb ve imlâ olundu

Tahriren fi'l-yevmi'l-ışrin min-şehr-i Rebiü'l-evvel li-sene seb'a aşer ve selase miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Serkâtib-i Mahkeme-i Şer'iyye Mehmed Zühdi Efendi, Refiki Mehmed Nizâmeddin Efendi, Mukayyid-i Mahkeme-i Şer'iyye Vâhid Efendi, Mustafa bin Hacı Ömer, Muhzırbaşı Sinan Ağa, Refiki Hüseyin Ağa, diğeri Ahmed ve gayrühüm.

Yüz On ikinci Sahîfe

Numra

156 [158]

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın İbn-i Kör Mahallesi'nden ve Protestan milletinden Vartan oğlu Manuk Kapril veled-i Karabet'in oğulları Karabet, Vartan, Yevan ve Yasef'in yanı sıra hanımı Hurik bint-i Agob tarafından kendi adına asaleten ve küçük oğlu Aram'a da vesayeten, dava vekili Mehmed Mazlum Efendi ibn-i Emin Efendi'ye verilen vekâlet kaydı.

Tarih: 15 Rebiü'l-evvel 1317 / 24 Temmuz 1899 Pazartesi

Belgenin Transkripsiyonu

Tahakkuk-ı özr-i şer'îyye binâen zikr-i âtî hususun mahâllinde bi'l-istima' ketb ve tahriri iltimas olunmağla cânib-i şer'iat-ı garradan me'zûnen irsâl olunan mahkeme-i şer'iyye Serkâtibi Mehmed Zühdi Efendi dâîleri Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde medine-i Ayntâb mahallâtından İbn-i Kör Mahallesi'nde vâki' tebaa-i Devlet-i Âlîyye'nin Protestan milletinden Vartan oğlu Manuk Kapril veled-i Karabet'in menziline varub mahalle-i mezbûre mütemekkinlerinden ve tebaa-i müşarûnileyhanın millet-i merkumesinden Taşcıyan Tabib Mahs Nersez veled-i Serkiz ve Vartanyan Tabib Kiğork veled-i mezbûr Karabet ve ceride-i şer'iyyede mestûru'l-esâmî kimesneler hâzır oldukları halde akd-ı meclis-i şer'-i âlî eyledikden sonra zâtı hâzırân-ı mezbûrân Nersez ve Kiğork ta'rifleriyle ber-vech-i şer'î mu'arrefe olan ve müteveffâ-yı merkum Kapril'in zevce-i metrûkesi bulunan Hurik bint-i Agob nam hatun nefsine asâleten ve sadrî-i sagîr oğlu Aram veled-i mezbûr Kapril'in bâ-hüccet-i şer'iyye vasî-i mensubu olmağla vesâyeten ve Karabet ve

Vartan ve Yevan ve Yasef benû merkum Kapril nam kimesnelerden her biri meclis-i ma'kud-ı mezkûrda mahalle-i mezbûre ahâlisinden da'va vükelâsından Mehmed Mazlum Efendi ibn-i Emin Efendi mahzarında ikrâr-ı tam ve takrir-i kelâm idüb asâlaten ve vesâyeten leh ve aleyhimizde ikame olunmuş ve olunacak bi'l-cümle deâvi içün mahâkim-i şer'iyye ve nizâmiye ve cezâiye ve sâir devâir-i resmiyenin her bir derecât ve kısmında taleb ve da'va ve husûmet ve redd-i cevâba ve kâffe-i hukukumuzu ahz ve kabza istînâfen ve temyizen ve gıyâben ve iâdeten ve tashîhan ve i'tirâzen muhâkeme ve müdâfa'aya ve her nevi' karar ve i'lâmı bi't-taleb ahzına ve şuhûd ikame ve istima'ına ve tahlif ve istihlâfa ve redd-i yemine ve mümeyyiz ve hükm ve ehl-i hibre ta'yin ve azline ve redd-i a'za ve iştikâ' ani'l-hükkâma ve hacz-ı emvâl ve fekke ve icrâya mürâcaata ve her nevi' istid'â ve levâih tanzim ve kendü imzâsıyla takdime ve makbuzâtını bizlere irsâl ve isâle ve'l-hâsıl hususât-ı mezkûratın mütevakkıf olduğu umûrun küllîsini son dereceye değin ta'kiben vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile hâzır-ı mûmaşleyh Mehmed Mazlum Efendi'yi tarafımızdan her birimiz vekil ve nâib-i menâb nasb ve ta'yin eyledik didiklerinde ol-dahî ber-minvâl-i muharrer vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hidemât-ı lâzımelerini kemâ yenbağı edâya taahhüd ve iltizâm eylediğini kâtib-i mûmâileyh mahâllinde ba'de'l-istima' ketb ve tahrir ve maan meb'us ümenâ-i şer'le meclis-i şer'e gelüb vuku'-ı hâli bi-temâmiha inhâ ve beyân itdikde cânib-i şer'den dahî tenfîz olunmağın mavaka bi't-taleb ketb ve imlâ olundu

Tahriren fi'l-yevmi'l-hamîs aşer min-şehr-i Rebiü'l-evvel li-sene seb'a aşer ve selase miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Kâtib-i Mahkeme-i Şer'iyye Mehmed Nizâmeddin Efendi, Mukayyid-i Mahkeme-i Mezbûre Vâhid Efendi, Muhzırbaşı Sinan Ağa, Refiki Hüseyin Ağa, aTabib Maks Nersez, Tabib Maks Kiğork ve gayrühüm mine'l-huzzâr.

Numra

157 [159]

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Töbe Mahallesi'nden iken vefât eden Ali Hâcezâde İbrahim Efendi ibn-i Mustafa'nın küçük yaştaki kızları Münüre, Firdevs, Zekiye ve Feride'nin vasîliklerine, vâlideleri Hadduc ibnite Hacı Paşa olarak bilinen Mehmed Emin'in tayini hakkında vesayet kaydı.

Tarih: 8 Rebiü'l-âhir 1317 / 16 Ağustos 1899 Çarşamba

Belgenin Transkripsiyonu

Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde medine-i Ayntâb mahallâtından Töbe Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefât iden Ali Hâcezâde İbrahim Efendi ibn-i Mustafa'nın sulbîyye-i sagîre kızları Münüre ve Firdevs ve Zekiye ve Feride'nin vakt-i rüşd ve sedâdlarına değin babaları müteveffâ-yı merkumdan müntakil emvâllarını ahz ve kabz ve hıfz umûrlarını tesviye-i umûrlarını rü'yete kıbel-i şer'den bir vasî nasb ve ta'yini lâzım ve mühim olmağın emanet ile ma'rûfe ve istikamet ile mevsufe ve sagîre-i mezbûrûna vesaytei min-külli'l-vücûh enfa' ve evlâ idüği zeyl-i hüccetde muharrerü'l-esâmî kimesneler ihbâr ve şehâdetleriyle sâbit olan hâzırûn-ı mezbûrûnun vâlide ve hâzınaları işbû rafi'-i haze'l-vesîka Hadduc ibnite Hacı Paşa dimekle ma'rûf Mehmed Emin nam hatun taraf-ı şer'-i şer'ifden vasî nasb ve ta'yin olunub mezbûre dahî ber-minvâl-i muharrer vesâyet-i mezkûreyi kabûl ve hidemât-ı mezkûreyi kemâ yenbağı edâya taahhüd ve iltizâm itmeğin mavak'a bi't-taleb ketb ve imlâ olundu

Yüz On Üçüncü Sahîfe

Tahriren fi'l-yevmi's-sâmin min-şehr-i Rebiü'l-âhir li-sene seb'a aşer ve selase miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Töbe Mahallesi'nden Kürt Osmanzâde Hacı Osman Ağa, Mahalle-i Mezbûreden Ali Hâcezâde Bozo Mustafa'nın oğlu Bozo Mehmed, Mahalle-i Mezbûreden Ali Hoca'nın oğlu Fakı Mehmed bin Fakı Mehmed ve Biraderi Mustafa, Mahalle-i Mezbûreden Ahmed bin Köse Ahmed ve gayrühüm.

Numra

158 [160]

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Beğ Mahallesi'nden olan Nazar oğlu Makadis Agob ve Artin Ağa ibn-i Makadis Kirkor Ağa taraflarından, dava vekilleri İbn-i Kör Mahallesi'nden Mehmed Mazlum Efendi ibn-i Emin Efendi ve Kurb-ı Kayacık Mahallesi'nden Kürkciyan Artin Efendi veled-i Zavek'e verilen vekâlet kaydı.

Tarih: 3 Rebiü'l-âhir 1317 / 11 Ağustos 1899 Cuma

Belgenin Transkripsiyonu

Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde medine-i Ayntâb'ın Beğ Mahallesi sâkinlerinden Nazar oğlu Makadis Agob ve Artin Ağa ibn-i Makadis Kirkor Ağa Ayntâb mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kud meclis-i şer'îmizde medine-i mezbûrenin İbn-i Kör ve Kurb-ı Kayacık Mahalleleri ahâlisinden ve da'va vükelâsından Mehmed Mazlum Efendi ibn-i Emin Efendi ve Kürkciyan Artin Efendi veled-i Zavek mahzarlarında takrir-i kelâm ve ifâde-i merâm idüb leh ve aleyhimizde ikame olunmuş ve olunacak bi'l-cümle deâviyi mahâkim-i şer'iyye ve nizâmiye ve ticâriye ve cezâiye ve devâir-i resmiyenin kâffeisnde cem'-i hukukumuzu bidâyeten ve istînâfen ve temyizen ve iâdeten ve gıyâben ve tashîhan taleb ve da'va ve murâfa'aya ve redd-i a'za ve iştikâ' ani'l-hükkâma ve 'itirazü'l-gayr ve ve i'tirâz-ı ale'l-hükm da'valarına ve tebliği ve tebellüğ-i evrâk ve tahlif ve istihlâf ve eşhad ve istişhâda ve mümeyyiz ve hükm ve ehl-i hibre ta'yinine ve hacz-ı emvâl ve fekke ve icrâya mürâcaata ve kendü imzâsıyle her nevi' müsted'âyât ve levâih tanzim ve takdimine ve sulh ve ibrâ ve kabûl ve ahz ve kabza ve makbuzâtını bizlere irsâl ve isâle ve'l-hâsıl her bir da'vanın müteferri' ve mütevakkıf olduğu umûrun küllîsini son dereceye değin icrâ ve ifâya hâzırân-ı mûmâileyha Mehmed Mazlum ve Artin Efendileri münferiden ve müştereken vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye vekil ve nâib-i menâb nasb ve ta'yin eyledik didiklerinde vekil-i mûmâileyhümâ dahî ber-minvâl-i muharrer vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hidemât-ı lâzımelerini kemâ yenbağı edâ ve ifâya taahhüd ve iltizâm itmeğin mavak'a bi't-taleb ketb ve imlâ olundu

Tahriren fi'l-yevmi's-sâlis min-şehr-i Rebiü'l-âhir li-sene seb'a aşer ve selase miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Mukayyid-i Mahkeme-i Şer'iyye Vâhid Efendi, Muhzırbaşı Sinan Ağa, Muhzır Hüseyin Ağa

Numra

159 [161]

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Kozanlı Mahallesi'nden iken on iki sene önce vefat eden Ermeni Milleti kadınlarından Ene? veledet-i Tarus'un küçük yaştaki oğulları Artin ve Penyamin'e vasî olarak, babaları Cerci veled-i Artin'in tayini hakkında vesayet kaydı.

Tarih: 17 Rebiü'l-âhir 1317 / 25 Ağustos 1899 Cuma

Belgenin Transkripsiyonu

Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde medine-i Ayntâb mahallâtından Kozanlı Mahallesi sâkinelerinden ve tebaa-i Devlet-i Âlîyye'nin Ermeni Milleti nisvanından olub tarihden on iki sene mukaddem fevt olan Ene? veledet-i Tarus'un verâseti zevc-i metrûku Cerci veled-i Artin ile babası Tarus veled-i Etam ve vâlidesi Nuyeş veledet-i Etam ve sadrî sagîr oğulları Artin ve Penyamin ve sadrîyye-i kebîre kızı Salye'ye münhasıre olub kable'l-kısme eb-i merkum Tarus dahî tarihden dört sene akdem vefât idüb verâseti zevce-i metrûkesi mezbûre Nuyeş ile sulbî-i kebîr oğlu Sarkis ve sulbîyye-i kebîre kızları Yester ve Zaruhi'ye münhasıre olub kable'l-kısme ümm ve zevce-i mezbûre Nuyeş dahî fevt olub verâseti sadrî kebîr oğlu Serkis ve sadrîyye-i kebîre kızları Yester ve Zaruhi'ye münhasıre olduğu mahalle-i mezkûre ahâlisinden ve tebaa-i müşarûnileyhanın Ermeni Milleti'nden Uzelli oğlu Penyamin veled-i Agob ve Oseb veled-i Artin nam kimesnelerin

Yüz On Dördüncü Sahîfe

ihbârlarıyla inde'ş-şer'ü'l-enver zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra sagîrân-ı mezbûrân Artin ve Penyamin'in vakt-i rüşd ve sedâdlarına değin vâlideleri müteveffiye-i mezbûreden mevrûs hisse-i ırsiyelerini ahz ve kabz ve hıfz umûrlarını kemâ yenbağı edâya bir vasî nasb ve ta'yini ehemm ve elzem idüğinden emanet ile mevsuf ve istikamet ile ma'rûf olduğu inde'l-ihbâr tahakkuk iden sagîrân-ı mezbûrânın babaları baisü'r-rakîm merkum Cerci veled-i Artin nam kimesneyi hâkim-i mevki' sadr-ı kitâb-ı tûbâ leh ve hüsn-i me'ab efendi dahî vasî nasb ve ta'yin buyuruldukda merkum Cerci dahî vesâyet-i mezkûreyi kabûl hidmet-i lâzımesini kemâ hiye hakkıhâ edâ ve ifâya taahhüd itmeğin mavak'a bi't-taleb ketb ve imlâ olundu

Tahriren fi'l-yevmi's-sâbi' aşer min-şehr-i Rebiü'l-âhir li-sene seb'a aşer ve selase miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Uzellioğlu Penyamin veled-i Agob ve Oseb veled-i Artin.

Numra

160 [162]

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Çukur Mahallesi'nden olan Emine Hanım ibnite Battal Beğ tarafından, Çukur Mahallesi'nden iken vefât eden İbrîzâde el-Hâcc Ahmed Ağa ibn-i Mehmed Nu'mân'ın verâsetine dair asaleten ve vesayeten vekil tayin etmiş olduğu kardeşi Tâhir Beğ ibn-i Battal Beğ'in vekâletten azliyle birlikte, Cevizlice Mahallesi'nden Müftizâde Mehmed Hayri Efendi ibn-i el-Hâcc Osman Efendi ve İbn-i Kör Mahallesi'nden Za'fizâde Mehmed Mazlum Efendi ibn-i Emin Efendi'ye verilen vekâlet kaydı.

Tarih: 18 Rebiü'l-âhir 1317 / 26 Ağustos 1899 Cumartesi

Belgenin Transkripsiyonu

Tahakkuk-ı özr-i şer'îyye binâen zikr-i âtî hususun mahâllinde bi'l-istima' ketb ve tahriri iltimas olunmağla cânib-i şer'î şerifden me'zûnen tayin ve irsâl olunan mahkeme-i şer'iyye mukayyidi Vâhid Efendi ibn-i Sâlih Efendi dâîleri medine-i mezbûrenin Çukur Mahallesi'nde sâkinelerinden olub zâtı medine-i mezbûre mahallâtından Cevizlice Mahallesi ahâlisinden Kahramanzâde Mehmed Ağa ibn-i Hacı Ahmed ve Kör Halil oğlu Mustafa ibn-i Halil nam kimesneler ta'rifleriyle mu'arrefe olan Emine Hanım ibnite Battal Beğ'in sâkine olduğu menziline varılub akd meclis-i şer'-i âlî itidikde mûmâileyha Emine Hanım'ın mahdumu Mehmed Kâmil Beğ hâzır-ı bi'l-meclis olduğu halde mûmâileyhanın zevc-i dahli mezkûr Cevizlice Mahallesi ahâlisinden Müftizâde Mehmed Hayri Efendi ibn-i el-Hâcc Osman Efendi ve İbn-i Kör Mahallesi ahâlisinden ve da'va vekillerinden Za'fîzâde Mehmed Mazlum Efendi ibn-i Emin Efendi mahzarlarında ifâde-i ani'l-merâm idüb mezkûr Çukur Mahallesi'nde sâkin iken güzerân iden bin üç yüz on bir senesi hilâlinde vefât iden İbrîzâde el-Hâcc Ahmed Ağa ibn-i Mehmed Nu'mân'ın verâseti benimle ol-vakt sagîr el-hâletü hâzihi işbû hâzır-ı bi'l-meclis bülûğa vasıl ve rüşdü muntazam istiâne-i vasîden müstağni olduğuna hükm-i şer'i lâ-hakk olan sulbî-i kebîr oğlu Mehmed Kâmil Beğ ile diğer sagîr oğlu Mehmed Fazıl Beğ'e ve sagîre kızları Âsiye ve Fattum ve Hayriye ve diğer zevcesi Şeyh Âkılzâde Ayyuş ve Ayyuş'dan mütevellide kebîre kızı Hace Zekiye'ye münhasıre olub ibn-i kebîr-i mezbûr Mehmed Kâmil Beğ ile sigar-ı mezbûrât Fazıl Beğ ve Fattum ve Hayriye'nin vakt-i rüşd ve sedâdlarına değin tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer'den bâ-hüccet-i şer'iyye vasî-i mensubeleri olduğum eclden nefsimden asâlaten ve vesâyeten umûr-ı hususâtımızın cümlesi kemâ hüve hakkıhâ rü'yet ve tesviye itmek üzre nezdimizde olan defter-i kassâm ve defâtir ve senedâtı li-ebeveyn er karındaşım gaib-i ani'l-meclis izzetlü Tâhir Beğ ibn-i mîr-i mûmâileyh Battal Beğ'i tarih-i mezkûrdan berü

vekil itmiş isem de el-yevm umûr-ı vekâleti bi-hakkın ifâda müstağni olduğuna binanen ‘alâ-zalik mîr-i mûmâileyhi bi’l-asâle ve bi’l-vesâye azl eylediğimden haber-i azlin mûmâileyh Tâhir Beğ’e ale’l-usûl tebliğiyle yedine tevdi’ olunan defter-i kassâm ve senedât ve defâtirin istihsâliyle müddet-i vekâletinde kâffe-i makbuzât ve (tahrif) hesabâtını yegân yegân rü’yet ve tesviye itmek makbuzâtını aynen ve nakden ve temâmen ahz ve kabzla makbuzâtlarını bi-kadri’l-husus bizlere edâ ve teslim eylemek râî-i maldan ve temaat ve ticâretden ve emlâk icâratından ba’dezîn leh ve aleyhimizde ikame olunmuş ve olunacak kâffe-i da’vadan dolayı mahâkim-i şer’iyye ve nizâmiye ve ticâriye ve cezâiyenin cümlesinde müddeî ve müddeâ aleyhmüste’nif ve müste’nefün aleyh mümeyyiz ve mümeyyizün aleyh sıfatiyle ve kendü imzâlarıyla

Yüz On Beşinci Sahîfe

her nevi’ müstedayât ve levâih ve ptotesto ve şikayetnâme ve muhtıra tanzim ve takdimine ikame ve istima’-ı şuhûda tahlif ve istihlâfa ve kabûl ve ve redd-i yemine ve ehl-i hibre ta’yin ve azline ve redd-i a’za ve iştikâ’ ani’l-hükkâma ve icrâya mürâcaatla ve hacz-ı emlâk ve emvâl ve fekke ve ahz ve kabza ve eytâm hakkında enfa’ olacak surtde sukh ve ibrâya ve tebliğe ve’l-hâsıl hususât-ı mezkûratın mütevakkıf olduğu umûrun küllîsini ta’kibât-ı mahâkimin son derecesine değin münferiden ve müştereken icrâ-yı vekâlet itmek üzre me’zûniyet-i meşrûha dâiresinde âher tevkil ve azle me’zûn olmak üzre mûmâileyh Mehmed Hayri ve Mehmed Mazlum Efendi’leri -i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer’iyye ile vekil ve nâib-i menâb nasb ve ta’yin eyledik deyû mûmâileyhümâ Emine Hanım’ın sadıre olan bi’l-cümle kelimâtını ibn-i mûmâileyh Mehmed Kâmil Beğ dahî tasdik eyledikde vekilân-ı mûmâileyhümâ dahî vekâlet-i mezkûreyi ber-vech-i meşrûh kabûl ve hidemât-ı lâzımelerini ifaya taahhüd ve iltizâm itmelerini kâtib-i mûmâileyh mahâllinde ketb ve tahrir ve maan mürsel ümenâ’-i şer’le meclis-i şer’e gelüb ‘alâ-vukuiha inha’ve takrir itmeğin kıbel-i şer’den dahî bi’t-tenfîz mavak’a bi’t-taleb ketb ve imlâ olundu

Tahriren fi’l-yevmi’s-sâmin aşer min-şehr-i Rebiü’l-âhir li-sene seb’a aşer ve selase miete ve elf

Şuhûdü’l-hâl

Kahramanzâde Mehmed Ağa ve Kör Halil oğlu Mustafa ve Hüseyin Ağa ve gayrühüm.

Numra

161 [163]

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Hamamcı Hanesi Mahallesi'nden Bâzzâde Mehmed Emin Efendi ibn-i Ahmed Hamdi Efendi tarafından, vesayete ihtiyaç duymayacak yaşa geldiği gerekçesiyle, babası Ahmed Efendi ve vâlidesi Nüfûs Hatun'dan kendisine intikal eden miras hissesinde vasî olarak tasarruf hakkını elinde bulunduran aynı babadan kardeşi Ahmed Hamdi Efendi'ye, mirastan hakkını almak için açtığı ve lehine sonuçlanan dava kaydı.

Tarih: 18 Rebiü'l-âhir 1317 / 26 Ağustos 1899 Cumartesi

Belgenin Transkripsiyonu

Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde medine-i Ayntâb'ın Hâmmâmcı Hânesi Mahallesi sâkinlerinden Bâzzâde Mehmed Emin Efendi ibn-i Ahmed Hamdi Efendi nam kimesne medine-i mezbûre mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kud meclis-i şer'de li-eb biraderi Ahmed Hamdi Efendi mahzarında üzerine da'va ve takrir-i kelâm idüb babamız mûmâileyhin hîn-i vefâtında ol-vakt sagîr ve el-yevm bâliğ bulunub bülûğunu rüşdü mütenazzım olmağla binâenaleyh benim hâl-i sagîrimde ve pederim mûmâileyhin vefâtında işbû biraderim mûmâileyh Ahmed Hamdi Efendi kıbel-i şer'den bâ-hüccet-i şer'iyye vasî-i mensubum olub birbirini müteakib vefât iden babam mûmâileyhadan ve vâlidem Nüfûs Hatun'dan ırsen bana intikal iden hisse-i ırsiyelerimi bi'l-vesâye bi'l-vesâye vaz'-ı yedi mütehakkık olub müteveffâ-yı mûmâileyhümâ pederimden ve vâlidemden mevrûs ve müntakil hisse-i ırsiye-i musîbemi vasîm mûmâileyh yed-i idâre ve nezâretinde olmağla el-hâletü hâzihi ben bâliğ ve âkıl ve bülûğuma rüşdüm mütenazzım olarak umûrumu bi'z-zât ve bi'n-nefs idâreye kadir ve iânet-i vasîden müstağni olmamla pederim mûmâileyh Ahmed Efendi ve müteveffâ vâlidem Nüfûs Hatun'dan mevrûs malımı aynen ve nakden temâmen teslim itmek üzre vasîm mûmâileyh Ahmed Hamdi Efendi'ye emr ve tenbih buyurulmak muradımdır didikde gıbbe's-suâl ol-dahî cevâbında müddi-i mûmâileyh Emin Efendi'nin müddeâ-yı meşrûhasını ikrâr ancak bülûğuna rüşdünü muntazam olduğunu bilmem deyû inkâr itdikde müddeî-i mûmâileyh Emin Efendi'den rüşd müddeâsına beyyine taleb olundukda usûl-ı mevzû'asına tevfikan bâ-varaka-i mestûre mensub oldukları Suyabatmaz Mahallesi İmamı Torunzâde Mehmed Habîb Efendi ibn-i Mehmed ve muhtarı İmamzâde Mehmed bin Hüseyin ve a'zası Attar Ökkâş bin Mustafa ve Hâmmâmcı Hânesi Mahallesi imâmı Bekir

Efendizâde Mustafa Efendi ve muhtar-ı evvel İmamzâde Mehmed bin Hüseyin ve a'zası Hacı Hüseyinzâde Hacı Mehmed bin Hacı Ali Efendi nam kimesnelerden evvelen sırran ve ba'dehû Suyabatmaz Mahallesi'nden Bâzoğlu Hasan bin Mehmed ve mahalle-i mezbûreden

Yüz On Altıncı Sahîfe

İstanbullu Zabtiye Küçük Mehmed bin Mehmed ve Hâmmâmcı Hânesi Mahallesi'nden Yapucıoğlu İbrahim oğlu İbrahim nam kimesnelerden dahî alenen lede't-tezkiye adl ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan Hâmmâmcı Hânesi Mahallesi'den Ali bin İbrahim ve Suyabatmaz Mahallesi'nden Veli Usta bin Mehmed nam kimesneler meclis-i ma'kud-ı mezkûrda hâzırân olub eserü'l-istişhâd ve hakikaten mûmâileyh Emin Efendi'nin âkıl ve bâliğ ve bülûğuna rüşdü muntazam olub umûrunu bi'n-nefs rü'yete kâdir ve iânet-i vasîden müstağni olduğunu bilyoruz bu hususda bu vechle şâhidleriz şehâdet dahî iderüz deyû vech-i vecîh-i şer'î üzre şehâdet-i vâkı'alarıylan müddeî-i mûmâileyh Emin Efendi'nin rüşdiyle iânet-i vasîden müstağni olduğuna ba'de'l-hükm gerek babası terekesinden ve gerek vâlidesi müteveffiye Nüfûs Hatun terekesinden hisse-i ırsiyesiyle ve şimdiye değin galle ve nemâsı muhasebâtını bi'z-zât rü'yetle kendüye teslime vasî-i mûmâileyh Ahmed Hamdi Efendi'ye tenbih olunduğu bi'l-iltimas Ayntâb Mahkeme-i Şer'iyyesi'nden i'lâm olundu

Tahriren fi'l-yevmi's-sâmin aşer min-şehr-i Rebiü'l-âhir li-sene seb'a aşer ve selase miete ve elf

Numra

162 [164]

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Çukur Mahallesi'nden iken vefât eden tüccardan İbrîzâde el-Hâcc Ahmed Ağa oğlu Mehmed Kâmil Efendi ibn-i el-Hâcc Ahmed Ağa bin Mehmed Nu'mân tarafından, vesayete ihtiyaç duymayacak yaşa geldiği gerekçesiyle, babasından kendisine intikal eden miras hissesinde vasîsisi olarak tasarruf hakkını elinde bulunduran vâlidesi Emine Hanım ibnite Battal Beğ'e, mirastan hakkını almak için açtığı ve lehine sonuçlanan dava kaydı.

Tarih: 18 Rebiü'l-âhir 1317 / 26 Ağustos 1899 Cumartesi

Belgenin Transkripsiyonu

Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde medine-i Ayntâb'ın Çukur Mahallesi sâkinlerinden ve bin üç yüz on bir senesi hilâlinde vefât iden tüccârdan İbrîzâde el-Hâcc Ahmed Ağa mahdumu Mehmed Kâmil Efendi ibn-i el-Hâcc Ahmed Ağa bin Mehmed Nu'mân nam kimesne medine-i mezbûre mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kud meclis-i şer'i şerif-i enverde mahalle-i mezbûre sâkinelerinden zevci Müftizâde Mehmed Hayri Efendi ibn-i el-Hâcc Osman Efendi ve Cevizlice Mahallesi ahâlisinden Kahramanzâde Mehmed Ağa ibn-i Hacı Ahmed Ağa ta'rifleriyle zâtı mu'arrefe olan ve Kör Halil oğlu Mustafa ibn-i Halil nam kimesneler mûmâileyh Kâmil Efendi vâlidesi ve kıbel-i şer'den bâ-hüccet-i şer'iyyesi vasîyye-i mensubesi Emine Hanım ibnite Battal Beğ muvâcehesinde üzerine takrir-i kelâm ve ta'bir-i ani'l-merâm idüb babam müteveffâ-yı mûmâileyh el-Hâcc Ahmed Ağa'nın hîn-i vefâtında ben sagîr olduğum halde vâlidem mûmâileyha kıbel-i şer'-i şerifden vasî nasb ve ta'yin ile mal-ı mevrûsuma bi'l-vesâye vaz'-ı yedi mütehakkık olub müteveffâ-yı mûmâileyh pederimden mevrûs ve müntakil hisse-i ırsiye-i musîbemi vasîyyem mûmâileyha yed-i idâre ve nezâretinde olmağla el-hâletü hâzihi ben bâliğ ve âkıl ve bülûğuma rüşdüm muntazam olarak umûrumu bi'z-zât ve bi'n-nefs idâreye kadir ve iânet-i vasîden müstağni olmamla pederim mûmâileyh el-Hâcc Ahmed Ağa'dan mevrûs ve ber-mûcib-i defter-i kassâm malımı aynen ve nakden temâmen teslim itmek üzre vasîyyem mûmâileyhaya emr ve tenbih buyurulmak muradımdır didikde gıbbe's-suâl ol-dahî cevâbında mûmâileyh Kâmil Efendi'nin ber-mûcib-i defter-i mezkûr mal-ı mevrûsuna bi'l-vesâye vaz'-ı yedini ikrârla müddeâsını inkâr idicek müddeî-i mûmâileyh Kâmil Efendi'den müddeâ-yı meşrûhasına mutabık beyyine taleb olundukda Cevizlice Mahallesi muhtarı Mustafa bin Hasan ve muhtar-ı sani Hüseyin bin Hasan nam kimesnelerden evvelen sırran ve mahalle-i mezbûreden Emir oğlu Feyzullah bin Mehmed ve mahalle-i mezkûreden İbrahim bin Mehmed ve mahalle-i mezkûreden Berber Kul Ahmed bin Ahmed nam kimesnelerden dahî alenen lede't-tezkiye adl ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan mezkûr Cevizlice Mahallesi sâkinlerinden Müftizâde Mehmed Hayri Efendi ibn-i el-Hâcc Osman Efendi ve Kahramanzâde Mehmed Ağa ibn-i Hacı Ahmed Ağa ve Hızır Ağa ibn-i Kahramanzâde Mehmed Ağa nam kimesneler meclis-i ma'kd-ı mezkûrda hâzırân olub eserü'l-istişhâd ve hakikaten mûmâileyh Kâmil Efendi'nin rüşdü muntazam olub umûrunu bi'n-nefs rü'yete kâdir ve iânet-i vasîden müstağni olduğunu bilyoruz biz bu hususa bu vech üzre şâhidleriz şehâdet dahî iderüz deyû vech-i vecîh-i şer'î üzre şehâdet-i vâkı'alarıyla mûmâileyh Kâmil Efendi'nin rüşdiyle

iânet-i vasîden müstağni olduğuna ba'de'l-hükm babası müteveffâ-yı mûmâileyhin tereke-i vâfiyesinden hisse-i musîbesinden ve ve emlâk ve akar ve zimemât-ı galleleri muhasebâtlarını bi'z-zât rü'yetle mûmâileyh Kâmil Efendi'ye aynen ve nakden teslime vasîyye-i mûmâileyha vâlidesi

Yüz On Yedinci Sahîfe

Emine Hanım bint-i Battal Beğ'e tenbih olunduğu tescil ve Ayntâb Mahkeme-i Şer'iyyesi'nden i'lâm olundu

Tahriren fi'l-yevmi's-sâmin aşer min-şehr-i Rebiü'l-âhir li-sene seb'a aşer ve selase miete ve elf

Numra

163 [165]

Belgenin Özeti

Aslen Ma'muretü'l-aziz vilâyetinin Malatya Sancağı'na tabi' Behisni Kazası'nın Hıristiyan Mahallesi'nden olup Ayntâb'daki Belediye Hanı'nda misâfir olan Ermeni Milletinden Kirkor veled-i Artin veled-i Agob tarafından kendi nefsine asaleten ve kardeşi Agob'a da vekâleten, vârisi bulundukları müteveffa Katogikos Mıkırdic Efendi veled-i Dartuvar veled-i Zirden'in mirasına dair davalardan dolayı, Ayntâb'ın Hükümet Konağı civarında mukîm dava vekili Topalyan Ohannes Efendi veled-i Agob'a verilen vekâlet kaydı.

Tarih: 28 Zi'l-ka'de 1316 / 9 Nisan 1899 Pazar

Belgenin Transkripsiyonu

Fi'l-asl Ma'muretü'l-aziz vilâyet-i celilesi idâresinde Malatya Sancağı'na tabi' Behisni Kazası mahallâtından Hıristiyan Mahallesi mütemekkinlerinden olub ely-yevm medine-i Ayntâb'da kâin Belediye Hanı'nda müsâfireten mukîm tebaa-i Devlet-i Âlîyye'nin Ermeni Milletinden ve şahsı medine-i Ayntâb'ın Hâyik Zımmîyan Mahallesi'nde mukîm tebaa-i Devlet-i Âlîyye'nin müşarûnileyhadan mezkûr Behisni Karyesi ahâlisinden (çizik) Hababane? Makadis Kiğork veled-i Kirkor ve Eyyûboğlu Mahallesi'nde mukîm tebaa-i müşarunileyhadan ve yine Behisni Kazası ahâlisinden Kazgancı Kapril veled-i Kasbar namân kimesneler ta'rifleriyle mu'arrefe olan olan Kirkor veled-i Artin veled-i Agob nam kimesne medine-i Ayntâb mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kud meclis-i şer'i şerif-i enverde Ayntâb'ın Hükûmet-i seniyye civarında kâin dükkânda mukîm tebaa-i müşarunileyhadan ve da'va vükelâsından işbû rafiü'r-rakim Topalyan Ohannes

Efendi veled-i Agob mahzarında kendi nefsinden asâlaten li-ebeveyn biraderi gaib-i ani'l-belde Agob veled-i mezbûr Artin veled-i mezbûr Abob tarafından yedimde olub 8 Receb 313 tarihiyle müverrah ve bâlâsı Adana vilâyet-i celilesi merkezi nâibi es-Seyyid Hafız Osman Nuri Efendi imzâsıyla mümzâ ve hatemiyle mahtûm ve kendi cânib-i celilü'l-menâkıb-ı fetvâhâneden musaddak ibrâz ve irâe itdiği bir kıt'a vekâlet hücceti mantûkunca ati'l-beyân hususâtda âheri tevkile me'zûn olmak üzre vekil-i şer'isi olmağla asâleten ve veklaeten bi't-tav' ve'r-rızâ takrir-i kelâm ve ta'bir-i ani'l-merâm idüb usûbet-i nesebiyye cihetinden vârisi bulunduğumuz müteveffâ Katogikos Mıkırdic Efendi veled-i Dartuvar veled-i Zirden metrûkâtından ancak hisse-i ırıye ve hukuk-ı meşrû'amıza dair aleyhimizde ikame olunmuş ve olunacak deâviden mâada metrûkât-ı mezkûreye mütedâir senedli ve senedsiz zimem-i nâsda bi'l-cümle hukukundan hissemizi medyûnlarından ve nukud ve merhûnât ve emvâl ve eşya ve emlâk ve evânî ve akarât ve akarâtdan müterâkim bedel-i ücretden hissemizi vazı'ü'l-yed ve gasblarından âid olduğu mahkemede taleb ve da'va ve husûmet ve redd-i cevâba marrül-beyân muhallefât ve metrûkâtına tebaa-i Devlet-i Âlîyye'nden ve gerek tebaa-i ecnebiyeden aleyhlerine ikame-i da'va olunmuş ve oluncak kâffe-i ukudât ve muamelâtdan nâşî tahdîs itmiş ve idecek münaza'ât ve muhakemât ve i'tirâzâtdan dolayı müddeî ve müddea aleyh ve ve şahs-ı sâlis sıfatlarıyle bidâyeten ve i'tirâzen ve istînâfen ve iâdeten ve temyizen ve tashîhan muhâkeme ve muhâsamayave ve kendü imzâsıyle müsted'âyât ve levâih ve prodesto bi't-tanzim lâzım gelan mahâkim ve ve makamat-ı resmiyeye takdime ve tebliği ve tebellüğe ve hacz-ı emvâl ve fekke vaz'-ı icrâya hükm ve mümeyyiz ve ehl-i hibre nasb ve azline ve iflâsiyet taleb ve konkurdatu akdine ve şuhûd ikame ve istima'ına ve redd-i a'za ve iştikâ' ani'l-hükkâma ve yemin teklifine ve hukukumuzu ahz ve kabza ve sulh ve ibrâya ve led'l-hace ancak bi'l-hassa kendim âheri tevkile isâle ve'l-hâsıl hususât-ı mezkûratın mütevakkıf olduğu umûrun küllîsini ta'kibât-ı mahkemede hâsıl olan netice üzerine benim ile ba'del-muhabere alacağı cevâb-ı muharrireye göre eda ve ifâ-i vazifeye me'zûn olmak üzre hâzır-ı mezbûr Ohannes Efendi'yi vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile tarafımdan asâleten ve vekâleten tevkil eylediğimde

Yüz On Sekizinci Sahîfe

ol-dahî ber-minvâl-i muharrer vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hidemât-ı lâzımelerini kemâ yenbağı edâya taahhüd ve iltizâm itmeğin mavak'a bi't-taleb ketb ve imlâ olundu

Tahriren fi'l-yevmi's-sâmin ve'l-ışrin min-şehr-i Zi'l-ka'de li-sene sitte aşer ve selase miete ve elf

Numra

164 [166]

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Beğ Mahallesi sâkinlerinden Nazar oğlu Makadis Kiğork Ağa ibn-i Kirkor tarafından, Kurb-ı Zencirli Mahallesi'nden ve dava vekili Milletbaşıyan Avadis Efendi veled-i Ohannes'e verilen vekâlet kaydı.

Tarih: 13 Rebiü'l-âhir 1317 / 21 Ağustos 1899 Pazartesi

Belgenin Transkripsiyonu

Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde medine-i Ayntâb mahallâtından Beğ Mahallesi sâkinlerinden Nazar oğlu Makadis Kiğork Ağa ibn-i Kirkor medine-i mezbûrenin Kurb-ı Zencirli Mahallesi ahâlisinden ve da'va vükelâsından Milletbaşıyan Avadis Efendi veled-i Ohannes muvâcehesinde Ayntâb mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kud meclis-i şer'îmizde ifâde-i merâm ve takrir-i kelâm idüb leh ve aleyhimde ikame olunmuş ve olunacak bi'l-cümle deâviden dolayı mahâkim-i şer'iyye ve nizâmiye ve ticâriye ve cezâiye ve sâir devâir-i resmiyenin kâffesinde muhâkeme ve murâfa'a ve müdâfa'aya bidâyeten ve istînâfen ve temyizen ve gıyâben ve vicâhen rü'yet-i da'vaya i'tirâzü'l-gayr ve ale'l-hükm ve redd-i a'za ve iştikâ' ani'l-hükkâma ve mümeyyiz ve hükm ve ehl-i hibre ta'yin ve azline ve tebliğ ve tebellüğ-i evrâk ve tahlif ve istihlâfa işhâd ve istişhâda ve hacz-ı emvâl ve fekke ve icrâya mürâcaata ve kendü imzâsıyle her nevi' müsted'âyât ve levâih tanzim ve takdimine ve sulh ve ibrâ ve kabûle ve ahz ve kabza ve makbuzâtını bana irsâl ve isâle ve'l-hâsıl her bir hususun mütevakkıf olduğu umûrun küllîsini son dereceye değin ta'kiben icrâ-yı vekâlet itmek üzre vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile vekil ve nâib-i menâb nasb ve ta'yin eyledim didkde vekil-i mûmâileyh dahî vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hidemât-ı lâzımelerini kemâ yenbağı edâ ve ifâya taahhüd ve iltizâm itmeğin mavak'a bi't-taleb ketb ve imlâ olundu

Tahriren fi'l-yevmi's-sâlis aşer min-şehr-i Rebiü'l-âhir li-sene seb'a aşer ve selase miete ve elf

Numra

165 [167]

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Kozluca Mahallesi'nden olan Münüre ibnite Ali bin Lûtfullah Baba tarafından, nafaka göndermeksizin üç seneden beri Kilis'te bulunan kocası Kilis Kazası'nın Şeyh Ahmed Mahallesi'nden Teloğlu Hüseyin bin Abdullah üzerine, kendisi adına günlük iki kuruş olarak tayin ettirdiği nafaka kaydı.

Tarih: 21 Safer 1317 / 1 Temmuz 1899 Cumartesi

Belgenin Transkripsiyonu

Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde medine-i Ayntâb mahallâtından Kozluca Mahallesi sâkinelerinden zâtı zeyl-i hüccetde muharrerü'l-esâmî kimesneler ta'rifleriyle ber-vech-i şer'î mu'arrefe olan rafiat-i hazze'l-vesîka Münüre ibnite Ali bin Lûtfullah Baba nam hatun medine-i mezbûre mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kud meclis-i şer'i şerif-i lâzımü't-tevkirde takrir-i kelâm ve tezkir-i ani'l-merâm idüb hâlâ zevcim olub Kilis Kazası mahallâtından Şeyh Ahmed Mahallesi ahâlisinden gaib-i ani'l-belde Teloğlu Hüseyin bin Abdullah nam kimesne beni üç seneden berü bilâ-nafaka ve'l-münfikü'ş-şer'î burada âmmim Mahmud'un yanında terk idüb kendüsi vatanı olan marrü'l-beyân Kilis Kazası'nda bulunub cins-i nafakadan bir nesne dahî irsâl itmeyüb ben dahî nafaka ve kisve baha ve süknâ ve sâir levâzım-ı zarûriyeye eşedd-i ihtiyac ile muhtâce olmamla zevcim gaib üzerine mikdâr-ı kifaye meblâğ farz ve takdir olunmak matlûbumdur didikde mezbûre Münüre Hatun'un takrir-i meşrûhu vakı'a mutabık ve zikr-i âtî meblâğ kadr-i ma'rûf olduğu zeyl-i rakîmde muharrerü'l-esâmî mevsukü'l-kelâm kimesneler ihbârlarıyla lede'ş-şer'ü'l-enver zâhir ve mütehakkık olmağla mezbûre Münüre Hatun'u ba'de't-tahlifü'ş-şer'î gaib-i merkum Hüseyin üzerine işbû tarih-i hüccetden i'tibaren külle yevm ikişer ğuruş farz ve takdir buyurub meblâğ-ı mefruz-ı mezkûru beher yevm nafaka ve kisve ve süknâ ve sâir havâyic-i zarûriyesine harc ve sarf ve lede'l-hâce istid'âneye ve inde'z-zafer zevci gaib-i merkum Hüseyin üzerine rücû'a zevce-i mezbûre Münüre Hatun'a kıbel-i şer'den izn virilmeğin mâ hüve'l vâk'a bi't-taleb ketb ve imlâ olundu

Tahriren fi'l-yevmi'l-hâdî ve'l-ışrin min-şehr-i Saferü'l-hayr li-sene seb'a aşer ve selase miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Kozluca Mahallesi İmamı Molla Halil bin Mustafa, Mahalle-i Mezbûreden (tahrif) Hıdır bin Ali Beğ, Merkumun oğlu Hıdır, Maraşlıoğlu Mehmed bin Mehmed, Muhzır Hüseyin Ağa ve gayrühüm.

Yüz On Tokuzuncu Sahîfe

Numra

166 [168]

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Kayacık Mahallesi'nden Huremkula ibnite Boyacı Agobcan'ın vekili Cebra Antakyan Naum Efendi veled-i Cebra Efendi tarafından, Kayacık Mahallesi'nden Alacacı Karabet veled-i Artin'e, aynı mahallede etrafı Kazancı Hanna veled-i Artin, Aşcıyan Bedros Ağa veled-i Cerci hâneleri ve yol ile çevrili bir bâb mülk menzilde olan yedide bir hissesini Huremkula'ya satmış olmasına rağmen hisseyi vermeye yanaşmamasından dolayı, açılan ve lehte sonuçlanan dava kaydı.

Tarih: 17 Safer 1317 / 27 Haziran 1899 Salı

Belgenin Transkripsiyonu

Ma'rûz-ı dâîleridir ki

Haleb vilâyeti celilesi idâresinde medine-i Ayntâb mahallâtından Kayacık Mahallesi sâkinlerinden ma'rifetü'z-zât Huremkula ibnite Boyacı Agobcan tarafından zikr-i âtî hususu taleb ve da'va ve ahz ve kabza ve son dereceye değin ifa-yı muâmeleye vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile vekil-i şer'isi bulunan işbû baisü'l-i'lâm Cebra Antakyan Naum Efendi veled-i Cebra Efendi medine-i mezbûre mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kud meclis-i şer'îmizde Kayacık Mahallesi mütemekkinlerinden ve tebaa-i Devlet-i Âlîyye'nin Ermeni Milleti'nden Alacacı Karabet veled-i Artin nam kimesne muvâcehesinde üzerine da'va ve takrir-i kelâm idüb işbû mezbûr Karabet kendi mülkü olan mahalle-i mezkûrede vâki' tarafları Kazgancı Hanna veled-i Artin ve Aşcıyan Bedros Ağa veled-i Cerci hâneleri ve târik-i âmm ile mahdûd bir bâb mülk menzilde olan yedi sehmde bir sehm hisse-i şâyiasını merkum Karabet bin üç yüz on beş senesi Şevvâlü'l-mükerremi tarihinde yigirmi tokuz aded ayn-î Osmanî altunu semen-i medfû' ve makbuz mukabelesinde müvekkilim mezbûreye bey-i bât-ı sahîhü'ş-şer'î ile bey' ve temlik ol-dahî ber-vech-i muharrer iştirâ' ve temellük ve kabûl idüb tarih-i mezkûre ile müverrah ve kendü imzâsıyla mümzâ muanven ve mersum olarak müvekkilim mezbûre yedine bir kıt'a sened dahî i'tâ itmişdi ol-vechle menzil-i mahdûd-ı mezkûr yedi sehmde bir sehm hisse-i şâyiası müekkilim mezbûrenin şer'an mülkü olmağla marrü'l-beyân bir sehmin teslimini müvekkilim mezbûre merkum Karabet'den taleb itmekde ise de

merkum dahî teslimden imtina' ider olmağla suâl olunub îcâb-ı şer'isi icrâ olunmak bi'l-vekâle matlûbumudur deyû meal-i takrir-i meşrûhuna muvâfık ve tarih-i mezkûre ile müverrah ve'l-bâyiü'l-mûkırr-ı bî-mafiye tebaadan Ayntâb'da Kayacık Mahallesi'nde mukîm Karabet bin Artin imzâsıyle mümzâ olarak ibrâz ve irâe itmiş olduğu sened-i mezkûr ber-vech-i zîr bi-ibâretihâ terkim olunur bâdî-i sened-i mübâya'a oldur ki işbû bin üç yüz on beş senesi Şevvâl'in gurresi tarihinde Ayntâb'ın Kayacık Mahallesi'nde kâin tarafları cenûben Kazgancı Hanna garben Aşcıoğlu Bedros hâneleri şarken ve şimalen târik-i âmm ile mahdûd ve mümtaz bir bâb menzilin temâmı yedi sehm i'tibariyle bir sehm hisse-i şâyiası taht-ı temellük ve tasarrufumda olmağla şiraya tâlib ve ragıb olan Hâciye Huremkula Hatun bint-i Boyacı Agobcan nam kimesneye cem-i hukuk ve murafakiyle ve bi'l-cümle tevâbi' ve levahıkıyle tarafeynin îcâb ve kabûlünü havi ber-mûcib-i bâlâ yalnız yigirmi tokuz aded ayn-î Osmanî lirası mukabilinde şurût-ı mübtele ve müfsideden arî hıyarât ve gabn ve tağrirden berî telbiha? ve muvâzaadan halî olarak bey-i bât-ı sahîhü'ş-şer'i üzre bey' ve temlik eyledim ve müşteriye-i merkume ol-vechle iştirâ' ve tesellüm ve kabûl ve temellük eyledikde bâlâda merkum semen-i müsemma-yı meblâğ-ı mezkûru yedinden bi't-temâm ve'l-kemâl ahz ve kabz eyleyüb mübâya'a ve semenine müteallık zimmetini âmme-i da'va ve kâffe-i imân ve muhâsâmatdan kabûlünü havî ibrâ-yı âmm-ı sahîh-i şer'i ile ibrâ ve ıskat-ı hakk eylediği ve hîn-i talebinde bey'-i kıt'a-yı mezbûru kaza me'muru huzurunda mûkırr ve müteahhid bulunacağımı müş'ir işbû bir kıt'a senedim ibrâz olunan mahallerde ma'mûlün bih tutulmak üzre şuhûd muvâcehesinde müşteri-yi merkume Hâciye Huremkula Hatun'un yedine i'tâ kılındı deyû muharrer olan sened-i mezkûr mucebince marrü'l-beyân bir sehmin teslimini tekrar itdikde ol-dahî cevâbında menzil-i mahdûd-ı mezkûrun sekiz sehmde iki sehmi bi'l-ırsi'ş-şer'î kendüsünün ve altı sehm dahî er ve kız karındaşları gaib-i ani'l-meclis Artin ve Agob ve Feride ve Flornese'nin li'z-zekeri misl-i hazz'il-ünseyeyn kezâlik mülk-i mevrûsları olduğu ve sened-i mezkûru tarih-i mezkûre bi'l-imzâ müekkile-i mezbûreye

Yüz Yigirminci Sahîfe

i'tâ eylediğini ikrâr ancak mezbûre yed ve malından yigirmi dört aded Osmanî altunu ahz ve kabz ile mezkûr bir sehmi tarih-i mezkûrda terhin itmişdim deyû müddeî vekil-i mûmâileyh Naum Efendi'nin kat'iyyen mübâya'a müddeâsını inkâr itdikde tarafeynin ifâdeleri lede'l-mütalaa mecelle-i celilenin bin altı yüz elli sekizinci maddesi ahkâm-ı münîfesine tevfikan tarih-i mezbûrda sened-i mezkûru

bi'l-imzâ müddeîyye-i asliyye mezbûre Huremkula Hatun'a kendüsü i'tâ itdiğini tâyı'an ikrâr itdikden sonra dönübde evvel akdin terhinen mün'akd olduğu iddiâsı meşrû'a ve iltifata şâyân olmadığı mezbûr Karabet'e tefhim birle sened-i mezkûrun mantûku olan ikrârı vechle menzil-i mahdûd-ı mezkûrun yedi sehmde bir sehm hisse-i şâyiasından kifâyedle müekkile-i mezbûre Huremkula Hatun'a izâfetle vekil-i mûmâileyh Naum Efendi'ye lâyıkı vechle def' ve teslime müddeîyye-i merkum Karabet'e tenbih olunduğu tescil ve bi'l-iltimas huzur-ı âlilerine Ayntâb mahkeme-i şer'iyyesi'nden huzur-ı âlilerine i'lâm [olundu]

Tahriren fi'l-yevmi's-sâbi' aşer min-şehr-i Rebiü'l-âhir li-sene seb'a aşer ve selase miete ve elf

Temme'l-kelâm

Es-Seyyid Mehmed Nazif el-müvella hilâfet-i bi-medine-i Ayntâb nemikaü'l-fakirü'l-ileyh azze şanühü gafere leh

Mühür

Es-Seyyid Mehmed Nazif

921

Eûzü billâhi's-semi'i'l-âlim mine'ş-şeytanirracim

Bismillâhirrahmânirâhim

Sâbık Hums? nâibi mekremetlü Ahmed Hilmi Efendi dame muvaffakan bi'l-hayr

Haleb vilâyet-i dâhilinde Ayntâb kazâsının umûr-ı şer'iyyesi meclis-i intihâb hükkâmü'ş-şer'în intihab ve kararı ve zât-ı sâmi-i hazret-i fetvâ-i penâhinin tensib-i âlileri ile nezâret-i âcizanemize binâ ve bin üç yüz on yedi senesi şehr-i Rebiü'l-ahirinin yigirminci gününden i'tibaren uhde-i behiyyelerine ihâle ve tefviz olunmuşdur.

Sâlifü'z-zikr umur-ı nazîfe-i şer'iyyeye yevm-i mezkûrdan i'tibaren bed' ve mübaşeret ve vuku' iyânet olan muhallefâtın mûcib-i tahrir idenlerini tahrir ve terkim ve beyne'l-verese bi'l-farizâtü'ş-şer'îyye tevzi' ve taksim idüb rızâ-yı meyamin ve irtiza-yı hazret-i hilafetpenâhi iktizâ-i aliyyesince beyne'l-ahâli dâire-i hakk ve adâletde icrâ-yı ahkâm-ı şer'-i âlîyi kısmet ve deâ-i mefruzü'l-eda-yı hazret-i zıll-i âliyyenin tekrar ve tezyidine sa'y ve gayret eyleyesiz

El-fakir Re'fet Efendizâde Es-seyyid İbrahim Edhem

El-Kadıasker-i Anadolu

Burası mûmâileyh Nazif Efendi'den sonra vekâlet zamanına münhasır olduğu cihetle işbû mürasele buraya sehven kaydedilmişdir.

Yüz Yigirmi Birinci Sahîfe

Numra

1

Belgenin Özeti

Haleb'in Bâb Kazası'nın Garbiye Mahallesi'nden olan Abdurrahim Ağa bin Mehmed Dûş tarafından, çalınan bir adet merkebden dolayı, Ayntâb'ın Yahni Mahallesi'nden Bostancı Şıh Mehmed'in oğlu Mehmed Şâkir'e açtığı ve lehine sonuçlanan dava kaydı.

Tarih: 24 Safer 1317 / 4 Temmuz 1899 Salı

Belgenin Transkripsiyonu

Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde Bâb Kazası'na tabi' Garbiye Mahallesi sâkinlerinden Abdurrahim Ağa bin Mehmed Dûş nam kimesne vilâyet-i mezbûreye tabi' medine-i Ayntâb mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kud meclis-i şer'îmizde Yahnî Mahallesi sâkinlerinden Bostancı Şıh Mehmed'in oğlu Mehmed Şâkir nam kimesne muvâcehesinde üzerine da'va ve takrir-i kelâm idüb mahkeme-i mezbûre havlusunda muâyene olunan siyah renkli bir re's merkeb bundan akdem yedimden sirka ve zayi' olmağ ile işbû hâzır-ı merkum Şıh Mehmed'in oğlu Mehmed Şâkir yedinde bulmamla bi'l-istihkak taleb ve da'va iderim didikde müddeâ aleyh Mehmed Şâkir dahî cevâbında merkeb-i mevsuf-ı mezkûru ismini bilmediğim bir Arab'dan iki aded Fransız lirası semen mukabilinde iştirâ' eylediğim mülküm olub vaz'-ı yed iderim deyû müddeî-i merkum Abdurrahim'in mülkü olduğunu inkâr itmekle müddeî-i merkum Abdurrahman [Abdurrahim] ber-vech-i muharrer iddiâsını bâ-varaka-i mestûre Nizâmiye Üçüncü Bölük efrâdından Hüseyin bin Mehmed Hattâb ve Bâb Kazası'ndan Kefşger İbrahim bin Hacı Ahmed Hamey nam

kimesnelerden evvelen sırran ve ba'dehû Bekir bin Hacı Mehmed ve Abdo bin Ahmed Boş kimesnelerden usûl-ı meşrû'ası dâiresinde lede't-ta'dil ve't-tezkiye-i adâletleri zâhir olub ve müddeâ aleyhtarafından dahî şehâdetlerine i'tirâz olunmayan Bâb Kazası ahâlisinden Ca'fer'in oğlu Ahmed Mısrî ve İbrahim bin Hacı Hamdo ve Ali bin Ahmed Hacı İbrahim Ağaların şehâdetleriyle bi'l-muvâcehe ber-nehc-i şer'î ba'de'l-isbât ve'l-halef ve'l-hükm mucebince zikrolunan merkebi müddeî-i merkuma teslime merkum Mehmed Şâkir'e tenbih olunduğu i'lâm olundu

Tahriren fi'l-yevmi'r-rabi' ve'l-ışrin min-şehr-i Saferü'l-hayr li-sene seb'a aşer ve selase miete ve elf

Numra

2

Belgenin Özeti

Haleb'in Bâb Kazası'nın Garbiye Mahallesi'nden olan Abdurrahim Ağa bin Mehmed Dûş tarafından, çalınan bir adet merkebden dolayı, Ayntâb'ın Kurb-ı Monla Ahmed Mahallesi sâkinlerinden Eğya veled-i Seko'ya açtığı ve lehine sonuçlanan dava kaydı.

Tarih: 24 Safer 1317 / 4 Temmuz 1899 Salı

Belgenin Transkripsiyonu

Haleb Vilâyet-i celilesi idâresinde Bâb Kazası'na tabi' Garbiye Mahallesi sâkinlerinden Abdurrahim Ağa ibn-i Mehmed Dûş nam kimesne vilâyet-i mezbûreye tabi' medine-i Ayntâb mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kud meclis-i şer'îmizde medine-i mezbûrenin Kurb-ı Monla Ahmed Mahallesi sâkinlerinden Eğya veled-i Seko nam kimesne muvâcehesinde mahkeme-i mezbûre havlusunda muâyene olunan konur ve ayakları sakat bir re's merkeb kendi malım iken bundan akdem yedimdem sirka ve zayi' olub el-hâletü hâzihi merkum Eğya yedinde bulmamla bi'l-istihkak taleb iderim didikde müddeâ aleyh merkum Eğya veled-i Seko dahî cevâbında bundan bir hafta akdem ismini bilmediğim bir Arab'dan elli ğuruş semen-i medfû'um mukabilinde iştirâ' itmamla bi-hakkın vaz'-ı yedini ikrâr müddeî-i merkumun mâada müddeâsını inkâr itdikde müddeî-i merkum Abdurrahim'den müddeâ-yı meşrûhasına muvâfık beyyine taleb olundukda bâ-varaka-i mestûre Nizâmiye Üçüncü bölük efrâdından Hüseyin bin Mehmed Hattâb ve Bâb Kazası'ndan Kefşger İbrahim bin Hacı Ahmed Hamey nam kimesnelerden evvelen

sırran ve ba'dehû Bekir bin Hacı Mehmed ve Abdo bin Ahmed Boş nam kimesnelerden dahî alenen usûl-ı dâiresinde lede't-ta'dil ve't-tezkiye-i adâletleri zâhir olub ve müddeâ aleyh tarafından dahî şehâdetlerine i'tirâz olunmayan Bâb Kazası ahâlisinden Ca'fer'in oğlu Ahmed Mısri ve İbrahim bin Hacı Hamdo Ağaların şehâdetleriyle bi'l-muvâcehe ber-nehc-i şer'î ba'de'l-isbât ve'l-halef ve'l-hükm mucebince zikrolunan merkeb-i mevsuf-ı mezkûru müddeî-i merkum Abdurrahim bin Mehmed Dûş'a teslime müddeâ aleyh merkum Seko'ya tenbih olunduğu tescil ve Ayntâb Mahleme-i Şer'iyyesi'nden i'lâm olundu

Tahriren fi'l-yevmi'r-rabi' ve'l-ışrin min-şehr-i Saferü'l-hayr li-sene seb'a aşer ve selase miete ve elf

Yüz Yigirmi İkinci Sahîfe

Numra

3

Belgenin Özeti

Aslen Ma'muretü'l-aziz vilayetinden olup Ayntâb'ın İbn-i Eyyûb Mahallesi'de ikamet eden Rasim Paşazâde Ali Beğ'in tâbi'lerinden Ahmed Ağa ibn-i Mustafa ibn-i Hacı Osman tarafından, Ma'muretü'l-aziz'in Meydan Mahallesi'nden Yemenici esnafından Hacı Nu'mânzâde Ali Ağa ibn-i Mehmed'e verilen vekâlet kaydı.

Tarih: 1 Cemaziye'l-evvel 1317 / 7 Eylül 1899 Perşembe

Belgenin Transkripsiyonu

Fi'l-asl Ma'muretü'l-aziz vilâyeti celilesi ahâlisinden olub el-yevm Haleb vilâyeti celilesi idâresinde medine-i Ayntâb mahallâtından İbn-i Eyyûb Mahallesi'de mukîm Rasim Paşazâde Ali Beğ'in tâbi'lerinden Ahmed Ağa ibn-i Mustafa ibn-i Hacı Osman nam kimesne medine-i mezbûre mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kud meclis-i şer'-i şerîf-i enverde takrir-i kelâm ve ta'bir-i ani'l-merâm idüb deâviden dolayı leh ve aleyhimde ikame olunmuş ve olunacak bi'l-cümle deâviden dolayı mahâkim-i şer'iyye ve nizâmiye ve cezâiyenin her bir derecât ve kısmında hukukumu taleb ve da'va ve ahz ve kabza ve istînâfen ve temyizen ve iâdeten ve tashîhan ve gıyâben muhâkeme ve ve müdâfa'aya ve ikame-i şuhûd ve istima'ına ve her nevi' kararı istihsâl ve ahzına ve tebliğ ve tebellüğe tahlif ve istihlâfa ve redd-i yemine ve iştikâ' ani'l-hükkâm ve redd-i a'zaya ve ehl-i hibre ve mümeyyiz ve hükm ta'yin ve azline ve hacz-ı emvâl ve fekke ve icrâya mürâcaata ve lede'l-hâce me'zûniyeti dâiresinde âheri tevkil ve azle ve'l-hâsıl hususât-ı mezkûratın

mütevakkıf olduğu umûrun küllîsini son dereceye kadar ta'kiben icrâ-yı vekâlet etmek ve emlâk ve emvâlden ancak nefs-i Ma'muretü'l-aziz'e tabi' Ebili'l-mezraa Karyesi'nde kâin bir bâb hânem ile arazi-i emiriyemden mâada cümlesini semen ve bedel-i misilleriyle tâliblerine bey' ve fürûht ve muâmele-i lâzımesini ifaya ve hâne-i mezkûr ile arazi-i mezbûre gale ve hâsılatı ve sâir makbuzâtını bana irsâl ve isâle ve aleyhimde ikrârı mu'teber olmamak üzre hâlâ Ma'muretü'l-aziz mahallâtından Meydan Mahallesi ahâlisinden yemenici esnafından Hacı Nu'mânzâde Ali Ağa ibn-i Mehmed'i tarafımdan kabûlüne mevkufe vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile vekil nasb ve ta'yin eylediğim cihetle vekil-i mûmâileyhe kendi imzâsıyla istid'â ve levâih tanzim ve takdimine me'zûniyet virilmeğin kıbel-i şer'den dahî bi't-tenfîz mâ vak'a bi't-taleb ketb ve imlâ olundu

Tahriren fi'l-yevmi'l-gurre min-şehr-i Cemâziye'l-evvel li-sene seb'a aşer ve selase miete ve elf

Numra

4

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Suyabatmaz Mahallesi'nden olan Söylemezzâde Mehmed Efendi bin Mehmed Saîd bin Hacı Saîd Ağa tarafından, yine Suyabatmaz Mahallesi'nden biraderi tüccar Abdulkadir bin Mehmed Saîd Efendi'ye verilen vekâlet kaydı.

Tarih: 4 Cemaziye'l-evvel 1317 / 10 Eylül 1899 Pazar

Belgenin Transkripsiyonu

Haleb vilâyet-i celilesi idâresi dâhilinde medine-i Ayntâb'ın Suyabatmaz Mahallesi sâkinlerinden Söylemezzâde Mehmed Efendi bin Mehmed Saîd bin Hacı Saîd Ağa Ayntâb mahkeme-i şer'iyyesinde ma'kud meclis-i şer'-i maâlî-i ukûda gelerek medine-i mezbûrede mahalle-i mezkûre sâkinlerinden tüccâr-ı mu'tebereden biraderi Abdulkadir bin Mehmed Saîd Efendi mahzarında şu vechle takrir-i kelâm ve ta'bir-i ani'l-merâm idüb bi'l-cümle mahâkim-i şer'iyye ve nizâmiyede ve devâir-i resmiye-i sâirede lehimde ve aleyhimde ikame olunmuş ve tarafımdan açılmış ve açılacak bi'l-cümle deâvi-i şer'iyye ve nizâmiyenin bidâyeten ve istînâfen ve i'tirâzen ve iâdeten ve temyizen muhkeme ve müdâfa'asına ve kendü imzâsıyla müsted'ayât ve şikayetnâme ve levâih ve protesto tanzim ve takdimine ve tebliğ-i evrâk ve tahlif ve istihlâfa ve kabûl ve redd-i yemine ve redd-i a'za ve iştikâ' ani'l-

hükkâma ve icrâya mürecaata ve hacz ve fekk-i hacza ve ehl-i hibre ve mümeyyiz ve hükm intihabına ve azline ve ahz ve kabza ve sulh ve ibrâya ve müteferriât-ı sâiresine ve işbû me'zûniyet-i meşrûha vechle âheri tevkile me'zûn olmak üzre vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile tevkil ve nâib-i menâb nasb ve ta'yin eyledim didikde vekil-i mûmâileyh Abdulkadir Efendi bi'l-kabûl vekâlet-i meşrûhayı edâya taahhüd eylemesiyle ol-vechle mâ vak'a bi't-taleb ketb ve imlâ olundu

Hurrire fi'l-yevmi'r-rabi' min-şehr-i Cemâziye'l-evvel li-sene seb'a aşer ve selase miete ve elf

Numra

5

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Çukur Mahallesi'nden olup Bayramzâde olarak bilinen el-Hâcc Abdullah Eyyûb Efendi ibn-i el-Hâcc Mustafa Efendi ibn-i el-Hâcc Mehmed Efendi tarafından, Suburcu'da müderris olduğu Zü'l-kadriye Medresesi avlusunun batı tarafında vakıf arsası üzerine inşâ edilecek bir kütüphane ile bir kütüphaneci odasının vakfiye şartlarına dair kayıt.

Tarih: 1 Cemaziye'l-evvel 1317 / 7 Eylül 1899 Perşembe

Belgenin Transkripsiyonu

Bismillâhirrahmânirâhim

Hamd-ı mevfur ve siya-ı namahsur ol-vâkıf-ı kâffe-i umûr tenezzüh-i ani'l-acz ve'l-kusur hazretlerinin dergâh-ı akdeslerine arz-ı mahsur ve barigâh-i mecid-i ulüvv-i heyetlerine i'lâma maksuredir ki arz ve sema belki ve mafiha vakf-ı kadîm-i alâ ve kâffe-i hayvanat mürtezika-i ihsan ve in'amı

Yüz Yigirmi Üçüncü Sahîfe

olduğunu lehv-i mahfuza kayd ve tescil ve hükmü bu te'yiden estaizu billâh vemâ min dabbetin fi'l-arzi illâ alâ'l-lahi rızkuha ayeti kerîmesini tenzil buyurdu ve sena-yı şamilü'l-vürud ve enva'-ı selâm-ı nâ-ma'dud kütübhâne-i esrar-ı nübüvvet ve nüsha-i nâdire-i envar-ı risâlet vâkıf-ı sırr-ı subhanellesi esra nâzır-ı muhasebe-i rûz-i cezâ mütevelli-i cihât-ı mu'cizât-ı şetta kayyim din-i kavim bâ-himmet-i aleyh mine's-salâti ezkâha efendimiz hazretlerine ve dahî her biri müdir-i umûr-ı din ve hâfız-ı kütüb-i şer'-i mübin olan âl ve ashâbına olsun amin emma ba'd işbû vakfiye-i

celilü'ş-şân ve ceride-i bedi'i'l-ünvanın tahrir ve inşâsına ve bâdi ve tastir ve imlâsına sebeb-i â'dî oldur ki

Haleb vilâyet-i Celilesi dâhilinde Medine-i Ayntâb mahallâtından Çukur Mahallesi sâkinlerinden Bayramzâde şöhretle müştehir olan sâhib-i ilm ve kemâl ve erbab-ı arifan fazail-i istimalden fazîletlü el-Hâcc Abdullah Eyyûb Efendi ibn-i el-Hâcc Mustafa Efendi ibn-i el-Hâcc Mehmed Efendi şer'-i kadîm şamihi'l-erkân ve mahfil-i din-i müstakim rasihü'l-bünyânda ve zikr-i âtî'l-beyâna li-ecli't-tescil mütevelli nasb ve ta'yin eylediği Turnazâde Abdulkadir Efendi muvâcehesinde hâlâ medine-i Ayntâb'da Evkaf Vekili Kethüdazâde Mustafa Ağa hâzır olduğu halde ikrâr-ı sahîhi'ş-şer'î ve i'tiraf-ı sarîh-i mer'î idüb bu abd-ı hakir bu ana kadar lehü'l-hamd ömrümü tahsil ve neşr-i ulûma hasr ile talebe-i ulûm hidmetinde bulunduğum gibi yed-i tasarrufumda olub vakf ve tescil-i musammem olan altı yüz cildi mütecaviz kütüb eliyye ve âlîyye ile gayr tarafından vakf olduğu halde eyâdî telefde bulunan kitâbların vaz'-ı muhafazasına mahâl olmak üzre ed-dâllü ale'l-hayr kefailihi mazmûn-ı münîfince erbab-ı hayrat himmetiyle bir kütübhâne te'sis ve inşâ itdirüb el-yevmi'l-kıyam bu vechle talebe-i ulûma bir hidmetde bulunmak efkâr-ı hayriyesi hiçbir vakt hatırımdan gitmez idi Ayntâb Kaimmakamı İzzetlü İsmail Fevzi Beğ Efendi bin Trabzon Jandarma ve Kumandan-ı ma'a'l-ünvanî Süleyman Paşa hazretlerinin bi'z-zât ve bi'l-müdahale himem-i seniyye ve muavenet-i aliyye-i hayriyelerinin inzimâmıyle erbâb-ı hayrât ve ashâb-ı müberrâtdan iâne-i cem' idilan mebânî ile Ayntâb'da Suburcu nam mevki'de bâ-berât-ı âlîşan müderris olduğum Zü'l-kadriye Medresesi havlısının cânib-i garbında şarken ve kıbleten medrese-i mezbûre havlısı ve şimalen Hacı Battalzâde müteveffâ Hacı Osman Beğ veresesi selamlığı ve garben târik-i âmm ile mahdûd ve mümtaz olan vakf-ı arsa-i hâlîye üzerine senevî beş ğuruş medrese-i mezbûreye hukr-ı zemin virmek üzre üç bab dükkân ve üzerine bir kütübhâne ile bir hafız-ı kütüb odası te'sis ve inşâ olunub dekâkîn-i mezbûreyi mezkûr kütübhâneye vakf eyleyüb şöyle şart eyledim ki evvelâ hâl-ihayatımda kendim mütevelli ve hafız-ı kütüb olub vefâtımdan sonra medrese-i mezbûreye kim müderris olursa o zât mütevelli ve hafız-ı kütüb ola sânîyen hafız-ı kütüb Salı ve Cum'a ve bayram günleri gibi eyyâm-ı ta'tiliyeden mâada her gün öyle vaktinden ikindi vaktine kadar mezkûr kütübhaneyi güşâd iderek mevcud olan kitâbların esâmî-i defterini taleb iden zâta irâe ile herhangi kitâbı ister ise i'tâ idüb orada mütalâa ve yahud istinsaha men' itmeye sâlisen kim olursa olsun medrese-i mezbûre haricinde olanlara rehn-i i'tâ itseler dahî

Yüz Yigirmi Dördüncü Sahîfe

kitâb i'tâ itmeyüb bu medresede sâkin talebe-i ulûma bera-yı mütalâa istedikleri kitâbı i'tâ ide rabian mezkûr dükkânların senevî varidâtlarından dükkânlar ile kütübhâne ve hafız-ı kütüb odasının ta'mir ve termim masarifâtı ve emlâkiye virgüsü ve hukr-ı zeminini ba'de'l-ihrac her ne kalursa bir sülüsünü kütübhânede mevcud olan kitâbların muhtâc-ı ta'mir olanları ta'mir itdirülüb fazlasına her nevi' kitâb-ı İslamiye iştirâ' olunub mezkûr kütübhâneye vakf olunarak tevdi' oluna ve diğer iki sülüsünü dahî hafız-ı kütüb olan efendi ahz ve umûruna sarf ide hâmisen hafız-ı kütüb olan zât beher sene muhasebesini ma'rifet-i şer'-i şerîf ve müdir-i evkaf ile rü'yet eyleyüb irad ve masârifâtını ya'ni ta'mirata ve kitâb iştirâ'sına virdiği mebâliği ve ne kitâblar alınmış olduğunu kütübhâneye mahsûs irad ve masârif defterine kayd ide sâdisen hafız-ı kütüb teseyyüb sebebiyle zayi' eylediği kitâbı zâmin olub müfti-i beldenin dahî hafız-ı kütüb olan zâta bilâ-vazife hesabâta hakk-ı nezâreti olub sene be sene muhasebesini müfti-i beldeye tasdik itdirmeğe hafız-ı kütüb mecbur tutula deyû ta'yin-i şürut ve tebeyyün-i kuyûd birle mezkûr dekâkîn ve kütübhâneyi fariğan ani't-tevaggul mütevelli-i mezbûre ol-dahî vakfiyet üzre kabz ve tesellüm ve tasarruf eyleye didikde gıbbe't-tasdiki'ş-şer'î vâkıf-ı mûmâileyh kelâmını semt-i âhere sârif olub vakıf ve akar imâm-ı a'zâm ve hümâm-ı efhâm Ebû Hânife el-Kûfi Hazretleri katında menzile-i ariyetde olmakla rücû'a meşrûh ve İmâm Muhâmmed bin Hasani'ş-Şeybânî Hazretleri katında vâkıf-ı menâfi' ve vakfı nefsine şart ile vakf-ı bâtıl olduğuna binâen vakf-ı mezbûrdan rücû'a ve kütübhâne ile zîrinde bulunan dekâkîn-i mezkûreyi mülküme istirdâd iderim diyecek mütevelli dahî cevâba tasaddi idüb eğerçe hâl bast olunan minvâl üzere olduğu câ-yı eşkâl değildir lâkin â'rif-i samedâni Ebû Yusûf eş-şehir bi'l-imâmi's-sânî hazretleri katında teslim-i ile'l-mütevelli olmağla vakf-ı mezbûr sahîh ve lâzım oldu deyû redd-i teslimden imtinâ ile hâkim-i mevki'i sadr-ı kitâb-ı tubâ leh ve hüsn-i meab efendi hazretleri huzurunda müterâfiân her biri mübtegasınca fasl ve hüsn-i tâliban olduklarında hâkim-i mûmâileyh esbağallahu niamehu aleyh hazretleri dâhi tarafeynin edillesine nazar ve mübtel-i hayr olmakdan hazer idüb âlimen bi'l-hilâfü'l-câri beyne'l-eimmetü'l-eslâf vakf-ı mezbûrun sıhhât ve lüzûmuna hükm itmeğin min-ba'd vakf-ı mezbûr sahîh ve lâzım oldu Femen beddelehû ba'de mâ semiahû feinnemâ ismühû alellezîne yübeddilûnehû, innallâhe semîun alîm ve ecrü'l-vâkıfi ale'l-hayyi'l-cevâdi'l-kerim cera zâlike ve

Hurrire fi gurre-i min-şehr-i Cemâziye'l-evvel li-sene seb'a aşer ve selase miete ve elf min-hicret min-lede'l-i'zzü'ş-şerif

Şuhûdü'l-hâl

Müfti-i sâbık Fazîletlü Osman Sâib Efendi eş-şehir Bekellizâde, Mekremetlü Abdülhamid Efendi eş-şehir Seccâcî Hızırzâde Eminü'l-fetva, Mekremetlü Ahmed Hamdi Efendi eş-şehir Bayramzâde, Mekremetlü Osman Efendi eş-şehir Bakazzâde? el-müderris-i medrese-i Aliyyü'l-neccar, Mekremetlü Sâlih Efendi eş-şehir Bayramzâde el-İmam-ı bi-Câmi'-i Keçehâne, Mekremetlü Mehmed Şâkir Efendi bin Hacı Mehmed Kebkebzâde Kâtib-i Mahkeme-i Ticâret-i Ayntâb, Mekremetlü Ahmed Efendi Ahmed imâm-ı Mescid-i Bâzâryeri Genc Ağazâde, Emin-i Fetvâ Mehmed Hilmi Efendi, Mar'aşlı Mehmed Efendi İmam-ı Câmi'-i Karagöz, Çörekcizâde Mehmed Ağa, Sâlih Hâcezâde Vâhid Efendi, Ali Hocazâde Hacı Mehmed Efendi, Abdussamed Ağa Mübaşir-i Mahkeme-i Bidâyet, Sürmeli Hezi Hacı Nuri Babazâde Mustafa Efendi, Jandarma Efrâdından Sarı Fakızâde Şâkir Ağa, Ayinelioğlu Mehmed bin Mehmed, Muhzır Ahmed Ağa.

Yüz Yigirmi Beşinci Sahîfe

Numra

6

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Töbe Mahallesi ahâlisinden iken vefât eden Hacı Alo Ağa bin Ali'nin küçük yaştaki çocukları Ali ve Mehmed'in vasîleri aynı babadan biraderleri İbrahim Ağa ibn-i Hacı Alo Ağa tarafından, Hacı Alo Ağa'nın menkul mirası borcunu karşılamadığı gerekçesiyle, Fadlacı Pazarı bitişiğindeki Alacacı Çarşısı'ndaki iki bab alacacı dükkânının Hâce Nekûle Feraye'ye satılmasına dair satış sözleşmesi kaydı.

Tarih: 5 Cemaziye'l-evvel 1317 / 11 Eylül 1899 Pazartesi

Belgenin Transkripsiyonu

Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde medine-i Ayntâb'ın Töbe Mahallesi ahâlisinden iken bundan akdem vefât idüb terekesi zevce-i menkûha-i metrûkesi Zeyneb bint-i Kocaoğlan'ın oğlu Mustafa nam hatun ile kendiden akdem müteveffiye zevcesi Hadice bint-i Pineci İsmail nam hatundan mütevellid sulbî-i kebîr oğlu Ârif ve sagîr oğulları Ali ve Mehmed ve kendiden akdem vefât iden diğer zevcesi Meryem bint-i Pir Mehmed nam hatundan mütevellid sulbî-i kebîr oğlu

İbrahim ve sulbîyye-i kebîre kızları Âsiye ve Hadice ve zevcesi mezbûre Zeyneb Hatun'dan mütevellid sulbî-i kebîr oğlu Mehmed Şâkir Ağalara inhisarı şer'an zâhir ve mütehakkık olan Hacı Alo Ağa bin Ali'nin evlâd-ı sigarı merkumân Ali ve Mehmed'in tesviye-i umûrlarına bâ-hüccet-i şer'iyye mensub-ı vasîleri li-eb biraderleri İbrahim Ağa ibn-i Hacı Alo Ağa meclis-i şer'i şerifde işbû baisü'l-kitâb Hâce Nekûle Feraye mahzarında takrir-i kelâm idüb müteveffâ-yı merkum Hacı Ali Ağa'nın müsbit düyûn-ı kesiresi olmağla menkul terekesi düyûnuna vefâ itmeyüb akarı dahî şer'an bey' olunub eda-yı deyn olunmak lâzım geldiği eclden müteveffâ-yı mezbûrun terekesinden Fadlacı Bâzârı ittisâlinde Alacacı Çarşusu'nda kâin şarken Tokatlıoğlu ve Rasim Paşazâde Rifâtlü Ali Beğ dükkânları ve garben "ve şimalen târik-i âmm ve cenûben Millet Hanı ile mahdûd bir bâb ve kezâ mahâll-i mezkûrede şarken Abbas Paşazâde Hacı Mehmed Efendi ve garben" ["" işareti içerisindeki bölüm garben kelimesinden sonra metne işaret düşülerek sayfa kenarına eklenmiş] Kalenderoğlu dükkânları ve şimalen târik-i âmm ve cenûben han-ı mezbûrla mahdûd iki bab alacacı dükkânını kıbel-i şer'den me'zûnen bâ-marifet-i münadi sûk-ı sultani ve mecma-ı nası olan mahallerde iki ay mikdârı nidâ ve müzâyede olundukda ragabâtü'n-nâs inkıtâ'ında merkum tüccârdan Hâce Nekule Feraye uhdesinden üç bin yüz elli ğuruşda karar ve ziyade ile tâlib-i âheri dahî zuhûr itmeyüb meblâğ-ı mezbûr el-yevm zikrolunan dükkânların semen-i misli idüği zeyl-i hüccetde muharrerü'l-esâmî müslimîn ihbârlarıyla mütehakkık olmağla dükkânları verese-i sâiresiyle maan vasî-i merkum tarafından îcâb ve kabülü havi bey-i bât-ı sahîhü'ş-şer'i ile merkum Hâce Nekule Feraye bi'l-vesâye ve bi'l-verâse üç bin yüz elli ğuruşa bey' ve temlik ve teslim eylediğimizde ol-dahî ber-vech-i muharrer iştirâ' ve temellük ve kabz ve kabûl eyledikden sonra semeni olan meblâğ-ı mezbûr üç bin yüz elli ğuruş merkum Hâce Nekule Feraye yedinden temâmen ahz ve kabz ve müteveffâ-yı mezbûrun düyûn-ı müsbitesi olan ma'lûmü'l-esâmî dâyinlerine tesviye eyledik fi-mâba'd dekâkin-i mezkûra müşteri Hâce Nekule Fera'nın mülk-i müşterası ve hakk-ı sarf ve sarih olmuşdur fi-mâ yeşa' ve …….. mâlik ve mutasarıf olsun didikde gıbbe't-tasdiki'ş-şer'î mavak'a bi't-taleb ketb ve imlâ olundu

Tahriren fi'l-yevmi'l-hamîs min-şehr-i Cemâziye'l-ûlâ li-sene seb'a aşer ve selase miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Ayntâb'ın Yaprak Mahallesi Sâkinlerinden Dana'n? oğlu Bekir, Kebkeb Mahallesi'nden Helvacı Halil oğlu Hacı Ali, Ahi Babazâde Hacı İbrahim Efendi, Kafadar'ın oğlu Hacı Alo Ağa, Bekmezci Hacı Osmanzâde Hacı Şâkir Ağa.

Numra

7

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Töbe Mahallesi'nden olan Güldane Hatun bint-i Fettah'ın bakımı altındaki akli dengesi yerinde olmayan vâlidesi Âişe Hatun'a vasî olarak, kızı Güldane Hatun'un tayini ve Âişe Hatun'un ihtiyaçları için Âişe Hatun'un kendi malından günlük iki kuruş nafaka tahsisi hakkındaki kayıt.

Tarih: 23 Rebiü'l-âhir 1317 / 31 Ağustos 1899 Perşembe

Belgenin Transkripsiyonu

Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde medine-i Ayntâb mahallâtından Töbe Mahallesi sâkinelerinden Güldane Hatun bint-i Fettah Ayntâb mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kud meclis-i şer'îmizde ifâde-i merâm ve takrir-i kelâm idüb zîr-i idâre ve terbiyemde olan muhtelletü'ş-şuûr ma'tûhe ve mecnûne vâlideme kıbel-i şer'-i şerifden vasîye ta'yinim ile kendi emvâlından sarf olunmak üzre ma'tûhe-i mecnûne-i mezbûreye kadr-i kifaye kadr-i ma'rûf nafaka takdir olunmasını taleb ve iddiâ eylemesi üzerine hakikat-i hâl ehl-i vukûf ve hibreleri olan mahalle-i mezkûre ahâlisinden Küçük Mustafa'nın oğlu Kefşger Mehmed ve mahalle-i mezbûreden Şıh Mehmed'in oğlu Ârif'in Mustafa ve yine mahalle-i mezbûreden Ali Hocazâde Hacı Mehmed Ağa

Yüz Yigirmi Altıncı Sahîfe

ibn-i Hacı Mustafa nam kimesnelerden lede's-suâl vâkı'a-i mezbûre Âişe Hatun hayrını şerrinden ve kârını zararından fark itmezdir cedde muhtelletü'ş-şuûr ve ma'tûhe ve mecnûnedir ve hâzıre-i mezbûre Güldane Hatun dahî kerîmesi olub mezbûre hakkında vesâyeti elyak ve müstahakk olub ve yevmî iki ğuruş nafaka idâre ider olduğuna li-vechillah şâhidleriz şehâdet dahî ideriz deyû her biri müttefikü'l-lafz ve'l-ma'nâ edâ-yı şehâdet-i şer'iyye itmeleriyle mezbûre Güldane Hatun kıbel-i şer'den vasî nazb ve ta'yin olundukdan sonra vasîye-i mezbûrenin talebiyle işbû tarih-i hüccetden i'itbaren yevmiye iki ğuruş mecnune-i mezbûrenin nafaka ve kisve baha ve hâvayic-i zarûriyesine sarf ve lede'l-hâce istid'âneye ve inde'z-zafer

mecnune-i mezbûrenin malına rücu'a vasîye-i mezbûreye kıbel-i şer'den izn virilmeğin mâ vak'a bi't-taleb ketb ve imlâ olundu

Tahriren fi'l-yevmi's-sâlis ve'l-ışrin min-şehr-i Rebiü'l-âhir li-sene seb'a aşer ve selase miete ve elf

Numra

8

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Hacı Bâkî Mahallesi'nden olan Sâfiye bint-i Mehmed bin Külekçi Mahli tarafından, kocası Mehmed ibn-i Ahmed Ağa askere alındığından, aynı mahalleden kayınpederi Kirişçi Mahmud oğlu Ahmed Ağa üzerine, kendisi ve küçük yaştaki oğlu Mehmed Kâzım için günlük altmış para nafaka tahsis ettrimesi hakkındaki kayıt.

Tarih: 25 Rebiü'l-âhir 1317 / 2 Eylül 1899 Cumartesi

Belgenin Transkripsiyonu

Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde medine-i Ayntâb'ın Hacı Bâkî Mahallesi sâkinlerinden zeyl-i vesîkada muharrerü'l-esâmî müslimîn ta'rifleriyle mu'arrefe olan baiset-i hazihi'l-vesîka Sâfiye bint-i Mehmed bin Külekçi Mahli nam hatun meclis-i şer'i şerif-i enverde mahalle-i mezkûre sâkinlerinden Kirişçi Mahmud oğlu kayınpederi Ahmed Ağa muvâcehesinde üzerine da'va ve takrir-i kelâm idüb bin-i merkum Ahmed Ağa'nın sulbî-i kebîr oğlu Mehmed nam kimesnenin zevce-i menkûha-i medhûl-bihası ve işbû hacr ve terbiyemde olan sagîr oğlu Mehmed Kâzım dahî zevcim merkumun firaşından hâsıl ve benden mütevellid oğlu olub kayınpederim merkum Ahmed Ağa bundan akdem benim ile oğlum merkum muayyen virilerek çend gün akdem zevcim Mehmed silk-i celil-i mes'adet-i delîl-i askeriyeye ahz ve sevk olunarak benim ile oğlum merkumu bilâ-nafaka ve'l-münfikü'ş-şer'î terk ve diyar-ı âhere bâ-emr-i kumandanî i'zâm idilmiş olmağla ol-vechle ben ve sagîr-i merkum nafakaya eşedd-i ihtiyac ile muhtâc olmamızla benim ile oğluma zevcim merkumun babası merkum Ahmed Ağa üzerine kadr-i ma'rûf meblâğ farz ve takdir olunmak bi'l-asâle ve bi-hakkı'l-hızâne matlûbumdur deyû ba'de'd-da'va ve's-suâl müddeâ aleyh Ahmed Ağa dahî müddeîyye-i mezbûreyi her bir kelimât-ı meşrûhasında tasdik lâkin kendi hânemde oturduğu halde birlikde infâk iderim deyû vâki' olan ifâdesine mukabeleten merkum Sâfiye Hatun'un hâne-i mezkûrda na-mahrem olub birlikde ikamet emr-i gayr-ı meşrû' olduğuna dair olan

müdâfa'asını ikrâr eylemesiyle sagîr-i merkum ile zevce-i mezbûre Sâfiye Hatun'un bin üç yüz on yedi senesi Rebiü'l-ahirinin yigirmi beşinci gününden i'tibaren yevmiye altmış paradan şehrîye kırk beş ğuruş nafaka ve kisve baha farz ve takdir buyurub meblâğ-ı mefruz-ı mezkûru kendi ve sagîr-i merkumun nafakalarına harc ve sarf ve lede'l-hâce istid'âneye ve inde'z-zafer merkum Ahmed Ağa üzerine rücu'a mezbûre Sâfiye Hatun'a izn virilmeğin mâ vak'a bi't-taleb ketb ve imlâ olundu

Hurrire fi'l-yevmi's-hamîs ve'l-ışrin min-şehr-i Rebiü'l-âhir li-sene seb'a aşer ve selase miete ve elf

Numra

9

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Şeyh Selman Mahallesi'nden olan Mâye ibnite Kör Halil oğlu Mehmed'in küçük yaştaki kızı Fatma ibnite Hacı Mehmed ibn-i Cülğa Halil'e vasî olarak, vâlidesi Mâye Hatun'un tayini ve Fatma'nın ihtiyaçları için günlük bir kuruş nafaka tahsisi hakkında kayıt.

Tarih: 10 Cemaziye'l-evvel 1317 / 16 Eylül 1899 Cumartesi

Belgenin Transkripsiyonu

Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde medine-i Ayntâb mahallâtından Şeyh Selman Mahallesi sâkinelerinden ve zâtı ta'rif-i şer'î ile mu'arrefe olan işbû rafiatü'l-vesîka Mâye ibnite Kör Halil oğlu Mehmed nam hatun medine-i mezbûre mahkeme-i şer'iyye odasında ma'kud meclis-i şer'îmizde takrir-i kelâm ve ta'bir-i ani'l-merâm idüb sadriyye-i sagîre kızım Fatma ibnite Hacı Mehmed ibn-i Cülğa Halil'in vakt-i rüşd ve sedâdına değin umûrunu tesviye ve rü'yete kıbel-i şer'den bir vasî nasb ve ta'yini lâzım ve mühim olmağla emanet ile ma'rûfe ve istikamet mevsufe ve her vechle vesâyeti sagîre-i mezbûre hakkında enfa' ve evlâ idüğü lede'ş-şer'ü'l-enver mütehakkık olan ümm-i mezbûre Mâye Hatun sagîre-i merkumenin umûrunu tesviye ve rü'yete ve yine rüşd ve sedâdına değin kıbel-i şer'den vasî nasb ve ta'yin olunub ol-dahî vesâyet-i mezkûreyi kabûl ve hıdmet-i lâzımesini edâya taahhüd ve iltizâm itdikden sonra vasîye-i mezbûrenin talebiyle işbû tarih-i hüccetden i'tibaren yevmî bir ğuruş

Yüz Yigirmi Yedinci Sahîfe

sagîre-i mezbûrenin nafaka ve kisve baha ve sâir levâzım-ı zarûriyesiçün farz ve takdir olunub meblâğ-ı mefruz-ı mezkûru beher yevm sagîre-i mezbûreye

harc ve sarf ve lede'l-hâce istid'âneye ve inde'z-zafer mal-ı mevcudesine rücu'a vasîye-i mezbûre Mâye Hatun'a kıbel-i şer'den izn virilmeğin mâ vak'a bi't-taleb ketb ve imlâ olundu

Tahriren fi'l-yevmi'l-aşer min-şehr-i Cemâziye'l-evvel li-sene seb'a aşer ve selase miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Ehl-i Cefâ Mahallesi'nden Kâ'keci Hacı Saîd Ağa, Kurb-ı Tarla-yı Cedîd Mahallesi'nden Kitâbcı Alo, Şarkıyan Mahallesi'nden Uncu Abdullah bin Halil ve gayrühüm.

Numra

10

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Kaysara Mahallesi'nden iken vefât eden Hamide ibnite Harad oğlu Mustafa'nın küçük yaştaki oğlu Ahmed bin Ahmed bin Emin'e vasî olarak, Emin'in baba tarafından ninesi Hadice bint-i Osman'ın tayini hakkında vesâyet kaydı.

Tarih: 20 Cemaziye'l-evvel 1317 / 26 Eylül 1899 Salı

Belgenin Transkripsiyonu

Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde medine-i Ayntâb mahallâtından Kaysara Mahallesi sâkinelerinden iken bundan akdem müteveffiye olan Hamide ibnite Harad oğlu Mustafa'nın sadrî-i sagîr oğlu Ahmed bin Ahmed bin Emin'in vakt-i rüşd ve sedâdına değin ebeveyni merkumân Ahmed ve Hamide'den müntakil ahz ve kabza ve umûrunu tesviye ve rü'yete kıbel-i şer'den bir vasî nasb ve ta'yin olunmak lâzım ve mühim olmağın emanet ile ma'rûfe ve istikamet ile mevsufe her vechle vesâyeti sagîr-i mezbûr hakkında enfa' ve evlâ olduğu zeyl-i hüccetde muharrerü'l-esâmî kimesneler ihbârlarıyla lede'ş-şer'ü'l-enver zâhir ve mütehakkık olan sagîr-i merkumun min-kıbeli'l-eb ceddesi ma'rifetü'z-zât işbû rafiatü'l-vesîka Hadice bint-i Osman nam hatun sagîr-i merkumun vakt-i rüşd ve sedâdına değin emvâl-i mevrûsunu ahz ve kabz ve hıfz ve umûrunu rü'yet ve tesviyeye kıbel-i şer'den vasî nasb ve ta'yin olunub ol-dahî vesâyet-i mezkûreyi ber-minvâl-i muharrer kabûl ve hidemât-ı lâzımelerini kemâ yenbağı edâya taahhüd ve iltizâm itmeğin mâ vak'a bi't-taleb ketb ve imlâ olundu

Tahriren fi'l-yevmi'l-ışrin min-şehr-i Cemâziye'l-ûlâ li-sene seb'a aşer ve selase miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Canbaz Süleyman ibn-i Kör Hasan, Bakkal Yusuf ibn-i Mehmed, Mustafa Ağa ibn-i Hacı Ömer ve gayrühüm.

Numra

11

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Kılıncoğlu Mahallesi'nden olan Şâkire bint-i Mahmud tarafından, din ve imanına küfrettiği gerekçesiyle, Akyol Mahallesi'nden olan kocası Hüseyin bin Ali'den bin kuruş mehr-i müecceline ek olarak yüz yirmi kuruş da müennes-i süknâ talebiyle açtığı ve lehine sonuçlanan boşanma davasının kaydı.

Tarih: 13 Cemaziye'l-evvel 1317 / 19 Eylül 1899 Salı

Belgenin Transkripsiyonu

Ma'rûz-ı dâîleridir ki

Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde medine-i Ayntâb'ın Kılıncoğlu Mahallesi sâkinelerinden olub zâtı Ali bin Hacı Ali ve Mahli ibn-i Çavuş Mustafa ta'rifleriyle ber-vech-i şer'î mu'arrefe olan işbû baisetü'l-i'lâm Şâkire bint-i Mahmud nam Hatun medine-i mezbûre mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kud meclis-i şer'îmizde Akyol Mahallesi ahâlisinden zevci Hüseyin bin Ali muvâcehesinde işbû merkum zimmetinde mütekarrir ve ma'kud-ı aleyh bin ğuruş mehr-i müeccel tesmiyemle zevc-i dahlim iken bundan dört gün mukaddem Hamîs günü beynimizde vuku' bulan münaza'a üzerine ale's-sabah benim din ve imanıma cimâ' lafzıyle şetm eylediğinden ben dahî hîn-i şetmden berü ayruca hânede sâkine olub miyânemizde muâmele-i zevciyet cari olmadığına binâen beynimizde olan nikâhın tefrikine hükm birle merkumun zimmetinde olan meblâğ-ı mezkûr bin ğuruş müeccel olan hakkımın ve merkumdan iddetim inkızâ'sına değin yüz yigirmi ğuruşun işbû mezbûrdan alınub bana def' ve teslimi hakkında merkuma tenbih-i şer'i olunması matlûbumdur deyû ba'de'd-da'va ve's-suâl ol-dahî cevâbında müddeîyye-i mezbûre hâlâ zimmetinde mütekarrir ve ma'kud-ı aleyh bin ğuruş mehr-i müeccel tesmiyesiyle zevce-i menkûha-i medhûl-bihası olduğunu ikrâr mâada müddeâsını ba'de'l-inkâr bi't-taleb mezbûre Şâkire Hatun müddeâ-yı meşrûhasını isimlerini zabt ceridesi zîrine kayd

itdirmiş olduğu şâhidlerden marrü'l-beyân Kılıncoğlu Mahallesi ahâlisinden Mehmed ibn-i Hacı İbo ve diğer Mehmed ibn-i Süleyman ve Hüseyin ibn-i Köse Ahmed nam kimesnelerden her biri bi'l-muvâcehe ber-vech-i şer'î ba'de'l-edâ-yı şehâde usûl-i müttehazası vechle bâ-varaka-i mestûre mensub

Yüz Yigirmi Sekizinci Sahîfe

oldukları mahallelerinden zîr-i mestûreye vaz'-ı imzâ ve mühr iden mahalle-i mezbûre muhtarı ve ihtiyarâtından Şıh Mehmed ibn-i Molla Yusuf ve Ahmed bin Mehmed ve Mehmed Ali ibn-i Hacı Ali nam kimesnelerden evvelen sırran va ba'dehû müterâfiân huzurlarında İbrahim bin Sâlih ve Mustafa ibn-i Hacı Osman ve İsmail bin Hüseyin nam kimesnelerden dahî alenen lede't-tezkiye adl ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunub ol-vechle şâhidûn-ı merkumûnun şehâdet-i vâkı'aları hayyiz-i kabûlde olmağın mucebince müddeîyye-i mezbûre merkum Hüseyin'den mübâne olmağla ber-minvâl-i muharrer bin ğuruş mehr-i müeccel ile inkızâ-i iddetine değin nafaka-i mukaddere-i mefruzası olan yüz yigirmi ğuruşu mezbûre Şâkire Hatun'a def' ve teslime müddeâ aleyh merkum Hüseyin'e tenbih olunduğu tescil ve bi'l-iltimas Ayntâb mahkeme-i şer'iyyesinden i'lâm olundu

Tahriren fi'l-yevmi's-sâlis aşer min-şehr-i Cemâziye'l-ûlâ li-sene seb'a aşer ve selase miete ve elf

Numra

12

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Ehl-i Cefa Mahallesi'nden ve kâ'keci esnafından olan İbrahim Halil ibn-i Kâ'keci Hacı Ali tarafından, Kurb-ı İbn-i Şeker Mahallesi'nden dava vekili Ömer Şevki Efendi ibn-i Mehmed Ağa'ya verilen vekâlet kaydı.

Tarih: 16 Cemaziye'l-evvel 1317 / 22 Eylül 1899 Cuma

Belgenin Transkripsiyonu

Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde medine-i Ayntâb'ın Ehl-i Cefâ Mahallesi ahâlisinden kâ'keci esnafından İbrahim Halil ibn-i Kâ'keci Hacı Ali nam kimesne medine-i mezbûre mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kud meclis-i şer'-i şerîf-i lâzımü't-tevkirde medine-i mezbûrenin Kurb-ı İbn-i Şeker Mahallesi'nde mukîm da'va vekillerinden işbû rafiü'l-vesîka Ömer Şevki Efendi ibn-i Mehmed Ağa mahzarında ikrâr-ı tam ve takrir-i kelâm idüb leh ve aleyhimde ikame olunmuş ve olunacak bi'l-cümle deâviden dolayı mahâkim-i şer'iyye ve nizâmiye ve cezâiye ve

sâir devâir-i resmiyenin her bir derecât ve kısmında hukukumu taleb ve da'vaya ve müdâfa'a ve husûmet ve redd-i cevâb ile hukuk-ı mezbûremi ahz ve kabz ve makbuzunu bana def' ve teslime ve istînâfen ve temyizen ve iâdeten ve tashîhan ve gıyâben murâfa'a ve muhâsamaya ikame-i şuhûd ve istima'ına ve her nevi' karar ve i'lâm istihsâl ve ahzına ve tebliğ ve tebellüğe tahlif ve istihlâfa ve redd-i yemine ve redd-i a'za ve iştikâ' ani'l-hükkâma ve ehl-i hibre ve mümeyyiz ve hükm ta'yin ve azline ve hacz-ı emvâl ve fekke ve icrâya mürâcaata ve lede'l-hâce me'zûniyeti dâiresinde âheri tevkil ve azle ve'l-hâsıl hususât-ı mezkûratın mütevakkıf olduğu umûrun küllîsini son dereceye değin ta'kiben icrâ-yı vekâlet etmek üzre tarafımdan hâzır-ı mûmâileyh Ömer Şevki Efendi'yi vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile vekil-i murahhas ve nâib-i menâb-ı müveffez nasb ve ta'yin eyledim didikde ol-dahî ber-minvâl-i muharrer vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hidemât-ı lâzımesini kemâ yenbağı edâya taahhüd ve iltizâm itmeğin mâ vak'a bi't-taleb ketb ve imlâ olundu

Tahriren fi'l-yevmi's-sâdis aşer min-şehr-i Cemâziye'l-evvel li-sene seb'a aşer ve selase miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Mukayyid-i Mahkeme-i Şer'iyye Vâhid Efendi, Muhzırbaşı Sinan Ağa, Refiki Hüseyin Ağa, diğeri Behisnevi Hüseyin, diğeri Ahmed ve gayrühüm.

Numra

13

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Tışlaki Mahallesi'nden iken vefât eden Dülüklüoğlu Hasan bin Ahmed'in küçük yaştaki oğlu Ahmed ve Hasan'a vasî olarak, vâlideleri Hadice ibnite Permik? oğlu Ahmed'in tayini hakkındaki kayıt.

Tarih: 11 Cemaziye'l-evvel 1317 / 17 Eylül 1899 Pazar

Belgenin Transkripsiyonu

Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde medine-i Ayntâb mahallâtından Tışlaki Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefât iden Dülüklioğlu Hasan bin Ahmed'in sulbî oğlu Ahmed ve Hasan'ın umûrlarını tesviye ve rü'yete ve emvâl-ı mevrûslarını ahz ve kabz ve hıfza kıbel-i şer'den bir vasî nasb ve ta'yin olunması lâzım ve mühim olmağın emanet ile ma'rûfe ve istikamet ile mevsufe her vechle vesâyeti sagîrân-ı merkumân haklarında min-külli'l-vücûh evlâ ve enfa' idüğü zeyl-i

hüccetde muharrerü'l-esâmî kimesneler ihbârlarıyla lede'ş-şer'ü'l-enver zâhir ve mütehakkık olan sagîrân-ı merkumânın vâlide ve hazınaları rafiatü'l-vesîka Hadice ibnite Permik? oğlu Ahmed nam hatun sagîrân-ı merkumân Ahmed ve Hasan'ın vakt-i rüşd ve sedâdlarına değin emvâl-ı mevrûslarını ahz ve kabz ve hıfza ve tesviye ve rü'yete kıbel-i şer'-i şerifden vasî nasb ve ta'yin olunub ol-dahî ber-minvâl-i muharrer vesâyet-i mezkûreyi kabûl idüb hidemât-ı lâzımelerini kemâ yenbağı edâya taahhüd ve iltizâm itmeğin mâ vak'a bi't-taleb ketb ve imlâ olundu

Tahriren fi'l-yevmi'l-hâdî aşer min-şehr-i Cemâziye'l-ûlâ li-sene seb'a aşer ve selase miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Tışlaki Mahalleleli Kafadaroğlu Hacı Hüseyin Ağa, Yine Mahalle-i Mezbûreli Mehmed oğlu Hasan Ağa ibn-i Hacı Mehmed, Muhzırbaşı Sinan Ağa ve gayrühüm.

Yüz Yigirmi Tokuzuncu Sahîfe

Numra

14

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Kurb-ı Zencirli Mahallesi'nden olan Ayyuş ibnite İbo tarafından, Allah'a küfrettiği gerekçesiyle, Tarla-yı Cedîd Mahallesi'nden kocası Hasan ibn-i Sabancı Veli'den dört yüz kuruş mehr-i müeccel ve buna ek olarak müennes-i süknâ talebiyle açtığı ve fetvâ-yı şerif gereğince lehine sonuçlanan boşanma davasının kaydı.

Tarih: 27 Cemaziye'l-evvel 1317 / 3 Ekim 1899 Salı

Belgenin Transkripsiyonu

Ma'rûz-ı dâîleridir ki

Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde medine-i Ayntâb'ın Kurb-ı Zencirli Mahallesi sâkinelerinden olub mahalle-i mezbûre ahâlisinden Ali bin Veli ve Musullu Mahalleli Mustafa bin Mehmed ta'rifleriyle ber-vech-i şer'î mu'arrefe olan işbû baisetül-i'lâm Ayyuş ibnite İbo nam hatun medine-i mezbûre mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kud meclis-i şer'îmizde Tarla-yı Cedîd Mahallesi ahâlisinden mezbûrenin zevci Hasan ibn-i Sabancı Veli muvâcehesinde üzerine da'va ve takrir-i kelâm idüb merkum Hasan dört yüz mehr-i müeccel tesmiyemle zevc-i dahlim olduğu halde bundan üç gün mukaddem miyânemizde vuku' bulan münaza'a

üzerine merkum Hasan benim din ve imanıma ve bana hitaben seni yaradanın ağzına (el-iyazü billah-i tealâ) sıçayım deyû ta'biriyle şetm itdiğinden ve şetmden berü merkumdan ayruca hânede sâkine olub beynimizde muâmele-i izdivâc muâmelesi cari olmamağla ben merkumdan mübâne olub hattâ merkum Hasan tarih-i şetmden sonra beni tekrar akd-i nikâh itmek üzre tâlib olmuş ise de ben dahî olmadım ol-vechle miyânemizde olan nikâh-ı mezkûrun tefrikine hükm birle merkumun zimmetinde alacağım olan dört yüz ğuruş mezkûr mehr-i müeccelim ile merkumdan iddetim inkızâ'sına değin şer'an lâzım gelan nafaka ve müennes-i süknâmın tarafıma teslim ve te'diyesi hakkında merkum Hasan'a tenbih olunmak matlûbumdur deyû da'va itdikde ol-dahî cevâbında müddeîyye-i mezbûre hâlâ zimmetinde mütekarrir ve ma'kud-ı aleyh dört yüz ğuruş mehr-i müeccel tesmiyesiyle zevce-i menkûha-i medhûl-bihası olduğunu ikrâr mâada müddeâsını kat'iyyen inkâr itdikde suret-i murâfa'aları fetvâ-yı şerife lede'l-havale müddeîyye-i mezbûre ifâde-i evveli sâbit olduğu takdirde mübâne olur ise de fakat ifâde-i ahiresinde merkum tarih-i şetmden sonra mezbûre Ayyuş'un nikâhına tâlib olduğunu ber-nehc-i şer'î isbât ider ise merkumun mezbûre içün zevce-i menkûhamdır deyû dermeyân eylediği müddeâsına iltifat olunmayub mezbûre mehr-i müecceli olan meblâğ-ı mezkûr dört yüz ğuruş ile nafaka-i iddet ve müennes-i süknâsı mutalebeye salâhiyeti olacağı deyû cevâben iftâ olunduğuna binâen mezbûre bi't-taleb zabt ceridesi zîrine isimlerini sebt itdirdiği şâhidlerden Tarla-yı Cedîd Mahallesi imâmı Ali Efendi ibn-i Hacı Mehmed Efendi ve Kurb-ı Zencirli Mahalleli Ali bin Veli nam kimesneler şehâdetleriyle bi'l-muvâcehe ber-nehc-i şer'î ba'de'l-isbât usûl-ı müttehazası vechle bâ-varaka-i mestûre Kurb-ı Zencirli Mahallesi İmamı Ahmed Efendi ibn-i Hacı Mustafa ve muhtarı Hafız Ahmed ibn-i Hacı Ahmed ve Tarla-yı Cedîd Mahallesi ihtiyarâtından Mehmed Saîd bin Mehmed ve Mehmed Şâkir bin Hüseyin nam kimesnelerden evvelen sırran ve ba'dehû müterâfiân huzurlarında Mehmed Ali ibn-i Abdullah ve Ali bin Mamo ve Mehmed bin Hasan nam kimesnelerden dahî alenen lede't-tezkiye adl ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunub ol-vechle şâhidân-ı merkumânın şehâdet-i vâkı'aları hayyiz-i kabûlde olmağın mucebince müddeîyye-i mezbûre Ayyuş zevci merkum Hasan'dan mübâne olmağla ber-vech-i meşrûh lâzım gelan mehr-i müeccel-i mezkûr dört yüz ğuruş müddeîyye-i mezbûreye hâlâ edâya ve iddet-i inkızâsına değin infâka merkum Hasan'a tenbih olunduğu merkum Hasan'a meclis-i şer'de tecdid-i iman itdirülüb tecdid-i nikâh hususu şer'an mezbûrenin rızâsına muhtâc idüğü bi'l-iltimas Ayntâb mahkeme-i şer'iyyesinden i'lâm olundu

Tahriren fi'l-yevmi's-sâbi' ve'l-ışrin min-şehr-i Cemâziye'l-ûlâ li-sene seb'a aşer ve selase miete ve elf

Numra

15

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Tarla-yı Atîk Mahallesi'nden iken vefât eden Bergos oğlu Karabet veled-i Artin'in küçük yaşlardaki oğlu Nersez ve kızı Menuş'a vasî olarak, Protestan Milleti'nden Bozoğlan'ın oğlu Kiğork veled-i Asvaharur'un tayini hakkında vesayet kaydı.

Tarih: 7 Cemaziye'l-âhir 1317 / 13 Ekim 1899 Cuma

Belgenin Transkripsiyonu

Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde medine-i Ayntâb mahallâtından Tarla-yı Atîk Mahallesi mütemekkinlerinden iken bundan akdem vefât iden Bergos oğlu Karabet veled-i Artin'in sulbî-i sagîr oğlu Nersez ve sulbîyye-i sagîre kızı Menuş'un vakt-i rüşd ve sedâdlarına değin babaları müteveffâ-yı mezbûrdan müntakil emvâl-ı mevrûslarını ahz ve kabz ve hıfza ve umûrlarını tesviye ve rü'yete kıbel-i şer'den bir vasî nasb ve ta'yin olunması lâzım ve mühim olmağın beytü'l-mâle emanet ile ma'rûf ve istikamet ile mevsuf ve vesâyeti sagîrân-ı mezbûrân haklarında evlâ ve enfa' olduğu zeyl-i rakîmde muharrerü'l-esâmî kimesneler ihbârlarıyla lede'ş-şer'ü'l-enver zâhir ve mütehakkık

Yüz Otuzuncu Sahîfe

olan Protestan Milleti'nden işbû baisü'r-rakîm Bozoğlan'ın oğlu Kiğork veled-i Asvaharur nam kimesne kıbel-i şer'den ber-minvâl-i muharrer vasî nasb ve ta'yin olunub mezbûr Kiğork dahî vesâyet-i mezkûreyi kabûl ve hıdmet-i lâzımesini kemâ yenbağı edâya taahhüd ve iltizâm itmeğin mâ vak'a bi't-taleb ketb ve imlâ olundu

Tahriren fi'l-yevmi's-sâbi' min-şehr-i Cemâziye'l-âhir li-sene seb'a aşer ve selase miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Tarla-yı Atîk Mahalleli Sadık'ın oğlu Mustafa, Merkumun Biraderi Hacı Abdullah, Hâyikliyan? Agobcan, Bergos oğlu Ohannes veled-i Bağzar ve gayrühüm.

Numra

16

Belgenin Özeti

Kilis Kazası'na tabi' Cum Nahiyesi'nin Celeme Köyü'nden olan Gürü ibn-i Hallo bin Mahli tarafından, çalınan bir adet yağız kısrak ve tayı için, Ayntâb'ın Kürtünciyan Mahallesi'nde kiracı olarak ikamet eden Atmalı Aşireti'nden Kürt Alo bin Hamza bin Asef'e açtığı ve lehinde sonuçlanan dava kaydı.

Tarih: 11 Cemaziye'l-âhir 1317 / 17 Ekim 1899 Salı

Belgenin Transkripsiyonu

Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde Kilis Kazası'na tabi' Cum Nahiyesi'nin Celeme Karyesi ahâlisinden olub hüviyeti karye-i mezbûreli Durdu bin Hamza Mustafa ve Hamdo bin Miza ta'rifleriyle ber-vech-i şe'ri mu'arref olan işbû baisü'l-i'lâm Gürü ibn-i Hallo bin Mahli vilâyet-i mezbûre dâhilinde medine-i Ayntâb mahkeme-i şer'iyyesi'ne mahsûs odada ma'kud meclis-i şer'îmizde zikr-i âtî kısrağ ma' taya vaz'-ı yedi mütehakkık olan medine-i mezbûrenin Kürtünciyan Mahallesi'nde müste'ciran mukîm Atmalı Aşireti'nden Kürt Alo bin Hamza bin Asef muvâcehesinde işbû merkumun yedinde olub mahkeme-i mezkûre havlusunda muâyene olunan arka sağ ayağının uyluğu ile iki kulağı arkasından boynu altına kadar dağlı ve burnu copur ve? dağlı ve yine burnu üstünde cizili beyaz tüy nişanlı ve el-yevm sekiz yaşında netacen malım olan bir re's yağız kısrağ ma' tayı marrü'l-beyân Celeme Karyesi'nin kıble cihetinde vâki' mer'ada yayılıyor iken gündüzleyin bundan takriben elli beş gün akdem yedimdem sirkat ve zayi' olub el-hâletü hâzihi merkum Alo yedinde bulmamla bi'l-istihkak kısrâğ-ı mezkûr ma' tayı taleb ve da'va iderim didkde ol-dahî cevâbında kısrağ-ı mezkûr-ı mezvsuf ma' tayı bundan kırk beş gün veya elli gün akdemleri sûk-ı sultanide Sûhteoğlu Sadık ibn-i Hacı Ahmed'den altı yüz yetmiş yedi ğuruş semen-i medfû' ve makbuz mukabelesinde iştirâ' ve kabz ve kabûl idüb ol-vechle şer'an malım olmak üzre bi-hakkın vaz'-ı yed iderim deyû ikrâr ancak müddeî-i merkumun ber-minvâl-i muharrer malı olduğunu bilmam deyû inkâr itdikde husus-ı mezkûrda şer'an netâc-ı beyyinesi evlâ olduğundan müddeî-i merkum Gürü bi't-taleb müddeâ-yı meşrûhasını zabt ceridesi zîrine isimlerini kayd itdirmiş olduğu şâhidlerden salifü'z-zikr Celeme Karyeli Abdullah ibn-i Çakal Hüseyin ve merkum Durdu ibn-i Hamza Mustafa nam kimesnelerden her biri bi'l-muvâcehe ber-nehc-i şer'î müttefikü'l-lâfz ve'l-ma'nâ edâ-yı şehâdet-i şer'iyye itmeleriyle şehâdet-i vâkı'aları ale'l-usûl bâ-varaka-i mestûre mensub oldukları

mahallerinden zîr-i mestûreye vaz'-ı imzâ iden mezkûr Celeme Karyeli Ökkâş ibn-i Mustafa ve Taha bin Abdullah Sebbağ ve İsa bin Mahmud nam kimesnelerden evvelen sırran ve ba'dehû müterâfiân huzurlarında yine Celeme Karyeli Mamoce bin Kasım ve Ahmed bin Ferho ve Süleyman ibn-i Kör Yusuf nam kimesnelerden dahî alenen lede't-tezkiye adl ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr ve beyân olunduğuna binâen şâhidân-ı merkumânın şehâdet-i vâkı'aları hayyiz-i kabûlde olmağla müddeî-i merkum Gürü ber-vech-işer'i ba'de't-tahlif ve'l-hükm mucebiyle müddeâbih olan kısrağ-ı mevsuf-ı mezkûr ma' tayı müddeî-i merkum Gürü'ye def' ve teslime müddeâ aleyh mezkûr Kürt Alo'ya tenbih olunduğu tescil ve bi'l-iltimas Ayntâb Mahkeme-i Şer'iyyesi'nden i'lâm olundu

Tahriren fi'l-yevmi'l-hâdî aşer min-şehr-i Cemâziye'l-âhir li-sene seb'a aşer ve selase miete ve elf 11 Cemâziye'l-âhir 317

Numra

17

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Hayik Zımmîyan Mahallesi'nden olan Nuhye bint-i Artin tarafından, kızı Feride bint-i Anton'un vefat etmesiyle, Feride'nin küçük yaştaki oğlu Manuel'in için, eski damadı Terzi Agob veled-i Manuk üzerine, günlük altmış para nafaka tahsis ettirilmesi hakkındaki kayıt.

Tarih: 1 Cemaziye'l-evvel 1317 / 7 Ekim 1899 Cumartesi

Belgenin Transkripsiyonu

Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde medine-i Ayntâb mahallâtından Hâyik Zımmîyan Mahallesi sâkinlerinden olub zâtı ta'rif-i şer'î ile mu'arrefe olan Nuhye bint-i Artin nam hatun medine-i mezbûre mahkeme-i şer'iyyesi'ne mahsûs odada ma'kud meclis-i şer'-i şerîf-i enverde sâbık damadı Terzi Agob veled-i Manuk mahzarında ikrâr-ı tam ve takrir-i kelâm idüb sadrîye kızım Feride

Yüz Otuz Birinci Sahîfe

bint-i Anton ile işbû mezbûr Agob miyânelerinde hâl-i zevciyet kaim iken merkumun firaşından hâsıl ve kızım mezbûreden mütevellid işbû hâzır-ı bi'l-meclis sagîr oğlu Manuel'i terk iderek kızım mezbûre Feride'nin vefâtı vuku'una binâen sagîr-i merkum bi-hakkı'l-hızâne şer'an benim hacr ve terbiyemde olub asla malı olmayub nafaka ve kisve sâir havâyic-i zarûriyeye muhtâc olmağla sagîr-i mezbûr içün babası işbû Agob üzerine kıbel-i şer'den kadr-i kifâye meblâğ farz ve takdir

olunmak matlûbumdur didikde mezbûre Nuhye Hatun'un takrir-i meşrûhası vakı'a mutabık ve nefsü'l-emre muvâfık ve zikr-i âtî meblâğ dahî kadr-î ma'rûf olduğu zeyl-i hüccetde muharrerü'l-esâmî kimesneler ihbârlarıyla lede'ş-şer'ü'l-enver zâhir ve mütehakkık olmağla sagîr-i mezbûrun nafaka ve kisve baha ve sâir hâvayic-i zarûriyiçün işbû mezbûr babası Agob üzerine kıbel-i şer'den ve tarih-i hüccetden i'tibaren yevmî altmış para farz ve takdir olunub meblâğ-ı mefruz-ı mezkûr altmış parayı beher yevm sagîr-i merkum Manuel'in levâzımat-ı zarûriyesine harc ve sarf ve lede'l-hâce istid'âneye ve inde'z-zafer sagîr-i merkumun babası işbû mezbûr Agob üzerine rücu'a hazına-i mezbûre Nuhye Hatun'a kıbel-i şer'den izn virilmeğin mâ vak'a bi't-taleb ketb ve imlâ olundu

Tahriren fi'l-yevmi'l-gurre min-şehr-i Cemâziye'l-ûlâ li-sene seb'a aşer ve selase miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Bakkal Mehmed'in oğlu Selman, Berber Kiğork veled-i Degirmancı Serkiz ve gayrühüm.

Numra

18

Belgenin Özeti

Aslen Batum ahâlisinden olan eski Ayntâb kaymakamı İsmail Fevzi Beğ ibn-i Süleyman Paşa tarafından, Şıhcan Mahallesi'nden Seyyâfzâde Abdulkadir Efendi ibn-i Mustafa Ağa'ya, Tarla-yı Atîk Mahallesi'nden Belediye Reisi Süleyman Beğ ibn-i Battal Beğ'e ve İbn-i Kör Mahallesi'nden Za'fizâde Mehmed Mazlum Efendi ibn-i Emin Efendi'ye verilen vekâlet kaydı.

Tarih: 29 Rebiü'l-âhir 1317 / 6 Eylül 1899 Çarşamba

Belgenin Transkripsiyonu

Fi'l-asl Batum ahâlisinden olub el-yevm Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde vâki' medine-i Ayntâb kaimmakam-ı sâbıkı İsmail Fevzi Beğ ibn-i Süleyman Paşa medine-i Ayntâb mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kud huzur-ı şer'i şerif-i âlîde marrü'l-beyân Ayntâb mahallâtından Şıhcan Mahallesi'nde mukîm Seyyâfzâde Abdulkadir Efendi ibn-i Mustafa Ağa ve Tarla-yı Atîk Mahallesi'nde mukîm Belediye Reisi Süleyman Beğ ibn-i Battal Beğ ve İbn-i Kör Mahallesi'nde mukîm Za'fîzâde Mehmed Mazlum Efendi ibn-i Emin Efendi mahzarlarında ikrâr-ı tam ve takrir-i kelâm idüb kâffe-i mahâkim-i şer'iyye ve nizâmiye ve sâir devâir-i resmiyede

leh ve aleyhimde ikame olunmuş ve olunacak bi'l-cümle deâvi içün bidâyeten ve istînâfen ve temyizen ve i'tirâzen ve tashîhan ve iâdeten muhâkeme ve müdâfa'a ile husûmet ve redd-i cevâba kendi imzâlarıyla müsted'âyât ve şikayetnâme ve levâih ve protesto tanzimi ile keşide ve takdimine ve her nevi' karar ve i'lâm istihsâl ve ahzına ve tebliğ ve tebellüğe ve tahlif ve istihlâfa ve kabûl ve redd-i yemine ve ve redd-i a'za ve iştikâ' ani'l-hükkâma ve icrâya mürâcaata ve hacz-ı emvâl ve fekkine ve ehl-i hibre ve mümeyyiz ve hükm intihab ve azline ve tapu ve sened ile olduğum kâffe-i emlâk ve arazilerimi tâlibine icâra ve sulh ve ibrâya vuku' bulacak tebliğatım üzerine mezkûr emlâk ve arazimi kısmen veyahud temâmen âhere bey' ve ferâğe ve usûlü dâiresinde ikrâr ve takrir ile esman ve bedelini ahz ve kabza ve makbuzâtlarını bana irsâl ve isâle ve kendü namıma arazi ve ve emlâk iştirâ'sına ve müttefikan icrâ-yı vekâlet itmek ve ihtilaf-ı mevadd hakkında tarafımdan alacakları tebliğat üzerine hareket itmek ve ber-minvâl-i muharrer me'zûniyetleri vechle âheri tevkil itmek üzre tarafımdan hâzırûn-ı mûmâileyhüm Süleyman Beğ ve Abdulkadir ve Mazlum Efendileri müctemian vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile vekil ve nâib-i menâb nasb ve ta'yin eyledim didikde hâzırûn-ı mûmâileyhüm

Yüz Otuz İkinci Sahîfe

dahî vekâlet-i mezkûreyi ber-vech-i muharrer kabûl ve hidemât-ı lâzımesini kemâ yenbağı edâya bâ-cem'ühüm taahhüd ve iltizâm itmeğin mâ vak'a bi't-taleb ketb ve imlâ olundu

Tahriren fi'l-yevmi't-tasi' ve'l-ışrin min-şehr-i Rebiü'l-âhir li-sene seb'a aşer ve selase miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Ayntâb Kumandanı İzzetlü Binbaşı Süleyman Şefik Beğ, Ticâret Reisi Rifâtlü Naim Efendi, Kethüdazâde İbrahim Efendi, Nizibli Sâlih Efendi ve gayrühüm.

Numra

19

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Kurb-ı Kayacık Mahallesi'nde babası Serkiz ile birlikte kiracı olarak ikamet eden Bazarbaşıoğlu kızı Maryem veled-i Serkiz veled-i Eğya tarafından, Ayntâb'ın İbn-i Kör Mahallesi'nden dava vekili Za'fizâde Mehmed Mazlum Efendi ibn-i Emin Efendi'ye verilen vekâlet kaydı.

Tarih: Son (30) Cemaziye'l-evvel 1317 / 6 Ekim 1899 Cuma

Belgenin Transkripsiyonu

Tahakkuk-ı özr-i şer'îyye binâen zikr-i âtî hususun mahâllinde bi'l-istima' ketb ve tahriri iltimas olunmağla cânib-i şeriat-ı garradan tayin ve irsâl olunan mahkeme-i şer'iyye mukayyidi Vâhid Efendi ibn-i Sâlih Efendi dâîleri Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde medine-i Ayntâb mahallâtından Kurb-ı Kayacık Mahallesi'nde vâki' müteveffâ Talha Ağa'nın hânesine varub Babekyan Abraham ve Menuşkyan Nersu ve sâir mazbûtü'l-esâmî kimesneler hâzır oldukları halde akd-ı meclis-i şer'i âlî eyledikden sonra hâne-i mezkûrede babası Serkiz ile birlikde müste'cireten sâkine olan ve zâtı hâzırân-ı mezbûrân Abraham ve Nersu ta'rifleriyle ber-vech-i şer'î mu'arrefe bulunan Bâzârbaşıoğlu kerîmesi Maryem veled-i mezbûr Serkiz veled-i Eğya nam hatun meclis-i ma'kud-ı mezkûrda Ayntâb'ın İbn-i Kör Mahallesi'nde mukîm da'va vekillerinden Za'fîzâde işbû rafi'-i haze'l-vesîka Mehmed Mazlum Efendi ibn-i Emin Efendi mahzarında bi't-tav' ve'r-rızâ ikrâr-ı tam ve takrir-i kelâm idüb mahâkim-i şer'iyye ve nizâmiye ve cezâiye ve ticâriye ve sâir devâir-i resmiyenin kâffe-i derecât ve kısmında leh ve aleyhimde ikame olunmuş ve olunacak bi'l-cümle deâviden dolayı muhâkeme ve müdâfa'aya ve her nevi' müsted'âyât ve levâih ve ihbârnâme ve şikayetnâme tanzim ve kendü imzâsıyla takdime ve tebliğ ve tebellüğe ve tahlif ve istihlâfa ve kabûl ve redd-i yemine ve istînâfen ve temyizen ve iâdeten ve tashîhan ve i'tirâzen ve gıyâben murâfa'a ve muhâsamaya ve ehl-i hibre ve mümeyyiz ve hükm ta'yin ve azline ve redd-i a'za ve iştikâ' ani'l-hükkâma ve hacz-ı emvâl ve fekke ve icrâya mürâcaata ve'l-hâsıl hususât-ı mezkûratın mütevakkıf olduğu umûrun küllîsini son dereceye değin muâmele-i lâzımesini ifa ve icrâya vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile hâzır-ı mûmâileyh Mehmed Mazlum Efendi'yi tarafımdan vekil ve nâib-i menâb nasb ve ta'yin eyledim didikde ol-dahî vekâlet-i mezkûreyi kabûle ve hidemât-ı lâzımesini kemâ yenbağı edâya taahhüd ve iltizâm itdiğini mukayyid-i mûmâileyh Vâhid Efendi mahâllinde ba'de'l-istima' ketb ve tahrir ve maan mürsel ümenâ'-i şer'le meclis-i şer'e gelüb vuku'-ı hâli inha've beyânı kıbel-i şer'den dahî tenfîz olunmağın mâ vak'a bi't-taleb ketb ve imlâ olundu

Tahriren fi'l-yevmi's-selh min-şehr-i Cemâziye'l-ûlâ li-sene seb'a aşer ve selase miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Abraham Nersu, Muhzırbaşı Sinan Ağa, Muhzır Hüseyin ve diğeri Hüseyin ve gayrühüm.

Numra

20

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Gülşân Hânesi Mahallesi'nden olup Urfa Sancağı Hapishanesi'nde bulunup orada aklî dengesini yitiren Türklizâde Mustafa ibn-i Hacı Ahmed Ağa'ya, iyileşene kadar emvâl ve emlâkını korumak ve işlerini görmek amacıyla vasî olarak, vâlidesi Âişe ibnite Hacı Mehmed Ağa ibn-i Abdullah'ın tayini hakkındaki vesayet kaydı.

Tarih: 7 Cemaziye'l-âhir 1317 / 13 Ekim 1899 Cuma

Belgenin Transkripsiyonu

Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde medine-i Ayntâb mahallâtından Gülşân Hânesi Mahallesi ahâlisinden olub el-yevm Urfa Sancağı Habshânesi'nde sâkin bulunan Türklizâde Mustafa ibn-i Hacı Ahmed Ağa'ya ârız olan cünûniyetden bi-lütf-ı teâlâ ifâkat buluncaya değin emvâl ve emlâkını ahz ve kabz ve hıfza ve umûrunu tesviye ve rü'yet içün kıbel-i şer'den bir vasî nasb ve ta'yin olunması lâzım ve mühim olmağla emanet ile ma'rûfe ve istikamet ile mevsufe her vechle vesâyeti mecnun-ı merkum Mustafa hakkında min külli'l-vücûh evlâ ve enfa' olduğu zeyl-i hüccetde muharrerü'l-esâmî kimesneler ihbârlarıyla lede'ş-şer'ü'l-enver zâhir ve mütehakkık olan mecnun-ı merkum Mustafa'nın vâlidesi işbû rafiatü'l-vesîka ve ma'rifetü'z-zât Âişe ibnite Hacı Mehmed Ağa ibn-i Abdullah nam hatun sadrî oğlu merkum Mustafa'nın mübtela olmuş olduğu cünûniyetden bi-inâyet-i teâlâ ifâkat buluncaya değin kıbel-i şer'den vasî nasb ve ta'yin olunub mezbûre Âişe Hatun dahî ber-minvâl-i muharrer vesâyet-i mezkûreyi kabûl ve hidmet-i lâzımesini kemâ yenbağı edâya taahhüd ve iltizâm itmağin mâ vak'a bi't-taleb ketb ve imlâ olundu.

Tahriren fi'l-yevmi's-sâbi' min-şehr-i

Yüz Otuz Üçüncü Sahîfe

Cemâziye'l-âhir li-sene seb'a aşer ve selase miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Muzafferüddinzâde Hafız Ahmed Efendi, Muzafferüddinzâde Mehmed Ali Ağa ibn-i Mustafa, Türklizâde Mehmed Ağa, Küpelizâde Hacı Arif Ağa ve gayrühüm.

Numra

21

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Kurb-ı Bostancı Mahallesi'nden iken takriben beş-altı sene akdem vefât eden Tütüncü Mehmed ibn-i Tütüncü Mamo bin Hüseyin'in vârisleri tarafından, Mehmed Ağa'nın Der-saâdet'de bulunan Düyun-ı Umûmiye İdaresi'ndeki 985.75 kilo tütünden mürûriyye tezkiresi gereği alacağı olan üç bin sekiz yüz kırk dört kuruş altı paranın tahsili için, Galata'daki Karib Paşa Hanı'nda mukîm dava vekilleri Frankyan Mariko ve Boşnakyan Agob Efendilere verilen vekâlet kaydı.

Tarih: 21 Cemaziye'l-âhir 1317 / 27 Ekim 1899 Cuma

Belgenin Transkripsiyonu

Tahakkuk-ı özr-i şer'îyye binâen zikr-i âtî hususun mahâllinde bi'l-istima' ketb ve tahriri iltimas olunmağla kıbel-i şer'-i şerifden me'zunen tayin ve irsâl olunan mahkeme-i şer'iyye mukayyidi Vâhid Efendi ibn-i Sâlih Efendi dâîleri Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde medine-i Ayntâb mahallâtından Kurb-ı Bostancı Mahallesi ahâlisinden Mazıcıoğlu Kefşger Mehmed bin Abdullah ve yine Köroğlu Mehmed Ârif bin İsmail ve sâir kimesneler hâzır oldukları halde akd-ı meclis-i şer'i âlî eyledikden sonra Ahmed ibn-i merkum Tütüncü Mehmed Ağa asâleten ve zâtı hâzırân-ı mezbûrânın ta'rifleriyle ber-vech-i şer'î mu'arrefe olan Nazîfe ibnite Hacı Mehmed Ağa nam hatun kezâlik nefsine asâleten ve sadrîyye-i sagîre kızları Fatma ve Hadice bint-i merkum Tütüncü Mehmed'in kıbel-i şer'den vasî-i menzubeleri olmağla vesâyeten ve Ali ve Yusuf ibn-i merkum Tütüncü Mamo nam kimesneler asâleten meclis-i ma'kud-ı mezkûrda her biri verâseten ikrâr-ı tam ve takrir-i kelâm idüb bundan takriben beş-altı sene akdem vefât iden merkum Tütüncü Mehmed ibn-i Tütüncü Mamo bin Hüseyin'in verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi mezbûre Nazîfe ile vâlidesi Fatma ibnite Hacı Sarı Mehmed'e ve sulbî-i kebîr oğlu merkum Ahmed ve sulbîyye-i sagîre kızları mezbûretân Fatma ve Hadice'ye münhasıre olub kable'l-kısme mezbûre Fatma'nın dahî vefâtı vuku'ıyla verâseti sadrî-i kebîr oğulları merkumân Ali ve Yusuf ibn-i mezbûr Tütüncü Mamo'ya münhasıre olub tashih-i mes'ele-i mirasları toksan altı sehm i'tibariyle on iki sehmi zevce-i mezbûreye ve otuz dört ibn-i merkum Ahmed'e ve on yedişer sehmden yine otuz dört sehmi bintân-ı sagîretân-ı mezbûretâna ve sekiz sehmden on altı sehmi merkumân Ali ve Yusuf'a isâbet itmekle mevrûsumuz müteveffâ-yı merkum Mehmed Ağa'nın Der-saâdet'de

vâki' Düyun-ı Umûmiye İdaresi'nde tokuz yüz seksân beş kilo üç rub' mikdârı tütün bahası esmanından mürûriyye tezkiresi mucebince alacağı olan üç bin sekiz yüz kırk dört ğuruş altı para hakkını kable'l-ahz ve'l-istifa' vefâtıyla meblâğ-ı mezkûr ber-vech-i muharrer veresesi olmamamız ile asâleten ve vesâyeten bizlere mevrûs olmağla meblâğ-ı mezkûru mahâllinden taleb ve da'va ve ahz ve kabza ve makbuzâtını bizlere irsâl ve isâle ve mahâkim-i şer'iyye ve nizâmiye ve cezâiye ile sâir devâir-i resmiyenin kâffesinde muhâkeme ve murâfa'aya ve husûmet ve redd-i cevâba ve kendi imzâlarıyla istid'â ve levâih tanzim ve takdime ve istînâfen ve temyizen ve iâdeten ve tashîhan ve gıyâben muhâsama ve müdâfa'aya ve ikame-i şuhûd ve istima'ına ve her nevi' karar ve i'lâmı istihsâl ve ahzına ve tebliğ ve tebellüğe ve tahlif ve istihlâf ve redd-i yemin ve kabûle ve iştikâ' ani'l-hükkâm ve redd-i a'zaya ve ehl-i hibre ve hükm ve mümeyyiz ta'yin ve azline ve hacz-ı emvâl ve fekke ve icrâya mürâcaata ve lede'l-hâce sulh ve ibrâya ve'l-hâsıl hususât-ı mezkûratın mütevakkıf olduğu umûrun küllîsini son dereceye değin bi't-ta'kib usûl-ı dâiresinde icrâ-i vazife ve ifa-yı muâmeleye hâlâ Der-saâdet'de vâki' Galata'da kâin Karib Paşa Hanı'nda mukîmân da'va vükelâsından Frankyan Mariko ve Boşnakyan Agob Efendileri kabûllerine mevkufe müctemian ve münferiden vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile taraflarımızdan asâleten ve vesâyeten bi'l-verâse vekil-i müfevvez ve nâib-i menâb-ı murahhas nasb ve ta'yin eyledik didiklerini mukayyid-i mûmâileyh Vâhid Efendi mahâllinde ba'de'l-istima' ketb ve tahrir maan mürsel ümenâ'-i şer'le meclis-i şer'e gelüb vuku'-ı hâli inha've beyânı kıbel-i şer'den dahî tenfîz olunmağın mâ vak'a bi't-taleb ketb ve imlâ olundu

Tahriren fi'l-yevmi'l-hâdî ve'l-ışrin min-şehr-i Cemâziye'l-âhir li-sene seb'a aşer ve selase miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Mehmed bin Abdullah, Mehmed Ârif bin İsmail, Muhzırbaşı Sinan Ağa, Refiki Hüseyin, diğeri İshak ve gayrühüm.

Yüz Otuz Dördüncü Sahîfe

Numra

22

Belgenin Özeti

Ayntâb'ın Fare Mahallesi'nde Kethüdazâde İbrahim Efendi ibn-i Tahir Efendi Konağı'nda misâfir olarak bulunan Der-Âlîyye dava vekillerinden Agâh

Beğ ibn-i Ahmed tarafından, vekâlet ettiği ve İkinci Ordu-yı Hümayûn'un Onuncu Alayı'nın miralayı iken şehid olan Mustafa Beğ ibnü'l-müteveffa Mustafa Nuri bin Mehmed'in vârisleri olan Mahmiyye-i İslâmbol'da Langa kurbunda İğne Beğ Mahallesi'nde mukîm hanımı Hadice Ni'met Hanım, kızları Emine Tal'ât ve Fatma Saniye Hanım'ın adlarına Mazlum Efendi ibn-i Emin Efendi'ye verilen vekâlet kaydı.

Tarih: 23 Cemaziye'l-âhir 1317 / 29 Ekim 1899 Pazar

Belgenin Transkripsiyonu

Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde medine-i Ayntâb mahallâtından Fare Mahallesi'nde Kethüdazâde İbrahim Efendi ibn-i Tâhir Efendi Konağı'nda müsâferetle mukîm Der-Âlîyye da'va vekillerinden Agâh Beğ ibn-i Ahmed medine-i mezbûre mahkeme-i şer'iyye odasında ma'kud meclis-i şer'-i şerîf-i enverde da'va vekillerinden işbû baisü'l-kitâb Mazlum Efendi ibn-i Emin Efendi mahzarında yedinde olub sureti merbût 4 Muharremü'l-haram 317 tarihlü bir kıt'a vekâlet hüccet-i şer'iyyesinin muhteva olduğu me'zûniyet dâiresinde takrir-i kelâm ve ta'bir-i ani'l-merâm idüb İkinci Ordu-yı Hümayûn'u Onuncu Alayı'nın miralayı iken bundan akdem şehiden vefât iden Mustafa Beğ ibnü'l-müteveffâ Mustafa Nuri bin Mehmed'in verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Hadice Ni'met Hanım ibnite el-Hâcc Ahmed ile zevce-i mezbûreden mütevellide sulbîyye-i kebîre kızı Emine Tal'ât Hanım ve mukaddema sagîre-i sulbîyye kızı olub bâ-hüccet-i şer'iyye rüşdi sâbit olan Fatma-i Sanîye ve usûbet-i nesebiye cihetinden li-ebeveyn er karındaşı gaib-i ani'l-meclis Mehmed Ökkâş Efendi'ye münhasıre olduğu bi'l-ihbârü'ş-şer'ü'l-enver zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra verese-i mezbûrûndan Mahmiyye-i İslâmbol'da Langa kurbunda İğne Beğ Mahallesi'nde sâkineler zâtları ta'rif-i şer'î ile mu'arrefe olan zevce-i mûmâileyha Hadice Ni'met Hanım bintân-ı mezbûretân Emine Tal'ât ve Fatma Saniye Hanımlardan her biri hüccet-i mezkûrede muharrer olduğu vechle müteveffâ-yı mûmâileyh Mustafa Beğ'in zimem-i nâsda olan hukukundan hisse-i ırsiyelerini ashâbından âid olduğu mahâkim-i şer'iyye ve nizâmiyeden taleb ve da'va ve ahz ve kabza ve husûmet ve redd-i cevâba ve mevrûsları müteveffâ-yı mûmâileyhin uhde-i temellük ve tasarrufunda olub vefâtıyla verese-i mûmâileyhümâ intikal iden medine-i Ayntâb civarında Hacı Baba nam mahalde vâki' kıbleten Kara Akar şarken Mazlum Efendi mülkü şimalen ve garben târik-i âmm ile mahdûd bir kıt'a gurafın ebniye ve eşcâr-ı müsmire ve gayr-ı müsmireyi havi kâffe-i hukuk ve

müştemilâtıyla temâmından yigirmi dört sehmde on tokuz sehm hisselerini altmış aded lira-i Osmanî semen-i medfû' ve makbuz mukabelinde mûmâileyh İbrahim Efendi'ye bey'-i kat'î ile bey' idüb muâmele-i ferâğiyesini komisyon-ı mahsûs huzurunda bi'l-icrâ ve sened-i resmiyesini i'tâya ve müvekkillerimin leh ve aleyhlerinde bi'l-cümle mahâkim-i şer'iyye ve nizâmiyede vuku' bulacak da'va-yı hukukiye ve cezâiyede muhâkeme ve muhâsamaya kendi imzâsıyla her nevi' müsted'âyât ve levâih bi't-tanzim mürâcaata takdim ve tebliğ ve tebellüğe ve tahlif ve istihlâfa ve hacz-ı vaz' ve fekke ve lede'l-hâce sulh ve ibrâya ve rü'yet-i muhasebâta ve tatbik-i evrâka ve'l-hâsıl me'zûniyetim dâiresinde hususât-ı mezkûratın mütevakkıf olduğu umûrun küllîsini son dereceye değin merreten ba'd âheri vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile tarafımdan bi'l-vekâle hâzır-ı mûmâileyh Mazlum Efendi'yi vekil ve ve nâib-i menâb nasb ve ta'yin eyledim didikde mûmâileyh Mazlum Efendi dahî ber-minvâl-i muharrer vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hidmet-i lâzımesini kemâ yenbağı edâya taahhüd ve iltizâm itmeğin gıbbe't-tasdiki'ş-şer'î mâ vak'a bi't-taleb ketb ve imlâ olundu

Tahriren fi'l-yevmi's-sâlis ve'l-ışrin min-şehr-i Cemâziye'l-âhir li-sene seb'a aşer ve selase miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Mahkeme-i Şer'iyye Serkâtibi Mehmed Zühdi Efendi, Refiki Nizâmeddin Efendi, Mukayyid-i Mahkeme-i Mezbûre Vâhid Efendi, Mihrzâde Hacı Mehmed Beğ, Muhzırbaşı Sinan Ağa, Refiki Hüseyin Ağa, diğeri İshak, diğeri Hüseyin ve gayrühüm.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
MATERYAL VE YÖNTEM

3.1. 157 NUMARALI AYNTÂB ŞER'İYYE SİCİLİNİN TRANSKRİPSİYONUNDA DİKKAT EDİLEN HUSUSLAR

Ortaya konmuş olan bu çalışma Osmanlıca olarak kaleme alınmış olan 157 Numaralı Ayntâb Şer'iyye Sicili'nin 1/3'ünü teşkil eden ilk kısmının günümüz Türkçe'siyle yeniden yazılıp değerlendirilmesi şeklinde gerçekleşmiştir. Bu bağlamda 157 Numaralı Ayntâb Şer'iyye Sicili'nin, araştırma konumuzu teşkil eden kısmındaki belgelerin transkripsiyonu yapılmış ve belge özetleri çıkartılarak, özetler hangi belgeye aitse transkripsiyonu yapılan belgeden önce verilmiştir. Böylece belgenin transkripsiyonuna geçilmeden önce belgenin kısa bir özeti verilmiştir.

157 Numaralı Ayntâb Şer'iyye Sicili'nin transkripsiyonu yapılarak özetlenen bu birinci bölümü de kendi içerisinde iki kısma ayrılmaktadır. Bunlardan birinci kısım Nâib Nazif Efendi döneminde, ikinci kısım ise Nâib Ahmed Hilmi Efendi'nin vekâleti döneminde kaleme alınmıştır. Birinci bölümde 168, ikinci bölümde ise 22 kayıt bulunmaktadır. Böylelikle çalışma sicilde yer alan ilk 190 kaydın/belgenin transkripsiyonu ve değerlendirilmesi şeklinde zuhur etmiştir. Kayıtlara numara verilirken de mukayyidin 96 numaralı kayıttan sonra 97 numaralı kayda geçmesi gerekirken, bu belgenin başına tekrar 95 yazıp bu şekilde devam etmesi sicilin ilk bölümünde aslında 168 olan kayıt sayısının 166 olarak gösterilmesine yol açmıştır.

Transkripsiyon ve değerlendirme şeklinde gerçekleşen bu çalışma öncelikle transkripsiyona dayanmaktadır. Doğal olarak bu çalışma, Osmanlıca bilgisinin ötesinde konuyla ilgili kaynak eserlere; hatta ihtiva ettiği Arapça kelimelerden dolayı yeri geldiği zaman Arapça sözlüklere başvurmayı gerektirmiştir. Dolayısıyla bu çalışmada özellikle Şemseddin Sami'nin "Kamûs-ı Türkî" ve Muallim Nâci'nin "Lûgat-ı Nâci" adlı Osmanlıca lûgatleri ile Arapça-Farsça kelimelerde ise Ferit Devellioğlu'nun "Osmanlıca Türkçe Ansiklopedik Lûgat'i"nden faydalanmış

bulunmaktayız. Bununla birlikte ilk defa karşılaşılan ve tüm uğraşılara rağmen herhangi bir şekilde net bir ifade ile tutulmuş kaydına ulaşılamayan yer ve şahıs isimleriyle de karşılaşıldı. Özellikle Ayntâb dışındaki yer adları ve gayr-ı Müslim şahıs isimleri gibi durumlarda; aynı kelimelerin sicilin farklı yerlerinde farklı harflerle yazılabilmiş olması, kâtiplerin dahî bu tür isimlerin yazımına vâkıf olmayabildiklerini ve çok bilinmeyen isimlerin Arap harfleriyle farklı şekillerde yazılabildiğini göstermektedir. Kendi döneminin saygıdeğer şahısları arasında bulunan kâtiplerin, Arap alfabesinde birbirine yakın sesler içeren farklı harflerle verilebilmesinden dolayı, bu isimleri duydukları ifade ediliş şekillerine göre yazdıkları anlaşılmaktadır. Bu da aynı kelimenin farklı şekillerde yazılabilmesine neden olmuştur. Doğal olarak böyle kelimeler, okunup yazılırken, harflerin doğal okunuşuna göre anlamlandırılmaya çalışılmıştır.

Sicilin transkripsiyonu esnasında transkripsiyon kaidelerine imkân dâhilinde uyulmaya çalışıldı. Bu nedenle kelime aralarındaki "Ayın (ع)" harfi (') ile harf-i ta'rif olan (ل ا) takısını ('l-) şeklinde, harf-i med olan "Elif (ا)", "Vav (و)" ve "Ye (ى)" harfleriyle yapılan uzatmalar da (^) şeklinde gösterilmiştir. Bununla birlikte okunamayan kelimeler "…" ile belirtildi, çok nadir de olsa mürekkep lekesi gibi nedenlerle tahrif olduğundan okunamayan kelimeler için "tahrif" ibaresinin kullanılması tercih edildi. Okunmasına rağmen şüphe duyulan kelimelerin sonuna (?) soru işareti konuldu. Hiçbir şekilde anlamlandırılamayan kelimelerin yerlerine ise orijinal şekilleri eklendi. Bazı belgelerde yazıldığı halde üzeri yazılanlar yanlış olduğu ya da yanlış yere yazıldığı için çizilmiş kelime veya cümlelerle karşılaşıldı. Bunlar okunmadan (çizik) şeklinde belirtildi. Nadir de olsa mukayyidin yanlış yazmış olduğu kelimeler aynen yazılarak, kelimenin doğrusu aynı kelimenin sağına köşeli parantez […] içerisinde yazılma yoluna gidildi.

Sicilin orijinal yazımına dair söylenmesi gereken bir husus da incelenen kısımda daha önce kaydedilmiş olan belgelerden ikisinin daha sonraki dönemlerde de sicile hiçbir değişiklik yapılmadan aynen kaydedilmiş olmasıdır. Bu şekilde 13 numaralı belge olan Ayntâb'ın Kürkciyan Mahallesi'nden olup Beşinci Ordu-yı Hümayûn'un Otuz Dördüncü Alayı'nın Piyade Dördüncü Taburu'nun Dördüncü Bölüğü neferi iken vefât eden Mehmed bin Hamek bin Abdullah'ın verâsetinin, yalnızca babası Hamek ibn-i Abdullah'a ait olduğu yönündeki kaydın tekrar 70 numaralı belge olarak; 50 numaralı belge olan Ayntâb'ın Paçavra Mahallesi'nden olan Zeyneb bint-i Osman tarafından, kocası Küçük Arapdar Köyü'nden Ahmed bin

Hamo'ya açılan ve fetva-yı şerif gereğince aleyhine sonuçlanan nafaka davasının kaydının da tekrar 153 numaralı belge olarak kaydedildiği görülmektedir.

Sicilin yazımında dikkati çeken bir diğer husus da bazı belgelerde şuhûdü'l-hâl kısmı varken, bazılarında bu kısmın olmaması ve daha başka bazı belgelerde ise şuhûdü'l-hâl yazıldığı halde kişi isimlerinin yazılmayıp boş bırakılması olmuştur.

157 Numaralı Ayntâb Şer'iyye Sicili'nin transkripsiyonu yapıldıktan sonra tez metni düzenlenirken kullanım kolaylığını ve ulaşılabilirliği sağlama adına belge özetleri de transkripsiyonla birlikte verildi. Ayrıca bu özetlere belgelerin sonlarında Arapça olarak yazıyla verilen tarihlerin, hicri ve milâdi karşılıkları da günü ile birlikte eklendi. Karışıklığı önlemek amacı ile de belge özetleri ve tarihler kalın italik yazı ile yazıldı. Hicri tarihler, milâdi tarihlere çevrilirken Türk Tarih Kurumu'nun *www. ttk.org.tr* adlı sitesinde Ahmet Murat AYTAÇ'ın hazırladığı tarih çeviri kılavuzundan yararlanıldı. Kılavuzda yer alan *"TTK'nın yayınladığı program eski tarihlerin çevirisinde tarihçilerin işini kolaylaştırmak amacıyla hazırlanmış olup, her yöntem veya araç gibi amacını aşan bir işe koşulduğunda yanıltıcı sonuçlar verebilir"* [88] ifadesi göz önünde bulundurularak çevirisi yapılan hicri tarihlerin verilen miladi tarihlerle birebir aynı tarihler olmayabileceği unutulmamalıdır.

[88] http://193.255.138.2/takvim.asp

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
BULGULAR VE TARTIŞMA

4.1. 157 NUMARALI AYNTÂB ŞER'İYYE SİCİLİ'NİN GENEL ÖZELLİKLERİ

Yüksek lisans tezi olan bu çalışmada 1-134.sayfaları arasında kalan kısmı ele alınan 157 Numaralı Ayntâb Şer'iyye Sicili'nin tamamı 384 sayfa olup; fiziki olarak sağlam, iyi korunmuş ve genel olarak rahatlıkla okunabilecek durumdadır. Sicilin tamamı son derece tertipli ve düzenli bir şekilde tutulmuştur. Paleografik olarak da son derece düzgün ve okunaklı bir yazı ile yazılmış olan sicilin incelenen kısmında sadece bir belgede, kâtip değişikliğinden dolayı yazı farkı bulunmaktadır. Sicilin transkripsiyonunu yapılan kısmında her sayfanın numarası, sayfanın üst orta tarafına yazıyla yazılmıştır. Belge numaraları ise; Osmanlıca "nun" harfinin noktası atılmadan ں "numra" yazıldıktan sonra bu kısmın alt tarafına rakamla yazılmıştır. Yalnızca onuncu ve on birinci sahifeleri içeren yaprak yerinden kopmuş ve yerine yapıştırılırken ters yapıştırılmıştır. Böylece dokuzuncu sayfadan sonra onuncu sayfa gelmesi gerekirken sırasıyla dokuzuncu sayfadan sonra on birinci, onuncu ve on ikinci sayfalar gelmiştir. Bu durumun sicilin tutulduğu zamanda mı yoksa sonradan mı gerçekleştiği hakkında, sicili temin ettiğimiz Ankara Milli Kütüphane çalışanları da eserlerin orijinalleri Başbakanlık Osmanlı Arşivi'ne gönderilmiş olup ellerinde sicilin sadece mikrofilmi olduğundan kesin sonuca ulaşılamamışlardır.

Sicildeki kayıtlar tutulurken tarih sırasına dikkat edilmediği ve kayıtların tarihinin karışık bir sıra takip ettiğini görülmektedir. Bununla birlikte sicilin değerlendirmesi yapılan kısmındaki kayıtlar, H. 19 Cemâziye'l-evvel 1316 / M. 5 Ekim 1898 tarihi ile ve H. 23 Cemaziye'l-âhir 1317 / M. 29 Ekim 1899 tarihleri arasına ait olmakla birlikte iki tane farklı kayıtla karşılaşılmaktadır. Bunlardan birincisi H. 29 Safer 1279 / M. 26 Ağustos 1862 yılında Hüseyin Paşa Vakfı'na ait

hamamın mütevellileri ile Beğ Camî-i Şerifi Vakfı'nın mütevellisi arasında ortak kullanılmakta olan su konusunda ortaya çıkan anlaşmazlığın mahkemeye aksetmesi hakkındadır. İkinci kayıt ise 1582 yılında Ayntâb Sancakbeyi olan Keyvan Beğ ibn-i Abdussamed tarafından ihdas olunan Keyvan Bey Vakfı'nın H. 990 M. 1582 tarihli Arapça vakfiyesidir. Bu iki belgenin bu deftere neden kaydedildiği tam olarak bilinememekle birlikte ikinci kayıt olan Keyvan Beğ Vakfiyesi'nin 80 numaralı belge olduğu görülmektedir. Bu belgeden bir belge sonra gelen 82 numaralı belgenin; Ayntâb'ın Keyvan Beğ vakf-ı kadîminin mütevellisi Bayramzâde Mehmed Hilmi Efendi ibn-i Mehmed Rahmi Efendi ibn-i Mustafa Efendi tarafından, vakıf malından olup tamire muhtaç olan hamam ve sâir yapıların tamiri ve yeniden inşasına taleple birlikte, hükümet tarafından yol genişletme çalışmalarında vakfa bitişik kaldırımların yapımıyla mükellef olan vakfın nakdi olmadığı için, vakıf malından olan Kurb-ı Kayacık Mahallesi'ndeki arsaya akarât inşasına istenen izin ve bu konuda verilen ilâm kaydı olduğunu görmekteyiz. 81 numaralı belge ile bahsettiğimiz 82 numaralı belgenin aynı tarihli olması; 82 numaralı belgenin aslında 81 numaralı belge olarak kaydedilebileceğini de göstermektedir. Bu durumda vakf-ı kadîmin H. 990 tarihli vakfiyesinin H. 1316 tarihli sicile aynen kaydedilme sebebi; Keyvan Beğ Vakfı mütevellisi Bayramzâde Mehmed Hilmi Efendi ibn-i Mehmed Rahmi Efendi ibn-i Mustafa Efendi tarafından akar satışına istenen iznin meşruiyetini sağlamak olabilir.

Kayıtlara numara verilirken de mukayyidin 96 numaralı kayıttan sonra 97 numaralı kayıt diye devam etmesi gerekirken, bu belgenin başına tekrar 95 yazıp bu şekilde devam etmesi sicilin ilk bölümünde aslında 168 olan belge sayısının 166 olarak gösterilmesine yol açmıştır. Bu çok büyük bir ihtimalle sehven gerçekleşmiş bir durumdur. Bu durum belki de sicilin kapsadığı döneme ait olmayan yukarıda da değindiğimiz iki kaydın düşülmek istenmesinden de kaynaklanmış olabilir. Fakat bu görüşümü destekleyen ayrıca bir bilginin olmaması sadece rakamlandırmada hata olduğunu göstermektedir.

Tahlil gerçekleştirilirken kayıtlar ve belgeler tabirlerinden 157 Numaralı Ayntâb Şer'iyye Sicili'nde geçen kayıtlar ve belgeler kastedildiği gibi, bu dönem ifadesinden de genellikle sicilin tahlili yapılan kısmı olan H. 19 Cemâziye'l-evvel 1316 / M. 5 Ekim 1898 tarihi ile ve H. 23 Cemaziye'l-âhir 1317 / M. 29 Ekim 1899 tarihleri arası kastededilmektedir.

Sicilin değerlendirmesi yapılırken sicilin transkripsiyonundan yapılan alıntılarda, değinilen konu açısından atlanması gereken bölümler atlanarak atlanan bölümler parantez içerisinde üç nokta "(…)" ile belirtilmiş olup, alınıtılara eklenmiş olan ifadeler ise köşeli parantez […] içerisinde belirtilmiştir.

4.2. 157 NUMARALI AYNTÂB ŞER'İYYE SİCİLİ'NE GÖRE ŞER'İYYE MAHKEMESİ ve HUKUKİ SÜREÇ

4.2.1. Mahkeme

Davanın çözülebilmesi için en temel unsur, bu konuda yetkilendirilmiş uzman olan kişi ve kurumların yani bir yargı merciinin bulunmasıdır. Osmanlı'da bu manadaki asıl yargı kurum şer'iyye mahkemeleridir.[89] Sicilde geçmekte olan *"...mahâkim-i şer'iyye ve nizâmiye ve ticâriye ve cezâiye ve devâir-i resmiyede leh ve aleyhimizde ikame olunmuş ve olunacak..."*[90] *"...kısmet-i askerîye mahkemesine irsâl ve isâle..."*[91] gibi ibarelerden; incelediğimiz dönem itibariyle Osmanlı Devleti'nde şer'iyye mahkemelerine ek olarak nizamiye mahkemeleri, ticâret mahkemeleri, ceza mahkemeleri ile kısmet-i askerîye (askerî kassâmlık) mahkemesinin de varlığı görülmektedir.

Bu çalışmanın temelini bir şer'iye sicilinin teşkil etmesinden dolayı burada işleyişine değinilecek olan mahkeme, şer'iye mahkemesi olacaktır.

4.2.1.1. Mahkeme sürecinin işleyişi

157 Numaralı Ayntâb Şer'iye Sicili'nin transkripsiyon ve değerlendirmesi yapılan kısmına göre mahkeme sürecine dair format genel olarak şu şekildedir.

1- Davacının tanıtılması
2- Davalının tanıtılması
3- Davacının iddiası
4- Davalının cevabı
5- Davacının iddiasına getirdiği deliller
6- Davalının varsa getirdiği karşı deliller (Def'-i da'va)
7- Hüküm

---

[89] Demir, a.g.e., s.84.
[90] BN.85, s.55.
[91] BN.9, s.8.

8- Tarih

9- Şuhûdü'l-hâl

Şer'iyye sicilleri daha öncede değinildiği gibi Osmanlı mahkeme-i şer'iyyelerinde görülen davaların kaydedildiği belgelerdir. Bu sicillere şer'i hukuk kapsamında görülen davalar ile evlenme-boşanma, miras, nafaka, vesayet, vekâlet vb. konular kaydedilmiştir.

Belirtilen format çerçevesinde şer'iyye mahkemesindeki işleyiş aşağıdaki gibidir.

4.2.1.1.1. Davacının tanıtılması

Davanın tarafları, dava konusu bir mesele nedeniyle aralarında anlaşmazlık bulunan kimselerdir. Taraflar davacı ve davalı olarak ayrılırlar. Davacı hâkim huzurunda başkasından hak talep eden kişi iken davalı kendisinden hak talep edilen kişidir.[92]

İncelenen şer'iyye sicilinde davacının kimliği belirtilirken format olarak; davacının yaşadığı şehir, bu şehrin kasaba veya mahallesi, davacının görevi veya mesleği, aile adı yahut ünvanı, davacının adı, babasının adı, bazı durumlarda da nesebi babası tarafından birkaç kuşak geriye gidilip, dedelerinin isimleriyle birlikte verilerek kimliği tespit edilmiştir.

> *"Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde medine-i Ayntâb'a tabi' Kefercebel Karyesi sâkinlerinden Şıho ibn-i Halil Efendi nam kimesne…"*[93]

> *"Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde medine-i Ayntâb mahallâtından Emin Dede Mahallesi ahâlisinden Ahi Babazâde Hacı İbrahim Efendi ibn-i Hacı Halil Ağa ibn-i Mehmed Ağa…"*[94]

Bazen de bunlara ek olarak eğer kişi mahkemenin bulunduğu yere sonradan yerleşmişse aslen nereli olduğu belirtilmiştir.

> *"Fi'l-asl Ma'muretü'l-aziz vilâyeti celilesi ahâlisinden olub el-yevm Haleb vilâyeti celilesi idâresinde medine-i Ayntâb mahallâtından İbn-i Eyyûb Mahallesi'de mukîm Rasim Paşazâde Ali Beğ'in tâbi'lerinden Ahmed Ağa ibn-i Mustafa ibn-i Hacı Osman nam kimesne…"*[95]

Bu bilgilere ek olarak, davacı ya da davalı eğer bulunduğu yerde kiracı konumunda ise bu durumun da belirtildiği görülmektedir.

---

[92] Demir, a.g.e., ss.78-195
[93] BN.32, s.18.
[94] BN.75, s.46.
[95] BN.3, s.122.

"Ayntâb Ticâret Mahkemesi Reisi Rif'atlü Ahmed Naim Efendi'nin medine-i Ayntâb mahallâtından Kara Sakal Mahallesi'nde vâki' müste'ciran sâkin oldukları menzile varub (...) reis-i mûmâileyh Ahmed Naim Efendi'nin refikaları Behiye Hanım ibnite müteveffâ Zeytinburnu Fabrikası'nda müstahdem Kolağası Abdullah Şevket Efendi nam hanım meclis-i ma'kud-ı mezkûrda takrir-i kelâm ve ta'bir-i ani'l-merâm idüb" [96]

Yukarıdaki örneklerde de görüldüğü üzere, sıradan halktan olan bir kişinin belgelere kaydı esnasında o kişi için *nam kimesne* tabiri kullanılırken;[97] kaymakam, belediye reisi vb. gibi makam sahibi kimselerin kimlik bilgilerinin sıradan halka göre daha ayrıntılı bir şekilde ifade edildiği görülmektedir.

"Haleb vilâyet-i celilesi idârersinde medine-i Ayntâb'a tabi' Cağud Karyesi ahâlisinden Abdullah ibn-i Hacı Hasan nam kimesne…"[98]

"Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde medine-i Ayntâb mahallâtından Şıhcan Mahallesi ahâlisinden hâlâ medine-i mezbûre Belediye Reisi Seyyâfzâde Rif'atlü Abdulkadir Behcet Efendi ibn-i Mustafa Ağa…"[99]

Bunnula birlikte mahkemeye başvuran kişi eğer herkesçe tanınan bir kişi ise kendisinin tanınmasına vesile olacak kadar ve ayrıntıya yer verilmeden kimliği belirtilmiştir.

"Haleb vilâyet-i celilesi idârersinde medine-i Ayntâb mahallâtından Suyabatmaz Mahallesi ahâlisinden Söylemezzâde Abdulkadir Efendi ve Ali Efendi ibn-i Mehmed Saîd Ağa ibn-i Hacı Saîd Ağa medine-i mezbûre mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kud meclis-i şer'-i şerîf-i enverde…"[100]

Davacı neseben ifade edilirken bu kişi eğer Müslüman ise; *bin, ibn-i, bint-i* gibi Arapça ifadeler kullanılırken, davacı gayr-ı müslim olduğunda *veled-i* şeklinde Farsça ifade kullanılmıştır.

"Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde medine-i Ayntâb mahallâtından Tarla-yı Cedîd Mahallesi ahâlisinden Hâcezâde Süleyman Efendi ibn-i Hacı Nuh Efendi ibn-i el-Hâcc Hâce Mustafa Efendi…"[101]

"Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde medine-i Ayntâb mahallâtından Kurb-ı İbn-i Şeker Mahallesi mütemekkinlerinden ve tebaa-i Devlet-i Âlîyye'nin Ermeni milletinden işbû baisü'l-i'lâm Tobrakçı Nersez veled-i Tomas…"[102]

---

[96] BN.61, s.37.
[97] Canbakal, a.g.e., s.168.
[98] BN.45, s.26.
[99] BN.57, s.35.
[100] BN.87, s.56.
[101] BN.94, s.64.
[102] BN.77, s.47.

Bu şekildeki kimlik bildirimi, sadece davacının tanıtılması durumlarında değil aynı zamanda davalı ve şahitlerin tanıtılması vb. gibi durumlarda da çok az istisna ile aynen kullanılmıştır.

Davacı eğer bir kadınsa, bu kadının *muarrefe* olabilmesi yani kimlik bilgileri ile ilgili olarak beyan ettiği bilgilerin doğruluğunun ispatlanması için, bu bilgilerin o kadını tanıyan bazı erkeklere, özellikle de kadının oturduğu mahallenin imam ve muhtarına teyit ettirildiği görülmektedir.

> *"Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde medine-i Ayntâb mahallâtından Akyol Mahallesi sâkinelerinden olub zâtı mahalle-i mezbûre imâmı Mehmed Sâbit Efendi ibn-i Mustafa Efendi ve muhtarı Mustafa bin Mustafa nam kimesneler ta'rifleriyle ber-vech-i şer'î mu'arrefe olan Hasnâ bint-i Ali nam hatun…"*[103]

Kimlik bilgilerinin teyit edilmesi durumu sadece kadınlar için değil; şer'iyye mahkemesinin bulunduğu bölgenin ahâlisi olmadığı halde, bir şekilde mahkemeye işi düşmüş olan kişiler için de kullanılmıştır.

> *"Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde medine-i Ayntâb'ın Askerî deboyında ârâmsâz-ı ikamet bulunan Nizâmiye Otuz Yedinci Alayı'nın Üçüncü Bölüğü onbaşılarından Adana'ya tabi' Kamışlı Karyesi ahâlisinden olub hüviyeti Adana'ya tabi' Kara Yusuflu karyesi ahâlilerinden ve efrâd-ı askeriyeden Hasan bin Süleyman ve Ahmed bin Hasan nam kimesneler ihbârlarıyla ber-vech-i şer'î mu'arref olan Mustafa bin Aziz bin Sâlih nam kimesne …"* [104]

Sicilde davacının tanıtıldığı bölümlerde, mahkemeye herhangi bir konu hakkında başvuran kişilerin bu başvurularını yazılı veya sözlü olarak yapabildikleri görülmektedir. Normalde şer'iyye mahkemelerinde sözlülük ilkesi geçerlidir. Yani davanın açılması, tarafların beyanları, delillerin ileri sürülmesi, delillerin değerlendirilmesi ve karar aşamaları sözlü olarak gerçekleştirilmektedir[105] Sicilde geçen örneklerde mahkemeye yazılı bir belge ile başvurulmuş ise bu durum, davacının tanıtıldığı kısımda net bir şekilde ifade edilmektedir.

> *"Haleb vilâyet-i celilesi dâhilinde medine-i Ayntâb mahallâtından Bayrak Bölüğü sâkinelerinden ve zâtı ta'rif-i şer'î ile muarrefe sahibe-i istid'â işbû rafiatü'l-vesîka Hadice ibnite Mustafa nam hatun mahkeme-i şer'iyye odasında ma'kud meclis-i şer'i şerif-i enverde mahalle-i mezbûre sâkinlerinden Hacı Hasan ve Hacı Mehmed ibn-i Hüseyin mahzarlarında takrir-i kelâm ve ta'bir-i ani'l-merâm idüb …"*[106]
>
> *"…Haleb vilâyet-i celilesi kurrasından Neyrab Karyesi ahâlisinden olub hüviyeti karye-i mezbûre ahâlisinden Hasan bin Yusuf ve Mustafa bin Mehmed nam kimesnelerin*

[103] BN.68, s.43.
[104] BN.39, s.22.
[105] Demir, a.g.e., s. 23
[106] BN.2, s.2.

ta'rifleriyle mu'arrefe olan sâhib-i arzuhâl işbû baisü'l-i'lâm Şığa oğlu Ahmed bin Hüseyin nam kimesne"[107]

Şer'iyye mahkemelerinde sözlülük esas olduğundan eğer mahkemeye yazılı bir belge ile başvurulmamış ise bu durum için özel bir ifade kullanılmamış; sadece davacının mahkemede ifade ettiği iddia kısmından itibaren sürecin sözlü olarak işlediğine dair *ifâde-i merâm idüb, takrir-i kelâm idüb, takrir-i kelâm ve ta'bir-i ani'l-merâm idüb* gibi ibareler kullanılmıştır.

"Mahmiyye-i İstanbul tevâbiatından medine-i Yeniköy mahallâtından Hacı Osman Reis Mahallesi'nde Köybaşı Caddesi'nde üç yüz elli dörd numrolı hâne sâkinlerinden olub Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde medine-i Ayntâb mahallâtından Tışlaki Mahallesi'nde mukîm Ayntâb Turuk ve Maâbiri Mühendisi Mehmed Aziz Efendizâde Mehmed Tevfik Efendi ibn-i Mehmed Aziz Efendi bin Ali medine-i Ayntâb mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kud meclis-i şer'îmizde takrir-i kelâm ve ta'bir-i ani'l-merâm idüb …"[108]

Sicilimizde geçen davacının tanıtıldığı bölümlerde, davaların bir mahkeme binasında görülmesi zorunluluğu olmadığı ve davaların şer'iyye mahkemesinden gönderilen görevliler vasıtasıyla, mahallinde de görülebildiği anlaşılmaktadır. Bu şekilde görülen davalar genelde kadınların taraf olduğu davalar olmakla beraber, mahkeme görevlileri bu davalar için Ayntâb'daki mahallelerin yanı sıra köylere de gidebilmişlerdir.

"Tahakkuk-ı özr-i şer'îyye binâen zikr-i âtî hususun mahâllinde bi'l-istima' ketb ve tahriri iltimas olunmağla kıbel-i şer'den me'zûnen irsâl olunan mahkeme-i şer'iyye ketebesinden Müftizâde Mehmed Nizâmeddin Efendi ibn-i Behae'd-din Efendi Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde medine-i Ayntâb'a tabi' Kızılhisar-ı Kebîr Karyesi sâkinelerinden Meryem ibnite Hacı Mehmed ibn-i Molla Mustafa nam hatunun menziline varub (…) meclis-i şer'î âle akd idildikden sonra zât-ı hâzırûn-ı merkumûn ta'rifleriyle ber-vech-i şer'î mu'arrefe olan mezbûre Meryem Hatun ibnite'l-merkum Hacı Mehmed ibnü'l-merkum Molla Mustafa nam kimesne kemâl-i akl ve sıhhatinde bi't-tav' ve'r-rızâ takrir-i kelâm ve ta'bir-i ani'l-merâm idüb…"[109]

Yine mahallinde görülen davalarda bu iş için görevlendirilen mahkeme görevlisinin yanı sıra bu görevlinin töhmet altında kalmaması için görevli ile birlikte güvenilir / emin kişiler *ümenâ'-i şer'* de gönderilmektedir.

"…medine-i Ayntâb mahkeme-i şer'iyye ketebesinden Sâlih Efendizâde Adulehad Efendi ve maan mürsel ümenâ'-i şer'le mezkûr Ayntâb Ticâret Mahkemesi Reisi Rif'atlü

[107] BN.151, s.107.
[108] BN.62, s.38.
[109] BN.63, s.39.

Ahmed Naim Efendi'nin medine-i Ayntâb mahallâtından Kara Sakal Mahallesi'nde vâki' müste'ciran sâkin oldukları menzile varub…"[110]

"...kâtib-i mûmaileyh mahâllinde bi'l-istima' ketb ve tahrir ile maan mürsel ümenâ'-i şer'le meclis-i şer'e gelüb vuku'-ı hâli bi-temâmiha takrir ve ifâde itmeğin mâ vak'a bi't-taleb ketb ve imlâ olundu ..."[111]

Ayrıca sicilde yer alan tereke kayıtlarındaki dökümler de mahallinde yapılmaktadır. Bu durum tereke kayıtlarında açıkça belirtilmese de mirastan *yol baha*[112] şeklinde bir vergi alınmasından bu işlemin mahallinde yapıldığı açıkça belli olmaktadır.

Bir davada, davalı veya davacının durumu davanın seyrine göre değişebilmekte ve dava iddiasında bulunan davacı, ileri sürülebilen karşı iddialarla (def-i da'va) davalı konumuna gelebilmektedir.[113]

"...Fatma bint-i Silo'n oğlu Mehmed nam hatun tarafından vekil-i şer'isi Danyel Efendi veled-i Yusuf nam kimesne (...) Şıho ibn-i Halil nam kimesne tarafından bâ-hüccet-i şer'iyye vekil-i müsecceli da'va vekili Mehmed Mazlum Efendi ibn-i Emin Efendi muvâcehesinde üzerine da'va takrir-i kelâm idüb karye-i mezbûrede kâin (...) bir kıt'a nar bağçesi (...)müvekkilim mezbûreye teslim itmek üzre müvekkil-i merkum Şıho'ya vekil-i mûmâileyh Mazlum Efendi'ye tenbih-i şer'i olunması matlûbumdur deyû ba'de'd-da'va ve's-suâl vekil-i mûmâileyh Mazlum Efendi dahî cevâbında müddeâbih olan bağçe-i mahdûd-ı mezkûrun temâmı tarihden on sekiz sene akdem sarf-ı arazi-i emirîye olduğu halde müvekkilim merkum Şıho'nun taht-ı tasarrufunda mülk-i müstakili olub tarih-i mezkûrda müekkilim merkum Şıho bağçevan-ı eşcâr gars iderek bağçe hâline ifrağiyle on sekiz seneden berü müvekkile-i mezbûre Fatma Hatun muvâcehesinde bilâ-nizâ' ve'l-muâraza müstakilen mülkiyet üzre mutasarrıf olub sinîn-i mezkûreden berü müddeîyye-i mezbûre Fatma ve gerek arazi hâlinde iken yigirmi sene akdemleri vefât iden babası merkum Mehmed bin Silo müvekkilim merkum Şıho'nun tasarrufunu görüb bildikleri halde da'va sadedinde bulunmadıkları gibi husus-ı mezkûrda mürûr-ı zama bulunmağla da'valarının ve ale'l-husus tâlib-i sulh oldukları yolundaki da'vaları ikameleri mesmu'a olmayacağından redd-i matlûbumdur deyû ba'de'd-def' ve'd-da'va ve'l-isticvâb vekil-i merkum Danyel Efendi tekrar cevâbında…"[114]

Tarafların akıllı olması gerekmektedir. Delilerin, doğruyu yanlıştan ayırt edemeyenlerin ve çocukların davaları sahih olmamaktadır. Bu kimseler adına veli ya da vasîleri taraf olabilmektedirler.[115]

---

[110] BN.61, s.37.
[111] BN.36, s.21.
[112] BN.52, s.31.
[113] Demir, a.g.e., ss.79-200.
[114] BN.144, ss.101-102.
[115] Demir, a.g.e., s.78

Sicilide tarafların akıllı olup olmadıkları belirtilmemiştir. Bu durumda eğer bir dava söz konusu ise tarafların zaten akıllı oldukları sonucu doğmaktadır. Ancak davacı kişilerin veli ya da vasî olup olmadıkları ifade edilmiştir.

> *"...Şıh Ömer ve zevcesi Elif Hatun nam kimesnelerin sulbîyye-i sagîre kızı tahminen sekiz yaşında Münüre hâzıre olduğu halde merkumân bi't-tav' ve'r-rızâ takrir-i kelâm ve ta'bir-i ani'l-merâm idüb biz hâzıre-i mezbûre sagîr Münüre'nin ebeveyni ve velisi olduğumuz cihetle..."*[116]

> *"Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde medine-i Ayntâb'a tabi' Ağcakend Karyesi sâkinlerinden iken bundan akdem maktûlen vefât iden Hacı Küçükzâde Hacı Ahmed Kâhya ibn-i Hacı Mehmed'in evlâd-ı sigarı bulunan Ali Osman ve Hasan ve Ahmed ve Ali Rızâ ve Hüseyin ve Halil ve Ömer ve Fatma'nın bâ-hüccet-i şer'iyye vasî-i mensubları ve li-eb biraderleri işbû baisü'l-vesîka Mustafa nam kimesne"*[117]

4.2.1.1.2. Davalının tanıtılması

Davacının kimliğinin tespitinden sonra davalının kimliğinin tespitine geçilmekte ve burada davacının kimlik tespitindeki gibi ayrıntıya yer verilmemekte, genellikle sadece davalının oturduğu mahalle, adı ve baba adı ile yetinildiği görülmektedir.

> *"...medine-i Ayntâb mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kud meclis-i şer'îmizde nefs-i Haleb mahallâtı'ndan Karlık Mahallesi ahâlisinden Arab Hacı Mehmed ibn-i Abdullah muvâcehesinde üzerine da'va ve takrir-i kelâm idüb..."* [118]

Davalının duruşma da hazır olması gerekmektedir. Duruşma sırasında davalı bizzat mahkemede hazır bulunmalıdır. Davalı yoksa davalının vekili, velisi veya vasîsi; vakıflarla alâkadar davalarda da vakıf mütevellisi davalıyı temsil etmektedir.

> *"...mahalle-i mezbûre mütemekkinlerinden ve tebaa-i Devlet-i Âliyyenin millet-i merkumundan İbili oğlu Kirkor veled-i Kiğork tarafından vekil-i şer'isi olan Milletbaşıyan Avadis Efendi veled-i Ohannes muvâcehesinde..."*[119]

> *"...medine-i mezbûre mahallâtından Yahnî Mahallesi ahâlisinden ve tüccaran-ı mu'teberandan ve medine-i mezbûrede kâin fazla-i gallesi evlâdına meşrût Hacı Nasır Câmi'-i Şerifi'nin bâ-i'lâm-ı şer'i mütevellisi olan işbû baisü'l-kitâb Çitçi Hacı Ömer Ağa ibn-i Abidin nam kimesne mahzarında bi't-tav' ve'r-rızâ ikrâr-ı tam ve takrir-i kelâm idüb..."* [120]

---

[116] BN.69, s.43.
[117] BN.98, s.69.
[118] BN.66, s.41.
[119] BN.67, s.41.
[120] BN.98, s.69.

4.2.1.1.3. Davacının iddiası

Davacının iddiası, davanın konusunu oluşturmaktadır yani dava konusu, aslında davacının talep ettiği şeydir. Taraflardan sonra dava konusu (müddea/müddeabih) yani davacının iddiası tespit edilmektedir. Şahsi haklara ilişkin davalarda iddiâ ve talebin bulunması ve bunun kesin olup muğlâk olmamasına irade beyanı da denilmektedir. [121]

> *"...üzerine da'va ve takrir-i kelâm idüb mahkeme-i mezbûre havlusunda muâyene olunan siyah renkli bir re's merkeb bundan akdem yedimden sirka ve zayi' olmağile işbû hâzır-ı merkum Şıh Mehmed'in oğlu Mehmed Şâkir yedinde bulmamla bi'l-istihkak taleb ve da'va iderim..."*[122]

Davacı irade beyanını bizzat kendisi yapabildiği gibi vekili aracılığı ile de yapabilmektedir. İncelenen dönemde vekil aracılığı ile takip edilen davaların, genellikle kadınların taraf olduğu davalar olduğu görülmektedir. Kadınlar da bu tür davalarda genel olarak eşleri, babaları, kardeşleri veya çocukları tarafından temsil edilmiştir.

> *"Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde medine-i Ayntâb'a tabi' Kefercebel Karyesi sâkinelerinden olub zâtı karye-i mezbûre ahâlisinden Topal oğlu Kara Mehmed bin Mehmed ve Murey Hasan bin Mustafa ta'rifleriyle ber-vech-i şer'î mu'arrefe olan Fatma bint-i Silo'n oğlu Mehmed nam hatun tarafından vekil-i şer'isi Danyel Efendi veled-i Yusuf nam kimesne medine-i mezbûre mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kûd meclis-i şer'îmizde karye-i mezbûre ahâlisinden olub zikr-i âtî bağçeye vaz'-ı yedi bi'l-beyyinetü'ş-şer'îye sâbit olan işbû baisü'l-i'lâm Halil Efendi'nin oğlu Şıho ibn-i Halil nam kimesne tarafından bâ-hüccet-i şer'iye vekil-i müseccel da'va vekili Mehmed Mazlum Efendi ibn-i Emin Efendi muvâcehesinde üzerine da'va takrir-i kelâm idüb..."*[123]

Sicilde dava konusuna genelde yukarıda verilen örneklerde de olduğu gibi *mahzarında, muvâcehesinde, takrir-i kelâm idüb, takrir-i kelâm ve ta'bir-i ani'l-merâm idüb* gibi ifadelerden sonra dava konusunun belirtildiğini görmekteyiz.

Eğer davacı, davalı ile aynı ortamda ise *mahzarında, muvacehesinde* tabirleri kullanılmaktadır. Davalı birden fazla kişi ise *mahzarlarında, muvâcehelerinde* ifadeleri görülmektedir.

> *"Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde medine-i Ayntâb mahallâtından Kurb-ı Beğ Mahallesi sâkinelerinden ma'rifetü'z-zât işbû rafiatü'l-vesîka Ayyuş bint-i Ali nam hatun*

---

[121] Demir, a.g.e., s.82, s.218.
[122] BN.1, s.121.
[123] BN.144, s.101.

medine-i mezbûre mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kud meclis-i şerif-i enverde Kurb-ı Kozanlı Mahallesi ahâlisinden Alacacı Mehmed bin Mustafa muvâcehesinde…"[124]

"Haleb vilâyet-i celilesi dâhilinde medine-i Ayntâb mahallâtından Bayrak Bölüğü sâkinelerinden ve zâtı ta'rif-i şer'î ile muarrefe sahibe-i istid'â işbû rafiatü'l-vesîka Hadice ibnite Mustafa nam hatun mahkeme-i şer'iye odasında ma'kud meclis-i şer'i şerif-i enverde mahalle-i mezbûre sâkinlerinden Hacı Hasan ve Hacı Mehmed ibn-i Hüseyin mahzarlarında takrir-i kelâm ve ta'bir-i ani'l-merâm idüb..."[125]

Mahkemede, sürecin işleyişinde herhangi bir şekilde adı geçen kişi veya kişiler eğer o anda mahkemede değilse *gaib-i an'il-meclis*, eğer mahkemenin yetki sahası olan coğrafi sınırlar içerisinde değilse *gaib-i ani'l-belde* tabirleri kullanılmaktadır.

"…Mamo dahî cevâbında müddeî-i mezbûre Hadice Hatun el-yevm zevce-i menkûha-i medhûl-bihası olduğunu ikrâr ancak mezbûre Hadice Hatun'a bir vechle ezâ ve cefâ itmeyüb hukuk-ı zevciyete bi-temâmiha riayet itmekde olduğu halde tarih-i i'lâmdan dört mah mukaddem bilâme'zûniyet karındaşı gaib-i ani'l-meclis Mehmed'in hânesine firar idüb hâneme avdet itmediğine binanen…"[126]

"Der-saâdet Mekteb-i Mülkiye-i Şahâne mubassırlarından üğey oğlum Mehmed Tâhir Efendi bin Hacı Şerif Efendi'nin nefsinden asâlaten ve gaib-i ani'l-belde biraderi Ahmed Efendi tarafından bâ-hüccet-i şer'iyye vekil olmağla vekâleten aleyhimde ikame eylediği miras ve menzil da'vasından dolayı…"[127]

Bir hakkın kadı tarafından tasdik edildiğine dair belge olan i'lâmlarda, tasdik edilen haklar genelde ikinci bir kişi ile olan anlaşmazlıklardan kaynaklandığı için bu öze uygun olarak, sicilimizde geçen i'lâmlarda *muvacehesinde / mahzarında üzerine da'va ve takrir-i kelâm idüb* veya *ikrâr-ı tam ve takrir-i kelâm idüb* tabiri kullanılmakta olduğunu görmekteyiz.

"Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde Kilis Kazası'na tabi' A'zâz Karyesi sâkinlerinden olub Ayntâb'da ârâmsâz Otuzuncu Nizâmiye Alayı'nın Birinci Taburu'nun Üçüncü Bölüğünün Yedinci Takımı neferâtından işbû baisü'l-ilâm Abdulkadir ibn-i Şeyh Abdo nam kimesne medine-i Ayntâb mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kud meclis-i şer'îmizde nefs-i Haleb mahallâtı'ndan Karlık Mahallesi ahâlisinden Arab Hacı Mehmed ibn-i Abdullah muvâcehesinde üzerine da'va ve takrir-i kelâm idüb …"[128]

Bununla birlikte hüccetler, olayın tarafları arasında bir anlaşmazlık olmadığı için kadı ya da naibin herhangi bir tarafının aleyhine kararını taşımayan belgelerdir. Bu manada herhangi bir dava söz konusu olmadığından sicilimizdeki hüccetler ise

[124] BN.41, s.23.
[125] BN.2, s.2.
[126] BN.48, s.28.
[127] BN.146, s.104.
[128] BN.66, s.41.

genellikle *takrir-i merâm idüb, takrir-i kelâm idüb* ifadeleriyle birlikte olayın gönüllü gerçekleştiği yönünde *bi't-tav' ve'r-rızâ* tabirinin kullanıldığı görülmektedir.

> *"Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde medine-i Ayntâb'a tabi' fi'l-asl Çarpın Karyesi ahâlisinden olub el-yevm Kara Dede Karyesi'nde sâkine ve zâtı 'Ammû Mahallesi ahâlisinden Hazravâtcı Ali bin Mehmed Hüseyin bin Şıh Mehmed ta'rifleriyle mu'arrefe olan Hadice bint-i Veli Ağa [bin] Mehmed nam hatun medine-i mezbûre mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kud meclis-i şer'-i şerîf-i enverde Ayntâb Süvari Jandarma efrâdından işbû baisü'l-vesîka Ahmed bin Ahmed mahzarında bi't-tav' ve'r-rızâ takrir-i kelâm ve ta'bir-i ani'l-merâm …"*[129]

Dava konusu taşınır mahkemede olmamakla birlikte eğer masrafsız şekilde mahkemeye getirilecekse mahkemeye getirilip el ile işaret edilerek belirlenir.[130] Sicilimizde bu durumun genelde binek hayvanları için geçerli oluğunu görmekteyiz.

> *"...merkum Habîb'in yedinde olub mahkeme-i mezbûre havlusunda muâyene ve müşahade olunan siyah renkli yedi yaşında bir re's erkek merkeb …"*[131]

Dava konusu taşınmaz mal ise söz konusu taşınmazın beldesi, köyü, sokağı, dört tarafındaki veya üç tarafındaki taşınmazın sınırları ve bu komşu taşınmazların sahipleri baba ve bazen de dede isimleri ile birlikte belirtilmektedir.

> *"…Mar'aş Sancağı'na mülhak Elbistan Kazası mahallâtından Ya'kub Mahallesi'nde kâin tarafları târik-i âmm ve Çavuşlu Hâmmâmı'na mürûr iden târik-ı hâss ve Nazlıoğlu Mustafa menzili hâmmâm-ı mezkûrun külhan havlusu ve Tokuczâde Hacı Mustafa Ağa'nın hücresi ile mahdûdetü'l-etraf olub babamız müteveffâ merkum Hacı Mehmed Efendi'den asâleten bizlere mevrûs mülkümüz olan bir bâb menzil arsamızı…*[132]
>
> *"…medine-i mezbûrenin Uzun Çarşusu'nda vâki' Helvacı Bâzârı'nda kâin tarafları Yüzükcü Hanı ve târik-i âmm ve mütevellisi bulunduğum vakf-ı mezbûr dâhilinden uncu dükkânıyla mahdûd bir bâb dükkânın…"* [133]

Eğer bu taşınmaz çok bilinen bir yerde ise sınırlar belirtilmemekte *ma'lûmu'l-hudud/malûmetü'l-hudud* kelimeleri kullanılmaktadır.

> *"…medine-i mezbûre civarında Su Aşağısı nam mahalde vâki' Yıldız Hâce Yeri dimekle ma'rûf ma'lûmetü'l-hudud ve'l-etraf bir kıt'a hazravât bostan…"* [134]

Dava konusu bir alacak ise; davacı alacağın cinsini, türünü, özelliklerini miktarını, sebebini açıklamaktadır.

> *"…Abdullah zimmetinde ma'lûmu'l-mikdâr me'hûzı olan fıstık ve hayir hâsılatı esmanından inde'l-muhasebe bin sekiz yüz elli ğuruşla kezâlik yedimden ve malımdan ve*

---

[129] BN.108, s.77.
[130] Demir, a.g.e., s.88, s.255.
[131] BN.4, s.3s
[132] BN.149, s.106.
[133] BN.148, s.105.
[134] BN.102, s.72.

cihet-i karz ve şer'iden ikrazla umûruna sarf eylediği altı bin üç yüz elli ğuruşla cem'an sekiz bin iki yüz ğuruş matlûbumun tarafıma teslimine…"[135]

4.2.1.1.4. Davalının cevabı

Davacı iddiasını ifade ettikten sonra, davalıya söz hakkı verilmekte davalı da iddia karşısında bu iddiayı ya tamamen reddetmekte ya aynen kabul etmekte ya da kısmen kabul edip kısmen inkâr etmektedir.

4.2.1.1.4.1. İkrar

Sözlükte dil ile söyleme, bildirme, tasdik, kabul olarak açıklanan ikrar; bir kişinin, bir başkasının kendisi üzerindeki hakkını açıklamasıdır.[136] İkrar edene *mukırr*, kendi lehine ikrar yapılana *mukarrun leh*, ikrara konu olan hakka da *mukarrun bih* denilmektedir. İkrarın sahibi için bağlayıcılığı söz konusudur. İkrarda bulunan kişi bu ikrarın gereğini yerine getirmek zorundadır.[137]

İkrar, incelenen sicilde sıkça için zikredilen bir kelimedir.

"...zevc-i merkum Ali'nin ikrârı mucebince müddeâbih mehr-i muaccel mezkûr beş yüz ğuruşun müvekile-i mezbûre Fato için müddeî-i veki-il mûmaileyh Seyyid Efendi'ye hâlâ edâ ve teslimiyle…"[138]

4.2.1.1.4.2. İnkâr

İnkâr kabul etmemek, reddetmektir.[139] Davalı davacının kendisi ile alâkadar olarak iddia ettiği şeyi inkâr edebilmektedir. Zaten olayın mahkemeye geliş sebebinin anlaşmazlık olduğu düşünüldüğünde bu unsurun davalılar tarafından ne kadar sık kullanıldığı anlaşılacaktır.

"...Vakkas dahî cevâbında müddeâbih olan merkeb-i mevsûf-ı mezkûru tarihden bir sene akdem iki yüz yigirmi beş ğuruşa merkum Canbaz Ali Çavuş'a bey' ve teslim eylediğini ve tarihden üç gün mukaddem Bâzâr güni hâzır-ı merkum Bostancı Abdullah'dan altı aded sim mecidiyye semen-i medfû' ve makbuza mukabilinde mübâya'a ve iştirâ' eylediği cihetle malı olduğundan bi-hakkın vaz-ı yed iderim deyû müddeî-i merkum Nersez'in ber-vech-i meşrûh iddiâsını külliyen inkâr eyledikde…"[140]

Yukarıda da belirtildiği gibi davalı iddiaların bir kısmını ikrar, bir kısmını da inkâr edebilmektedir.

---

[135] BN.8, s.6.
[136] Devellioğlu, a.g.e., s.424.
[137] Demir, a.g.e., s.169.
[138] BN.30, s.18.
[139] Devellioğlu, a.g.e., s.524.
[140] BN.77, s.48,

"...Abdulkadir Efendi dahî cevâbında meblâğ-ı mezkûr dört yüz seksân ğuruş cihet-i karzdan müteveffâ-yı mezbûr Kiğork'a zimmetinde hâlâ deyni olduğunu ikrâr ancak müteveffiyân-ı mezbûrânın ber-vech-i muharrer verese-i münhasıresi merkumûn oldukları ma'lûmum değildir deyû verâset müddeâsını inkârına binâen..." [141]

4.2.1.1.5. Davacının iddiasına getirdiği deliller

Eğer davalı, davacının iddia veya iddialarının bir kısmını ya da tamamını inkâr ederse bu defa davacıdan, davasına uygun beyyine, delil talep olunmaktadır. Davacı da bu aşamadan sonra eğer varsa iddiasını ispatlayacak deliller sunmaktadır.

4.2.1.1.5.1. Delil

Dava konusu hakkındaki haklılığın, ispatlamasına yarayan maddi ve manevi öğeler delildir. İncelenen belgelerde *beyyine* olarak geçen delil kavramı, şahit, ikrar, yeminden dönme vb. gibi ispat vasıtalarını kapsamaktadır.[142]

"...verese-i mûmâileyhümûndan müddeâlarına mutabık beyyine taleb olundukda hâzır-ı mûmâileyhümâ Mustafa Vâhid Efendi ve Ali Onbaşı nam kimesneler meclis-i ma'kud-ı mezkûrda istişhâd olduklarında her biri vech-i vecîh-i şer'î üzre eda-yı şehâdet-i şer'iyye itdiklerinde..." [143]

Delili göstermesi gereken ispatta bulunması gereken kişidir. Bu manada davacı ya da davalı iddia ettikleri herhangi bir konuyu delillendirmek zorundadırlar. Eğer iddia sahibi kendiliğinden bir delil göstermemişse hâkim kendisinden delili göstermesini istemekte ve bunun için de belli bir süre verilmektedir.[144] Daha sonra da delilin getirilmesi ya da getirilememesi durumuna göre kararını vermektedir.

"...merkum Kirkor'dan def'-i da'va-yı meşrûhasına mutabık beyyine taleb olunduk da lede'l-imhâl ve'l-istimhâl ityân-ı beyyineden izhar-ı acz idüb müddeîyye-i mezbûre Menuş'un tahlifine dahî tâlib olmağın müddeîyye-i mezbûre Menuş'un üzerine bilâ-beyyine murazadan ba'de'l-men'..."[145]

4.2.1.1.5.2. Şahitlik

Günümüzdeki medeni yargılama hukukuna göre şahitlik takdiri delillerden sayılıp hâkimi bağlamasa bile şahitlik, İslam hukukuna göre kesin delillerdendir. [146]

---

[141] BN.109, s.78.
[142] Demir, a.g.e., s.111.
[143] BN.131, s.93.
[144] Demir, a.g.e., s.117.
[145] BN.117, s.85.
[146] Demir, a.g.e., s.123.

Araştırma konumuz olan belgelerde şahitliğin, taraflar dışında kalanlar kişiler tarafından mahkeme huzurunda ve sözlü olarak yapılmaktadır. Bunun için de genel olarak *ber-nehc-i şer'î edâ-yı şehâdet-i şer'iyye itmeleriyle, li-ecli'ş-şehâde meclis-i şer'e hâzırân olub eserü'l-istişhâd fi'l-hakika* gibi kalıpların kullanıldığı görülmektedir.

Hatta şahitliğin şartları üzerine gerçekleştiği ve usûlüne dair yapıldığı konusunda ibareler bulunmaktadır.

> *"...mahalle-i mezbûre ahâlilerinden Mahmud bin Neccâr Mustafa ve Mustafa bin Hasan nam kimesneler meclis-i ma'kud-ı mezkûrda hâzırân olub istişhâd olunduklarında fi'l-hakika müteveffâ-yı merkum Ali'nin işbû mezbûre Hâlime vâlidesi ve işbû merkumân Yusuf ve Mustafa dahî li-ebeveyn biraderleri hasren vârisleri olub bunlardan gayrı vârisi ve terekesine müstehakk âheri olmadığını biliyoruz biz bu hususda bu vech üzre şâhidiz şehâdet dahî ideriz deyû her biri edâ-yı şehâdet-i şer'iyye eylediklerinde şehâdet-i vâkı'aları usûl-ı mevzû'asına tevfikan..."*[147]

> *"...verese-i mûmâileyhümûndan müddeâlarına mutabık beyyine taleb olundukda hâzır-ı mûmâileyhümâ Mustafa Vâhid Efendi ve Ali Onbaşı nam kimesneler meclis-i ma'kud-ı mezkûrda istişhâd olduklarında her biri vech-i vecîh-i şer'î üzre edâ-yı şehâdet-i şer'iyye itdiklerinde..."*[148]

4.2.1.1.5.2.1. Şahitlikte aranan şartlar

Şer'iye mahkemelerinde şahitliğin yazılı belgeye oranla daha sık kullanıldığını görülmektedir. Büyük olasılıkla dönemi itibariyle okuma-yazma oranı çok yüksek olmayıp buna paralel olarak da yazılı belgeler çok yaygın olmadığından, iddiaların yazılı belgelerden çok şahitle delillendirilmesi yoluna gidilmiştir.

Şahitlik için üç temel şart şahidin akıllı olması, gözlerinin görmesi ve olaya bizzat şahit olmasıdır.[149] Sicilde bu şekilde şahitliği uygun olan kişilerin şahitliklerinin kabul gördüğüne dair ibareler bulunmaktadır.

> *"...Tarla-yı Cedîd Mahallesi'nde sâkine zevce-i menkûha-i metrûkesi Şerife bint-i Abdullah ile mezkûr Sadıklı Karyesi'nde sâkin ve sâkine li-ebeveyn er karındaşı ve Veliyüddin ve Ali ve li-ebeveyn kız karındaşı Sultan ve Fatma ve Emine'ye münhasıre olduğu bi'l-beyyinetü'l-âdile inde'ş-şer'ü'l-enver zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra..."*[150]

> *"Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde medine-i Ayntâb mahallâtından Seng-i Tâvil Mahallesi mütemekkinlerinden iken bundan akdem vefât iden Karabet veled-i Kirkor'un verâseti zevce-i metrukesi Nazlı bint-i Kirkor ile sulbîyye-i sagîre kızı Meyri'ye ve li-*

[147] BN.91, ss.58-59.
[148] BN.131, s.93.
[149] Demir, a.g.e., ss.125-126.
[150] BN.95, s.66.

ebeveyn amucası Asvedor'un sulbî-i kebîr oğlu Kiğork'a münhasıre olduğu bi'l-beyyinetü'l-makbûle inde'ş-şer'ü'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra…" [151]

Sicilde kadın veya erkeklerin şahitlik yapabildiklerini görülmektedir. İslam hukukunda zina suçunun tespiti için dört erkek şahidin, hadd ve kısas davalarında iki erkek şahidin şahitliği gerekli olup kadınların şahitlikleri geçersizdir.[152]

İncelenen dönemde zina, had ve kısas suçlarına ilişkin kayıtlar bulunmadığı için, davalarda ispat için en az iki erkek veya bir erkek iki kadın şahidin şahitlik yaptığı görülebilmektedir.

"...mahalle-i mezbûre ahâlisinden zat-ı mezbûreyi a'rifân Kefşger Mustafa bin Ali ve merkum Mustafa'nın zevcesi Zeyneb bint-i Abdullah ve Hüsniye bint-i Mehmed nam kimesneler li-ecli'ş-şehâde meclis-i şer'e hâzırân olub isitişhad olunduklarında…"[153]

4.2.1.1.5.2.2. Tezkiye

Tezkiye, kelime anlamı olarak temize çıkarmak demektir; [154] şer'iyye mahkemelerinde kulanımına göre ise şâhidlerin güvenlik soruşturmasının yapılmasıdır. Osmanlı mahkemelerinde bu işi nâibler, kâtipler ve mübaşirler yapmaktadır. [155] Delil olarak şahitliğin kullanıldığı sicillerde şahitlerin soruşturmasının yapıldığına dair en fazla *lede't-tezkiye* ibaresine rastlanmaktadır.

"*…Mehmed bin Mehmed ve Bayram bin Mustafa ve Memik bin Yamac Mustafa nam kimesnelerden alenen lede't-tezkiye adl ve makbûlü'ş-şehâde idükleri zeyl-i varaka-i mestûre ile ihbâr ve beyân olunub şehâdet-i vâkı'aları ba'de'l-kabûl…"* [156]

Tezkiye sırran (gizli) ve alenen (açık) olmak üzere ikiye ayrılır. Sırran tezkiye, kadı'nın mestûre denilen yazılı bir kâğıtla şahidin mensub olduğu yerden adil olup olmadığını öğrenmesidir. Alenen tezkiye ise bu soruşturmanın şahitlerin bilebileceği bir tarzda yapılan türüdür.[157] Belgelerden de güvenlik soruşturmasının gizli ve açık yapılabildiği görülmektedir. Sırran yapılan tezkiye için şahitlerin mensup oldukları mahalle veya köylerin muhtar, imam ve ihtiyarâtına başvurulduğu görülmektedir.

"...şehâdet-i vâkı'aları usûl-ı mevzû'asına tevfikan bâ-varaka-i mestûre karye-i mezkûre imâmı Hacı Abdulhâlim Efendi ve muhtarı Ali oğlu Mustafa bin Ali ve İbn-i Şeker

---

[151] BN.111, s.80.
[152] Demir, a.g.e., s.141.
[153] BN.33, s.19.
[154] Devellioğlu, a.g.e., s.1331.
[155] Demir, a.g.e., s.143.
[156] BN.34, s.20.
[157] Devellioğlu, a.g.e., s.1139.

Mahallesi imâmı Molla Abdullah bin Şerif ve ve muhtarı Ahmed Ağa ibn-i Ali nam kimesnelerden evvelen sırran …"[158]

Alenen tezkiye için ise şahitleri tanıyan kişilerden aleni olarak bilgi alınmakta bazende mahkemede tarafeyn huzurunda tezkiye yapılmaktadır.

"…ve ba'dehû Ali bin Ali ve diğer Ali bin Hacı Mahmud ve Mehmed bin Ali ve Memik bin Ali nam kimesnelerden dahî alenen tarafeyn huzurlarında lede't-tezkiye adl ve makbûlü'ş-şehâde idükleri varaka-i mestûre-i mezkûre zîriyle ihbâr ve beyân olunub şehâdet-i vâkı'aları kabûl olunmağın mucebiyle…"[159]

Öncelikle, sürekli olarak gizli (sırran) güvenlik soruşturması ibaresinin kullanılmasından, önce gizli soruşturmanın yapıldığı daha sonra açık güvenlik soruşturmasına geçildiği anlamaktadır.

"…şâhidân-ı merkumânın şehâdet-i vâkı'aları bâ-varaka-i mestûre mensub oldukları Kozanlı Mahallesi Mehmed Ağa ibn-i Hacı Mesto ve Ahmed bin Mustafa nam kimesnelerden sırran ve ba'dehû Şerif ibn-i Ahmed Ağa ve Hasan bin Ali nam kimesnelerden dahî alenen lede't-tezkiye makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olub şehâdet-i vâkı'aları kabûl…"[160]

4.2.1.1.5.2.3. Şahitliğin davaya uygun olması

Şahtiliğin geçerli olabilmesi için şahitlerin güvenilir kişiler olmasının yanı sıra şahitliğin de davaya uygun olması gerektiğini görmekteyiz.

"…tarafeynin da'va ve müdâfa'a-i mebsûtaları cevâb-ı suâl beyân buyurulmak üzre fetvâ-yı şerife lede'l-havale fezleke-i iftâda müddeî müekkil-i merkum Şıhlı'nın def'-i da'va-yı meşrûhasına mutabık beyyine taleb olunduk da olunması iktizâ ider deyû zeyl-i zabt ile iftâ buyurulduğuna binâen…"[161]

Bununla birlikte şahitlerin sözlerinin birbirini tutması gerekmekte ve şahitlik için gerekli sayının sağlanmış olması lazım gelmektedir.

"…vekil-i mûmâileyh Ömer Şevki Efendi'den def'-i da'vasına mutabık beyyine taleb olundukda zeyl-i zabta yazdırmış olduğu şâhidlerden medine-i mezbûre mahallâtından Kara Sakal Mahallesi ahâlisinden Bakkal Mustafa bin Mehmed nam kimesne li-ecli'ş-şehâde meclis-i ma'kud-ı mezkûrda hâzır olub eserü'l-isitişhâd ve def'-i da'va-yı meşrûha mutabık beyyine edâ-yı şehâdet-i şer'iyye idemediği gibi diğeri olan medine-i mezbûre medine-i mezbûre mahallâtından Cevizlice Mahallesi ahâlisinden Şa'bân bin Kuş Baba oğlu Ahmed ve Boyacı Mahallesi'nden Hüderci Ali'nin oğlu Mustafa'yı dahî ikame

---

[158] BN.65, s.40.
[159] BN.105, s.147.
[160] BN.58, s.35.
[161] BN.96, s.68.

idemamış ve vekil-i mûmâileyh Ömer Şevki Efendi'den diğer beyyine taleb olundukda…" [162]

Şahitlerin beyanları davaya uygun olmayıp da şahitlikleri geçersiz olunca başka şahitte yoksa yemin teklif edilmekte buna göre karar verilmektedir.

"…Ömer Şevki Efendi'den diğer beyyine taleb olundukda lede'l-istimhâl ve'l-imhâl ikame-i beyyineden izhar-ı acz ile bi't-taleb merkum Bozo Mustafa'ya vech-i vecîh-i şer'î üzre yemin teklif olundukda nükûl eylemiş olmağla ciheteyn-i mezkûreteynden müddeâbih olan meblâğ-ı mezkûr iki bin iki yüz seksân ğuruş yigirmi paranın müddeî müekkil-i merkum Şıhlı'ya izâfetle vekil-i mûmâileyh Ömer Şevki Efendi'ye edâ ve teslime merkum Bozo Mustafa ilzâm olduğu…"[163]

4.2.1.1.6. Davalının varsa getirdiği karşı deliller (def'-i da'va)

Davacı iddialarını dile getirdikten sonra davalı için söz hakkı doğmakta, bu durumda eğer davalının karşı bir iddiası varsa bu iddiasını ifade etmesi ve ispatlaması beklenmektedir.

"…zevcim merkum Ahmed üzerine kıbel-i şer'îden kadr-i ma'rûf nafaka ve kisve baha farz ve takdir olunması matlûbumdur deyû ba'de'd-da'va ve's-suâl merkum Ahmed dahî cevâbında müddeî-i mezbûre Zeyneb Hatun'u mezkûr Arabdar Karyesi'ne gitmek üzere Ayntâb Kasabası'nda akd ve tezvic idüb zevce-i menkûha-i medhûl-bihası olduğunu ikrâr ancak mezbûrenin menzilinde bir mah ikametden sonra bî-vech tard itdiğine binâen ben dahî mezbûreyi karye-i mezkûrede vâki' menzile götürüb üç mah-ı müddet birlikde sâkin oldukdan sonra mezbûre Ayntâb'da vâki' menziline avdet idüb ben dahî gelmiş isem de mezbûre beni menziline kabûl itmediğine binâen nafaka ve kisve baha taleb ve takdir gayr-ı meşrû' olmağla karyeme gitmek ve bana inkıyâd ve itâat ve hukuk-ı zevciyete riayet itmek üzere mezbûreye tenbih-i şer'î olunması matlûbumdur deyû ba'de'd-da'va…"[164]

4.2.1.1.7. Hüküm

Hüküm bir davanın tamamlanma aşaması olup hâkimin dava konusunu, delilleri, şahitleri vb. göz önünde bulundurarak şerîata göre kararını açıkladığı ve i'lâm olarak belirttiği aşamadır.

Hüküm konusunda genelde belirli kalıplar kullanılmaktadır. İ'lâmlarda *ilzâm/tenbih olunduğu tescil ve bi'l-iltimas Ayntâb mahkeme-i şer'iyyesinden i'lâm olundu* gibi kalıplar kullanılırken hüccetlerde *mâ hüve'l-vak'a /mâ vak'a bi't-taleb ketb ve imlâ olundu* gibi kalıplar kullanılmıştır.

---

[162] BN.96, ss.68-69.
[163] BN.96, s.69.
[164] BN.50, s.29.

Hüküm yani karar da kendi içerisinde ikiye ayırılmaktadır.

4.2.1.1.7.1. Kaza-i istihkak

Bunlar müddeinin lehine verilen kararlar yani yargılama sonunda verilen olumlu karardır. Kaza-i istihkak halinde verilen karar kesin olduğu için bu konu da bir daha dava açılamaz. [165]

Bununla birlikte ilm-i sakk kurallarına göre ikrara dayanılarak verilen kararlar hüküm bölümünde davalı için *ilzâm olundu*, şahitlere dayanılarak verilen kararlarda yine davalı için *tenbih olundu* ibareleri kullanılmaktadır.

> *"...müddeî-i merkum Ahmed'den müddeâ-yı meşrûhasına muvâfık beyyine taleb olundukda (...) şehâdet-i vâkı'aları bi'l-kabûl (...) merkeb-i mevsuf-ı mezkûru müddeî-i merkum Ahmed'e def' teslime müddeâ aleyh mezbûr İbrahim Halil'e tenbih olunduğu tescil ve bi'l-iltimas Ayntâb Mahkeme-i Şer'iyyesi'nden huzur-ı âlilerine i'lâm olundu"*[166]

> *"...merkum Ali'nin ikrârı mucebince müddeâbih mehr-i muaccel mezkûr beşyüz ğuruşun müvekile-i mezbûre Fato için müddeî-i vekil-i mûmaileyh Seyyid Efendi'ye hâlâ edâ ve teslimiyle merkum Ali ilzâm olunduğu tescil ve bi'l-iltimas Ayntâb Mahkeme-i Şer'iyyesi'nden huzur-ı âlîlerine i'lâm olundu"*[167]

İ'lamlarda yukarıdaki şekillerde de görüldüğü üzere *i'lâm olundu* ifadesi kullanılırken hücetlerde de *mâ hüve'l-vak'a /mâ vak'a bi't-taleb ketb ve imlâ olundu* ifadesi kullanılmıştır.

> *"...işbû İbrahim Halil Ağa'yı tarafımdan vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile vekil-i murahhas ve nâib-i menâb-ı müfevvez nasb ve ta'yin eyledim didikde merkum İbrahim Ağa dahî vekâlet-i mezbûreyi ber-minvâl-i muharrer kabûl ve hidmet-i lâzımesini kemâ hüve hakkıhâ edâ ve ifâya taahhüd ve iltizâm itmeğin mâ vak'a bi't-taleb ketb ve imlâ olundu"* [168]

4.2.1.1.7.2. Kaza-i terk

Bir davada müddeinin iddiasını ispat edememesi üzerine müddei aleyhine verilen karardır. Kaza-i terk yargılamayı esastan çözen bir karar olmadığı için davacı yeni bir delil elde ettiğinde yeniden dava açabilmektedir. *muârazadan men'* şeklinde verilen kararlar bu gruba girmektedir. [169]

> *"...merkum Kirkor'dan def'-i da'va-yı meşrûhasına mutabık beyyine taleb olunduk da lede'l-imhâl ve'l-istimhâl ityân-ı beyyineden izhar-ı acz idüb müddeîyye-i mezbûre*

---

[165] Demir, a.g.e., s.211.
[166] BN.151, s.107.
[167] BN.30, s.18.
[168] BN.28, s.17.
[169] Demir, a.g.e., s.211.

Menuş'un tahlifine dahî tâlib olmağın müddeîyye-i mezbûre Menuş'un üzerine bilâ-beyyine murazadan ba'de'l-men'…"[170]

4.2.1.1.8. Tarih

Metnin sonunda verilen tarih davanın bir karara bağlanmış olduğu tarihtir. İncelenen dönemde bu tarihler, gün-ay-yıl şeklinde tam tarih olarak, Arapça iki ayrı şekilde yazılmıştır.

"Hurrire fi'l-yevmi't-tasi' aşer min-şehr-i Cemâziye'l-ûlâ li-sene sitte aşer ve selase miete ve elf"[171]

"Tahriren fi'l-yevmi's-sâlis ve'l-ışrin min-şehr-i Cemâziye'l-âhir li-sene seb'a aşer ve selase miete ve elf"[172]

Bununla birlikte sicildeki H. 990 tarihli Keyvan Beğ Vakfiyesi'ndeki tarih o dönemde kullanılan tarih yazımı gibi yaklaşık olarak atılmıştır ve bu vakfiye H. 990 yılı Muharrem ayının ilk on günlük diliminde kaleme alınmıştır. çok nadir de olsa yaklaşık tarih kullanıldığı da olmuştur.

"hurrirehu fî evâil-i şehr-i Muharremi'l-haram min-şuhur li sene tis'in ve tis'a mie"[173]

4.2.1.1.9. Şuhûdü'l-hâl

İncelenen belgelerin son kısmını genelde *Şuhûdü'l-hâl* adı verilen dava sürecine tanıklık eden kişilerin kaydedildiği bölüm oluşturmaktadır. *Şuhûdü'l-hâl* kurumu tarihi seyir içerisinde bazen *şuhûd,* bazen *udûl*, bazen *şuhûd-ı kazâ* bazen de *şuhûd-ı 'udûl* terimleriyle ifade edilmiştir.[174] *Şuhûd,* şahid kelimesinin çoğuludur. Şahid ise kesin haber ve bilgiyi nakleden kimsedir. Bu durumda *Şuhûdü'l-hâl* durumun şâhidleri anlamına gelir ki bu kişiler dava konusu olaya değil de dava sürecine şahitlik eden kişilerdir.

Şuhûdü'l-hâl'in en önemli görevlerinden birisi müşavirliktir. Mahkemelerde hüküm verme yetkisine haiz olmamakla birlikte adaletli ve ehliyetli, ilmî liyâkati olan kişilerin bulundurulması, hâkimin bunlarla danışabilmesi, bu danışmalar sayesinde hükmünde isabeti sağlaması hem Kur'an ve Sünnet kaynaklarında, hem de ilk halife ve hâkimlerden itibaren birçok mahkemede uygulanmıştır. [175]

---

[170] BN.119, s.85.
[171] BN.1, s.2.
[172] BN.22, s.134.
[173] BN.80, s.51.
[174] Yücetürk, a.g.t., s.222.
[175] Yücetürk, a.g.t., s.222.

157 numaralı sicilde belgelerin *Şuhûdü'l-hâl* kısmının tahlili şu şekildedir:

"Şuhûdü'l-hâl
Serkâtib-i Mahkeme-i Şer'iyye Müftizâde Mehmed Zühdî Efendi
Kâtib-i Sânî-i Mahkeme-i Şer'iyye Müftizâde Mehmed Nizâmeddin Efendi
Mahkeme-i Mezkûre Mukayyidi Sâlih Efendizâde Vâhid
Esbak Ayntâb Mal Müdiri Ahmed Necib Efendi
Hacı Hızırzâde Ahmed Efendi
Da'va Vekili Mazlum Efendi
Muhzırbaşı Sinan Ağa
Muhzır Hüseyin Ağa
Muhzır Ahmed ve gayrühüm"[176]

Örneğinde görüldüğü gibi genelde mahkeme görevlilerinin isimlerinin hiyerarşik biçimde yazılmaktadır. Mahkeme dışından *Şuhûdü'l-hâl* varsa bu kişilerin isimleri de genellikle eğer yazılmışsa mukayyidin isminden sonra, muhzırbaşı ile muhzırların isimlerinden önce yazılmıştır. Böyle bir sıralama da ayrıca dikkat çekicidir.

Şer'iyye sicillerinde gayrimüslimlerin *Şuhûdü'l-hâl* (şahitler) arasında fazla yer almadıklarını söyleyebiliriz. Müslümanları ilgilendiren belgelerde gayrımüslim *Şuhûdü'l-hâl* bulunmazken gayrımüslimleri ilgilendiren belgelerde Müslüman *Şuhûdü'l-hâl*'e rastlanması dikkati çeken bir noktadır.

"Şuhûdü'l-hâl
Bakkal Mehmed'in oğlu Selman
Berber Kiğork veled-i Değirmancı Serkiz ve gayrühüm "[177]

Belgelerin sonunda genellikle şuhûdü'l-hâl kısmı bulunmakla beraber bazı belgelerde bu kısma rastlanmamaktadır. Bu durumda genelde belgelerin türlerinden kaynaklanmaktadır. Çünkü ilâmlarda, hüccetlerde olduğu gibi sonda ve şuhudü'l-hâl başlığı altında şahitler listesinin verilmesi şart değildir. İsbat vâsıtası şahitlik ise i'lâmın içinde veya sonunda şahitlerin ismi yazılabilir. İlk dönemlerde tıpkı hücccetler gibi i'lâmlarda da sonda şahitlerin yazıldığı görülmektedir. Son zamanlarda ve özellikle ikrar veya yemine dayanan i'lâmlarda şahitler hiç zikredilmemektedir. Bu konuda i'lâmların hüccetlerden farklı olduğu, hatta son dönemlere ait sicillerde altında şahitler olanların hüccet, olmayanların ise i'lam olduğuna hemen karar verilebilir. Ancak bu durum, i'lamların altında şahitlerin hiç

[176] BN.62, s.39.
[177] BN.17, s.131.

zikredilmeyeceği manasına da gelmemektedir.[178] Bazen de 27 numaralı kayıtta olduğu gibi *Şuhûdü'l-hâl* yazılmakla birlikte isimler yazılmamıştır.

Şuhûdü'l-hâl kısmını tahlil edilecek olursa, buraya kaydedilen kişilerin hemen hemen toplumun her kesiminden kişiler olduğu görülecektir. Dikkati çeken bir diğer nokta da *Şuhûdü'l-hâl* olarak kaydedilen kişiler içerisinde hiç kadının bulunmamasıdır.

Yukarıda verilen örneklerde de olduğu gibi *Şuhûdü'l-hâl* olanlar yazılırken genelde kişinin ve babasının adları ile yetinildiği görülmektedir. Bazen de kişiler köklü bir ailedense aile ünvanı ile birlikte daha tafsilatlı olarak verilmiştir.

"Şuhûdü'l-hâl
Müftizâde Mehmed Hayri Efendi
Basmacızâde Ali Ağa ibn-i Molla Ahmed"[179]

Yine örneklerde görüldüğü gibi *Şuhûdü'l-hâl* kısmına sürece şahitlik edenlerin meslekleri ve meskûn oldukları mahallerin yazıldığı da olmaktadır.

"Şuhûdü'l-hâl
Ehl-i Cefâ Mahallesi'nden Kâ'keci Hacı Saîd Ağa
Kurb-ı Tarla-yı Cedîd Mahallesi'nden Kitâbcı Alo
Şarkıyan Mahallesi'nden Uncu Abdullah bin Halil ve gayrühüm"[180]

Şuhûdü'l-hâl kısmına genellikle mahkeme çalışanlarıyla birlikte, mahkeme çalışanlarından farklı kişilerin kaydedildiği görülmekle birlikte; bu kısma sadece mahkeme çalışanlarının kaydedildiği de olmuştur.

"Şuhûdü'l-hâl
Mukayyid-i Mahkeme-i Şer'iyye Vâhid Efendi
Muhzırbaşı Sinan Ağa
Muhzır Hüseyin Ağa ve gayrühüm"[181]

Yine dikkati çeken bir diğer nokta; vesayet hücceti şeklinde olan belgelerle vakıf kuruluşu ya da toplum içerisinde büyük bir çoğunluğu ilgilendiren belgelerde *Şuhûdü'l-hâl* sayısının hayli kabarık olduğudur.

"Şuhûdü'l-hâl
Müftizâde Mehmed Nizâmeddin Efendi
Mukayyid-i Mahkeme-i Şer'iyye Sâlih Efendizâde Vâhid Efendi
Da'va Vekili Fevzi Efendi ibn-i Ahmed Efendi
Da'va Vekili Selim Efendi

---

[178] Ahmed Akgündüz. (2002) *İslâm Hukukunun Osmanlı Devleti'nde Tatbiki: Şer'iye Mahkemeleri ve Şer'iye Sicilleri*, Türkler Ansiklopedisi, s.64.
[179] BN.36, s.21.
[180] BN.9, s.127.
[181] BN.3, s.3.

Mümtâz Efendi ibn-i Hüseyin
Memik bin Hacı Hüseyin
Hüseyin bin Şıh Mehmed Ağa
Abdullah Ağa ibn-i İbrahim Ağa
Muhzırbaşı Sinan Ağa
Muhzır Hüseyin Ağa
Muhzır Ahmed
Diğeri Vesim ve gayrühüm"[182]

Gerek verilen vesayet hüccetindeki *Şuhûdü'l-hâl* örneğinde gerekse diğer *Şuhûdü'l-hâl* örneklerinin son kısımlarında çoğunlukla *ve gayrühüm* ya da *ve gayrühüm mine'l-huzzâr* ifadesinin geçmesi, mahkeme sürecine şahitlik eden kişilerin, isimleri verilenlerden daha fazla olduğunu da göstermektedir.

4.2.1.2. Mahkemedeki sürecin işleyişine etki eden diğer unsurlar

157 Numaralı Ayntâb Şer'iye Sicili'nin tahlilini yaptığımız döneme ait bölümünde şer'iye mahkemesinde sürecin işleyişine dair dikkati çeken diğer noktalar şunlardır:

4.2.1.2.1. Yazılı belge

157 numaralı Ayntâb Şer'iye Sicili'nin incelenen döneme ait kısmında adı geçen yazılı belgeler; berat, vakfiye, borç senedi, ferman, mazbata, incelediğimiz sicil dışında başka bir Ayntâb şer'iyye sicilinde olup atıfta bulunulan ilam ve hüccet gibi belgeler ile Ayntâb dışında başka bir bölgenin kadısı tarafından verilmiş olup da atıfta bulunulan ilam, hüccet tarzında sicillâttır. Bunlar Mecelle'nin ilgili maddelerinden dolayı delil olarak kabul edilmişlerdir. [183]

"...Ali Rızâ Efendi'nin zimmetinde müvekkilim merkum Selim Ağa'nın asma nakden? gurre-i Receb 311 tarihlü işbû mübrez bir kıt'a sened mucebince kırk beş aded ayn-î Osmanî Lirası matlûbu olub (...) meblâğ-ı mezbûrun merkum Ali Rızâ Efendi'den tahsil olmadığı takdirde sened-i mezkûr mucebince menzil-i mezkûrdan medyûn-ı merkum uhdesinde nısfının fürûhtiyle esmanından müekkilim merkum Selim Ağa'ya edâ ve teslim itmek üzere medyûn-ı merkum Ali Rızâ Efendi'ye tenbih-i şer'i olunması bi'l-vekâle matlûbumdur ..."[184]

[182] BN.69, s.44.
[183] Demir, a.g.e., s.183.
[184] BN.46 s.27.

4.2.1.2.2. Ehl-i vukûf (bilirkişilik)

Bilirkişi, ilgisine başvurulan kişidir. Şahitle arasındaki en temel fark olaya şahit olmamasıdır. Şahit konuya dair geçmişle ilgili gözlemlerini anlatırken bilirkişi şimdiki gözlemlerini anlatmaktadır. Özel teknik ve bilgi gerektiren konularda uzman olmakla beraber tarafsız olan kadın veya erkek bilirkişi olabilir.[185]

> *"...ceride-i makemede mazbûtü'l-esâmî sâir bî-garez ehl-i vukûfun meclis-i ma'kud-ı mezkûrda ale't-târikü'ş-şehâde ifâde ve ihbâratıyle..."* [186]

Yukarıdaki örnekte de görüldüğü gibi sicilde bilirkişi tarafından görüş bildirildiğine dair ibarelere rastlanmakla birlikte özel olarak belirtilmemiş olsa da tereke taksimlerinde mûrisin mallarının değerinin bilirkişilerce hesaplandığı da aşikârdır. Bununla birlikte bilirkişi ya da ehl-i vukûf için sicilde genelde *ehl-i hibre* ifadesi kullanılmakta olup, bu ibare de en çok vekâlet hüccetlerinde *"...mümeyyiz ve ehl-i hibre tayinine..."* şeklinde geçmektedir.

4.2.1.2.3. Yemin

Mahkemede sürecin işleyişinde kullanılan öğelerden birisinin de nadir de olsa *yemin* olduğu görülmektedir. *Yemin,* haber verilen şey için Allah'ın şahit tutulmasıdır.[187]

İspat yükü kendi üzerinde olan kişi eğer iddiasını ispatlayamazsa, hâkim diğer tarafın talebiyle bu kişiye yemin teklif etmekte, yemin etmesine veya yeminden kaçınmasına göre karar vermektedir.

> *"...vekil-i mûmâileyh Ömer Şevki Efendi'den diğer beyyine taleb olundukda lede'l-istimhâl ve'l-imhâl ikame-i beyyineden izhar-ı acz ile bi't-taleb merkum Bozo Mustafa'ya vech-i vecîh-i şer'î üzre yemin teklif olundukda nükûl eylemiş olmağla ciheteyn-i mezkûreteynden müddeâbih olan meblâğ-ı mezkûr iki bin iki yüz seksân ğuruş yigirmi paranın müddeî müekkil-i merkum Şıhlı'ya izâfetle vekil-i mûmâileyh Ömer Şevki Efendi'ye edâ ve teslime merkum Bozo Mustafa ilzâm olduğu..."*[188]

Sicilde yemin yerine sıklıkla kullanılan *tahlif* kelimesine de vekâlet hüccetlerinde çok sık rastlanmakla birlikte; binek hayvanı anlaşmazlıklarında hâkimin şahitlerle yetinmeyip, müddeîyye iddiasının doğruluğuna dair yemin ettirdiği de görülmektedir.

> *"...şehâdet-i vâkı'aları ba'de'l-kabûl müddeî-i merkum Nersez vech-i vecîh-i şer'î üzre tahlif olunmağın mucebince merkeb-i mevûf-ı mezkûru merkum Nersez'e teslim*

[185] Demir, a.g.e., s.191.
[186] BN.82, s.53.
[187] Demir, a.g.e., s.195.
[188] BN.96, s.69.

olunmak üzre Bostancı hâzır-ı merkum Abdullah huzuıyle müddeâ aleyh merkum Canbaz Vakkas'a tenbih olunduğu…"[189]

4.2.1.2.4. Sulh

Kelime manası olarak barış, barışma anlamlarına gelen sulh; görülmekte olan bir davanın taraflarının karşılıklı olarak anlaşmasıyla dava konusu olan uyumsuzluğa son verilmesidir.[190] Böyle bir durumda genellikle davacı hakkının bir kısmından feragat etmekte ve davalı da davacının talebinin kalan kısmını kabul etmektedir. Bu şekilde gerçekleşen kısmi feragat ve kısmi kabul ile sulh gerçekleşmektedir.[191] Sulhun gerçekleşme sürecinde aracı olan kişilere *muslihîn* ya da *muslihûn* denilmektedir.

"…müvekkil-i merkum Şıho çend gün akdem ma'lûmu'l-esâmî muslihûn tavassutıyle bu da'vadan vazgeçmek üzre müvekkilim mezbûreye bin ğuruş virmeğe râgıb bu vechle sulha dahî tâlib olmuş ise de…"[192]

Araştırdığımız dönemde sulh ibaresine genelde vekâlet hüccetlerinde rastlamaktayız.

".,,ve icâbı hâlinde sulh ve ibrâ ve kabûle hâzırân-ı mûmâileyh Seyyid Efendi'yle Ömer Şevki Efendi'yi tarafımdan müctemian ve münferiden icrâ-yı vekâlet itmek üzre …"[193]

4.2.1.2.5. Fetva

157 Numaralı Ayntâb Şer'iyye Sicili'nden mahkemenin işleyişine etki ettiği görülen bir diğer unsur da genelde *fetva-yı şerif* ibaresi ile ifade edilen fetvadır. Fetva (iftâ) makamının en üst derecedeki temsilcisi, şeyhülislâm olup kazalarda ise fetva makamının temsilcileri müftülerdir. İslami gelenekte genel ya da özel meselelere dini hükümlere uyarak hukuka uygun cevaplar veren kişlere müftü; onların verdikleri kararlara ise fetva denilmektedir.[194] Fetva kadı ya da nâibin net olarak karar veremediği durumlarda müftü ya da âlimlere başvurması sonucu alınmaktaydı. Bu açıdan bakıldığı zaman herhangi bir dava ne zaman fetva-yı şerife havale edilmişse, dava sonucunda verilen kararların hep fetvahaneden gelen görüşler doğrultusunda şekillendiği görülmektedir. Yani fetvalar davanın taraflarını bağlamayıp, aslolan kadı

[189] BN.78, s.48.
[190] Devellioğlu, a.g.e., s.963.
[191] Demir, a.g.e., s.1216.
[192] BN.144, s.101.
[193] BN.26, s.16.
[194] İsmail Hakkı Uzunçarşılı. a.g.e., s.173.

ya da nâibin görüşleri olmuş olsa bile; kadı veya nâiblerin, tabiri caizse kendilerini aşan durumlarda fetvahaneye müracaat etmeleri, davanın taraflarının fetvalardan etkilenmemesini de olanaksız kılmıştır.

> *"…tarafeynin ifâde ve takrirleri fetvâ-yı şerife lede'l-havale müddeî-i mezbûre Ayyuş mehr-i müeccel-i mezkûr ile nafaka-i iddetinden vazgeçüb zevc-i merkum Mehmed dahî bu vechle kendüsini tatlik eylediğini ikrâr ve talâk-ı mezkûrun dahî bu vechle vuku'unda her ikisi tasdik eyledikleri cihetle zevce-i mezbûre Ayyuş mübâne olub ancak zevc-i merkum zevce-i mezbûrenin hızânesinde olan sagîre kızını hâzına-i mezbûre Ayyuş hakk-ı hızâneden sukutuna kadar imsak ve infâk itmeği müteahhide olduğunu iddiâ ve hâzına-i mezbure dahî inkâr eylemiş ise de zevc şu müddeâsını isbât itmesiyle bir sene yahud beş sene gibi taahhüd-i müddet lâzım iken idilmediği ve iddiâgerdesi olan müddet ise mechul olub nizâ'ı mutasaffi olduğundan sagîre-i mezbûreyi hâzına-i mezbûre infâk ve ırzâ'ına mecbure olmayub bu tarihden i'tibaren hâzına-i mezbûre sagîre içün zevc-i mutallâkından nafaka ve ücret-i rezâ' mutalebesine salâhiyeti olacağı deyû cevâben iftâ ve îş'âr olunduğuna binâen zevc-i merkum Mehmed'den kızı sagîre-i mezbûrenin nafaka ve kisve baha ve sâir levâzım-ı zarûriyesiçün babası merkum Mehmed üzerine müddeî-i mezbûre Ayyuş Hatun mürâcaat itmek üzere bi't-terâzi işbû tarih-i hüccetden i'tibaren şehrîyye yigirmi iki ğuruş yigirmi para farz ve takdir olunub …"*[195]

> *"…tarafeynin ifâdeleri fetvâ-yı şerife lede'l-havale müddeîyye-i mezbûre Zeyneb zevc-i merkum Ahmed Ayntâb'da sâkin olmak üzere kendüsini nikâh eylediğini iddiâ ve zevc-i merkum Ahmed'in karyesine gitmeyeceğini dermeyân itmiş ise de müddeîyye-i mezbûre zevc-i merkumdan mehr-i mukaddemini istifa' itmiş ise şart-ı mezkûra i'tibar olunmayub zevc-i merkumun müddet-i sefer olmayan karyesine gitmek ve bu cihetle merkuma itâat itmesi lâzım geleceği ve zevc-i merkum karyesinde muâmele-i zevciyete itâat itmediği suretde bundan sonra zevc-i merkumdan nafaka mutalebesine selahiyeti olmayacağı gibi takdir-i şer'isiz mürûr iden eyyâm içün dahî nafaka lâzım gelmeyeceği deyû cevâben beyân ve iftâ buyurulduğuna binâen mucebiyle zevc-i merkum Ahmed'in müddet-i sefer olmayan mezkûr karyesinde kâin menziline gidüp kendüye itâat ve inkıyâd ve hukuk-ı zevciyete mürâât itmek üzere mezbûre Zeyneb Hatun'a tenbih-i şer'i olunduğu…"*[196]

Verilen örneklerde de fetva-yı şerif'in davanın gidişatına yön verdiği ve davanın sonucuna etki ettiği görülmektedir. Bu durum da fetvanın mahkeme sürecinin işleyişine etki eden çok önemli bir unsur olduğunu göstermesi açısından önemlidir.

---

[195] BN.41, s.23.
[196] BN.50, s.30.

4.2.1.2.6. Zamanaşımı

İncelenen dönemde zamanaşımının, Osmanlı hukukunda davaya etki eden başka bir unsur olduğu görülmekte ve taşınmaz mallar için zamanaşımının ne kadar süre olduğuna da ulaşılmaktadır.

> *"...vekil-i mûmâileyh Mazlum Efendi dahî tekrar cevâbında bağçe-i mahdûde-i mezkûre arazi-i emiriye olduğu halde müekkilim merkum Şıho eşcâr gars eylediğini ve on seneyi mütecavizdir tasarrufunu vekil-i merkum Danyel Efendi ikrâr itdiğinden (...) vekil-i merkum Danyel Efendi'nin mürûr-ı zamanı ikrârına binâen isbâta dahî lüzûm kalmadığından müekkile-i mezbûrenin müdahale-i vakı'asının men'i bi'l-vekâle matlûbumdur didikde (...) tarafeynin ifâde ve takrir-i meşrûhâlârı fetvâ-yı şerife lede'l-havale müddeîyye-i mezbûre Fatma'dan lede'l-istifa' müddeâbih olan bağçe-i mezkûre sarf-ı arazi-i miriye olduğu halde pederinden intikal eylediğini ifâde ve vekili dahî müddeâ aleyh Şıho'nun bağçe-i mezbûre arazisinde altı senede tasarrufunu ve bu esnada nar bağçesi gars eylediğini ifâde idüb ziyade tasarrufunu i'tiraf eylemediği cihetle vekil-i mûmâileyh Mazlum Efendi müvekkili Şıho'nun müddeâbih bağçe-i mezkûre arazisinde müekkile-i mezbûre Fatma muvâcehesinde bilâ-nizâ' on sene ve kenârında olan eşcârda on beş sene mülkiyet üzre tasarrufunu ber-vech-i şer'î isbât ider ise müekkile-i mezbûre Fatma'nın (...) da'va ve müdâfa'asına şer'an iltifat olunmayub müekkile-i mezbûrenin bağçe-i mezkûreye müdahaleden men'i lâzım geleceği deyû zeyl-i zabt-ı da'va ile iftâ ve iş'ar olunduğuna binâen ..."*[197]

Yukarıdaki örnekte *"mürûr-ı zaman"* olarak ifade edilen zamanaşımı için gerekli sürenin taşınmaz mallar için 10 yıl olduğu görülmektedir. Osmanlı hukukunda taşınmaz mallar için 10 yıl olan zamanaşımı, taşınmaz mallar için ise 15 yıldır. [198]

Ancak vakıf ve miras davalarında zaman aşımının söz konusu olmadığı ortaya çıkmaktadır.

> *"...Boyacı Mahallesi sâkinlerinden iken bundan otuz sene akdem vefât iden Hacı Mehmed ibn-i Topal Yusuf'un verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Âişe bint-i Hüseyin ile sulbî-i kebîr oğulları Mustafa ve Hüseyin'e inhisarı ba'de't-tahakkukü'ş-şer'î verese-i merkumeden olub Ayntâb'ın Bostancı Mahallesi'nde müsâfiretle mukîm ibn-i merkum Hüseyin (...) zikr-i âtî menzile vazı'ü'l-yed iden ibn-i mezbûr Mustafa muvâcehesinde üzerine da'va ve takrir-i kelâm idüb mevrûsumuz babamız müteveffâ-yı merkumun hîn-i vefâtında bir yaşında bulunduğum halde metrûkâtından eşya-i menkulâtı vâlidem zevce-i mezbûre Âişe ile biraderim merkum Mustafa taksim idüb her birleri hisse-i ırsiyyelerini ahz ve kabz itmişler ise de ancak müteveffâ-yı merkumun terekesi cümlesinden olub ile'l-vefât yedinde mülkü olan .... bir bâb menzilin temâmı on altı sehm i'tibariyle (...) yedi sehm*

[197] BN.144, ss.102-103.
[198] Demir, a.g.e., ss.105-108.

hisse-i ırsiyemi karındaşım merkum Mustafa fuzûlen zabt ve müstakilen tasarruf ile hissemi bana teslimden imtina' ider olmağla suâl olunub menzil-i mahdûd-ı mezkûrda olan hissemin tefrik ve taksimiyle bana teslim itmek üzre merkum Mustafa'ya tenbih-i şer'i olunması matlûbumdur deyû…" [199]

Yukarıdaki miras davası kaydında Hüseyin'in, otuz sene önce vefat eden babasının terekesinden kendisine intikal eden hisseyi alabilmek için kardeşi Mustafa'ya otuz sene sonra dava açabilmesi, miras davalarında bir önceki örnekte olduğu gibi 10 ya da 15 yıl gibi bir sınırlama olmadığını gösterir.

"...Isbatırın Karyesi ahâlisinden işbû baisü'l-i'lâm Osman bin Durmuş bin Osman ve karye-i mezbûreli Ali bin Hüseyin bin Ali nam kimesneler (...) Ayntâb Evkaf Muhasebecisi Vekili Kethüdazâde Mustafa Nuri Efendi ibn-i Hacı Mehmed Ağa tarafından zikr-i atî hususda husûmet ve redd-i cevâba vekil olub kıbel-i şer'den dahî husûmeti re'y olunan mûmâileyh Mustafa Nuri Efendi'nin oğlu Ahmed Efendi muvâcehesinde (...) üzerine da'va ve takrir-i kelâm idüb vâkıf-ı mûmâileyhin (...) vakfı gallesinden (...) fazla-i galle kırk sehm i'tibariyle batnen ba'd-ı batn ve karnen ba'd-ı karn evlâdına ya'ni evlâdından biri fevt oldukda evvel fevt olanın hisse ve istihkakı li'z-zekeri misl-i hazz'il-ünseyeyn evlâdına ve evlâd-ı evlâdına ve evlâd-ı evlâd-ı evlâdına meşrûta olduğu gibi teamül-i kadîmesi dahî bu vechle carî olageldiği halde (...) ba'de-l-hükm müddeîyân-ı müvekkilân-ı merkumân Osman ve Ali vâkıf-ı mûmâileyhin evlâdından olmak üzre vakf-ı mezkûr fazla-i gallesinden kırk sehmde dörder sehmden cem'an sekiz sehm hisse-i evlâdiyetlerini müekkilleri merkumân Osman bin Durmuş ve Ali bin Hüseyin nam kimesnelere (...) edâ ve teslime ve Evkaf Muhasebeciliği'ne izâfetle vekil-i mûmâileyh Ahmed Efendi'yle hâzır-ı mütevelli-i mûmâileyh Ali Beğ'den her birine tenbih olunduğu…" [200]

Yukarıdaki örnekte de görüldüğü üzere vakıflar kurulurken oluşturulan ve vâkıfın belirttiği şartları gösteren vakfiyelerde genelde evlâdiyet kaidesinin olması da bu tarz vakıf davalarında zamanaşımının söz konusu olmadığını göstermektedir.

4.2.1.3. Mahkemede karşılaşılan diğer durumlar

4.2.1.3.1. Vasî tayini ve vesayet

Dava ehliyetine sahip olmayan kişilerin davalarda velileri ya da vasîleri tarafından temsil edildikleri görülmektedir. Velayet yetkisine sahip olan kişiler öncelikle baba, babanın olmaması durumunda baba tarafından dede, dede de sağ değilse asabe denilen baba tarafından araya kadın girmeden kişiye bağlanan akrabalardır.[201]

---

[199] BN.129, ss.90-91.
[200] BN.105. ss.74-75.
[201] Demir, a.g.e., s.97.

Vesayet yetkisine sahip olanlar ise sırasıyla baba, babanın hayatta iken tayin ettiği vasî (vasî-i muhtar), bu kişinin hayatta iken tayin ettiği vasî, baba tarafından dede, dedenin tayin ettiği vasî, hâkim ve hâkimin tayin ettiği vasîdir.[202]

> *"...li-ebeveyn er karındaşım Ömero ibnü'l-merkum İbrahim hâl-i hayatında ve kemâl-i akl ve sıhhatinde iken vefâtından üç mah mukaddem mahzar-ı şuhûd-ı müslimînde kendi evlâd-ı sigarı Abdulkadir'in vakt-i rüşd ve sedâdlarına değin menkul ve gayr-ı menkul emvâl ve emlâk ve eşyadan hisse-i ırsiyesini hıfz ve umûrunu rü'yete beni vasî-i muhtar nasb ve ta'yin idüb ben dahî ber-vech-i muharrer vesâyet-i mezkûreyi bi'l-kabûl umûr-ı vesâyeti rü'yete iltizâm ve taahhüd itmiş olduğum halde sagîr-i merkumun umûrunu rü'yete Ayntâb Kazası nâib-i sâbıkı Abdulmuîn Efendi sagîr-i mezbûrun vâlidesi Hadice Hatun bint-i Hüseyin'i vasî nasb ve ta'yin itmiş ise de yedimde olub işbû ibrâz olunan fetvâ-yı şerif mucebince meyyitin vasî-i muhtarı var iken gayrın vesâyeti meşrû' olmayacağından mezbûrenin umûr-ı vesâyetten azliyle vesâyet-i mezkûrun uhdeme ibkası matlûbumdur deyû vâki' olan iddiâ-yı meşrûhası ..."*[203]

Vesayet hüccetlerinde vasî tayin edilecek kişi tavsif edilirken genelde aşağıda verilen kalıplar ve bu kalıplara benzer başka kalıpların kullanıldığı görülmektedir.

> *"...beytü'l-mâle emanet ile ma'rûf ve istikamet ile mevsuf ve vesâyeti sagîrân-ı mezbûrân haklarında evlâ ve enfa' olduğu..."*[204]

> *"...umûr-ı vesâyeti rü'yete kâdir ve her vechle müstakimü'l-etvar olduğu..."*[205]

157 Numaralı Ayntâb Şer'iye Sicili'nin incelenen bölümündeki vesayet hüccetleri, genelde vasî tayin edilen küçük çocukların babalarının vefatı üzerine gerçekleşmiştir. Vasî olarak tayin edilenlerin, vasîsi tayin edildikleri çocukların işlerini düzenlemek ve menkul-gayr-ı menkul mallarını korumak maksadıyla tayin edildikleri belirtilmiştir.

> *"Haleb vilâyet-i Celilesi idarsinde medine-i Ayntâb'ın Tılbaşar Nahiyesi dâhilinde Arkik Karyesi sâkinlerinden iken bundan üç sene akdem vefât iden Cemo bin Süleyman'ın sulbîyye-i sagîre kızları Fatma ve Meryem'in vakt-i rüşd ve sedâdlarına değin babası müteveffâ-yı merkumdan müntakil emvâl-i mevrûslarını ahz ve kabz ve hıfz ve umûr-ı lâzımelerini tesviye ve rü'yete kıbel-i şer'den bir vasî nasb ve ta'yini lâzım ve mühim olmağın..."*[206]

Vasî olarak tayin edilenlerde erkek ya da kadın olma şartının aranmadığı ve genelde anne, büyük erkek kardeş ve amca gibi yakın akrabaların tayin edildiği görülmektedir.

---

[202] Demir, a.g.e., s.98.
[203] BN.6, s.5.
[204] BN.15, s129.
[205] BN.56, s.34.
[206] BN.22, s.14.

"...ma'rifetü'z-zât sagîretân-ı mezbûretânın vâlideleri işbû baisü'l-vesîka Âişe bint-i Abdullah nam hatun kıbel-i şer'den ber-minval-i muharrer vasî nasb ve ta'yin olunub..."[207]

"...li-eb er karındaşlarından ibn-i kebîr-i merkum Mustafa kıbel-i şer'den vasî nasb ve ta'yin olundukda..."[208]

Mahkeme tarafından vasî tayin edilen kişinin, vasîsi olduğu çocukla akrabalık bağına bazen yer verilmediği için bu kişinin, vasîsi tayin edildiği çocukla kan bağı olmadığı akla gelmektedir. Zaten Şer'iyye mahkemelerinde bu şekilde uygulamalar da görülmektedir.[209]

"...her vechle vesâyet uhdesinden gelmeğe kâdir idüği zeyl-i hüccetde muharrerü'l-esâmî kimesneler ihbârlarıyla lede'ş-şer'ü'l-enver zâhir ve mütehakkık olan Cevizlice Mahallesi ahâlisinden Kazzâz'ın oğlu işbû rafi'ü'l-vesîka Mehmed Ağa ibn-i Abdulkadir Ağa'yı sagîr-i mezbûrun vakt-i rüşd ve sedâdına değin babası müteveffâ-yı merkumdan müntakil mal-ı mevrûsunu ahz ve kabz ve hıfz ve nukudu olduğu takdirde rehn-i misli ve kefil-î kavî ile istirbâha ve umûr-ı sâire-i lâzımesini hüsn-i idâre ile tesviye ve rü'yet içün kıbel-i şer'den vasî nasb ve ta'yin olundukda..."[210]

"...beytü'l-mâle emanet ile ma'rûf ve istikamet ile mevsuf ve vesâyet-i sagîrân-ı mezbûrân haklarında evlâ ve enfa' olduğu zeyl-i rakîmde muharrerü'l-esâmî kimesneler ihbârlarıyla lede'ş-şer'ü'l-enver zâhir ve mütehakkık olan Protestan Milleti'nden işbû baisü'r-rakîm Bozoğlan'ın oğlu Kiğork veled-i Asvaharur nam kimesne kıbel-i şer'den ber-minvâl-i muharrer vasî nasb ve ta'yin olunub ..."[211]

Bu bilgilerin yanı sıra sadece çocuklara değil aynı zamanda aklî dengesini yitirenlere ya da kendi işini göremeyecek hâle gelenlere de vasî tayini yapıldığı görülmektedir.

"... Gülşân Hânesi Mahallesi ahâlisinden olub el-yevm Urfa Sancağı Habshânesi'nde sâkin bulunan Türklizâde? Mustafa ibn-i Hacı Ahmed Ağa'ya (...)vâlidesi işbû rafiatü'l-vesîka ve ma'rifetü'z-zât Âişe ibnite Hacı Mehmed Ağa ibn-i Abdullah nam hatun sadrî oğlu merkum Mustafa'nın mübtela olmuş olduğu cünûniyetden bi-inâyet-i teâlâ ifâkat buluncaya değin kıbel-i şer'den vasî nasb ve ta'yin olunub..."[212]

4.2.1.3.2. Nâzır tayini ve nezaret

Vasînin yapacağı tasarruflara nezarette bulunmak üzere mûsî (vasiyet eden) veya hâkim tarafından tayin olunan zattır.

---

[207] BN.22, s.14.
[208] BN.56, s.34.
[209] Demir, a.g.e., ss.97-98.
[210] BN.72, s.45.
[211] BN.15, ss.129-130.
[212] BN.20, s.132.

"...evlâd-ı sigar-ı mezbûrenin (...) li-eb er karındaşlarından ibn-i kebîr-i merkum Mustafa kıbel-i şer'den vasî nasb ve ta'yin olundukda üzerine ehl-i iffet ve istikametle ma'rûf bir nâzırın ta'yini lüzûmuna mebnî nezâret-i mezkûre dahî Nizibli olub Ayntâb Kazası'nda sâkin tüccâr-ı mu'teberândan Sâlih Efendi ibn-i Mehmed Ağa dahî kıbel-i şer'den nazır nasb ve ta'yin olundukda ..."

Nâzır tayinlerinde, en dikkati çeken önemli bir husus, nâzır olacak kişinin güvenilir bir kimse olmasıdır.

4.2.1.3.3. Vekil tayini ve vekâlet

Vekâlet, müvekkilin bir işin yapılmasını herhangi bir vekile bırakması yönündeki sözleşmedir. Vekil, vekâlete konu olan şeyde müvekkil gibi tasarruf edebilmektedir.[213]

İncelenen dönemde vekâlet verdiren kişilerin genelde kadınlar olduğu görülmektedir.

"...Fatma bint-i Silo'n oğlu Mehmed nam hatun tarafından vekil-i şer'isi Danyel Efendi veled-i Yusuf nam kimesne..."[214]

Vekâlet verilenler ise genelde koca, baba, erkek evlat, erkek kardeş gibi yakın akrabalardır.

"...hâzır-ı mûmâileyh zevcim Polis Halil Efendi'yi ve gaib-i ani'l-meclis da'va vükelâsından Topalyan Ohannes Efendi'yi kabûlüne mevkufe münferiden ve müctemian icrâ-yı vekâlet itmek üzre tarafımdan vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile her birerlerini vekil-i murahhas ve nâib-i menâb-ı müveffez nasb ve ta'yin eyledim..."[215]

"...hâzır-ı bi'l-meclis sadrî oğlum işbû rafi'-i haze'l-vesîka Memik ibn-i Hüseyin Ağa'yı tarafımdan vekâlet-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile vekil ve nâib-i menâb nasb ve ta'yin eyledim..."[216]

"...li-ebeveyn er karındaşım Mehmed Hayri Efendi ibn-i müteveffâ-yı mûmâileyh Abdullah Şevket Efendi kabûlüne mevkufe vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile vekil ve nâib-i menâb nasb ve ta'yin eyledim..."[217]

Vekil, vekâlet karşılığında ücret alabilmektedir. Bununla birlikte vekil eğer bu işi para ile yapan bir kişi değilse para verilmemektedir. [218]

"...yüz aded Osmanî Lirası ücreti vekâletle bi'l-asâle ve bi'l-vesâye tarafımızdan mûmâileyh Mehmed Mazlum Efendi'yi vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile vekil-i murahhas ve nâib-i menâb-ı müveffez nasb ve ta'yin eyledik..."[219]

---

[213] Demir, a.g.e., ss.101; s.320.
[214] BN.144, s.101.
[215] BN.141, s.101.
[216] BN.155, s.110.
[217] BN.38, s.61.
[218] Demir, a.g.e., s.104.

Yine sicilde aynı anda birden fazla kişinin tek bir kişiye vekâlet vermesi ile karşılaşıldığı gibi, bir kişinin aynı anda birden fazla kişiye vekâlet verebildiği de görülmektedir.

> *"...münferiden ve müctemian vekâlet itmek üzre hâzırân-ı mûmâileyhümâ Ya'kub ve Ömer Efendileri tarafımdan vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile vekil-i murahhas ve nâib-i menâb-ı müveffez nasb ve ta'yin eyledim..."*[220]

> *"...İbn-i Eyyûb Mahallesi ahâlisinden gaib-i ani'l-meclis Harputlu Ahmed Ağa ibn-i Mustafa nam kimesneyi vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile kabûlüne mevkufe her birimiz vekil ve nâib-i menâb nasb ve ta'yin eyledik didiklerini..."*[221]

Vekâletin mahkemede yazılı bir belge ile ispatlanması gerekliliğinden vekâletin yazılı bir belgeye dayandırılması zorunluluğu olduğu ortaya çıkmaktadır.

> *"...da'va vekillerinden işbû baisü'l-kitâb Mazlum Efendi ibn-i Emin Efendi mahzarında yedinde olub sureti merbût 4 Muharremü'l-haram 317 tarihlü bir kıt'a vekâlet hüccet-i şer'iyyesinin muhteva olduğu me'zûniyet dâiresinde takrir-i kelâm ve ta'bir-i ani'l-merâm idüb..."*[222]

Müvekkillerin, üçüncü bir kişi zarar görmeyecek şekilde vekillerini istedikleri zaman azledebilmesinden, vekâletin feshedilebilir bir sözleşme olduğu anlaşılmaktadır.

> *"...Ahmed bin Saîd nam kimesneyi bâ-hüccet-i şer'iyye vekil itmiş idik el-hâletü hâzihi merkum Ahmed'i vekâlet-i mezkûreden azl idüb..."*[223]

157 Numaralı Ayntâb Şer'iyye Sicili'nden dava vekilliği ile ilgili olarak ulaştığımız bir diğer nokta da gayrımüslimlerin Müslüman dava vekillerine, Müslümanlarında gayrımüslim dava vekillerine vekâlet verebilmiş olmalarıdır. Buradan da bu dönemde müslim-gayrımüslim ilişkilerinin ılımlı ve olumlu yönde seyrettiği sonucuna ulaşmak mümkündür.

> *"...tebaa-î Devlet-i Âliyye'nin Ermeni milletinden Tomas oğlu Sarkis veled-i Nersis nam kimesne tarafından vekil-i şer'îsi işbû baisü'l-i'lâm Mehmed Mazlum Efendi ibn-i Emin Efendi..."*[224]

> *"...Isbatırın Karyesi ahâlisinden işbû baisü'l-i'lâm Osman bin Durmuş bin Osman ve karye-i mezbûreli Ali bin Hüseyin bin Ali nam kimesneler taraflarından bâ-hüccet-i şer'iyye vekil-i müseccel-i şer'iyyeleri bulunan da'va vekillerinden ve Hâyik Müslüman*

---

[219] BN.44, s.26.
[220] BN.88, s.57.
[221] BN.114, s.83.
[222] BN.22, s.134.
[223] BN.140, s.100.
[224] BN.67, s.41.

Mahallesi'nde mukîm tebaa-i Devlet-i Âlîyye'nin Ermeni milletinden Dir Agobyan Kirkor Efendi veled-i Agob…" [225]

Bu bilgilere ek olarak; bu dönemde Ayntâb'da dava vekilliği müessesesinin de oldukça faal olduğu söylenebilir. Osmanlı'da dava vekilleri günümüzde çoğunlukla avukatlar tarafından yerine getirilen temsil görevini görmüşlerdir ve bu işi meslek edinen kimseler de bulunmaktadır.[226] Sicilimizde Ayntâb'da yaşayıp da adı geçen dava vekilleri şunlardır:

Tablo 4.1

157 Numaralı Ayntâb Şer'iyye Sicilin'de Adı Geçen Ayntâblı Dava Vekilleri	
Müslüman Dava Vekilleri ve Mensup Oldukları Mahalleler	**Gayr-ı Müslim Dava Vekilleri ve Mensup Oldukları Mahalleler**
Za'fizâde Mehmed Mazlum Efendi ibn-i Emin Efendi İbn-i Kör Mahallesi	Milletbaşıyan Avadis Ağa veled-i Ohannes Kurb-ı Zencirli Mahallesi
Sâbık Virgü Kâtibi Ömer Şevki Efendi ibn-i Mehmed Ağa İbn-i Şeker/Kurb-ı İbn-i Şeker Mahalleleri	Mar'aşî Topalyan Ohannes Efendi veled-i Agob Hükûmet-i Seniyye civarında
Bedreddin Beğ ibn-i Hâce Saîd Efendi Ehl-i Cefâ Mahallesi	Kirkor Efendi veled-i Dir Agob Hâyik Müslüman Mahallesi
Söylemezzâde Seyyid Mehmed Efendi ibn-i Seyyid Ağa Kayseri Mahallesi	----
Da'va Vekili Fevzi Efendi ibn-i Ahmed Efendi Mahalle belirtilmemiş	----
Da'va Vekili Selim Efendi Mahalle belirtilmemiş	----

Osmanlı'da bu vekillerin özel büroları bulunmayıp müvekkilleri ile mahkeme önlerinde görüşüp anlaşsalar[227] bile

"…Ayntâb'ın Hükûmet-i seniyye civarında kâin dükkânda mukîm tebaa-i müşarunileyhadan ve da'va vükelâsından işbû rafiü'r-rakim Topalyan Ohannes Efendi veled-i Agob…"[228]

ibaresinden bu dönemde Ayntâb'daki dava vekillerinin, kendilerine has büroları bulunabildiği anlaşılmaktadır.

[225] BN.105, s.74.
[226] Hasan Remzi Çitçi-Şâkir Sabri Yener. (1999). *Osmanlı Devletinin Son Yıllarında Gaziantep'te Sanat ve Ticâret Dalları*, Gaziyurt Matbaası, Gaziantep, s.15.
[227] Demir, a.g.e., s.104.
[228] BN.165, s.117.

Dava vekillerinin bu dönem Ayntâbında önemli kişiler olduğu ifade edilebilir. Bunlardan gayr-ı Müslim dava vekillerinden Avadis Ağa veled-i Ohannes'in Ermeni Milletbaşılığı yapmış bir aileye mensup olduğu adının geçtği kayıtlarda *Milletbaşıyan* ünvanı ile anılmasından açık bir şekilde anlaşılmaktadır.[229] Müslüman dava vekillerinden olan Za'fizade Mehmed Mazlum Efendi [Enç] [230] Antep'in işgali sırasında Antep'te kurulan Cemiyet-i İslamiye üyelerinden olup[231] cumhuriyetin ilanından sonra 10 gibi çok kısa bir süre de olsa belediye başkanlığı görevinde bulunmuştur.[232] Bu bilgilerin yanı sıra dava vekillerinin bu iş için aldıkları ücretlerin de hatırı sayılır rakamlar olduğu söylenebilir. Ağcakend Karyesi'nden Hacı Ahmed Kâhya ibn-i Hacı Mehmed'in sulb-î kebîr oğulları Mustafa ve Hacı Mehmed'in babalarının iki yüz bin kuruşdan fazla olan alacağının borçlulardan tahsili için Za'fizâde Mehmed Mazlum Efendi ibn-i Emin Efendi ile yüz aded Osmanî Lirası karşılığında naib huzurunda anlaşmaları bize bu konuda iyi bir örnek teşkil etmektedir.[233] Her ne kadar kendisinin vekâletini aldığı kişiler sicilde geçen en zengin tereke sahibinin mirasçıları olsa da Mehmed Mazlum Efendi'nin bu vekillik dışında, yaklaşık bir yıl içerisinde dava vekili olarak 17 ayrı kayıtta adının geçmesi bu durumu daha anlaşılır hale getirmektedir.

4.2.2. Aile Hukuku

4.2.2.1. İslâm hukukunda evlilik

İslâm dinine göre aile toplumun temelidir ve bu manada İslâm dini evlenmeyi gerekli görmektedir. İslâm dininde, kesin ifadeler aracılığı ile aile müessesesinin önemine işaret edilerek, âyet ve hadislerle insanlar evliliğe teşvik edilmiştir. *"İçinizden kendileriyle huzura kavuşacağınız eşler yaratıp, aranızda muhabbet ve rahmet var etmesi O'nun varlığının belgelerindendir. Bunda düşünen insanlar için dersler vardır."* [234]

Osmanlı Devleti, hem İslâm hukukunun gereği hem de ihtiyaçların pratik ve süratli şekilde karşılanması anlayışının neticesi olarak egemenliği altındaki çok çeşitli ırk din, dil, mezhep gibi bünyelere sahip toplulukları "millet sistemi" adı altında birleştirmiştir. İslâm dininin farklı yapıdaki insanların içyapılarına

[229] BN.3, s.3.
[230] Göğüş, a.g.eç, 129.
[231] Pamuk,a.g.e., ss.136,144.
[232] Göğüş, a.g.e., 129.
[233] BN.44, s.26.
[234] *Kur'an,* 30. Rûm Suresi Ayet 21.

müdahalede bulunmama prensibini uygulayan Osmanlı Devleti, bu toplulukların aile yapılarına karışmamaktaydı. Bundan dolayı, Osmanlı döneminde çok kültürlü bir aile yapısından söz edilebilir.[235]

4.2.2.2. Eşlerin hukuku ve hakları

157 numaralı Ayntâb Şer'iyye Sicili'nin incelediğimiz kısmındaki belgelerde aile hukukuna yönelik birçok kayıt ve karar görülmektedir. Aile hukukuna ilişkin bu sicil kayıtlarından incelenen döneme ait Türk aile yapısını, evlenme gibi aile olma yolundaki süreçlerin nasıl işlediğini görmekteyiz. Şer'iyye sicillerinden günümüzde çok yanlış bir anlayış ile o zamanlarda sadece erkeğe aitmiş gibi algılanan boşama hakkının kadın tarafından da nasıl kullanıldığını, şiddetli geçimsizliğin kadına evlenmeyi sona erdirme hakkını verdiğini, karı-koca arasındaki mal ayrılığı rejimini, karı-kocanın çocuklar üzerindeki hak ve vazifelerini, mehir olarak hangi eşyaların verildiğini ve tarihin muhtelif devirlerinde bir Türk ailesinde nelerin önem arz ettiğini ve en önemlisi de mecburî olmasa da evlenme akdinin sicile kaydedildiğini öğrenebilmekteyiz. [236]

4.2.2.3. Nikâh

İslam hukunda nikâh esas itibarıyla tarafların ve şahitlerin iştirakıyla gerçekleşen medeni bir akittir. Muteber olabilmesi için bir memurun veya bir din adamının huzurunda yapılması şart değildir. Nikâh akdi için İslam hukukunda aranılan şartların gerçekleştirildiği her akit, sahîh ve muteberdir. Ancak kadı huzurunda veya kadı izniyle kıyılmayan nikâhların varlığı ile ilgili bir ihtilâf, bu davaları zamanla dinlenemez kılmıştır.[237]

157 Numaralı Ayntâb Şer'iyye Sicili'nin çalışılan kısmında sadece bir adet nikâh akdi kaydı bulunmaktadır.

> *"Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde medine-i Ayntâb mahallâtından Kurb-ı Kozanlı Mahallesi sâkinelerinden (...) bekr-i bâliğa-i âkıle işbû baisü'l-i'lâm Fatma bint-i Musa nam hatun medine-i mezbûre mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kud meclis-i şer'-i şerîfde medine-i mezbûrenin mahalle-i mezkûre ahâlisinden Süleyman bin Hacı Mustafa muvâcehesinde mezbûre Fatma Hatun bi't-tav'iha ikrâr-ı tam ve takrir-i kelâm idüb işbû*

---

[235] Ziya Kazıcı. (2003).*Osmanlı'da Toplum Yapısı*, Bilge Yayıncılık, İstanbul, ss.188-189.
[236] Akgündüz. *Şer'iyye Sicilleri Mahiyeti, Toplu Katalogu ve Seçme Hükümler*, s.13.
[237] Faruk Yılmaz. (2007). *151 Numaralı Ayntâb Şer'iyye Sicili'nin Transkripsiyonu ve Değerlendirmesi. (H. 1299–1301/M. 1882–1884)* Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep s.515.

merkum Süleyman beni tevzice tâlib ve râgıb olmağla ben dahî rızâmla beş yüz ğuruş mehr-i muaccel makbuz ve bin ğuruş mehr-i müeccel tesmiyeleriyle işbû meclis-i şer'-i şerîfde mahzar-ı şuhûd-ı müslimînde nefsimi mezbûr Süleyman'a akd ve tezvic eylediğimde ol-dahî ber-minvâl-i muharrer tezvic ve kabûl eyledi didikde…"

Sicilde yer alan bu evlenme akdinde dikkati çeken noktalar, Fatma bint-i Musa'nın *bâliğa ve âkıle* olduğunun belirtilmesi, *bi't-tav'iha* tabirinin yanı sıra *rızâmla* ifadesinin kullanılması ile Fatma'nın nikâhı kendi rızası ile kabul ettiğinin gösterilmesidir. Bu ifadeler, nikâhın kızın rızası olmadan kıyılamayacağını göstermektedir. Ayrıca akdin sicile Fatma bint-i Musa'nın ifadeleriyle aktarılmış olması da bunun en büyük delilidir.

4.2.2.4. Mehir

İslâm hukukunda erkek, evlenmenin akdi anında veya devamı sırasında bazen de sona ermesi halinde kadına muayyen bir mal veya para gibi ticâri değeri olan bir şey vermek zorundadır. Buna Arapça *mehr* ya da *sadak* adı verilir. Mehrin diğer isimleri sadaka, nihle, atiye, ecir ve ukrdur. Mehir, kadının veya ondan istifade hakkının bedeli değil, ona rağbet etmenin bir sembolü ve bir armağandır.[238]

"Kadınlara mehirlerini seve seve verin…"[239] *"Onların (haram kılınanların) dışında kalanları, zina etmemek ve iffetinizi korumak üzere mallarınızla isteyip almanız size helal kılındı…"*[240] mealindeki ayetler mehir hakkının var olduğunun kaynağıdır.

Mehir sahih evlenmenin şartlarından değildir. Fakat doğurduğu haklardan biri olduğu için, akit esnasında zikredilmese bile kadın lehine bir alacak hakkıdır.[241] Nikâhta mehir konuşulup kararlaştırılmışsa buna *Mehr-i Müsemma* denir. Kararlaştırılmazsa *Mehr-i Misl* yani emsali'nin mehri ne kadar ise o lâzım gelir. Bunda yaş, güzellik, kız veya dul olmak, ahlak ve terbiyede benzerlik aranır. Ödenme bakımından da mehir *muaccel* ve *müeccel* diye ikiye ayrılır. Peşin verilene *muaccel* denir. Bunu almadıkça kadın nefsini teslim etmeyebilir.[242] Nikâhtan sonra kararlaştırılan zamanda verilene mehire ise *müeccel* denir. *Mehr-i müeccel*, zaman konuşulmamış ise kadının boşanması veya kocanın vefatı halinde derhal ödenmesi

---

[238] Hayreddin Karaman. (1998). *Anahatlarıyla İslam Hukuku.* C.II Ensar Neşriyat, İstanbul, ss. 95-96.
[239] *Kur'an,* 4. Nisâ Suresi Ayet 4.
[240] *Kur'an,* 4. Nisâ Suresi Ayet 24.
[241] Karaman,a.g.e., ss-95-96.
[242] Osman Keskioğlu. (1969). *Fıkıh Tarihi ve İslâm Hukuku*, Müftüoğlu Yayınları, Ankara. s, 235.

gerekir. Ölüm suretiyle ayrılmada yaklaşma (duhûl), olsun olmasın, mehr-i müsemmanın tesmiye edilmesiyle mehr-i mislin tamamı kadının hakkıdır. Boşanma halinde ise, eğer yaklaşma vuku' bulduysa her iki türlü mehrin tamamı verilir. Yaklaşma (duhul), buluşma (halvet) olmamış ise mehr-i müsemmanın yarısı verilir.[243]

Sicilin incelenen kısmı içerisinde mehir talebine dair 5 adet belge bulunmakta olup birebir mehirle ilgili olmasa da evlenme akdi gibi herhangi bir şekilde mehire atıfta bulunulan başka belgelerde mevcuttur.

Belgelerde hem *mehr-i muaccel* hem de *mehr-i müeccel* için mahkemeye başvuran kadınlara rastlanmaktadır.[244]

> *"...merkum Ali dahî cevâbında ve ifâen müvekkile-i mezbûre Fato'ya ber-vech-i müddeâ beş yüz ğuruş mehr-i muaccel ve beş yüz ğuruş mehr-i müeccel tesmiyesiyle bundan yigirmi gün akdem mezkûr Babilge Karyesi'nde akrabamızdan Mısdık'ın oğlu Ahmed'in menzilinde mahzar-ı şuhûdda akd-i nikâh eyledim ol-vechle müvekile-i mezbûre benim zevce-i menkûha-i gayr-ı medhûl biham olmağla nefsi bana teslim eylesin ba'dehû birkaç mahdan sonra meblâğ-ı mezbûreyi te'diye iderim deyû istimhâl eyledikde müddeâ aleyh merkum Ali müddeâbih olan mehr-i muaccel-i mezkûr beş yüz ğuruş için istimhâli meşrûh olmadığından zevc-i merkum Ali'nin ikrârı mucebince müddeâbih mehr-i muaccel mezkûr beşyüz ğuruşun müvekkile-i mezbûre Fato için müddeî-i vekil-i mûmaileyh Seyyid Efendi'ye hâlâ edâ ve teslimiyle merkum Ali ilzâm olunduğu..."*[245]

> *"...müddeîyye-i mezbûre merkum Hüseyin'den mübâne olmağla ber-minval-i muharrer bin ğuruş mehr-i müeccel ile inkızâ-i iddetine değin nafaka-i mukaddere-i mefruzası olan yüz yigirmi ğuruşu mezbûre Şâkire Hatun'a def' ve teslime müddeâ aleyh merkum Hüseyin'e tenbih olunduğu ..."*[246]

Sicilde kadınların mehir ile ilgili olarak mahkemeye başvurdukları durumlarda, hep mahkemeye başvuran bu kadınların istekleri yönünde kararlar çıktığı görülmektedir. Bunda da İslâm dininin mehiri gerekli görmüş olmasının etkisi yadsınamaz bir gerçekliktir.

> *"...suret-i murâfa'aları fetvâ-yı şerife lede'l-havale müddeîyye-i mezbûre ifâde-i evveli sâbit olduğu takdirde mübâne olur ise de fakat ifâde-i ahiresinde merkum tarih-i şetmden sonra mezbûre Ayyuş'un nikâhına tâlib olduğunu ber-nehc-i şer'î isbât ider ise merkumun mezbûre için zevce-i menkuhamdır deyû dermeyân eylediği müddeâsına iltifat olunmayub mezbûre mehr-i müecceli olan meblâğ-ı mezkûr dört yüz ğuruş ile nafaka-i*

[243] Keskioğlu, a.g.e., s. 235.
[244] Devellioğlu, a.g.e., s.603.
[245] BN.30, ss.17-18.
[246] BN.11, s.128.

iddet ve müennes-i süknâsı mutalebeye salâhiyeti olacağı deyû cevâben iftâ olunduğuna binâen...'[247]

4.2.2.5. Evliliğin sona ermesi

İslâm hukukunda evliliği sona erdiren dört sebep vardır. Bunlar: Boşama, muhâla'a, hâkimin ayırması ve ölümdür.[248]

4.2.2.5.1. Kocanın boşaması (talâk)

Talâk, Arapça'da bağı çözmek ve serbest bırakmak manasına gelmektedir. Fıkıhta ise nikâh akdini belirli bir lâfız ile derhal ya da gelecekte ortadan kaldırmak ve izale etmek demektir.[249]

Talâkın çeşitleri:

1. Yeni bir evlenme akdi yapmadan tekrar evliliğe dönmenin mümkün olup olmaması bakımından ric'î ve bâin talâk.

2. Normal (meşru) boşama usulüne, yani sünnete uygun olup olmaması bakımından sünnî ve bid'î talak[250] olmak üzere ikiye ayrılır.

Boşanma işleminin talâk yoluyla gerçekleştiği durumlarda, taraflardan – özellikle de kadınlardan- herhangi bir itiraz gelmezse yargının olaya müdahale etmesi gerekmemekteydi. Ailenin malî durumu, çocuklar, taşınır ve taşınmaz mallar gibi konularda çiftler arasında, tarafları memnun edici bir anlaşmaya varılmadığı takdride eşler arasında gerçekleşmiş olan talâk mahkemeye yansımaktaydı. Çünkü kadın tarafı boşanmanın vermiş olduğu ağır yükümlülüklerin de idrakine varmakta ve durumunu zabta geçirtmek için resmi makamlara mürâcaat edip, boşandıktan sonraki iddet süresi olan üç aylık süre içersinde geçim giderlerini kapsayan nafaka-i iddet, mehr-i müeccel ve çiftin çocukları varsa, hem anne hem de iki yaşına kadar olan süt çocukları için nafaka-i hızânet adı verilen çocuk bakımı ücreti ödeneği ve yaşı büyük olup, mümeyyiz olmayan çocuklar (yedi yaşına kadar olan oğlan ve dokuz yaşına kadar olan kız çocukları) için de giyim v.b. gereksinimlere yönelik ödenekleri mahkeme aracılığı ile istemekteydiler.[251]

---

[247] BN.14, s.129.
[248] Karaman, a.g.e., s. 105.
[249] Mehmet Erdoğan. (1998). *Fıkıh ve Hukuk Terimleri Sözlüğü,* Rağbet Yayınları, İstanbul, s.434.
[250] Erdoğan, a.g.e., s.434.
[251] Mehmet Ali Tatoğlu. (2006). *753 Numaralı Şer'iye Siciline Göre Balıkesir'de Ekonomik, Sosyal ve Dinî Hayat,* Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Maramara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, s. 69.

Sicilimizde, talâk (kocanın boşamasına) dair bir örnek şu şekildedir.

"...Kurb-ı Kozanlı Mahallesi ahâlisinden Alacacı Mehmed bin Mustafa (...) bundan akdem benim zevc-i dahlim olub miyânemizde muâmele-i zevciyet kaim iken (...) tarihden on sekiz gün akdem Kozanlı Mahallesi'nde kâin Makas mukataası kurbunda ol-vechle beni tatlik idüb hattâ üç gün akdem dahî yine tatlik eyleyüb yevm-i mezkûre menzilinden çıkub üğey babam Mehmed bin Mehmed'in menzilinde sâkine olmakda…" [252]

4.2.2.5.2. Tefrik veya nikâhın feshi

İslam hukukunda, kazâî boşanma yani hâkimin evliliğe son verdiği hallerde vardır. Kocanın cinsel iktidarsızlığı, akıl hastası olması veya bulaşıcı hastalıkları bulunması gibi evlilik hayatını çekilmez hale getiren sebeplerin varlığı halinde, kadın, evliliğin sona erdirilmesi için hâkime başvurabilmektedir. Hâkimin böyle bir durumda karı kocayı ayırmasına *"tefrik"* adı verilir. [253] Ancak bu boşanma kadının tek taraflı irade beyânıyla gerçekleşmemekte; hâkimin kararına ihtiyaç duyulmakta ve muhâlaa'dan farklı olarak karar vermek için kocanın rızası aranmamaktadır.[254]

Sözü edilen boşama türü olan tefrik nikâhın feshiyle gerçekleşmektedir. *Fesih* de evliliği sona erdiren bir diğer kavramdır. Fesih akit sırasında mevcut olan bozukluk ve eksiklik sebebiyle şahıs ve makam tarafından evliliğin bozulmasıdır. Eşlerden birinin dinden dönmesi, kocanın eşin din ve imanına küfrü, eşlerden birinin evlenmesine mani bir durumun bulunması, evlenme sırasındaki bir eksiklik ve bozukluk fesih sebebidir. [255] Talâk, nikâh kaydını kaldırmaktır. Fesih ise nikâhı olmamış farz etmektir. Ayrılığın sebepleri kadın tarafından meydana getirilmişse bu nikâhın feshidir. Yine küçük kız bulûğa erince muhayyerlik hakkını kullanarak ayrılırsa bu da fesih olmaktadır.[256]

"... Kızılca Mescid Mahallesi sâkinelerinden (...) Zeyneb bint-i Ahmed nam hatun medine-i mezbûre mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kud meclis-i şer'-i şer'if-i enverde seyyahînden? Bağdadî İbrahim bin Abdo nam kimesne muvâcehesinde üzerine da'va ve takrir-i kelâm idüb bundan iki sene mukaddem Adana'da karındaşım Kanbur Mehmed'in nezdinde bulunduğum zamanda sagîr-ü's-sinn-i sabiyye ve hadd-i bülûğa vasıl olmadığım halde karındaşım merkum Mehmed beni işbû merkum ba'de'd-da'va İbrahim'e akd-i nikâh iderek (...) güzerân iden bin üç yüz on beş senesi Ramazan-ı Şerif'in onuncu Hamîs günü ale's-seher ben bülûğa vasıl olduğumda nefsimi ihtiyar ve akd-i mezbûrdan i'râz ve eşhad itmemişdim akd-i mezkûrun feshiyle hükm olunmak matlûbumdur didikde

[252] BN.41, s.23.
[253] Ahmet Akgündüz. (1993). *İslâm'da İnsan Hakları Beyannâmesi*, Timaş Yayınları, İstanbul s.34.
[254] Keskioğlu,a.g.e., s.204.
[255] Yılmaz, a.g.t., s. 516.
[256] Keskioğlu, a.g.e., s. 247.

(...) müddeîyye-i mezbûre Zeyneb hîn-i bülûğunda ihtiyar-ı firkat idüb ba'dehû kavlen ve fiilen akd-i mezbûrı mücehhize olmadığına ba'de't-tahlifü'ş-şer'î mucebince akd-i mezbûrun feshiyle hükm olunduğu ..."[257]

Sicilin incelenen kısmında *tefrik* ve *fesih* çerçevesinde kadının kocasını boşaması ile ilgili olarak, dikkat çekici belgeler bulunmaktadır. Bunlara örnek verilecek olursa;

"...merkum Hasan dört yüz ğuruş mehr-i müeccel tesmiyemle zevc-i dahlim olduğu halde bundan üç gün mukaddem miyânemizde vuku' bulan münaza'a üzerine merkum Hasan benim din ve imanıma ve bana hitaben seni yaradanın ağzına (el-iyazü billah-i tealâ) sıçayım deyû ta'biriyle şetm itdiğinden (...) nikâh-ı mezkûrun tefrikine hükm birle (...) merkum Hasan'a tenbih olunmak matlûbumdur deyû da'va itdikde (...)müddeîyye-i mezbûre Ayyuş zevci merkum Hasan'dan mübâne olmağla..."[258]

"...Akyol Mahallesi ahâlisinden zevci Hüseyin bin Ali (...)zimmetinde mütekarrir ve ma'kud-ı aleyh bin ğuruş mehr-i müeccel tesmiyemle zevc-i dahlim iken bundan dört gün mukaddem Hamîs günü beynimizde vuku' bulan münaza'a üzerine ale's-sabah benim din ve imanıma cimâ' lafzıyle şetm eylediğinden (...) beynimizde olan nikâhın tefrikine hükm birle (...) merkuma tenbih-i şer'i olunması matlûbumdur deyû ba'de'd-da'va ve's-suâl (...)müddeîyye-i mezbûre merkum Hüseyin'den mübâne olmağla ..."[259]

Yukarıdaki örneklerde de görüldüğü üzere kadınlar kutsal değerlerine dil uzâtıldığı gerekçesiyle boşanma talebinde bulunabilmiş ve bu konuda kendi istekleri doğrultusunda kararlar çıkmıştır. Bu kadınlar, dönemin konjonktürel yapısı içerisinde oldukça haklı görülmektedirler. Bu görüşü; bu tür davalarda, kadınların istekleri doğrultusunda kararlar çıkmasının yanı sıra verilen ilk örneğin sonundaki ifadelerle de desteklemek mümkündür.

"...Ayyuş zevci merkum Hasan'dan mübâne olmağla ber-vech-i meşrûh lâzım gelan mehr-i müeccel-i mezkûr dört yüz ğuruş müddeîyye-i mezbûreye hâlâ edâya ve iddet-i inkızâsına değin infâka merkum Hasan'a tenbih olunduğu merkum Hasan'a meclis-i şer'de tecdid-i iman itdirülüb tecdid-i nikâh hususu şer'an mezbûrenin rızâsına muhtâc idüğü bi'l-iltimas Ayntâb mahkeme-i şer'iyyesinden i'lâm olundu"[260]

Bu olay her ne kadar bir şer'iyye mahkemesinde gerçekleşmiş olsa da tecdid-i iman hususunun resmi kayıtlara geçmiş olması ve sicilde bu olayın yanı sıra benzer şekilde bir tefrik olayının daha bulunması, devletin dini anlayışı kadar, toplumun yaşantısında da öncelikli olan öğeleri göstermesi açısından önemlidir.

---

[257] BN.33, s.19.
[258] BN.14, s.129.
[259] BN.11, s.127.
[260] BN.14, s.129.

4.2.2.5.3. Muhâlaa

Muhâlaa kelimesi *"hulu'"* kökünden gelir.[261] Fıkıhta, karı kocanın anlaşarak çoğu kez kadının mehrinden vazgeçmek gibi bir bedel vermesi karşılığında ayrılmalarıdır. Bedelli ve bedelsiz olmak üzere ikiye ayrılır.[262] Muhâlaa ile ilgili olarak Kur'ân-ı Kerim'de: *"Kadınlara verdiklerinizden (boşanma esnasında) bir şey almanız size helâl değildir. Ancak erkek ve kadın Allah'ın sınırlarında kalıp, evlilik haklarını tam tatbik edememekten korkarlarsa bu durum müstesna. (Ey mü'minler!) Siz de karı ile kocanın, Allah'ın sınırlarını hakkıyla muhafaza etmelerinden kuşkuya düşerseniz, kadının (erkeğe) fidye vermesinde her iki taraf içinde sakınca yoktur."*[263] buyrulmaktadır. Muhâlaa'da kocanın talâk ehliyetine sahip olması yeterli olmaktaysa da kadının, boşanan kadında bulunması gerekli nitelikler yanında, ayrıca malvarlığı üzerinde dilediği gibi tasarruf ehliyetine sahip olması da gerekmektedir. Muhâlaa bedeli olarak mehir olması mümkün her türlü mal tespit edilebileceği gibi çocuğa ücretsiz olarak bir süre süt vermek, büyütmek gibi menfaatler de tespit edilebilir.[264]

157 Numaralı Ayntâb Şer'iyye Sicili'nde muhâlaa ile ilgili belgeler de bulunmaktadır.

> *"...müddeî-i mezbûre Ayyuş mehr-i müeccel-i mezkûr ile nafaka-i iddetinden vazgeçüb zevc-i merkum Mehmed dahî bu vechle kendüsini tatlik eylediğini ikrâr ve talâk-ı mezkûrun dahî bu vechle vuku'unda her ikisi tasdik eyledikleri cihetle zevce-i mezbûre Ayyuş mübâne olub..."*[265]

Muhâlaada kocanın rızası da arandığından dolayı bazen kadınların boşanma isteklerinin gerçekleşmediği görülmektedir.

> *"...işbû Mamo bin Ahmed zevc-i dahlim olub bî-vech ezâ ve cefâsına adem-i tahâmmülüm sebebiyle kendüsünden hoşnud olmadığımdan mehr ve nafaka-i iddet ve müennes-i süknâm kendi üzerime olmak üzre beni tatlîk itmek üzre merkum Mamo'ya tenbih-i şer'î olunması matlûbumdur deyû ba'de'd-da'va ve's-suâl merkum Mamo dahî cevâbında müddeî-i mezbûre Hadice Hatun el-yevm zevce-i menkûha-i medhûl-bihası olduğunu ikrâr ancak mezbûre Hadice Hatun'a bir vechle ezâ ve cefâ itmeyüb hukuk-ı zevciyete bi-temâmiha riayet itmekde olduğu[m] hâlde tarih-i i'lâmdan dört mah mukaddem bilâ-me'zûniyet karındaşı gaib-i ani'l-meclis Mehmed'in hânesine fîrar idüb hâneme avdet itmediğine binanen hukuk-ı zevciyete riayet ve inkıyâd ve itâat itmek üzere hâneme gelmek üzere bi'd-def'aât teklif itmiş isem de suret-i mani'ât ve muhalefetde bulunmağla suâl olunub bana inkıyâd ve hukuk-ı zevciyete riayet itmek üzere mezbûre*

---

[261] Karaman, a.g.e., s118.
[262] Erdoğan, a.g.e., s.162.
[263] *Kur'an,* 2. Bakara Suresi Ayet 229.
[264] Tatoğlu, a.g.t., s.72.
[265] BN.41, s.23.

Hadice Hatun'a tenbih-i şer'î olunmak matlûbumdur deyû (...) zevc-i merkum Mamo'ya inkıyâd ve itâat ve hukuk-ı zevciyete riayet itmek üzere mezbûre Hadice Hatun'a tenbih-î şer'i olunduğu…"[266]

4.2.2.5.4. Nafaka

Sözlükte yiyecek parası, geçimlik gibi manalara gelen nafaka aynı zamanda birinin kanûnen geçindirmek mecburiyetinde olduğu kişilere mahkeme kararı ile bağlanan aylıktır.[267] Koca, karısının ve karısından doğan çocukların nafakasını temin etmekle yükümlü olduğundan dolayı kadın, kocasından nafakasını talep edebilir. İslâm hukukunda koca, karısının yiyecek, giyecek, mesken ve hizmetçi masraflarını temin etmek zorundadır. Zevcenin gayrimüslim (ehl-i kitab) olması nafaka almasına mani değildir. Nafakanın ihtiva ettiği her şeyde olduğu gibi giyim eşyalarında da fantezi, lüks ve gösterişe kaçmamak, ihtiyacı orta seviyede ve normal giyim eşyalarıyla karşılamak, örfe uygunluk ve nihayet genel dini prensiplerin dışına çıkmamak esastır.[268]

Sicilde nafaka ile ilgili olarak çok sayıda belge bulunmaktadır. Bu belgeler gerek sadece kadına, gerekse hem kadın hem de çocuğa yapılan nafaka tahsisleri şeklindedir.

"...hâlâ zevcim bulunan Konyalı Ali Rızâ Efendi ibn-i Abdullah nam kimesne yedi seneden berü bilâ-nafaka ve'l-münfikü'ş-şer'î beni ve benden mütevellide olmağla hacr ve terbiyemde olan sulbîyye kızı Zehra nam sagîre burada terk idüb müddet-i sefer olan İzmir'de Emtia-i Ecnebiye Gümrüğü Dâiresi'nde bulunub cins-i nafakadan bir nesne dahî irsâl itmeyüb ben ve sagîre kızım mezbûre nafaka ve kisve baha ve ve sâir havâyic-i zarûriyeye eşedd-i ihtiyac ile muhtâce olmamız ile benim zevcim ve sagîre-i mezbûrenin babası gaib-i merkum Ali Rızâ Efendi üzerine kıbel-i şer'den mikdâr-ı kifaye meblâğ farz ve takdir olunmak bi'l-asâle ve bi'l-hızâne matlûbumdur didikde (...) merkum üzerine işbû tarih-i hüccetden i'tibaren külle yevm zevce-i mezbûre içün iki ğuruş ve sagîre-i mezbûre içün kırk para ki cem'an beher yevm üç ğuruş farz ve takdir olunub…"[269]

Sicilden anlaşıldığı kadarıyla nafaka tahsisi sadece boşanmış kadınlara veya çocuklara yapılan bir tahsisat değildir. Kendi işini göremeyecek olan akli dengesini yitirmiş olan kişilere de nafaka tahsisi yapılmıştır.

"...Töbe Mahallesi sâkinelerinden Güldane Hatun bint-i Fettah Ayntâb mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kud meclis-i şer'îmizde ifâde-i merâm ve takrir-i kelâm idüb zîr-i idâre ve terbiyemde olan muhtelletü'ş-şuûr ma'tûhe ve mecnûne vâlideme kıbel-i şer'-i

[266] BN.48, s.28.
[267] Devellioğlu, a.g.e., s. 952.
[268] Yücetürk, ag.t., s.211.
[269] BN.127, s.90.

şerifden vasîye ta'yinim ile kendi emvâlından sarf olunmak üzre ma'tûhe-i mecnûne-i mezbûreye kadr-i kifaye kadr-i ma'rûf nafaka takdir olunmasını taleb ve iddiâ eylemesi üzerine (...)işbû tarih-i hüccetden i'itbaren yevmiye iki ğuruş mecnune-i mezbûrenin nafaka ve kisve baha ve hâvayic-i zarûriyesine sarf ve lede'l-hâce istid'âneye ve inde'z-zafer mecnune-i mezbûrenin malına rücu'a vasîye-i mezbûreye kıbel-i şer'den izn virilmeğin…"[270]

Sicildeki nafaka ile ilgili belgelerden, nafakanın miktarı konusunda belirli bir ölçü olmadığı anlaşılmaktadır. Takdir edilen günlük nafakanın bazen yirmi para, bazen iki kuruş olduğu, kimi zamanda beş kuruşa kadar çıktığı görülmektedir ki bu noktada söz konusu kişinin mal varlığı önemli bir etken olmaktadır.

"…işbû tarih-i hüccetden i'tibaren sagîr-i merkumun nafaka ve kisve baha ve sâir levâzımat-ı zarûriyesiçün yevmî yigirmi paradan şehrîye on beş ğuruş farz ve takdir olunub meblâğ-ı mefruz-ı mezkûr yigirmi parayı dahî külle yevm sagîr-i merkuma harc ve sarf ve lede'l-hâce istid'âneye ve inde'z-zafer men-lehü'l-ahz üzerine rücu'a vasîye ve hâzına-i mezbûre Hasnâ Hatun'a kıbel-i şer'den izn virilmeğin…"[271]

4.2.2.5.5. Hıdâne

Hıdâne, Kendi işlerini göremeyecek çağdaki çocuğa, yetkili olan kimsenin muayyen süre içinde bakması ve onu terbiye etmesi hak ve görevidir.[384] Çocuğa bakıp büyütmek üzere yanında bulundurmağa *hıdâne/hızâne* denir. Doğan çocuk her yönden bakıma muhtaçtır ve malını tasarruftan acizdir. Bu işleri, onu temsilen bir veli veya vasî yapar. Mali işlerine baba bakar, baba olmadığı takdirde, çocuğa bakıp onu yetiştirme annenin görevidir. Kocasından ayrılmış dahi olsa çocuğa bakıp onu yetiştirme annenin hakkıdır. Fakat baba infaka mecbur olduğu halde ana buna mecbur değildir. Anne, kocasının nikâhından çıkmış ise, çocuk için hıdâne ücreti isteyebilmektedir.[272] Çocuğun bakımının, bakan kimse için bir hak mı yoksa görev mi olduğu ihtilaflıdır. Hanefi mezhebinde bu hem hak hem de görev olarak kabul edilmiştir. Bunun sonucu olarak hâdine istemese de bunu kabule zorlanacaktır. Hâdine çocuğun annesi değilse veya annesi olup da çocuğun babasından ayrılmış ise bu bakım için ücrete hak kazanır.

Hıdâne erkek çocukta 7–9, kız çocukta 9–11 yaşına kadar olan bir haktır. [273]

"…ancak ebnân-ı mezbûrân Mehmed Ali ve Mehmed Tâhir hakkı'l-hızâneden müstağni ve âmmileri merkumân üzerlerine takdir-i nafakadan vâreste oldukları ümmleri

---

[270] BN.10, ss.125-126.
[271] BN.68, s.43.
[272] Keskioğlu, a.g.e., s. 253
[273] Keskioğlu, a.g.e., s. 253

zevce-i mezbûre Hadice Hatun'a ba'de't-tefhim bintân-ı mezbûretân Âişe Fatma ve Nazîfe içün zikr-i âtî meblâğ kadar meblâğı kadr-i ma'rûf idüği zeyl-i hüccetde muharrerü'l-esâmî kimesneler ihbârlarıyla lede'ş-şer'ü'l-enver zâhîr ve mütehakkık olmağla…"

Yukarıdaki örnekte geçen ba'de't-tefhim ifadesine dikkat edilecek olursa; Hadice Hatun'un erkek çocukları Mehmed Ali ve Mehmed Tâhir'in hıdâneye hakları olmayacak kadar büyük yaşta oldukları, sadece hıdâne hakkı bulunan kızları Âişe Fatma ile Nazîfe için nafak tahsis edilebileceği ve bu durumun valideleri Hadice Hatun'a izah edildiği anlaşılmaktadır.

Sicilden anlaşıldığı kadarıyla *hıdane/hızane,* sadece kocaya takdir olunan bir şey olmayıp kocanın vefatı yahut askerde olması gibi bazı durumlarda, kocanın babası erkek kardeşi gibi akrabalarına da takdir olunabilmiştir.

"…işbû merkum Mehmed'in sulbî oğlu Yusuf ile beynimizde hâlâ zevciyet kaim iken merkumun firaşından hâsılan ve benden mütevellid hâzır'an-ı bi'l-meclis hâlâ on yaşında Sultan ve dörd yaşında Ali nam sigar-ı evlâdını terk ile merkum Yusuf'un vuku'-ı vefâtına binâen cins-i emvâlden bir nesne bırakmayub bi-hakkı'l-hızâne hacr ve terbiyemde olan sagîrân-ı mezbûrân ise nafaka ve kisve bahâ ve sâir havâyic-i zarûriyeye eşeddd-i ihtiyac ile muhtâc olub asla malları olmamağla sagîrân-ı mezbûrân nafaka ve sâir levâzım-ı zarûriyeleriçün mine'l-eb cedleri hâzır-ı merkum Mehmed üzerine kıbel-i şer'den kadr-i kifâye meblâğ farz ve takdir olunmak matlûbumdur (…) yevmî birer ğuruşdan cem'an iki ğuruş dedeleri hâzır-ı merkum üzerine kıbel-i şer'den farz ve takdir olunub…"[274]

Yukarıda geçen ifadelerden, eğer boşanma durumu yoksa eş ve çocuğun geçimi ile erkeğin velilerinin yükümlü olduğu görülmektedir.

4.2.2.5.6. İddet

İslâm hukukunda kocasından ayrılan kadının, tekrar başkasıyla evlenebilmek için beklemek zorunda bulunduğu; üç defa hayız görüp temizleninceye kadar geçecek olan müddettir. Bu durumun sebebi kadının hamile olma durumu varsa; çocuğun kimden olduğunun bilinmesidir. Kadın eğer kocasından boşanırsa yüz gün, kocası ölürse yüz otuz gün beklemek zorundadır. [275] Sicilde boşanma davalarında bu süreye *iddet inkızası* (iddet süresinin bitmesi) şeklinde atıfta bulunulmuştur.

"…beynimizde olan nikâhın tefrikine hükm birle merkumun zimmetinde olan meblâğ-ı mezkûr bin ğuruş müeccel olan hakkımın ve merkumdan iddetim inkızâ'sına değin

[274] BN.74, s.46.
[275] Devellioğlu, a.g.e., s.410.

yüz yigirmi ğuruşun işbû mezbûrdan alınub bana def' ve teslimi hakkında merkuma tenbih-i şer'i olunması matlûbumdur deyû ..."[276]

Nafakanın bir hak olarak tecelli edebilmesi için evliliğin sahih bir şekilde gerçekleşmiş olması gerekmektedir. Boşanmış veya hâkim tarafından tefrik edilmiş kadınların nafakaları, iddetleri tamam oluncaya kadar ayrıldıkları kocaları tarafından temin edilir.[277] Dulların iddetleri müddetince, giyecek ve yiyecekleri için belirlenen nafakalarının yanı sıra, barınmaları için gerekli masrafların *müennes-i sükna* karşılanması adına da nafaka takdir edildiği görülmektedir.[278] Belgelerde kadınların kocasından boşandığı takdirde, mehr-i müecceli ile iddet döneminin bitimine kadar olan süreyi kapsayacak şekilde *müennes-i süknâ* adıyla nafaka talebinde bulundukları ve bu isteklerinin mahkeme tarafından da kabul gördüğü görülmektedir. [279]

"...miyânemizde olan nikâh-ı mezkûrun tefrikine hükm birle merkumun zimmetinde alacağım olan dört yüz ğuruş mezkûr mehr-i müeccelim ile merkumdan iddetim inkızâ'sına değin şer'an lâzım gelan nafaka ve müennes-i süknâmın tarafıma teslim ve te'diyesi hakkında merkum Hasan'a tenbih olunmak matlûbumdur deyû da'va itdikde ..."[280]

Sicilin incelenen kısmında bu şekilde *iddet* lafzının geçtiği dört dava bulunmaktadır. Bunlardan ikisi müennes-i süknânın talebi şeklinde olup, ikisi de kadınların boşanmak için bu haklarından vazgeçdiklerine dairdir. [281]

4.2.3. Miras Hukuku

Miras hukuku, hem eski hem de yeni hukuk sisteminde aynı muhtevayı taşıyan bir hukuk disiplinidir. Ölen kimsenin terekesinin kimlere, nasıl ve ne şekilde intikal edeceğini tayin ve tespit etmek miras hukukunun konusunu teşkil eder.

Miras bırakan kişiye *mûris*, miras bırakılan kişiye ise *vâris* denir. Vârislik üç sebeple olur. *Hısımlık, evlilik bağı* ve *velâ*.[282] Miras paylaşımının yapılabilmesi için mûrisin ölmesi (gerçek ölüm, hükmî ölüm veya takdirî ölüm olabilir) ve mûrisin ölümü anında vârisin hayatta olması gerekmektedir. Tevârüse; öldürmek, kölelik, din ve ülke farkı gibi engel bir durumun bulunmaması da mirasın şartları oluşturur.

---

[276] BN.11, s.127.
[277] Yılmaz, ag.t., 519.
[278] Ruhi Özcan. (1996). *İslam Hukukunda Hısımlık Nafakası,* Çağlayan Yayınları, İzmir, s. 83.
[279] Hüseyin Çınar ise müennes-i sükenayı *"nafaka-i iddet ve meûnet-i sükena"* şeklinde ifâde etmektedir. Bkz. Çınar, a.g.t., s.160.
[280] BN.14, s.129.
[281] Bkz: BN.41, s.23; BN.48, s.11; BN.127; BN:14 s:129.
[282] Velâ: Yakınlık, sahiplik. Efendisinin azat ettiği köle ve cariyesi ile olan münasebeti ve onlar üzerindeki hakkıdır. Develliogluu. (1992). a.g.e., s.1376.

Miras hukukunu temellendirebilmek için terekeden kısaca bahsetmek gerekmektedir. İslâm hukukunda *tereke*, ölünün geride bıraktığı ve mirasçılarına intikal eden şeylerdir. Menkûl, gayr-i menkûl, misli ve kıymete bağlı bütün mallar; vefat eden kişinin alacakları, diyet ve tazminat bedelleri, irtifak hakkı gibi mala tabi haklar borç verilinceye kadar rehin edilen, bedeli ödeninceye kadar satılan mal, terekenin şümûlünü teşkil eder.[283]

Tereke kayıtları şer'iyye sicilleri içinde önemli bir yekûn tutmaktadır. Eğer vârisler, resm-i kısmet vb. gibi vergileri vermemek için kendi aralarında tereke paylaşımına gitmeyip de terekenin taksimini, kadılık makamı tarafından yapılmasını istemişlerse, şer'î hüküm ve kurallara göre mirası paylaştırmak kadının göreviydi. Kadılar ya bizzat ya da maiyetlerinde çalışan ve bu işin uzmanı olan kassâmlar vasıtasıyla, terekeyi ayrıntılı olarak tespit ve taksîm eder ve bunları sicillere kaydederlerdi.[284]

Bu nedenle 157 numaralı sicilde tereke kayıtları*"Bâdî-i terkim-i defter-i kassâm oldur ki"*[285] ibaresi ile başlamaktadır.

Sicildeki tereke kayıtlarının, genel olarak dört kısımdan meydana geldiği görülmektedir. Bu bölümler şu şekilde tahlil edilebilir.

Birinci kısma öncelikle vefat eden kişinin ismi ve varsa ünvanları, oturmakta olduğu köy ve mahallenin adı yazılmaktadır. Eğer müteveffânın ölümü başkasının elinden olmuşsa *maktûl* kelimesi ile buna da işaret edilmektedir.

> *"Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde medine-i Ayntâba tabi' Ağcakend Karyesi ahâlisinden iken tarih-i kassâmdan üç gün mukaddem maktûlen vefât iden Hacı Küçükzâde el-Hâcc Ahmed Kâhya ibn-i Hacı Mehmed'in verâseti…"*[286]

Vefat eden kişiye ait bu bilgilerden sonra kimler mirasçı ise hepsinin isimleri teker teker sıralanmakta ve mirasçıların müteveffaya yakınlık dereceleri mutlaka ifade edilmektedir. Müteveffanın çocuklarının cinsiyetleri, yetişkin veya küçük oluşlarına göre *kebîr, kebîre* veya *sagîr, sagîre* ibareleriyle birlikte isim isim zikredilmiştir.

> *"…zevce-i menkûha-i metrûkeleri Meryem bint-i Kasab Mesto ve Emine bint-i Mehmed Kâhya ile zevce-i mezbûre Meryem'den mütevellidât sulbî-i sagîr oğulları Ali Osman ve Hasan ve Ahmed ve sulbîyye-i sagîre kızı Fatma ve diğer zevce-i mezbûre Emine'den mütevellidât sulbî-i sagîr oğulları Ali Rızâ ve Hüseyin ve Halil ve Ömer ve*

---

[283] Yılmaz, a.g.t., 520.
[284] Demir, a.g.e., ss.63-65.
[285] BN.52, s.30; BN.78, s.48; BN.93, s:59 vb.
[286] BN.93, s.59.

kendüsünden mukaddem fevt olan zevcesinden mütevellidât sulbî-i kebîr oğulları Mustafa ve Hacı Mehmed ve sulbîyye-i kebîre kızı Rukiyye ve babası merkum Hacı Mehmed ibn-i [boş] ve vâlidesi Âişe bint-i Hacı Mehmed'e münhasıre olduğu bi'l-beyyinetü'l-âdile inde'ş-şer'ü'l-enver zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra"[287]

Eğer küçük çocukları bulunuyorsa bunların işlerine kimlerin vesayet ve nezaret edeceği de belirtilmektedir.

"...sigar-ı mezbûrânın vakt-i rüşd ve sedâdlarına mevrûsları babaları müteveffâ-yı merkumdan mevrûs hisse-i ırsiyelerini hıfz ve tesviye ve umûrlarını istirbâh ve infâka kıbel-i şer'den vasî nasb ve ta'yini ehemm ve elzem olduğuna binâen umûr-ı vesâyeti rü'yete kâdir her vechle müstakimü'l-etvar olduğu bi'l-ihbâr tahakkuk iden li-eb er karındaşları ibn-i kebîr-i merkum Mustafa üzerlerine ehl-i iffet ve istikametle ma'rûf bir nazırın ta'yini lüzûmuna mebnî nezâret-i mezkûre dahî Nizibli olub Ayntâb Kasabası'nda sâkin tüccar-ı mu'teberandan Sâlih Efendi ibn-i Mehmed Ağa dahî kıbel-i şer'den vasî ve nazır nasb ve ta'yin olunduklarında ..."[288]

Terekenin, sadece isimleri sayılan varislere ait olduğu,

"...ve beyne'l-verese bi'l-müzâyede bey' ve takdir-i kıymet olunarak kezâlik beyne'l-verese aynen uhdelerinde ibka olunan müteveffâ-yı mezbûrun kassâm defteridir ki ber-vech-i zikr ve beyân olunur ..."[289]

şeklinde vurgulandıktan sonra belgenin düzenlendiği tarih, yıl, ay ve gün kaydedilerek ikinci kısma geçilmektedir.

"...Hurrire fi'l-yevmi's-sâlis ve'l-ışrin min-şehr-i Cemâziye'l-âhir li-sene sitte aşer ve selase miete ve elf..."[290]

İkinci kısımda mirasa konu olan menkul veya gayr-i menkul ne kadar emtia varsa bunların bir listesi yapılmakta ve bu listede yer alan malların fiyatları altlarına kuruş ve para cinsinden yazılmaktadır. Listenin tanziminde kesin ve belli bir usûl bulunmamakla beraber, sicilde genelde gayr-ı menkullerden başlandığı ve bundan sonra taşınır mallara geçildiği görülmektedir.

"Karye-i mezbûrede kâin ma'lûmetü'l-hudud harem dâiresi
2000 ğuruş
Karye-i mezbûrede kâin ma'lûmetü'l-hudud zeyt ma'sarası ma' selamlık
1500 ğuruş
....
Yekûn
101.000 ğuruş
Yalnız bir yük bin ğuruşdur" [291]

---

[287] BN.93, ss.59-60.
[288] BN.93, s.60.
[289] BN.93, s.60.
[290] BN.93, s.60.

Daha sonra da duruma göre büyükbaş ve küçükbaş hayvanlar, yük veya binek hayvanları, ticari eşya, ev ve ziynet eşyası, giyecekler, âlet-edâvât, nakit, alacaklar, erzak ve diğer mallar listede yer almaktadır.

"Öküz re's 4 *İnek re's 2*
400 ğuruş *200 ğuruş*
....
Müteveffâ-yı merkum kemerinde zuhûr iden nukud
Lira-i Osmanî 16
Lira-yı Fransevi 3
1860 ğuruş
Zeytun hâsılatı
2000 ğuruş
Hırdavat-ı menzil
150 ğuruş
Yekûn
46010 ğuruş
Yalnız kırk altı bin on ğuruş" [292]

Bu kısımdan sonra eğer müteveffânın başkalarından senetli veya senetsiz alacağı varsa bu alacakların miktarı, alacaklıların isimleri ve bazen de alacağın sebebi teker teker yazılmaktadır.

"Müteveffâ-yı merkumun zimem-i nâsda bâ-sened matlûbu
Külekçi oğlu Nahsen
287 ğuruş 20 para
...
Mercan Hasan
303 ğuruş 10 para
Yekûn
107347 ğuruş 10 para
Yalnız bir yük yedi bin üç yüz kırk yedi ğuruş on paradır"[293]

"Müteveffâ-yı merkumun zimem-i nâsda bulunan matlûbâtının beyânıdır
Hallâcın kızı Meryem Hatun
59 ğuruş
...
Hacı Kâhya oğlu Hânefi
6017 ğuruş

---

[291] BN.93, ss.60-62.
[292] BN.93, s.62.
[293] BN.93, s.63.

Yekûnu 14436 ğuruş 30 para
Yalnız on dört bin dört yüz otuz altı ğuruş otuz paradır"[294]

"Müteveffâ-yı merkumun rehnleri olan matlûbâtının beyânıdır
Kızılcakend Karyeli Mıçık'ın oğlu Süleyman
350 ğuruş
...
Maho Kâhya'nın oğlu Mehmed Kâhya
2300 ğuruş
Yekûnu
169833 ğuruş
Yalnız on altı bin tokuz yüz seksân üç ğuruşdur
İcmâl-i Yekûn
285777 ğuruş"[295]

Sicildeki tereke kayıtlarındaki şablona göre üçüncü kısım "*minhe'l–ihracat"* başlığı altında toplanmaktadır. Bu kısım vefat eden kişinin borçlarının terekesinden ihraç edildiği (düşüldüğü) kısımdır. Vefat eden kişinin eğer varsa borçları ve kime ne kadar borçlu olduğu teker teker belirtilmiştir. Cenazenin defin masraflarını karşılayan çıkmamışsa techiz ve tekfin parası da buraya yazılmaktadır.[296] Daha sonra terekenin taksîm edilmesiyle ilgili olarak tahakkuk eden vergi ve masraflar kaydedilir. Miras hukukunun konusuna, günümüzdeki anlamıyla ölüme bağlı tasarruflar da dâhildir ki bunların başında da vasiyet gelmektedir. Doğal olarak *minhe'l-ihracat* adıyla anılan bu kısımda terekeden düşülmesi gerekenler kaydedildiği için, vefat eden kişinin karısına ödenmemiş mehir borcu kalmışsa bunun miktarı ve tereke toplamının *1/3*'ünü geçmeyen vâsîyetleri de cihet ve tutarıyla birlikte yer alır. Gider kalemlerini oluşturan bu kısmın sonuna, terekeden düşürülmesi gereken miktar, sayı ve yazıyla yekûn olarak yazılmaktadır. Ayrıca bu kısımda tereke kaydı sırasında terekeden alınan vergiler de kaydedilmektedir. Bu vergilerden *kaydiye baha,* terekenin kaydedilmesi çerçevesinde alınan vergidir. *Resm-i kısmet*; kassâmların taksîm ettikleri terekelerden aldıkları harç, *yol baha* ise; terekenin değerinin takdir edilip paylaştırılması için giden görevlilerin yol mastaflarının karşılanması için alınan vergiye verilen isimdir. Sicilimizdeki terekelerden alınan bu vergilerin, terekeden terekeye farklı oranlarda olmak üzere değişiklik arzettiği görülmektedir.

[294] BN.93, s.64.
[295] BN.93, s.64.
[296] Yücetürk, a.g.t., 213.

"Minhe'l-ihrâcât
Mehri'l-misli'l-müeccel ez-zevcetü'l-mezbûre Meryem bint-i Kasab Mesto 2000 ğuruş
Mehri'l-misli'l-müeccel ez-zevcetü'l-mezbûre Emine bint-i Mehmed Kâhya 2000 ğuruş
Techiz ve tekfîn 1000 ğuruş
...
Resm-i Âdî 2275 ğuruş
Ancak Alınan Harç 1575 ğuruş
3850 ğuruş
Kaydiye baha 428 ğuruş 20 para
Yol baha 150 ğuruş
Yekûn 100478 ğuruş 20 para"[297]

Dördüncü kısım, geri kalan nihaî terekenin yani elde kalan esas bakiyenin, *"sahhü'l-bâki"* olarak rakam ve yazı ile kaydedildiği ve vârisler arasında mirasın paylaştırıldığı kısımdır. Burada ana, baba ve çocukların hisseleri ayrı ayrı gösterilmektedir.

"Sahhü'l-bâkî lit-taksim-i beyne'l-verese
185298 ğuruş 20 para
Hisse-i zevce-i mezbûre Meryem 11581 ğuruş 5 para
Hisse-i zevce-i mezbûre Emine 11581 ğuruş 5 para
Hisse-i eb-i merkum Hacı Mehmed 30886 ğuruş 15 para
Hisse-i ümm-i mezbûre Âişe 30886 ğuruş 15 para
Hisse-i ibn-i merkum Ali Osman 10036 ğuruş 12 para
Hisse-i ibn-i merkum Hasan 10036 ğuruş 12 para
Hisse-i ibn-i merkum Ali Rızâ 10036 ğuruş 12 para
Hisse-i ibn-i merkum Hüseyin 10036 ğuruş 12 para
Hisse-i ibn-i merkum Halil 10036 ğuruş 12 para
Hisse-i ibn-i merkum Ömer 10036 ğuruş 12 para
Hisse-i ibn-i merkum Mustafa 10036 ğuruş 12 para
Hisse-i ibn-i merkum Hacı Mehmed 10036 ğuruş 12 para
Hisse-i bint-i mezbûre Fatma 5018 ğuruş 6 ğuruş
Hisse-i bint-i mezbûre Rukiyye 5018 ğuruş 6 para
Hisse-i ibn-i merkum Ahmed 10036 ğuruş 12 para" [298]

Sicilimizde mirasla ilgili olarak 8 adet tereke kaydı bulunmaktadır. Bunlardan 7'si müslüman ahâliden olan kişilere, 1'i ise gayr-ı Müslim ahâliden olan bir kişiye aittir. Bu durumdanda Osmanlı Devleti'nde zımmîler arasında mülkiyet konusunda çıkan anlaşmazlıkların, Müslümanlar arasında mülkiyet konusunda çıkan

[297] BN.93, s.64.
[298] BN.65, s.66.

anlaşmazlıklarda olduğu gibi mahkeme vasıtasıyla (ma'rifet-i şer') ile çözümlenebildiğini göstermektedir. [299]

Öte yandan mûrisin borçlu ölmesi halinde, vârislerin ölen kişinin miras bıraktığı mallardan bazılarını ortak karar ile satarak vefat eden kişinin borcunu ödediği görülmektedir.[300] Yine belgelerde, eğer mûris başkalarından alacaklı olarak vefat etmişse, vârislerinin mûrisin bu alacak haklarının alacaklılardan alınması için mahkemeye başvurduğu görülebilmektedir.

> *"...Bostancı Mahallesi ahâlisinden olub vilâyet-i mezbûre dâhilinde Hârim Kazası'nda Telgraf Çavuşu iken bundan çend mah akdem vefât iden Mustafa Çavuş ibn-i Mehmed bin Halil'in veresesinden salifü'z-zikr Bostancı Mahallesi sâkinelerinden sâhib-i istid'â sulbîyye-i kebîre kızı ma'rifetü'z-zât Emine ibnite merkum Mustafa Çavuş bin Mehmed ibn-i merkum Halil nam hatun medine-i mezbûre mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kud meclis-i şer'-i şerîf-i enverde müteveffâ-yı merkumun medyûnu olub medine-i Ayntâb'ın Çukur Mahallesi ahâlisinden Damadzâde Hamid Efendi ibn-i Sâlih Efendi mahzarında üzerine da'va ve takriri-i kelâm idüb müteveffâ-yı merkumun hayatında işbû mezbûr Hamid Efendi zimmetinde cihet-i karz-ı şer'iden alacağı olan kırk ğuruş hakkını kable'l-ahz ve'l-istifa' vefât itmekle meblâğ-ı mezkûr müteveffâ-yı merkumun vârisi olan zevce-i menkûha-i metrûkesi gaibe-i ani'l-belde Savey bint-i Abdullah ile sulbîyye kızı olmamla bana münhasıre olub bizlerden başka vârisi ve terekesine müstehakk âheri olmadığından meblâğ-ı mezkûrdan hisse-i meşrû'am olan otuz beş ğuruşun tarafıma def' ve teslimi hakkında işbû medyûn-ı merkum Hamid Efendi'ye tenbih olunması bi'l-verâse matlûbumdur deyû ..."*[301]

Bununla birlikte mûrisleri vefat ettiğinde küçük yaşta olan vârislere tayin edilen vasîlerin, vasîsi bulundukları çocuklar rüşdlerine ermelerine rağmen mirastaki tasarruf hakkını bırakmak istemedikleri de olmuştur. Bu tür durumlarda daha önce küçük yaşta olan vârislerin, artık kendi işlerini görebilecek çağa geldikleri gerekçesiyle, vasîlerinden haklarını almak için mahkemeye basvurdukları da görülmektedir.

> *"....müteveffâ-yı mûmâileyh pederimden mevrûs ve müntakil hisse-i ırsiye-i musîbemi vasîyyem mûmâileyha yed-i idâre ve nezâretinde olmağla el-hâletü hâzihi ben bâliğ ve âkıl ve bülûğuma rüşdüm muntazam olarak umûrumu bi'z-zât ve bi'n-nefs idâreye kadir ve iânet-i vasîden müstağni olmamla pederim mûmâileyh el-Hâcc Ahmed Ağa'dan mevrûs ve ber-mûcib-i defter-i kassâm malımı aynen ve nakden temâmen teslim itmek üzre vasîyyem mûmâileyhaya emr ve tenbih buyurulmak muradımdır didikde (...) mûmâileyh Kâmil Efendi'nin rüşdiyle iânet-i vasîden müstağni olduğuna ba'de'l-hükm babası*

[299] Bkz: BN.89, s.123.
[300] BN.125, s.6.
[301] BN. 155, ss.109-110.

müteveffâ-yı mûmâileyhin tereke-i vâfiyesinden (...) aynen ve nakden teslime vasîyye-i mûmâileyha vâlidesi Emine Hanım bint-i Battal Beğ'e tenbih olunduğu…"[302]

4.2.4. Mali Hukuk

Şer'iyye sicilleri ait olduğu bölgenin iktisadi hayatına dair birinci elden orijinal tarihi vesikalardır. 157 Numaralı Ayntâb Şer'iyye Sicili'ne göre Ayntâb halkının hayat ve geçim tarzı, alım-satım konusu olan eşya, yetiştirilen tarım ürünleri, imâl edilen sanayi mamûlleri, Ayntâb'da o dönemde mevcut sanat ve meslek çeşitleri, halktan toplanan vergiler, devletin memurlarına ödediği tahsisatlar, para arzı ve çeşitleri konusunda az çok bilgi sahibi olunabilmektedir. Sicilde Ayntâb'ın ekonomisi hakkında bilgi edinilebilecek birçok belge bulunmaktadır. Borçlar hukuku kapsamına da giren alacak-verecek konusunda mahkemeye yansıyan anlaşmazlıklar bu durumun en güzel örnekleridir. Ayntâb'ın iktisadi yapısı hakkında mahkemeye yansıyan belge ve bilgiler ayrıntılı olarak "iktisadi yapı" başlığı altında incelendiğinden, burada sadece mali hukuka dair vatandaşın devlete karşı olan ekonomik yükümlülükleri ele alındı.

157 Numaralı Ayntâb Şer'iyye Sicili'nin incelenen kısmından mali hukuka dair vatandaşın devlete karşı olan ekonomik yükümlülükleri konusunda bilgi edinilebilmektedir. Halkın devlete karşı olan ekonomik yükümlülüklerinin başında vergiler gelmektedir. Sicilden isim olarak takip edebilebilen tek vergi, emlâk vergisidir ve bu vergi ile ilgili ayrıntılı bir bilgi bulunmamaktadır.

"...üç yüz on bir sene-i rumî Teşrin-i Evveli'nde bâ-irade-i cenâb-ı cihanbanı Asakir-i Şahâne'nin vuku' bulan seferber hâlinde i'tâ olunmak üzre vesait-i nakliye nizâmnâmesi'nin sekizinci maddesi mucebince mevrûsumuz müteveffâ-yı mezbûr Saîd Ağa yedinden malından yüz toksan ğuruş komisyon-ı mahsûsunun "9 Kânun-ı Evvel 314" tarihlü mazbatası mucebince an-nakd i'tâ itmiş olduğu meblâğ-ı mezkûr yüz toksan ğuruşun ol-bâbda olan ta'limat-ı mahsûsa ahkâmına tevfikan müteveffâ-yı mezbûr Saîd Ağa'nın güzeşte emlâk virgüsine takası ve mahsûbunun icrâsıyçün hazine-i celileye izâfetle Ayntâb Mal Müdiriyet-i Âliyyesi'ne tenbih olunması…"[303]

Ayrıca askeri bir amaçlı bir vergi olarak Vesait-i Nakliye Nizamnamesi çerçevesinde de vergi toplanmış olduğuda görülmektedir. Yukarıdaki *"ol-bâbda olan talimat-ı mahsûsa ahkâmına tevfikan"* ifadesinden de bu verginin emlak vergisine takasının istenebilmesi, askeri manada toplanan bu verginin geri dönüşümü olan olağanüstü bir vergi olduğunu göstermektedir. Ayrıca *an-nakd* ifadesinin de özel

[302] BN. 164, ss.116-117.
[303] BN.118, s.85.

olarak kullanılması seferberlik halinde toplanan bu verginin nakit olmayıp hayvan, zahire vb. gibi aynî olarak da toplanabildiğini göstermektedir ki seferberlik hali içerisinde bu gayet doğal bir durumdur.

4.2.5. Adli Hukuk

Şer'iyye sicillerine adli hukuk kapsamına giren özel hukuk açısından bakıldığında, şahsın hukuku ile ilgili kararlardan, Osmanlı hukukunda gerçek ve tüzel kişilerin (vakıflar) bilindiği, ehliyet, gaiplik, şahsi haklar ve benzeri konulara dair şer'î hükümlerin aynen uygulandığı anlaşılmaktadır.[304]

İslâmiyet bütün şekilleriyle aldatmayı haram kılmıştır buradaki amaç da iktisadi gelişmenin gerçekleşmesini sağlamak ve muhtemel tehlikeleri bertaraf etmektir. Bu açıdan aldanma ihtimali bulunan ve sonu belli olmayan muâmeleler ile unsurlarından biri meçhul olan muâmeleleri, cehaleti ve ilerde çekişmelere ve anlaşmazlığa yol açacak her şeyi haram kılmıştır. Bir insanın mülkiyet hakkının elinden alınması için elindeki mala denk bir bedelin ödenmesi gerekmektedir.[305]

157 numaralı sicilde bu durumla ilgili ve adli hukuk kurallarının uygulanmasını gerekli kılacak adam öldürme, yaralama, hırsızlık gibi belgelere rastlanılmamaktadır. Bu nedenle sicilden adli hukukun konusunu teşkil edecek olan şahsi haklara dair en basitinden binek hayvanı anlaşmazlıkları çerçevesinde mahkemeye yansımış kayıtlardan örnekler verilebilir.

> *"Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde Bâb Kazası'na tabi' Garbiye Mahallesi sâkinlerinden Abdurrahim Ağa bin Mehmed Dûş nam kimesne vilâyet-i mezbûreye tabi' medine-i Ayntâb mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kud meclis-i şer'îmizde Yahnî Mahallesi sâkinlerinden Bostancı Şıh Mehmed'in oğlu Mehmed Şâkir nam kimesne muvâcehesinde üzerine da'va ve takrir-i kelâm idüb mahkeme-i mezbûre havlusunda muâyene olunan siyah renkli bir re's merkeb bundan akdem yedimden sirka ve zayi' olmağ ile işbû hâzır-ı merkum Şıh Mehmed'in oğlu Mehmed Şâkir yedinde bulmamla bi'l-istihkak taleb ve da'va iderim didikde ..."*[306]

4.2.6. Borçlar Hukuku

Borç kavramı faklı anlamlarda kullanılabilir. Burada borç "para ile ödenebilecek yükümlülük " manasıyla kullanılmıstır. Şer'iyye sicillerinde borçlarla ilgili kararlar, şer'iyye mahkemelerinde akdin bütün çeşitlerinin bilindiğini, bu

[304] Akgündüz, *Ser'iyye Sicilleri Mahiyeti, Toplu Katalogu ve Seçme Hükümler*, s.13.
[305] Akgündüz, *İslâm'da İnsan Hakları Beyannâmesi*, ss.114-116.
[306] Bkz. BN.2, s.121.

çerçevede şer'î hükümlerin esas alındığını, vakıf paralar dışında faiz muâmelesine benzeyen muâmelelerin bile kabul edilmediğini ve akidlerde karşılıklı rızâ beyanının esas kabul edildiğini göstermektedir.[307] Osmanlı hukukunda borç hukukuna dikkat edildiği ve alacak verecek ilişkilerinin yazıya dökülerek resmileştirildiği görülmektedir. Bu mana da belgelerde senetle ispatlanmış borçlara rastlandığı gibi rehn-i misli olan borçlara da rastlanmaktadır.

Sicil kayıtlarındaki davalarda iki çesit borç tespit edilmiştir. Bunlar İslam hukukundaki ifadesiyle *deyn* ve *karz*'dır. Bunların ne anlama geldiğine ve belgelerdeki örneklerine bakılacak olursa:

4.2.6.1. Deyn

Eski hukukda borca *deyn*, alacaklıya *dâyin*, borçluya da *medîn* veya *medyûn* denilmektedir. Deyn, bir akit veya haksız fiil sebebiyle borçlu zimmetinde sabit olan şeydir. Genellikle misli mal olan deynden maksat borçtur.[308] Bu konu açısından sicilde tespit edilen belgelerin bazılarında, alacaklıların borçlarını tahsil edebilmek amacıyla mahkemeye başvurdukları görülmektedir.

> "*... Çanakçı Karyesi sâkinlerinden (...) Halil Efendi ibni'l-merkum İbrahim ibni'l-mezbûr Mustafa medine-i mezbûre mahkeme-i şer'isine mahsûs odada ma'kud meclis-i şer'îmizde (...) da'va ve takrir-i kelâm idüb (...) tarih-i i'lâmdan yigirmi sene akdem karındaşım merkum (çizik) Ömer ben Şam-ı Şerif'de ârâmsâz bulunduğum halde nezdime gelerek mezkûr Çanakçı Karyesi'nde namıma emlâk ve arazi iştirâ' ve tefriğ idivirmek üzre malımdan ve yedimden karındaşım merkum îdâ' ve teslim eylediğim yüz elli aded tam yüzlük (çizik) Osmanî altununu karındaşım merkum dahî istid'â ve ahz ve kabz ve tesellüm eylediği halde namıma asla emlâk ve arazi iştirâ' ve teferruğ ve sâire iştirâ' ve temellük ve teferruğ itdirmeyerek meblâğ-ı mezkûr yüz elli aded lira-i Osmanîye dahî zimmetinde vacibü'l-edâ deyni kalub ber-vech-i meşrûh min-haysü'l-mecmû' ber-mûcib-i râyic-i belde otuz dört bin beş yüz elli ğuruş karındaşım müteveffâ-yı mezbûr Ömer zimmetinde el-yevm alacak hakkım olub hattâ salifüz'zikr meblâğ-ı mezkûr cihet-i mezkûrelerden zimmetinde bana deyn-i sahîhi olduğu mahzar-ı şuhûdda bi't-tav'i ve'r-rızâ ikrâr ve i'tiraf itmekle (...) (...) meblâğ-ı mezkûr otuz dört bin beş yüz elli ğuruşun vesâyeti hasebiyle tereke-i müteveffâdan bana ve teslim olunmak üzere her birerlerine tenbih-i şer'i olunmak matlûbumdur deyû ba'de'd-da'va ve's-suâl...*"[309]

Borçlar hukuku açısından dikkati çeken bir diğer nokta bu manada alacaklının hakkının zayi olmaması için -tereke kayıtlarında mûrisin terekesi taksim

[307] Akgündüz; *Ser'iyye Sicilleri Mahiyeti, Toplu Katalogu ve Seçme Hükümler*, s.14.
[308] Akgündüz-Cin, a.g.e., s.225.
[309] BN.8, ss.5-6,

edilmeden önce *minhe'l-ihracat* şeklinde geçen bölümde de görüldüğü üzere- deynlerinin terekeden düşülmesi ve geriye kalan terekenin taksim edilmesidir. Bu şekildeki bir uygulama aşağıdaki örnekte de görüldüğü gibi sicile farklı şekillerde de aksedebilmiştir.

> *"...müteveffâ-yı merkum Hacı Ali Ağa'nın müsbit düyûn-ı kesiresi olmağla menkul terekesi düyûnuna vefâ itmeyüb akarı dahî şer'an bey' olunub eda-yı deyn olunmak lâzım geldiği eclden ..."* [310]

Sicildeki tereke kayıtları içerisinde ölen kişinin çesitli şahıslara olan deynlerinin terekelerinden ödenemesinin yanı sıra kişinin zevcesine olan mehir borçlarının da düşüldüğü görülmektedir. Bu durum da ölen kişilerin borçlarının ne şekilde eda edildiğine dair bilgi vermektedir.

> *"Minhe'l-ihrâcât*
> *Mehr-i müeccel-i zevce-i mezbûre Zeyneb 1100 ğuruş*
> *Ayntâb Banka Sandığı'na olan deyn-i müsbît 3600 ğuruş"*[311]

Şahıslara ait borçlara örnek verilecek olursa; sicilin incelenen kısmındaki iki ayrı tereke kaydı bu konuya çok güzel örnek teşkil etmektedir. Buralarda borçların, borç verilen kişilere senet veya rehn-i misli karşılığı verildiği görülmektedir.[312] Rehn, ödünç alınan eşya, para karşılığında gösterilen yani bir nevi garanti yerini tutan şey yani ipotektir.[313]

Bu konuya, yukarıda miras kaydı ve tereke örneği verilirken kullanılan terekenin sahibi Ağcakend Karyesi'nden Hacı Ahmed Kâhya'nın öldürüldüğünde zimem-i nâsda rehnleri olan matlûbâtının beyânının toplamı 16.983 ğuruş olması örnek verilebilir. [314] Bir diğer örnekte ise Tarla-yı Cedîd Mahallesi sâkinlerinden iken vefat eden Erikcelioğlu Helvacı Hacı Mehmed bin Hüseyin de vefat ettiği zaman zimem-i nâsda bedel-i rehni olmak üzere 5.104 ğuruş alacağı bulunmaktadır.[315]

4.2.6.2. Karz

Karz, iade edilmek üzere elde alınan borçtur. Bu nevi borçlanma, para cinsinden de olabilir, misli olan mal cinsinden de olabilir. Karz olarak alınan borç eksiksiz ve noksansız misli misline ödenir. Bilindiği üzere faizsiz olarak bu tür borç

---

[310] BN.125, s.6.
[311] BN.113, s.82,
[312] BN.93, s.64,
[313] Devellioğlu, a.g.e., 884.
[314] BN.93, s.64.
[315] BN.110, ss.80-81.

alıp vermek, Bakara Suresi'nin deyn ayeti olarak da bilinen 276. ayet-i kerîmesinde, *"karz-ı hasen"* yani *"güzel olan borçlanma"* ifade edilmiştir. Osmanlı toplum hayatında, sosyal ve iktisadi barışın teessüsünde, ekonomik güvenin oluşmasında bu karz-ı hasen sistemi çok büyük bir yer tutmaktadır.[316]

Cihet-i karz ifadesi ile kayıtlara yansıyan belgelerde borçlusundan alacağının tahsil edemeyen kişilerin, bu alacaklarını tahsil etmek için mahkemeye başvurdukları görülmektedir.

> *"...müteveffâ-yı evvel-i mezbûr Kiğork hayatında cihet-i karzdan merkum Abdulkadir Efendi zimmetinde alacağı olan dört yüz seksân ğuruş hakkını kable'l-ahz ve'l-istifa' vefât itmekle meblâğ-ı mezkûr dört yüz seksân ğuruş ber-mûcib-i tashih-i mezkûr bana ve vasîleri olduğum sagîretân-ı mezbûrâtan ile salifü'z-zikr verese-i merkumûna mevrûs olmağla meblâğ-ı mezkûr dört yüz seksân ğuruşdan benim sagîretân-ı mezbûretânın hisse-i musîbemizin edâsında merkum Abdulkadir Efendi muhalefet ider olmağla suâl olunub ber-tashih-i mezkûr hissemizi edâ ve teslim itmek üzre merkum Abdulkadir Efendi'ye tenbih-i şer'i olunması bi'l-asâle ve bi'l-vesâye matlûbumdur ..."*[317]

Sicilde karza dair verilen bu örneklerin dışında daha başka örnekler de bulunmakta olup burada verilen örnekleri çoğaltmak mümkündür.

4.2.7. Eşya Hukuku

Eşya, Arapçada nesneler, mevcut olan şeyler manasına gelmekte olup "şey" kelimesinin çoğuludur.[318] Türk hukuk literatüründe *aynî haklar*, ya da *eşya hukuku* şeklinde ifade edilen dal, şahısların eşya üzerinde doğrudan doğruya hâkimiyetlerinden doğan meseleleri düzenlemektedir ve kişiler bu mallarını istediği gibi tasarruf edebilirler.[319]

4.2.7.1. Bey' ve şirâ

Bey' satmak anlamına gelmektedir.[320] Bu kelimenin ism-i fâili olan *bayi'* ise satan kişi, satıcı manasıdadır.[321] İncelenen belgelerde satmak manasında olan *bey'*in aynı manaya yakın anlamlar içeren *teslim* ve *temlik* gibi ifadelerle beraber kullanıldığı görülmektedir.

---

[316] Yılmaz ag.t., s. 523.
[317] BN.107, s.77.
[318] Devellioğlu, a.g.e., s.285.
[319] Karaman, a.g.e., s.237.
[320] Devellioğlu, a.g.e., s.118.
[321] Devellioğlu, a.g.e., s.90.

"...verese-i merkumeden zevce-i mezbûre Hadice dahî diğer nısf-ı hissede olan ber-mûcib-i tashih mezkûr kırkda beş sehm hisse-i ırsiyesi hâzır-ı mezbûr Artin'e bey'-i bât-ı sahîhü'ş-şer'î ile bey' ve temlik ve teslim idüb ..."[322]

Şirâ satın alma, satın alınma manalarına gelmektedir.[323] Sicilde sıkça kullanılan bu ibarenin ismi fâili yani satın alan kişi ise *müşteri* olarak adlandırılmaktadır.[324] Sicilde geçen *şirâ* kelimesi genelde bu kelimeye yakın manalar içeren *tesellüm* ve *temellük* kelimeleri ile birlikte kullanılmıştır.

"...hâzır-ı mezbûr Artin üzerinde kırk yedi aded ayn ve bir rub' Osmanî altununa karârgir olub ziyade ile şirâ'ya tâlib-i âheri dahî zuhûr itmeyüb ..."[325]

Şirâ ya da şirâdan türetilmiş olan *iştirâ* ibaresinin özellikle binek hayvanı anlaşmazlıklarında davalı tarafından savunma aracı olarak kullandığı da görülmektedir.

"...müddeâ aleyh Mehmed Şâkir dahî cevâbında merkeb-i mevsuf-ı mezkûru ismini bilmediğim bir Arab'dan iki aded Fransız lirası semen mukabilinde iştirâ' eylediğim mülküm olub vaz'-ı yed iderim deyû müddeî-i merkum Abdurrahim'in mülkü olduğunu inkâr itmekle..."[326]

Sicilde satmak manasına gelen *bey'* ile satın almak manasına gelen *şirâ* genelde beraber geçmektedir. Bu şekilde oluşturulan *bey' ve şirâ* alım-satım manasını ihitva etmektedir.

"...eşcâr-ı müsmire ve gayr-ı müsmireyi havi ma'lûmetü'l-hudud bir kıt'a bağçe temâmlarından hisse-i ırsiyye-i şâyiamı otuz aded lira-yı Osmanî semen-i makbuz mukabelesinde işbû hâzırân-ı mûmâileyhümâ Hamdi Efendi ile Mustafa Ağa'ya bey' ve temlik ve lâyıkı vechle teslim eylerim müşteri-i mûmâileyhümâ dahî ol-vechle iştirâ' ve temellük ve kabûl eylediklerinden ..."[327]

Sicilin incelenen kısmında geçen satış akidlerinde, bu ibarelerin sürekli oalarak yer aldığı görülmektedir.

4.2.7.2. İcâb ve kabûl (akdin rükünleri)

Gayrı menkul alım-satımlarında akidler, meclis-i şer'de şahitler huzurunda yapılmıştır. Taraflar mahkemede hâzır olmak ve karşılıklı iradelerini yani icab ve kabullerini beyan etmek suretiyle alım-satım akdi tamamlanmış ve bu alım-satım ile ilgili düzenlenen hüccetin birer sureti de kendilerine verilmiştir. Buradaki amaç,

---

[322] BN.141, s.99.
[323] Devellioğlu, a.g.e., s.999.
[324] Devellioğlu, a.g.e., s.903.
[325] BN.139, s.100.
[326] BN.1, s.101.
[327] BN.136, s.97.

sonradan ortaya çıkabilecek olan anlaşmazlıklara meydan vermemektir. İki şahıs arasında bir husus üzerinde akid gerçekleşirken iki taraf arasında geçen konuşmalarda teamül gereği olarak ilk söylenen söz icab, ikinci söylenen söz kabul olur, "satın aldım" ve "sattım" gibi. Bu iki sözden birisi diğer tarafa akid teklifi, diğeri de bu teklifin kabulüdür. İcâb ve kabul, tarafların birbirine karşı rızâlarını açıklamalarıdır. İcâbda bulunan tarafa *"mûcib"* denir. Kabulde bulunan tarafa ise *"kâbil"* adı verilir.[328]

> *"...mezkûr elli dört sehmi cemi'-i tevâbi' ve levâhıkı ve kâffe-i hukuk murafakıyle îcâb ve kabûlü havi ve şürut-ı müfsideden 'ârî bey'-i bât-ı sahîha-i şer'iyye ile meblâğ-ı mezkûr on dört aded Osmanî altunu semen mukabelesinde mûmâileyh Ömer Efendi'ye vesâyeten bey' ve temlik ve teslim idildikde mûmâileyh Ömer Efendi dahî ber-vech-i muharrer iştirâ' ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl idüb..."*[329]

Sicilde îcâb ve kabûl'ün geçtiği başka belgeler de bulunmakta olup yukarıda verilen örneğe benzer örnekleri çoğaltmak mümkündür.

4.2.7.3. İcâr

İcâr, icâre vermektir. İcâre ise, bir şeyi kiraya vermek manasını taşır.[330] Istılahta icâr, cinsen ve kaderen malûm bir menfaati malûm bir bedel mukabelesinde satmaktır. Yani, o menfaati muayyen bir zaman için başkasına temlik veya ibaha kılmaktır. Bu bedel, bir ayn olabilecegi gibi, bir menfaatte olabilir.[331] İsticâr; kira ile tutmaktır.[332] Mesela bir haneyi içinde bir sene oturmak veya bir şahsı bir ay istihdam etmek üzere kiralamak bir isticâr muâmelesidir. İsticâr eden yani bir seyi kiralayan kimseye de *müstecir* denir.

Sicilde icârla ilgili en ilginç belge hiç şüphesiz; Ayntâb'ın Arab Mahallesi'nden Behisnevi Şıh Ömer bin Hasan ve zevcesi Elif bint-i Mehmed'in tahminen sekiz yaşındaki kızları Münüre'yi maddi imkânsızlıktan dolayı, İbn-i Eyyûb Mahallesi'nden İshak Paşazâde Mehmed Rasim Paşa'nın zevcesi Hadice Hanım ibnite Abdullah'a, dört aded sim mecidiye peşin ve aylık yirmi beş kuruş ücret teslimiyle, menzilinde hizmet etmek üzere on beş yıllığına icâr ve teslim ettiklerine dair olan belgedir.

---

[328] Yücetürk, a.g.t., s.219.
[329] BN.101, s.72.
[330] Devellioğlu, a.g.e., s.425.
[331] Yılmaz ag.t., s. 524.
[332] Devellioğlu, a.g.e., s.544.

"...Arab Mahallesi sâkinlerinden Behisnevi Şıh Ömer bin Hasan ve merkumun zevcesi Elif bint-i Mehmed (...)nam kimesnelerinde sulbîyye-i sagîre kızı tahminen sekiz yaşında Münüre hâzıre olduğu halde merkumân bi't-tav' ve'r-rızâ takrir-i kelâm ve ta'bir-i ani'l-merâm idüb biz hâzıre-i mezbûre sagîr Münüre'nin ebeveyni ve velisi olduğumuz cihetle mezbûre dahî nafaka ve kisve bahaya muhtâc olub biz dahî fakir ve meâserler olduğumuzdan mezbûreyi idâre ve infâk ve iksâdan aciz ve kasır olmamızla hâzıre-i sagîre-i mezbûre Münüre'yi mûmâileyha işbû baisü'l-vesîka Hadice Hanım'a ber-mu'tâd menzilinde hidmet itmek üzre işbû tarih-i vesîkadan i'tibaren şehrîye yigirmi beş ğuruş ücret teslimiyle on beş sene müddetle mûmâileyhaya kerîmemiz sagîre-i mezbûreyi bi'l-velaye icâr ve teslim ve ücret-i müsemma-yı mezkûreye mahsûb idilmek üzre peşinen dörd aded sim mecidiyyeyi ahz ve kabz ve mütebâkî ücret-i müsemma-yı mezkûreyi dahî sagîre-i mezbûrenin nafaka ve kisve baha ve sâir levâzım-ı zarûriyesine harc ve sarfa mûmâileyhaya emr eylediğimizde mûmâileyha dahî ol-vechle isticâr ve kabûl ve teslim idüb..."[333]

Sicilde icârla ilgili belgelerden vakıflara ait dükkânların icâre verilmesi ve bunların gelirlerinin vakfa bırakılması şeklinde olanlar bulunmakla[334] birlikte özel mülk tarla ve dükkânların icârı ile ilgili belgeler de mevcuttur.[335]

4.2.7.4. Hibe akdi

Sözlükte karşılıksız vermek ve bağışlamak manalarına gelen hibenin ıstılah manası ise kendisinden faydalanılan bir şeyi başkasına vermek (temlik) etmektir.[336] Bu konuyla ilgili olarak *"vâhib"* hibe eden, *"mevhub"* hibe edilen şey, "*mevhubun-leh"* kendisine hibe edilen şahıs, akdin mahalli ise mevhub anlamındadır. Hibe dinimizde meşrû' kılınmış ve Müslümanların hediyeleşmeleri teşvik olunmuştur. Hibe tek taraflı olabileceği gibi çift taraflı da olabilir.[337]

Sicilimizde hibe ile ilgili belge bulunmamaktadır.

4.2.8. Ceza Hukuku

Ceza hukuku, ceza gören suçlar ile bu cezaların miktarını açıklayan hukuktur. Ceza hukuku alanındaki kararlarda Osmanlı Devleti İslâm hukukunun hükümlerini uygulamıştır. İslâm hukukunda suç ve cezalar üç ana gruba ayrılmaktadır.

---

[333] BN.69, ss.43-44.
[334] BN.148, s.105.
[335] BN.3, s.3.
[336] Devellioğlu, a.g.e., s.436.
[337] Yücetürk, a.g.t., s.220.

Birincisi Kur'an ve Hadis'te açık olarak miktarı ve vasıfları tayin edilen had cezalarıdır. Bunlar iffete iftira, hırsızlık, yol kesme, zina ve içki içme suç ve cezalarıdır. 157 Numaralı Ayntâb Şer'iyye Sicili'nin incelenen kısmında iffete iftira, hırsızlık, yol kesme, zina ve içki içme konularına dair herhangi bir mahkeme kaydı bulunmamaktadır. Yalnızca binek hayvanı anlaşmazlıklarında, hırsızlık olayını kendileri gerçekleştirmiş olmamalarına rağmen çalıntı mal aldıkları ortaya çıkan kişilerden ellerindeki binek hayvanlarını, iddialarını ispatlayan müddeîlere teslim etmeleri istenmiştir.

> *"...şehâdet-i vâkı'aları ba'de'l-kabûl müddeî-i merkum Abdü'l-ğaffar vech-i şer'î üzre tahlif olunmağın mucebince ester-i mevsuf-ı mezkûrenin müddeî-i merkum Abdü'l-ğaffar'a teslim olunmak üzere müddeâ aleyh merkum Karabet'e tenbih-i şer'i olunduğu tescil ve bi'l-iltimas Ayntâb mahkeme-i şer'iyyesinden i'lâm olundu..."*[338]

İkincisi şahsa karşı işlenen cürümlerdir. 157 Numaralı Ayntâb Şer'iyye Sicili'nin incelenen kısmında şahsa karşı işlenen yaralama ve öldürme gibi suçlara dair de herhangi bir kayıt bulunmamaktadır. Yalnızca incelenen dönemde *maktûl* olduğu ifade edilen iki kişi bulunmaktadır. Bunlardan ilki miras hukuku konusunda da değinilen Ağcakend Karyesi'nden maktûlen fevt olan Hacı Ahmed Kâhya ibn-i Hacı Mehmed'dir.[339] Protestan Milleti Re'is-i Rûhânîsi Kirkor Efendi veled-i Artin'in, Ayntâbî Boşgezenyan Artin Efendi veled-i Eğya'ya vekâlet verirken

> *"...vilâyet-i müşârünileyhâya mülhak Harim kazası dâhilinde Değirmentaşı nam karye hudud-ı dâhilinde bundan mukaddem maktûlen vefât iden oğlum Penyamin..."*[340]

şeklindeki ifadesiyle de maktûl olan ikinci kişi olarak Kirkor Efendi'nin oğlu Penyamin'in adı geçmektedir.

İslam hukukundaki üçüncü ceza türü ise zikredilenlerin dışında kalan suçlar ve bunların cezalarıdır. İslâm ve Osmanlı hukukunda bunlara tazir ve siyaset cezaları denmektedir ve tazir ile siyaset cezalarının takdiri hâkime ve zamanın sınırlı yetkili yasama organı Ulü'l-emr'e terkedilmiştir. İçki içme ve iffete iftira cezası dışında zikredilen cezaların gayrimüslimler hakkında da aynen tatbik edildiği mevcut şer'iyye sicillerinde ifade edilmiştir.[341]

157 Numaralı Ayntâb Şer'iyye Sicili'nin incelenen kısmında tazir ve siyaset cezalarını gerektirecek herhangi bir suça ve böyle bir hükme rastlanmamaktadır.

---

[338] BN.34, s.20.
[339] BN.93, s.62.
[340] BN.42, s.24.
[341] Akgündüz; *Ser'iyye Sicilleri Mahiyeti, Toplu Katalogu ve Seçme Hükümler*, ss.14-15.

4.3. İDARİ YAPI

157 Numaralı Ayntâb Şer'iyye Sicili'ne göre bu dönemde Ayntâb'daki idari yapı şu şekilde özetlenebilir.

Sicilde neredeyse her belgenin giriş ifadesi olarak yer alan *"Haleb vilâyet-i celilesi dâhilinde medine-i Ayntâb"*[342] ifadesinden Ayntâb'ın incelemenin tarihini teşkil eden H. 1316-1317, M. 1898-1899 yıllarında Haleb vilayetine bağlı bir kaza olduğu görülmektedir. Bu dönemde Ayntâb'daki üst düzey üç yetkili kaimmakam, nâib ve belediye reisidir.

Nâib konusunda bilgi verilirken değinildiği üzere Osmanlı Devleti'nin son dönemlerinde bazı kazalarda kadılar yerine nâibler görev yapabilmişlerdir. Bu dönemde Ayntâb Şer'iyye Mahkemesi'nde de kadı değil de nâib bulunmaktadır. Sicilin giriş kısmında niyâbet müraselesi bölümünde*"Sâbıkan Çorum nâibi fazîletlü Nazif Efendi"*[343] ibaresi bu dönemde nâibin Nazif Efendi olduğunu göstermektedir. Nazif Efendi bu görevine H. 1 Cemaziye'l-evvel 1316 / M. 17 Eylül 1898 tarihinde başlamış ve kendisinden sonra nâib olan *"Sâbıkan Hums nâibi mekremetlü Ahmed Hilmi Efendi"* [344] ise bu görevi 20 Rebiü'l-âhir1317 / 28 Ağustos 1899'da devralmıştır.

Yine bu dönemde H. 1 Cemaziye'l-evvel 1317 / M. 7 Eylül 1899 tarihinde Ayntâb'ın kaimmakamının aslen Batum ahâlisinden olan İsmail Fevzi Beğ ibn-i Selmân Paşa olduğu, Zülkadriye Medresesi müderrisi Bayramzâde el-Hâcc Abdullah Eyyûb Efendi'nin kütübhane vakfiyesinden anlaşılmaktadır.[345] Yine İsmail Fevzi Beğ'in Belediye Reisi Süleyman Beğ ve dava vekili Mehmed Mazlum Efendi ibn-i Emin Efendi'ye verdiği vekâlette "*sabık"* ifadesinin geçmesi ise belgenin tarihi olan H. 29 Rebiü'l-âhir 1317 / M. 6 Eylül 1899 tarihine yakın bir tarihte İsmail Fevzi Beğ'in Ayntâb'daki görevinin sona erdiğini göstermektedir. [346]

Bu dönemde belediye reisi H. 22 Ramazan 1316 / M. 3 Şubat 1899 tarihinde Şıhcan Mahallesi ahâlisinden Seyyâfzâde Rif'atlü Abdulkadir Behcet Efendi ibn-i Mustafa Ağa[347] iken, yukarıda değinilen kaimmakamın vekâlet verdiği tarih olan H.

---

[342] BN.2, s.2. vd.
[343] s.1.
[344] S.120.
[345] Bkz. BN.5, s.122.
[346] BN.18, s.131.
[347] BN.57, s.35.

29 Rebiü'l-âhir 1317 / M. 6 Eylül 1899 Tarla-yı Atîk Mahallesi'nde mukîm Süleyman Beğ ibn-i Battal Beğ'in belediye reisi olduğu görülmektedir.[348]

1899 yılına gelidiğinde bu dönemde kaza nâibi olan Nazif Efendi ile kaymakam İsmail Fevzi Beğ'in arası açılmış ve hatta bu iki üst düzey görevli neredeyse birbirleri ile kavgalı hale gelmişlerdi. Bu arada Haleb Valisi olan Raif Paşa da bir süre vilayet işleriyle ilgilenemeyince bu durum kendisini daha net bir şekilde göstermiştir. Haleb ve Adan Umum Kumandanı Ali Muhsin Paşa'ya göre; muktedir ve müstakim İsmail Beğ'in tutumu 1895'teki Ermeni olaylarından sonra Ermenilerle Müslümanlar arasında yeni olaylar çıkmasını engellemiştir. Kaymakam İsmail Beğ, Ali Muhsin Paşa'nın bu görüşüne ve Müslümanlar arasında eğitim-öğretim faaliyetlerine yönelik çalışmalarıyla onların sevgisini kazanmasına rağmen Müslüman ahâliden kişilerce, dini mukaddeslerine hürmetsizlik edildiği gerekçesiyle Ağustos-Eylül 1899 tarihinde Meşihat Makamı'na (Şeyhülislamlık) şikâyet edilebilmiştir. Bu durumun sonradan iftira olduğu anlaşılmış olsa bile mevzubahis olan şikâyet, İsmail Beğ'in Müslümanlarla gayr-ı Müslimler arasındaki dengeyi sağlamaya çalışırken gerçekleştirdiği uygulamaların Müslüman ahâlinin tepkisini çekmesinden kaynaklanmış olmalıdır. Yine Ali Muhsin Paşa'ya göre Nâib Nazif Efendi ise kaymakamın da çalışmalarına engel olduğu gibi Müslümanlara Ermenilerin arasındaki anlaşmazlıkların daha da artmasına neden olmaktaydı. Zaten iki idârecinin arasının açık olamsının sebebi de Nâib Nazif Efendi'nin Müslümanlarla Hristiyanlar arasında fesada sebep olan faaliyetleriydi. Bu sebeple Ali Muhsin Paşa H.16 Rebiü'l-âhir 1317 / M. 24 Ağustos 1899 tarihinde Ayntâb'da yeni bir karışıklığa meydan vermemek için nâibin hemen görevden alınmasını, bununla beraber ekilmiş olan fesad ve nifak tohumlarından kaymakamın başarılarının devamına mekân müsaade etmeyeceğinden dolayı kaymakamın da yerinin değiştirilmesini taleb etmiştir.[349] Bu istek çok kısa süre de yerine getirilmiş olacak ki Nâib Ahmed Hilmi Efendi'nin 20 Rebiü'l-âhir 1317 / M. 28 Ağustos Pazartesi gününden itibaren Nazif Efendi'nin yerine vekâlet etmeye başladığı görülmektedir.[350] Bununla birlikte yukarıda da değinildiği üzere İsmail Fevzi Beğ'in H. 29 Rebiü'l-âhir 1317 / M. 6 Eylül 1899 tarihinde Belediye Reisi Süleyman Beğ ve dava vekili Mehmed Mazlum Efendi ibn-i Emin Efendi'ye verdiği vekâlette "*sabık"*

[348] BN.18, s.131.
[349] Güllü, a.g.e., ss.246-250.
[350] s.120.

ifadesinin geçmesi de Ali Muhsin Paşa'nın ikinci isteğinin de kısa süre içerisinde gerçekleştirildiğini göstermektedir.

Bu dönemde sicil genelinden Ayntâb Şer'iyye Mahkemesi'ndeki görevlilerin isimleri şu şekilde tespit edilmektedir.

Serkâtib Müftizâde Mehmed Zühdî Efendi ibn-i Hamza Efendi

Kâtib-i Sânî Müftizâde Mehmed Nizâmeddin Efendi

Kâtib Sâlih Efendizâde Adulehad Efendi

Mukayyid Samed Vâhid Efendi ibn-i Salih Efendi

Muhzırbaşı Sinan Ağa ibn-i Molla Abdullah

Muhzır Hüseyin ibn-i Şeyh Mehmed Ağa

Muhzır Ahmed

Muhzır Ali

Muhzır Vesim

Muhzır İshak

Muhzır Behisnevi Hüseyin

H. 11 Şevvâl 1316 / M. 26 Şubat 1899 tarihi itibariyle Ayntâb Ticâret Mahkemesi Reisi Rif'atlü Ahmed Naim Efendi olup Ticâret Mahkemesi mübaşiri Mustafa Ağa ibn-i Haci Ali Ağa ve odacısı olarak da Mehmed Necib Ağa ibn-i Musa'nın adı geçmektedir.[351] Yine H. 1 Cemaziyelevvel 1317 / 7 Eylül 1899 tarihli bir belgede ise Ticâret Mahkemesi kâtibi olarak Mehmed Şâkir Efendi bin Hacı Mehmed Kebkebzâde'nin Mübaşir-i Mahkeme-i Bidâyet olarak da Abdussamed Ağa'nın adı geçmektedir.[352]

Yine bu dönemde Ayntâb Turuk ve Maâbiri Mühendisi Tışlaki Mahallesi'nde mukîm Mehmed Aziz Efendizâde Mehmed Tevfik Efendi ibn-i Mehmed Aziz Efendi bin Ali olup[353] Evkaf Muhasebeciliği Vekili Kethüdazâde Mustafa Nuri Efendi ibn-i Hacı Mahmud Ağa'dır.[354] Dönemin Ayntâb Mal Müdürü Mehmed Saîd Efendi olup [355] 131/93 Ahmed Necib Efendi'nin adı da esbak Ayntâb Mal Müdürü [356]olarak geçmektedir.

[351] BN.61, ss.38-39.
[352] BN.5, s.122.
[353] BN.62, s.38.
[354] BN.82, s.52.
[355] BN.93, s.131.
[356] BN.62, s.38.

4.4. DİNİ YAPI

157 Numaralı Ayntâb Şer'iyye Sicili'nden o dönemde Ayntâb'da Müslüman, Hıristiyan ve Yahudilerin yaşadığı görülmektedir. Hristiyan nüfusunun çoğunluğu ise Ermeniler tarafından meydana getirilmekte olup bunların içerisinde Protestan olan Ermenilerin Protestan oldukları özel olarak belirtilmiştir. Mezhepleri belirtilmeyen Ermeniler ise büyük olasılıkla Gregoryen'dirler. Çoğunluğun dışında kalan Protestan Ermenilerin, Protestan oldukları özel olarak belirtildiği gibi Protestanlardan daha küçük bir azınlığı teşkil eden Katolik Ermenilerden mahkemeye yansımış bilgiler olsaydı, bu durumun da özel olarak belirtileceği aşikârdır. Zaten 1899 yılı Haleb Vilayet Salnamesine göre bu dönemde Ayntâb'da 12.789 gregoryen Ermeni, 3.686 Protestan Ermeni ve 334 Katolik Ermeni bulunmaktaydı.[357]

157 Numaralı Ayntâb Şer'iyye Sicili'nden anlaşıldığı ve yukarıda tezkiye bölümünde de değinildiği üzere mahkemede şahit olacak dinlenecekler kimselerin güvenlik soruşturmaları yapılmaktaydı.[358] Bu soruşturma çerçevesinde de şahitlerin öncelikle mensup oldukları köy ya da mahallenin imam, muhtar ve ileri gelenlerinden gizli olarak bilgi alınmaktaydı.

> *"...şehâdet-i vâkı'aları usûl-ı mevzûasına tevfikân bâ-varaka-i mestûre karye-i mezbûre imâmı Molla Ahmed bin Ali ve muhtarı Ahmed bin Abuş Ağa ve ihtiyar azasından Halil Ağa ibn-i Hacı Yahya Ağa nam kimesnelerden evvelen sırran..."*[359]

Bu durum din görevlileri olan imamların devlet tarafından itibar edilen sözüne güvenilir insanlar olduklarını göstermektedir. Hâl böyle olunca da imamların toplumun gözünde de saygın bir konumda oldukları rahatlıkla söylenebilir. Zaten Osmanlı'da devlet karşısında topluma kefil olunması gerektiği durumlarda imamların temsil ettikleri kesime topluca kefil edildikleri görülmektedir. Ayrıca bu belgelerde mensup oldukları mahalle veya köylerin imamları şeklinde ibare bulunması, bu dönem Ayntâb'ında her mahalle de bir mescid veya cami bulunduğunu gösterir ki zaten Ayntâb'ın XVI. yüzyıldan sonra genişlemeye başladığı zamanlarda mahallelerin, o mahallelerde bulunan cami veya mescid adıyla anılmasından da bu durumun bir gelenek olduğu belirtilebilir.[360]

Bu dönemde Ayntâb'da varlığına dair bilgi sahibi olduğumuz cami ve mescidler de şu şekildedir.

---

[357] Güllü, a.g.e., s.53.
[358] Demir, a.g.e., ss.143-151.
[359] BN.21, s.14.
[360] Çınar, a.g.t., s.52.

Tablo 4.2.

157 Numaralı Ayntâb Şer'iyye Sicili'nde Adı Geçen Ayntâb'daki Camii ve Mescidler	
Camiler	**Mescidler**
Aliyyü'l-neccâr Câmi	Bâzâryeri Mescidi
Beğ Câmi	Develi Mescid-i Şerifi
Hacı Çekirdekzâde Cami	Kaya Mescid-i Şerifi
Hacı Nasır Câmi	Kızılca Mescid
Karagöz Câmi	Mustafa Beğ Mescid-i Şerifi
Kara Tarla Câmi	---
Keçehâne Câmi	---
Kozanlı Câmi	---
Tahtanî Cami	---

Bu dönemde Ayntâb'da dini bakımdan saygı gördüğü ifade edilebilecek *şeyh, es-seyyid, el-Hâcc* ünvanlı kişilere sıkça rastlanması da ayrı bir konudur. *Seyyid* ünvanlı kişiler Hz. Peygamberin soyundan gelen kişiler olup, Osmanlı bunlardan bir takım örfî vergileri almamıştır. Bu da belirli dönemlerde bu durumu suîistimal etmeye çalışan kişilerin ortaya çıkmasına neden olmuştur. Tanzimat'tan sonra vergilerin herkesin gelirinden eşit oranda alınmasının kabul edilmesi ile bu durum sona ermiş olsa bile peygamber soyundan gelmiş olmanın her zaman için toplumsal bir itibar sağlayacağı kesindir. Sicilimizde ayrıca *"Hacı"* isminin yanı sıra *"el-Hâcc"* ünvanına da sıkça rastlanması bu ünvanlı kişilerin İslâm'daki hacc ibadetini eda etmiş kişiler olduğunu göstermektedir. Bu ünvanların ünvan sahibi kişiye toplumda saygın bir konum kazandırması sonucu bu durum, XVII. yüzyılda bile toplumsal statü elde etmek için çok fazla kötüye kullanılmış ve bu kişilerin gerçekten hacca gitmişlikleri bile şüpheli hale gelmiştir.[361] Bu tür ünvanların resmi bir belge olan sicillere kadar geçmiş olması, toplum içerisinde bu tür kişilerin konumları hakkında bilgi verebilmesi açısından önemlidir.

Sicilde bu dönem Ayntâbında din büyüğü denebilecek kişilerden bazılarının isimlerine de rastlanabilmektedir. Mesela bu dönemde H. 1 Cemaziye'l-evvel 1317 / M. 7 Eylül 1899 tarihi itibariyle Emin-i Fetvâ, Mehmed Hilmi Efendi'dir. Müfti-i sâbık olarak Fazîletlü Osman Sâib Efendi'nin adı geçmektedir.[362] Bu isimlere yine

[361] Canbakal, a.g.e., s.168.
[362] BN.5, s.122.

Zülkadriye Medresesi müderrisi Bayramzâde el-Hâcc Abdullah Eyyûb Efendi'nin kütübhane vakfiyesinde şuhûdü'l-hâl olan kişiler içerisinde rastlanmaktadır.

Sicilde adı geçen dini misyonu olan bir diğer kişi de Mevlevi Şeyhi Mehmed Münîb Efendi'dir;[363] ama bu kişinin ismi sahip olduğu misyonla ilgili olarak değil de başka kişilerle arasındaki ortaklık veya anlaşmazlık durumlarında geçmiştir. Bu kişinin ismi nasıl geçmiş olursa olsun, bu ünvan o dönem Ayntâb'ında Mevlevilik tarikatının olduğunu ve bir Mevlevi Tekkesi'nin bulunduğunu göstermektedir. Zaten Mevlevihane Tekkesi, Gaziantep'te günümüzde Mevlevihane Müzesi şeklinde varlığını devam ettirmektedir. Günümüzde Gaziantep ilinin Şahinbey ilçesi Kozluca Mahallesi halk arasında da Arasa olarak bilinen Buğday Arastası, Kozluca ve Şehitler caddeleri arasında bulunan ve Tekke Camii olarak bilinen Mevlevihane ve vakfının; Ayntâb Sancakbeyi Türkmen Mustafa Ağa bin Yusuf tarafından H. 1048 / M. 1638 yılında yaptırıldığı bilinmektedir.[364] Bu caminin avluya giriş kapılarından birisinin, minaresinin altında olması yani minaresinin altından yol geçmesi de ayrıca dikkat çekicidir. Sicilde adı geçen Şeyh Mehmed Münib Efendi Antep Mevlevihanesi'nin üçüncü vâkıfıdır. Şeyh Mehmed Münib Efendi'nin mütevelliği zamanında Mevlevihane Vakfı'nın gelir getiren yapılarının yanması üzerine yanan yerleri yeniden yaptırdığı da bilinmektedir.[365]

Bununla birlikte din büyüğü olarak sadece Müslümanların adı geçmemekte olup sicilin 42 numaralı belgesinde Protestan Milleti Re'is-i Rûhânîsi olarak Kirkor Efendi veled-i Artin'in adı geçmektedir. Bu kişi Kozanlı Mahallesi'nde oturmaktadır ve Harim Kazası'nda öldürülen oğlu Penyamin'in kısas, diyet ve ceza davaları için vekâlet vermek üzere mahkemeye gelmiştir.

4.5. SOSYAL YAPI

Sicilden edinilen bilgiler ışığında Ayntâb'ın bu dönemdeki sosyal yapısını nüfus yapısı, aile, mahalleler, köyler, vakıflar, müslim-gayrımüslim ilişkileri başlıkları altında ele almak mümkündür.

---

[363] BN.53, s.32.
[364] Çınar, a.g.t., S.230.
[365] Yusuf Küçükdağ. (2000),*" Antep Mevlevihanesi ve Vakfiyeleri", Osmanlı Döneminde Gaziantep Sempozyumu, (22 Ekim 1999),* Küçükdağ Yusuf (Ed.) Gaziantep, ss.220-221.

4.5.1. Şahıs İsimleri ve Ünvanlar

Bir bölgedeki şahıs isim ve ünvanları o bölgenin sosyal yapısına yönelik önemli ipuçlarını teşkil etmektedirler. Sicilde geçen isimlere dikkat edildiğinde o dönem Ayntâbında sadece isimler ve ünvanlar incelenecek olsa bile bu dönemin sosyal yapısı hakkında önemli çıkarımlar yapmak mümkün olacaktır. Nitekim şahıs isimleri ve ünvanlarına bakarak, Ayntâb'ın bu dönemde kozmopolit bir yapıya sahip olduğu söylenebilir. Bunu sadece sicilde geçen birer örnekle açıklayacak olursak; o dönem Ayntâb'ında Agob isminden Ermeni, Basil isiminden Rum milletinin varlığına ulaşmak mümkündür. Müslüman olan unsurların genelde aynı isimleri kullandığı göz önüne alındığı takdirde, bunların hangi millete mensub olduklarını tespitte ise ünvanlar belirleyici olacaktır. Bununla birlikte Hz. Peygamber'e hürmeten Türkler arasında Muhammed'in Türkçeleştirilmiş hali olan *Mehmed* isminin kullanılmasından o dönem Ayntâbında Türk unsurunun yaşadığı söylenebilir. Üstelik bu ismin sicilde geçen isimler içerisinde çok yüksek bir oran teşkil ediyor olmasından dolayı da Ayntâb'da hâkim unsurun Türkler olduğunu söylemek mümkün olacaktır. Sadece Kürtler tarafından kullanılıyordu diyememekle birlikte; *Ali, Mehmed, Ömer* gibi isimlerin kısaltılarak ya da kısaltılmadan sonuna genelde "*O*" harfi getirilmesi ile oluşan *Alo, Maho, Ömero* gibi isimlerden de gerek günümüzde aynı şekilde kullanımın mevcut olmasından gerekse sicilimizde geçen *Kürtünciyan Mahallesi'nde müste'ciran mukîm Atmalı Aşireti'nden Kürt Alo*[366] ifadesine dayanarak Kürtlerin yaşadığını söyleyebilmek mümkündür. Ayrıca Arab kelimesinin birebir erkek ismi olarak kullanıldığı görülmekle birlikte Araboğlu ifadesinden[367] şehirde Arapların yaşadığı da söylenebilir. Bununla birlikte şehirde Arab adlı bir mahallenin olması, -eğer bu mahalle adını Arab adlı bir şahıstan almamışsa- şehirde Arapların varlığını gösteren bir başka delil olacaktır. İsimlerin dışında şehirde Arapların varlığı sicilde zaten geçmekte ve Mehmed Şâkir adlı bir kişi, binek hayvanı anlaşmazlığında merkebini ismini bilmediğim bir Arab'dan iki aded Fransız lirasına aldığını ifade etmektedir.[368]

Yine bu dönemdeki isimlere bakıldığında Ermenilerin Türkçe isimler kullanabildikleri görülmektedir. Ermeniler içerisinde XVIII. Yüzyılda Allahvirdi,

[366] BN.16, s.130.
[367] BN.53, s.32.
[368] BN.1, s.121.

Hudâvirdi, Arslân ve Bayrâm gibi isimler bulunmakla birlikte[369] 157 numaralı sicil itibariyle Ermenilerden, adı herhangi bir şekilde mahkeme kayıtlarına yansıyanlar içerisinde; Feride, Hanım, Hatun, Zümrüd, Nazlı, Habîb gibi isimler bulunmaktadır.[370] Bununla birlikte hem Yahudilerin hem Ermenilerin hem de Müslümanların *Habîb* ismi gibi ortak isimler kullandıkları görülmektedir.[371] Bu ismin aslen Arapça bir sıfat olduğu göz önünde bulundurulursa, Yahudilerin ve Ermenilerin Müslüman olan unsurlardan etkilenmiş olduklarını söylemek mümkündür. Bu iki durum aynı zamanda toplumsal kaynaşıklığın ve bu unsurların uzun zamandan beri bir arada yaşadıklarının da göstergesidir.

Tüm bu bilgilerden sonra araştırılan dönemde Müslümanlara ait olmakla birlikte Ayntâb'a has isimlere de rastlanmaktadır. Bir kısmına Antep yöresinde günümüzde de rastlanan bu isimlere *Ayyuş, Münüre* gibi bayan isimleriyle *Anik* gibi erkek isimlerini örnek vermek mümkündür.

Sicildeki isimler konusunda dikkat çeken ilginç bir nokta da bir aileden iki öz kardeşin aynı isimlere sahip olabilmesidir. Bu konuya örnek verecek olursak Mazmahor Karyesi sâkinlerinden iken Hacc dönüşü vefat eden Hacı Mustafa ibn-i Mamo'nun veraseti taksim edilirken iki oğlunun da adlarının Mamo olduğunu görmekteyiz.[372] Günümüzde de Antep ve civarında bu tür durumlara genelde erkek isimlerinde rastlanabilmektedir ve bu durumun sebebi, bu çocuklara her iki dedenin ya da hem dede hem de amca veya dayılardan birisinin adlarının verilmesidir. Eğer bu kişiler aynı isimlere sahiplerse, doğal olarak bir ailede aynı isme sahip iki kardeşle karşılaşılabilmektedir. Nitekim örnekte de hem çocukların babası olan Hacı Mustafa ibn-i Mamo'nun babasının adının hem de zevcesi olan Döne bint-i Mamo'nun babasının adının Mamo olduğu görülmektedir. Bu da çocuklara büyük bir ihtimalle iki ayrı dedenin adının verildiğini göstermektedir. Bu bilgilerden yola çıkarak, bir aile iki erkek kardeşin aynı isme sahip olabilmesinin nedeninin ataerkil yapı ve gelenekler olduğu söylenebilir.

İsimlerden sonra bu dönem Ayntâb'ında kullanılan ünvanlara bakıldığında Hacı Nu'manzâde, Hacı Battalzâde gibi ata ve ced belirten ifadelerin; Alacacı, Basmacı gibi meslek isimlerinin; Şeyh, Seyyid gibi dinsel içerikli terimlerin; Giridlioğlu, Güceğilizade gibi aslen mensup olunan yerin belirtildiği ifadelerin;

[369] Canbakal, a.g.e., s.50
[370] BN.85 s.55; BN.111, s.80; BN.112,s.80.
[371] BN.4, s.3; BN.139, s.98.
[372] BN.52, s.30.

Müftizâde, Kal'a Ağasızade, Kethüdazâde, Beşezade gibi toplumda saygı gören mevkilerin ünvan olarak kullanılabildikleri görülmektedir. Ünvanların kullanılmasının sebebi toplumsal hayattaki karışıklığı önlemek olsa bile; bu kadar çok çeşitli ve farklı türden ünvanlar olmakla birlikte bu ünvanlar da olumsuz bir ifadenin görülmemesi, toplumsal statü açısından da ünvanların önemli bir işleve sahip olduklarını da göstermektedir.

İfade edilmesi gereken bir diğer durum da bu dönemde sadece Müslümanların değil gayr-ı Müslimlerin de yukarıda belirtilen manalarda ünvanlar kullanmış olduklarıdır. Bunlara Milletbaşıyan, Topalyan, Nizibliyan, Boşgezenyan, Timurciyan gibi ünvanları örnek vermek mümkündür.

4.5.2. Aile

Aile anne, baba ve çocuklardan oluşan sosyal yapının en küçük birimi olup toplumun çekirdeğini oluşturmaktadır. 157 Numaralı Ayntâb Şer'iyye Sicili'nin incelenen kısmından ailevi konuların da mahkemeye yansıdığı görülmekte ve böylece bu dönem Ayntâbının aile yapısı hakkında da bilgi edinilebilmektedir. Bu konularla ilgili olarak evlenme, boşanma, nafaka, miras, vesayet tayini vb. konular zikredilebilir.

Evlenme akdine örnek olarak siciliden Ayntâb'ın Kurb-ı Kozanlı Mahallesi sâkinelerinden Fatma bint-i Musa'nın, yine aynı mahalleden Süleyman bin Hacı Mustafa ile olan nikâh akdi verilebilir. Bu belgeden, nikâhın şahitler huzurunda ve kızın da rızâsının alınması ile gerçekleştiği görülmektedir. [373]

Yine sicilde boşanma, miras, nafaka ile belge ve bilgilere de rastlanmaktadır. Bu konu ile ilgili olarak aile hukuku ve miras hukuku konularında ayrıntılı olarak bilgi verildiği için burada sadece bu konuların varlığının hatırlatılmasıyla yetinildi.

Sicildeki tereke kayıtlarından da Ayntâb'daki aile yapısı hakkında az da olsa bilgi etme durumu söz konusu olmaktadır. Bu çerçeveden bakıldığında sicilin incelenen kısmında sekiz tereke kaydı bulunmaktadır. Bu tereke kayıtlarından yedisi Müslüman ahâliye biri ise gayr-ı Müslim ahâliden birisine ait terekelerdir. Bunlardan 5 tereke kaydında adı geçen kişilerin tek eşi bulunmakta ve diğer üç tereke kaydında geçen kişilerin de iki eşli olduğu görülmektedir. Sicildeki tereke kayıtları her ne

[373] BN.25, s.15.

kadar sekiz adet olsa da gerek tereke kayıtlarından gerekse boşanma, miras, nafaka, vesayet kayıtlarının genelinden çıkartılabilecek ortak sonuç bu dönemde Ayntâb'da tek eşli evliliğin, çok eşliliğe göre daha yaygın olduğu ve çocuk sayısının da ailenin ekonomik düzeyine göre değiştiğidir.

4.5.3. Mahalle

157 Numaralı Ayntâb Şer'iyye Sicili'nde bazı belgelerde bölük olarak bazı belgelerde mahalle olarak geçen Fare ve Kebkeb mahalleleri, Fare Bölüğü ve Kebkeb Bölüğü'nden ayrı mahalleler olarak kabul edildiğinde, sicile göre Ayntâb'da o dönemde 66 mahallenin varlığı ifade edilebilir. Bunlar aynı mahalleler kabul edildiğinde ise Ayntâb'daki mahalle sayısı 64'e düşmektedir. Yine sicilimizde Tarla-yı Atîk ve Tarla-yı Cedîd mahallelerinin yanı sıra bir de sadece Tarla adı ile mahalle geçmektedir. Bu isimden önceki iki mahalleden herhangi birisi kastedilmiş olabilmekle birlikte bu konuda net bir bilgiye ulaşılamadığı için, bu mahalle de ayrı bir mahalle olarak kabul edildi. Sicilde adı geçen Ayntâb mahalleleri şu şekildedir:

Tablo 4.3.

157 Numaralı Ayntâb Şer'iyye Sicili'nde Geçen Ayntâb Mahalleleri		
Akyol	İbn-i Kör	Kurb-ı Monla Ahmed
Arab	İbn-i Şeker	Kurb-ı Zencirli
Aliyyü'l-Neccâr	Kaba Sakal	Kürkciyan
Ammû / Âmmi	Karacalı Bölüğü	Kürtünciyan
Bayrak Bölüğü	Kara Sakal	Musullu
Beğ	Kara Mar'aş	Paçavra
Bostancı	Kayacık	Seng-i Hoşkadem
Boyacı	Kaya Zukağı	Seng-i Nakkaş
Cevizlice	Kaysara / Kayseri	Seng-i Tâvil
Çukur	Kebkeb	Suyabatmaz
Eblehan	Kebkeb Bölüğü	Şeyh Selman
Ehl-i Cefâ	Keleş	Tarla
Emin Dede	Kepank	Tarla-yı Atîk
Erekli	Kılıncoğlu	Tarla-yı Cedîd
Fare	Kızılca Mescid	Tışlaki
Fare Bölüğü	Kozluca	Töbe
Gülşen/Gülşan Hânesi	Kocaoğlan	Şarkıyân
Hacı Bâkî	Kozanlı	Şeyh Selman

Hâmmâmcı Hânesi	Kurb-ı Beğ	Şıhcan
Hayik Müslüman	Kurb-ı Bostancı	Yahni
Hâyik Zımmîyan	Kurb-ı İbn-i Şeker	Yaprak
Hızır Çavuş	Kurb-ı Kayacık	---
İbn-i Eyyûb /Eyyûboğlu	Kurb-ı Kozanlı	---

Sicilde adı geçen Ayntâb mahallelerinin yanı sıra çeşitli nedenlerden dolayı başka vilayet ve kazalara ait olan mahalle isimleri de geçmektedir. Bu mahalleler ise aşağıdaki gibidir:

Tablo 4.4.

157 Numaralı Ayntâb Şer'iyye Sicili'nde Ayntâb Mahalleleri Dışında Adı Geçen Mahalleler		
Altun Bağa Haleb	Beyt-i Çeng Birecik	Babü'd-derb Siird
Behram Beğ Arapgir	Ferâfire Haleb	Davud Paşa İstanbul
Eski Saray Hısn-ı Mansûr	Ekrâd Haleb	Garbiye Bâb Kazası
Hacı Osman Reis Yeniköy-İstanbul	Hamidiye İzmir	Hâmmâm-ı Sûfî (Hâmmâm-ı Süflî)? Divriğ
Harse'l-kadanî Haleb	Hıristiyan Behisni	Hâce Ali Arapgir
İğne Beğ İstanbul	Karakeçi Kayseri	Karlık Haleb
Kasteli'l-harami Haleb	Kasteli'l-menat Haleb	Köseoğlu Arapgir
Meydan Ma'muretü'l-aziz	Pıçakçı Urfa	Sehabetü'l-Beraniye Şam
Sıcak Birecik	Sovuk Pınar-ı Cedîd Amasya	Şeyh Ahmed Kilis
Ulu Pınar-ı Süflî Arapgir	Vekiliye Haleb	Ya'kub Elbistan
Yenice-i Süflî Arapgir	Zukakü'l-Erbaîn Haleb	--- ---

Ayntâb'da mahalle isimlerine dikkat edildiği zaman bölük ve daire gibi isimlerle de karşılaşılmaktadır. Bölük kelimesinin kaç haneye tekabül ettiği konusunda bir kesinlik bulunmamakla birlikte bölüklerin XVII. yüzyılın yeni vergi rejimi sonucunda ortaya çıktığı yönünde görüşler bulunmaktadır.[374] Mahalleler için sicilde karşılaşılan bir diğer ifade de *dâire* kelimesidir. Sicilde geçen *"Ayntâb*

[374] Canbakal, a.g.e., s.252.

mahallâtından Âmmû Dâiresi'nde vâki' Fare Mahallesi"[375] ifadesinden, bu tabirin büyük olasılıkla, kendisine bir veya birkaç bölük ya da mahallenin bağlı olduğu nisbeten büyük mahalleler için kulanıldığı sonucu doğmaktadır. Çünkü verilen ifade de geçen Fare Mahallesi için, sicilin farklı yerlerinde Fare Bölüğü tabirinin kullanıldığı da görülmektedir.

Bununla birlikte şehirde o dönemde var olan ve *kurb* kelimesi ile başlayan mahalleler de bulunmaktadır. Bu mahallelerin isimleri hep aynı tarzda *kurb + şehrin o dönemdeki hatırı sayılır mahallelerinden birisinin adı* şeklindedir. Kurb kelimesi yakın manasındadır. Bu durumda, bu mahallelerin sonradan ortaya çıktığını ve hangi köklü ve büyük mahalleye yakınsa o mahallenin adı ile kurb kelimesinin oluşturduğu *Kurb-ı Beğ, Kurb-ı Kozanlı* gibi tamlama bir isim aldığını göstermektedir. Ayntâb'da kurb kelimeli mahalle isimlerine XVIII. yüzyıldan itibaren rastlanmaktadır.[376]

Sicilde geçen mahallelere dair bilgilerden şehrin sosyal yapısı hakkında da önemli bilgiler edinilebilmektedir. Bu şekilde edinilen bilgilere göre; Ayntâb Belediye Reisi Seyyâfzâde Rif'atlü Abdulkadir Behcet Efendi ibn-i Mustafa Ağa Şıhcan Mahallesi'nde ikamet etmektedir.[377] Bununla birlikte Protestanların ruhani reisi olan Kirkor Efendi veled-i Artin'in Kozanlı Mahallesi'nde oturması bu mahallelerin bu dönemin itibarı yüksek mahalleleri arasında olduğunu göstermektedir.

Bu bilgilere ek olarak kayıtlarda adı geçen dava vekilleri için geçen *"Hükûmet-i Seniyye civarında mukîm"*[378] ibaresi bu kişilerin genelde şehrin can damarının attığı yerlerde ikamet ettiklerini göstermektedir. Gerek böyle bir durumdan dolayı gerekse daha önce dava vekilleri ile ilgili olarak verilen bilgilere dayanarak dava vekillerinin oturdukları mahallelerin de şehrin itibarı yüksek kesimleri arasında olduğunu söylemek mümkün olacaktır. Bu açıdan bakıldığında dava vekili Mehmed Mazlum Efendi ibn-i Emin Efendi'nin oturduğu İbn-i Kör Mahallesi, Ömer Şevki Efendi ibn-i Mehmed Ağa'nın bir kayıtta kiracı olarak mukîm olduğu belirtilen Kurb-ı İbn-i Şeker Mahallesi ile başka bir kayıtta mukîm olduğu belirtilen İbn-i Şeker Mahallesi dönemin itibarlı mahalleleri arasında zikredilebilir.[379]

---

[375] BN.121, s.87.
[376] Çınar, a.g.t., s.52.
[377] BN.57, s.35.
[378] BN.45, s.26.
[379] BN.75, s.46.

Ayrıca Ermeni dava vekili Avadis Ağa veled-i Ohannes'in dava vekili olması ve ünvan olarak *Milletbaşıyan* ünvanının bulunması, onun da Ermeni Cemaati içerisinde önemli bir kişi olduğunu göstermektedir. Bu açıdan bakıldığında bu kişinin oturduğu Kurb-ı Zencirli Mahallesi'nin de dönemin saygın mahallelerinden olduğu söylenebilir.

H. 25 Şaban 1316 / M. 8 Ocak 1899 tarihli olan sicilin 45. ve 47. kayıtları bir araya getirildiğinde, dava vekili Bedreddin Beğ'in de Kurb-ı Zencirli Mahallesi'nde ikamet ettiği ve bu mahallenin konumu açısından Ayntâb Hükümet Konağı civarında bulunduğu görülmektedir. Yine bu durumdan da Kurb-ı Zencirli Mahallesi'nin o dönem itibarıyla önemli bir mahalle olduğu anlaşılmaktadır.[380] Daha sonra Safer 1317 tarihli bir vekâlet kaydında ise Bedreddin Beğ'in ismi Ehl-i Cefâ Mahallesi ile birlikte anılmıştır.[381] Bu ifadeye dayanarak, Ehl-i Cefâ Mahallesi de şehrin önemli mahallelerinden gösterilebilir.

Bu dönem mahalle yapısına dair dikkati çeken bir diğer nokta ise Müslüman ve gayrımüslim mahalle ayrımı olmadığıdır. Kurb-ı Kayacık Mahallesi gibi mahallelerde Müslüman ve gayrı Müslimlerin aynı mahallelerde bir arada yaşayabildikleri görülmektedir.

II. Mahmud döneminde muhtarlıkların kurulması ile birlikte bu dönemde de mahallelerin başında muhtarlar bulunmaktadır ve bu kişiler dini yapı adlı bölümde değinildiği üzere imamlar gibi itibarı yüksek kişiler olup şahitler hakkında gizli soruşturma yapıldığı zaman bilgi alınan kişilerdir. Sicildeki bilgiler çerçevesinde Kayacık Mahallesi muhtarının Parsahyan Nersez veled-i Karabet adlı bir Ermeni'dir. [382] Bu durum dönemi için itibarlı bir konum olan muhtarlık makamlarında gayrı Müslimlerin de bulunabildiğini göstermektedir. Sicilde Kayacık Mahallesi ile ilgili bilgilere bakıldığında ise bu mahalleden mahkemeye yansıyan şahıs isimlerinin hepsinin Ermeni ismi olduğu ve Müslüman ismi geçmediği görülmektedir. Bu durum net bir gösterge olmamakla birlikte; gerek Kayacık Mahallesi muhtarının Ermeni olması gerekse bu mahalleden mahkemeye yansıyan herhangi bir Müslüman isminin bulunmaması, Ayntâb'da Müslim gayr-ı Müslim halk arasındaki uyumlu yaşamın bozulmaya, karşılıklı güvenin zedelenmeye ve bu

[380] BN.45. s.26; BN.47. s.28,
[381] BN.150. s.107,
[382] BN.67. s.42,

nedenden mahallelerin heterojen değil de homojen bir yapı arz etmeye başladığını gösterebilir.

Sicilde adı geçen mahallelerden günümüzde de varlığını devam ettirenler olduğu gibi farklı mahallelerin bünyesine dâhil edildikleri için ismi değişenlerde vardır. Bu mahalleler aşağıdaki tabloda belirtilmiştir.

Tablo 4.5.

Sicilimizde Geçen Mahallelerden Günümüzde Mevcut Olmayanlar ve Bu Mahallelerin Günümüzde Aldıkları İsimler[383]	
Kurb-ı Zincirli, Musullu	Alaybey Mahallesi
Kurb-ı Kayacık, Kurb-ı Bey	Bey Mahallesi
Kurb-ı Bostancı	Bostancı Mahallesi
Kürkciyan, Kürtünciyan	Bekir Bey Mahallesi
Yahni	Boyacı Mahallesi
Kara Maraş, Emin Dede	Çakmak Mahallesi
Tarla-yı Atik	Çukur Mahallesi
Kaya Zukağı	Delbes Mahallesi
Fare, Paçavra	Şıhcan Mahallesi
Eblehân	Eyüboğlu Mahallesi
Şarkıyan, Arap	Gündoğdu Mahallesi
Ehl-i Cefâ, Kurb-ı Tarla-yı Âtik	İsmet Paşa Mahallesi
Seng-i Hoşkadem, Seng-i Nakkaş	Karagöz Mahallesi
Seng-i Tâvil	Karatarla Mahallesi
Kabasakal	Kocaoğlan Mahallesi
Cevizlice, Kurb-ı Cevizlice, Hızır Çavuş	Kozluca Mahallesi
Karasakal, İbn-i Kör, Kurb-ı İbn-i Şeker, Töbe, Karacalı	Seferpaşa Mahallesi
Gülşen	Suyabatmaz Mahallesi
Kurb-ı Monla Ahmet	Şahveli Mahallesi
Hayik Müslüman, Hayik Zımmîyan	Tepebaşı Mahallesi
Kayseri	Tışlaki Mahallesi
Kızılca Mescid	Türktepe Mahallesi
Kebkeb, Hacı Bâkî	Yaprak Mahallesi

4.5.4. Nahiye

İdari bir bölümleme olan nahiye kaza ile köy arasında yer alan doğal olarak köyden büyük, kazadan küçük olan yerleşim yerleridir.[384] Nahiyeler belli bir kazaya

[383] Göğüş, a.g.e., s.196.

bağlı olup, nahiyelere de köyler bağlıdır. Sicilde o dönemde Ayntâb'da bulunan 2 nahiyenin adı geçmektedir. Adı geçen bu nahiyeler, Tılbaşar ve Hezek nahiyeleridir. Sicilde nahiye olarak geçen Tılbaşar için sicil içerisinde farklı belgelerde karye tabiri kullanıldığı da görülmektedir.[385] Bu durumda Tılbaşar adıyla anılan nahiyenin, ismini merkezindeki Tılbaşar Karyesi'nden aldığını göstermektedir. Sicilden ayrıca nahiye olarak, Ayntâb nahiyeleri dışında Birecik Kazası'na tabî' Barak Nahiyesi'nin, Mar'aş Sancağı dâhilinde Camestel Nahiyesi'nin ve Kilis Kazası'na tabi' Cum Nahiyesi'nin varlığı tespit edilebilmektedir.

4.5.5. Karye (Köy)

157 Numaralı Ayntâb Şer'iyye Sicili'nin incelenen kısmında adı geçen Ayntâb karyeleri şu şekildedir:

Tablo 4.6.

157 Numaralı Ayntâb Şer'iyye Sicili'nde Geçen Ayntâb Karyeleri		
Ağcakend	Güceğe	Sam
Arıl	Isbatırın	Sazgın
Arkik	Kara Dede	Semâvin
Babilge	Kefercebel	Tekirsin
Bedirköy	Keret	Tılbaşar
Beğlerbeği	Kertişe	Tılfar
Cağud	Kızılcakend	Tılsımun
Çakal	Kızılhisar-ı Kebîr	Tohtemur
Çanakçı	Körkin / Körkün	Turlu
Çarpın	Küçük Arapdar	Ulu Ma'sara
Dülük	Mazmahor	Yeniyapan
Geneyik	Mezmez	Zıranbi
Güecce	Mehrimân	Zevkir

Sicilde bu karyelerle birlikte başka şehir ve kazalara tabi olan karye isimleri de geçmektedir. Bu karyeler ise aşağıdaki gibidir:

---

[384] Devellioğlu, a.g.e., s.798.
[385] Bkz. BN.35, s.20.

Tablo 4.7.

157 Numaralı Ayntâb Şer'iyye Sicili'nde Ayntâb Karyeleri Dışında Adı Geçen Karyeler		
A'zâz Kilis	Kara Yusuflu Adana	Sadıklı Mar'aş
Celeme? Kilis	Karbeyaz Kilis	Sekdiman Birecik
Değirmentaşı Harim Kazası	Kötüköy Kilis	Sibehazak ? Rumkal'a
Cubuk Bâb Kazası	Menazlı Kilis	Tılhüseyn Kilis
Endel Adana	Merğane Kilis	Tılmiyan *
Kal'akaya Mar'aş	Neyrab /Neyreb Haleb	Yamac Oba Mar'aş
Kamışlı Adana	Nizib Birecik	

Bu dönemdeki karye isimlerine dikkat edildiğinde Kefercebel gibi Arapça; Ağcakend, Kızılcakend, Beğlerbeği gibi Türkçe; Tohtemur gibi öz Türkçeyi anımsatan isimlerle karşılaşılmakla beraber, köken olarak hangi dile mensup olduğu kestirilemeyen isimlerle de karşılaşılmaktadır. Bu durum Ayntâb ve çevresinin kültürel çeşitliliği açısından güzel bir örnek teşkil etmektedir. Karye isimlerinde dikkat çeken bir nokta da *"tıl"* kelimesi ile başlayan köylerin çokluğudur. Bu şekilde karşımıza çıkan Tılbaşar, Tılhüseyin, Tılfar, Tılmiyan gibi köylerin isimlerindeki benzerlikten dolayı bu karyelerin birbirine yakın dönemlerde ortaya çıkmış yerleşim yerleri olduğu söylenebilir. Bu doğrultu da ifade edilebilecek daha başka karyeler de bulunmakla birlikte bu karyelerden birisi olan Tılbaşar'ın sicilde Ayntâb'a bağlı olduğu belirtilen iki nahiyeden birisi olduğu yukarıda ifade edilmişti.

Daha önceki konularda verilen bilgilerde de geçtiği üzere bu dönemde köylerin başında muhtarların bulunduğu ve imamların da köyün ileri gelenlerinden olduğu görülmektedir.

Bu dönemde şehirde yaşayan birçok kişinin Ayntâb'ın köylerinde bağ-bahçe gibi mülklerinin olması, XVIII. yüzyılın ilk yarısında olduğu gibi[386] bu dönemde de köylerin kaza merkezinden kopuk olmadıklarını göstermektedir.

* Sicildeki 93 numaralı belgede adı geçen Tılmiyan Karyesinin o dönemde bağlı olduğu kazaya dair bir bilgi bulunmamaktadır. Tılmiyan, günümüzde Nizip ile Birecik ilçeleri arasında kalan Günaltı Köyü'nün eski adıdır. O dönemde Nizip, Birecik Kazası'na bağlı bir karye olduğuna göre Nizip'le Birecik arasında kalan Tılmiyan da muhtemelen Birecik Kazası'na bağlıdır.

[386] Çınar, a.g.t., s. 354.

"Bâdî-i terkim-i defter-i kassâm oldur ki

Haleb vilâyet-i celilesi idâresinde medine-i Ayntâb mahallâtından Tarla-yı Cedîd Mahallesi sâkinlerinden iken bundan iki gün akdem fevt olan Erikcelioğlu Helvacı Hacı Mehmed bin Hüseyin'in (...) terekesi tahrir ve takvim ve beyne'l-verese bi'l-farizâtü'ş-şer'îyye tevzi' ve taksim defteridir ki ber-vech-i âtî zikr ve beyân olunur

...

Kızılhisar-ı Kebîr Karyesi'nde köy yerinde ağlak bağ ma' hayirlik kıt'a 1-500 ğuruş

Karye-i mezkûrede Dayaklık nam mahalde hayirlik kıt'a 1-250 ğuruş

Yine karye-i mezbûrede kâin bağ kıt'a 1- 220 ğuruş

...." [387]

4.5.6. Vakıflar

Vakıflar sadece Allah rızâsını kazanmak için, zengin kimseler tarafından kurulan ve menfaati tamamıyla ihtiyaç içinde bulunanlara tahsis edilen müesseselerdir. Böyle bir müesseseyi kuran kimse, daha önce sahibi bulunduğu mülkü tamamıyla elden çıkarıyor, onu Allah'ın mülkü haline getiriyor demektir. Aynı şekilde vakıflarda devamlı olma şartı da bulunmaktadır.[388] Vakfiyelerde, vakıf gelirinin devamlı olması ve vakfedilen şeyin tam mülkiyete haiz olması gibi özellikler de aranırdı. Bu şartların mevcut olması halinde vakıf sahibi, vakf ettiği şeylerin listesini ve şartnamesini bütün ayrıntılarıyla kaydettirdiği bir vakıfnâme ya da vakfiye tanzim ettirirdi.[389]

Vakıf müessesesi ile ilgili bilgiler, sicillerdeki kayıtlardan bütün ayrıntılarıyla öğrenilebilinmektedir.

Sicilde şu ya da bu şekilde vakıf adının geçtiği birçok belge bulunmaktadır. 157 Numaralı Ayntâb Şer'iyye Sicili'nin incelenen kısmında adı geçen vakıfların dökümü aşağıdaki gibidir.

Tablo 4.8.

157 Numaralı Ayntâb Şer'iyye Sicili'nde Adı Geçen Ayntâb'daki Vakıflar		
Abdüsselam Nasreddin Vakfı	Hüsameddin Vakfı	Mustafa Beğ Mescid-i Şerifi Vakfı / Akyol Mahallesi
Beğ Cami-î Şerifi Vakfı	Hacı Nasır Cami-î Şerifi Vakfı	Muzafferüddin Vakfı
Darendeli Hüseyin Paşa Vakfı	Kaya Mescid-i Şerifi Vakfı	Zülkadriye Vakfı

[387] BN.110 ss.78-79.
[388] Ziya Kazıcı. (1985). *İslâmî ve Sosyal Açıdan Vakıflar*, Millî Egitim Basımevi, İstanbul s.28.
[389] Kütükoğlu. a.g.e., s.350

Demircioğlu Vakfı (Timurcioğlu Şeyh Ahmed Şihabî Vakfı)	Keyvan Beğ Vakfı	---
Develi Mescid-i Şerifi Vakfı	Kızıl Vakfı	---

Sicilde iki adet vakfiyeye rastlanmaktadır. Bunlardan birincisi 990 tarihli olup büyük bir ihtimalle deftere kaydedilmesi konusunda herhangi bir zorunluluğun ortaya çıkmasından dolayı sicile kaydedilen ve aynı zamanda sicilin tek Arapça metni de olan Keyvanbey Vakfiyesi'dir.

İkinci vakfiye ise Çukur Mahallesi sâkinlerinden Zülkadriye Medresesi Müderrisi sâhib-i ilm ve kemâl ve erbab-ı arifân fazail-i istimalden fazîletlü Bayramzâde el-Hâcc Abdullah Eyyûb Efendi ibn-i el-Hâcc Mustafa Efendi ibn-i el-Hâcc Mehmed Efendi'nin mütevelli nasb ve ta'yin eylediği Turnazâde Abdulkadir Efendi huzurunda Zülkadriye Medresesi avlusunda bir kütüphane yaptırıp vakfedeceğine dairdir. Vakfiyede 600'ü aşkın kitabın korunması için vakıf tesis edildiği belirtilmektedir.[390]

Yine sicile birebir kaydedilmiş vakfiyelerden öğrenmiş olmasak da çeşitli anlaşmazlıklara herhangi bir şekilde konu olmalarıyla sicilde adı geçen vakıflar bulunmaktadır. Bunlardan zamanaşımı konusunda da örnek olarak verilen Ispatırın Karyesi ahâlilerinden Osman bin Dursun bin Osman ve Ali bin Hüseyin bin Ali adlı kişilerin mahkemeye gelerek, Demircioğlu Vakfı olarak bilinen Şeyh Ahmed Şihâbî vakf-ı kadîminin mürtezika ve vâkıf-ı mûmâileyhin evlâdından olduklarını iddia ederek vakıf gallesinden hisselerini talep ettikleri görülmektedir.[391]

4.5.7. Müslim-Gayrımüslim İlişkileri

Osmanlı Devleti'nde millet tanımlaması ırksal yapıya dayanmayıp kişilerin bağlı bulundukları dine göre ifade edilmiştir. Bu açıdan bakıldığı zaman Osmanlı Devleti'nde Müslüman, Yahudi, Rum ve Ermeni olmak üzere dört millet bulunmaktadır. Her ne kadar Ermeniler ve Rumlar Hristiyan olsalar da Hristiyanlık'ın farklı mezheplerinden olmaları dolayısıyla farklı milletler olarak anılmışlardır.

[390] BN.5, s.123.
[391] BN.105, s, 74.

Sicilden öğrenildiği kadarıyla, bu dönemde Ayntâb'da farklı unsurlar olarak Müslüman, Ermeni, Protestan ve Yahudiler bulunmaktadır. Sicilde adı geçen Ermeniler eğer Protestanlığı benimsemişlerse bunlar için "*Protestan milletinden"* tabiri kullanılmıştır. *"Ermeni milleti"* tabiri ile de büyük bir ihitmalle Gregoryen Ermeniler belirtilmiş olmalıdır. Ayrıca sicilde bir belgede mezhep yerine *"Rum milleti nisvanından"* tabiri ile belirtilmiş kişilerin olması, bu dönemde Ayntâb'da Rumların da bulunduğunu göstermektedir.[392] Mahkemeye bu gruptan en çok Ermeniler hakkında bilgi yansımıştır. Sicilde Yahudilerle herhangi bir şekilde ilgili sadece bir belge bulunmaktadır.[393] İncelenen 190 adet kayıtta gayrımüslim olarak Yahudilere çok az rastlanırken Ermenilere çok daha fazla rastlanması, Ermenilerin Yahudilere nazaran Osmanlı şer'iyye mahkemeleri daha fazla benimsediklerini göstermektedir. Bu açıdan bakıldığı zaman kullanılacak olan Müslüman-gayrı Müslim ilişkileri tabiri sicilin dönemi itibariyle daha çok Müslüman-Ermeni ilişkilerini ifade edecektir.

Sicilde en çok karşılaşılan gayr-ı Müslim unsur olan Ermeniler, Osmanlı Devleti'nin ilk devirlerinden itibaren *"Millet-i Sâdıka"* ünvanı ile anılmış ve dil olarak da Türkçeyi kullanmışlardır. Bununla birlikte Ermeniler, gerek Avrupalı devletlerin gerekse Rusya'nın kışkırtmaları ile Osmanlı'nın son dönemlerinde bağımsız Ermenistan çabaları içerisine girmişlerdir. Özellikle 1877-1878 Osmanlı-Rus Savaşı'ndan (93 Harbi) sonra imzalanan 1878 Berlin Antlaşması ile Ermeni Sorunu uluslar arası düzeyde ilk defa gündeme gelmiştir. Bu tarihten sonra Hınçak ve Taşnak Sütyûn Cemiyetlerinin örgütlemeleri ile Ermeniler, Osmanlı Devleti içerisinde Müslüman halka karşı olumsuz tavır sergilemeye başlamışlardır. Bu hareket Antep Ermenileri arasında da kendisini göstermiş ve şehirde ilk defa 16 Kasım 1895 tarihinde iki topluluk arasında silahların kullanıldığı bir çatışma yaşanmıştır.[394] Kurtuluş Savaşı yıllarında Antep'in işgali esnasında da İngiliz ve Fransızlar tarafından desteklenen Ermeniler şehirdeki Müslüman halka karşı cephe almış ve işgal devletleri ordusuna dâhil olarak emellerini gerçekleştirmeye çalışmışlardır. Ermeniler bu dönemde "Ya Ermenistan ya mezaristan"[395] sloganı ile hareket etmişler fakat TBMM ile Fransa arasında yapılan 1921 Ankara Antlaşması

[392] BN.1, s.2.
[393] BN.4, s.3.
[394] Pekdoğan, *"Antep'te Türk Ermeni İlişkileri 1895-1922";* Güllü, a.g.e., s.201.
[395] Pekdoğan, *"Antep'te Türk Ermeni İlişkileri 1895-1922";* Pamuk, ag.e., s197, Göğüş, a.g.e., s.353; Güllü, a.g.e., s.367.

ile Fransızlar Anadolu topraklarından çekilince onların iş birlikçileri olan Ermeniler de şehirden ayrılan Fransızlarla beraber şehirden ayrılarak Suriye'ye gitmek zorunda kalmışlardır.[396] Bu işgal sırasında Antep'te bulunan az sayıdaki Yahudi ise Ermeniler ve Fransızlar karşısında Türk ve Müslüman halkı desteklemiştir.

Tüm bu gelişmelere özellikle de sicilin tahlili yapılan kısmı olan H. 1316-1317 / M. 1898-1899 yıllarından önce 1895'deki olaylar yaşanmış olmasına rağmen, sicildeki kayıtlardan iki taraf ilişkilerinin tamamen kopmamış olduğu görülmektedir. Bu durumun nedeni; şehirde Hınçak Cemiyeti'nin etkisi ile çıkan bu olaylara Antep'teki Ermenilerin hepsinin taraftar olmayıp, katılmamış olmasıdır.[397]

Sicilden toplumsal ilişkilere dair yansıyan bilgilere bakıldığında yukarıda da değinildiği gibi Müslüman ve Ermenilerin aynı mahallelerde yaşayabildikleri, birbileri ile ticaret yapabildikleri ve Ermenilerin mahalle muhtarlığı yapabildikleri de görülmektedir.[398] Dikkati çeken bir diğer önemli nokta da bu dönem Ermenilerinde görülen Türkçe isimlerdir. Ermeniler içerisinde XVIII. yüzyılda Allahvirdi, Hudâvirdi, Arslân ve Bayrâm gibi isimler bulunmakla birlikte[399] sicil itibariyle Ermenilerden, adı herhangi bir şekilde mahkeme kayıtlarına yansıyanlar içerisinde Feride, Hanım, Hatun, Zümrüd, Nazlı, Habîb gibi isimler bulunmaktadır.[400] Tüm bu bilgiler, bize Ermenilerin içerisinde bulundukları sosyal yapıya olan entegrasyonlarını gösteren çok önemli bir göstergedir.

Osmanlı mahkemelerinde, mahkemede konuşulan dili bilmeyenler için kadı tercümanları kullanılmaktadır.[401] Bu açıdan bakıldığında sicilde gerek Ermeniler gerekse diğer etnik ve dini grupları ilgilendiren belgelerde, tercüman kelimesine rastlanmaması bu dönemde Ayntâb'daki azınlıkların Türkçe konuştuğunu göstermektedir. Bu da yine gerek Ermenilerin gerekse diğer azınlık unsurların bu dönemdeki durumları hakkında bilgi vermektedir.

Bunlara ek olarak dava vekilliği müessessini anlatırken açıklandığı üzere Müslüman olan kişilerin Ermeni dava vekillerine, Ermenilerden de Müslüman dava vekillerine vekâlet verilebilmiş olması, bu dönemde iki toplum arasındaki ilişkilerin olumlu bir düzeyde seyredebildiğini gösteren bir başka kanıttır.[402]

---

[396] Pekdoğan, *"Antep'te Türk Ermeni İlişkileri 1895-1922";* Pamuk, a.g.e., s.310.
[397] Güllü, a.g.e., s.33.
[398] BN.67, s.42.
[399] Canbakal, a.g.e., s.50.
[400] BN.85 s.55; BN.111, s.80; BN.112,s.80; BN.139, s.98.
[401] Demir, a.g.e., ss.56-59.
[402] BN.144, s.101.

4.6. İKTİSADİ YAPI

Sicile yansıyan bilgilere dikkat edildiği takdirde gerek bu bilgilere yansıyan satış akidlerinden gerekse iktisadi yapıya dair ulaşılabilen diğer bilgilerden, bu dönem itibariyle Ayntâb'ın iktisadi yapısının canlılık arzettiği söylenebilir. İktisadi yapı kendi içerisinde bölümlere ayırarak incelendiği takdirde bu konu şu şekilde ele alınabilir.

4.6.1. Para

Tarihte Lidyalılarla birlikte değiş-tokuş aracı olarak kullanılan para sadece bu görevi görmekle kalmamış aynı zamanda ekonomik ve siyasi güç sembolü olarak da kullanılmıştır. Bu özelliklerinden dolayı dönemin diğer devletlerinde olduğu gibi Türgişlerden itibaren ilk Türk devletlerinde de hükümdarlık alameti olarak kullanılmıştır. Para ait olduğu devletin ekonomik ve siyasi gücünü sembolize eden bir öğe olduğundan dolayı bir ülkede kullanılan yabancı para birimleri, kullanılan paranın ait olduğu devletle, kendi topraklarında kullanılabilmesine müsaade eden devlet arasındaki ilişkilere ve ekonomik güç farklılıklarına da ışık tutabilmektedir. Bu açılardan bakıldığı zaman para, para olmanın ötesinde daha farklı manalar da içermektedir.

Transkripsiyon ve değerlendirmesi yapılan sicilden, bu dönem Osmanlı ülkesinde "*Osmanî lirası, mecidiyye, ğuruş, para"* gibi Osmanlı para birimlerinin kullanılmakta olduğu görülmektedir. Sicilde Osmanlı para birimlerine ait ifadelere dikkat edildiği zaman, örnek olarak *"yevmiye altmış paradan şehrîye kırk beş ğuruş"*[403] ifadesinden 60 paranın 1,5 kuruşa; doğal olarak da 40 paranın 1 kuruşa denk geldiği görülmektedir. Buna ek olarak 1844'te, Sultan Abdülmecid döneminde bastırılan mecidiyyenin altın ve gümüş şeklinde farklı türlerinin olduğu anlaşılmakadır. Sicilde gümüş olan 20 ğuruş değerindeki mecidiyenin[404] altın olan mecidiyyeden ayırılması maksadıyla *"beyaz mecidiyye"* [405] veya *"sim mecidiyye"*[406] gibi tabirler kullanıldığı görülmektedir. Sicilde geçen;

[403] BN.8, s.126.
[404] Devellioğlu, a.g.e., s.594.
[405] BN.33, s.19.
[406] BN.10, s.9.

"...gurre-i Receb 311 tarihlü işbû mübrez bir kıt'a sened mucebince kırk beş aded ayn-ı Osmanî lirası matlûbu olub (...) meblâğ-ı mezkûr kırk beş aded lira-i Osmanî altununu..."[407]

ifadesi de liranın Osmanlılarda altın para manasında kullanıldığını göstermektedir.

Ayrıca sicilde geçen *"tam yüzlük Osmanî altunu"*[408] ifadesinden 1 Osmanlı lirasının 100 kuruşa denk gelebildiği anlaşılmakla birlikte yüz kuruştan daha farklı değerlere sahip olabilen Osmanlı liralarının da mevcut olduğu anlaşılmaktadır.

Bununla birlikte bu dönem Ayntâbında Fransız lirası olarak ifade edilen para da alım-satım işlerinde kullanılabilmiştir

"...müddeâ aleyh Mehmed Şâkir dahî cevâbında merkeb-i mevsuf-ı mezkûru ismini bilmediğim bir Arab'dan iki aded Fransız lirası semen mukabilinde iştirâ' eylediğim mülküm olub vaz'-ı yed iderim deyû ..."[409]

Fransız parasının isminin ne olduğu belirtilmeden Fransız lirası tabirinin kullanılması, altın paranın *lira* olarak anıldığı Osmanlı'da, bu ifadenin Fransız altın parasına verilen isim olduğunu göstermektedir. Yukarıdaki örnekte de görüldüğü üzere Ayntâb'da alım-satım işlemlerinde Fransız lirasının kullanılabilmesi, büyük bir ihtimalle Fransız lirasının içerisindeki altın oranı ile Osmanlı lirası içerisindeki altın oranının birbirinden farklı olmasından kaynaklanmıştır. Sicilden Osmanlı lirası ile Fransız lirasının birbirine oranları hakkında bir bilgi bulunmamakla birlikte;

"Müteveffâ-yı merkum kemerinde zuhûr iden nukud
Lira-yı Osmanî 16
+ Lira-yı Fransevî 3
Ğuruş 1860"[410]

şeklinde değer bildirilmesinden, Osmanlı lirası ile Fransız lirasının kesinlikle aynı değerlerde olmadığı ve aralarında değer farkı olduğu net bir biçimde söylenebilir.

Bu şekilde Osmanlı parasına kısaca değindikten sonra bu dönemdeki para hareketlerinden de ortalama fiyatlar konusunda görüş bildirmek mümkün olmaktadır.

Sicildeki bilgiler aracılığıyla bu dönem Ayntâbı'nda para faaliyetlerinin yoğun bir şekilde gerçekleştiğine de şahit olunmaktadır. Bu konuda bilgi edinilen belgelerden birisi Ağcakend Karyesi'nden maktûl Hacı Küçükzâde el-Hâcc Ahmed Kâhya ibn-i Hacı Mehmed'in terekesidir. Bu terekeden el-Hâcc Ahmed Kâhya'nın senetli olarak 36 kişiden, senetsiz olarak 27 kişiden alacağı vardır. Buna ek olarak da

---

[407] BN.46, s.27.
[408] BN.8, s.6.
[409] BN.1, s.121.
[410] BN.93, s.62.

karşılığında rehni bulunduğu belirtilen 17 kişiden alacağı olmak üzere toplamda 70 kişiden 138,767 kuruş alacağının bulunması[411] bu kişinin tefecilik yapıp yapmadığını düşündürtmektedir. Bu kişinin gayrımenkulleri terekeye geçirilirken bu gayrımenkullerin, hep alındığı kişilerin adlarıyla belirtilmesi ve el-Hâcc Ahmed Kâhya'nın birbirinden uzak ve farklı bölgelerde arazilerinin bulunması; bu kişinin borç verdiği kişilerin borçlarının ödeyememesi üzerine, bağ ve bahçelerini vermek zorunda kalmış olabileceklerini göstermektedir. Kurb-ı Monla Ahmed Mahallesi sâkinlerinden Şah Velizâde İmam Hüseyin İbn-i Şeyh Vâis Efendi'nin vefat ettiği zaman sadece 1.357 kuruş tereke bırakmasına[412] rağmen Ahmed Kâhya'nın sadece 138.767 kuruş alacağının bulunmasının sebebi, bu dönemde Ayntâb'da borç verilen kişilerin zor durumda kalmasına neden olabilecek kıtlık ve kuraklık dönemlerinin yaşanması olabilir.[413] Bu kuraklık ve kıtlık daha sonraki dönemlerde de devam etmiş hatta 1909-1910 yılı kışında Ayntâb bölgesindeki insanlara çocuklarını satmayı düşündürtebilecek bir kıtlık yaşanmıştır.[414] Zaten incelenen sicilde de geçim sıkıntısından dolayı çocuklarını kiraya verebilen insanların bulunabildiğine[415] daha önceki konularda değinilmişti. Bu dönemde sicile yansımış böyle bir kaydın bulunması; fakir ailelerin geçim sıkıntısından dolayı çocuklarını zengin olan kişilere vermelerinin, Ayntâb'da daha önceden de karşılaşılan bir durum olduğunu göstermektedir. Bir taraftan binlerce lira alacağı bulunan kişiler varken bir taraftan da arkasında bıraktığı terekenin hâl-i hayatında aldığı borçaları karşılamaya yetmediği[416] ya da geçim sıkıntısı nedeniyle çocuklarını kiraya vermek zorunda kalan insanların bulunması; Ayntâb'da bu dönemde gelir dağılımında uçurum denilebilecek bir durumun söz konusu olduğunu göstermektedir ki böyle bir durumda da tefecilik faaliyetleri kaçınılmaz olmuş olmalıdır.

Yine Ahmed Kâhya'nın alacaklıları arasında Senetçi Ömer[417] adında birisinin varlığı bu dönemde tefecilik faaliyetlerinin yapıldığının en net göstergesidir.

Ahmed Kâhya kadar olmasa da yine sicildeki bir başka tereke sahibi olan Erikcelioğlu Helvacı Hacı Mehmed bin Hüseyin'in de vefat ettiğinde, zimem-i nâsda

---

411 BN.93, ss.62-64.
412 BN.48, s.78.
413 Güllü, a.g.e., ss.155-156.
414 Güllü, a.g.e., dipnot, s.156.
415 BN.69, s.43.
416 Bkz. BN.125, s.6.
417 BN.93, s.61.

5.104 kuruş alacağı bulunmaktadır. Helvacı Hacı Mehmed'in alacaklarına karşılık olarak da rehn olarak hep bağ, bahçe, tarla gibi gayrımenkuller gösterilmiştir.[418]

Gerek bu örneklerden gerekse ileride değinelecek olan ticaret, çarşı ve pazarlar gibi konulardan anlaşılacağı üzere Ayntâb'da bu dönemde para hareketlerinin yoğun olarak yaşandığı anlaşılmaktadır.

4.6.2. Ziraî Faaliyetler

4.6.2.1. Tarım

Ayntâb'da şehrin etrafında zirai faaliyetlerin yapıldığı bostanlar bulunmakta[419] olup bu bostanlar genelde şehrin doğu ve kuzey taraflarındadır.[420] Sicilde yer alan belgelerde şehirde bostancı esnafından bahsedilmektedir.[421] Bostancıların şehir esnafından gösterilmesi, bu durumu doğrulamakta ve bostanların şehrin içinde olmasa bile şehrin dış kesimlerinde ve şehre çok yakın olduğunu göstermektedir. Üstelik bu bostancı esnafı, şehirdeki bakkal esnafı ile sıkı ticârî ilişkiler içerisindedir. Anlaşılan o ki bostancı esnafı ürettiği ürünleri halka bakkallar vasıtasıyla ulaştırmaktaydı. Sicilde geçen bakkal esnafından Bozo Mustafa ibn-i Mustafa ile bostancı esnafından Şıhlı ibn-i Şıh Mehmed arasındaki alacak-verecek hesabına ait dava görülürken bu konuda yıl yıl ayrıntılı olarak bir dökümün yapılması da bu durumun göstergesidir.[422]

Ayntâb'da bu dönemde hem şehir içerisindeki bostanlarda hem de şehre bağlı olan köylerde canlı bir zirai yapı söz konusudur.

Sicilde Ayntâb'daki bostancı esnafından olan Şıhlı'nın, bakkal esnafından olan Bozo Mustafa'ya sattığı tarım ürünleri arasında soğan, kıska soğan, (arpacık soğan) hıyar (salatalık), mısır, patlıcan, havuç, biber, pancar, turp, kavak ağacı, şaîr (arpa), bakla bulunmaktadır.[423] Bu durum adı geçen tarım ürünlerinin Ayntâb kaza merkezinde yetiştirilebilen tarım ürünleri olduğunu ve Ayntâb kaza merkezinde hem sulu tarım hem de susuz tarım yapıldığını göstermektedir. Sicilde tarım ürünleri konusunda bilgi veren bir başka belgeye göre bu dönemde şehirde tütün üretimi de yapılmaktaydı ve tütün üretimi Ayntâb'da önemli bir tarım faaliyetiydi.[424]

---

[418] BN.110, ss.79-80.
[419] Çınar, a.g.t, s.350.
[420] Yener-Çitçi, a.g.e., s.19.
[421] BN.96, s.67.
[422] Bkz. BN.96, s.67.
[423] Bkz. BN.96, ss.67-68.
[424] BN.21, s.133.

Köylerdeki tarımsal üretim hakkında genelde tereke kayıtlarından bilgi elde edilmektedir. Bu bilgiler ışığında Ayntâb köylerinde hem sulu hem de susuz tarımın yapıldığı söylenebilir. [425] Ayntâb köylerindeki üretime dair belgelerden çıkarılabilecek en önemli bilgiler bu dönemde Ayntâb'da fıstıkçılık, bağcılık ve zeytincilik faaliyetlerinin oldukça gelişmiş olduğudur. Bununla birlikte terekelerde geçen *hayirlik* ibarelerinin çokluğundan, Antep yöresinde *hayir* olarak bilinen incirin de bu dönem Ayntâbı için önemli tarım ürünlerinden olduğu anlaşılmaktadır. Ayrıca zerdâlû, nar, armud, bahçelerinden bahsedilmesi[426] doğal olarak bu gibi meyvelerin üretiminin de yapıldığını göstermektedir. Bununla birlikte ceviz ve kavak ağacı da gelir getiren tarımsal ürünler arasında olduğu için Ayntâb'da bunlara yönelik üretim de önemli tarımsal faaliyetler arasındadır.[427] Şehirde bir sumak devlübünün olması ve terekelerde sumak ve sumaklıklardan bahsedilmesi [428] Ayntâb'da sumak üretiminin olduğunu da göstermektedir.[429] Köylü kişilere ait terekelerden de Ayntâb yöresinde yetiştirilen tahıllara ulaşabilmek mümkün olmaktadır. Bu terekelerden hareketle bu dönemde hınta (buğday), şaîr (arpa), mısır darısı, kendir tohumu, [430] malhuta (kırmızı mercimek), nohut[431] üretimin yapıldığı anlaşılmaktadır.

Yine bu dönem hayvan fiyatlarına dikkat edildiğinde bir inek ortalama 100 kuruş civarında iken öküze 100 ile 150 kuruş civarında paha biçilmiş olması, bu dönemde, hayvan gücünün tarımda etkin olarak kullanıldığını göstermektedir.

4.6.2.2. Hayvancılık

Ayntâb'da bu dönemdeki hayvancılık faaliyetlerine dair edinilen bilgilere göre şehirde küçükbaş hayvan olarak koyun ve keçi yetiştirilmektedir. Büyük baş hayvan olarak ise öküz ve inek yetiştirilmekte ve bu faaliyetler genelde köylerde yapılmaktadır.[432] Belgelerde genelde binek hayvanı anlaşmazlıklarından görüldüğü kadarıyla at, eşek ve katır bu dönemde gerek köy gerekse şehir merkezindeki halkın

[425] BN.93, s.64.
[426] BN.93, s.61.
[427] BN.8, s.5.
[428] BN.52, s.31; BN.93, s.62.
[429] BN.156, s.110.
[430] BN.110, s.78.
[431] BN.52, s.30.
[432] BN.52, s.31.

yaşantısında önemli bir yer tutmakta ve bu hayvanlardan şehir merkezinde genelde ulaşım amacı ile yararlanılmaktadır.[433]

Bu dönemde şehirde *Arasa At Pazarı* adıyla bir hayvan pazarının bulunduğu görülmekte[434] ve şehirde *merkebci esnafı* olarak anılan bir meslek grubu ile karşılaşılmaktadır.[435] Bununla birlikte şehirde *canbaz* adı ile anılan kişilerin varlığı da söz konusudur.[436] *Canbaz* ise; at, eşek gibi yük hayvanlarının satışı ile uğraşan kişilere verilen isimdir.[437] Şehirde gerek hayvan pazarının olması gerekse bu işi meslek edinmiş kimselerin bulunmasının yanı sıra yukarıda değinilen bilgiler göz önüne alındığında, şehirde hayvan alım-satım faaliyetlerinin de canlılık arz ettiği söylenebilir.

4.6.3. Sanayi

Kelime manası olarak sanatlar, zanaatlar anlamına gelen sanayi[438] burada ham maddenin mamûl madde haline dönüştürüldüğü faaliyetler olarak ele alınacaktır. Bu manada bakıldığı zaman sanayi üretimi bir toplumun gelişmişlik düzeyini göstermesi açısından önemlidir.

Sicil çerçevesinde bu dönem Ayntâbında dokumacılık, dericilik, demircilik ve bakırcılığın önemli sanayi faaliyetlerinden olduğu görülmektedir.

Sicile yansımış olan tereke kayıtlarına bakıldığında *"Ayntâbkâri"* (Antep işi) kilimlerden bahsedilmesi, bu dönemde Ayntâb'da dokumacılığın önemli bir sanayi faaliyeti olduğunu göstermektedir.

Töbe Mahallesi sâkinlerinden Hacı Alo Ağa ibn-i Ali'nin tereke kaydı tutulurken debbağhanede iki aded dükkânı olduğu belirtilmiştir. Bu bilgiden şehirde ham derilerin tabaklandığı ve işlendiği bir debbağhane olduğu anaşılmaktadır ki bu da şehirde dericiliğin önemli bir faaliyet olduğunu göstermektedir.[439] Evliya Çelebi de şehrin meşhur ürünlerinden bahsederken eğer ve yaylarından bahsetmektedir.[440] Debbağhaneler genelde şehir ve kasabalardan uzakta deniz kenarlarında ve akarsuların yerleşim alanından çıktığı kesimlere inşa edilirlerdi.[441] Ayntâb'daki

[433] BN.77, s.47.
[434] BN.77, s.47.
[435] BN.151, s.107.
[436] BN. 10, s.127; BN. 77, ss.47-48.
[437] Yener-Çitçi, a.g.e., s.62.
[438] Devellioğlu, a.g.e., s.919.
[439] BN.113, s.81.
[440] Pamuk, a.g.e., s.56.
[441] Çınar, a.g.t.,s.332.

debbağhaneler de Ayntâb kalesinin kuzey tarafında, şehrin kenarından geçen tek akarsu olan Alleben deresinin kıyısında günümüzde Tabakhane olarak anılan semtte inşa edilmişlerdir. Bu debbağhaneler, aynı bölgede yakın bir zamana kadar da faaliyetlerini sürdürmüşlerdir.

Sicilde *"demirci"* veya "*timurci"* şeklinde kaydedilen kişilerin sayısının çok olması ve şehirdeki vakf-ı kadîmlerden birisi olan Şeyh Ahmed Şihâbî Vakfı'nın, halk arasında *"Demircioğlu Vakfı"* adıyla bilinmesi, şehirde demirciliğin de önemli bir faaliyet olduğunu göstermektedir. Dikkati çeken bir diğer nokta da sicilde demirci olarak adı geçen kişilerin hepsinin gayr-ı Müslim Ermeni olması hatta bunlar içerisinde *Timurciyan* olarak bilinen bir ailenin bulunmasıdır.[442] Bu durumda demirciliğin Ermenilerin tekelinde olduğunu göstermektedir.

Bu dönem Ayntâb'ında bakırcılık faaliyetlerinin yapıldığı yönünde sicilden direkt bir bilgi edinilemese de tereke kayıtlarına yansımış olan bakır kap kacaklarının çokluğu, Ayntâb'da bakırcılık faaliyetlerinin yapıldığına delil olarak gösterilebilir.[443] Bunun yanı sıra Ayntâb'da kazancı (*kazgancı*) olarak anılan bir meslek grubunun olması, Ayntâb'da bakırcılık faaliyetlerinin yapıldığını göstermektedir. Çünkü Ayntâb şehrindeki bakırcılar, yapmış oldukları kazanlardan dolayı aynı zamanda kazancı esnafı olarak da anılmışlardır.[444]

Ağcakendli Ahmed Kâhya'nın terekesinde Nizibli Salih Efendi ibn-i Mehmed Ağa'ya 91.000 kuruş sabun borcu olduğunun belirtilmesi, Nizip yöresinde günümüzde olduğu gibi o zamanlarda da sabun üretiminin önemli bir faaliyet olduğunu göstermektedir. [445] Burada Nizip yöresindeki zeytin tarımının payı büyüktür. Yine aynı belgede Ağcakend, Kızılcakend ve Kertişe karyelerinde zeyt ma'saralarının (zeytinyağı üretim yerleri) olduğundan bahsedilmektedir.[446] Bölgede zeyt ma'saralarının varlığı da bu bölgede zeytinyağı üretimi yapıldığını göstermektedir. Bu durumda yine yörenin zeytin tarımına elverişli olmasına vurgu yapılabilir.

Bu bilgilere ek olarak sicilden, gerek kaza merkezinde gerekse köylerde değirmenler olduğunu anlaşılmaktadır. Ayrıca şehirde unculuk yapan kişiler de şehirde gıda sanayisine yönelik küçük çapta kuruluşların varlığının kanıtıdır. Sicilde

[442] BN.67, s.42.
[443] BN.113, s.81.
[444] Çınar, a.g.t.,s.339.
[445] BN.93, s.64.
[446] BN.93, s.60.

geçen değirmenlerden birisi olan Ahmed Kâhya'nın Ağcakend Karyesi'ndeki dört göz değirmenine, Ahmed Kâhya ile Mevlevi Şeyhi Mehmed Münib Efendi yarı yarıya (*münâsafeten*) ortaktırlar.[447] Ayrıca sicilde adı geçen kaza merkezindeki değirmencilerin Ermeni olmasının yanı sıra[448] Birecik kazasında değirmenci olarak adı geçen bir kişinin de yine Ermeni olması, Ermenilerin değirmencilik faaliyetini de kimseye bırakmadıklarını göstermektedir.[449]

4.6.4. Ticaret

Kelime manası olarak alım-satım anlamında olan[450] ticaret Ayntâb için önemli bir gelir kaynağıdır. Bunda Ayntâb'ın gerek ticaret yolları üzerinde bulunuyor olması gerekse dönemi itibariyle çok önemli bir ticaret merkezi olan Haleb'e sadece 100 km mesafede olması gibi durumlar etkili olmuştur.[451]

Bir şehirdeki ticaret hacmi o şehrin ekonomik düzeyi hakkında çok önemli bir bilgi kaynağıdır. Bu açıdan bakıldığı zaman aşağıda da değinilen 100'e yakın meslek ve esnaf grubu şehirdeki ekonomik canlılığın üst düzeyde olduğunu göstermektedir.

İncelenen dönemdeki ticaret faaliyetlerinin belirlenmesinde, sicilde adı geçen esnaf sınıfları ve meslek gruplarının önemli bir payı olacaktır. Sicilden o dönemin Ayntâb şehrinde varlığını tespit edebildiğimiz esnaf ve meslek gruplarının dökümü aşağıda belirtildiği gibidir.

Tablo 4.9.

157 Numaralı Ayntâb Şer'iyye Sicili'nde Adı Geçen Esnaf ve Meslek Grupları		
Abacı	Dökmeci	Külekci
Alacacı	Ekmekçi	Küpcü
Arpacı	Fabrikacı	Leblebici
Arzuhâlci	Fadlacı	Ma'saracı
Attar	Hallâc	Mağazacı
Babcı	Hamamcı	Merkebci
Bakkal	Harât	Mutaf
Bardakçı	Hancı	Nalband

[447] BN.93, s.60.
[448] BN.17, s.131.
[449] BN.34, s.19.
[450] Devellioğlu, a.g.e.,s.1334.
[451] Özdeğer. (1982). *On Altıncı Asırda Ayıntab Livası*, s.1.

Basmacı	Hasırcı	Nâtır
Bedestenci	Hazravâtcı	Neccar
Berber	Helvacı	Pineci
Bekmezci	Hüderci	Polis
Bıçakcı	İbrî (İğneci)	Rençber
Bostancı	Kâ'keci	Sabancı
Boyacı	Kabak helvacısı	Semerci
Canbaz	Kalemkâr	Senetçi
Cülğa	Kanavâtçı	Serrâc
Çerçi	Kanneci	Şirikçi
Çitçi	Kasab	Tabib
Çörekçi	Kazzâz (İpekçi)	Tahtacı
Çulcu	Kazgancı	Terzi
Dava vekili	Kendirci	Tobrakçı
Debbağ	Kitabcı	Tuzcu
Değirmenci	Kilimci	Tüccar
Dellâk	Kirişçi	Tütüncü
Demirci	Kömürcü	Uncu
Dişçi	Kuyumcu	Yapıcı

Ayntâb'da bu dönemde ticaret faaliyetlerinin düzeyinin belirlenmesinde, sicilde karşılaşılan *"tüccâr-ı mu'teberân"* kelimesi iyi bir göstergedir.[452] *Mu'teberân* itibar gören manasında olan mu'teber kelimesinin çoğulu olup şerefli, haysiyetli kimseler gibi anlamlara gelmekle birlikte bir mesleğin ileri gelenleri için de kullanılmaktadır.[453] Sicilde başka hiçbir meslek grubu için kullanılmayan bu ifadenin sadece tüccarlar için kullanılması, bu meslek grubunun toplumda gördüğü itibarı, doğal olarak şehirde ticari faaliyetlere verilen önemi ortaya koymaktadır.

Tereke kayıtlarına yansıyan Ağcakend Karyesi'nden Hacı Ahmed Kâhya ibn-i Hacı Mehmed'in terekesi içerisinde çok büyük bir oran tutan bağ ve bahçeler için bazen kimlerden alındığının da belirtilmiş olması, bu dönemde Ayntâb'da emlâk alım-satımının önemli bir faaliyet olduğunu göstermektedir.[454] Bununla birlikte sicile yansıyan ev ve diğer gayr-ı menkul alım-satımına dair kayıtlar da bu görüşü desteklemektedir.[455]

[452] BN.56, s.34.; BN.94, s.65.
[453] Devellioğlu, a.g.e., s.693.
[454] BN.93, ss.61-62.
[455] BN.101, s.72.; BN.141, s.100. vb.

Sicildeki tereke sahiplerinden olan Töbe Mahallesi sâkinlerinden iken vefat eden Hacı Alo Ağa ibn-i Ali'nin debbağhane dükkânları olmakla birlikte; terekesinde bir ev için gerekli olan sayıdan çok fazla ve farklı isimlerle anılan halı ve kilimler olması, bu kişinin halı ve kilim ticareti ile uğraştığını göstermektedir. Özellikle de Ayntâbkâri kilim, Bağdad halısı, Kürt halısı gibi üretildiği yerin ya da üreten kesimlerin adıyla anılan halı ve kilimlerin bulunması, bu konudaki önemli göstergelerdir.[456]

Tarım konusu çerçevesinde de ifade edildiği üzere bu dönemde Ayntâb'da tütün üretimi de yapılmaktaydı. Bu çerçevede, Kurb-ı Bostancı Mahallesi'nden müteveffa Tütüncü Mehmed ibn-i Tütüncü Mamo'nun, Düyun-ı Umûmiye İdaresi'nden, dokuz yüz seksân beş kilo üç rub' miktarı tütünden dolayı mürûriyye tezkiresi mucebince, üç bin sekiz yüz kırk dört ğuruş altı para alacağı bulunduğu görülmektedir.[457] Düyun-ı Umumiye İdaresi, Osmanlı Devleti'nin iflasını açıklaması üzerine 1881 yılında Osmanlı'nın alacaklısı durumunda bulunan Batılı devletler tarafından kurulmuştur. Bu devletler alacaklarına karşılık Osmanlı'nın tuz, tütün gibi sağlam gelir kaynaklarına el koymuştur. Bu kayıttan anlaşıldığı kadarıyla tütün üreticileri, Ayntâb'da üretilen tütünün ticaretini yapamamakta ve zorunlu olarak İstanbul'da Fransız denetimindeki Reji İdaresi'ne devretmekteydiler.

Sanayi adlı bölümde de değinildiği üzere Ahmed Kâhya'nın Nizip'li Salih Efendi'ye 91.000 kuruş sabun borcu bulunmaktadır. Gerek Ahmed Kâhya'nın bu kadar büyük oranda sabun borcunun olması da gerekse de Salih Efendi için başka belgelerde *"tüccâr-ı mu'teberân"* olduğunun belirtilmesi, bu kişilerin sabun ticareti ile uğraştıklarını göstermektedir.[458] Ticareti yapılan sabun, yöredeki zeytin tarımı nedeniyle muhtemelen günümüzde olduğu gibi Nizip'te üretilmekteydi. Bu ayrıntı göz önünde bulundulursa Salih Efendi'nin aslen Nizibli olup Ayntâb'da ikamet etmesi bu kişinin Nizip'te üretilen sabunun başka bölgelere ticaretini yaptığını göstermektedir. Ayrıca Ağcakend Karyeli Ahmed Kâhya'nın yaşadığı köy, günümüzde de sabun üretimi ile meşhur olan Nizip'e sadece 5 km. uzaklıkta bulunmaktadır. Buna rağmen sabun üretimini kendisi yapmayan Ahmed Kâhya'nın aslen Nizipli olup Ayntâb'da ikamet eden Salih Efendi'ye bu kadar yüksek meblağda

[456] BN.113, s.81.
[457] BN.21, s.133.
[458] BN.56, s.34.

sabun borcunun olması, bu kişinin de Ayntâb ve Nizip dışında başka bölgelere sabun ticareti gerçekleştirdiğini göstermektedir.

4.6.5. Çarşı ve Pazarlar

Çarşı ve pazarlar şehir yaşamının en hareketli olduğu bölgeler olup o şehrin ekonomik, sosyal ve kültürel yapısı hakkında bilgi veren önemli mekânlardır. Ayntâb çarşı ve pazarları, Evliya Çelebi'nin Seyahatnamesi'ne bile konu olmuştur.[459] "*…Fadlacı Bâzârı ittisâlinde Alacacı Çarşusu…*"[460] şeklindeki ifadeden, bu dönem Ayntâbı'nda çarşı ve pazarların genelde birbirlerine komşu pozisyonda ve iç içe bulunmakta olup ticareti yapılan ürünün adı ile anıldığını anlaşılmaktadır.

157 Numaralı Ayntâb Şer'iyye Sicili aracılığıyla bu dönem Ayntâbında varlığından haberdar olunan çarşı ve pazarlar aşağıdaki gibidir.

Tablo 4.10.

157 Numaralı Ayntâb Şer'iyye Sicili'nde Adı Geçen Ayntâb'daki Çarşılar ve Pazarlar	
Çarşılar	**Pazarlar**
Alacacı Çarşısı	Arasa At Bâzârı
Harât Çarşısı	Eski Fadlacı Bâzârı
Uzun Çarşı / Sûk-ı Tavîl	Fadlacı Bâzârı
Sûk-ı Nisâ/ Avrat Pazarı (1582)	Helvacı Bâzârı / Uzun Çarşı'da

Özellikle Sûk-ı Tavîl "Uzun Çarşı" dönemi itibarı ile Ayntâb'ın en önemli çarşısıdır. Adından da anlaşılacağı üzere diğer çarşılara göre daha fazla bir alan kaplamakta olup satılan herhangi bir malın adı ile anılmamasından da karma ve toplumun farklı kesimlerinin ihtiyaçlarına cevap verebilen bir yapıya sahip olduğu söylenebilir. Evliya Çelebi de Uzun Çarşı için kâgir, sağlam, üstü örtülü, sıra düzeni içerisinde süslü dükkânları olduğunu belirtmektedir.[461]

4.6.6. Hanlar

Ayntâb'daki ticaretle ilgili olarak ayrıca hanlar değinmekte fayda vardır. Hanlar günümüzdeki otel vazifesini gören yapılardır. Bunların daha büyük olanlarına kervansaray adı verilmektedir. Ayntâb han mimarisi bakımından oldukça zengindir.

[459] Pamuk, a.g.e., s.55.
[460] BN.6, s.125.
[461] Pamuk, a.g.e., s.55.

Şehirde 1903 tarihli Halep Vilayet Salnâmesine göre, 31 han mevcutken, bunlardan sadece 18'i günümüze kadar gelebilmiştir. Ayntâb'da bol sayıda han yapılmasının en önemli sebebi, şehrin bulunduğu bölgenin stratejik ve coğrafi konumudur. Selçuklular döneminde Türklerin idâresine geçen şehir; Ön Asya, Ortadoğu ve Uzakdoğu'yu birbirine bağlayan tarihî "İpek Yolu" üzerinde bulunan ve ülkenin batı bölgeleri ile doğu ve güneydoğu komşu ülkelerini birleştiren önemli bir kavşak noktasındadır. Günümüzde de Güneydoğu Anadolu'nun en büyük ticaret ve endüstri merkezi olan Gaziantep, kervan yollarının kavşağında bulunduğu için, eski çağlardan beri önemli bir konaklama merkezi olmuştur.[462]

Sicilde bu dönemde Ayntâb'da bulunan 5 hanın ismi geçmektedir. Bu hanlar şu şekildedir:

Tablo 4.11.

157 Numaralı Ayntâb Şer'iyye Sicili'nde Adı Geçen Ayntâb'daki Hanlar	
Belediye Hanı	Nazar Ağa Hanı
Hacı Ömer Ağa Hanı	Yüzükçü Hanı
Millet Hanı	---

Ayntâb'da adı geçen hanların yanı sıra Ayntâb dışındaki farklı şehirlerde olup da sicilde çeşitli nedenlerden dolayı adı geçen hanlar da bulunmaktadır. Sicilin incelenen kısmında adı geçen bu hanlar ise aşağıdaki gibidir.

Tablo 4.12.

157 Numaralı Ayntâb Şer'iyye Sicili'nde Adı Geçen Ayntâb Dışındaki Hanlar	
Gümrük Hanı (Urfa)	Karib Paşa Hanı (Galata/İstanbul)
Hacı Musa Ağa Hanı (Haleb)	Tûr-ı Sînâ Hanı (İzmir)

Belediye Hanı: Diğer adı da Şıra Hanı olan Belediye Hanı, Ayntâb'ın o dönemki belediye binasının yanında olduğu için bu isimle anılmıştır. Kaymakam Rüstem Bey zamanında, Belediye Başkanı Mustafa Ağa (Say) tarafından yaptırılıp, 1885 yılında tamamlanan bu han; yüzlerce odası geniş sofaları, mal depoları, geniş ahırları ile Güneydoğu'nun en büyük kervansaraylarından birisiydi.[463]

[462] Mehmet Özkarcı. (2000), *" Gaziantep'te Üç Han", Osmanlı Döneminde Gaziantep Sempozyumu, (22 Ekim 1999),* Küçükdağ Yusuf (Ed.) Gaziantep, s.243.
[463] Göğüş, a.g.e., s.192.

Hacı Ömer Ağa Hanı: Gümrük Hanı olarak da anılan bu han, Haravizade Abdulhalîk oğlu Hacı Ömer Efendi tarafından 1887 yılında yaptırılmıştır. Orta büyüklükteki bu hanın Gümrük Hanı adı ile de anılmasının sebebi uzun süre Gümrük Bakanlığı tarafından kiracı olarak kullanılmasıdır.[464]

Millet Hanı: Sultan Abdülaziz zamanında yaptırıldığından Aziziye Hanı adı ile de anılan bu han; 1874 yılında Ermeni Cemaatı tarafından, Ermeni okullarına vakfedilmek üzere yaptırılmıştır. Pazar Hamamı karşısındadır.[465]

Nazar Ağa Hanı: XIX. yüzyılın ikinci yarısından itibaren Ayntâb'da Amerika, Fransa, Yunanistan, İngiltere ve İran konsoloslarının görev yaptığı görülmektedir. [466] Günümüzde Büyük Pasaj adı verilen han da bu dönem konsoloslarından birisi olan İran Konsolosu Şahbender (Konsolos) Nazar Ağa tarafından yaptırılmıştır. XIX. yüzyılın ikinci yarısında yapılan bu hanın yapılış tarihi, kesin olarak bilinmemektedir.[467]

Yüzükçü Hanı: 1635 yılına ait kayıtlarda da adına rastlanan bu hanın da yapılış tarihi kesin olarak bilinmemektedir. Uzun Çarşı'da bulunan ve doğu tarafındaki mağaraların ahır olarak kullanıldığı bu han, şehrin küçük çaplı hanlarındandı.[468]

Ayntâb'daki hanlar elbetteki bu kadarla sınırlı değildir. Bu hanlar sadece adı sicile herhangi bir şekilde yansıyan hanlardır. Şehirde böylesi önemli hanların bulunması o dönem Ayntâbına dışarıdan gelen insanların konaklama sorunu yaşamadıklarını göstermektedir. Şehirler arasında seyahat eden kişilerin genellikle ya resmi görevliler ya da tüccarlar olduğu göz önünde bulundurulursa, Ayntâb'ın bu dönemdeki ticaret hacminin anlaşılması açısından, şehirde bulunan hanlar da önemli bir bilgi kaynağı olacaktır.

4.7. ASKERİ YAPI

157 numaralı Ayntâb Şer'iyye Sicili'nin transkripsiyon ve değerlendirmesi yapılan kısmından az da olsa dönemin askeri yapısı ile ilgili bilgi de elde edilebilmektedir.

---

[464] Göğüş, a.g.e., s.192.
[465] Göğüş, a.g.e., s.192.
[466] Güllü, a.g.e., s.220.
[467] Göğüş, a.g.e., s.190.
[468] Göğüş, a.g.e., s.191.

Sicilde bu konuda bilgiye ulaşılabilen kayıtların başında, askerde iken vefat haberi gelen kişilerin vârislerinin sicile kaydedildiği belgeler oluşturmaktadır. Sicilin incelen kısmında bu şekilde 9 adet belge bulunmaktadır. Bu kişilerin hepsinin Beşinci Ordu'ya mensup olması, Ayntâb'ın askerlik çağındaki genç erkek nüfusunun, Beşinci Ordu'yu besleyen insan kaynaklarından birisi olduğunu göstermektedir. Ayntâb'a bir yıl içerisinde, bu şekilde 9 askerin vefat haberi ulaşmıştır. Ayrıca bu askerler için şehit ibaresinin de kullanılmaması, bu askerlerin normal şartlar altında vefat ettiklerini göstermektedir.

> "*Adana vilâyet-i celilesinde ârâmsâz-ı besâlet olan Redif Yetmiş Sekizinci Alay-ı Hümayûnu'nun Üçüncü Misis Taburu'nun binbaşısı olduğu halde tarih-i i'lâmdan çend mah akdem taburiyle Yemen Vilâyet-i Celilesi'ne hareketle eşkıya ta'kib itmekde iken şehiden vefât iden Çerkesü'l-asl el-Hâcc İsmail Efendi ibn-i Ali Ağa bin Abdullah…"*[469]

ifadesinden de bu dönemde Osmanlı topraklarında eşkıya faaliyetlerinin yaşandığı anlaşılmaktadır. Bu faaliyetlerin Yemen gibi Osmanlı'nın merkezine uzak ve nispeten merkezi otoritenin daha az hissedildiği bölgelerde ortaya çıktığı ve bir binbaşının şehâdetine vesile olabilecek derecede etkili olduğu da dikkati çeken bir diğer noktadır.

Sicilde geçen "*üç yüz on bir sene-i rumî Teşrin-i Evveli'nde gerçekleşen seferberlik hâlinde"*[470] ifadesinden, Ekim/Kasım 1895 döneminde seferberlik hali gerçekleştiği görülmektedir. Bu tarihler Ayntâb'da Ermeni İsyanı'nın yaşandığı tarihlerdir.[471] Bu dönemde seferberliği gerektirecek başkaca büyük bir savaşın olmaması, bu seferberlik faaliyetinin büyük ihtimalle Ayntâb ve Zeytun gibi bölgelerde yaşanan Ermeni isyanlarından kaynaklandığını göstermektedir.

Yine bu dönemde Ayntâb'da Askerî Depoda, Nizâmiye Otuz Yedinci Alayı'nın[472] ve Ayntâb'da bundan başka bir de Ayntâb Redif Taburu'nun[473] bulunduğu bilgisine ulaşılmaktadır. Redif askerlikteki nizamiye hizmetinden sonraki askerlik devresi hakkında kullanılan bir tabir olup 26-32 yaşları arasındaki gençlerden oluşan birliklere verilen isimdir.[474]

Sicilde Ayntâb ahâlisinden olup da askeri rütbe sahibi olan kişilere de rastlanmaktadır. Bu kişilerden, Çanakçı Karyesi'nden Halil Efendi bin İbrahim bin

---

[469] BN.55, s.33.
[470] BN.118, s.85.
[471] Güllü, a.g.e., ss.195-213.
[472] BN.39, s.22.
[473] BN.91, s.58.
[474] Pakalın, a.g.e., c.III, s.21.

Mustafa'nın Beşinci Ordu-yı Hümayûn'un Redif ve Şam-ı Şerif Altmış Beşinci Alayı'nın Dördüncü Duma Taburu'nun Birinci Bölüğü Yüzbaşısı olduğu [475] görülmekte ve Der-saâdet'te vefât eden Ayntâbî Mustafa Beğ ibn-i Mustafa Nuri ibn-i Abdullah'ın İkinci Ordu-yı Hümayûn Üçüncü Alay'ın Miralayı olduğu [476] öğrenilmektedir. Başka bir belgede ise Mustafa Beğ için ayrıca "şehid" ifadesi kullanılmıştır.[477]

Ayrıca sicilde Ayntâb ahâlisinden olmayıp da askeri rütbe sahibi olarak Trabzon Jandarma Kumandanı Süleyman Paşa'nın adı geçmektedir. Bu kişi Zülkadriye Kütüphanesi'nin kuruluş vakfiyesinde "*bi'z-zât ve bi'l-müdahale himem-i seniyye ve muavenet-i aliyye-i hayriyeleri*" bulunan Ayntâb kaimmakamı İsmail Fevzi Beğ'in babasıdır ve aslen Batum ahalisindendir[478]

Sicilde Ayntâb kumandanı olarak da Ayntâb Kumandanı İzzetlü Binbaşı Süleyman Şefik Beğ'in[479] adı geçmektedir ki şehirdeki kumandanın binbaşı olması Ayntâbda tabur veya alay düzeyinde askeri birliklerin olduğunun ayrı bir göstergesidir.

4.8. EĞİTİM

Bu dönemde Ayntâb'daki eğitim hakkında sicilden edinilen bilgiler, Zülkadriye Medresesi'nin avlusuna yapılan Zülkadriye Kütübhanesi Vakfiyesi ile sicile kaydedilen diğer bazı belgelerde geçmektedir.

Sicilde bu dönemde Ayntâb'da bulunan medreselerden ikisinin adı geçmektedir. Bunlardan birincisi Ammû Mahallesi'nde bulunan ve Ayntâb'ın Osmanlı yönetimine geçmesinden önce de şehirde faaliyette bulunan Zülkadriye Vakfı Medresesi ve diğeri ise Aliyyü'l-neccâr Medresesi'dir. Bu dönemde Zülkadriye Medresesi'nde müderris olarak Çukur Mahallesi'nden Bayramzâde şöhretle müştehir olan el-Hâcc Abdullah Eyyûb Efendi ibn-i el-Hâcc Mustafa Efendi ibn-i el-Hâcc Mehmed Efendi'nin, [480] Aliyyü'l-Neccâr Medresesi'nde müderris olarak da Osman Efendi'nin [481] adı geçmektedir. Yine kütüphane vakfiyesinden Zülkadriye Medresesi'nin Ammû Mahallesi'nde Suburcu adlı mevkide olduğunu

[475] BN.8, s.5.
[476] BN.9, s.7.
[477] BN.22, s.134.
[478] BN.5, s.123.
[479] BN.18, s.132.
[480] BN.5, s.123.
[481] BN.5, s.124.

öğrenebilmekteyiz. Aliyyü'l-Neccâr Medresesi'nin yeri belirtilmemekle birlikte; aynı adı taşıyan Aliyyü'l-Neccâr Camii'sinin, aynı isimdeki mahalle olan Aliyyü'l-Neccâr Mahallesi'nde bulunması, medresenin de aynı mahallede olduğunu göstermektedir.[482]

Ayrıca sicilde şehirdeki medreselerin dışında bir de Amerikan Koleji olduğu şeklinde bilgi bulunmaktadır. Amerikan Koleji'nin mahkeme kayıtlarına yansıması, bu dönemde bu kolejde muallime olan Amasya Sancağı mahallâtından Sovuk Pınar-ı Cedîd Mahallesi sâkinelerinden ve tebaa-i Devlet-i Âlîyye'nin Protestan milleti nisvanından olan Manuşcuoğlu kerîmesi Roza bint-i Parsom veled-i Ohannes'in, babasının mirasına yönelik olarak kardeşi Ohannes'e verdiği vekâletten dolayı olmuştur. Belgede mukayyid tarafından *"Koloc"* şeklinde kaydedilen bu okulun bayan öğretmeninin olması, bu okulun kız çocuklarının eğitildiği Amerikan Kız Okulu olduğunu göstermektedir.[483] Ayrıca bu bayanın, Amasya'dan Ayntâb'a gelmiş olması da bu kolejde eğitim-öğretim işinin büyük bir ciddiyetle yapıldığını ve kolejin yöneticileri olan Amerikalı misyonerlerin[484] işi gayet sıkı tuttuklarını göstermektedir. Ali Nadi Ünler'e göre bu okula Müslümanlar rağbet etmemiş ve okul gayr-ı Müslim azınlıklara hizmet veren bir okul hüviyetine bürünmüştür. Bu durumun sebepleri ise taassup ve cehaletle birlikte bu okul idârecilerinin Ermeniler lehine ve Tükler aleyhine sergiledikleri tutumlarıdır.[485] Bunun sonucunda da dönemin Ayntâbında gayr-ı Müslimler Müslümanlara nazaran ilim ve fen konusunda hep ileri olmuşlardır. Bu bilgi sicilde tabib ve dişçi gibi, fen bilimleri konusunda uzmanlık gerektiren iki meslek için adı geçen kişilerin hep gayr-ı Müslimler olmasıyla da desteklenebilir.[486]

Bu dönem itibariyle Müslüman ahali gayr-ı Müslimlere göre eğitimsel mana da geri kalmış olmakla birlikte Ayntâb kaymakamı İsmail Fevzi Beğ'in Müslüman ahali arasındaki eğitim düzeyini arttırmaya yönelik faaliyetleri de dikkat çekmektedir.[487] Askeri yapı bölümünde de değinildiği gibi İsmail Fevzi Beğ Zülkadriye Medresesi'nin kuruluşunda vâkıfın ağzından verilen ifadelere göre "*bi'z-*

[482] BN.5, s.124.
[483] Güllü, a.g.e., s.125.
[484] Güllü, a.g.e., s.133.
[485] Ali Nadi Ünler. (1969),*Türk'ün Kurtuluş Savaşı'nda Gaziantep Savunması,* İstanbul, ss.12-13, 7 no'lu dipnot.
[486] BN.128, s.90.; BN.124, s.88.
[487] Güllü, a.g.e., s.249.

zât ve bi'l-müdahale himem-i seniyye ve muavenet-i aliyye-i hayriyeleri"[488]bulunan bir kişi olarak anılmaktadır.

Eğitim-öğretime dair diğer bilgilere bakılacak olursa, Zülkadriye Kütüphanesi'nin vakfiyesindeki;

> *"...rabian mezkûr dükkânların senevî varidâtlarından dükkânlar ile kütübhâne ve hafız-ı kütüb odasının ta'mir ve termim masarifâtı ve emlâkiye virgüsü ve hukr-ı zeminini ba'de'l-ihrac her ne kalursa bir sülüsünü kütübhânede mevcud olan kitâbların muhtâc-ı ta'mir olanları ta'mir itdirülüb fazlasına her nevi' kitâb-ı İslamiye iştirâ' olunub mezkûr kütübhâneye vakf olunarak tevdi' oluna…"*[489]

şeklindeki dördüncü maddede, vakfedilen dükkân gelirlerinin 1/3'ü ile dini kitap alımı şart koşulmasından, medresede dini tedrisât yapıldığı anlaşılmaktadır.

Ayrıca vakfiyenin ikinci maddesindeki;

> *"...sânîyen hafız-ı kütüb Salı ve Cum'a ve bayram günleri gibi eyyâm-ı ta'tiliyeden mâada her gün öyle vaktinden ikindi vaktine kadar mezkûr kütübhaneyi güşâd iderek mevcud olan kitâbların esâmî-i defterini taleb iden zata irâe ile herhangi kitâbı ister ise i'tâ idüb orada mütalâa ve yahud istinsaha men' itmeye…"*[490]

şeklindeki ifadeden de Salı, Cuma ve bayram günlerinin, eğitim-öğretim faaliyetlerine tatil verildiği günler olduğu anlaşılmaktadır. Yine vakfiyenin bu maddesinden kütüphaneden kitap taleb eden kişilerin bu kitapları inceleme ve kopyalama şanslarının olduğu ancak;

> *"...sâlisen kim olursa olsun medrese-i mezbûre haricinde olanlara rehn-i i'tâ itseler dahî kitâb i'tâ itmeyüb bu medresede sâkin talebe-i ulûma bera-yı mütalâa istedikleri kitâbı i'tâ ide…"* [491]

şeklindeki vakfiyenin üçüncü maddesinden de bu kütüphanenin halka, dışarı kitap çıkarılmamak kaydıyla hizmet verdiği görülmektedir. Kitapların medrese dışından olan halka, karşılığında rehin alınacak bir şey bırakılsa bile verilmemesinin istenmesine karşın Zülkadriye Medresesi talebeleri için böyle bir şart koşulmamış olması, vâkıf tarafından medrese öğrencilerinin eğitim-öğretimine verilen önemi de göstermektedir.

Kütüphane kuruluşu tescil edilirken vâkıf el-Hâcc Abdullah Eyyûb Efendi'nin ağzından aktarılan "*yed-i tasarrufumda olub vakf ve tescil-i musammem olan altı yüz cildi mütecaviz kütüb"*[492] ifadesinden, kütüphane kurulurken 600 ciltten fazla kitabı

---

[488] BN.5, s.123.
[489] BN.5, s.124.
[490] BN.5, s.123.
[491] BN.5, ss.123-124.
[492] BN.5, s.123.

olduğu anlaşılan bu kütüphanenin kitap sayısının, sonraki yıllarda 3500'e çıktığı görülmektedir.[493]

[493] Göğüş, a.g.e., s.304. Göğüş'ün Halep Salnamelerine dayanarak verdiği bilgiye göre Ayntâb'daki kitaplıklar (kütüphane) ve kitap sayıları şu şekildedir.

Kitaplık	1905 Yılı	1907 Yılı
Zülkadriye	3500	1200
Mehmet Çelebi	1000	750
Osmaniye	800	250
Zulmiye	500	100
Ser Paşa	1500	250
Mevlevihane	1000	100
Hüseyin Paşa	800	250

Yukarıda da görüldüğü üzere Zülkadriye Kütüphanesi'nde 1905 yılında 3500, 1907 yılında ise 1200 kitap bulunmaktadır. Bu bilgiye göre 600'ü aşkın kitap ile kurulan bu kütüphanenin kitap sayısının 6 yıl içerisinde 4-5 kat arttığı sonra düştüğü görülüyor. M. Oğuz Göğüş'ün adını verdiği 7 kütüphanede rakamların hepsinde düşüş görülmesi verilen rakamların tarihinin karıştırıldığını göstermektedir. 1905'ten 1907'ye kadar kütüphanelerdeki kitap sayısının bu denli düşmesine neden olacak genel bir felaketin olmaması da rakamların yanlış tarihlerle verildiği görüşünü desteklemektedir. Bu açıdan bakıldığında başlangıçta 600 küsûr cilt kitapla kurulan bu kütüphanenin 1905'te 1200, 1907'de ise 3500 kitaba ulaştığı söylenebilir.

SONUÇ

Bu çalışmada 157 Numaralı Ayntâb Şer'iyye Sicili'nin ilk 134 sayfasının ve sicil içerisindeki ilk 190 belgenin transkripsiyon ve değerlendirmesi yapıldı. Sicilin transkripsiyon ve değerlendirmesinin yapıldığı bu ilk kısım, H. Cemaziye'l-evvel 1316 / M. Ekim 1898 tarihinden, H. Cemaziye'l-âhir 1317 / M. Ekim 1899 tarihine kadar olan bir yıllık zaman dilimini kapsamaktadır. Sicilin bu kısmında dönemin Ayntâb Şer'iyye Mahkemesi'nde tutulmuş olan i'lâm, hüccet ve vakfiye kayıtları ile merkezden gönderilen berat ve mazbata suretleri bulunmaktadır.

Bu çalışma sırasında Ayntâb'daki şer'iyye mahkemesinde tutulmuş olan bu sicilden yola çıkılarak o dönem Osmanlı şer'iyye mahkemelerindeki genel yapıya ve hukuki süreçlere ulaşılmaya çalışıldı. Şer'iyye mahkemelerinde işleyiş ve formatın her mahkemede ayrı ayrı olmayıp "sakk mecmuaları" ile tek merkezden yönlendirilmiş olması da bu durumu kolaylaştıran bir durum oldu. Bununla birlikte şer'iyye mahkemesindeki hukuki sürece yön veren hukuki dayanaklar ile bu süreçten Osmanlı hukuki yapısına ulaşılmaya çalışıldı. Yine sicildeki bilgiler ışığında o dönem Ayntâbının idari, dini, sosyal, kültürel, iktisadi, askeri ve eğitimsel yapısı konusunda açık ya da üstü kapalı bilgilere ulaşılarak; bu bilgiler, döneme ilişkin farklı kaynaklardaki farklı bilgilerle desteklenip yorumlanmaya çalışıldı. Böylece muvaffak olunan bu çalışma ile -her ne kadar ulaşılabilecek çok daha fazla ve farklı türde bilgi olsa da- aslında bir şer'iyye sicilinden ne kadar farklı sahalar adına bilgi elde edilebileceği bir kez daha kanıtlanmış oldu.

Sicildeki bilgilere dikkat edildiği takdirde o dönem Ayntâb Mahkeme-i Şer'iyyesi'nde sistemin diğer bütün Osmanlı mahkeme-i şer'iyyelerinde olduğu gibi yürüdüğü görülmektedir. Mahkemede nâib ve ona yardımcı olarak çalışan kâtipler, muhzırlar, mukayyid vb. gibi görevliler bulunmaktadır. Mahkemeye başvuran kişiler aralarındaki anlaşmazlıkları çözmek üzere gelen kişiler oldukları gibi vekil tayini, vasî tayini için gelenler de mevcuttur. Mahkemede işler rutin ve belli standartlar çerçevesinde görülmektedir ve şer'iyye sicili de bu standartlar çerçevesinde oluşturulmuştur. Mahkemeye yansıyan bilgilere dikkat edildiği zaman aile hukuku iel ilgili olarak evlenme-boşanma, nafaka tahsisi, mehir, hıdane gibi konuların

toplum yaşantısındaki etkileri görülebilmektedir. Sicile yansıyan tereke kayıtları ise bu dönem miras hukukuna dair önemli bilgiler içermektedir. Bu kayıtlara göre miras hukuku İslam hukuk kurallarına göre işlemektedir ve gayr-ı Müslim tebaa dahi miras hukukuna ilişkin işlerini mahkeme-i şer'iyyede halledebilmişlerdir. Yine sicile yansıyan anlaşmazlıklar bu dönemdekim mali hukuk, adli hukuk, borçlar hukuku, eşya hukuku, ceza hukuku gibi konularda da bilgiler ihtiva etmektedir.

İdari manada bakıldığı takdirde Ayntâb kazasında mahkemeye diğer bazı Osmanlı kazalarında olduğu gibi kadı'nın değil de bir alt dereceli görevli olan nâibin başkanlık ettiği görülmektedir. Ayntâb'da kaimmakam ve belediye başkanı idarî ve beledî yöneticiler olmakla birlikte; muhtarlar ve imamlar mahalle ve köy idaresinde önemli roller üstlenen kişilerdir.

Ayntâb şehrinin dinsel kimliğine bakıldığında Ayntâbın dönem itibariyle kozmopolit bir yapıya sahip olduğu görülmektedir. Şehirde Müslüman, Ermeni, Musevi ve Rumların varlığı söz konusudur. gayr-ı Müslimlerden işlerini şer'iyye mahkemelerinde halledenlerin varlığı da görülmektedir ki bu durum dinsel anlamdaki özgürlüğün de göstergesidir.

Şehirde, 1895 yılında Ermeni olayları yaşanmış olmasına rağmen Müslümanlarla gayr-ı Müslimler arasındaki ilişkilerin tamamen kopmamış olduğu görülmektedir. Yine cezaî manada mahkemeye yansıyan herhangi bir adam öldürme/yaralama, hırsızlık, gasp gibi bir durum ile karşılaşılmaması Ayntâb'da bu dönemde 4-5 yıl öncesine nispeten huzurlu bir yaşamın olduğunu göstermektedir. Şehir bu dönemde canlı bir sosyal yapıya sahiptir. Bu sosyal yapının oluşmasında şehirde bulunan vakıf, medrese, han gibi sosyal yapıların büyük rolü bulunmaktadır. Ayrıca kaza merkezi çevresindeki köylerle de uyumlu bir bütünlük arz etmektedir.

Ayntâb şehri iktisadi açıdan bakıldığında gerek tarım ve ticaret gerekse de sanayi alanlarında canlı bir yapıya sahiptir. Şehirde çok çeşitli ve bol miktarda tarım ürünü yetiştirilmekte; büyük ve küçükbaş hayvanclık faaliyetleri yapılmaktadır. Şehir bir ticaret merkezi olan Haleb vilayetine olan yakınlığı dolayısıyla bu durumdan olumlu etkilenmiş ve ticaret yolları üzerinde olması dolayısıyla da şehirde ticaret gelişme göstermiştir. Şehirde bulunan çok sayıdaki meslek grubu, çarşı, pazar ve hanlar da bu durumun göstergesidir. Şehirde üretilen halı, kilim gibi ürünlerin yanı sıra başka bölgelerden getirilen aynı türden yahut farklı türden ürünlerin de ticareti yapılmaktadır. Şehirde ticari hayatın canlı olmasını sağlayan öğelerden birisi de

şehirdeki sanayi faaliyetleridir. Şehirde dokumacılık, demircilik, bakırcılık, dericilik gibi sanayi faaliyetleri de canlı bir portre çizmektedir.

Askeri açıdan genel olarak dönem itibarı ile herhangi bir savaş durumu söz konusu değildir. Ama sicile yansıyan bilgiler çerçevesinde Osmanlı topraklarında eşkıya faaliyetlerinin yaşndığı analaşılmaktadır. Ayrıca 1895 yılındaki Ermeni olayları sırasında şehir ve civarında kısmi seferberlik ilan edilmiştir.

Eğitimsel manada sicilde pek fazla bilgi olmamakla beraber o dönemde Ayntâb'da Zülkadriye ve Aliyyü'l-neccâr medreselerinin varlığı sicile yansımış durumdadır. Ayrıca 600'dan fazla kitabı içeren Zülkadriye Kütüphanesi de bu dönemde kurulmuştur. Şehirde medreselerin varlığının yanı sıra ayrıca Amerikan Koleji de bulunmaktadır. Genel olarak gayr-ı Müslim Ermenilere hitap eden bu okulda kız çocuklarına da eğitim verilebilmektedir.

Tüm bu bilgilerden yola çıkarak, Ekim 1898-Ekim1899 tarihleri arasındaki bir yıllık süreçte Ayntâb'da önceki yıllara nispeten huzurlu bir ortamın bulunduğunu söylenebilir. Ayrıca bu dönem Ayntâbının, içerisinde farklı unsurları bir arada barındıran önemli bir sanayi ve ticaret merkezi olduğunu; idari, askeri ve eğitimsel manada bu dönem Osmanlısının karakteristik özelliklerini yansıttığını; son olarak da kendine has özellikleri bulunmakla birlikte, tipik bir XIX. yüzyıl Osmanlı şehri görünümü arzettiğini söylemek mümkündür.

KAYNAKLAR

Akgündüz, Ahmet. (1993). *İslâm'da İnsan Hakları Beyannâmesi*, Timaş Yayınları, İstanbul ss.34-116.

Akgündüz, Ahmet. (1988). *Şer'iyye Sicilleri Mahiyeti, Toplu Katalogu ve Seçme Hükümler*. C. I, Türk Dünyası Arastırmaları Vakfı Yayınları, İstanbul, s.74. Yayınları, İstanbul, ss.13–44.

Akgündüz, Ahmed. (2002). *İslâm Hukukunun Osmanlı Devleti'nde Tatbiki: Şer'iye Mahkemeleri ve Şer'iye Sicilleri*, Türkler Ansiklopedisi, C. 10, Ankara, Yeni Türkiye Yayınları, ss.54-68.

Altınöz, İsmail. (1999). "*Dulkadır Eyaletinin Kuruluşunda Antep Şehri (XVI. Yüzyıl),"* Yusuf Küçükdağ (Ed).Cumhuriyet'in 75. Yılına Armağan Gaziantep, G.Ü.V. Kültür Yayınları, Gaziantep s.100.

Atar, Fahrettin. (2003). "Mahkeme". *DİA*. c. VII, TDV Yayınları, Ankara, ss. 338-341.

Aydın, M. Akif. (2002). "*Osmanlı Hukukunun Genel Yapısı ve İşleyişi"*, Türkler Ansiklopedisi, C. 10, Ankara, Yeni Türkiye Yayınları, ss.15-20.

Aydın, M. Akif. (2005). *Türk Hukuk Tarihi,* 5. Baskı, İstanbul, Ufuk Yayınları, s. 69

Barkan, Ömer Lütfi, (1983) "*Kanunname",* DİA, C.6, İstanbul: MEB Yayınları, s. 185.

Bayındır, Abdulaziz. (2002). "*Örneklerle Osmanlı'da Ceza Yargılaması",* Türkler Ansiklopedisi, C. 10, Ankara, s. 69.

Canbakal, Hülya.(2009).*17.Yüzyılda Ayntâb-Osmanlı Kentinde Toplum ve Siyaset*, İletişim Yayınları, İstanbul, ss.44-252

Ceyhan, Erdal. (1999). Gaziantep Tarihi, Kültür Yayınları 99/2, Gaziantep, s.2.

Cin, Halil. - Akgündüz, Ahmet. (1989). *Türk Hukuk Tarihi: Kamu Hukuku*. Selçuk Üniversitesi Yayınları, ss.27-281

Çınar, Hüseyin. (2000). *XVIII. Yüzyılın İlk Yarısında Ayntâb Şehri'nin Sosyal ve Ekonomik Durumu*. Yayımlanmamış DoktoraTezi, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2008), ss.1-354

Çitçi, Hasan Remzi – Yener, Şakir Sabri. (1999). *Osmanlı Devletinin Son Yıllarında Gaziantep'te Sanat ve Ticaret Dalları*, Gaziyurt Matbaası, Gaziantep, ss.15-62

Dal, Sıtkı. (2009). *139 Numaralı Gaziantep Şer'iyye Sicili'nin Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi,* Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum, ss.16-22.

Demir, Abdullah. (2010). *Medeni Yargılama Hukuku*, İstanbul, Yitik Hazine Yayınları, ss.23-255

Devellioğlu, Ferit.(1999). *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat.* Aydın Kitabevi, Ankara, ss.118-1334

Erdoğan, Mehmet. (1998). *Fıkıh ve Hukuk Terimleri Sözlüğü,* Rağbet Yayınları, İstanbul, s.162, s.434.

Ekinci, Ekrem Buğra. (2004), *Tanzimat ve Sonrası Osmanlı Mahkemeleri*, İstanbul, Arı Sanat Yayınevi, s. 323.

Erkmen, Ayşe. *156 Numaralı Ayntâb Şer'iyye Sicilinin Transkripsiyonu ve Değerlendirmesi (H.1312–1314, Sayfa 167–250, 1–93, 1–8)* Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2005, ss 13-453.

Göğüş, M. Oğuz. (tarihsiz). *İlk İnsanlardan Bugüne Çeşitli Yönleriyle Gaziantep*. Cihan Ofset, (basım yeri yok), ss.22-353

Güllü, Ramazan Erhan. (2010). *Antep Ermenileri (Sosyal-Siyasi ve Küitürel Hayatı)*. IQ Kültür Sanat Yayıncılık, İstanbul, ss. 33-250

Halaçoğlu, Yusuf. (1998). *XIV-XVII. Yüzyıllarda Osmanlılar'da Devlet Teşkilatı ve Sosyal Yapı.* 4. Baskı, Ankara, TTK Yayınları, s. 118.

Karal, Enver Ziya. (1995). Osmanlı Tarihi. C.VI, T.T.K. Yayınları, Ankara, s.130.

Karaman, Hayreddin. (1998). *Anahatlarıyla İslam Hukuku.* C.II Ensar Neşriyat, İstanbul, ss.95-237.

Kazıcı, Ziya. (1985). *İslâmî ve Sosyal Açıdan Vakıflar*, Millî Egitim Basımevi, İstanbul s.28.

Kazıcı, Ziya. (2003).*Osmanlı'da Toplum Yapısı*, Bilge Yayıncılık, İstanbul, ss.188-189.

Keskioğlu, Osman. (1969). *Fıkıh Tarihi ve İslâm Hukuku*, Müftüoğlu Yayınları, Ankara. ss, 204-253.

Küçükdağ Yusuf. (2000),*" Antep Mevlevihanesi ve Vakfiyeleri", Osmanlı Döneminde Gaziantep Sempozyumu, (22 Ekim 1999),* Küçükdağ Yusuf (Ed.) Gaziantep, ss.220-221.

Kütükoğlu, Mübahat. S. (1998). *Osmanlı Belgelerinin Dili* (Diplomatik). Kubbealtı Nesriyat, İstanbul, s.77; s.124; s.350.

Mardin, Ebu'l-Ulâ. (1967). *"Kadı",* DİA, C. VI, İstanbul, s.42.

Muallim Naci. *Lûgat-ı Nâci,* Kanaât Kütübhane ve Matbaası, İstanbul. ss.1-960.

Ortaylı, İlber.(2000). *Tanzimat Devrinde Osmanlı Mahalli İdareler*i, 3. Baskı, Ankara: TTK Basımevi, s.170.

Özcan, Ruhi. (1996). *İslam Hukukunda Hısımlık Nafakası,* Çağlayan Yayınları, İzmir, s. 83.

Özdeğer, Hüseyin.(1982). *XVI. Yüzyıl Tahrir Defterlerine Göre Antep'in Sosyal ve Ekonomik Durumu*. Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı Yayınları, İstanbul, s.19

Özdeğer, Hüseyin. (1988). *On altıncı Asırda Ayıntâb Livası,* c.1, İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Türk İktisat ve İctimaiyat Tarihi Araştırmaları Merkezi Yayınları, İstanbul ss.1-3.

Özdeğer, Hüseyin. (1996). *"Gaziantep"*. DİA. Güzel Sanatlar Matbaası, c.XIII, İstanbul, ss.466-469

Özdemir, Rıfat. (1987). *"Şer'iyye Sicillerinin Toplu Kataloğuna Doğru",* Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, C.I, S.1, Elazığ, , s.192.

Özkarcı, Mehmet. (2000). *" Gaziantep'te Üç Han", Osmanlı Döneminde Gaziantep Sempozyumu, (22 Ekim 1999),* Küçükdağ Yusuf (Ed.) Gaziantep s.243.

Öztürk, Said, (1995), *İstanbul Tereke Defterleri (Sosyo-Ekonomik Tahlil),* Osmanlı Araştımaları Vakfı Yayınları, İstanbul, s.45.

Pakalın, M.Zeki.(1999). *Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü*. MEB Yay., İstanbul, ss. 51–865

Pamuk, Bilgehan. (2009). *Bir Şehrin Direnişi Antep Savunması.* IQ Kültür Sanat Yay. İstanbul, ss.32-310

Pekdoğan, Celal. (1999). *Gaziantep Ticaret Odasının 100. Yılı*: 1898–1998. GTO Kültür Yayınları, Gaziantep, ss.11–14

Pekdoğan, Celal. *"Antep'te Türk Ermeni İlişkileri 1895-1922".* Ermeni Araştırmaları 1. Türkiye Kongresi Bildirileri C. III, http://www.eraren.org/index.php?Lisan=tr& Page=YayinIcerik&Icerik No=144;

Şemsettin Sami, *Kamus-ı Türkî.* Enderûn Kitabevi, İstanbul. ss.1–1574

Şıvgın, Hale. (1997). *19 Yüzyılda Gaziantep,* Gaziantep Büyüksehir Belediyesi Yayınları, Ankara, ss. 16-40.

Tatoğlu, Mehmet Ali. (2006). *753 Numaralı Şer'iye Siciline Göre Balıkesir'de Ekonomik, Sosyal ve Dinî Hayat,* Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Maramara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, ss. 69-72.

Uzunçarşılı, İ. Hakkı. (1988*). Osmanlı Devletinin İlmiye Teskilatı*. T.T.K. Yayınları, Ankara ss.108-173.

Ünler, Ali Nadi. (1969). *Türk'ün Kurtuluş Savaşı'nda Gaziantep Savunması,* Kardeşler Matbaacılık, İstanbul, ss.12-13.

Yediyıldız, Bahaeddin. 1993, *"Vakıf",* İslam Ansiklopedisi, C.13, İstanbul, MEB Yayınları, s. 277.

Yılmaz, Faruk. *151 Numaralı Ayntâb Şer'iyye Sicili'nin Transkripsiyonu ve Değerlendirmesi. (H. 1299–1301/M. 1882–1884)* Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2007, Gaziantep ss.515-524.

Yılmazçelik, İbrahim. (2001). *Diyarbakır Şer'iyye Sicilleri (Katalog ve Fihristleri)*. Diyarbakır Tanıtma Kültür ve Yardımlaşma Vakfı Yayını, No:8, Ankara, s.78.

Yılmazer, Ömer Faruk. (2010) *98/1 Numaralı Gaziantep Şer'iyye Sicili (H.1155/M.1742–1743) Transkripsiyon ve Değerlendirme,* Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kayseri, ss.9-12.

Yücetürk, Zemzem. (2009). 98*/3 Numaralı Gaziantep Şer'iyye Sicili (H.1155/M.1742–1743) Transkripsiyon ve Değerlendirme,* YayımlanmamışYüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kayseri,2009. ss.14-222.

EKLER

EK A. ŞER'İYYE SİCİLİ'NDEN ÖRNEK BELGELER

Ek. A.1. Niyâbet Müraselesi

Eski Çorum Naibi Nazif Efendi'nin, bin üç yüz on altı senesi Cemâziye'l-evvel ayının ilk gününden itibaren Ayntâb Memkeme-i Şer'iyyesi'nde niyabet görevine başladığına dair niyabet müraselesi. **Sayfa 1.**

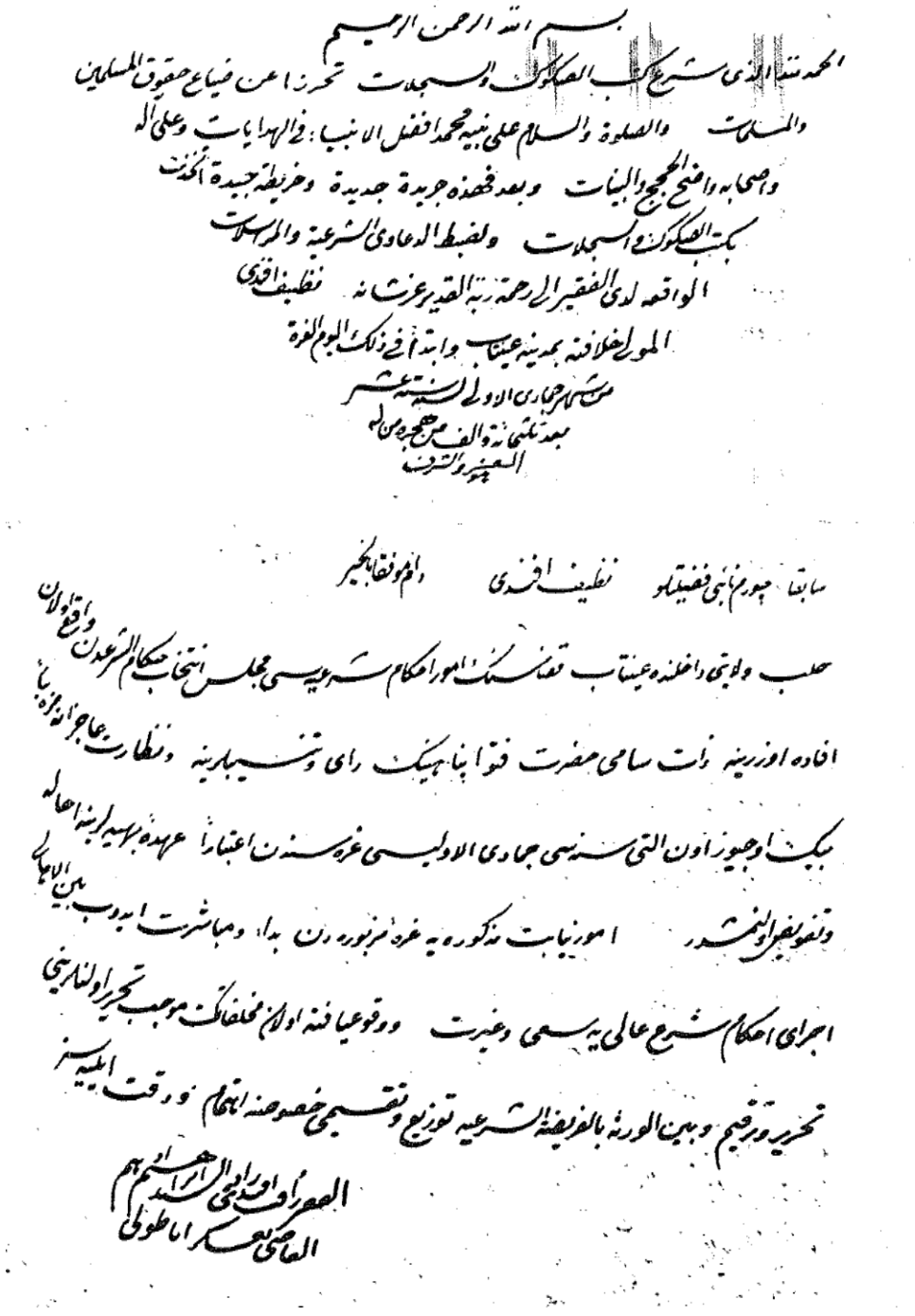

Ek. A.2. Vesayet Hücceti Örneği

Ayntâb'ın Bayrak Bölüğü Mahallesi'nden Hadice ibnite Mustafa'nın kızları Âişe Fatma ve Nazîfe için amcaları Hacı Hasan ve Hacı Mehmed ibn-i Hüseyin adlı kişileri vasî tayin ettirmesi hakkındaki vesâyet hücceti kaydı. **Sayfa 2/Belge 2**

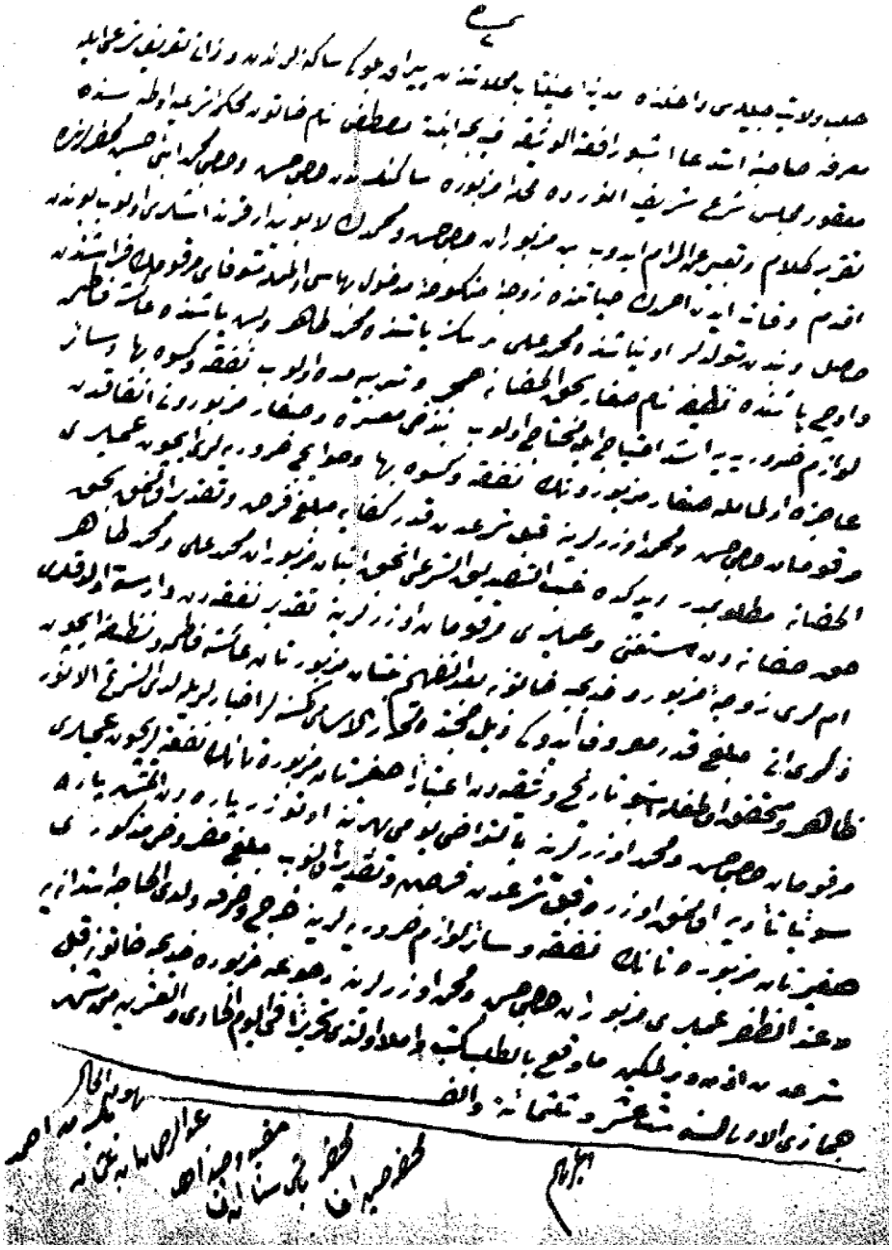

Ek. A.3. Tereke Kaydı Örneği

Ayntâb'ın İbn-i Kör Mahallesi'nden tebaa-i Devlet-i Âlîyye'nin Protestan milletinden Vartan oğlu Kapril veled-i Karabet'in terekesi ve bu terekenin mirasçılara taksim kaydı. **Sayfa 89/Belge 123 [125]**

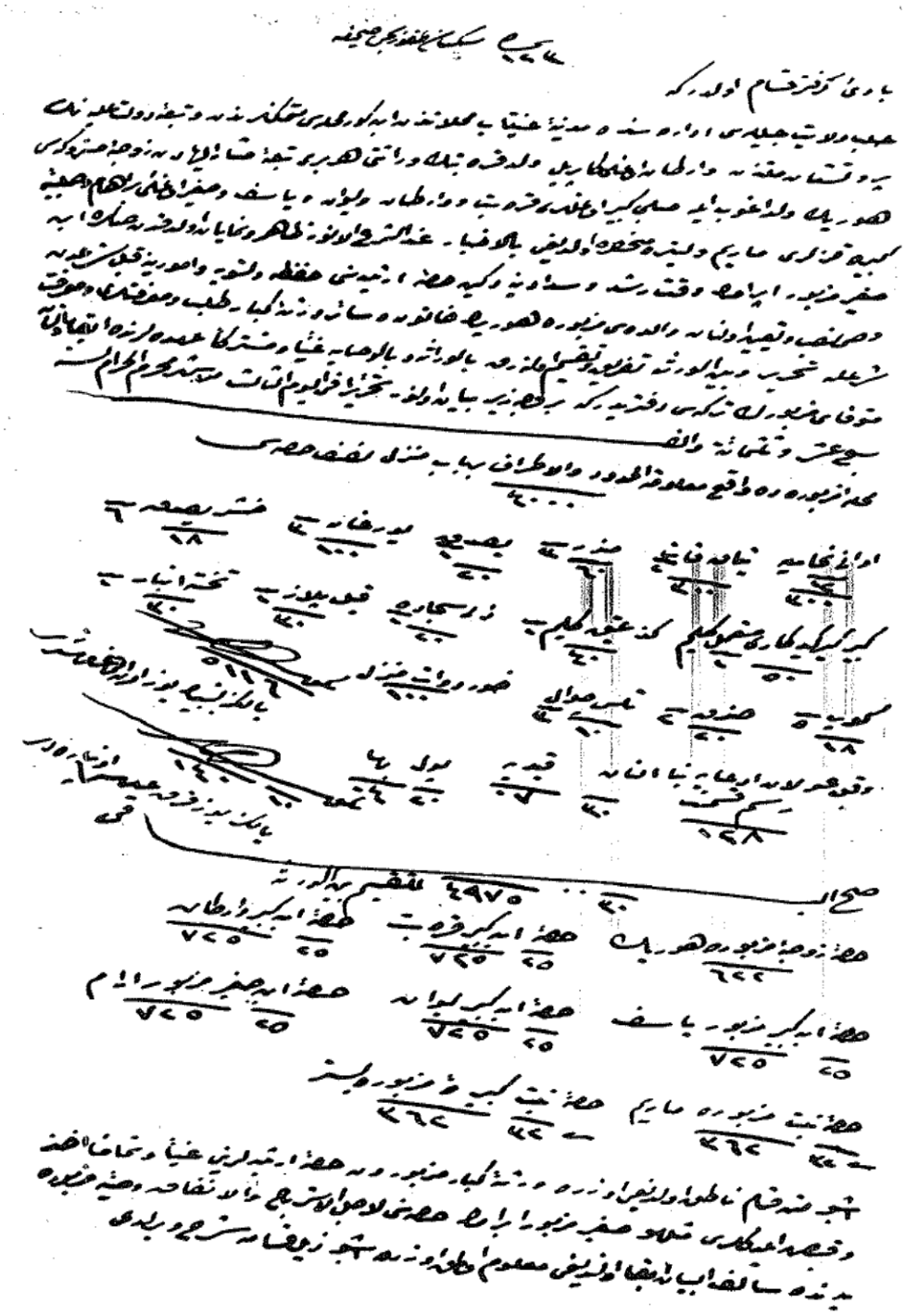

Ek. A.4. Veraset İ'lâmı Örneği

Beşinci Ordu-yı Hümayûn'un Otuz Dördüncü Alayı'nın Piyade Taburu'nun Üçüncü Bölüğü neferi iken vefât eden, Ayntâb'ın Akyol Mahallesi'nden Ali bin Halil bin Abdullah'ın verâsetinin, vâlidesi Hadice bint-i Abdullah ile li-ebeveyn er karındaşları Mustafa ve İbrahim'e intikaline dair veraset ilamı. **Sayfa 12 /Belge 10**

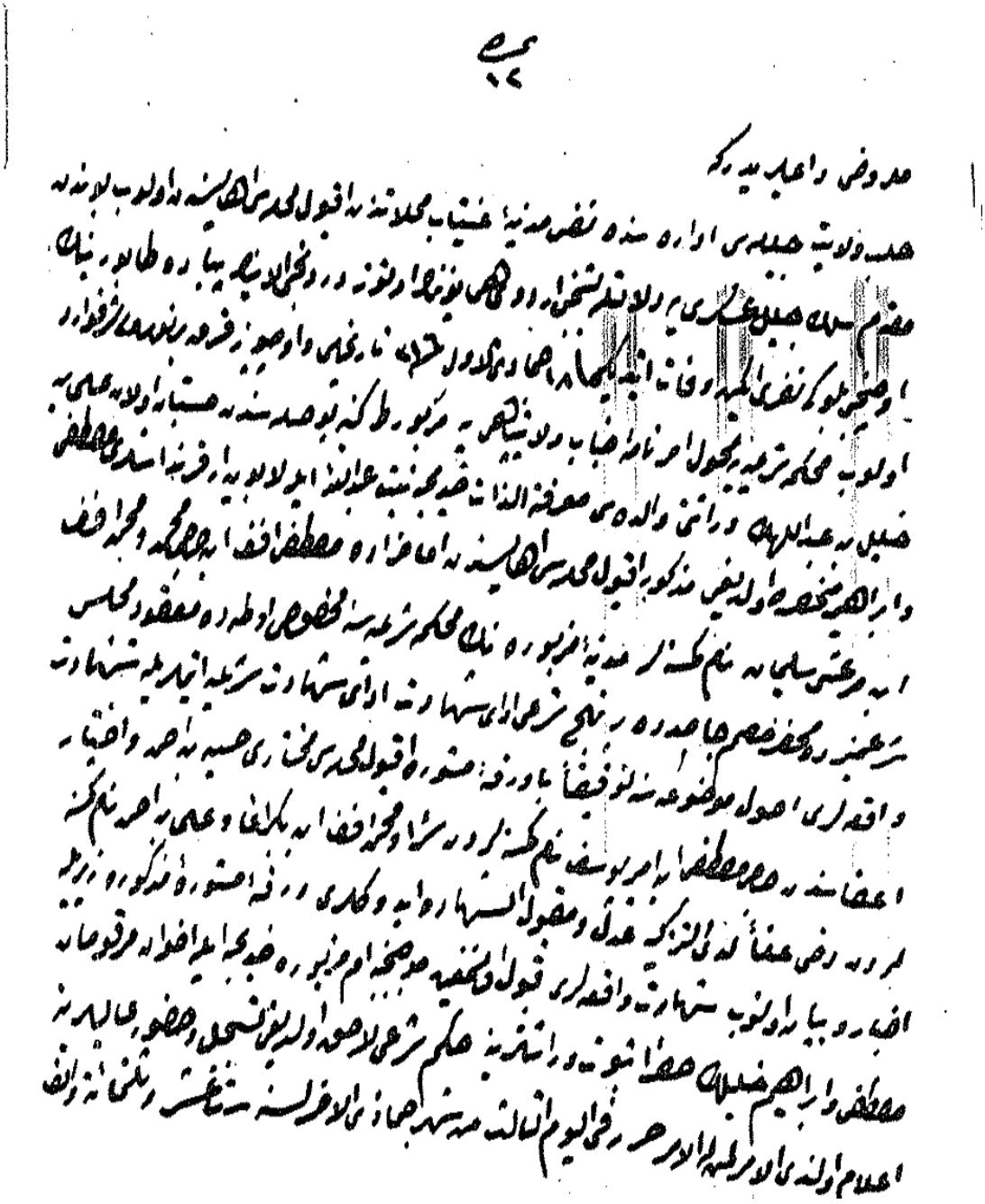

Ek. A.5. Berat Kaydı Örneği

Hacı Hüseyin Paşa Vakfı tevliyetine mutasarrıf olan Abdullah Beğ'in vefatı sonucunda, tevliyetin büyük oğlu Halid Beğ'e günlük kırk beş akçe vazife ile verilmesi yönündeki berat kaydı. **Sayfa 37 /Belge 60**

ÖZGEÇMİŞ

Mustafa CAN 1982 yılında Gaziantep'te doğdu. İlk ve orta öğrenimini Gaziantep'te tamamladıktan sonra 2000 yılında girdiği Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Tarih Öğretmenliği Bölümü'nden 2005 yılında mezun oldu ve aynı yıl Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde tarih öğretmeni olarak göreve başladı. Hâlen Nizip Anadolu Öğretmen Lisesi'nde tarih öğretmenliği yapan Mustafa CAN, 2010 yılında Gaziantep Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Yeniçağ Tarihi Anabilim Dalı'nda başladığı yüksek lisans eğitimini, 157 Numaralı Ayntâb Şer'îyye Sicili'nin Transkripsiyonu ve Değerlendirmesi (H.1316-317 / M.1898-1899 Sahîfe 1-134) adlı teziyle, Temmuz 2011'de tamamladı.

VITAE

Mustafa CAN was born in Gaziantep in 1982. After completing his primary and secondary education in Gaziantep, he started attending 'Department of Teaching History' in Buca Education Faculty, Dokuz Eylül University in 2000 and graduated in 2005. In the same year he took up his duty as a History Teacher within National Ministry of Education. Mustafa CAN, still teaching history in Nizip Anatolian Teacher Training High School, has completed his Master's Degree in Department of Early Modern History, Faculty of Arts and Science, Gaziantep University with his M.A thesis named as 'The Transcription and the Evaluation of the Ayntâb Şer'îyye Registry, number 157' (M.1316-317 / G.1898-1899, Pages 1-134) in July,2011.